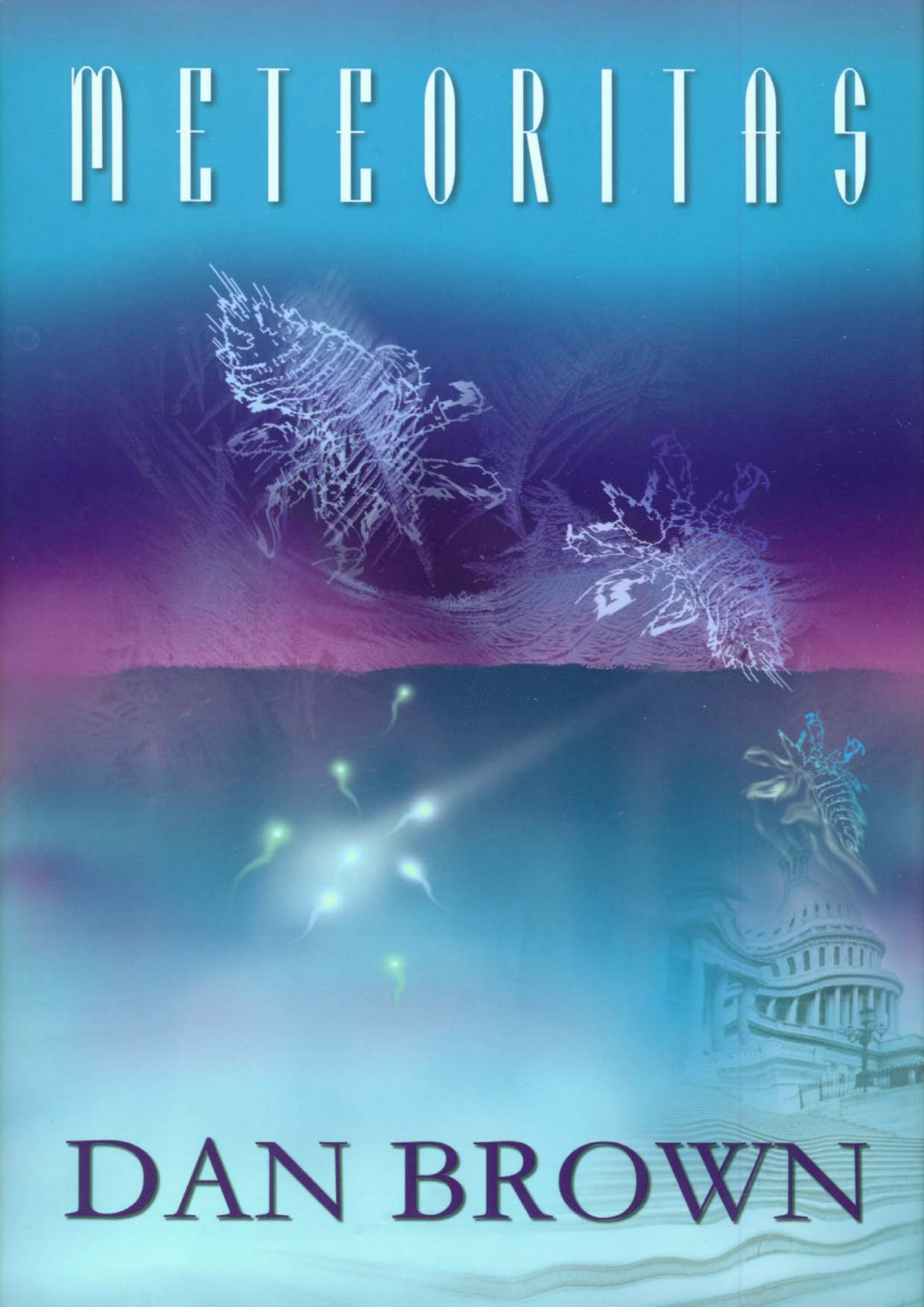

METEORITAS

DAN BROWN

UDK 820(73)3 Br291

Dan Brown
DECEPTION POINT

New York, Pocket Books, 2002
ISBN 9955-13-059-8

Copyright © 2001 by Dan Brown © Vertimas į lietuvių kalbą,
Ugnius Keturakis, 2005 © UAB „Jotema“, 2006

Autoriaus pastaba

Delta būrys, Nacionalinė saugumo tarnyba ir Kosmoso inovacijų fondas yra neišgalvotos organizacijos. Visos šiame romane aprašytos technologijos išties egzistuoja.

Jeigu šis atradimas pasitvirtins, jis neabejotinai taps labiausiai stulbinančia visatos sandaros išvalga, kokią tik yra pavykę atskleisti mokslui. Jo padarinius net sunku įsivaizduoti. Jis tikriausiai padėtų atsakyti į nuo amžių žmonijai rūpimus klausimus ir iškeltų naujus, dar fundamentalesnius.

Prezidento Bilo Klintono žodžiai per spaudos konferenciją, vykusią 1997 m. rugpjūčio 7 d., po atradimo, žinomo ALH84001 vardu

Prologas

Čia, atokiausiame pasaulio užkampyje, mirtis tykojo visur. Geologas Čarlzas Brofis šiose atšiauriose dykrose buvo išgyvenęs jau ne vienerius metus, tačiau nė nenutuokė gresiant tokio visiškai neįtikimo ir kraupaus galo.

Ketvertas šunų, tempiančių jo roges su geologijos matavimo įranga per tundrą, ūmai sulėtino žingsnį ir užvertė snukius į viršų.

— Kas nutiko, mergaitės? — paklausė Brofis, išsirisdamas iš rogių.

Iš kyburiuojančių pažemiais audros debesų tarsi slapčia ilgai sėlinęs grobuonis, išniro krovininis sraigtasparnis.

Keista, pamanė Brofis. Tokioje gūdžioje šiaurėje sraigtasparnio jam nė su žiburiu nebuvo tekę matyti. Aparatas nutūpė už keliasdešimties metrų, pažėręs skaudžiai kapojančių ledokšnių krušą. Sulerimę šunys ėmė kaukti.

Sraigtasparnio durys atsivėrė ir iš jo iššoko dvejetas vyrų, apsitačiusių baltais kombinezonais ir nešinių automatais. Verdami žvilgsniais Brofį jie patraukė jo link.

— Daktaras Brofis? — šūktelėjo vienas. Geologas suglumo.

— Iš kur jūs žinote mano pavardę? Kas jūs tokie?

— Išsitrauk savo radiotelefoną, bičiuli.

— Ką?

— Negaišk.

Netekęs žado Brofis iš savo striukės kišenės išlupo radiotelefoną.

— Reikia perduoti vieną skubų pranešimą. Nustatyk šimto kilohercų bangą.

Šimto kilohercų? Brofis pasijuto galutinai išmuštas iš vėžių. *Kas išgirs tokio žemo dažnio pranešimą?*

— Kažkas nutiko?

Antrasis vyrų kilstelėjęs įrėmė automato vamzdį jam į galvą.

— Nėra kada tuščiai plepėti. Pirmyn. Drebančiomis rankomis Brofis padarė, kas buvo liepta.

Pirmasis vyras ištiesė jam lapelį su keliais jame išspausdintais sakiniiais.

— Perduok. Skubiai. Brofis užmetė akį į tekstą.

— Niekio nesuprantu. Šita žinia klaidinga. Aš nieko panašaus... Vyras spūstelėjo vamzdį Brofiui į smilkinį.

Žmogus virpančiu balsu perdavė tą keistą žinią.

— Šaunu, — tarė pirmasis. — Dabar su visomis rogėmis varyk į sraigtasparnį.

Jausdamas nuolatos nukreiptą į jį automato vamzdį Brofis pliaukštelėjo vadelėmis ir šunys nenoriai pasuko prie nuleidžiamosios įvažos ir užturseno į krovinių skyrių. Vos tik rogės ten išliužė sraigtasparnis tučtuoju atsiplėšė nuo žemės ir nėrė į vakarus.

— Kas, velniai rautų, jūs tokie?! — riktelėjo Brofis, pilamas šalto prakaito. *Kurių galų jiems siųsti tokią žinią?*

Vyrai neatsiliepė.

Sraigtasparniui šaunant vis aukšty, pro atvirą liuką į vidų šuorais plūstelėjo vėjas. Brofio šunys, tapydami vadeles, tik gailiai inkštė.

— Uždarykite tą liuką, — pareikalavo Brofis. — Šunys bijo. Vyrai neatsiliepė.

Pakilęs į kilometro aukštį, sraigtasparnis pakibo tiesiai virš bedugnių ledo plyšių. Vyrai ūmai pakilo ir, netardami nė žodžio, išstūmė prikrautas roges per liuką. Brofis sustingęs iš siaubo žvelgė į žemyn krentančius ir bergždžiai dar mėginančius atsispirti rogių sunkmenai šunis. Po akimirkos jie nugarmėjo žemyn ir jų stūgsmas nutilo.

Vyrai, sugriebę jau klykte klykiantį ir pašokusį ant kojų Brofį, nuvilko liuko link. Nustėręs iš siaubo jis dar mosikavo kumščiais, mėgindamas išsivaduoti iš tempiančių lauk jį surakinusį gniaužtų.

Tačiau jo pastangos buvo bergždžios ir po akimirkos jis jau vartaliodamasis lėkė žemyn į ledo prarają.

„Toulos“ restoranas, prisišliejęs prie Kapitolijaus kalvos, didžiuojasi linksmu, politiškai nekorektišku veršienos ir arklienos valgiaraščiu ir taip pritraukia čia pusryčiauti Vašingtono gyventojus. Tą rytą „Toulos“ gauste gaudė — į kakofonišką klegesį susiliejo šaukštų dzingsėjimas, kavos automatų užesys ir kalbančiųjų mobiliaisiais dudenimas.

Padavėjų vyresniajam vogčiomis siurbtelint rytinio „Kruvinosios Merės“ kokteilio, pro duris įžengė moteris. Jis atsigrėžė į ją švytėdamas gerai išmankštinta šypsena.

— Labas rytas, — pasisveikino. — Kuo galėčiau jums padėti?

Moteris buvo patraukli, kokių dvidešimt penkerių, pilkomis klostuotomis kelnėmis, bateliais neaukštais kulnais, gelsva *Laura Ashley* palaidine. Laikėsi tiesiai — netgi šiek tiek kilstelėjusi smakrą — ne provokuojamai, o paprasčiausiai savimi pasitikinčiai. Jos plaukai buvo rusvi, sudėti pačia naujausia Vašingtone karaliaujančia „inkaro“ šukuosena — krintantys plaukai, pariestai ties pečiais, pakankamai ilgi, kad trauktų akį, tačiau drauge ir ne per ilgi, kad neužsimirštum, jog priešais, galimas daiktas, — galvotėsnė už tave būtybė.

— Šiek tiek pasivėlinau, — maloniū balsu tarė ji. — Esu susitarusi pusryčiauti su senatoriumi Sikstonu.

Padavėjų vyresnysis įsitempė it styga. *Senatorius Sedžvikas Sikstonas*. Senatorius, dabar tapęs vienu iš žymiausių šalies politikos veikėjų, buvo nuolatinis restorano lankytojas. Praeitą savaitę šluote nušlavęs varžovus visose dvylikoje respublikonų kandidato į prezidentus rinkimų apygardų, senatorius jau, galima sakyti, buvo užsitikrinęs partijos narių paramą per respublikonų suvažiavimą, turėjusį patvirtinti kandidatą. Vyravo nuomonė, jog senatorius turi puikias galimybes kitą rudenį paveržti Baltuosius rūmus iš košės privirusio dabartinio prezidento. Šiomis dienomis Sikstono veidas, regis, puikavosi ant visų šalies žurnalų, o jo kampanijos šūkis mirgėte mirgėjo kiekviename kampe: „Užteks švaistyti. Metas taupyti“.

— Senatorius Sikstonas prie savo stalelio, — pranešė padavėjų vyresnysis. — Jūs esate?..

— Rachelė Sikston. Duktė.

Žiophlys, šmėkstelėjo jam mintis. Kaip iš akies trauktas tėvas. Toks pats skvarbus akių žvilgsnis ir ori laikysena. Be paveldėto išvaizdumo, į akis krito dar ir moters grakštumas bei paprastumas.

— Malonu, kad apsilankėte, panele Sikston.

Kai padavėjų vyresnysis lydėjo per restoraną senatoriaus dukterį, jį nustebino iš visų pusių smingantys vyrų žvilgsniai — kai kurie metami vogčiomis, kiti bemaž visiškai atvirai. Pietaujančių moterų „Toulos“ pasitaikydavo retai, o tokių gražuolių kaip Rachelė Sikston — dar rečiau.

— Kokia figūra, — šnibžtelėjo vienas. — Ką, Sikstonas jau susižvejojo naują žmoną?

— Tai jo duktė, vėpla, — mestelėjo kitas. Pirmasis vyras sukikeno:

— Jei pažįsti Sikstoną, gali lažintis, kad ir tokią suraitytų.

Kai Rachelė pasiekė savo tėvo stalelį, senatorius mobiliuoju trankiai aptarinėjo kažkokį dar vieną savo laimėjimą. Jis dirstelėjo į Rachelę ir pastukseno į savo „Cartier“ laikrodį — atseit ji pasivėlino.

Aš taip pat tavęs pasiilgau, pamanė Rachelė.

Jo tikrasis vardas buvo Tomas, tačiau jis jau seniai vietoj jo prisistatinėdavo krikšto vardu. Rachelė linko manyti, jog pasirinko jį dėl gražesnio skambesio. Senatorius Sedžvikas Sikstonas. Sidabro spalvos plaukų, medumi tepto liežuvio politikos chameleonas; ko gero, neatsitiktinai, turint galvoje jo sugebėjimą akimirksniu persikūnyti, savo glotnia išvaizda primenantis kokią gydytoją iš muilo operų.

— Rachele!

Jos tėvas klaktelėjęs išjungė telefoną ir atsistojęs pakstelėjo jai į skruostą.

— Labas, tėti.

Ji neatsakė tuo pačiu.

— Atrodai išvargusi.

Prasideda, jos galvoje šmėstelėjo mintis.

— Gavau tavo žinutę. Kas nutiko?

— Ką, negaliu paprasčiausiai pasikviesti savo dukters drauge papusryčiauti?

Rachelė jau seniai įsitikino, jog tėvas panūsta susitikti su ja tik turėdamas kokių nors šalutinių tikslų. Sikstonas gurkštelėjo kavos.

— Tai kaip tau sekasi?

— Užsivertusi darbais. Kaip matau, tavo kampanija klojasi puikiai.

— Na, nekalbėkime dabar apie reikalus. — Sikstonas palinko per stalą ir prislopintu balsu pasiteiravo: — O kaip su tuo vyruku iš ministerijos, su kuriuo tave supažindinau?

Rachelė atsiduso, vos susilaikydama nedirstelėjusi į laikrodį.

— Tėti, tikrai neturėjau kada jam paskambinti. Verčiau jau liaukis bandęs...

— Svarbiems reikalams reikia surasti laiko, Rachele. Juk be meilės visa kita netenka prasmės.

Rachelei ant liežuvio galo ėmė suktis kelios dygrios frazės, tačiau ji nutarė verčiau nutylėti. Bendraujant su tėvu, nebūdavo sunku išlikti protingesniui.

— Tėti, norėjai su manimi susitikti. Minėjai, jog tai neatidėliotinas reikalas.

— Taip ir yra.

Tėvo akys įsmigo į ją.

Rachelė juto, kaip tas žvilgsnis tirpdytė tirpdo pašiauštą jos kiautą, ir mintyse pyko dėl tokio jo poveikio. Senatoriaus akys turėjo kažkokią ypatingą galią, ir Rachelė beveik neabejojo, kad jos praskins jam kelią į Baltuosius rūmus. Prireikus jose sužvilgėdavo ašaros ir po akimirkos jos nudžiūdavo, liudydamos viduje esant jautrią sielą, kuria negali nepasitikėti. *Svarbiausia pasitikėjimas*, mėgdavo kartoti jis. Rachelės pasitikėjimo jis buvo netekęs jau seniai, tačiau šalies pasitikėjimas juo augo kaip ant mielių.

— Turiu vieną pasiūlymą, — prabilo senatorius Sikstonas.

— Leisk spėti, — tarė Rachelė, stengdamasi nesileisti užliūliuojama. — Koks nors didelis šulas ieško naujos jaunos žmonos?

— Neapgaudinėk savęs, brangute. Tu jau ne tokia ir jauna.

Rachelė vėl pajuto, kaip visada nutikdavo bendraujant su tėvu, viduje kažką susigūžiant ir užsiveriant į kiautą.

— Noriu tau mesti gelbėjimo ratą, — tęsė jis.

— Net nežinojau, kad skęstu.

— Tu ne. Prezidentas. Turėtum šokti iš laivo, kol dar nevėlu.

— Argi mes apie tai dar nekalbėjome?

— Susimąstyk apie savo ateitį, Rachele. Galėtum ateiti dirbti pas mane.

— Tikiuosi, mane pasikvieteį ne tam, kad šitai pasiūlytum. Senatoriaus išorinės ramybės glajus kiek įtrūko.

— Rachele, argi nesupranti, kad dirbdama jam kenki mano įvaizdžiui. Ir mano kampanijai.

Rachelė atsiduso. Jiedu su tėvu kartą apie tai jau šnekėjosi.

— Tėti, aš nedirbu prezidentui. Net nesu jo *mačiusi*. Juk aš dirbu „Fairfax“, dėl Dievo meilės!

— Politika yra įvaizdis, Rachele. Visiems susidaro toks *įspūdis*, kad dirbi prezidentui.

Rachelė dar kartą atsiduso stengdamasi neprarasti savitvartos.

— Žinai, kartais tavo savanaudiškumas mane iš tikrųjų...

— Senatoriau Sikstonai?

Prie staliuko tarsi iš po žemių išdygo žurnalistas. Tarsi spragtelėjus jungiklį Sikstono veido išraiška akimirksniu nugiedrėjo. Rachelė sunkiai atsiduso ir iš pintinėlės ant stalo pasiėmė raguolį.

— Ralfas Snydenas, — prisistatė žurnalistas. — *Washington Post*. Ar galiu užduoti jums porą klausimų?

Senatorius nusišypsojo tapšnodamas lūpas servetėle.

— Mielai, Ralfai. Tik greitai. Nenorėčiau, kad atvėstų kava. Žurnalistas nusijuokė.

— Žinoma, sere.

Jis išsitraukė diktofoną ir įjungė.

— Senatoriau, jūsų reklamose per televiziją skelbiamas šūkis įstatymu įteisinti vienodą vyrų ir moterų užmokestį darbo rinkoje bei sumažinti mokesčius jaunosms šeimoms. Gal galėtumėte tai pagrįsti?

— Be abejo. Aš paprasčiausiai labai žaviuosi stipriomis moterimis ir stipriomis šeimomis.

Rachelė vos nepaspringo savo raguoliu.

— O pasisakydamas dėl šeimų, — tęsė žurnalistas, — jūs daug kalbate apie išsilavinimą. Kad daugiau lėšų tektų mokyklai, pasiūlėte porą ganėtinai abejotinų biudžeto taupymo projektų.

— Aš manau, kad vaikai yra mūsų ateitis.

Rachelė negalėjo patikėti savo ausimis, kai tėvas žėrė tokius populiarių dainelių tekstų perliukus.

— Ir galiausiai, sere, — tarė žurnalistas, — jūsų reitingai per pastarąsias kelias savaites labai šoktelėjo. Dabartinis prezidentas jau neabejotinai turėtų sunerimti. Kaip manote, kokios priežastys lėmė tokį jūsų pasisėkimą?

— Man regis, tai susiję su pasitikėjimo dalykais. Amerikiečiai jau pradeda suprasti, kad iškilus būtinybei priimti svarbius sprendimus, dabartiniu prezidentu negalima pasitikėti. Beatodairiškas valdžios išlaidavimas kasdien stumia mūsų šalį į vis gilesnę duobę, ir amerikiečiai jau ima suvokti, jog užteks švaistyti, metas taupyti.

Tarsi gelbėdamas nuo jos tėvo gražbyliavimo, Rachelės rankinėje suskato čirpti pranešimų gaviklis. Šiaip jau tas netikėtai pasigirsdavęs šaižokas garsas šiek tiek erzindavo, tačiau dabar skambėjo kaip gražiausia muzika.

Senatorius, nepatenkintas, kad jį pertraukė, pažvelgė į Rachelę.

Rachelė išžvejojo pranešimų gaviklį iš rankinės ir suspaudė penkių skaičių kombinaciją, patvirtinančią, kad pranešimų gaviklis tikrai pas ją. Čirpimas liovėsi, ir ekranėlis ėmė mirkčioti. Po penkiolikos sekundžių ją pasieks užkoduotas pranešimas.

Snydenas šyptelėjo.

— Jūsų duktė labai užsiėmusi moteris. Smagu matyti, kad nepaisant įtemptos dienvakšės, judu randate laiko drauge paplėtauti.

— Kaip jau sakiau, pirmiausia — šeima. Snydenas linktelėjo ir staiga suraukė kaktą.

— Ar galėčiau pasiteirauti, sere, kaip judviem su dukterimi pavyksta suderinti interesų konfliktus?

— Konfliktus? — senatorius Sikstonas su šventu nusistebėjimu kilstelėjo smakrą. — Kokius konfliktus turite galvoje?

Rachelė pakėlė akis ir puse lūpų šyptelėjo dėl savo tėvo vaidybos. Matė kaip ant delno, kur link žurnalistas kreipia. *Sumauti žurnalistai*, dingtelėjo jai. Pusė jų nupirkti. Ir šitas žurnalistų pateiktas klausimas tik iš pažiūros rodėsi aitrokas, o iš tikrųjų buvo gudriai paslėptas saldiniukas.

— Na, sere...

Žurnalistas krenkstelėjo — atseit jam nelengva pateikti tokį aštrų klausimą.

— Reikalas tas, kad jūsų duktė dirba jūsų priešininkui. Senatorius Sikstonas pratrūko kvatoti, tarsi klausimas jam keltų tik

juoką.

— Visų pirma, Ralfai, mudu su prezidentu nesame *priešininkai*. Mes paprasčiausiai du patriotai, skirtingai suprantantys, kaip reikėtų valdyti šalį, kurią mylime.

Žurnalistų veidas švytėjo. Tačiau jis pasistengė, kad jo balsas skambėtų kandžiai.

— O antra?

— Antra, mano duktė dirba ne prezidentui, o saugumo sistemoje. Rengia Baltiesiems rūmams ataskaitas. Tai ne pačios aukščiausios pareigos.

Jis nutilo ir pažvelgė į Rachelę.

— Brangioji, tiesą sakant, ko gero, net nesi *bendravusi* su prezidentu, ar ne?

Rachelė žvelgė į jį degančiomis nuo tramdomo pykčio akimis. Sučirpęs pranešimų gaviklis atitraukė jos dėmesį nuo tėvo.

— PRSSTKT DIRNST —

Ji akimirksniu iššifravo šį užkoduotą pranešimą ir suraukė kaktą. Pranešimas buvo netikėtas ir tikriausiai perdavė kokias nors blogas naujienas. Pagaliau radosi dingstis pasišalinti.

— Ponai, — kreipėsi ji. — Apgailestauju, tačiau turiu jus palikti. Vėluoju į darbą.

— Panele Sikston, — skubiai tarė žurnalistas, — kol dar neišėjote, norėčiau pasiteirauti, ar galėtumėte pakomentuoti gandus, kad čia susitikote su tėvu aptarti galimybės atsistatydinti iš esamų pareigų ir pereiti dirbti į tėvo rinkimų štabą?

Rachelė pasijuto taip, tarsi jai tiesiai į veidą kas nors būtų šliūkstelėjęs verdančios kavos. Klausimas užklupo ją visiškai netikėtai. Žvilgtelėjusi į tėvą, iš jo šypsenėlės suprato, kad šitas klausimas

buvo parengtas iš anksto. Norėjo šokti per stalą ir nusmeigti akiplėšą šakute.

Žurnalistas prikišo diktofoną jai prie veido.

— Panele Sikston?

Rachelė išmeigė į jį savo žvilgsnį.

— Ralfai, ar kuo tu ten vardu, įsikirsk: visiškai neketinu mesti savo darbo ir pereiti pas senatorių Sikstoną, ir jeigu išspausdinsi ką nors priešingai, teks pasiieškoti samčio išsižvejoti tą diktofoną sau iš griovelinės.

Žurnalisto akys iš nuostabos išsiplėtė. Jis išjungė diktofoną ir šypsodamas į ūsą tarė:

— Dėkoju jums abiem. Ir tai taręs pradingo.

Rachelė iš karto pasigailėjo tokio savo pykčio protrūkio. Būdą paveldėjo iš tėvo, ir dėl šios priežasties negalėjo jo pakešti. *Ramiai, Rachele. Ramiai.*

Jos tėvas priekaištingai žvelgė į ją.

— Vertėtų pasimokyti kiek takto. Rachelė ėmė rinkti savo daiktus.

— Posėdis baigtas.

Senatoriui, regis, iš jos daugiau jau nieko nebereikėjo. Jis vėl pasičiupo mobilųjį.

— Iki, širdele. Kada nors užsuk pas mane į rūmus bent pasisveikinti. Ir, dėl Dievo meilės, pagaliau ištekėk. Juk tau jau trisdešimt treji.

— Trisdešimt *ketveri*, — təkštelėjo ji. — Tavo sekretorė atsiuntė sveikinimo atviruką.

Jis gailiai caktelėjo liežuviu.

— Trisdešimt ketveri. Jau, galima sakyti, senmergė. Sulaukęs trisdešimt ketverių, aš jau ...

— Buvai vedęs mamą ir išbarškines visas kaimynes?

Pataikęs į restorano gausmo atoslūgį, jos balsas nuaidėjo netikėtai garsiai. Sėdintieji prie gretimų stalelių net grįžtelėjo pasižiūrėti.

Senatoriaus Sikstono žvilgsnis žaibiškai tapo šaltas it ledas ir įsmigo į ją.

— Galvok, ką kalbi, panelyte.

Rachelė patraukė prie išėjimo. *Tu pats galvok, senatoriau.*

2

Trys vyrai tylomis sėdėjo palapinėje, glausdamiesi nuo vėjo. Lauke ledinis viesulas švilpdamas plakė jos kraštus, rodėsi, jog tuoj ims ir nuplėš ją nuo kuolelių. Nė vienas iš vyrų nekreipė į tai jokio dėmesio: kur kas atšiauresnės sąlygos jiems buvo kasdienybė.

Jų palapinė buvo akinamai balta, paslėpta nedidelėje įduboje. Ryšio įranga, transporto priemonės ir ginklai — naujausių technologijų. Grupei vadovavo Delta Pirmas. Vyras tokiu slapyvardžiu buvo raumeningas, vikrus, šaltomis kaip šios apylinkės akimis.

Ant Delta Pirmo riešo šaižiai pyptelėjo kariškas chronografas. Sutartinai pyptelėjo ir kitų dviejų vyrų chronografai.

Jie palaukė dar pusvalandį.

Metas. Dar kartą.

Delta Pirmas, palikęs savo bendrus palapinėje, žengė į tamsą ir vėtrą. Apžvelgė infraraudonųjų spindulių žiūronais mėnesienos nutviekstus tolius, kaip visada ilgėliau stabtelėdamas ties pastatu. Jis dunksojo už kilometro — milžiniškas statinys, kylantis virš šios dykynės tarsi mirazas. Jis su savo komanda stebi šį jau dešimta diena, nuo jo statybos pradžios. Delta Pirmas nė neabejojo, jog jame esantys duomenys apvers pasaulį aukštyn kojom. Saugant statinį jau prarastas ne vienas žmogus.

Šiuo metu aplink pastatą nesimatė nė gyvos dvasios.

Tačiau tai, kas jiems svarbiausia, yra jo *viduje*.

Delta Pirmas grįžo į palapinę ir kreipėsi į savo karius:

— Metas pasižvalgyti.

Vyrai patylomis linktelėjo. Aukštesnysis iš jų, Delta Antras, atidarė nešiojamąjį kompiuterį ir jį įsijungė. Įsitaisęs priešais ekraną, Delta Antras uždėjo ranką ant prijungtos prie jo vairalazdės ir lengvai šią trūktelėjo. Už kilometro giliai statinio viduje paslėptas uodo dydžio sekimo robotas, gavęs signalą, ėmė veikti.

3

Rachelė Sikston, važiuodama Lysburgo plentu savo balta „Integra“, vis dar niršo. Nuogi klevai virš Folz Čerčo kalvų tarsi įrėžti pieštuku dunksojo žydrame pavasario danguje, tačiau nuo to vaizdo sklindanti ramybė nėmaž neapmalšino jos tūžmo. Tėtušio reitingų liuoktelėjimas aukštyn, atrodytų, turėjo bent kiek pažaboti jo savimylą, tačiau tik dar labiau šią pakurstė.

Jo dviveidiškumas buvo tuo skaudesnis, kad, be tėvo, ji iš šeimos daugiau nieko nebeturėjo. Rachelės mama pasimirė prieš trejus metus, ir šios netekties skausmas dar ir dabar maudė giliai viduje. Rachelė guodėsi tik tuo, jog mirtis išvadavo jos mamą iš kankyne virtusios nevykusios santuokos su senatoriumi.

Rachelės pranešimų gaviklis dar kartą pyptelėjo, grąžindamas ją iš susimąstymo. Tas pats pranešimas.

— PRSSTKT DIRNST —

Prisistatykite NST direktoriui. Ji atsiduso. Važiuoju, važiuoju, dėl Dievo meilės!

Vis labiau laužydama galvą, kas tai galėtų būti, Rachelė įsuko į jai skirtą įvažiavimą ir sustojo prie sustiprinto posto. Lysburgo plentas 14225, viena slapčiausių šalies vietų.

Kol sargybinis tikrino, ar automobilyje nėra kokio pasiklausymo įtaisėlio, Rachelė žvelgė į tolumoje it kalnagūbris dunksantį pastatą. Trijų šimtų tūkstančių kvadratinį metrų ploto kompleksas didingai stūksojo dvidešimt septynių hektarų miškeliais apaugusiame sklype prie pat Vašingtono apygardos, Ferfakse, Virdžinijoje. Pastato priekis švietė nelyginant vienas ištisas veidrodis, kuriame atspindėjo aplinkui išdėstytų palydovinių lėkščių, antenų, radarų miškas.

Dar po dviejų minučių Rachelė pasistatė automobilį ir lygutėliai nuskusta pievele patraukė link pagrindinio įėjimo, prie kurio granito luite buvo įrėžtas pavadinimas:

NACIONALINĖ SAUGUMO TARNYBA (NST)

Du ginkluoti jūrų pėstininkai, saugantys neperšaunamo stiklo sukamąsias duris, Rachelei žengiant pro šalį, nė nepasukdami galvų žvelgė tiesiai prieš save. Stumdamasi pro tas duris, Rachelė visada jausdavosi taip, tarsi lįstų į kokio miegančio milžino pilvą.

Skliautais išpuoštoje fojė Rachelės ausis pasiekė duslus žodžių gaudesys, tarytum iš viršaus ataidėtų kabinetų knibždėlynėje vykstančių pokalbių aidas. Ant grindų išdėliota neaprėpiama mozaika skelbė NST šūkį:

UŽTIKRINTI JAV ŽINIŲ PRANAŠUMĄ
TAIKOS IR KARO METU

Sienos buvo nukabinėtos didžiulėmis nuotraukomis — raketų paleidimai, povandeninių laivų krikštijimas, perimta stebėjimo ir pasiklausymo įranga, kitaip tariant, žymiausiais pasiektų laimėjimų liudijimais.

Rachelė, įžengusi į vidų, pajusdavo nublankstant visus kasdienius rūpesčius. Nelyginant būtum patekęs į šešėlių karalystę. Problemos čia griaudė it griautiniai, o jų sprendimai buvo aptarinėjami prislopintais balsais.

Artindamasi prie paskutinio kontrolės posto, Rachelė suko galvą, dėl ko jos pranešimų gaviklis per pastarąjį pusvalandį čirpė net dukart.

— Labas rytas, panele Sikston.

Sargybinis, jai sustojus prie plieninių durų, nusišypsojo. Kai jis ištiesė jai nedidelį hermetiškai įpakuotą vatos tamponėlį, Rachelė irgi atsakė šypsena.

— Žinote tvarką, — tarė jis.

Rachelė jį paėmė, perplėšė pakuotę ir įsikišo tamponėlį į burną kaip termometrą. Palaikiusi dvi sekundes, palinko į priekį, ir sargybinis jį ištraukė. Tada įstūmė sudrėkintą vatos tamponėlį į aparato, stovinčio jam už nugaros, plyšelį. Per keturias sekundes aparatas patvirtino Rachelės seilių DNR grandinėlės seką. Aparato ekranėlyje švystelėjo Rachelės nuotrauka ir leidimo įeiti patvirtinimas.

Sargybinis pamerkę jai.

— Regis, vis dar esate ta pati.

Jis ištraukė panaudotą tamponėlį iš aparato ir įmetė jį į kitą angą, kur jis išsyk supleškėjo.

— Sėkmės.

Jis spustelėjo mygtuką, ir masyvios plieno durys prasivėrė.

Žingsniuodama tolyn vedančiais painiais koridorių labirintais, Rachelė mintyse stebėjosi, kad ir po šešerių šitoje darbovietėje praleistų metų ją vis dar glumina kosminiai įstaigos mastai. Tarnybai priklauso dar šešetas pastatų kompleksų JAV, joje triūsia daugiau nei dešimt tūkstančių darbuotojų, metinis biudžetas viršija 10 milijardų dolerių.

Slaptose NST laboratorijose sukurta ir šnipinėti pasitelkiama daugybė įvairiausių įtaisų: pokalbių bet kuriame pasaulio pakraštyje pasiklausymo įranga, stebėjimo palydovai, slapčia į ryšio priemones įtaisomi siųstuvėliai, netgi visuotinis slaptas jūrų ir vandenynų elektroninio stebėjimo tinklas, vadinamas „Visažiniu“, kurį sudaro 1456 hidrofonai, išdėstyti po vandeniu ir galintys sekti bet kokio laivo judėjimo kelią.

NST išrastos technologijos Jungtinėms Valstijoms padėdavo ne tik per karus — jomis ir taikos metu būdavo surenkama ir tiekama aibė duomenų CŽV, Nacionalinei saugumo agentūrai, Gynybos departamentui, praverčiančių pančiojant teroristų veiksmus, nustatant žalos padarymo aplinkai kaltininkus ir kitais įvairiais nusikalstamos veikos atvejais.

Rachelė čia darbavosi „sijotoja“. Jos darbas buvo sijoti, arba atrinkti, duomenis, kitaip sakant, analizuoti plačius pranešimus ir iškristalizuoti pačią jų esmę, glaustai išdėstomą vieno puslapio santraukoje. Rachelė su tuo puikiai susidorodavo. *Tai vis dėl tų begalinių tėvo melagysčių miško, per kurį nuolat tekdavo skverbtis, dingtelėjo jai.*

Rachelė dabar jau buvo pakilusi iki NST informacijos apdorojimo viršininkės pareigų, kitaip tariant, palaikė ryšius su Baltaisiais rūmais. Jai kiekvieną dieną tekdavo peržvelgti visus NST pranešimus ir atrinkti, kurie iš jų žinotini prezidentui, padaryti jų glaustą santrauką ir nusiųsti prezidento patarėjui nacionalinio saugumo klausimais. NST žargonu kalbant, Rachelė Sikston „įpakuodavo produkciją ir aptarnaudavo klientą“.

Nors dirbti teko įtemptai, ji labai didžiavosi savo pasiekta padėtimi, tarsi liudijančia jos nepriklausomybę nuo tėvo. Senatorius Sikstonas ne kartą siūlėsi pasirūpinti Rachele, jeigu ji nutartų mesti savo darbą, tačiau Rachelė nemaž netroško materialiai priklausyti nuo tokio žmogaus kaip Sedžvikas Sikstonas. Jos motinos gyvenimas akivaizdžiai rodė, koks likimas gali laukti moters, tapusios pernelyg priklausoma nuo vyro.

Marmuru išklotoje salėje nuaidėjo Rachelės pranešimų gaviklio čirpimas.

Dar kartą?

Sukdama galvą, kokia velniava būtų galėjusi nutikti, ji įlipo į liftą ir, pravažiavusi savo aukštą, pakilo tiesiai į patį viršų.

4

NST direktoriaus tikrai nebūtum pavadinęs kuo nors išsiskiriančiu žmogumi. Viljamas Pikeringas buvo nedidukas, blyškaus neišraiškingo veido, plikas, rudų akių, kurios, nors ir regėjusios slapčiausias valstybės paslaptis, rodėsi tyros kaip vaiko. Tačiau jo darbuotojai jautė NST direktoriui begalinę pagarbą. Apie jo valią ir tiesumą NST sklandė legendos. Dėl jo uolumo ir tamsios eilutės visi jį vadindavo Kunigu. Kunigas, gebėjęs numatyti daugelį ėjimų į priekį ir pasiekti aibę laimėjimų, pats visada vadovaudavosi paprastų paprasčiausiomis tiesomis. Jis mėgdavo kartoti: „Rask tiesą. Gyvenk pagal ją“.

Rachelei įžengus į kabinetą, direktorius kalbėjosi telefonu. Kai Rachelė jį išvysdavo, visada pamanydavo, jog iš išvaizdos nieku gyvu neatspėtų šį žmogų turint galią vidury nakties iš lovos išversti patį prezidentą.

Pikeringas padėjo ragelį ir pamojo jai prieti.

— Agente Sikston, prašom sėstis. Balsas raiškus ir tvirtas.

— Dėkoju, sere. Rachelė prisėdo.

Nors kai kas jo nemėgo dėl tiesaus būdo, Rachelė direktoriui visuomet jautė prielankumą. Jis buvo visiškai jos tėvo priešingybė: išoriškai neišvaizdus, spinduliuojantis asmenybės jėga, tarnaujantis tėvynei ne iš savanaudiškų paskatų, vengiantis viešumos, kuria jos tėvas taip mėgavosi.

Pikeringas nusiėmė akinius ir pažvelgė į ją.

— Agente Sikston, su manimi prieš pusvalandį susisieė prezidentas. Dėl jūsų.

Rachelė neramiai pasimuistė ant kėdės. Pikeringas kaip visada pradėjo be jokių užuolankų.
Pradžia — *nieko gero nežadanti*, pamanė ji.

— Tikiuosi, ne dėl mano santraukų?

— Ne. Pasak jo, dirbate puikiai. Rachelė vogėiomis atsiduso.

— Tai koku reikalu?

— Pageidauja susitikti su jumis. Akis į akį. Tuojau pat. Rachelė dar labiau sumišo.

— Akis į akį? Dėl *ko*?

— Velniškai geras klausimas. Jis man nepasakė.

Dabar Rachelė jau galutinai sutriko. Ką nors slėpti nuo NST direktoriaus — lygiai tas pat, kaip neduoti Vatikano raktų popiežiui. Tarp saugumiečių sklandė juokelis, jog jeigu Viljamas Pikeringas ko nors nežino, tai to apskritai nėra buvę.

Pikeringas pakilo iš už stalo ir priėjęs atsistojo prie lango.

— Jis paprašė tučtuojau su jumis susisiekti ir siųsti pas jį.

— Dabar?

— Atsiuntė vairuotoją. Laukia apačioje.

Rachelė suraukė kaktą. Jau vien tik neįprastas prezidento prašymas vertė įsitempti, tačiau dar labiau kėlė nerimą susirūpinęs Pikeringo veidas.

— Ar kuo nors abejojate?

— Ir dar kaip! — karštai šūktelėjo Pikeringas. — Tik aklas nematytų jo ketinimų. Jūs esate žmogaus, kurio reitingai pastaruoju metu šoktelėjo aukščiau nei jo, duktė, ir jis staiga panūsta su jumis šnektelėti akis į akį? Taip nedaroma. Jūsų tėvas, be jokios abejonės, būtų tos pačios nuomonės.

Rachelė neabejojo, jog Pikeringas teisus, nors jai nemaž nerūpėjo tėtušio nuomonė.

— Jums kelia abejonių prezidento motyvai?

— Mano pareiga teikti saugumo duomenis tai Baltųjų rūmų administracijai, kuri dabar juose darbuojasi, o ne vertinti jų vykdomą politiką.

Kitokio atsakymo ir negalėjai tikėtis, pagalvojo Rachelė. Viljamas Pikeringas nė nemanė slėpti, kad politikus laiko tik marionetėmis, švystelinčiomis politinėje scenoje ir nuo jos išnykstančiomis, o tikrieji režisieriai, kaip pats Pikeringas, yra šilto ir šalto matę seni vilkai, puikiai išmanantys to vaidinimo vingius. Kaip mėgdavo kartoti Pikeringas, nepakanka net dviejų kadencijų Baltuosiuose rūmuose, kad perprastum globalųjį politikos žemėlapi.

— Gal čia nėra jokių slaptų kėslų, — tarstelėjo Rachelė, vildamasi, jog prezidentas nenusileistų iki tokių pigių triukų. — Gal prireikė kokių nors ypač slaptų duomenų santraukos.

— Nenoriu jūsų menkinti, agente Sikston, tačiau prireikus Baltieji rūmai gali pasinaudoti visu pulku analitikų. Dėl kokio nors Baltųjų rūmų vidaus reikalo prezidentas joku būdu į jus nesikreiptų. O dėl kitko, nutaręs pasitelkti NST išteklius, jis, be jokios abejonės, neslapukautų.

Pikeringas savo darbuotojus vadindavo „ištekliais“, ir daugelis dėl to pasijusdavo lyg perlieti šaltu vandeniu.

— Jūsų tėvas dabar ant bangos, — tarė Pikeringas. — *Didelės bangos*. Baltieji rūmai tikrai turėtų nerimauti.

Jis atsiduso.

— Politika yra žaidimas be taisyklių. Kai prezidentas kviečia susitikti savo varžovo dukterį, lažinuosi, jog jis turi kitokių užmačių, nei aptarinėti saugumo pranešimus.

Rachelė pajuto, kaip nugara nubėgo šiurpuliukai. Pikeringo nuojauta būdavo tiesiog žvėriška.

— Jūs būgštaujate, kad Baltieji rūmai iš nevilties mėgins į tą politinę košę įtraukti ir *mane*?

Pikeringas kiek patylėjo ir tarė:

— Jūs nelabai slepiate savo požiūrį į tėvą, ir nemaž neabejoju, jog prezidento rinkimų štabui tai neprasprūdo pro akis. Man regis, jie gali pamėginti jus vienaip ar kitaip panaudoti prieš senatorių.

— Kur pasirašyti? — nusišypsojo Rachelė. Pikeringas nė nešyptelėjo. Jis rimtai pažvelgė į ją.

— Paklauskite mano patarimo, agente Sikston. Jeigu jaučiate, jog bendraudama su prezidentu nepajėgsite atsiriboti nuo savo santykių su tėvu, primygtinai siūlyčiau atmesti prezidento prašymą.

— Atmesti? — nervingai prunkštelėjo Rachelė. — Juk aš negaliu atsisakyti susitikti su prezidentu.

— Ne, — nukirto direktorius, — tačiau aš galiu.

Jo balsas nuskambėjo garsiau, primindamas Rachelei dar vieną priežastį, dėl kurios Pikeringą vadindavo Kunigu. Viljamas Pikeringas, nors ir nedidelio ūgio, užkliudytas galėjo sukelti tikrą politinę audrą.

— Man rūpi tik viena, — tarė Pikeringas, — privalau ginti ir saugoti savo darbuotojus, ir man nepatinka netgi menkiausia tikimybė, jog kurį nors gali paversti politikos teatro marionete.

— Kaip jūs patartumėte pasielgti? Pikeringas atsiduso.

— Susitikit su juo. Nieko neįsipareigokit. Vos išgirsite, ką jis sumanė, susisiekit su manimi. Jeigu matysiu, jog ketina jumis tik pasinaudoti, jam nespėjus nė mirktelėti, atšauksiu pas save.

— Dėkoju, sere.

Rachelė jautėsi pamaloninta jo globos, kurios taip dažnai ilgėdavosi iš tėvo.

— Minėjote, kad manęs laukia automobilis?

— Nevisiškai taip.

Pikeringas suraukė kaktą ir pirštu parodė pro langą. Rachelė sutrikusi priėjo prie jo ir pažvelgė ten link, kur rodė jo smilius. Ant pievelės lėtai dūzgė mentėmis sraigtasparnis. Su Baltųjų rūmų emblema. Prie jo, vis dirščiodamas į laikrodį, lūkuriavo pilotas.

Rachelė, negalėdama patikėti savo akimis, atsigręžė į Pikeringą.

— Baltieji rūmai atsiuntė sraigtasparnį, kad nuskraidintų mane vos penkiolika mylių?

— Ko gero, taip prezidentas tikisi jus pamaloninti arba įvaryti baimės. Pikeringas nužvelgė ją.

— Nenuslyskite nė į vieną pusę.

Rachelė linktelėjo. Viduje kirbėjo abu šie jausmai.

Po keturių minučių Rachelė jau buvo lauke ir lipo į jos laukiantį sraigtasparnį. Jai dar nė nespėjus prisiegti diržų, jis jau uždamas lėkė virš Virdžinijos giraičių. Rachelė, žvilgtelėjusi į susiliejusias po kojomis medžių viršūnes, pajuto smarkiau sutvaksint širdį. Ji būtų ėmusi plakti dar smarkiau, jeigu moteris būtų žinojusi, kad šitas sraigtasparnis Baltųjų rūmų taip ir nepasieks.

5

Ledinis vėjas švilpdamas plakė palapinės šonus, tačiau Delta Pirmas į tai nekreipė nė menkausio dėmesio. Jiedu su Delta Trečiu įsmeigę akis stebėjo savo bendrą, kuris vikriais judesiais kraipė vairalazdę. Nešiojamojo kompiuterio ekranas rodė vaizdą, perduodamą iš aguonos grūdo didumo kameros, įtaisytos ant mikroroboto.

Velniškai nuostabus daikčiukas, kaskart, vos tik jį įjungus, šmėkstelėdavo Delta Pirmo galvoje mintis. Dar visai neseniai toks dalykas galėjo būti vien gryna rašytojų išmonė.

Mikroelektromechanikos sistemos (MEMS) — mikrorobotai — pats naujausias šnipinėjimo įrangos kokybinis šuolis, vadinamoji „musės ant sienos“ technologija.

Tiesiogine šio žodžio prasme.

Nors mikroskopiniai nuotoliniu būdu valdomi robotai atrodė kaip kokia pasaka, iš tikrųjų jie imti taikyti apie 1990-uosius. *Discovery* žurnale 1997-aisiais pasirodė ilga studija apie juos, aptarianti tiek „skraidančiuosius“, tiek „plaukiančiuosius“ jų modelius. Plaukikai — druskos kruopelytės dydžio povandeniniai laiveliukai — gali būti įleidžiami į žmogaus kraujo sistemą visai kaip filme *Fantastiška kelionė*. Pačiose šiuolaikiškiausiose klinikose jie jau pasitelkiami kraujagyslių sienelių apžiūrai ir galimoms trombų susidarymo vietoms nustatyti.

Priešingai nei galėtų pasirodyti, sukurti *skraidantį* robotą yra netgi paprasčiau. Technologijos, pakeliančios skraidantį aparatą į orą, patikimai veikia jau nuo brolių Raitų laikų, ir vienintelė likusi užduotis — sumažinti jo gabaritus. Pirmieji skraidantys mikrorobotai, sukurti NASA kaip nepilotuojami zondai būsimoms kelionėms į Marsą, buvo pusmetrio dydžio. Tačiau šiuolaikiniai nanotechnologijos, lengvų ir atsparių medžiagų kūrimo bei mikromechanikos atradimai padėjo sukurti skraidantį mikrorobotą.

Lūžis įvyko pasitelkus naujo mokslo — biomimikos, kopijuojančios gamtą, — atradimus. Kaip paaiškėjo, miniatiūriniai laumžirgiai yra idealus judrių ir patikimų skraidančiųjų mikrorobotų prototipas. Modelis PH2, kurį dabar skraidino Delta Antras, buvo vos vieno centimetro ilgio — uodo dydžio.

Varomas dviejų porų permatomų silikono sparnelių, ore jis nardė vikriai ir tiksliai.

Kaip įkrauti mikrorobotams energijos, buvo dar vienas konstruktorių galvosūkis. Pirmieji mikrorobotų prototipai įsikraudavo savo elementus pakibę tiesiai po ryškiu šviesos šaltiniu, todėl galėjo atkreipti į save dėmesį ir nelabai tiko šnipinėti tamsesnėse patalpose. Naujesnieji modeliai įsikrauna paprasčiausiai prisiartinę per plaštaką nuo kokio elektromagnetinio lauko. Tai patogiu, nes šiuolaikinėje visuomenėje magnetinių laukų yra daugybė ir jie paprastai išsidėstę atokesnėse vietose — elektros lizdai, kompiuterių ekranai, elektros varikliai, garso kolonėlės, mobilieji telefonai, — todėl nekyla jokių kliūčių saugiai įsikrauti nusėdusį elementą. Jeigu mikrorobotui pavykdavo kur nors prasiskverbti, jis jau galėdavo perduoti iš ten vaizdą ir garsą tiek, kiek prireikdavo. PH2 Delta būriui siuntė duomenis be jokių trikdžių jau gerą savaitę.

Dabar kaip koks vabzdys, pataikęs į daržinę, mikrorobotas tyliai įskrido į erdvią centrinę milžiniško pastato salę. Ir ėmė sklęsti palube virš nieko neįtariančių, apačioje ties darbais palinkusių inžinierių ir įvairiausių sričių mokslininkų. PH2 sukant ratą virš jų, Delta Pirmas pastebėjo besišnekančius du vyrus. Iš jų bus galima ką nors sužinoti. Jis paliepė Delta Antram nusileisti žemiau ir pasiklausyti jų pokalbio.

Kraipydamas vairalazdę ir maigydamas mygtukus, Delta Antras įjungė mikroroboto mikrofonus, nutaikė parabolinę antenytę, ir tasai nuleistas pakibo per tris metrus virš mokslininkų galvų. Žodžiai girdėjosi silpnokai, tačiau suprantamai.

— Niekaip negaliu tuo patikėti, — tarė vienas iš jų.

Jo balse skambėjo nė kiek ne mažesnė nuostaba, nei jam čia atvykus prieš dvi paras.

Pašnekovas, regis, visiškai jam pritarė.

— Net nebūtum susapnavęs, jog tapsi tokio įvykio liudininku.

— Kur ten, — džiugiai tarė pirmasis, ir jo lūpose nušvito šypsena. — Net nuostabiausiam sapne.

Delta Pirmam to visiškai pakako. Viduje viskas vyksta kaip numatyta. Delta Antras nulakdino mikrorobotą nuo vyrų atgal į slėptuvę. Niekieno nepastebėtas jis nutūpė prie elektros generatoriaus ritės. PH2 energijos šaltiniai ėmė krautis kitam skrydžiui.

6

Sraigtasparniui skrodžiant orą, Rachelė Sikston sėdėjo paskendusį savo mintyse dėl visų keistų to ryto įvykių, ir tik sraigtasparniui prilėkus Česapiko įlanką jai dingtelėjo, jog jie skrenda visai ne į tą pusę. Ji iš pradžių sutriko, o vėliau pajuto į širdį įsėlinant nerimą.

— Ei! — riktėlėjo pilotui. — Kur skrendi?

Per menčių plerpimą jos balso beveik nesigirdėjo.

— Juk turėtume skristi į Baltuosius rūmus! Pilotas papurtė galvą.

— Deja, ponias. Prezidentas šįryt iš Baltųjų rūmų išvykęs.

Rachelė pamėgino prisiminti, ar Pikeringas minėjo Baltuosius rūmus, ar ji paprasčiausiai pati pamanė ten vykstanti.

— Tai kur prezidentas?

— Jūsų susitikimas įvyks kitur. *Ką tu čia mali.*

— Kur kitur?

— Jau netoli.

— Aš ne to klausiau.

— Dar šešiolika mylių.

Rachelė prisimerkusi pažvelgė į jį. *Kaip tikras politikas.*

— Įdomu, ar sraigtasparniu vinguriuoji taip pat vikriai išsisukinėdamas kaip ir nuo klausimų?

Pilotas nieko neatsakė.

Jiedu pralėkė Česapiką greičiau nei per septynias minutes. Vėl pasirodė žemė, pilotas pasuko į šiaurę ir ėmė brėžti puslankį virš siauro pusiasalio, kuriame driekėsi keletas pakilimo takų ir stovėjo kažkokios kareivinės primenantys pastatai. Pilotas nunėrė sraigtasparnio nosį jų link, ir Rachelė sumojo, jog jie atskrido. Kokia tai vieta, jau bemaž buvo galima atspėti iš šešių raketų paleidimo aikštelių

apdegusiais bokšteliais, tačiau tarsi tam, kad nereikėtų spėlioti, ant vieno pastato milžiniškomis raidėmis juodavo užrašas VOLOPSO SALA.

Volopso sala yra viena iš seniausių NASA raketų paleidimo aikštelių. Iš šitos toli nuo pašalinių akių įsikūrusios NASA bazės ir dabar leidžiami palydovai bei eksperimentinės raketos.

Prezidentas Volopso saloje? Ko jis čia vyktų?

Sraigtasparnis, nubrėžęs puslankį, dabar skriejo palei visu pusiasaliu nusidriekusius tris pakilimo takus. Regis, jiedu lėkė į patį pagrindinio tako galą.

Pilotas sumažino greitį.

— Prezidentas savo kabinete.

Rachelė grįžtelėjo, mintyse svarstydamą, ar tik jis nejuokauja.

— Jungtinių Valstijų prezidentas turi savo kabinetą Volopso saloje? Pilotas buvo rimtas kaip statula.

— Ponia, Jungtinių Valstijų prezidentas gali turėti savo kabinetą kur panorėjęs.

Jis mostelėjo ranka į pakilimo tako galą. Ten, tolumoje, Rachelė išvydo stūksantį tviskantį gūbrį, ir jai net užgniaužė kvapą. Net ir per pusantro šimto metrų jos akys negalėjo nepažinti šviesiai žydro „Boeing 747“ liemens.

— Tai jis...

— Taip, poniam. Jo kelionių rūmai.

Rachelė neįstengė atplėšti akių nuo it kalnagūbris stūksančio lėktuvo. Jo karinis kodas yra VC-25-A, nors šiaip visam pasauliui jis žinomas kitu vardu: Lėktuvas Nr. 1.

— Regis, turėsite progą apsilankyti pačiame naujausiame iš jų, — tarė pilotas, mostelėdamas ranka į numerį ant lėktuvo uodegos.

Rachelė tylomis linktelėjo. Ne visiems tai žinoma, tačiau iš tikrųjų esama net dviejų Lėktuvų Nr. 1 — pora vienodų, tokia pačia įranga aprūpintų „Boeing 747-200“, vieno uodegos numeris 28000, kito — 29000. Abu pasiekia 900 km/val. greitį ir yra pritaikyti papildyti kuro ore, todėl gali skristi nenutūpdami ilgiausius nuotolius.

Sraigtasparniui nutūpus ant pakilimo tako prezidento lėktuvo pašonėje, Rachelė suprato, kodėl Lėktuvas Nr. 1 vadinamas skraidančiais rūmais. Jis išties atrodė kaip tikras kalnas.

Prezidentas, lankydamasis svečiose šalyse, dažnai saugumo dėlei pageidauja, jog susitikimai su jų vadovais vyktų ant pakilimo tako stovinčiame lėktuve. Be abejo, taip daroma ne vien saugumo sumetimais, bet drauge ir slapta siekiant prieš derybas pademonstruoti savo galią. Apsilankymas Lėktuve Nr. 1 sukeldavo tikrai daugiau pagarbaus baugulio nei Baltieji rūmai. Ant fiuzeliažo dvimetinėmis raidėmis švietė užrašas: JUNGtinės AMERIKOS VALSTIJOS. Viena Didžiosios Britanijos ministrų kabineto narė, prezidento Niksono pakviesta apsilankyti Lėktuve Nr. 1, apkaltino jį „mojuojant jai prieš nosį savo vyrišku pasididžiavimu“. Po to įvykio įgula lėktuvą juokais ėmė vadinti „Didis pimpis“.

— Panelė Sikston?

Lyg iš po žemių prie sraigtasparnio išdygęs apsaugininkas sportine striuke jau atidarė jai duris.

— Prezidentas laukia jūsų.

Rachelė išlipo iš sraigtasparnio ir pažvelgė aukštyt laiptais, vedančiais į priešais pūpsantį storą liemenį. *Pirmyn į skraidantį falą.* Kaip teko girdėti, skraidančiame daugiau nei penkių šimtų kvadratinių metrų ploto „Ovaliajame kabinete“ įrengti keturi atskiri miegamieji, gultai dvidešimt šešiams igulos nariams ir dvi virtuvės, kuriose galima pagaminti maisto iš karto penkiasdešimčiai žmonių.

Kopdama laipteliais, Rachelė juto, kaip apsaugininkas vos nelipa jai ant kulnų, tarsi gindamas į viršų. Aukštai viršuje žiojėjo liuko kiaurymė, lyg kokia žaizda milžiniškos sidabrinės bangžuvės pilve. Artėdama prie tos tamsios landos, Rachelė jautė tirptę tirptant pasitikėjimą savimi.

Ramiai, Rachele. Tai tik lėktuvas.

Laiptų aikštelėje kitas apsaugos darbuotojas mandagiau paėmė ją už parankės ir nuvedė siauručiu koridoriumi. Jiedu pasuko į dešinę, dar kiek paėjėjo ir ūmai atsidūrė prašmatnioje ir erdvioje menėje. Rachelė iš karto pažino ją iš nuotraukų laikraščiuose bei žurnaluose.

— Luktelėkite, — tarė apsaugininkas ir pranyko.

Rachelė liko viena stovėti žymiojoje medžiu išmuštoje Lėktuvo Nr. 1 priešakinėje kabinoje. Ji

skirta susitikimams, priėmimams, ir, regis, sukelti pagarbų virpulį pirmąkart čia įžengiantiems. Menė plytėjo per visą lėktuvo plotį, visa išklotą gelsvu minkštu kilimu. Nepriekaištingai apstatyta — apvalų nedidelį klevo stalą supo minkšti odiniai krėslai, abipus senovinio stiliaus sofos švietė dvi tviskančios žalvario lempos, raudonmedžio bare blizgėjo rankų darbo krištoliniai indai.

Ko gero, boingo dizaineriai rūpestingai apgalvojo kiekvieną smulkmeną, kad šioje menėje tvyrotų „tvarkos ir jaukumo“ pojūtis. Ji niekaip neįstengė atsikratyti minties, koks būrys pasaulio galingųjų čia viešėjo ir kiek lemtingų pasauliui sprendimų radosi kaip tik šioje vietoje.

Kiekviena menės smulkmenėlė liudyte liudijo galią, pradedant vos juntamu gero tabako dvelksmu ore ir baigiant visur mirgančią prezidento insigniją. Erelis, išskėtęs sparnus, ir alyvų šakelės buvo išsiuvinėti ant pagalvėlių, įrėžti ant kibirėlio ledui, netgi atspausti ant kamštinių padėkliukų. Rachelė pakėlė vieną ir ėmė apžiūrinėti.

— Jau rūpinatės suvenyrais? — išgirdo sodrų balsą sau už nugaros. Išgąsdinta Rachelė staigiai grįžtelėjo, ir padėkliukas iškrito jai iš rankų.

Ji nerangiai pritūpė jo pakelti. Sugriebusi pakėlė galvą ir išvydo iš viršaus linksmai į ją žvelgiantį Jungtinių Valstijų prezidentą.

— Aš ne karalius, panele Sikston. Galima nesiklaupiti.

7

Senatorius Sedžvikas Sikstonas, kol ilgas limuzinas plaukte plaukė per rytinio Vašingtono eismo upę jo kontoros link, mėgavosi ramybe. Priešais įsitaisiusi jo padėjėja, dvidešimt ketverių Gabrielė Ešė, skaitė jam dienos darbotvarkę. Sikstonas jos beveik nesiklausė.

Dievinu Vašingtoną, mąstė jis, gėrėdamasis nuostabiomis po kažmyro megztiniu pūpsančiomis padėjėjos formomis. *Valdžia — pats geriausias afrodiziakas... Ir tokios kumelaitės kaip šita būriais plūsta čia.*

Gabrielė buvo baigusi prestižinę Niujorko aukštąją ir svajojo vieną dieną pati tapti senatore, *lai, be jokių abejonių, pavyks*, pagalvojo jis. Puikios išvaizdos, galvota. Ir, o tai visų svarbiausia, jau perprato šio žaidimo taisykles.

Gabrielė Ešė buvo juodukė, tačiau tamsi jos oda buvo sodraus cinamono arba raudonmedžio atspalvio, kitaip tariant, parankus masalas, kurį, kaip buvo numatęs Sikstonas, praris minkštaširdžiai baltieji, nes negalės atstumti jos kaip visiško svetimkūnio. Savo draugeliams Sikstonas Gabrielę apibūdindavo kaip turinčią Heilės Beri kūną ir Hilarės Klinton galvą bei ambicijas, nors kartais jam rodydavosi, jog net ir toks įvertinimas dar nepakankamas.

Gabrielė tapo tikru rinkimų kampanijos atradimu, kai prieš tris mėnesius jis paskyrė merginą asmenine savo padėjėja. Ji, beje, darbavosi už dyką. Jos atlygis už šešiolikos valandų kasdienį triūsą buvo galimybė su vėtytu ir mėtytu politikos rykliu pažinti povandeninius veiklos rifus.

Be abejo, mintyse išsišiepė jis, *man pavyko įkalbėti ją imtis ir šiokių tokių papildomų darbelių*. Paskyręs Gabrielę, Sikstonas pakvietė vėlai vakare atvykti pas jį į kabinetą „susipažinti su būsimo darbo gairėmis“. Kaip ir tikėjosi, žavingoji jo padėjėja pasirodė žibančiomis iš pagarbaus susijaudinimo akimis, trokšdama žūtbūt jam įtikti. Pasitelkęs dešimtmečiais lavintą meistrybę, Sikstonas ėmėsi žingsnis po žingsnio atsargiai regzti savo tinklus... Vis labiau įgydamas jos pasitikėjimą, kruopščiai sklaidydamas menkiausias galimas abejones, mojuodamas prieš akis viliojančiais pažadais, jis galiausiai tiesiai ten ją ir paėmė į savo rankas.

Sikstonas neabejojo, jog toji jų sueitis buvo viena išpūdingiausių merginos gyvenime, tačiau kitą dieną Gabrielė akivaizdžiai ėmė gailėtis taip neapdairiai pasielgusi. Ji sutrikusi pasirodė pas jį ir pasisiūlė atsisakyti padėjėjos pareigų. Sikstonas nesutiko. Gabrielė liko dirbti pas jį, tačiau leido aiškiai suprasti savo požiūrį. Jų santykiai nuo to laiko buvo griežtai dalykiški.

Putlios Gabrielės lūpos ir toliau bėrė žodžius.

— ...privalote kruopščiai pasiruošti šios dienos debatams per CNN. Kas juose atstovaus Baltiesiems rūmams, dar nežinome. Turėtumėte peržvelgti šias pastabas.

Gabrielė ištiesė jam aplanką.

Sikstonas, imdamas aplanką, pasimėgaudamas įtraukė jos kvėpalų dvelksmą, sumišusio su odinių sėdynių kvapu.

— Jūs nesiklausote, — tarė ji.

— Ir dar kaip klausausi. Jis išsišiepė.

— Nesuk galvos dėl tų CNN debatų. Blogiausia būtų, jei Baltieji rūmai paniekinamai atsiųstų vieną saviškių geltonsnapių. Man labiausiai tiktų tikras ryklys, kurį galėčiau sutaršyti pietums.

Gabrielė suraukė kaktą.

— Puiku. Prie pastabų pridėjau opiausių galimų temų sąrašą.

— Ko gero, tos pačios?

— Viena nauja. Manychiau, jog galite susilaukti gėjų bendruomenės atkirčio dėl vakarykščių savo pasisakymų per Lario Kingo laidą.

Sikstonas abejingai gūžtelėjo pečiais.

— Aha. Vis dėl tų tos pačios lyties asmenų santuokų. Gabrielė metė priekaištingą žvilgsnį.

— *Iš tikrųjų* vakar juos pernelyg užsipuolėte.

Tos pačios lyties asmenų santuokos, su pasišlykštėjimu tylomis pamanė sau Sikstonas. *Jeigu būtų mano valia, tie gaideliai apskritai neturėtų balso teisės.*

— Gerai, turėsiu tai galvoje.

— Puiku. Pastaruoju metu kai kuriais iš pačių opiausių klausimų pasisakote pernelyg griežtai. Prilaikykite vadžias. Žmonės nuo jūsų gali akimirksniu nusigręžti. Jūs dabar ant bangos. Paprasčiausiai laikykitės ant jos. Nėra reikalo plėšytis. Toliau ramiai varykite tą pačią vagą.

— Ar yra kokių žinių iš Baltųjų rūmų? Gabrielė šypsodamasi patraukė pečiais.

— Ta pati tylą. Tarsi jūsų priešininko apskritai nė nebūtų.

Pastaruoju metu Sikstonas sunkiai tikėjo savo sėkme. Kelis mėnesius prezidentas iš peties triūsė rinkimų vajuje. O maždaug prieš savaitę jis staiga ima ir užsisklendžia Ovaliajame kabinete ir niekur neiškiša nosies. Tarsi jis nepajėgtų ištverti kaip ant mielių augančio piliečių palankumo Sikstonui.

Gabrielė pirštais persibraukė juodus lygius savo plaukus.

— Girdėjau, Baltųjų rūmų rinkimų štabas sutrikęs neką mažiau už mus. Prezidentas nesiteikia paaiškinti savo nusišalinimo priežasties, ir visi jo štabo žmonės tiesiog raunasi plaukus nuo galvos.

— Kur čia galėtų būti šuo pakastas? — pasiteiravo Sikstonas. Gabrielė pažvelgė į jį per savo akinių masyviais rėmeliais viršų.

— Regis, šįryt būsiu gavusi įdomių duomenų iš savo šaltinio Baltuosiuose rūmuose.

Sikstonas puikiai pažinojo šį žvilgsnį. Gabrielei Ešė vėl pavyko ištraukti kokių nors duomenų iš priešų stovyklos. Bala žino, gal pačiulpia už tai kokiam prezidento patarėjui. Jam tai nemaž nerūpėjo. Svarbiausia — duomenys.

— Sklinda gandas, — pritildžiusi balsą šnibžtelėjo jo padėjęja, — kad prezidentas ėmė keistai elgtis po skubaus pasitarimo su NASA direktoriumi. Iš to pasitarimo jis išėjo akivaizdžiai netekęs žado. Tučiuojau atšaukė visus numatytus renginius ir nuo tos dienos palaiko nuolatinį ryšį su NASA.

Sikstonas tai palaikė gera žinia.

— Gal NASA turi kokių prastų naujienų?

— Veikiausiai toks ir turėtų būti labiausiai tikėtinas paaiškinimas, — viltingai tarė ji. — Bet kad priverstų prezidentą viską mesti į šalį, tai turėtų būti milžiniška nesėkmė.

Sikstonas ėmė sukti galvą. Ko gero, tos NASA naujienos išties turėtų būti blogos. *Antraip prezidentas jau būtų tėsęs jas man į veidą.* Sikstonas pastaruoju metu be atvangos puolė NASA finansavimą. Virtinė nesėkmingų skrydžių ir milžiniški biudžeto poreikvojimai suteikė NASA abejotiną šlovę tapti neoficialia Sikstono rinkimų vaju, pliekiančio vyriausybės biudžeto deficitą ir lėšų švaistymą, vėliava. Tiesa, daugumai balsus medžiojančių politikų niekada nebūtų atėję į galvą pulti vieną kertinių amerikiečių pasididžiavimo ramsčių NASA, tačiau Sikstonas turėjo slaptą ginklą, kurio neturėjo kiti, — Gabrielę Ešė. Ir jos žvėrišką nuojautą.

Sikstonas į galvotą merginą, dirbusią jo rinkimų vajuos koordinatorę Vašingtone, pirmą kartą atkreipė dėmesį prieš keletą mėnesių. Pirmiesiems jo reitingams velkantis pažeme ir jo kalboms dėl vyriausybės išlaidavimo niekaip nesuvirpinant rinkėjų širdžių, Gabrielė Ešė atsiuntė jam raštelį, kuriame tvirtino, jog būtina iš esmės keisti kampanijos vagą. Ji pasiūlė senatoriui puolimo smaigalį nukreipti į milžiniškus NASA biudžeto poreikvojimus ir begalines Baltųjų rūmų vis metamas papildomas lėšas bei pateikti visa tai kaip akivaizdžiausią prezidento Hernio švaistymo politikos pavyzdį.

„NASA amerikiečiams kainuoja kalnus pinigų“, parašė Gabrielė, drauge pateikdama ir biudžeto skaičius, nenusisėkusius skrydžius bei papildomai skirtas lėšas. „Rinkėjai apie tai neturi nė žalio supratimo. Jiems plaukai atsistos piestu. Manychiau, jog turėtumėte NASA klausimą paversti politiniu.“

Sikstonas tik atsiduso dėl jos naivumo.

— Aha, be to, ko gero, dar turėčiau pasiūlyti uždrausti giedoti himną prieš beisbolo rungtynes.

Tačiau Gabrielė ir toliau siuntinėjo jam įvairius duomenis apie NASA veiklą. Juo daugiau Sikstonas jų peržvelgė, juo labiau suprato, kad toji jauniklė Gabrielė Ešė yra teisi. Netgi lyginant su kitomis valstybinėmis institucijomis, NASA agentūra buvo tikras kiauras maišas, ryte ryjanti pinigus, neefektyvi, o pastaruosius kelerius metus ypač.

Vieną dieną Sikstonas televizijoje davė tiesioginį interviu apie švietimą. Vedėjas spaudė Sikstoną į kampa, primygtinai klausdamas, iš kur jis žada gauti lėšų savo žadamam valstybinių vidurinių mokyklų pertvarkymui. Tada Sikstonas nutarė išmėginti Gabrielės siūlomą NASA puolimą ir pusiau juokais mestelėjo savo atsakymą.

— Pinigų švietimui? — perklausė jis. — Na, galimas daiktas, pusiau nurėšiu kosmoso programą. Driščiau manyti, kad jeigu NASA per metus kosmose gali išleisti penkiolika milijardų, tai aš čia, žemėje, vaikams galėčiau skirti pusaštunto milijardo.

Transliacijos kabinoje sėdintys Sikstono rinkimų vajeaus vadovai griebėsi už galvų. Juk ne viena rinkimų kampanija jau yra sužlugusi ir dėl kur kas menkesnių bandymų užsipulti NASA. Priimančiųjų skambučius staleliai akimirksniu sutvisko švieselėmis. Sikstono kampanijos vadai net susigūžė: kosmoso patriotai pakilo į ataką.

Ir tada įvyko kai kas netikėta.

— Penkiolika milijardų per metus? — klyktelėjo pirmas skambintojas. — Gal man pasigirdo? Tai ką, mano sūnui tenka mokytis vaikų pritutintoje klasėje tik todėl, kad mokykloms stinga lėšų įdarbinti daugiau mokytojų, o NASA per metus surija penkiolika milijardų fotografuodama kosmoso dulkes?

— Eee... būtent, — atsargiai atsiliepė Sikstonas.

— Kažkokia nesąmonė! Ar prezidentas čia ką nors gali nulemti?

— Be abejo, — tarė Sikstonas įsidrąsindamas. — Prezidentas gali vetuoti bet kurios agentūros biudžetą, jeigu, jo nuomone, toji švaisto lėšas.

— Tada mano balsas atitenka jums, senatoriau Sikstonai. Penkiolika milijardų kosmoso tyrimams, o mūsų vaikams stinga mokytojų. Tai begėdiška! Sėkmės jums, sere. Tikiu jūsų pergale.

Pasigirdo antro žiūrovo balsas.

— Senatoriau, neseniai teko skaityti, jog NASA tarptautinės kosmoso stoties projektas jau surijo daugiau lėšų, nei buvo numatyta, o prezidentas nė neketina nutraukti jo finansavimo. Ar tai tiesa?

Sikstonas net pašoko į viršų.

— Tiesa!

Jis išdėstė, jog kosmoso stotis iš pradžių planuota kaip bendras dvylikos šalių kūrinys. Tačiau kai prasidėjo jos statyba, sąmata lyg strėlė šovė į dangų ir dauguma projekte dalyvavusių šalių pasitraukė. Vis dėlto prezidentas, užuot jį nutraukęs, nutarė už kitus padengti visas išlaidas.

— Mūsų sąmata tarptautinės kosmoso stoties projektui nuo numatytų aštuonių išsipūtė iki svaiginamų *šimto milijardui*

Žiūrovas atrodė įtūžęs.

— Tai kodėl, po paraliais, prezidentas laikosi įsikibęs tos stoties? Sikstonas tą vyruką būtų galėjęs tiesiog išbučiuoti.

— Pasiutusiai geras klausimas. Deja, bet trečdalis jos detalių jau iškeltos į orbitą ir prezidentas tam skyrė *jūsų* sumokėtus mokesčius, todėl viską dabar mesti reikštų pripažinti, jog jis paleido vėjais milijardus, tarp jų — ir *jūsų* pinigus.

Skambučiai pylėsi kaip iš gausybės rago. Regis, amerikiečiams pirmą kartą dingtelėjo mintis, jog NASA nėra kokia šventa karvė.

Pasibaigus laidai, nekreipiant dėmesio į poros užkietėjusių NASA mylėtojų karštus pasisakymus apie įgimtą žmogui pažinimo troškimą, buvo galima padaryti tokį apibendrinimą: Sikstono rinkimų vajeus aptiko tikrą lobį, naują „mygtuką“, dar neišsemą prieštarinę klausimą, pažadinusį rinkėjus iš snūdulio.

Per kelias kitas savaites Sikstonas šluote nušlavė savo priešininkus penkiose lemiamose respublikonų kandidato į prezidentus rinkimų apygardose. Jis paskyrė Gabrielę Ešę naująja savo asmenine padėjėja, girdamas ją už nuopelną iškeltą į dienos šviesą tą NASA klausimą. Vienu rankos mostelėjimu Sikstonas pavertė tamsiaodę merginą kylančia politikos padangės žvaigžde, ir jam metami kaltinimai rasizmu bei seksizmu akimou išgaravo.

Dabar, sėdėdamas limuzine priešais ją, Sikstonas suprato, kad Gabrielė dar kartą įrodė, kas esanti. Tie naujausi jos duomenys apie slaptą NASA direktoriaus ir prezidento susitikimą praeitą savaitę piršo mintį, jog virš NASA vėl kaupiasi kažkokios negandos — ko gero, dar kokia nors šalis bus pasitraukusi iš kosmoso stoties projekto.

Limuzinui praneriant pro paminklą Vašingtonui, senatorius Sikstonas jautėsi tikru pateptuoju.

8

Nors prezidentas Zacharijus Hernis galėjo vadintis galingiausios pasaulio šalies vadovu, patsai buvo neaukšto ūgio, laibas, siaurų pečių, strazdanotas, pasibalnojęs nosį akiniais, praretėjusių plaukų. Tačiau aplinkiniams jis keldavo begalinę pagarbą. Netgi buvo sakoma, kad, kartą sutikęs Zachą Hernį, seksi jam įkandinėti į pasaulio kraštą.

— Labai džiaugiuosi, kad atvykote, — tarė prezidentas Hernis, tiesdamas Rachelei dešinę.

Jo paspaudimas buvo šiltas ir tvirtas. Rachelei iš jaudulio net gniaužė gerklę.

— Be... Be abejo, pone prezidente. Man didelė garbė su jumis susipažinti.

Prezidentas jai padrašinamai nusišypsojo, ir Rachelė turėjo progą pati įsitikinti, jog kalbos apie jo žavesį nėra laužtos iš piršto. Jo malonų veidą mėgo karikatūristai, nes kad ir koki šaržą nupieštum, visi jį pažindavo iš plačios draugiškos šypsenos. Jo akys žvelgė atvirai ir oriai.

— Gal einam pas mane, — linksmai tarė jis, — ten jus pavaišinsiu puodeliu kavos.

— Dėkoju, sere.

Prezidentas spustelėjo mygtuką ir paprašė kavos į savo kabinetą.

Rachelė, sekama paskui priekyje žingsniuojantį prezidentą, negalėjo nepastebėti, jog kaip žmogus, kurio reitingai pastaruoju metu smigo į dugną, jis atrodo labai jau linksmas ir atsipalaidavęs. Apsitaisęs buvo irgi labai kasdieniškai — mėlynais džinsais, marškinėliais ir *L. L. Bean* sportiniais bateliais.

Rachelė pamėgino užmegzti pokalbį.

— Tai... eee, sportuojate, pone prezidente?

— Neee. Mano rinkimų vajaus patarėjai nutarė, jog taip turėtų atrodyti naujasis mano įvaizdis. Kaip jis jums?

Rachelė nesuvokė, ar jis juokauja, ar šneka rimtai.

— Labai, labai... eee... vyriškas, sere. Hernio veidas buvo rimtut rimtutėlis.

— Puiku. Tikimės atsikovoti šiek tiek moterų balsų, kuriuos paveržė jūsų tėvas.

Po akimirkos prezidento veide nušvito plati šypsena.

— Juokauju, panele Sikston. Manau, mudu abu suprantame, jog rinkimams laimėti man prireiks kai ko daugiau nei polo marškinėlių ir mėlynų džinsų.

Prezidento atvirumas ir pakili nuotaika sparčiai tirpdė Rachelę kausčiusį nerimą. Visus prezidento išvaizdos trūkumus su kaupu atsvėrė vidinės jo savybės. Juk politika yra menas bendrauti su žmonėmis, ir Zachas Hernis neabejotinai turėjo tokią dovaną.

Taip jiedviem žingsniuojant į lėktuvo galą, interjeras vis menčiau tepriminė lėktuvą — vingiuoti koridoriai, tapetais klijuotos sienos, netgi sporto salytė su štanga ir treniruokliu. Keista, tačiau lėktuve daugiau nesimatė nė gyvos dvasios.

— Keliaujate vienas, pone prezidente? Jis papurtė galvą.

— Ne, paprasčiausiai ką tik atskridome.

Rachelė sukluso. *Atskridome iš kur?* Jos rengtose ataskaitose apie jokiais numatomas prezidento keliones nė neužsiminta. Ko gero, panorėjęs slapčia kur nukakti, naudodavosi Volopso sala.

— Mano padėjėjai išskrido vos prieš jums atvykstant, — tarė prezidentas. — Netrukus ir aš paskui juos patrauksiu į Baltuosius rūmus, tačiau su jumis norėjau susitikti čia.

— Kad man būtų nedrąsiau?

— Priešingai — kad jaustumėtės saugiau, panele Sikston. Baltuosiuose rūmuose nuo pašalinių akių nepasislėpsi, ir pasklidusi naujiena apie mudviejų pokalbį pastatytą jus į keblią padėtį jūsų tėvo atžvilgiu.

— Dėkoju jums, sere.

— Regis, jums pavyksta elegantiškai išlaikyti pusiausvyrą, tad visiškai nesirengiu jums trukdyti.

Rachelės atmintyje iškilo rytinis pasimatymas su tėvu, ir ji suabejojo, ar būtų galima jį pavadinti „elegantišku“. Kad ir kaip ten būtų, Zachas Hernis pasielgė kilniai, nors visiškai neprivalėjo.

— Ar galiu kreiptis į jus Rachele? — pasiteiravo Hernis.

— Be abejo.

Ar galiu kreiptis į jus Zachai?

— Štai ir manasis kabinetas, — tarė prezidentas, lydėdamas ją pro raižyto klevo duris.

Jo kabinetas Lėktuve Nr. 1 buvo jaukesnis nei Baltuosiuose rūmuose, tačiau vis tiek persmelktas tos pačios griežtumo nuotaikos. Darbo stalas buvo nukrautas popieriais, už jo ant sienos kabojo įspūdinga senovinė drobė, vaizduojanti tristiebę visomis pakeltomis burėmis škuną, mėginančią atsispirti audros šėlsmui. Kuo tikriausia dabartinės Zacho Hernio padėties alegorija.

Prezidentas mostelėjo Rachelei įsitaisyti viename iš trijų minkštakrėslių, išrikiuotų priešais jo stalą. Ji atsistojo. Manė, kad jis užims vietą anapus stalo, tačiau prezidentas prisitraukė vieną minkštakrėslių ir įsitaisė greta.

Kad būtume lygūs, dingtelėjo jai. Pamaloninimų meistras.

— Na, Rachele, — sunkiai atsiduso Hernis, klestelėjęs į krėslą. — Ko gero, atsidūrusi čia jaučiatės gerokai sutrikusi, tiesa?

Atviras jo tonas ištirpdė paskutinius Rachelės nerimo likučius.

— Tiesą sakant, sere, esu visiškai sutrikusi. Hernis garsiai nusikvatojo.

— Puiku. Ne kasdien pavyksta sutrikdyti ką nors iš NST.

— Ne kasdien kas nors iš NST Lėktuve Nr. 1 susitikinėja su sportbačiais avinčiu prezidentu.

Prezidentas vėl nusikvatojo.

Tylus barbenimas į duris pranešė, kad kava jau čia. Tarpdury pasirodė patarnautoja, nešina padėklą su blizgančiu metaliniu kavinuku ir dviem tokiais pat puodeliais. Prezidentui davus ženklą jį pastatyti ant stalo, ji įvykdė paliepiamą ir pasišalino.

— Grietinėlės ir cukraus? — pasiteiravo prezidentas, stodamasis įpilti kavos.

— Prašyčiau grietinėlės.

Rachelė pasimėgaudama traukė sodrų kavos aromatą. *Jungtinių Valstijų prezidentas asmeniškai pila man kavos?*

Zachas Hernis ištiesė jai sunkų plieninį puodelį.

— Polio Reverė dirbinys, — tarė jis. — Šiokios tokios prabangos dalykėlis.

Rachelė gurkstelėjo kavos. Jos skonis buvo nuostabus.

— Kad ir kaip ten būtų, — prabilo prezidentas, išipylęs sau kavos ir vėl įsitaisęs krėsele, — laikas spaudžia, todėl pereikime iš karto prie reikalų.

Prezidentas kliunktelėjo cukraus gabalėlį kavon ir pažvelgė į Rachele.

— Veikiausiai Bilas Pikeringas bus jus išpėjęs, kad vienintelė priežastis, dėl kurios panorėčiau susitikti su jumis, yra rinkimų kampanijos kova?

— Iš tikrųjų, sere, *būtent* taip jis ir pasakė. Prezidentas šyptelėjo.

— Tas užkietėjęs cinikas.

— Jis buvo neteisus?

— Gal juokaujat? — šyptelėjo jis. — Bilas Pikeringas niekad neklysta.

9

Gabrielė Ešė nieko nematančiomis akimis žvelgė pro senatoriaus Sikstono limuzino, skriejančio kartu su rytiniu eismo srautu jo kontoros link, langą. Mintyse klausdama savęs, kodėl ir kaip ji čia atsidūrė. Asmeninė senatoriaus Sedžviko Sikstono padėjėja. Juk būtent apie tai visada ir svajojo.

Sėdžiu limuzine su būsimuoju jungtinių Valstijų prezidentu.

Ji pažvelgė į priešais ant odinės sėdynės įsitačiusį senatorių, taip pat paskendusį savo mintyse.

Išvaizdus, puikiai apsitaisęs. Atrodė ištis prezidentišškai.

Gabrielė pirmąkart išvydo jį kalbantį iš tribūnos būdama Kornelio universiteto politikos ir sociologijos magistrantė. Niekada neužmirš jo žvilgsnio, varstyte varsčiusio auditoriją ir tarsi nebyliai sakiusio: „Manimi galima pasitikėti“. Po Sikstono paskaitos Gabrielė greta kitų atsistojo į eilę paspausti jam rankos.

— Gabrielė Ešė, — tarė senatorius, užmetęs akį į lentelę su pavarde prie jos krūtinės. — Gražus vardas gražiai merginai. — Jo akys žvelgė labai padrašinamai.

— Dėkoju, sere, — atsiliepė Gabrielė, jausdama tvirtą jo rankos spustelėjimą. — Man jūsų kalba paliko didelį įspūdį.

— Malonu girdėti! — Sikstonas jai į ranką išspaudė vizitinę kortelę. — Jaunos galvos, palaikančios tokias idėjas, visada laukiamos. Kai baigsi mokyklą, susisiek su manimi. Tavo sugebėjimų mums gali prireikti.

Gabrielė žiojosi jam padėkoti, tačiau jis jau buvo prie kito žmogaus eilėje. Tačiau mergina nuo to laiko ėmė atidžiai sekti kiekvieną Sikstono žingsnelį valdžios viršūnės link. Susižavėjusi klausėsi, kaip jis į šuns dienas deda vyriausybės išlaidaujamą politiką bei reikalauja ryžtingai apkarpyti kai kurių sričių biudžetus, supaprastinti mokesčių sistemą ir netgi atsisakyti kai kurių pernelyg daug kaštuojančių socialinių programų. Vėliau, senatoriaus žmonai žuvus per autoavariją, Gabrielė su baiminga pagarba stebėjo, kaip jis pamažu atsitiesia po ištikusios negandos, paskelbia dalyvausiąs prezidento rinkimuose ir nuo šiol savo tarnystę žmonėms skirsias šviesiam žmonos atminimui. Gabrielė tada nedvejodama nutarė visomis išgalėmis prisidėti prie senatoriaus Sikstono rinkimų kampanijos.

Ir štai ji atsidūrė pačiame šio vajeus žaidzre.

Gabrielės atmintyje iškilo anas vakaras oda žvilgančiame Sikstono kabinete, ir ji net pasipurtė, stengdamasi nuvyti šalin nemalonus vaizdus. *Visai buvau pametusi galvą.* Žinojo, kad reikėjo pasipriešinti, tačiau kažkodėl tada nepajėgė nė piršto pajudinti. Sedžvikas Sikstonas jai buvo lyg koks stabas... be to, tik pagalvok, jis geidė jos.

Limuzino krestelėjimas pažadino ją iš susimąstymo.

— Gerai jautiesi?

Dabar Sikstonas žvelgė į ją. Gabrielė paskubomis šyptelėjo.

— Puikiai.

— Dar suki galvą dėl tos „kiaulės“? fi gūžtelėjo.

— Na taip, šiek tiek nerimauju.

— Pamiršk tai. Toji „kiaulė“ buvo pats geriausias per mano kampaniją nutikęs dalykas.

Pakišta kiaulė, kaip ilgaiui suprato Gabrielė, politikoje reiškė kokios nors slepiamos žinios, pavyzdžiui, kad tavo priešininkas darėsi penio didinimosi operaciją ar užsisako pornografinių žurnalų, paskleidimas. Kiaulės kišimas nebuvo labai jau žavi taktika, tačiau jeigu ji suveikdavo, tai kaip tikrų tikriausia granata.

Tačiau kartais ji grįždavo atgal pas patį kiaulės kišėją...

Kaip tik dabar taip ir buvo nutikę. Baltiesiems rūmams. Prieš kokį mėnesį prezidento rinkimų štabas, su nerimu stebėdamas nukritusius reitingus, nutarė veikti kietai ir paskleidė žinią, kurią laikė visiškai galima — jog senatorius Sikstonas yra susiburkavęs su savo asmenine padėjėja Gabriele Ešė. Tačiau Baltieji rūmai neturėjo jokių nenuginčijamų įrodymų. Senatorius Sikstonas, visada laikęsis nuomonės, jog geriausia gynyba — puolimas, nutarė duoti gražos. Ir, sušaukęs spaudos konferenciją, išliejo savo užgautos tyros širdies gėlą. „Negaliu patikėti, — tarė jis, žvelgdamas į kameras liūdnomis akimis, — kad prezidentas galėtų suteršti mano žmonos atminimą šiais piktais prasimanymais.“

Senatoriaus Sikstono kalba per televiziją skambėjo taip įtikimai, jog Gabrielė kone pati patikėjo jiedviem tą vakarą vienas prie kito nė neprisilietus. Regėdama, kaip lengvai jis veja melų pynę, Gabrielė pirmą kartą pamanė, jog senatorius Sikstonas iš tikrųjų labai pavojingas žmogus.

Ir pastaruoju metu, nors vis dar neabejodama, kad šiose lenktynėse dėl prezidento kėdės stato už *greičiausią* žirgą, pamažu ėmė dvejoti, ar jis *geriausias*. Dirbant su Sikstonu jai tiesiog atsivėrė akys — tarsi per tas ekskursijas po kino studijas, kai vaikišką nuostabą ir susižavėjimą, su kuriais žiūrimi filmai, išstumia nusivylimas, jog iš tikrųjų Holivude stebuklą — nė kvapo.

Nors Gabrielės įsitikinimas Sikstono devizų teisingumu dar neišblėso, ji ėmė abejoti pačiu jų

šaukliu.

10

— Tai, ką ketinu jums pasakyti, Rachele, — tarė prezidentas, — yra valstybės paslaptis. Kur kas slaptesnis dalykas nei tie, su kuriais dirbate pagal savo rangą.

Rachelė Lėktuve Nr. 1 staiga pasijuto tarsi pakliuvusi į narvą. Prezidentas atskraidina ją į Volopso salą, pasikviečia pas save į lėktuvą, pavaišina kava, be užuolankų pareiškia pasinaudosias ja kovoje su jos tėvu ir po to pareiškia ketinąs jai neteisėtai atskleisti valstybės paslaptį. Rachelei dingtelėjo, kad nors ir koks mielas bei malonus Zachas Hernis atrodo, iš tikrųjų geba žaibiškai užvaldyti situaciją.

— Prieš dvi savaites, — prabilo prezidentas, žvelgdamas jai tiesiai į akis, — NASA padarė vieną atradimą.

Rachelė patylomis nusistebėjo: *NASA atradimas?* Pastarųjų savaitžių slaptose ataskaitose nebuvo nė žodžio apie kokį nors NASA atradimą. Be abejo, šiais laikais pasakymas „NASA atradimas“ dažniausiai reiškia apsižiūrėjimą, jog jie stipriai viršijo lėšas kokiam nors projektui.

— Prieš išdėstydamas jums tai išsamiau, — tęsė prezidentas, — norėčiau pasiteirauti, ar pritariate skeptiskam savo tėvo požiūriui į kosmoso tyrimus.

Rachelę šis klausimas įžeidė.

— Tikiuosi, mane čia pasikvietėte ne paprašyti, kad imčiau stabdyti tėvo išpuolius prieš NASA.

Jis nusijuokė.

— Po paraliais, ne. Pakankamai ilgai dirbau senate, todėl žinau, kad senatoriaus Sedžviko *niekas* negalėtų sustabdyti.

— Mano tėvas tik pasinaudojo proga. Kaip daro daugelis žymių politikų. Deja, NASA pati palindo po kūju.

Dėl pastarųjų begalinių NASA nesėkmių virtinės nežinojai, ar juoktis, ar verkti: skriedami suyra palydovai, į Žemę liaujasi duomenis siuntę kosminiai zondai, tarptautinės kosminės stoties projekto kaštai šokteli dešimtį kartų ir jo dalyviai lyg žiurkės iš skėstančio laivo vienas po kito sprunka šalin. Vėjais paleisti milijardai, ir senatorius Sikstonas lekia ant jų kaip ant žirgo, ko gero, nunešančio jį į Pensilvanijos aveniu 1600.

— Neneigsiu, — tarė prezidentas, — NASA pastaruoju metu klupinėja kiekviename žingsnyje. Kaskart teikia vis naują priežastį nuręžti jiems biudžetą.

Rachelė, pasinaudojusi proga, kyštelėjo savo trigrašį.

— Tačiau, sere, neseniai lyg ir skaičiau, jog praeitą savaitę atrėžėte papildomai dar tris milijonus, kad jiems netektų užsidaryti?

Prezidentas susijuokė.

— Tavo tėvui tai buvo kaip medus, ar ne?

— Savo priešui nusiuntėte ginklą.

— Girdėjai jį per vakaro žinias? „Zachas Hernis kosmoholikas, o šį jo žalingą įprotį tenka apmokėti mokesčių mokėtojams.“

— Tačiau jūs vis patvirtinate šiuos jo žodžius. Hernis linktelėjo.

— Niekada neslėpiau, jog visomis keturiomis palaikau NASA. Augau per patį kosminių lenktynių įkarštį — *Sputnikas*, Džonas Glenas, *Apolonas 11* — ir visada žavėjausi bei didžiavausi mūsų kosmoso programa. Mano galva, NASA vyrai ir moterys yra naujieji mūsų laikų atradėjai. Jie siekia neįmanomo, o patyrę nesėkmę — vėl iš naujo palinksta prie savo skaičiavimų, o tuo metu kiti tik stebi ir kritikuoja.

Rachelė į tai nieko neatsakė, nes nuojauta jai kuždėjo, jog po ta išorine ramybe iš tikrųjų kunkuliuoja tramdomas įniršis dėl nuolatinių jos tėvo išpuolių prieš NASA. Rachelė tylėdama suko galvą, koks galėtų būti tas NASA radinys. Po šios įžangos kiek patylėjęs prezidentas jau perėjo prie reikalo.

— Tačiau nuo šios dienos, — tarė Hernis iškilingu balsu, — jūsų nuomonė apie NASA apsivers aukštyn kojom.

Rachelė nepatikliai žvelgė į jį.

— Aš ir taip balsuosiu už jus, sere. Verčiau susitelkite ties kitais rinkėjais.

— Tai ir rengiuosi padaryti.

Jis gurkštelėjo kavos ir nusišypsojo.

— Ir prašysiu jūsų pagalbos. Jis nutilo ir palinko prie jos.

— Ypatingos pagalbos.

Rachelė jautė, kad Zachas Hernis dabar akylai seka menkiausią jos krustelėjimą, tarsi medžiotojas, mėginantis nustatyti, ar jo grobis pasileis bėgti, ar puls. Deja, Rachelei sprukti nebuvo kur.

— Ko gero, — tęsė prezidentas, abiem įpildamas dar kavos, — jums žinomas NASA projektas ŽSS?

Rachelė linktelėjo.

— Žemės stebėjimo sistema. Regis, tėvas kartą ar du apie ją taip pat buvo užsiminęs.

Prezidentas į nedrąsų jos bandymą pajuokauti tik suraukė kaktą. Iš tikrųjų Rachelės tėvas Žemės stebėjimo sistemą taršydavo menkiausia pasitaikiusia proga. Tai buvo vienas iš prieštaringiausiai vertinamų, kalnus pinigų ryjančių NASA užmojų — iškelti penkis palydovus, turinčius stebėti gamtos pokyčius Žemėje: ozono sluoksnio plonėjimą, tirpstančius ledynus, nykstančius miškus. Palydovų siunčiami iki tol nebūtos makroskopinės stebėsenos duomenys aplinkosaugininkams padėtų priimti tinkamiausius sprendimus dėl Žemės ateities.

Deja, ŽSS nuo pat pradžių ėmė persekioti nesėkmės. Kaip ir dauguma NASA projektų, jis vėlavo ir surijo kur kas daugiau lėšų, nei buvo numatyta. O visą kritikos krušą atrėmė Zachas Hernis. Jis, pasinaudojęs aplinkosaugininkų lobistais, prastūmė kongrese šį 1,4 milijardų turėjusį kainuoti projektą. Tačiau, užuot ėmęs teikti žadėtą naudą aplinkos apsaugai, ŽSS virto nesibaigiančia pinigų rytu ryjančių negandų virtine: nepavykę raketų paleidimai, sugedę kompiuteriai ir rūškanos NASA spaudos konferencijos. Stebint šią padėtį, šypsena nuo lūpų neblėso tik senatoriui Sikstonui, kuris pasismagindamas vis kaldavo rinkėjams, kiek jų sumokėtų mokesčių prezidentas iššvaistė ŽSS ir kokia niekingai maža šio užmojo nauda.

Prezidentas įsimetė į kavą gabalėlį cukraus.

— Kad ir kaip atrodytų netikėta, tą NASA atradimą, apie kurį kalbame, padarė ŽSS.

Rachelė sutriko. Jeigu ŽSS pagaliau būtų nusišypsojusi sėkmė, NASA, be menkiausios abejonės, tučtuojau visiems tai apskelbtų. Jos tėvas žiniasklaidoje ŽSS deda į šuns dienas, ir NASA pateiktų visuomenei kad ir menkiausią savo laimėjimą.

— Apie jokią NASA atradimą nieko neteko girdėti, — tarė Rachelė.

— Nieko nuostabaus. NASA linkusi savo žinia kol kas nesigirti. Rachelė nė už ką nebūtų tuo patikėjusi.

— Iš savo patirties, sere, galėčiau pasakyti, kad, turint reikalą su NASA, „jokių naujienų“ reiškia blogas naujienas.

Santūrumas nebuvo NASA ryšių su visuomene skyriaus dorybė. NST sykais kai kas pasišaipydavo, jog pakanka kokiam NASA mokslininkui pabeždėti, ir iš karto šaukiama spaudos konferencija.

Prezidentas suraukė kaktą.

— A, taip. Pamišau, kad šnekuosi su Pikeringo pasekėja. Jis, atrodo, vis taip pat dejuoja ir griežia dantimis dėl NASA vėjais leidžiamų lėšų?

— Rūpintis valstybės saugumu — jo darbas, sere. Mūsų direktorius žvelgia į jį labai atsakingai.

— Galėtų ir atsakingiau. Tiesiog sunku patikėti, jog tiek daug bendra turinčios dvi agentūros be paliovos randa dingstį pasiniauti.

Rachelė, vos pradėjusi dirbti pas Viljamą Pikeringą, sužinojo, kad nors tiek NASA, tiek NST tyrinėja kosmosą, jų požiūriai ir tikslai visiškai priešingi. NST yra saugumo tarnyba, kruopščiai sauganti visus savos kosmoso programos duomenis, NASA — mokslininkų buveinė, garsiai skelbianti visam pasauliui savo laimėjimus, neretai, kaip tvirtino Viljamas Pikeringas, rizikuodama pakenkti valstybės saugumui. Kai kurios NASA ištobulintos technologijos — aukštos skiriamosios gebos teleskopų lęšiai, tolimų atstumų ryšio sistemos, radiolokatoriai — netikėtai imdavo ir atsidurdavo kokios nors priešiškos šalies slaptųjų tarnybų rankose ir būdavo naudojamos pačioms Jungtinėms Valstijoms šnipinėti. Bilas Pikeringas dažnai paburbėdavo, jog NASA galvočių smegenys didelės, bet burnos — dar didesnės.

Tačiau didžiausią įtampą tarp šių dviejų agentūrų kėlė tai, jog NST palydovai buvo leidžiami NASA raketomis, ir todėl visos NASA nesėkmės tiesiogiai atsiliepė NST. Pati apmaudžiausia ištiko

1998-ųjų rugpjūčio 12-ąją, kai NASA ir raketinių pajėgų raketa *Titanas 4* susprogo praėjus keturiasdešimčiai sekundžių nuo paleidimo, kartu paleisdama dūmais ir brangų savo nešulį — 1,2 milijardų dolerių kainavusį NST palydovą kodiniu pavadinimu *Viesulas 2*. Pastarosios nesėkmės Pikeringas niekaip negalėjo pamiršti.

— Tai kodėl NASA šikart būtų nutylėjusi savo laimėjimą? — suabejojo Rachelė. — Juk jiems dabar trūks plyš reikia gerų naujienų.

— NASA nieko neskelbia, — tarė prezidentas, — vykdydama *mano* įsakymą.

Rachelė sutriko. Juk tai būtų tikra politinė savižudybė.

— Šis atradimas... — nutęsė prezidentas, — na, jo padarinių neįmanoma nuspėti.

Rachelė pajuto nugara perbėgant lengvą šiurpuliuką. Slaptosiose tarnybose „nenušėjami padariniai“ paprastai nežadėdavo nieko gera. Jai pasidingojo, ar tik nebus visas šitas slaptumas susijęs su ŽSS pastebėta kokia nors didele aplinkosaugine katastrofa.

— Ar įvyko kokia katastrofa?

— Jokios katastrofos. ŽSS aptiko kai ką stebėtino. Rachelė nutilo laukdama, ką jis toliau pasakys.

— Tarkime, Rachele, aš jums dabar praneščiau, kad NASA padarė labai svarbų mokslinį atradimą... milžinišką... kad jis su kaupu atperka kiekvieną amerikiečių kosmoso tyrimams išleistą dolerį.

Rachelė nepatikliai pakreipė galvą. Prezidentas pakilo nuo krėslo.

— Kiek pasivaikščiokime, gerai?

11

Rachelė, sekdamas paskui prezidentą Hernį, nusileido žvilgančiu Lėktuvo Nr. 1 trapu. Išnirus į kovo vėsa, galva akimirksniu prablaivėjo. Tačiau blaiviam protui prezidento šnekos kėlė dar daugiau abejonių.

NASA padarė tokį svarbų, milžinišką atradimą, kad jis su kaupu atperka kiekvieną kosmoso tyrimams išleistą amerikiečių dolerį?

Rachelė pajėgė įsivaizduoti vienintelį laimėjimą, kurį būtų įmanoma tokiu pavadinti, slapčiausia NASA svajonę — užmegztą ryšį su nežemiška gyvybe. Tačiau ji apie tai pernelyg daug žinojo, kad laikytų tokią galimybę bent per aguonos grūdą tikėtina.

Kaip slaptosios tarnybos analitikę, Rachelę draugai dažnai apipildavo klausimais dėl tariamai vyriausybės slepiamų kontaktų su ateiviais. Ji niekaip neatsistebėdavo, kad jos šiaip jau išsilavinę draugai noriai tiki pačiomis neįtikėčiausiomis spėlionėmis apie sudužusias ateivių skraidančiąsias lėkštes, saugomas slaptose požemio saugyklose, užšaldytus pačių ateivių kūnus, netgi tuo, jog nieko neįtariantys žmonės yra grobiami ir su jais atliekami įvairiausi tyrimai.

Niekam iš slaptosios tarnybos darbuotojų nekildavo abejonių, jog visi tie pastebėti skraidantys objektai ir žmonių grobimai yra paprasčiausias liguistos vaizduotės vaisius arba būdas apgaule užsidirbti pinigų. O tais atvejais, kai nuotraukos su neatpažintais skraidančiaisiais objektais būdavo *išties* nepadirbtos, jose užfiksuotos lėkštes kažkodėl dažniausiai skriedavo

prie JAV karinių oro bazių, bandančių naujausius slaptus skraidomuosius aparatus. Lokhede bendrovei ėmus atlikinėti visiškai naujo bombonešio, pavadinto *Šešėliu*, bandomuosius skrydžius, pranešimų apie NSO prie Edvardso oro bazės skaičius šoktelėjo penkiolika kartų.

— Jūsų veide matyti abejonė, — tarė prezidentas, dirstelėjęs į Rachelę. Jo balsas pažadino Rachelę iš susimąstymo. Ji pažvelgė į jį, nesumodama, ką čia atsakius.

— Na... — Ir kiek padvejojusi išpyškino: — Ko gero, sere, kalbame ne apie sudužusias ateivių lėkštes arba mažyčius žalius žmogelius?

Prezidentas, regis, nuo tokių jos žodžių net kiek sutriko.

— Manau, Rachele, kad šis atradimas jums turėtų labiau gniaužti kvapą nei mokslinė fantastika.

Rachelė patylomis nudžiugo išgirdusi, jog NASA nemėgina įpiršti prezidentui kokių pasakėlių apie ateivius. Tačiau nuo to niekas nepaaiškėjo.

— Na, — prabilo ji, — kad ir koks būtų tas NASA atradimas, reikia pasakyti, kad aplinkybės jam labai palankios.

Hernis liovėsi lipęs žemyn.

— Palankios? Ką turite galvoje?

Ką turite galvoje? Rachelė stabtelėjo ir pažvelgė į jį.

— Pone prezidente, juk dabar NASA priversta žūt būtinai grumtis dėl savo išlikimo, o jūs už paramą jiems kaip tik ir esate puolamas. Koks nors didžiulis NASA atradimas būtų tikras išsigelbėjimas ir jiems, ir jūsų rinkimų kampanijai. Jūsų kritikams tai, be jokių abejonių, pasirodys įtartina.

— Tai ką... vadinasi, aš arba melagis, arba kvailys? Rachelei iš jaudulio net sugniaužė gerklę.

— Visiškai neketinau jūsų įžeisti, sere. Paprasčiausiai...

— Aš suprantu.

Hernio lūpose sušvito blyški šypsenėlė, ir jis vėl ėmė leistis žemyn.

— Kai NASA direktorius man pranešė apie šį atradimą, iš pradžių taip pat palaikiau jį visiškai neįmanomu. Apkaltinau jį kurpiančią pačią begėdiškiausią visų laikų politikos klastotę.

Rachelei net pasidarė lengviau alsuoti. Nulipęs prezidentas stabtelėjo ir pažvelgė į ją.

— Paprašiau NASA visa tai kol kas palaikyti paslapyje tik norėdamas juos pačius apsaugoti. Šiam NASA atradimui nė iš tolo neprilygsta joks ankstesnis jos laimėjimas. Žmogaus išsilaipinimas Mėnulyje, palyginti su juo, atrodo vieni niekai. Kadangi visi, įskaitant ir mane patį, iš to gali daug laimėti, o kartu ir prarasti, pamaniau būsiant išmintinga prieš visa tai paskelbiant pasiūsti ką nors patikrinti tų NASA duomenų.

Rachelė susigūžė.

— Juk neturite galvoje manęs, sere?

Prezidentas nusijuokė.

— Ne, tai ne jūsų sritis. Be to, aš jau patikrinau šiuos duomenis keliais nevyriausybiniais kanalais. Rachelė kone išsižiojo iš nuostabos.

— Sere, nevyriausybiniais? Pasitarkite *privačius* tyrėjus? Tokiu slaptu reikalu?

Prezidentas tvirtai linktelėjo.

— Subūriau keturis nepriklausomus žymius mokslininkus, jie, pasitelkę savo įrangą, atliko tyrimus ir padarė savo išvadas. Šitie nepriklausomi mokslininkai patvirtino, jog NASA atradimas nekelia nė menkiausios abejonės.

Rachelei jo žodžiai padarė įspūdį. Prezidentas apsidraudė sau būdingu ryžtingu gestu. Pasamdė keturis nepriklausomus mokslininkus, kurie negalėtų turėti jokios naudos iš NASA atradimo patvirtinimo, ir taip užkirto kelią bet kokiems įtarinėjimams, neva tai gali būti tik NASA visiems į akis pučiama migla, siekiant pateisinti gaunamas milžiniškas lėšas, užtikrinti NASA draugiško prezidento pergalę rinkimuose ir atremti senatoriaus Sikstono puolimus.

— Šįvakar aštuntą valandą, — tarė Hernis, — Baltuosiuose rūmuose šaukiu spaudos konferenciją, per kurią ir pranešiu pasauliui šią žinią.

Rachelė pasijuto it musę kandusi. Hernis jai taip nieko ir neišdavė.

— O kokia būtent toji žinia? Prezidentas šyptelėjo.

— Truputėlį kantrybės. Gausite tai pamatyti savo akimis. Tačiau prieš tai jums dar reikia susipažinti su kai kuriomis aplinkybėmis. NASA direktorius laukia jūsų. Jis glaustai išdėstys jums visus reikiamus duomenis. Paskui mudu išsamiau aptarsime jūsų vaidmenį.

Rachelė pajuto virš savęs pakibusią grėsmę, ir jai ausyse suskambėjo Pikeringo perspėjimas, jog Baltieji rūmai kažką rezga. Vis dėlto jis kaip visada buvo teisingas.

Hernis mostelėjo netolies dunksančio lėktuvų angaro link.

— Aš jus nuvesiu, — tarė jis ir patraukė ton pusėn.

Rachelė sutrikusi nusekė jam įkandin. Angaras buvo aklinas, be jokių langų, aukšti pakeliami jo vartai užverti. Į vidų galėjai patekti tik pro nedidelę duris šone. Jos buvo praviros. Prezidentas atvedė Rachelę iki pat durų ir sustojo per pusmetrį nuo jų.

— Palydėsiu jus iki čia, — tarė jis ir mostelėjo į duris. — Prašome į vidų.

Rachelė neryžtingai stabtelėjo.

— Jūs neisite kartu?

— Turiu parsirasti į Baltuosius rūmus. Netrukus su jumis susisieksiu. Mobilųjį turite?

— Be abejo, sere.

— Duokite man.

Rachelė išsitraukė telefoną ir ištiesė prezidentui, manydama, jog jis ketina įvesti tiesioginio ryšio su juo numerį. Tačiau, užuot tai padaręs, išimetė jį kišenėn.

— Nuo šiol jūs atkirsta nuo likusio pasaulio, — tarė prezidentas. — Pasirūpinta, kad jūsų reikalus perimtų kas kitas. Nebendrausite su niekuo be asmeniško mano ar NASA direktoriaus leidimo. Supratote?

Rachelė netekusi amo spoksojo į jį. *Prezidentas atėmė iš manęs mobilųjį?*

— Direktorius, papasakojęs apie atradimą, sujungs jus su manimi slaptaisiais ryšio kanalais. Netrukus susisieksime. Sėkmės.

Rachelė stovėjo įbedusi žvilgsnį į angaro duris ir jautė vis giliau įsismelkiantį nerimą.

Hernis padrašinamai uždėjo ranką jai ant peties ir galva mostelėjo į duris.

— Užtikrinu jus, Rachele, kad neteks gailėtis pagelbėjus man.

Ir, daugiau netares nė žodžio, prezidentas nužingsniavo prie sraigtasparnio, atskraidinusio Rachelę. Ilipo į vidų ir nuskrido. Nė karto į ją daugiau neatsigręžęs.

12

Rachelė Sikston, likusi viena, stovėjo priešais žiojinčią aklino Volopso angaro kiaurymę ir žvelgė į jos tamsą. Tarsi būtų atsidūrusi prie slenksčio į požemio pasaulį. Iš angos, nelyginant angaro alsavimas, nešantis pelėsių tvaiką, traukė šaltokas vėjelis.

— Ei! — šūktelėjo ji kiek virpančiu balsu.

Tyla.

Jausdama vis labiau užgulantį nerimą, žengė per slenkstį. Iš šviesos staiga patekus į tamsą, akyse akimirką aptemo.

— Jūs turbūt panelė Sikston, — vos už kelių žingsnių pasigirdo vyriškas balsas.

Rachelė krūptelėjusi atsigrėžė.

Prie jos artinosi miglotas vyro šešėlis.

Kai akys priprato prie tamsos, Rachelė išvydo priešais save jaunuolį tvirtu smakru, vilkintį NASA piloto kombinezonu. Plati krūtinė buvo sagstyte nusagstyta įvairiausiais žymenimis.

— Vadas Veinas Lūzidžianis, — prisistatė vyras. — Dovanokite, kad išgąsdinau jus, ponias. Pas mus čia kiek tamsoka. Dar nespėjau atidaryti angaro vartų.

Ir, jai dar nespėjus nė prasižioti, pridūrė:

— Man bus didelė garbė jus skraidinti.

— Skraidinti? — perklausė Rachelė, nustebusi žvelgdama į jį. *Juk aš ką tik atskridau.*

— Atvykau čia susitikti su direktoriumi.

— Be abejo, ponias. Man liepta jus nedelsiant pas jį pristatyti. Galiausiai susigaudžiusi, kas jai sakoma, Rachelė pasijuto it nurijusi karčią piliulę. Atrodo, tai tik pradžių pradžia.

— O kur yra direktorius? — dabar jau suklususi pasiteiravo Rachelė.

— To nežinau, — atsakė lakūnas. — Nurodymus gausiu jau pakilęs. Rachelė jautė, kad jis nemeluoja. Regis, ji ir direktorius Pikeringas šįryt

nebuvo vieninteliai laikomi nežinioje žmonės. Prezidentas labai kruopščiai ėmėsi užtikrinti visišką slaptumą, ir Rachelė pasijuto net nejaukiai, kad jis taip greitai ir lengvai atkirto ją nuo pasaulio. *Praėjo vos pusvalandis po iškvietimo, o aš jau atkirsta nuo pasaulio ir mano direktorius nė nenumano, kur esu.*

Ir dabar, stovėdama priešais pasitempusį NASA lakūną, Rachelė beveik neabejojo, jog šio ryto jos maršrutas jau iš anksto įrėžtas tarsi granite. Karuselė jau sukasi, ir niekas nė nesirengia atsiklausti, ji to nori ar ne. Viena neaišku — kur ji sustos.

Pilotas nudrožė prie sienos ir spustelėjo mygtuką. Angaro vartai dundėdami ėmė slinkti į šoną. Vidun veržiantis šviesai, angaro viduryje ėmė ryškėti kažkoks didelis siluetas.

Rachelė neteko žado. *Dieve brangiausias.*

Priešais ją stovėjo plėšrios išvaizdos juodas naikintuvas. Aptakus kaip strėlė.

— Negali būti, — tarė ji.

— Visi tą patį sako jį pirmąkart išvydę, ponias, tačiau F-14 „Tomcat“ yra labai patikimas lėktuvas.

Raketa su sparnais.

Lakūnas nužingsniavo prie lėktuvo, Rachelė sekė iš paskos. Priėjęs jis mostelėjo į dvivietę lakūno

kabiną.

— Jūsų vieta už manęs.

— Tikrai? — Ji vos vos šyptelėjo. — O aš maniau, kad leisite man pavairuoti.

Ant savo drabužių užsitempusi terminį lakūno kombinezoną, Rachelė išsiropštė į kabiną. Vargais negalais išispraudė klubais į siaurą sėdyne.

— Veikiausiai tarp NASA lakūnų nėra storulių, — tarė ji.

Pilotas, padėdamas Rachelei prisisegti diržais, šyptelėjo. Paskui užmovė jai šalną.

— Skrisime nežemai, — tarė jis. — Jums tikrai prireiks deguonies.

Ir, iš šoninio skyrelio ištraukęs deguonies kaukę, suskato taisyti ją prie šalmo.

— Susitvarkysiu pati, — tarė Rachelė ir pati čiupo tvirtinti deguonies kaukę.

— Be abejo, ponია.

Rachelė, kiek pasigrabinėjusi su mikrofonu, galiausiai pritaisė jį prie savo šalmo. Šalmas apgobė kažkaip stebėtinai keistai ir nepatogiai. Vadas kurį laiką kiek nustebęs žvelgė į ją.

— Ar kas ne taip? — pasiteiravo ji.

— Ne, ką jūs, ponია, — atsakė jis su lyg ir slepiama šypsenėle. — Popieriniai maišeliai po sėdyne. Daugumą žmonių, pirmą kartą skrendančių reaktyviniu, ima pykinti.

— Man jų neprireiks, — užtikrino jį Rachelė dusliu balsu iš deguonies kaukės. — Mano vestibuliarinis aparatas veikia puikiai.

Lakūnas gūžtelėjo pečiais.

— Daugelis jūrų ruonių, kuriuos skraidinau, tvirtino tą patį, tačiau ne kartą teko iš kabinos valyti jų vėmalus.

Ji pakinkavo galva. *Labai miela.*

— Gal dar turite kokių klausimų?

Rachelė, kiek padvejojusi, patapšnojo mikrofona, įsirežusį jai į krūtinę.

— Velniškai spaudžia. Neįsivaizduoju, kaip jūs iškenčiate ilgesnį skrydį.

Lakūnas kantriai šyptelėjo.

— Na, ponია, dažniausiai prisitvirtiname juos ne aukštin kojom.

* * *

Lėktuvui akimirką sustingus pakilimo tako pradžioje ir užpakalyje sugaudus varikliams, Rachelė pasijuto lyg kulka, laukianti, kol kas paspaus mygtuką. Lakūnas stumtelėjo droselį į priekį, du „Lockheed 345“ varikliai sukriokė ir visas pasaulis aplink ėmė nenumaldomai tirtėti. Atsileido stabdžiai, ir Rachelę tarsu kas būtų priplojęs prie sėdynės. Naikintuvas rovesi į priekį ir per kelias akimirkas jau buvo atsiplėšęs nuo žemės. Žemė tolo svaiginamu greičiu.

Naikintuvui strėle šaunant į dangų, Rachelė užsimerkė. Mintyse svarstė, koks velnias ją čia atnešė. Juk šiuo metu turėtų sėdėti prie savo stalo ir rašyti santraukas. O dabar ji lekia nešama šitos beprotišku greičiu skriejančios raketos, kvėpuodama pro deguonies kaukę.

Naikintuvui pakilus į penkiolikos kilometrų aukštį, Rachelę ėmė pykinti. Suėmusi save į rankas, stengėsi galvoti apie ką nors kita. Kai pažvelgė į žemai plytintį vandenyną, staiga pasijuto atplėšta nuo savo namų.

Lakūnas priekyje su kažkuo kalbėjosi radijo ryšiu. Baigęs pokalbį, išjungė jį ir staigiai pasuko lėktuvą kairėn. Šis beveik smaigaliu nėrė aukštyn, ir Rachelė pajuto, kaip pilve viskas apsivertė. Galiausiai naikintuvas vėl išsilygino.

Rachelė sudejavo.

— Dėkui, kad įspėjai, smarkuoli.

— Apgailestauju, ponია, tačiau ką tik gavau slaptas jūsų susitikimo su direktoriumi koordinatas.

— Pabandysiu spėti, — tarė Rachelė. — Šiaurė?

Pilotas, atrodo, net sutriko.

— Iš kur žinote?

Rachelė atsiduso. *Jau tie kompiuterinių simulatorių augintiniai.*

— Dabar devinta valanda ryto, vyruti, ir saulė mums iš dešinės. Skrendame į šiaurę.

Priekinėje kabinoje kurį laiką stojo tylą.

— Taip, ponias, šįryt skrisime į šiaurę.

— *Kaip* toli į šiaurę?

Lakūnas užmetė akį į koordinates.

— Maždaug keturis tūkstančius kilometrų. Rachelė net pašoko savo sėdynėje.

— Ką?!

Mintyse pamėgino įsivaizduoti žemėlapi. Netgi nepajėgė suvokti, kas taip toli šiaurėje galėtų būti.

— Tai keturios valandos skrydžio!

— Keliaujant tokiu greičiu kaip dabar, taip, — atsiliepė lakūnas. — Laikykitės.

Rachelei nė nespėjus nieko atsakyti, jis jau suskliautė F-14 sparnus prie pat liemens. Ir po akimirkos Rachelė pajuto, kaip galinga jėga ją dar kartą priploja prie sėdynės, kai lėktuvas šaute šovė į priekį, sakytum, iki tol jie būtų stovėję vietoje. Po minutės jie jau skriejo beveik 2000 km/val. greičiu.

Rachelei ėmė suktis galva. Šalia akinamu greičiu mirguliuojant dangui, pajuto, kaip ją apima klaikus šleikštulys. Galvoje suskambėjo prezidento žodžiai. *Užtikrinu jus, Rachele, kad neteks gailėtis pagelbėjus man.*

Sudejavusi ji pasilenkė popierinio maišelio. *Niekada nepasitikėk politikais.*

13

Nors ir nepakęsdamas prasčiokiškų priešnerkštų taksi, senatorius Sedžvikas Sikstonas išmoko savo kelyje į šlovę ištverti ir kai kuriuos nepatogumus. Palaikis sodriai geltonas taksi, ką tik jį pristatęs į „Purdue“ viešbučio požeminį garažą, padėjo Sikstonui išlaikyti tai, ko niekada nebūtų galėjęs ilgas limuzinas, — anonimiškumą.

Jis buvo patenkintas, kad požeminiame garaže nebuvo beveik nė gyvos dvasios, ir tik retkarčiais tarp betono kolonų miško šmėkstelėdavo koks automobilis. Patraukęs garažo pasieniu įėjimo į viešbutį link, Sikstonas dirstelėjo į laikrodį.

11.15. Puiku.

Žmogus, su kuriuo Sikstonas dabar turėjo susitikti, tiesiog nekenčia vėlavimo. Be abejo, pamanė Sikstonas, turint galvoje, kam jis atstovauja, gali nekęsti ko panorėjęs.

Sikstonas toje pačioje vietoje kaip visada — rytiniame garažo kampe, už šiukšlių dėžių eilės — išvydo baltą mikroautobusiuką. Sikstonui būtų buvę labiau prie širdies susitikti su vyru viršuje, viešbučio apartamentuose, tačiau, be abejo, jis suvokė būtinybę laikytis atsargumo. To vyro aplinkos žmonėms užkopti į viršūnes lengvabūdiškumas tikrai nepadėjo.

Žingsniuodamas prie mikroautobusiuko, Sikstonas, kaip ir prieš kiekvieną šių susitikimų, jautė vis didesnę nerimą. Priėjęs atpalaidavo pečius ir, pasisveikinęs gyvu rankos mostu, įsitaisė sėdynėje greta vairuotojo. Už vairo sėdintis tamsiaplaukis džentelmenas nė nešyptelėjo. Jis jau buvo beveik septyniasdešimties, tačiau tvirta jo laikysena tarsi bylotė bylojo jį esant pirmuoju tarp pirmųjų.

— Uždaryk duris, — paliepė vyras.

Sikstonas pakluso nurydamas jo stačiokiškumą. Juk galų gale šis žmogus atstovauja žarstantiesiems kalnus pinigų, kurių nemažas kauburys neseniai buvo atseikėtas keliant Sedžviką Sikstoną ant galingiausio pasaulio vadovo krėslo. Sikstonas ilgainiui ėmė suprasti, jog šie susitikimai yra ne tiek dalykiški, kiek priminimas, koks priklausomas jis tapo nuo savo geradarių. Tie vyrai iš savo investicijų tikėjosi nemenko pelno. Kaip manė Sikstonas, tai buvo ganėtinai įžūlu, tačiau, kuo galbūt dar sunkiau patikėti, jam ėmus šeiminkauti Ovaliajame kabinete, įvykdoma.

— Tai, — prabilo Sikstonas, jau gavęs patirti, kaip šis vyras nemėgsta užuolankų, — padarėte dar vieną pervedimą?

— Taip. Ir kaip visada šie pinigai skirti be išimties tavo rinkimams. Malonu matyti, kad pastaruoju metu tavo reitingai šoktelėjo — regis, kampanijos vadybininkai efektyviai leidžia mūsų lėšas.

— Mes sparčiai veržiamės į priekį.

— Kaip jau minėjau telefonu, — tarė septyniasdešimtmetis, — įkalbėjau dar šešis su tavimi šįvakar susitikti.

— Puiku.

Sikstonas tam jau buvo iš anksto palikęs laisvo laiko. Vyras ištiesė Sikstonui aplanką.

— Čia išdėstyti jų reikalavimai. Peržvelk. Jie nori, kad įsigilintum į jų reikalus. Pageidauja žinoti,

ar tau jie rūpi. Geriausia būtų juos priimti pas save.

— Namie? Tačiau paprastai susitikimus rengiu...

— Senatoriau, šis šešetas vyrų valdo bendroves, sukančias kur kas daugiau lėšų nei visi ankstesnieji, su kuriais tau teko bendrauti. Tai tikri banginiai, todėl be galo atsargūs. Gali daugiau laimėti, vadinasi, ir daugiau prarasti. Teko gerokai paplušėti, kol įkalbinau juos su tavimi susitikti. Su jais reikia elgtis kitaip. Kaip su draugais.

Sikstonas paskubomis linktelėjo.

— Žinoma. Tada susitiksimė pas mane.

— Be abejo, jie pageidauja visiško slaptumo.

— Kaip ir aš.

— Sėkmės, — tarė septyniasdešimtmetis. — Jeigu šįvakar tau viskas klostysis palankiai, daugiau susitikimų neprireiks. Jų lėšų pakaks su kaupu iki pat vajaus pabaigos.

Sikstonui šie jo žodžiai maloniai glostė ausį. Jis patenkintas nusišypsojo.

— Jeigu viskas klostysis palankiai, bičiuli, atėjus rinkimams, visi švęsime pergalę.

— Pergalę?

Senis grėsmingai prisimerkė ir palinko prie jo.

— Nujodinti tave į Baltuosius rūmus — dar tik *pirmas žingsnelis* į pergalę, senatoriau. Tikiuosi, to nepamiršai.

14

Baltieji rūmai yra vieni mažiausių prezidento rūmų pasaulyje. Penkiasdešimties metrų ilgio ir trisdešimties pločio pastatas supamas beveik dviejų hektarų parko. Architekto Džeimso Hobano suprojektuotas stačiakampis pastatas keturšlaičiu stogu, baliustrada ir kolonomis priekyje, nors ir nelabai originalus, buvo išrinktas konkurso teisėjų, pavadinusių jį „patraukliu, iškilmingu ir derančiu prie aplinkos“.

Prezidentas Zachas Hernis ir po trejų su puse metų, praleistų Baltuosiuose rūmuose, nesijautė jaučiai kaip namie tarp žvilgančių sietytų miško, senovinių baldų ir ginkluotų jūrų pėstininkų. Tačiau dabar, žengdamas į vakarinį sparną, jautėsi pakylėtai ir netgi nerūpestingai — kojos tarsi pačios kilnojosi minkštu kilimu.

Prezidentui žingsniuojant koridoriumi, pavaldiniai pakeldavo galvas nuo darbo stalų. Hernis pasisveikindamas mostelėdavo ranka ir kreipdavosi į kiekvieną vardu. Šie atsakydavo mandagiai, tačiau santūriai, dirbtinai šypsodamiesi.

— Labas rytas, pone prezidente.

— Malonu jus matyti, pone prezidente.

— Labą dieną, sere.

Žingsniuodamas į savo kabinetą, prezidentas sau už nugaros girdėjo juos kažką šnabždantis. Baltuosiuose rūmuose vyrojo nepasitenkinimo nuotaikos. Per pastarąsias kelias savaites Pensilvanijos aveniu 1600 jo susitvenkė tiek, kad Hernis jau ėmė jaustis tarsi kokio skęstančio laivo, kurio komanda pasirengusi maištui, kapitonas.

Tai suprantama. Jo žmonės negailėdami jėgų triūsia artėjant rinkimams, o jis staiga ima ir tarsi nuleidžia rankas.

Netrukus jie viską supras, mintyse tarė sau Hernis. Ir aš vėl būsiu jų vadas.

Jis apgailestavo, kad tenka taip ilgai nežinioje laikyti saviškius, tačiau buvo būtinas visiškas slaptumas. Baltieji rūmai ir taip garsėja kaip dažniausiai duomenis nutekinantį įstaiga Vašingtone.

Hernis įžengė į Ovaliojo kabineto priimamąjį ir žvaliu rankos mostu pasisveikino su sekretore.

— Puikiai šįryt atrodo, Doloresa.

— Jūs taip pat, sere, — atsiliepė ji, su neslepiamu nepasitenkinimu nužvelgdama kasdienius jo drabužius.

Hernis pritildė balsą.

— Reikėtų surengti vieną susitikimą.

— Su kuo, sere?

— Su visais Baltųjų rūmų darbuotojais. Sekretorė pakėlė galvą ir pažvelgė į jį.

— Su *visais*, sere? Šimtu keturiasdešimt penkiais?

— Būtent.

Ji atrodė sunerimusi.

— Gerai. Gal labiausiai tiktų jį surengti... konferencijų salėje? Hernis papurtė galvą.

— Ne. Mano kabinete.

Sekretorė, negalėdama patikėti savo ausimis, spoksojo į jį.

— Pageidaujate, kad *visi* susirinktų į Ovalų kabinetą?

— Būtent.

— Visi vienu metu, sere?

— Kodėl ne? Tarkime, ketvirtą valandą.

Sekretorė paklusniai linktelėjo, tarsi pritardama kokiam bepročiui.

— Labai gerai, sere. Susirinkimas šaukiamas dėl?..

— Šįvakar amerikiečiams paskelbsiu vieną labai svarbią žinią. Tačiau pirma noriu pranešti ją saviesiems.

Sekretorės veide šmėkstelėjo nusivylimas, sakytum, ji to slapta būtų ir tikėjęs. Ji pašnibždomis paklausė:

— Sere, jūs atsiimate savo kandidatūrą? Hernis pratrūko kvatoti.

— Po paraliais, Doloresa, ne! Kyla į kovą!

Ji nežinojo, ką ir manyti. Žiniasklaida mirgėto mirgėto antraštėmis, jog prezidentas Hernis, ko gero, neketina dalyvauti rinkimuose. Jis jai padaršinaimai mirkstelėjo.

— Doloresa, jūs tuos kelerius metus triūsėte iš peties, triūsėte ir dar kitus ketverius. Mes *išlaikysime* Baltuosius rūmus. Patikėkite manimi.

Sekretorė nedrąsiai šyptelėjo.

— Puiku, sere. Įspėsiu visus. Ketvirtą popiet.

Zachas Hernis, įžengęs į Ovalų kabinetą, neįstengė sulaikyti šypsenos, įsivaizduodamas, kaip visi jo žmonės kaip silkės statinėje susigrūs šiame nelabai erdviame kabinete.

Nors ši didinga patalpa bėgant metams buvo pravardžiuojama ne viena pravarde — tualetu, Pimpio kabinetu, Klintono miegamuoju, — Herniui labiausiai patiko „spąstai krabams“. Ji jam rodėsi tiksliausia. Koks nors svečias, pirmą kartą įžengęs į Ovalų kabinetą, akimirksniu prarasdavo orientaciją. Patalpos simetrija, lengvai išlenktos sienos, kiek paslėpti įėjimas ir išėjimas suklaidindavo lankytojus. Dažnokai koks žymus žmogus po susitikimo Ovaliajame kabinete atsistodavo, atsisveikindamas paspausdavo prezidentui ranką ir patraukdavo tiesiai sandėliuko link. Priklausomai nuo to, kaip ėjosi derybos, Hernis arba laiku sulaikydavo svečią, arba su šypsenėle stebėdavo, kaip tas apsijuokia.

Herniui visada rodėsi, jog Ovaliojo kabineto šerdis yra spalvingas Amerikos erelis, išsiuvinėtas ant grindis dengiančio ovalaus kilimo. Kairioji erelio koja gniaužė alyvos šakelę, dešinioji — strėles. Nedaug kam iš pašalinių žinoma, jog taikos laikais erelis žvelgia į alyvos šakelę kairėje. Tačiau šaliai kariaujant jo galva paslaptingu būdu nukrypsta į dešinę — strėlių link. Apie šią paslaptį Baltuosiuose rūmuose retkarčiais būdavo tik patylomis pasišnabždama, nes tai buvo vien prezidento ir vyriausiojo ūkvedžio prerogatyva. Tačiau tiesa dėl to slaptingojo erelio buvo visiškai paprasta. Rūsyje būdavo laikomas antras ovalus kilimas, ir ūkvedys naktį tuos kilimus paprasčiausiai sukeisdavo.

Dabar, žvelgdamas į taiką bylojantį, kairėn galvą pakreipusį erelį, Hernis šypsodamasis pagalvojo, jog galbūt vertėtų sukeisti kilimus, nes senatoriaus Sedžviko Sikstono laukia tikrų tikriausias mūšis.

15

JAV Delta būrys yra vienintelis kovinis padalinys, kurio veiksmus nuo teisėsaugos gina prezidento imunitetas.

Prezidento įsakyme Nr. 25 Delta būrio kariams užtikrinama „visiška neliečiamybė nuo bet kokios teisinės atsakomybės“, įskaitant ir 1876-ųjų statutą, numatantį baudžiamąją atsakomybę pasitelkiantiems kariams savanaudiškiems tikslams, stiprinti vidaus įtaką ar nesankcionuotoms slaptoms operacijoms. Kariai Delta būriui atrenkami iš specialiųjų pajėgų rinktinės, slapto darinio, priklausančio specialiųjų pajėgų Fort Brego bazei, įsikūrusiai Siaurės Karolinoje. Delta būrio kariai ruošiami žudyti —

naikinimo operacijoms, įkaitams laisvinti, netikėtiems antpuoliams ir kovėsi su slaptosiomis užsienio pajėgomis.

Delta būrio operacijos paprastai esti ypač slaptos, todėl tradicinio vadovavimo per daugelį grandžių dažnai atsisakoma ir vadovauja vienas asmuo. Dažniausiai šis vaidmuo atitenka kokiam nors vyriausybės ar kariuomenės šalui. Kad ir kas jiems vadovautų, Delta būrio operacijos yra laikomos valstybės paslaptimi: atlikę savo užduotį, Delta būrio kariai apie jas daugiau niekam neužsimena nė žodžiu — nei vienas kitam, nei savo karininkams specialiosiose pajėgose.

Pulk. Sunaikink. Pamiršk.

Dabar Delta vyrai, įsikūrę aukščiau aštuoniasdešimt antrosios lygiagretės, nei puolė, nei naikino. Jie paprasčiausiai stebėjo.

Delta Pirmas būtų galėjęs paliudyti, jog tai išties pati neįprasčiausia jų užduotis, kokią tik yra tekę vykdyti, tačiau jau seniai išmoko niekuo nesistebėti. Per pastaruosius penkerius metus jam teko laisvinti įkaitus Artimuosiuose Rytuose, aptikti ir sunaikinti teroristų grupeles Jungtinėse Valstijose, netgi slapta pašalinti keletą Amerikos saugumui pavojų keliančių vyrų ir moterų užsienio šalyse.

Kaip tik praeitą mėnesį jo vadovaujamas Delta būrys, pasitelkęs skraidantį uodo robotą, sukėlė širdies smūgį vienam ypač daug žalos pridariusiam Pietų Amerikos kvaishalų karaliukui. Pasitelkęs skraidantį mikrorobotą su plauko plonumo titano adata, pripildyta kraujagysles siaurinančio preparato, galinčio iš kojų išversti dramblių, Delta Antras pro pravirą antrojo aukšto langą įskraidino jį į vyrioko miegamąjį ir, nutupdęs jam ant peties, sušvirkstė. Mikrorobotas buvo dingęs pro langą vyrui dar nespėjus pabusti nuo skausmo krūtinėje. O jo žmonai kviečiant greitąją, Delta būrys jau skrido namo.

Jokio įsilaužimo ar liudininkų.

Natūrali mirtis.

Meistriškas darbelis.

Visai neseniai kitas skraidantis mikrorobotas, įlakdintas į vieno žymaus senatoriaus kabinetą pasiklausyti jo pokalbių, perdavė gyvuliškos sueities vaizdelius. Delta būrys juokaujamai vadindavo tą užduotį „priešo užnugaryje“.

Dabar, po dešimties dienų lindėjimo šioje palapinėje stebint pastatą, Delta Pirmas jau buvo pasirengęs užduotį užbaigti.

Likti savo vietoje.

Sekti pastato vidų ir išorę.

Įvykus kam nors nenumatytam, pranešti vadui.

Delta Pirmas buvo išmokytas vykdant užduotį numarinti savo jausmus. Tačiau kai būrys išklausė glaustą instruktažą, jo širdis ėmė plakti tankiau. Instruktažas buvo neakivaizdinis — slaptaisiais ryšio kanalais. Delta Pirmas su šiais užduočiais vadovaujančiu žmogumi nė karto nebuvo susitikęs.

Delta Pirmam ruošiant sauso proteino davinį, jo laikrodis supypsėjo unisonu su Delta Antro ir Delta Trečio laikrodžiais. Po akimirkos įsijungė greta stovintis koduoto ryšio radijo siųstuvas. Vyresnysis liovėsi ruošęs davinį ir pakėlė mikrofoną. Jo kariai tylomis laukė.

— Delta Pirmas, — tarė jis į mikrofoną.

Radijo siųstuve įtaisyta balso sąsaja akimirksniu pažindavo tariamą žodį. Kiekvienas žodis būdavo pažymimas tam tikru skaičių deriniu, kurį, jau užkoduotą, per palydovą perduodavo skambinančiajam. Jo turimas toks pats siųstuvas iššifruodavo kodą ir skaičių derinį vėl paversdavo žodžiais pagal iš anksto savaime nusistatantį žodyną. Ir tada sintezatorius išskiemenuodavo. Visa tai užtrukdavo aštuonias milisekundes.

— Čia vadas, — pasigirdo vadovaujančiojo užduočiai balsas. Mechaniškas sintezatoriaus balsas skambėjo taip, lyg kalbėtum į kibirą.

— Kokia padėtis?

— Viskas kaip numatyta, — atsiliepė Delta Pirmas.

— Puiku. Patikslinu laiką. Žinia bus paskelbta šiandien aštuntą valandą vakaro.

Delta Pirmas dirstelėjo į savo laikrodį. *Liko tik aštuonios valandos.* Šita užduotis netrukus baigsis. Pagaliau.

— Yra kai kurių pokyčių, — tarė vadas. — Atsirado naujas veikėjas.

— Koks naujas veikėjas?

Delta Pirmas įdėmiai klausėsi. *Įdomus žaidimas*. Ten kažkas toliau kažką rezga.

— Ar ja galima pasitikėti?

— Ją būtina labai akylai stebėti.

— O jeigu kultų kokių nesklandumų? Atsakymas pasigirdo be jokių dvejonų.

— Nurodymai lieka tie patys.

16

Rachelė Sikston jau lėkė į šiaurę ištisą valandą. Išskyrus tolumoje šmėkštelėjusį Niūfaundlendą, ji aplinkui nematė nieko kita, išskyrus žemai apačioje plytintį vandenyną.

Visur tas vanduo, susiraukusi pamanė ji. Rachelė, būdama septynerių, įlūžo čiuožinėdama ant užšalusio tvenkinio. Panirusi po ledu, ji jau manė, kad atėjo paskutinioji. Ir tik galingas motinos rankos mostas ištraukė nuo vandens prisigėrusių drabužių apsunkusį jos kūnelį paviršium. Po to kraupaus įvykio Rachelei nuolat tekdavo grumtis su šia baimė — ji itin bijojo vandens, ypač šalto. O dabar, kiek tik akys užmatė, plytėjo šiaurės Atlantas ir viduje budo senoji baimė.

Tačiau tik tuomet, kai lakūnas pranešė skrydžio duomenis Tulės oro bazei šiaurinėje Grenlandijoje, Rachelė suprato, kaip toli jie jau nukeliavo. *Mes jau virš poliarinio rato?* Ši žinia tik dar labiau sustiprino jos nerimą. *Kur mes skrendame? Koks tas NASA radinys?* Netrukus melsva plynė žemai apačioje sumargavo tūkstančiais mažyčių baltų dėmelių.

Ledkalniai.

Rachelei iki tol buvo tekę juos regėti tik kartą, prieš šešerius metus, mamai įkalbėjus palaikyti jai draugiją kelionėje laivu po Aliaską. Rachelė tąkart siūlė jai aibę kitų kelionių žeme, bet mama laikėsi savo.

— Rachele, brangute, — pasakė tada ji, — du trečdaliai mūsų planetos yra padengti vandenynų, ir anksčiau ar vėliau privalėsi su tuo susitaikyti.

Ponia Sikston buvo tikra nepalaužiamos dvasios pirmųjų Amerikos kolonistų palikuonė, laikiusi savo pareiga užauginti tokią pat ir dukterį.

Toji kelionė buvo paskutinis jūdvių pasibuvimas drauge.

Katerina Ventvort Sikston. Rachelė pajuto širdyje smilktelint ilgesį. Tarsi už iliuminatoriaus šuorais švilpiantis vėjas griūte užgriuvo atsiminimai. Paskutinįkart jiedvi šnekėjosi telefonu. Padėkos dienos rytą.

— Apgailestauju, mama, — tarė Rachelė, paskambinusi jai iš užpustyto O'Hero oro uosto. — Per Padėkos dieną visa šeima visada būdavome kartu. Regis, šiemet teks švęsti atskirai.

Mamos balsas visiškai nupuolė.

— Aš taip tavęs laukiau.

— Aš taip pat tavęs pasiilgau, mama. Teks valgyti oro uosto užkandinėje, o ne su tavimi ir tėčiu mėgautis kalakutu.

Ragelyje trumpam stojo tyla.

— Rachele, nenorėjau sakyti telefonu, tačiau tavo tėvas sakosi esąs apsvirtęs darbais ir todėl negalėsiąs atvykti. Savaitgalį triūs savo viešbutyje Vašingtone.

— Ką?! — Rachelės nustebimas akimirksniu virto pykčiu. — Bet juk tai Padėkos diena. Senatas atostogauja! Jam iš Vašingtono iki tavęs vos dvi valandos mašina. Negali atvykti?!

— Taip, taip, suprantu. Sakosi esąs visiškai nusivaręs nuo kojų ir neturįs jėgų vairuoti. Jis nutaręs šį savaitgalį griebtis susikaupusių darbų.

Darbu? Rachelė patylomis vyptelėjo. Labiau tikėtina, kad senatorius Sikstonas griebsis kokios naujos draugužės. Jo meilės nuotyčiai, nors ir kruopščiai slepiami, tęsėsi jau ne vienerius metus. Ponia Sikston nebuvo žiopla, tačiau vyras visiems savo žygiams turėdavo puikius alibi ir mirtinai įsižeisdavo, vos tik žmona užsimindavo apie galimą jo neištikimybę. Galiausiai ponias Sikston nematė kitos išeities, kaip tik apsimesti to nesuprantančia. Nors Rachelė ir ragino mamą pagalvoti apie skyrybas, Katerina Ventvort Sikston buvo moteris, kuri laikėsi kartą duoto žodžio. — *Kol mirtis mus išskirs*, pasakė ji Rachelei. — *Tavo tėvas padovanojo man tave — puikią dukterį, — ir už tai aš esu jam dėkinga. Jį tegu teisia Dievas.*

Tąkart, stovėdama oro uoste, Rachelė tiesiog nesitvėrė pykčiu.

— Tačiau juk tu per Padėkos dieną būsi viena!

Jai maudė paširdžius. Taip žemai senatorius dar nebuvo puolęs.

— Na... — tarė ponija Sikston liūdnu, bet ryžtingu balsu. — Juk negaliu paprasčiausiai išmesti visų tų vaišių. Nuvaziuosiu pas tetą Aną. Ji vis kviesdavo mus atvykti pas ją Padėkos pietų. Dabar imsiu ir jai paskambinsiu.

Rachelei nuo to nēmaž nepalengvėjo.

— Gerai. Atvyksiu pirmu reisu. Myliu tave, mama.

— Laimingo tau skrydžio, brangute.

Rachelės taksi į apskritą įvažiavimą prie prašmatnių Sikstonų rūmų įsuko pusę vienuoliktos vakaro. Rachelė iš karto suprato, kad kažkas atsitiko. Prie rūmų stovėjo trys policijos automobiliai. Dar keli mikroautobusiukai. Visuose rūmų languose plieskė šviesos. Rachelė pašėlusiai tvaksinčia širdimi įpuolė į vidų.

Prie durų ją pasitiko policininkas. Jo veidas buvo rūstus. Rachelė bemat viską suprato. Įvyko kažkokia nelaimė.

— Dvidešimt penktajame kelyje po lietaus susidarė plikledis, — pasakė pareigūnas. — Jūsų mama išvažiavo į kelkraštį ir trenkėsi į medį. Užjaučiu jus. Nuo smūgio ji mirė.

Rachelei pakirto kojas. Jos tėvas, prisistatęs vos tik gavęs žinią, svetainėje dabar surengė nedidelę spaudos konferenciją ir stoiškai visiems paskelbė, kad jo žmona žuvo per autoavariją, grįždama iš Padėkos dienos pietų su giminaičiais.

Visą tą laiką, kol jis taip kalbėjo, Rachelė kūkčiodama stovėjo šoniniame kambaryje.

— Gaila, — pilnomis ašarų akimis tarė tėvas žurnalistams, — kad šį savaitgalį nebuvo čia. To niekada nebūtų atsitikę.

Seniai galėjai apie tai pagalvoti, mintyse sušuko Rachelė, jausdama vis didėjantį pasibjaurėjimą juo.

Nuo tos akimirkos Rachelė atsiribojo nuo tėvo. Senatorius to, regis, nė nepastebėjo. Jis buvo labai susirūpinęs velionės žmonos likimu, siekdamas laimėti savo partijos palankumą pasirenkant jį kandidatų į prezidentus. Žmonių užuojauta našliui taip pat nepakenks.

Net ir dabar, prabėgus trejiems metams, nors ir nebūdamas greta jos, senatorius vis tiek tebeskatino Rachelės vienišumą. Pakilęs į Baltųjų rūmų šturmą, tėvas neribotam laikui privertė ją atidėti viltis sutikti savo žmogų ir sukurti šeimą. Rachelė visiškai liovėsi megzti pažintis, nes nepakentė ištisomis eilėmis besirikiuojančių valdžios ištroškusių jaunių, kurie vylėsi nučiupti galbūt „pirmąją šalies panelę“, kol jų dar neaplenkė kas nors kitas.

Už F-14 borto pamažu ėmė leistis sutemos. Jau buvo vėlyva poliarinė žiema, kai saulė visiškai nepakyla virš horizonto. Rachelei dingtelėjo, kad ji skrenda į absoliučios tamsos karaliją.

Paskutiniai saulės spindulėliai netrukus galutinai pradingo už horizonto. Dar kiek paskridus į šiaurę, išnērė mėnulio delčia, baltut baltutėlė vaikiame lediniame ore. Žemai apačioje mirguliavo vandenynas, o ledkalniai rodėsi lyg brangakmeniai, prisiūti ant juodo aksomo apdaro.

Galiausiai priešais Rachelės akis toluomoje subolavo žemė. Ten dunksojo iškilusi milžiniškų snieguotų kalnų rikiuotė.

— Kalnai? — nusistebėjo Rachelė. — *Šiauriau* Grenlandijos dar esama kalnų?

— Regis, — tarytum taip pat negalėdamas patikėti savo akimis, atsiliopė lakūnas.

F-14 nosiai smigtelėjus žemyn, Rachelė pasijuto lengva it plunksnelė. Ausyse pašėlusiai spengė, iš piloto kabinos pasigirdo pypsėjimas. Ko gero, lakūnas sekė radijo švyturėlio signalu.

Jiems nusileidus per kilometrą, Rachelė įrēmė akis į paslaptinę, mėnesienos nutviekstą plynę. Kalnų papėdėje driekėsi neaprėpiami sniego plotai. Jie tęsėsi apie penkiolika kilometrų iki pat stataus, į vandenyną smingančio ledinio skardžio.

Ir tada Rachelės žvilgsnis už kai ko užkliuvo. Ji negalėjo patikėti savo akimis. Iš pradžių jai netgi dingtelėjo, jog tai tik koks nors mėnesienos žaismas. Ji prisimerkusi išmeigė akis į sniego plynę, niekaip neperprasdama, kas ten galėtų būti. Lėktuvui leidžiantis žemyn, vaizdas vis labiau ryškėjo.

Kas tai, dėl Dievo meilės?

Per žemai nusidriekusią plynę tarsi kas būtų nubrėžęs tris milžiniškus sidabrinus dryžius. Trys

žvilgantys rėžiai, einą palei krantą. Lėktuvui nusileidus dar puskilometrį, ji pagaliau suprato, kas tai. Tos trys sidabrinės juostos iš tikrųjų buvo gilūs, kokių dešimties metrų pločio grioviai. Užlieti vandens, jie virto trimis plačiais takais. Jų šonuose stūksojo sustumto sniego gūbriai.

Jiems nusileidus dar žemiau, lėktuvą ėmė smarkiai kratyti ir supti. Rachelė išgirdo duslų išleidžiamo šasi klanktelėjimą, tačiau nusileidimo tako dar nesimatė. Lakūnui stengiantis suvaldyti lėktuvą, jos akys užkliuvo už švieselių, išdėstytų abipus artimiausio ledo tako. Kai suprato, ką tai reiškia, ją apėmė siaubas.

— Leisimės ant *ledo*? — griežtai paklausė ji.

Lakūnas nieko neatsakė. Jis iš visų jėgų kovojo su lėktuvą blaškančiu vėju. Rachelei net sugniaužė paširdžius, kai lėktuvas, sumažinęs greitį, pakrypo į ledo taką. Iš abiejų pusių dunksojo didžiuliai sniego kalnai, ir Rachelė net sulaikė kvėpavimą, žinodama, jog dėl menkiausios klaidelės šis siauras takas gali virsti kapu. Lėktuvas siūbuodamas smigo dar žemiau tarp sniego gūbrių, ir purtymas staiga liovėsi. Užuoventoje atsidūrusio lėktuvo ratai švelnutėliai palietė ledą.

Stabdydamos sukaukė galinės turbinos. Rachelė lengviau atsikvėpė. Lėktuvas, nuriedėjęs dar koki pusšimtį metrų, sustojo prie storos raudonos linijos, išpurkštos skersai tako.

Dešinėje dunksojo mėnesienos nutviekstas sniego gūbrys. Kairėje — taip pat. Ir tik priešais buvo matyti neaprėpiama ledo plynė. Tarsi nusileistų kokioje negyvenamoje planetoje. Išskyrus šiuos nusileidimo takus, jokių kitų gyvybės ženklų nesimatė.

Ir tuomet Rachelės ausis pasiekė garsas. Tolumoje pasigirdo variklio kauksmas. Jis vis artėjo, kol galiausiai išniro ir pati mašina. Tai buvo didelis vikšrinis traktorius, kuris kapstėsi per ledą jų link. Aukštas ir ilgas jo liemuo priminė fantastinį vabzdį, kuris godžiai šliaužė prie jų, sparčiai mojuodamas kojomis. Aukštai ant traktoriaus korpuso buvo įtaisyta stiklinė kabina su virtine plieskiančių žibintų virš jos.

Traktorius stabtelėjo visai prie pat F-14 šono. Atsidarė kabinos durys, ir vairuotojas nulipo kopėtėlėmis žemyn ant ledo. Nuo galvos iki kojų buvo apsitašęs storu, baltu, tarsi pripūstu kombinezonu.

Ir tada lapė susitiko vilką, pamanė Rachelė, nudžiugusi, kad šioje plynėje esama gyvybės.

Vyras pamojo F-14 lakūnui atidaryti liuką.

Lakūnas taip ir padarė.

Liukui pasikėlus, Rachelė iki kaulų nusmelkė kiaurai košiančio ledinio viesulo gūsis.

Uždaryk tą sumautą liuką!

— Panelė Sikston? — kreipėsi į ją vyras. Kalbėjo amerikietišku akcentu.

— NASA vardu sveikinu atvykus. Rachelė tirtėjo iš šalčio. *Labai jums dėkoju.*

— Nusisekite diržus, palikite šalną lėktuve ir nusileiskite borto kopėtėlėmis. Gal turite kokių klausimų?

— Taip! — šuktelėjo Rachelė. — Kur, velniai rautų, esame?

17

Mardžorė Tenč — vyriausioji prezidento patarėja — panėšėjo į barškančią kaulais giltinę. Perkaręs jos kūnas, atrodė, sunkiai nulaikė pageltusį veidą, panašų į pergamentą su dviem bejausmių akių kiaurymėm. Galėjai jai duoti visą septyniasdešimtį, nors ji teturėjo vos penkiasdešimt vienerius.

Vašingtone Tenč visi gerbė kaip tikrą politikos teatro žvaigždę. Daugelis laikė ją turint mažne pranašiskų galių. Dešimtmetis, praleistas vadovaujant Valstybės saugumo ir žvalgybos departamentui, jos analitinius gebėjimus užaštrino it skustuvą. Tačiau dėl atšiauraus būdo nedaug kas pajėgdavo ilgiau nei penkias minutes pakęsti jos draugiją. Mardžorės Tenč galva veikė kaip pats galingiausias kompiuteris. Kad ir kaip ten būtų, prezidentas Zachas Hernis į jos keistenybes žvelgė pro pirštus — juk būtent jos protas visų pirma ir pagelbėjo jam patekti į Ovalųjį kabinetą.

— Mardžore, — tarė prezidentas, atsistodamas pasitikti įžengusios pro duris patarėjos. — Kaip reikalai?

Jis nepasiūlė jai sėstis. Mardžorei Tenč tokie visuotinai priimti pagarbos ženklai buvo nė motais. Jeigu ji norėdavo sėstis, tai į nieką nekreipdama dėmesio ir įsitaisydavo kur panorėjusi.

— Pamačiau, kad šiandien ketvirtą šaukiate visuotinį darbuotojų susirinkimą, — prabilo ji

gergždžiančiu nuo be paliovos traukiamų rūkalų balsu. — Puiku.

Tenč trumpam nutilo, ir prezidentas jautė, kad krumpliaračiai jos galvoje sukasi kaip pašėlę. Ji buvo tikras jo lobis. Mardžorė Tenč — viena iš nedaugelio bendražygių, kuriems jis patikėjo visas NASA atradimo smulkmenas, ir jos politinė uoslė buvo nepamainoma prezidentui planuojant tolesnius žingsnius.

— Dėl tų debatų per CNN šiandien pirmą po pietų, — kosėdama tarė Tenč. — Ką ruošiatės siųsti grumtis su Sikstonu?

Hernis šypstelėjo.

— Kokį nors pienburnį.

Politikos taktika pažeminti priešininką siunčiant jam vieną smulkmę sena kaip ir patys debatai.

— Turiu geresnę mintį, — tarė Tenč, išmeigdamą į jį savo pilkšvas akis. — Siųskite mane.

Tai išgirdęs, Zachas Hernis kilstelėjo galvą.

— Tave?

Ką ji čia, po paraliais, sumanė?

— Mardžore, juk tu paprastai nedalyvauji žiniasklaidos laidose. Be to, laida bus rodoma geriausiu laiku. Ir jeigu aš siunčiu savo vyriausiąją patarėją, kokią išvadą tai perša? Visi pamanyt, kad mes priremti prie sienos.

— Būtent.

Hernis tylėdamas kurį laiką ją stebėjo. Kad ir kokį įmantrų ėjimą būtų surezgusi Tenč, jis nieku gyvu neleis jai pasirodyti per CNN. Bet kas, vos išvydęs Mardžorę Tenč, iš karto suprastavo, kodėl ji visada dirba užkulisiuose. Jos išvaizda buvo ištis atstumianti ir visiškai netiko atstovauti prezidentui per televiziją.

— f tuos CNN debatus vykstu aš, — ryžtingai pakartojo ji.

— Mardžore, — sutrikęs tarė prezidentas, — Siksono žmonės neišvengiamai ims tvirtinti, jog tavo pasirodymas per CNN byloja apie tai, kad Baltieji rūmai pabūgo. Metę į mūsų pagrindines pajėgas, visiems sudarysime išpūdį, jog jaučiamės visiškai bejėgiai.

Moteris patylomis linktelėjo ir prisidėgė cigaretę.

— Kuo bejėgiškesni, tuo geriau.

Per minutę Mardžorė Tenč išdėstė prezidentui, kodėl į CNN debatus labiau vertėtų siųsti ją, o ne kokį jaunesnįjį patarėją. Tenč baigus kalbėti, prezidentas liko sėdėti išsižiojęs.

Mardžorė dar kartą įrodė esanti tikra politikos didmeistrė.

18

Milno šelfas yra didžiausias ledo luitas visame šiauriniame pusrutulyje. Plūduriuojantis virš aštuoniasdešimt antrosios paralelės prie šiauriausio Elsmyro salos kranto ledo masyvas yra šešių kilometrų pločio ir maždaug šimto metrų storio.

Rachelė, užsiropštusi į traktoriaus kabiną, nudžiugo išvydusi padėtas jai skirtas žiemines striukes ir pirštines bei pajutusi iš šildytuvų pučiamą šilumą. Lauke sukaukė F-14 varikliai, ir lėktuvas apsisukęs ėmė riedėti atgal ledo taku.

Rachelė su nerimu pažvelgė į vairuotoją.

— Jis išskrenda?

Naujasis jos šeimininkas įlipo į vidų ir linktelėjo.

— Čia būti turi teisę tik mokslo darbuotojai ir aptarnaujantis NASA personalas.

F-14 tolstant tamsiame danguje, Rachelė pasijuto tarsi palikta viena negyvenamoje saloje.

— Na, važiuojam, — tarė vyras. — Direktorius laukia.

Rachelė pažvelgė į priešais nusidriekusį ledo kelią ir ėmė spėlioti, kuriems galams NASA direktoriui galėtų prireikti trenktis į tokį užkampį.

— Laikykis! — šūktelėjo vyras ir ėmė stumdyti vairalazdes. Suurzgęs traktorius vietoje pasisuko devyniasdešimt laipsnių kaip koks tankas. Dabar jo priekis buvo atgręžtas į aukštą sniego gūbrį.

Kai Rachelė pažvelgė į statų šlaitą, jai nugara nuėjo pagaugais. *Negi jis ketina...*

— Varom!

Vairuotojas staigiu judesiu nuspaudė svirtį iki galo, ir traktorius pasileido tiesiai į gūbrį. Rachelė

riktelėjo ir įsikibo į sėdynę. Traktoriui pasiekus šlaitą, dygliais kaustyti jo vikšrai įsikirto į sniegą ir gremėzdas ėmė ropštis aukštyr. Rachelė laukė žemyn bloškiančio smūgio, tačiau kabinos padėtis išliko horizontali. Kai traktorius užsiropštė ant keteros, vairuotojas jį sustabdė ir, plačiai šypsodamasis, pabalusiai iš baimės savo keleivei tarė:

— Pamėginkite tai pakartoti su koku džipu! Pritaikėme šiam gražuoliui Marso robotų amortizacijos įtaisus. Dirba kaip šimtas velnių!

Rachelė linktelėjo.

— Labai gražu.

Nuo gūbrio keteros Rachelei atsivėrė nežemiškas peizažas. Priešais kiek tolėliau stūksojo dar vienas didžiulis sniego gūbrys, o už jo plytėjo lyguma. Kiek nuožulni mėnesienos nutvieksa gryno ledo plynė driekėsi į tolį, kur susiaurėjęs jos liežuvis vinguriavo kalnų šlaitu.

— Tai Milno ledynas, — tarė vairuotojas, rodydamas kalnų link. — Išteka iš ten ir išsilieja šioje žemumoje.

Variklis vėl sukaukė, ir Rachelė tvirčiau įsikibo, kol traktorius lėkė šlaitu žemyn. Pasiekę papėdę, jie įveikė dar vieną ledo taką ir užsiropštė į kitą sniego gūbrį. Persivertęs per jo keterą ir vikriai nupūškavęs žemyn, traktorius ėmė birbti ledynu.

— Kiek dar važiuoti? — pasiteiravo Rachelė, žvelgdama į neaprėpiamą ledo plynę priešais.

— Kokius tris kilometrus.

Rachelei dingtelėjo, jog tai gerokas kelio gabalas. Iš visų pusių be paliovos užgriūnantys galingi vėjo šuorai plakė plakė traktoriaus šonus, purtė kabiną, tarsi norėtų nusviesti juos atgal prie jūros.

— Tai vadinamasis priešpriešinis vėjas, — riktelėjo jai vairuotojas. — Nė akimirką nesiliauja!

Jis paaiškino, kad šioje vietovėje viesulas visada pučia nuo kranto į jūrą. Nepaliaujamai plūstantis oro srautas susidaro sunkiam, šaltam orui nelyginant srauniai kalnų upei srūvant žemyn kalnyno šlaitu.

— Tikras ledu svilnantis pragaras, — šyptelėjęs pridūrė jis.

Dar po keliolikos minučių Rachelė išvydo toluomoje virš ledyno stūksantį blyškų milžinišką kupolą. Ji net sumirksėjo netikėdama savo akimis. *Kas čia per velnias?..*

— *Nemažas iglu, ar ne?* — nusijuokė vyras.

Rachelė pamėgino įsižiūrėti atidžiau, sukdamą galvą, kas tai galėtų būti. Priminė sumažintą Hiustono astronomijos centrą.

— NASA surentė jį prieš pusantros savaitės, — paaiškino vairuotojas. — Surinktas iš pripučiamojo pleksipolisorbato luitų. Priputi, sujungi ir pritvirtini prie ledo smaigais ir trosais. Savotiška milžiniška uždara palapinė, tačiau iš tikrųjų tai NASA sukurtas gyvenamojo būsto, kurį kada nors ketinama įsteigti Marse, prototipas. Mes vadiname jį hemisfera.

— Hemisfera?

— Na taip, suprantate kodėl? Kadangi tai ne *visa* sfera, tai tik *pusė* sferos.

Rachelė nusišypsojo ir išmeigė žvilgsnį į keistą pastatą, dabar jau stūksantį kiek artėliau.

— Ir kadangi NASA kol kas dar nepasiekė Marso, jūs nutarėte tą savo palapinę išskleisti čia?

Vyras nusijuokė.

— Tiesą sakant, man mieliau būtų buvę tai daryti Taityje, tačiau lemtis atbloškė į čia.

Rachelė susidomėjusi žvilgsniu tyrinėjo pastatą priešais. Jo baltas kupolas vaiduokliška dunksojo tamsiame it degutas skliaute. Traktorius sustojo prie nedidelių kupolo šone esančių durelių, kurios netrukus ėmė vertis. Iš vidaus prasiskverbęs šviesos pluoštas nutvieskė sniegą. Tarpduryje kažkas pasirodė. Kažkoks milžinas vilnioni megtiniu, su kuriuo jis buvo panašus į lokį. Žmogus patraukė prie traktoriaus.

Rachelė išsyk sumetė, jog tai Lorensas Ekstriomas, NASA direktorius.

Vairuotojas pažvelgė į ją ir padrašinamai šyptelėjo.

— Neišsigąskite jo ūgio. Iš tikrųjų jis romus it kačiukas.

Labiau panėši į tigrą, dingtelėjo Rachelei, prisiklausiusiai pasakojimų, jog Ekstriomas pagarsėjęs kaip be gailėsčio kapojąs galvas stojantiems jam skersai kelio.

Kai kabarojosi iš traktoriaus kabinos žemyn, vėjas vos nenupūtė Rachelės į šalį kaip kokios musės. Ji dar labiau įsisupo į striukę ir patraukė kupolo link.

NASA direktorius pasitiko ją pusiaukelėje, tiesdamas milžinišką pirštiniuotą leteną.

- Labai dėkingas jums, kad atvykote, panele Sikston.
- Šioji kiek patylėjusi linktelėjo ir, stengdamasi perrėkti vėjo kaukimą, išklykė:
- Tiesą sakant, sere, mano sutikimo nelabai kas ir klausė.

Už puskilometrio kalnų link Delta Pirmas pro naktinio stebėjimo žiūronus sekė, kaip NASA direktorius lydi Rachelę į kupolą.

19

NASA direktorius Lorensas Ekstriomas buvo stambus, šiurkštus ir stačiokiškas kaip koks žaibais besisvaidantis skandinavų dievas. Virš raukšlėtos kaktos kaip šeriai styrančiais trumpai kirptais šiaudų spalvos plaukais, stora it bulvė nosimi, išvagota mėlynų kapiliarų. Kiek apsiblaususiomis nuo nemigos šaltomis akimis. Prieš paskiriant NASA direktoriumi buvęs Pentagono strategas ir karinių operacijų planuotojas, Ekstriomas garsėjo savo rūstumu ir visišku atsidavimu gautai užduočiai.

Rachelė Sikston sekė paskui Lorensą Ekstriomą nejaukiais labirintais peršviečiamomis sienomis. Visa patalpa, regis, buvo suskaidyta matinio stiklo lakštais, kabančiais ant įtemptų kaip styga lynų. Grindų apskritai nebuvo — po kojomis grynas ledas, ištiestas guminiiais takais. Jiedu praėjo ir skurdžią gyvenamąją patalpą su išrikiuotomis miegmaišių ir cheminių tualetų eilėmis.

Rachelė mėgavosi šiluma hemisferoje, nors oras viduje buvo troškus nuo neišvengiamai žmonių gyvenamoje patalpoje susidarančių kvapų. Kažkur girdėjosi dūzgiantis generatorius, gaminantis elektrą lemputėms, kabančioms ant laidų koridoriuose.

— Panele Sikston, — suniurnėjo Ekstriomas, spėriai žengdamas pirmyn. — Būsiu su jumis atviras.

Iš jo balso buvo justi, kad Rachelė jam anaipol nėra laukiama viešnia.

— Jūs atvykote čia tik todėl, kad to pageidavo *prezidentas*. Zachas Hernis yra mano bičiulis ir nuoširdus NASA rėmėjas. Gerbiu jį. Esu už daug ką dėkingas. Jis patikimas žmogus. Neklausinėdamas vykdau jo įsakymus, netgi kai jie man ne prie širdies. Kad nekiltų jokių nesusipratimų, iš anksto žinokite, jog nepritariu prezidento troškimui į šitą reikalą įtraukti ir jus.

Rachelė neteko žado. *Nukeliavau penkis tūkstančius kilometrų, kad klausyčiausi tokio niurzgėjimo?* Šitas tipas tikras storžievis.

— Beje, aš taip pat vykdau prezidento įsakymą. Man nebuvo pranešta, koku tikslu esu čia siunčiama. Atkeliavau pasitikėdama juo.

— Puiku, — atsiliepė Ekstriomas. — Tada kalbėsiu be užuolankų.

— Tai jau supratau.

Kieta Rachelės laikysena, rodos, šiek tiek krestelėjo direktorių. Jis kiek sulėtino žingsnį ir atidžiai ją nužvelgė. Paskui tarsi išsivyniojanti gyvatė jis sunkiai atsiduso ir vėl paspartino žingsnį.

— Supraskite, — pradėjo dėstyti jis, — kad jūs pakviesta dalyvauti šiame slaptame NASA tyrime prieš mano valią. Jūs ne tik darbuojatės NST, kurios vadovas nepraleidžia progos išvadinti NASA išlaidūnais, žarstančiais į šalis pinigus, bet taip pat ir duktė žmogaus, iš paskutiniųjų siekiančio sužlugdyti mano vadovaujamą agentūrą. Šitas tyrimas taps tikra NASA šlovės valanda, mano žmonės, pastaruoju metu pulti iš visų pusių, nusipelnė šitos šlovės. Tačiau dėl jūsų tėvo pilte pilamų šmeižtų NASA atsidūrė tokioje padėtyje, kad mano darbuotojai priversti dalytis šlove kartu su mokslininkais iš pašalio ir žmogaus, siekiančio mus sumalti į miltus, dukterimi.

Aš — ne tėvas, vos neišsprūdo Rachelei, tačiau dabar nebuvo palanki proga su NASA direktoriumi ginčytis dėl politikos.

— Aš čia atvykau ne šlovės, sere.

Ekstriomas šyptelėjo.

— Nepavyks to išvengti.

Šie direktoriaus žodžiai Rachelę privertė suklusti. Nors prezidentas Hernis nieko neminėjo apie kokią nors galimą „viešą“ pagalbą, Viljamas Pikingas buvo pakurstęs įtarimus, jog ji gali tapti tik politinės kovos įrankiu.

— Norėčiau sužinoti, kokiam tikslui aš čia iškviesta, — tarė Rachelė.

— Aš taip pat. To nežinau.

— Kaip tai?

— Prezidentas nurodė, kai tik atvyksite, išdėstyti jums viską apie mūsų atradimą. O ko jam iš jūsų reikės, tai tik judviejų reikalas.

— Jis minėjo, jog Žemės stebėjimo sistema padarė atradimą. Ekstriomas šnairomis žvilgtelėjo į ją.

— Ką jūs žinote apie šitą projektą?

— ŽSS sudaro penki NASA palydovai, stebintys kiekvieną Žemės kampelį: vandenynų dugną, geologinius poslinkius, tirpstančius ledynus, fosilijų sandėklus...

— Puiku, — abejingai nutraukė Ekstriomas. — Vadinasi, veikiausiai esate girdėjusi apie naujausią ŽSS papildymą? Vadinamąjį ASI.

Rachelė linktelėjo. Arkties stebėjimo įtaisas buvo sukurtas stebėti visuotinio atšilimo padarinius.

— Kiek man žinoma, ASI matuoja arkties ledų storį ir tankį?

— Apskritai šnekant, taip. Juo, pasitelkiant įvairiausių dažnių bangas, atliekami sudėtiniai didžiulių plotų pjūviai ir lede aptinkamos įvairiausios anomalijos — sukietėję dariniai, suskystėjusios nišos, milžiniškos įskilos — liudijančios visuotinį atšilimą.

Rachelei buvo žinomas stebėjimo sudėtinio dažnio bangomis metodas. Tarsi visą Žemės rutulį tirtum ultragarsu. NST palydovai tokia pačia technologija naudojami tirdami negiliai po žeme glūdinčias kietų kūnų sandėklus Rytų Europoje, patvirtinusias ten vykdomus etninius valymus.

— Prieš dvi savaites, — tarė Ekstriomas, — ASI skrido virš arkties ir aptiko iki šiol nežinomą tankio anomaliją. Penkiasdešimties metrų gylyje, įstrigusią lede. ASI nustatė daiktą, panašų į trijų metrų skersmens netaisyklingą rutulį.

— Vandens ertmė? — pasiteiravo Rachelė.

— Ne. Ne vanduo. Keista, tačiau šita anomalija *kietesnė* už ledą. Rachelė kiek patylėjo, paskui tarė:

— Vadinasi... akmuo ar kas panašaus? Ekstriomas linktelėjo.

— Na, taip.

Rachelė laukė paaiškinimo. Tačiau jo neišgirdo. *Mane iškvietė tik dėl to, kad NASA lede aptiko uolą?*

— Mes nustebome tik tuomet, kai ASI apskaičiavo tos uolos tankį. Tučtuojau pasiuntėme čia mokslininkus jos ištirti. Pasirodė, jog šio darinio tankis yra kur kas *didesnis* nei kitų Elsmyro saloje randamų akmenų. Tiesą sakant, didesnis už bet kokios uolos šešių kilometrų spinduliu.

Rachelė žvilgtelėjo sau po kojomis, įsivaizduodama kažkur giliai glūdinčią uolą.

— Vadinasi, kažkas jį čia *atgabeno*?

Ekstriomą tokie jos žodžiai, regis, šiek tiek sutrikdė.

— Luitas sveria per aštuonias tonas. Įšalęs šešiasdešimties metrų gylyje, taigi guli čia jau kokius tris šimtmečius.

Rachelė, pro du ginkluotus sargybinius įsmukusi paskui direktorių į ilgą siaurą koridorių, pajuto smilktelint begalinį nuovargį. Ji pažvelgė į Ekstriomą ir tarė:

— Ko gero, esama kokio nors logiško paaiškinimo, kaip čia atsidūrė šita uola... ir kodėl ji laikoma tokioje paslapyje?

— Be abejo, — nė nemirktelėjęs atsakė Ekstriomas. — ASI aptikta uola yra meteoritas.

Rachelė sustojo kaip įbesta ir įsmeigė žvilgsnį į direktorių.

— *Meteoritas?*

Ji nepajėgė nusišypsoti savo nusivylimo. Po visų tų iškilmingų prezidento šnekų išgirsti didįjį atradimą esant paprasčiausiu meteoritu... *Šitas atradimas su kaupu atpirks visas ankstesnes NASA nesėkmes ir vėžais paleistus milijardus?* Nejaugi Hernis iš tikrųjų tuo tiki? Meteoritai iš tikrųjų retas radinys, tačiau tikrai ne naujiena.

— Tai didžiausias iš visų žinomų meteoritų, — atsistojęs priešais ją, tarė Ekstriomas. — Mes linkę manyti, jog tai milžiniško meteorito, kuris tėsėsi į Arkties vandenyną aštuonioliktame amžiuje, nuoplaiša. Veikiausiai šitas luitas yra skeveldra, po smūgio atlėkusi į Milno ledyną ir per kelis šimtmečius užklota ledais.

Rachelė suraukė kaktą. Tai joks ypatingas atradimas. Jai šmėkštelėjo vis labiau stiprėjantis įtarimas, jog visa tai — tik karštligiškas NASA ir Baltųjų rūmų, besigrumiančių dėl savo išlikimo,

mėginimas paprasčiausią atradimą pateikti kaip pasaulį sukrečiantį NASA laimėjimą.

— Atrodo, ši žinia jūsų nėra nestebina, — prabilo Ekstriomas.

— Ko gero, tikėjau išgirsti kai ką... ką kita. Ekstriomas prisimerkė.

— Tokio *dydžio* meteoritai aptinkami labai retai, panele Sikston. Mokslui žinomi vos keletas didesnių.

— Na, suprantama...

— Tačiau mūsų dėmesį patraukė ne meteorito dydis. Rachelė pažvelgė į jį.

— Jeigu teiksitės išklausti mane iki galo, — tęsė jis, — įsitikinsite, jog *šitas* meteoritas ypatingas, ir nieko panašaus iki šiol niekam nėra tekę matyti. Nei didesnio, nei mažesnio.

Jis mostelėjo į koridoriaus galą.

— Eime, pristatysiu jus kai kam, kas labiau nei aš išmano tokius dalykus.

Rachelė stovėjo netikėdama savo ausimis.

— Išmano labiau už NASA direktorių? Šaltos Ekstriomo akys tiesiog įsisiurbė į ją.

— Labiau išmano, panele Sikston, dėl tos priežasties, nes tas žmogus civilis. Kadangi esate saugumo analitikė, pamaniau, jog pageidausite duomenis gauti iš *nešališko* šaltinio.

Kaip miela. Rachelė nusekė paskui jį.

Kai pasiekė siauro koridoriaus galą, jiedu atsidūrė priešais sunkią juodo audeklo uždangą. Už jos girdėjosi aidintys balsai, tarsi sklindantys kokioje didžiulėje oloje.

Netaręs nė žodžio, direktorius atitraukė uždangą. Rachelę apakino šviesos blyksnis. Ji žingtelėjo atgal ir prisimerkė. Kai akys apsiprato, nustėrusi apžvelgė priešais atsivėrusią erdvią menę ir sušnibždėjo:

— Dėl Dievo meilės, *kas tai?*

20

CNN studija Vašingtone priklauso 212-ai visame pasaulyje išdėstytų studijų, per palydovą palaikančių ryšį su Ternerio žiniasklaidos centru Atlantoje.

Buvo 13.45, kai į studijos aikštelę įčiuožė senatoriaus Sedžviko Sikstono limuzinas. Švytėte švytėdamas iš pasitenkinimo, jis išsiropštė iš automobilio ir patraukė prie įėjimo. Viduje juodu su Gabriele pasitiko plačiai išsišiepęs pilvotas CNN prodiuseris.

— Sveiki atvykę, senatoriau Sikstonai, — prabilo jis. — Turiu jums puikių naujienų. Mes ką tik išsiaiškinome, ką Baltieji rūmai pasiūs susigrumti su jumis.

Prodiuseris piktdžiugiškai išsišiepė.

— Tikiuosi, esate pasiruošęs mūšiui.

Jis mostelėjo per stiklinę pulto sieną studijos link. Sikstonas pažvelgė į tą pusę ir iš nuostabos net loštelėjo atgal. Pro cigaretės dūmų debesėlį į jį žvelgė tikras politikos roplio veidas.

— Mardžorė Tenč? — pratarė Gabrielė. — Koks velnias ją čia atnešė? Sikstonas nenumanė, tačiau kad ir kokios priežastys būtų ją atginusios,

tai buvo neabejotinai gera žinia, bylote bylojanti Baltuosiuose rūmuose kilus visišką sąmyšį. Nes priešingu atveju negi būtų mesta į mūšį vyriausioji patarėja? Prezidentas Hernis metė į mūšį sunkiąją artileriją, ir Sikstonas tik trynė iš laimės rankas, regėdamas tokią puikią progą.

Juo stipresnis priešas, juo smagiau bus jį sudoroti.

Senatorius nėra neabejojo, jog Tenč yra tikrai kietas riešutėlis, tačiau dabar, žvelgdamas į ją, negalėjo atsikratyti užplūdusio džiugesio, jog prezidentas šikart bus klaidiai apsirikęs. Mardžorė Tenč atrodė tikrai atgrasiai. Drybsojo savo krėslė traukdama cigaretę, ir ją laikanti ranka vis kilo prie plonų jos lūpų ir leidosi atgal, lyg kartojant kokią mantrą.

Jėzau, patylomis pamanė Sikstonas, jai verčiau nekišti nosies į televiziją.

Kaskart, kai vartant koki žurnalą šmėstelėdavo persikreipusi jos marmūzė, Sikstonas niekaip negalėdavo atsistebėti, jog žvelgia į vieno įtakingiausių žmonių Vašingtone nuotrauką.

— Man tai nepatinka, — šnibžtelėjo Gabrielė.

Sikstonas jos žodžius praleido negirdomis. Juo toliau, juo labiau jam tai patiko. Dar pravartėsnis už bjauroką jos išvaizdą buvo Tenč nuolat pabrėžiamas teiginys, esą Amerikos pirmavimą pasaulyje gali užtikrinti tik technologinis pranašumas. Ji buvo arši visų technologinių inovacijų, o ypač NASA

programų, rėmėja. Daugelis net buvo linkę manyti, jog būtent dėl Tenč įtakos prezidentas taip beatodairiškai rėmė nesėkmių persekiojamą NASA.

Sikstonui dingtelėjo mintis, jog, galimas daiktas, prezidentas dabar taip baudžia Tenč už nepasiteisinusią jos politiką remti NASA. *Gal meta savo vyriausiąją patarėją sudraskyti liūtams?*

Gabrielė Ešė, per pulto stiklą žvelgdama į Mardžorę Tenč, jautė vis didėjantį nerimą. Ji gudri kaip tikra ragana, be to, jos pasirodymas visai netikėtas. Šie du dalykai privertė jos nuojautas suklusti. Turint galvoje tvirtą Mardžorės paramą NASA, prezidento žingsnis, metant ją į dvikovą su senatoriumi Sikstonu, atrodytų esąs neabejotina klaida. Tačiau prezidentas juk ne koks kaimo bernelis. Gabrielės nuojauta jai kuždėte kuždėjo, jog ši dvikova nieko gera nežada.

Gabrielė matė, jog senatorius jau iš anksto mėgaujasi būsima pergale, tačiau jos nerimas nuo to nesumažėjo. Sikstonas įsismaginęs dažnai perlenkdavo lazda. NASA taršymas padėjo šoktelėti pasitikėjimui juo, tačiau pastaruoju metu senatorius pernelyg tuo užsižaidė. Ne vienas vėjus žlugo kandidatui puolus į priekį suduoti triuškinamo smūgio ir pačiam atsidūrus ant grindų, kai tereikėdavo nesikarščiuojant sulaukti raundo pabaigos.

Prodiuseris net laižėsi iš pasitenkinimo, laukdamas galiūnų dvikovos.

— Prašom, senatoriau.

Sikstonui žengiant į studiją, Gabrielė sugriebė jį už skverno.

— Žinau, kas dabar sukasi jūsų galvoje, — šnibžtelėjo ji. — Tačiau nepraraskite budrumo. Nepersistenkite.

— Nepersistengti? Man? — išsišiepė Sikstonas.

— Turėkite galvoje, kad ji tikra laputaitė. Senatorius dar labiau išsiviepė:

— O aš lapinas.

21

Pagrindinė NASA hemisferos salė atrodė jau ir taip neįprastai, tačiau čia, už poliarinio rato, jos vaizdas Rachelei kėlė dar didesnę nuostabą.

Žvelgdama į viršun kylantį futuristinį kupolą iš baltų trikampių luitų, Rachelė jautėsi taip, lyg būtų patekusi į milžinišką sanatoriją. Kupolas rėmėsi tiesiai į ledą, o pasieniais, išrikiuoti tarsi sargybiniai ir nukreipti į viršų, plieskė halogeniniai šviestuvai, nutvieksdami salę efemerišku švytėjimu.

Per ledą tarp ištiso miško kilnojamųjų mokslinių aparatų tarsi gyvatės vinguriuodami driekėsi juodi guminiai takai. Apšvitę savo elektroniką, gyvai šnekučiuodamiesi ir mosuodami rankomis, palinkę triūsė koks trisdešimt baltais NASA kombinezonais apsitempusių vyrų. Rachelė iš karto pajuto salėje tvyrančią pakilią nuotaiką.

Atradimo nuotaiką.

Rachelei su direktoriumi keliaujant kupolo pasieniu, ji pastebėjo jos link vis švystelinčius nepasitenkinimo kupinus žvilgsnius. Žmonių balsai kuo aiškiausiai aidėjo jai iš paskos.

Žiūrėk, ar ten ne senatoriaus Sikstono duktė?

Koks velnias ją čia atnešė?

Stebiuosi, kad direktorius su ja apskritai šnekasi!

Rachelė jau beveik tikėjosi ant sienų išvysianti kabant smeigtukais subadytas vudu lėles. Tačiau šitą priešišką lydėjo ir piktdžiugiški vyptelėjimai, tarsi NASA jau nemaž neabejotų, kad juoksis paskutinė.

Lorensas nuvedė Rachelę prie stalų virtinės, kur, palinkęs prie kompiuterio, nugara į visus vienui vienas sėdėjo vyras tamsiu golfu, plačiomis velvetinėmis kelnėmis ir sunkiais žygeivio batais.

Direktorius paprašė Rachelės luktelėti ir priėjęs ėmė su juo kalbėtis. Po kurio laiko megztiniuotasis pritariamai linktelėjo ir išjungė savo kompiuterį. Lorensas grįžo prie jos.

— Toliau jus lydės misteris Tolandas, — pranešė jis. — Taip pat prezidento siųstas žmogus, todėl turėtumėte sutarti. Manęs kol kas laukia kiti reikalai.

— Dėkoju.

— Ko gero, esate girdėjusi apie Maiklą Tolandą?

Rachelė gūžtelėjo, vis dar neatitokdama nuo užgriuvusių įspūdžių.

— Nieko nesako.

Šypsodamasis prisiartino vyriškis tamsiu golfu.

— Nieko nesako?

Jis kalbėjo skambiu malonių balsu.

— Tai pats geriausias šiandien girdėtas įvertinimas. Velnias, niekaip nepavyksta padaryti gero įspūdžio.

Pakėlusį akis į balsą, Rachelė sustingo. Akimomą pažino tą malonų veidą. Juk jį pažįsta kiekvienas.

— Oho, — raustelėjusi tarė ji, paduodama vyrui ranką. — Jūs ir esat *tasai* Maiklas Tolandas.

Prezidentui užsiminus, jog jis NASA atradimui patvirtinti pasitelkęs pagalbon kai kuriuos nepriklausomus mokslo šviesulius, Rachelė įsivaizdavo tai būsiant būrį kaulėtų senių, apsiginklavusių skaičiuotuvais. Maiklas Tolandas į juos nė kiek nepanėšėjo. Jo, vieno pačių žinomiausių dabarties mokslininkų, vedama savaitinė TV laida *Paslaptingasis vandenų pasaulis* prikaustydavo milijonus žiūrovų. Be abejo, kaip teigė daugelis kritikų, patraukli išvaizda ir dvelkte dvelkiantis vyriškumas taip pat nekenkė jo populiarumui tarp moteriškos auditorijos.

— Misteri Tolandai, — virpančiu iš susijaudinimo balsu tarė Rachelė. — Aš esu Rachelė Sikston. Tolandas plačiai nusišypsojo.

— Labas, Rachele. Vadink mane Maiku.

Rachelė sunkiai rinko žodžius. Visko tiesiog buvo jau per daug... hemisfera, meteoritas, paslaptys, ir staiga netikėtai susitinka akis į akį su televizijos žvaigžde.

— Nesitikėjau tavęs čia išvysti, — kiek atsipeikėjusi po patirtos nuostabos, pratarė ji. — Prezidentui užsiminus, jog NASA atradimui patvirtinti jis pasitelkęs nepriklausomus mokslininkus, įsivaizdavau greičiau jau sutiksianti...

Ji nutilo nebaigusi sakinio.

— Tikrus mokslininkus? — šyptelėjo Tolandas. Rachelė sutrikusi paraudo.

— Aš ne tai turėjau omenyje.

— Nesuk sau dėl to galvos, — tarė Tolandas. — Aš nuo pat savo atvykimo čia tik tai ir girdžiu.

Direktorius atsiprašė turįs reikalų ir, pažadėjęs vėliau dar susitikti, pasišalino. Jam nuėjus, Tolandas smalsiai pažvelgė į Rachelę.

— Direktorius sakė, jog tavo tėvas — senatorius Sikstonas. Rachelė linktelėjo. *Deja, taip.*

— Tai esi Siksono žvalgė prieš teritorijoje?

— Priešas ne visada tas, kurį laikai priešu. Stoju nejauki tylą.

— Klausyk, — skubiai tarė Rachelė, — kam šitame ledyne, knibždančiame NASA vyrukų, prireikė okeanologo?

Tolandas sukrizeno.

— Tiesą sakant, vienas vaikinys, prisistatęs prezidentu, paprašė manęs pagalbos. Aš jau žiojausi jam atrėžti „Eik tu švilpt“, tačiau kažkodėl ištariau „Taip, sere“.

Rachelė pirmą kartą tądien prunkstelėjo.

— Sveikas atvykęs.

Nors dauguma įžymybių iš arti pasirodydavo esantys ne tokie įspūdingi, Maiklas Tolandas rodėsi dar aukštesnis nei per televiziją.

Rudos jo akys buvo tokios pat gyvos ir šelmiškos kaip ir per televiziją, o balsas taip pat maloniai ir šiltai glostė ausį. Keturiasdešimt penkerių metų vyro veidas nugairintas vėjo, o ant kaktos buvo užkritis tamsių plaukų sruoga. Tvirtas smakras ir dvelkte dvelkianti pasitikėjimu savimi laikysena. Kai spaudė Rachelei ranką, įdiržęs delnas priminė jį esant ne kokį studijoje šiltai lindintį žurnalistą, o skersai išilgai jūras ir vandenynus išmaišiusį mokslininką.

— Atvirai šnekant, — nedrąsiai prisipažino Tolandas, — ko gero, buvau pakviestas labiau dėl populiarumo, nei dėl mokslinių sugebėjimų. Prezidentas paprašė mane čia atvykti ir susukti dokumentinį filmą.

— Dokumentinį filmą? Apie meteoritą? Tačiau juk jūs okeanologas.

— Ir aš jam taip atsakiau! Tačiau jis atrėžė nepažįstas nė vieno meteoritų dokumentininko. Jis tvirtino, jog mano dalyvavimas leis žmones įtikinti šiuo atradimu. Regis, jis ketina panaudoti mano filmą šio vakaro spaudos konferencijai, per kurią apie atradimą ir praneš.

Pasitelkė televizijos įžymybę. Gudrios Zacho Hernio politinės kombinacijos. NASA dažnai

susilaukdavo priekaištų už tai, jog kalba žmonėms nesuprantama kalba. Tačiau šįkart viskas bus kitaip. Jie pasitelkia ir mokslo įžymybę, kuri kiekvienas amerikietis puikiai pažįsta ir pasitiki.

Tolandas mostelėjo kitapus kupolo, kur buvo rengiama vieta spaudos konferencijai. Ant ledo gulėjo patiestas mėlynas kilimas, stovėjo televizijos kameros, žibintai, ilgas stalas su keliais mikrofonais. Už jo kažkas kabino didžiulę Amerikos vėliavą.

— Pasiruošimai šiam vakarui, — paaiškino jis. — NASA direktorius ir keli žymiausi jo mokslininkai per palydovą susisieks su Baltaisiais rūmais, kad galėtų dalyvauti aštuntą valandą rengiamoje spaudos konferencijoje.

Laimė, pamanė Rachelė, Zachas Hernis nepavers šitos spaudos konferencijos vien televizijos šou su žvaigždėmis.

— Taigi galų gale, — atsiduso Rachelė, — ar kas nors man papasakos, kuo tas meteoritas toks ypatingas?

Tolandas suraukė kaktą ir paslaptinai šypstelėjo.

— Tiesą sakant, geriau vienąkart pamatyti, nei dešimt kartų išgirsti. Jis mostelėjo Rachelei sekti paskui ir patraukė prie netolies triūsiančių mokslininkų.

— Ten vyrukas turi daugybę bandinių, galės tau parodyti.

— Bandinių? Jūs jų turite?

— Be abejo. Išgręžėme kelis. Tiesą sakant, būtent paviršinio sluoksnio bandiniai ir paliudijo NASA aptikus kai ką ypatinga.

Nesumodama, kas tai galėtų būti, Rachelė nužingsniavo paskui Tolandą į tyrimų aikštelę. Joje nesimatė nė gyvos dvasios. Ant stalo, nukrauto uolienu pavyzdžiais, skriestuvais ir kitokiais prietaisais, stovėjo kavos puodelis. Vis dar garuojantis.

— Marlinsonai! — riktelėjo Tolandas, dairydamasis aplinkui. Niekas neatsiliepė. Jis sunkiai atsiduso ir atsigręžė į Rachele.

— Tikriausiai pasiklydo dairydamasis grietinėlės kavai. Su tuo tipeliu teko drauge rengti doktoratą Prinstone, ir, patikėk manimi, jis sugebėdavo pasiklysti savo bendrabutyje. O dabar yra astrofizikos Nacionalinės premijos laureatas. Tai va, kaip būna.

Rachelė netikėjo savo ausimis.

— Marlinsonas? Nejaugi tai tas pats įžymusis Korkis Marlinsonas? Tolandas susijuokė.

— Tas pats.

Rachelė neįstengė atgauti žado.

— Čia atvykęs ir Korkis Marlinsonas?

Marlinsono gravitacinių laukų teoriją be paliovos aptarinėdavo NST palydovų inžinieriai.

— Ir Marlinsonas yra vienas tų nepriklausomų mokslininkų?

— Aha, vienas *tikrų* mokslininkų.

Išties, pamanė Rachelė. Korkis Marlinsonas taip pat buvo mokslo šviesulys.

— Neįtikėtinas dalykas, — tarė Tolandas, — kad jis nė nemirktelėjęs gali išpyškinti atstumą iki Alfa Kentauro žvaigždyno aguonos grūdelio tikslumu, tačiau niekaip nesugeba pasirišti kaklaraiščio.

— Nešioju prisegamus! — jiems už nugarų sududeno žemas malonus bosiukas. — Svarbiausia, kad būtų patogų, Maikai. Jūs, žvaigždės, nieku gyvu to nesuprasite!

Rachelė su Tolandu grįžtelėjo į tą pusę ir už didžiulės kaugės elektroninės įrangos išvydo išnyrantį vyrą. Kresnas, apkūnus, panašus į mopsą didelėmis akimis ir sušukuotu kailiu. Pamatęs Tolandą su Rachele, jis sustojo it įbestas.

— Jėzau, Maikai! Aplinkui vien ledas ir sniegas, o tu vis tiek įsigudrini susipažinti su tikromis gražuolėmis. Velnias, reikėjo ir man eiti į televiziją!

Maiklą Tolandą tokie jo žodžiai akivaizdžiai sutrikdė.

— Panele Sikston, nekreipkite dėmesio. Takto trūkumą kompensuoja šiokios tokios visiškai niekam nereikalingos žinios apie kosmosą.

Korkis žengė prie jų.

— Tikrai malonu su jumis susipažinti, ponias. Beje, kuo jūs vardu?

— Rachelė, — atsakė ji. — Rachelė Sikston.

— Sikston?

Korkis išpūtė žandus.

— Tikiuosi, neturite nieko bendra su tuo siaurakakčiu ištvirkėliu senatoriumi?

Tolandas susiraukė.

— Tiesą sakant, Korki, senatorius Sikstonas yra Rachelės tėvas.

Korkis liovėsi juoktis.

— Žinai, Maikai nieko keista, kad man taip nesiseka su moterimis.

22

Žymusis astrofizikas Korkis Marlinsonas Rachelę su Tolandu palydėjo prie savo darbo stalo ir ėmė raustis po savo įrankius ir uolienų pavyzdžius. Judėjo tarsi prisuktas.

— Na va, — šūktelėjo jis linksmai, — panele Sikston, tuojau išklausysite trumpą Korkio Marlinsono paskaitėlę apie meteoritus.

Tolandas Rachelei vogčiomis pamerkė akį.

— Iš tikrųjų svajojo tapti aktoriumi.

— Aha, o Maikas — rimtu mokslininku.

Korkis kyštelėjo ranką į batų dėžutę, ištraukė tris nedidelius uolienos bandinius ir išrikiavo juos ant stalo.

— Meteoritai būna trijų rūšių.

Rachelė įsistebeilijo į tuos tris pavyzdžius. Jie visi panėšėjo į netaisyklingus paplokščius teniso kamuoliuko dydžio rutulius, perpjautus perpus, kad matytųsi jų pjūvis.

— Visi meteoritai, — tęsė Korkis, — esti iš skirtingų dalių nikelio ir geležies lydinio, silikatų ir sulfidų. Jie skirstomi į rūšis pagal metalo junginių ir silikatų proporcijas.

Rachelei dingtelėjo, jog Korkio Marlinsono paskaitėlė veikiausiai nebus tokia jau trumpa.

— Pirmasis pavyzdys, — tarė Korkis, bakstelėdamas pirštu į blizgantį juodą kaip derva akmenį, — yra iš geležies. Sunkus. Šitas mažylis prieš porą metų nukrito Antarktidoje.

Rachelė įdėmiai apžiūrėjo meteoritą. Jis išties atrodė nežemiškai — pilkšvos geležies luitas apdegusiu ir pajuodusiu išoriniu luobu.

— Tas apanglėjęs viršutinis sluoksnis vadinamas pluta, — paaiškino Korkis. — Ja meteoras apsitraukia nuo didelės kaitros, kai rėžiasi į Žemės atmosferą ir apsilydo. Visi meteoritai esti apanglėję.

Korkis ėmėsi kito pavyzdžio.

— O čia vadinamasis geležies ir akmens mišinio meteoritas.

Rachelė apžiūrėjo luitelį, atkreipdama dėmesį, kad jo paviršius taip pat apdegęs. Tačiau jis buvo ne tamsus kaip derva, o kiek žalstelėjęs; jo pjūvyje tarsi kokioje dëlionėje mirgėjo daugybė spalvingų daugiakampių.

— Gražus, — tarė Rachelė.

— Gal juokaujate, jis *nuostabus*!

Ir Korkis kokią minutę karštai dėstė apie didelę alavo priemaišą ir dėl jos atsirandantį žalsvą atspalvį, o baigęs paėmė trečiąjį pavyzdį ir ištiesė jį Rachelei.

Rachelė laikė meteoritą ant delno. Pastarasis buvo rusvas, panašus į granitą. Šiek tiek sunkesnis nei paprastas akmuo, tačiau nedaug. Vienintelis ženklas, bylojantis apie nežemišką jo kilmę, buvo apanglėjęs paviršius.

— Tai, — toliau aiškino Korkis, — vadinamasis akmens meteoritas. Tokių į Žemę nukrinta daugiausia — apie devyniasdešimt nuošimčių.

Rachelę tai nustebino. Ji meteoritą įsivaizduodavo panašesnį į pirmąjį pavyzdį — metalinį, nežemiškos išvaizdos gurvuolį. O ant jos delno gulintis akmuo neatrodė kuo nors ypatingas. Jeigu ne apanglėjęs paviršius, galėtų palaikyti jį paprasčiausiu akmenėliu iš pajūrio.

Korkio akys dabar tiesiog švytėte švytėjo.

— Meteoritas, palaidotas Milno ledyno, yra iš akmens — toks pats, kaip ir jums ant delno. Akmens meteoritai beveik nesiskiria nuo Žemės vulkaninės kilmės uolienų, todėl juos sunku aptikti. Dažniausiai jie esti lengvų silikatų mišinys — lauko špatas, alavas, piroksenas. Nieko ypatinga.

Ir man taip atrodo, patyliukais pamanė Rachelė, grąžindama jam pavyzdį.

— Šitas panašus į kokį židinyje apdegintą akmenį. Korkis prapliupo kvatoti.

— Velnioniškame židinyje! Jokios aukštakrosnės kaitra nė iš tolo neprilygsta tai, kurią patiria meteoritas, įsirižęs į mūsų atmosferą. Jie tiesiog svilinte sviliniami!

Tolandas nusišypsojo Rachelei.

— Nuo čia bus įdomiau.

— Pamėginkime įsivaizduoti, — tarė Korkis, imdamas meteoritą iš Rachelės. — Tarkime, šitas mažylis yra namo dydžio.

Jis iškėlė meteoritą aukštai sau virš galvos.

— Štai... Jis skrenda... Kerta mūsų saulės sistemą... Įšaldytas kosmoso šalčio iki minus šimto laipsnių pagal Celsijų.

Tolandas patyliukais ėmė krizenti, veikiausiai jau stebėjęs Korkio vaizduojamą meteorito kryptį į Elsmyro salą. Korkis kiek nuleido pavyzdį.

— Jis priartėja prie Žemės... Ji pasičiumpa traukos jėga... Vis greičiau... Greičiau...

Rachelė stebėjo, kaip Korkis vis spėriau leidžia žemyn meteoritą, vaizduodamas traukos jėgą.

— Ir jis ima lėkti kaip žaibas! — šūktelėjo Korkis. — Penkiolika kilometrų per sekundę — penkiasdešimt keturis tūkstančius kilometrų per valandą! 135 kilometrai nuo Žemės paviršiaus jis ima justį jos atmosferos trintį.

Korkis, leisdamas pavyzdį žemyn prie ledo, ėmė įnirtingai jį purtyti.

— Priartėjęs per šimtą kilometrų nuo Žemės paviršiaus, įkaitęs jis ima žėrėti. Atmosfera vis tankėja, ir trintis neišivaizduojama! Meteorito paviršiui nuo kaitros ėmus lydytis, oras aplink jį pradeda švytėti.

Korkis sušnypstė ir suspragsėjo liežuviu, vaizduodamas degimą.

— Jis pasiekia aštuoniasdešimties kilometrų aukščio ribą, ir jo paviršius įkaista iki tūkstančio aštuonių šimtų laipsnių pagal Celsijų!

Rachelė negalėdama patikėti savo akimis stebėjo, kaip Nacionalinės premijos laureatas dar įnirtingiau ėmė purtyti meteoritą ir šnypšdamas leisti keisčiausius garsus.

— Šešiasdešimt kilometrų! Korkis dabar jau tiesiog šaukė.

— Mūsų meteoroidas trenkiasi į vientisą atmosferą. Oras sutankėja! Jis staigiai daugiau nei tris šimtus kartų sulėtina jo kryptį!

Korkis pavaizdavo sužveigiančius stabdžius ir sulėtino žemyn leidžiamą ranką su krituliu.

— Meteoritas akimirksniu atvėsta ir liaujasi švytėjęs. Ima kristi kaip akmuo! Išsilydęs jo paviršius sukietėja ir virsta apanglėjusia pluta.

Rachelė išgirdo Tolandą sudejuojant, kai Korkis priklaupė ant ledo, besiruošdamas pavaizduoti pasakojimo kulminaciją — smūgį į Žemę.

— Ir štai, — tęsė Korkis, — milžiniškas mūsų meteoritas kerta žemuosius atmosferos sluoksnius...

Priklaupęs jis ranka ėmė brėžti nuožulnų lankstą į Žemę.

— Jis krenta Arkties vandenyno link... Įžambiai... Krenta... Regis, prašoks vandenyną... Vis krenta... Ir...

Jis prilietė pavyzdį prie ledo.

— BUMBT! Rachelė net krūptelėjo.

— Smūgis siaubingas! Meteoritas subyra į gabalus. Jie pažyra po vandenyną ir lekia jo dugnu.

Korkis dabar ėmė lėtai vartaliodamas ridenti pavyzdį įsivaizduojamo vandenyno dugnu Rachelės link.

— Vienas gabalas kūliais lekia Elsmyro salos link...

Jis prirideno ir sulaikė meteoritą prie pat Rachelės kojų.

— Jis iššoka iš vandenyno ir dunda žeme...

Jis perrideno jį Rachelės batu ir sulaikė ant kojos žemiau kelio.

— Ir galiausiai sustingsta Milno ledyne, kur netrukus yra užklojamas ledu bei sniegu ir taip apsaugomas nuo atmosferos poveikio.

Korkis šypsodamasis atsistojo.

Rachelė stovėjo netekusi žado. Galiausiai ji pagarbiai nusijuokė.

— Na, daktare Marlinsonai, jūsų pasakojimas buvo išties...

— Vaizdingas? — tarė Korkis. Rachelė nusišypsojo.

— Tikraja šio žodžio prasme. Korkis vėl jai ištiesė meteoritą.

— Įsižiūrėkite į pjūvį.

Rachelė įsistebeilijo į meteoritą, tačiau nieko nematė.

— Kilstelėk į šviesą, — pasiūlė Tolandas malonių balsu. — Ir atidžiai įsižiūrėk.

Rachelė prisikišo dangaus krituolį prie pat akių ir pakreipė jį į plieskiančius žibintus. Ir tada jai prieš akis suspindo mažulyčiai metalo rutulėliai. Visas skerspjūvis buvo barstyte nubarstytas, tarsi ant jo būtų pasiliejęs gyvsidabris.

— Tie mažyčiai rutulėliai vadinami chondromis, — paaiškino Korkis. — Jos aptinkamos tik meteorituose.

Rachelė prisimerkusi įsižiūrėjo į mažyčius rutulėlius.

— Nieko panašaus paprastuose akmenyse nėra tekę matyti.

— Tikrai ne! — užtikrino Korkis. — Chondros yra Žemėje neaptinkamas geologinis darinys. Kai kurios iš jų yra labai senos, galimas daiktas, susidariusios iš pirminių visatos materijų. Kitos — tokios, kokias dabar matote — kur kas jaunesnės. Joms maždaug tik 190 milijonų metų.

— Šimto devyniasdešimties milijonų senumo vadinamos jaunomis?

— Velniai rautų, taip! Kosminiu mastu tai vakarykštė diena. Svarbiausia, kad šitame pavyzdyje esama chondrų, liudijančių nežemišką jo kilmę.

— Supratau, — tarė Rachelė. — Lemiamas požymis — chondros.

— Galiausiai, — atsidusęs tarė Korkis, — jeigu apanglėjusi pluta ir chondros dar neįtikina, mes, astronomai, turime patikimų metodų patvirtinti, ar kokia nors uola tikrai yra meteoritas.

— Kokių?

Korkis abejingai patraukė pečiais.

— Paprasčiausiai išmatuojame magnetinius laukus, pasitelkę petrografinį poliarizuojantį mikroskopą, rentgeninį fluorescencinį spektrometrą arba dvigubą indukcinį plazminį spektrometrą.

Tolandas sudejavo.

— Na ir vaizduoja. Jis turi galvoje, kad įmanoma patvirtinti, jog kokia nors uola yra meteoritas paprasčiausiai ištyrus cheminę jos sudėtį.

— Ei, vandenynų vaiki! — šūktelėjo Korkis. — Mokslą palik mokslininkams, gerai?

Tai taręs, jis vėl atsigrėžė į Rachelę.

— Žemės uolienose nikelio nuošimtis paprastai esti arba labai mažas, arba labai didelis. Meteorituose aptinkamas nikelio nuošimtis esti vidutinis. Vadinasi, ištyrę kokią uolieną ir nustatę, kad nikelio nuošimtis joje yra vidutinis, galime be menkiausios abejonės tvirtinti, jog tai meteoritas.

Rachelei jau buvo gana.

— Puiku, ponai, apanglėjusios plutos, chondros, nikelio nuošimčiai ir visa kita patvirtina, kad tai nežemiškas kūnas. Supratau.

Ji padėjo pavyzdį ant Korkio stalo.

— Ko čia prireikė manęs? Korkis nepatenkintas atsiduso.

— Ar norėtumėte išvysti to meteorito, kurį NASA aptiko čia, bandinį? *Malonėkite, kol dar nepakračiau kojų.*

Korkis kyštelėjo ranką į švarko kišenę ir ištraukė nedidelį apskritą akmens gabalėlį. Lėkštutės dydžio, maždaug centimetro storumo, panašus į ką tik apžiūrėtą akmens meteoritą.

— Tai jo vidurių pavyzdys, išgręžtas vakar. Tai taręs, Korkis ištiesė plokštelę Rachelei.

Ji tikrai neatrodė kuo nors labai ypatinga. Rausva sunki uoliena. Apanglėjusiu ir pajuodusiu vienu briaunos krašteliu, ko gero, meteorito plutos dalelė.

— Štai suanglėjimas, — tarė ji. Korkis linktelėjo.

— Taip, šitas bandinys išgręžtas visai prie pat paviršiaus, todėl jame esama ir plutos.

Rachelė pakreipė plokštelę prieš šviesą ir joje sumirgo mažulyčiai metalo rutulėliai.

— Chondros.

— Puiku, — išpyškino Korkis susijaudinusi balsu. — Ir, ištyręs šitą bandinį petrografiniu poliarizuojančiu mikroskopu, galiu patvirtinti, kad nikelio nuošimtis jame vidutinis, priešingai nei Žemės uolienose. Valio, jūs patvirtinote, kad šitas akmuo, kurį laikote savo rankoje, tikrai nežemiškos kilmės.

Rachelė sutrikusi pažvelgė į jį.

— Daktare Marlinsonai, juk tai meteoritas. Iš kur kitur jis galėtų atsirasti? Ar aš ko nors čia nesuprantu?

Korkis su Tolandu paslaptinai susižvalgė. Tolandas uždėjo ranką jai ant peties ir šnibžtelėjo:

— Apversk.

Rachelė apvertė plokštelę ir, išvydusi priešingos pusės vaizdą, akimoju neteko žado.

Neįtikima! — sušnibždėjo ji, nevaliodama atplėšti akių nuo plokštelės.

Akmens plokštelėje buvo įstrigę kai kas, kas Žemės uolienose pasitaiko dažnai, tačiau meteorite rodosi visiškai neįmanoma.

— Juk tai... — pramikčiojo užsikirsdama Rachelė. — Tai... *vabzdys!* Šiame meteorite suakmenėjęs vabzdys!

Tolandas su Korkiu tiesiog švytėte švytėjo.

— Na va, dabar jau greičiausiai kiek aiškiau, — tarė Korkis. Rachelė stovėjo apstulbusi, galvoje pašėlusiai skriejant mintims, ir žvelgė į suakmenėjusias neabejotinai gyvo organizmo liekanas. Jos buvo kokių aštuonių centimetrų ilgio ir panėšėjo į vabalo pilvelį. Iš apsauginio kiauto, sudaryto iš kelių lankainių tarsi kokio šarvuočio, į šalis styrojo septynios poros nariuotų kojų.

Rachelei net galva ėmė suktis.

— Vabalas iš kosmoso...

— Tai nariuotakojis, — paaiškino Korkis. — Vabalai turi tris poras kojų, netgi septynias.

Rachelė jo žodžių negirdėjo. Jos galva, kai žvelgė į fosiliją, užte užė.

— Aiškiai matyti, — tarė Korkis, — kad apsauginis kiautas sudarytas iš atskirų lankainių, kaip mūsų šakos utėlės, taip pat ir šakotos uodegos ataugos panašios į utėles.

Rachelė Korkio žodžius praleido pro ausis. Kokios jis rūšies — visiškai nesvarbu. Akimirksniu viskas paaiškėjo — ir prezidento užuominos, ir sujudimas NASA...

Suakmenėjęs vabzdys meteorite! Ne kokia nors bakterija ar mikrobas, o kur kas labiau išsivysčiusi gyvybės forma! Nežemiškos gyvybės liudijimas!

23

Praslinkus dešimčiai minučių nuo CNN debatų laidos pradžios, senatorius Sikstonas patyliukais stebėjosi apskritai prieš juos nerimavęs. Mardžorė Tenč, kaip oponentė, aiškiai buvo pervertinta. Nepaisant kalbų apie pašėlusį jos suktumą, ji pasirodė esanti veikiau romus avinėlis nei nuožmus priešininkas.

Tiesa, iš pradžių Tenč smogė senatoriui pareiškimu, esą jis diskriminuojamai nusiteikęs moterų atžvilgiu, tačiau, kai jau atrodė, jog užsipuls visu smarkumu, ji nedovanotinai suklydo. Suabejodama, iš kur senatorius tikisi gauti papildomų lėšų nedidindamas mokesčių, Tenč neišvengiamai šaukėsi atsakomojo smūgio.

Nors NASA Sikstonas buvo nutaręs pasilikti desertui, Mardžorė Tenč pati pakišo galvą jam po dalgiu. Kvailė!

— Beje, dėl NASA, — lyg tarp kitko tarė Sikstonas. — Ar galėtumėte patvirtinti arba paneigti mane vis pasiekiančius gandus, jog NASA patyrė dar vieną nesėkmę?

Mardžorė Tenč nė nemirktelėjo.

— Deja, tokio gando nesu girdėjusi.

Jos prarūkytas balsas šlamėjo kaip popierius.

— Vadinasi, negalite nei patvirtinti, nei paneigti?

— Deja, taip.

Sikstonas patylomis džiūgavo. Žiniasklaidos žodinėse dvikovose „negaliu nei patvirtinti, nei paneigti“ išverčiama kaip „prisipažįstu kaltas“.

— Supratau, — mestelėjo Sikstonas. — O ką galėtumėte pasakyti dėl kalbų apie slaptą prezidento ir NASA direktoriaus susitikimą?

Šįkart Tenč, regis, buvo užklupta netikėtai.

— Nežinau, kurį susitikimą turite galvoje. Prezidentas rengia gausybę susitikimų.

— Be abejo.

Sikstonas nutarė griebti jautį už ragų.

— Panele Tenč, jūs esate karšta kosmoso agentūros rėmėja, taip? Tenč atsiduso, duodama suprasti, kaip jai įgrišęs šis Sikstono mėgstamas arklukas.

— Visada laikiausi nuomonės, jog būtina išsaugoti Amerikos technologinį pranašumą karinėje, pramonės, žvalgybos ir ryšių srityse. Be jokios abejonės, NASA čia tenka svarbus vaidmuo. Taip.

Gabrielės, sėdinčios anapus stiklinės pertvaros, akys Sikstonui sakyte sakė liautis, tačiau dabar jis jau nė už ką nebūtų paleidęs aukos iš savo nagų.

— Įdomu būtų sužinoti, poncia, ar tokį beatodairišką vis klupinėjančios NASA rėmimą lemia būtent jūsų patarimai prezidentui?

Tenč papurtė galvą.

— Jokių būdu. Prezidentas pats yra karštas NASA šalininkas. Jis pats priima sprendimus.

Sikstonas negalėjo patikėti savo ausimis. Juk jis Mardžorei Tenč suteikė progą šiek tiek pagerinti prezidento įvaizdį asmeniškai prisiimant dalį kaltės dėl NASA surijamų lėšų. O Tenč, užuot tai padariusi, parodė pirštu į prezidentą. *Jis pats priima sprendimus*. Regis, Tenč jau ima po truputį atsiriboti nuo klimpstančio vajaus. Nieko stebėtina. Juk galų gale, išsisklaidžius grumtynių dulkėms, Mardžorei Tenč reikės ieškotis kokio darbo.

Sikstonas su Tenč dar kurį laiką taip keitėsi smūgiais ir atrėminėjo vienas kito puolimus. Tenč porą kartų neryžtingai pamėgino pakeisti temą, tačiau Sikstonas vis mygė kalbėti apie NASA biudžetą.

— Senatoriau, — paprieštaravo Tenč, — siekiate sumažinti NASA skiriamas lėšas, tačiau ar bent nutuokiate, kiek aukščiausios kvalifikacijos žmonių netektų darbo?

Sikstonas vos susivaldė garsiai nenusikvatojęs tiesiai jai į veidą. *Šita mergiotė laikoma Vašingtono gudragalve?* Tenč akivaizdžiai reikėtų labiau pasidomėti šalies demografija. Aukščiausios kvalifikacijos darbai sudaro nežymų visų Amerikos darbuotojų nuošimtį.

Ir Sikstonas smogė.

— Mardžore, juk kalbame apie sutaupytus milijardus, ir jeigu dėl to būreliui NASA mokslininkų teks ropštis į savo BMW ir ieškotis kitos vietos, kur galėtų pritaikyti savo žinias, tai aš dėl to visai nekvaršinu galvos. Pasisakau už griežtą taupymo politiką.

Mardžorė Tenč į tai nieko neatsakė, tarsi nepajęgtų atsigauti po patirto niukso.

Įsikišo CNN vedėjas:

— Panele Tenč? Jūsų atsakymas? Moteris galiausiai atsikrenkštė ir prabilo:

— Tiesą sakant, esu nustebinta pono Sikstono priešiško NASA atžvilgiu.

Sikstonas net prisimerkė. *Neišdegs, panelyte*.

— Aš nesu nusistatęs prieš NASA, todėl tokius kaltinimus kategoriškai atmetu. Paprasčiausiai tvirtinu, jog NASA skiriamos lėšos yra akivaizdžiausias jūsų prezidento lengvabūdiškai švaistomų pinigų pavyzdys. NASA tvirtina galinti pastatyti kosminį laivą už penkis milijardus, bet jis atsieina dvylika milijardų. Jie prisiekinėja sukurti kosmoso stotį už aštuonis milijardus, o dabar ji jau kaštuoja visą šimtą.

— Amerikiečiai pasaulyje pirmauja todėl, — atrėmė Tenč, — kad kelia sau didelius uždavinius ir atkakliai siekia juos įgyvendinti.

— Manęs kalbomis apie tautos šlovę nesugraudinsite, Mardže. NASA per pastaruosius dvejus metus viršijo savo biudžetą trigubai ir pabrukusi uodegą nušliaužė pas prezidentą kaulyti papildomų pinigų savo nesėkmėms ištaisyti. Ar tai toji tautos šlovė, apie kurią kalbate? Jeigu jau norite apie ją kalbėti, kalbėkite apie geresnes mokyklas. Apie visiems prieinamą sveikatos apsaugą. Apie vaikus, augančius šalyje, kurioje jiems neužkirstos ateities galimybės. Štai kur tikras pasididžiavimas!

Tenč pervėrė jį žvilgsniu.

— Ar galėčiau pateikti tiesų klausimą, senatoriau? Sikstonas nieko neatsakė, laukė, ką ji pasakys. Moteris prakalbo lėtai, pro sukąstus dantis pabrėždama kiekvieną žodį.

— Senatoriau, jeigu paaiškėtų, jog neįmanoma tęsti kosmoso tyrimų mažesnėmis lėšomis nei dabar skiriamomis NASA, ar vis tiek toliau beatodairiškai ją pultumėte?

Šitas klausimas buvo it smūgis žemiau juostos. Gal ta Tenč ne tokia jau ir kvaila. Ji ką tik savo klausimu užspeitė Sikstoną į kampa, versdama aiškiai atsakyti taip arba ne.

Sikstonas instinktyviai pamėgino trauktis į šalį.

— Neabejoju, jog tinkamai panaudodama gaunamas lėšas NASA galėtų testuoti savo tyrimus visiškai kitomis sąnaudomis nei...

— Senatoriau Sikstonai, atsakykite į klausimą. Kosmoso tyrimas yra pašėlusiai sudėtingas ir brangus užsiėmimas. Panašus į reaktyvinio keleivinio lėktuvo kūrimą. Arba atliekame tai kaip dera, arba apskritai nesiimame. Pernelyg daug statoma ant kortos. Todėl dar kartą klausiu: ką pasirinktumėte tapęs prezidentu, jei iškiltų būtinybė apsispręsti, ar toliau testuoti NASA finansavimą, ar visiškai nutraukti JAV kosmoso programą?

Mėšlas. Sikstonas dirstelėjo į Gabriele, sėdinčią pulto kabinoje. Jos žvilgsnis bylojo tą patį. *Neišsisuksi. Rėžk tiesiai. Nepūsk miglos į akis.*

— Taip. Jei tektų pasirinkti, dabar NASA skiriamas lėšas nukreipčiau mokykloms. Vaikai svarbiau nei kosmosas.

Mardžorės Tenč veidas rodė ją esant visiškai pritrenktą.

— Negaliu patikėti savo ausimis. Ar teisingai išgirdau? Tapęs prezidentu, jūs nutrauksite mūsų kosmoso tyrimus?

Sikstonas jautė viduje užverdantį pyktį. Tenč užspeitė jį į kampą. Jis dar žiojosi paprieštarauti, tačiau Tenč jau varė toliau.

— Vadinas, norite pasakyti, senatoriau, kad ruošiatės susidoroti su agentūra, nuskraidinusia žmones į Mėnulį?

— Paprasčiausiai noriu pasakyti, kad kosmoso lenktynės jau seniai baigėsi! Laikai pasikeitė. NASA jau nevaidina tokio vaidmens paprasto amerikiečio gyvenime, o mes ir toliau kišame ten lėšas, tarsi viskas būtų po senovei.

— Vadinas, jūsų manymu, kosmoso tyrimai nelemia pažangos?

— Be abejo, kad kosmoso tyrimai — tai mūsų pažanga, tačiau NASA yra tikra iškasena! Palikime kosmoso tyrimus privačiai iniciatyvai. Amerikos mokesčių mokėtojai neturėtų kaskart, kokiam Vašingtono mokslininkui užsigėdus padaryti milijardus kainuojančių Jupiterio nuotraukų, tuštinti savo piniginių. Amerikiečiams jau pabodo savo vaikų ateities sąskaita remti pasenusią agentūrą, suryjančią kalnus pinigų, o naudos neduodančią nė per nago juodymą!

Tenč pabrėžtinai atsiduso.

— Nė per nago juodymą? Išskyrus nebent NGP programą, NASA duoda milžinišką naudą.

Sikstonas negalėjo patikėti savo ausimis, kad Tenč pati paminėjo NGP. Siaubinga klaida. *Dėkoju, kad priminei.* Nežemiškos gyvybės paieškos programa buvo pats kiauriausias NASA pinigų maišas. Nors NASA, mėgindama taisyti padėtį, pakeitė jos pavadinimą į „Pradžią pradžiai“ ir sukeitė vietomis keletą programos vadovų, ji vis tiek liko toks pats kiauras maišas.

— Mardžore, — prabilo Sikstonas, pasinaudodamas pasitaikiusia proga, — jeigu jau užsiminėte apie NGP...

Keista, tačiau Mardžorė, atrodė, tik to ir laukė. Sikstonas atsikrenkštė.

— Ne visiems žinoma, kad nežemiškos gyvybės NASA ieško jau trisdešimt penkerius metus. Ir tai velniškai daug kaštuojanti medžioklė: palydovinių lėkščių miškai, milžiniški imtuvai, milijonai, mokami mokslininkams, sėdintiems ir dienų dienomis klausantiems tylos eteryje. Tai niekuo nepateisinamas švaistymas.

— Jūs tvirtinate, kad nėra ko ieškoti?

— Bet kuri kita institucija, per trisdešimt ketverius metus išleidusi keturiasdešimt penkis milijonus *be jokio* rezultato, būtų akimirksniu likviduota.

Sikstonas kiek patylėjo suteikdamas savo žodžiams svarbos.

— Manau, po trisdešimt penkerių bergždžio ieškojimo metų nekyla nė menkiausių abejonių, jog tai tuščias laiko švaistymas.

— O kas, jeigu jūs klystate? Sikstonas užvertė akis į viršų.

— Dėl Dievo meilės, panele Tenč, jeigu pasirodytų, jog buvau neteisis, pasižadu suvalgyti savo skrybėlę.

Mardžorė Tenč įsmeigė dygias savo akis į senatorių Sikstoną.

— Prisiminsiu jūsų pažadą, senatoriau. Ir ji pirmąkart nusišypsojo.

— Manau, visi prisiminsime.

Už dešimties kilometrų Ovaliajame kabinete sėdintis prezidentas Zachas Hernis išjungė televizorių ir šliūkštelėjo sau viskio. Kaip Mardžore Tenč ir žadėjo, senatorius Sikstonas užkibo ant kabliuko — su visa blizge.

24

Maiklas Tolandas patyliukais šypsojosi žvelgdamas į Rachelę Sikston, nevaliojančią atitraukti akių nuo rankoje laikomos fosilijos. Jos veide dabar pasirodė kažkokia vaikiška nuostaba, tarsi ji būtų mergaitė, pirmąkart išvydusi Kalėdų Senelį.

Pažįstamas jausmas, pamanė jis.

Vos prieš keturiasdešimt aštuonias valandas Tolandas stovėjo lygiai taip pat netekęs žado. Apstulbęs. Net ir dabar šio atradimo padariniai tiesiog netilpo jam galvoje, versdami pergaltoti viską, ką iki šiol žinojo apie pasaulį.

Tolandui per savo okeanografines keliones pasisekė atrasti keletą nežinomų giliavandenių gyvių, tačiau šitas vabalas iš kosmoso buvo visai kas kita. Nors Holivudas mėgsta vaizduoti ateivius kaip mažus žalius žmogiukus, astrobiologai ir mokslo šulai vienbalsiu sutaria, jog, turint galvoje žemės vabzdžių gausą ir gebėjimą prisitaikyti, labiausiai tikėtinas nežemiškos gyvybės pavidalas — vabalų formos.

Vabzdžiai priklauso *phylum arthropoda* rūšiai — gyviamis kietais šarvais ir nariuotomis kojomis. Vabalų, kurių jau dabar žinoma per 1,25 milijono rūšių ir dar apytikriai pusei milijono liekant nesuklasifikuotiems, yra daugiau nei visų kitų gyvių kartu sudėjus. Jie sudaro 95 nuošimčius visų Žemės gyvybės rūšių ir 40 nuošimčių biomasės.

Tačiau labiau stebina ne jų gausa, o gebėjimas prisitaikyti. Nuo Arkties ledo vabalėlio iki Mirties slėnio skorpiono, vabalai puikiausiai išgyvena pačias aukščiausias ir žemiausias temperatūras, sausrą ir netgi milžinišką slėgį. Jie pakelia netgi pačią galingiausią žinomą griaunamąją galią — radiaciją. Po atominių bombų bandymų 1945-aisiais lakūnai, apsitempę švino kostiumais ir apžiūrėję sprogimo plotą, aptiko ramiausiai, tarsi nieko nė nebūtų įvykę, šmirinėjančius tarakonus ir skruzdėles. Astronomai tada priėjo išvadą, jog dėl saugančio kiaušto artropodas yra labiausiai tikėtinas nesuskaičiuojamos daugybės radiacija alsuojančių planetų gyventojas.

Pasirodo, jų būta teisių, pamanė Tolandas. Nežemiška gyvybė yra vabalas.

Rachelė nepajėgė atsitokėti.

— Netelpa... netelpa galvoje, — išlemeno ji, vartydama fosiliją rankose. — Niekada nebūčiau pamaniusi...

— Tai jau taip, — šypsodamasis tarė Tolandas. — Praėjo visa para, kol pats atgavau žadą.

— Matau, sulaukėme naujokės, — pasakė prie jų priėjęs neįprastai aukštas azijietis.

Jam pasirodžius, Korkio ir Tolando veidai kiek apsiniaukė. Stebuklinga bendrumo akimirka dingo.

— Doktoras Vailis Mingas, — prisistatė vyras. — Kalifornijos universiteto paleontologijos katedros profesorius.

Vyras laikėsi pasitempęs, kaip koks praėjusių amžių aristokratas, ir be paliovos taisė vis į šalį nukrypstančią peteliškę, kyšančią iš po ilgo, kelius siekiančio kupranugario vilnos palto. Vailis Mingas nė neketino taikstyti su nepalankia išpuoselėtiems drabužiams aplinka.

— Rachelė Sikston.

Jos ranka, kai spaudė švelnų Mingo delną, vis dar virpėjo. Jis akivaizdžiai buvo dar vienas prezidento pasitelktas į pagalbą mokslininkas.

— Su malonumu papasakosiu jums, panele Sikston, viską, ką pageidausite išgirsti apie fosilijas, — tarė paleontologas.

— Ir dar daug ką, ko *nepageidausite*, — suniurnėjo Korkis. Mingas pasitaisė savo peteliškę.

— Visą gyvenimą tyrinėju išmirusius artropodus ir migalomorfus. Be abejo, įdomiausias dalykas, kurį galima pasakyti apie šį gyvį, yra tas...

— ...jog jis iš kitos sumautos planetos! — įsiterpė Korkis. Mingas rūščiai pažvelgė į jį ir atsikrenkštė.

— (domiausias dalykas, kurį galima pasakyti apie šį gyvį, yra tas, jog jis kuo puikiau dera prie Darvino sukurtos Žemės gyvių taksonomijos ir klasifikacijos schemos.

Rachelė pakėlė galvą ir žvilgtelėjo į jį. *Galima nustatyti šito vabalio rūšį?*

— Turite galvoje tipą, rūšį, porūšį ir taip toliau?

— Būtent, — patvirtino Mingas. — Toks vabalas, rastas žemėje, būtų priskirtas prie izopodų ir patektų kartu su maždaug dviem tūkstančiais kitų rūšių į utėlių šeimą.

— *Utėlių?* — nusistebėjo ji. — Tačiau šitas juk tikras milžinas.

— Klasifikacijai dydis neturi lemiamos reikšmės. Naminės katės ir tigras priskiriami tai pačiai šeimai. Taksonomijai rūpi sandara. Šitas vabalas, be jokių abejonių, yra utėlė: suplotas kūnas, septynios poros kojų, toks pat kaip miško utėlių, pajūrinių šokliukų ir vėdarėlių reprodukcinis kapšelis. Kitos fosilijos leidžia susidaryti išsamesnį...

— Kitos fosilijos?

Mingas metė žvilgsnį į Korkį ir Tolandą.

— Ji dar negirdėjo? Tolandas papurtė galvą. Mingo veidas akimomu nušvito.

— Panele Sikston, tuojau jums papasakosiu kai ką tikrai įdomaus.

— Yra ir daugiau fosilijų, — skubiai įsiterpė Korkis, akivaizdžiai mėgindamas paveržti iš Mingo Rachelės dėmesį. — Kur kas daugiau.

Korkis kyštelėjo ranką į didelį gelsvą voką ir ištraukė iš jo didžiulį sulankstytą popieriaus lapą. Išlankstęs patiesė jį ant stalo priešais Rachelę.

— Išgręžime keletą ertmių, įstatėme ten rentgeno aparatą. Čia bendras vaizdas.

Rachelė užmetė akį į rentgeno nuotrauką ant stalo ir turėjo atsisėsti, kad neparkristų. Trimatis meteorito vidaus vaizdas buvo sėte nusėtas tokių pačių vabalų.

— Paleolitinės iškaskenos, — tarė Mingas, — paprastai randamos ne po vieną. Dažnai kokios nors purvo nuošliaužos palaidoja jas ištisomis šeimomis.

Korkis šyptelėjo.

— Mes linkę manyti, kad šiame meteorite įstrigo šeimynėlė.

Jis bakstelėjo pirštu į vieną vabalą nuotraukoje.

— O čia mamytė.

Rachelė, pažvelgusi į tą vietą, neteko žado. Mamytė buvo kokio pusmetro ilgio.

— Nemenka utėlytė, ką? — atsikrenkštė Korkis.

Rachelė tylomis linktelėjo, įsivaizduodama tolimoje planetoje šmirinėjančias kepalų didumo utėles.

— Žemėje, — tęsė Mingas, — mūsų vabalai negali tokie užaugti, nes egzoskeletai neatlaikytų svorio. Tačiau planetoje, kurios trauka mažesnė, vabzdžiai gali augti gerokai didesni.

— Įsivaizduok, kaip reikėtų ištrėkšti vanago dydžio uodus, — pajuokavo Korkis, paimdamas iš Rachelės rankų bandinio plokštelę ir įsimesdamas ją sau kišenėn.

Mingas pašnairavo į jį.

— Vogti negerai!

— Nesijaudink, — tarė Korkis. — Ten dar liko kokios aštuonios tonos.

Rachelės galva dūgzte dūgzė, virškindama ją užgriuvusią žinių masę.

— Tačiau argi nežemiška gyvybė gali būti panaši į mūsų? Na, minėjote, jog šitas vabalas *dera* prie Darvino sukurtos klasifikacijos?

— Kuo puikiau dera, — tarė Korkis. — Nors, galimas daiktas, jums sunku bus tuo patikėti, tačiau daugelis astronomų pranašavo, jog gyvybė iš kitų planetų neturėtų labai jau skirtis nuo žemiškosios.

— Kaip tai? — nusistebėjo ji. — Juk šitas vabalas vystėsi visai kitokioje aplinkoje.

— Panspermija. — Korkis plačiai nusišypsojo.

— Atsiprašau?

— Teorija, pasak kurios, gyvybė į Žemę buvo atnešta iš kitų planetų.

Rachelė atsistojo.

— Nieko nesuprantu.

Korkis grįžtelėjo į Tolandą.

— Maikai, juk tu tyrinėji pirmykščius jūros gyvius.

Tolandas, regis, jau seniai laukė progos pasireikšti.

— Rachele, Žemėje kadaise nebuvo gyvybės. Ir tada staiga ji atsirado tarsi iš niekur. Daugelis biologų linkę manyti, jog ji stebuklingai radosi neįtikėtiniu būdu susidėsčius pirmykščių jūrų elementams. Tačiau laboratorijoje to nepavyko pakartoti, todėl tikintys mokslininkai tai palaikė dar vienu Dievo įrodymu, turėdami galvoje, kad gyvybė negalėjo atsirasti jokių kitų būdu, kaip tik Dievui palytėjus pirmykštes jūras ir įžiebus jose gyvybę.

— Tačiau mes, astronomai, — pareiškė Korkis, — turime kitą paaiškinimą, iš kur Žemėje staiga radosi gyvybė.

— Panspermija, — tarė Rachelė, supratusi, kur link jis kreipia.

Ji ir anksčiau buvo girdėjusi apie tą teoriją, tik nežinojo mokslinio jos pavadinimo.

— Esate linkę manyti, jog meteoritas, tėsėjęsis į pirmykštę jūrą, atnešė į Žemę bakterijas.

— Būtent, — tarė Korkis. — O jos ten išsprogo gyvybe.

— Jeigu tai tiesa, — tarė Rachelė, — vadinasi, Žemės ir kosmoso gyvybės rūšių protėviai yra bendri.

— Taigi.

Panspermija, pamanė Rachelė vis dar užiančia nuo užgriuvusio žinių srauto galva.

— Vadinasi, šita fosilija ne tik liudija, jog kosmose esama gyvybės, ji patvirtina panspermijos teoriją... kad gyvybė į Žemę užnešta iš kosmoso.

— Aha, — Korkis linksmiai pakinkavo galva. — Taigi galimas daiktas, mes *visi* iš esmės esame ateiviai.

Jis sau virš galvos lyg antenas iškėlė du pirštus, išvertė akis ir lyg koks vabzdys ėmė kyščioti liežuvį.

Tolandas šypsodamasis pažvelgė į Rachelę.

— Ir šitas vyrukas yra mūsų evoliucijos grandinės viršūnė.

25

Rachelės Sikston galva, kai ji drauge su Maiklu Tolandu žengė skersai hemisferos, gaūdė it bičių avilys. Korkis su Mingu sekė pridurmais.

— Kaip jūs? — pasiteiravo dirstelėjęs į ją Tolandas. Rachelė šyptelėjo.

— Dėkui. Tiesiog... Viskas galvoje netelpa.

Jai iš atminties išnirio nedaug kam težinomas 1996 metų NASA atradimas — ALH84001 — meteoritas iš Marso, kuriame, kaip tvirtinta, būta bakterijų pėdsako. Deja, praslinkus vos savaitei po džiaugsmingos NASA spaudos konferencijos, keletas civilių mokslininkų paskelbė duomenis, įrodančius, jog meteorite tariamai esantys gyvybės ženklai yra ne kas kita kaip kerogenas, patekęs iš Žemės zondo. Sprogu tokiam burbului, pasitikėjimas NASA smarkiai susvyravo. *The New York Times* nepraleido progos pasišaipyti ir naujai iššifruoti agentūros santrumpą: NASA — Not Always Scientifically Accurate — Ne Visuomet Moksliskai Pagrįsta.

Tame pačiame dienraščio numeryje paleobiologas Stivenas Džėjus Gudas, išsamiai aptardamas dėl ALH84001 kilusį triukšmą, pastebėjo, jog didžiausia bėda buvusi ta, jog remtasi cheminės analizės prielaidomis, o ne tiesioginiais įrodymais — kaulu ar kiautu.

Tačiau dabar, dingtelėjo Rachelei, NASA aptiko nenuginčijamą įrodymą. Joks mokslininkas neišdrįs reikšti abejonių šitomis fosilijomis. NASA metė ant stalo jau ne neryškus išdidintas bakterijos nuotraukas, o tikrus pavyzdžius iš meteorito su plika akimi matomais suakmenėjusiais organizmais. *Tik pamanyk sau, pėdos ilgumo utėlė!*

Rachelę suėmė juokas, kai prisiminė vaikystėje niūniuotą Deivido Bouvio dainą apie „vorus iš Marso“. Tada niekas nebūtų patikėjęs, kaip arti tiesos yra pasidažęs britų dainininkas.

Dainos eilutėms skambant jos galvoje, prie Rachelės prisigretino Korkis.

— Ar Maikas dar nesigyrė tau apie savo dokumentinį? Rachelė atsiliepė:

— Dar ne, tačiau būtų labai įdomu apie jį išgirsti. Korkis patapšnojo Tolandui per nugarą.

— Pirmyn, vyruti. Klok jai, kodėl prezidentas nutarė iškilmingiausiai akimirksniui per visą mokslo istoriją pasitelkti televizijos žvaigždę su akvalangu.

Tolandas atsiduso.

— Korki?

— Gerai, tada papasakosiu aš, — mestelėjo Korkis, išisprausdamas tarp jų. — Kaip jau greičiausiai žinote, panele Sikston, prezidentas šįvakar rengia spaudos konferenciją, per kurią ketina apskelbti pasauliui žinią apie šitą meteoritą. Kadangi mūsų planetoje daugumą sudaro pusgalviai, prezidentas paprašė Maiko lipti ant pakylės ir viską išaiškinti jiems suprantama kalba.

— Ačiū, Korki, — tarė Tolandas. — Tu labai malonus. Jis dirstelėjo į Rachelę.

— Korkis turėjo galvoje, kad prezidentas pamanė būsiant naudinga susukti trumpą dokumentinį filmą. Jis padėtų paprastiems amerikiečiams, kurių dauguma, nors ir keista, tačiau neturi astrofizikos mokslo laipsnių, visus tuos painius duomenis pateikti suprantama kalba.

— Kaip neseniai sužinojau, — šnibžtelėjo Racheli Korkis, — mūsų prezidentas yra ištikimas *Paslaptingojo vandens pasaulio* žiūrovas!

Jis su apsimestiniu pasibjaurėjimu papurtė galvą.

— Zachas Hernis — viso laisvojo pasaulio galva — prašo savo sekretorę įrašyti jam Maiko programą, kad po sunkios darbo dienos galėtų atsipūsti.

Tolandas gūžtelėjo pečiais.

— Na, vyrukas tikrai turi skonį.

Rachelės galvoje po truputį ėmė aiškėti meistriškas prezidento sumanymas. Politika juk yra žiniasklaidos dvikovos, ir buvo galima drąsiai lažintis, kad Maiko Tolando veidas prikaustys žiūrovus ir spaudos konferencijai suteiks svarumo. Tinkamesnio žmogaus už jį nė su žiburiu nerastum. Skeptikai nedrįs abejoti prezidento žinia, jeigu ją, drauge su šalies mokslininkų žiedu, paskelbs mėgstamos mokslo populiarinimo laidos vedėjas.

Korkis tarė:

— Maikas savo dokumentiniam filmui jau nufilmavo visų prezidento kvieštų mokslininkų ir daugelio NASA specialistų pasisakymus. Galvą guldau, kad dabar bus jūsų eilė.

Rachelė grįžtelėjo į jį.

— Mano? Kuo aš čia dėta? Nesu mokslo žmogus. Saugumo ryšių tarnybos darbuotoja, ir tiek.

— Tada kodėl prezidentas būtų jus čia pasikvietęs?

— Jis man neužsiminė.

Korkio veide sušvito paslaptinga šypsena.

— Jūs — saugumo analitikė, pateikianti Baltiesiems rūmams atsijotus ir patikrintus duomenis, tiesa?

— Taip, bet nieko bendra su mokslu.

— *Be to*, esate dukra žmogaus, visą savo rinkimų vają grindžiančio kaltinimais NASA švaistūniškumu?

Rachelė jau suprato, kur link jis suka.

— Sutikite, panele Sikston, — įsiterpė Mingas, — jog jūsų pasirodymas suteiks šitam dokumentiniam filmui visiškai naują atspalvį. Jeigu jau prezidentas jus pasitelkė, vadinasi, pageidauja, kad vienokiu ar kitokiu būdu dalyvautumėte.

Rachelės galvoje vėl šmestelėjo Viljamo Pikeringo išpėjimas, jog ja taikomasi pasinaudoti.

Tolandas užmetė akį į laikrodį.

— Gal jau traukiam, — tarė jis ir mostelėjo ranka į hemisferos vidurį. — Tuoju prasidės.

— Kas? — susidomėjo Rachelė.

— Meteorito iškėlimas paviršium.

Rachelė nepatikėjo savo ausimis.

— Iš penkiasdešimties metrų gylio ištrauksite aštuonių tonų uolą?

Korkis tiesiog nesitvėrė džiaugsmu.

— Juk nemanėte, kad NASA paliks radinį gulėti palaidotą ledyne?

— Ne, tačiau... — Aplinkui nesimatė jokios galingos kasimo ir kėlimo technikos. — Kaip, velniai

rautų, NASA ketina jį iš ten iškrapštyti?

Korkis paniekinamai pūstelėjo.

— Vieni juokai. Čia knibždėte knibžda raketų guru!

— Tauškalai, — mestelėjo Mingas ir pažvelgė į Rachele. — Doktoras Marlinsonas mėgsta vedžioti kitus už nosies. Tiesą sakant, visi ilgai laužėme galvas, kaip tą meteoritą iškelti. Kol galiausiai išeitį pasiūlė daktarė Mangor.

— Neteko pažinti.

— Ledynotyrininkė iš Naujojo Hempšyro universiteto, — paaiškino Tolandas. — Paskutinė, ketvirtoji, prezidento pasitelkta mokslininkė. Taip, tai tikrai buvo jos pasiūlymas.

— Na ir, — tarė Rachelė. — Ką ta moteris sumanė?

— Abejotina, ar ji moteris, — suniurnėjo Korkis ir pažvelgė į Rachele.

— Beje, daktarė Mangor į jus tikrai žiūrės kreivai. Tolandas piktai dėbtelėjo į Korkį.

— Tikrai! — gindamasis patikino Korkis. — Nes būsite jos varžovė. Rachelė sutriko.

— Kaip tai varžovė?

— Nekreipkit dėmesio, — nuramino Tolandas. — Deja, Nacionalinei mokslo tarybai kažkaip prasprūdo pro akis, kad Korkis paskutinis asilas. Judvi su daktare Mangor puikiai sutarsite. Ji tikra savo dalyko žinovė. Laikoma viena geriausių pasaulio ledynotyrininkių. Tiesą sakant, prieš keletą metų ji atvyko į Arktį tyrinėti ledynų slinkčių.

— Keista, — mestelėjo Korkis, — teko girdėti, jog Naujojo Hempšyro universitetas skyrė jai pinigų ir išsiuntė ten, kad universitete pagaliau įsivyrautų ramybė.

— Ar jums žinoma, — sušnypštė Mingas, regis, asmeniškai priėmęs šitą pastabą, — kad daktarė Mangor čia vos nežuvo! Ji pasiklydo pūgoje ir penkias savaites mito ruonio taukais, kol ją galų gale surado.

Korkis šnibžtelėjo Rachelei į ausį:

— Kiek žinau, nelabai ir ieškojo.

26

Gabrielei Ešė limuzino kelionė iš CNN studijos atgal į Sikstono darbo kabinetą rodėsi be galo ilga. Senatorius sėdėjo priešais ir žvelgė pro langą, mintyse akivaizdžiai džiūgaudamas dėl ką tik vykusių ginčų.

— Jie į popietinę laidą atsiunčia Tenč, — su veide švytinčia šypsena tarė jis. — Baltieji rūmai jau deda į kelnes.

Gabrielė tylėdama linktelėjo. Ji matė nuvažiuojančios Mardžorės Tenč veide šmėkstelint paslaptinę šypsena. Toji šypsena jai nedavė ramybės.

Suskambo Sikstono mobilusis, ir jis, kyštelėjęs ranką kišenėn, jį išsitraukė. Senatorius, kaip ir dauguma politikų, naudojosi keletu pagal pašnekovų svarbą suskirstytų telefonų, kurių numerius žinojo tik atitinkamą padėtį užimantys žmonės. Dabar jam skambinės žmogus turėjo būti iš pačios viršūnės, nes skambėjo Sikstono mobilusis, kuriuo Gabrielei buvo leidžiama skambinti tik ypatingais atvejais.

— Senatorius Sedžvikas Sikstonas, — išdainavo jis, pabrėždamas kiekvieną garsą.

Gabrielė skambinančiojo balso per limuzino šlamesį negirdėjo, tačiau Sikstonas klausėsi labai atidžiai ir visas nušvito džiaugsmu.

— Nuostabu. Labai dėkoju, kad su manimi susisiekėte. Gal apie šeštą? Puiku. Čia, Vašingtone, turiu butuką. Niekas netrukdytų. Neformali aplinka. Jums adresas žinomas, taip? Šaunu. Tada iki malonaus.

Sikstonas, švytėdamas iš laimės, padėjo ragelį.

— Dar vienas Sikstono rėmėjas? — pasiteiravo Gabrielė.

— Jų vis daugėja, — atsakė jis. — Šitas — tikras banginis.

— Ne kitaip. Susitiksime su juo savo namuose?

Paprastai Sikstonas šventai saugodavo savo namų privatumą, tarsi liūtas, budintis prie įėjimo į olą. Sikstonas gūžtelėjo pečiais.

— Aha. Pamaniau, gal verta parodyti jam išskirtinį dėmesį. Tokie žmonės paprastai mėgsta bendrauti akis į akį.

Gabrielė linktelėjo ir išsitraukė Sikstono dienotvarkę.

— Įrašyti jį?

— Nebūtina. Vakara vis tiek ketinau praleisti namie.

Gabrielė susirado puslapį su to vakaro dienotvarke ir išvydo, kad tuose laukeliuose jau puikuojausi Sikstono skersai brūkštelėta santrumpa „A.S.“, galėjusi reikšti asmeninį susitikimą, atokvėpį arba atšaukti susitikimus.

Retkarčiais senatorius vis pasižymėdavo sau kokį vakarą „A.S.“ Tuomet užsidarydavo savo kabinete, išjungdavo telefonus ir galėdavo netrukdomas atsidėti didžiausiam savo malonumui — siurbčioti brendį su senais bičiuliais ir apsimesti valandėlę visiškai išmetusiu iš galvos politiką. Gabrielė nustebusi pažvelgė į jį.

— Jūs savo iš anksto numatytą laisvalaikį skirsite reikalams? Neįtikėtina.

— Šiam vyrukui pasisekė — šįvakar kaip tik esu laisvesnis. Šiek tiek pasišnekučiuosime. Pažiūrėsime, ką jis pasiūlys.

Gabrielei knietėjo pasiteirauti, kas tasai paslaptingas skambintojas, tačiau Sikstonas leido aiškiai suprasti daugiau nenorįs tęsti šio pokalbio. Gabrielė jau išmoko prilaikyti liežuvį už dantų.

Kai iš pagrindinės gatvės išsuko Sikstono darbo kabineto link, Gabrielė dar kartą užmetė akį į dienotvarkėje „A.S.“ pažymėtą vakarą ir jai dingtelėjo, jog jis, ko gero, bus laukęs šito skambučio.

27

NASA hemisferos centre virš ledo kilo kokių penkių metrų aukščio pastoliai, primenantys naftos gręžimo bokštą. Rachelė ilgai tyrinėjo akimis šį įtaisą, sukdamą galvą, kaip juo būtų galima ištraukti milžinišką meteoritą.

Nuo bokšto žemyn tįso keletas gervių, prisuktų prie plieninių lėkščių, kurios galingais varžtais buvo pritvirtintos prie ledo. Suverti ant gervių iki pat viršaus skriemulių kekėmis kilo plieno trosai. Persivertę per viršų, jie niro žemyn į nedideles kiaurymes, išgręžtas lede. Keletas galingų NASA vyrų pakaitomis traukė gervę. Su kiekvienu trūktelėjimu trosai kilstelėdavo per rankos plaštaką iš kiaurymių, tarsi ant jų kabotų inkaras.

Aš čia kažko nesuprantu, pamanė Rachelė, drauge su savo palydovais prisiartinusi prie kėlimo aikštelės. Regis, jie ketino ištraukti meteoritą *kiaurai* leda.

— Kelkit lygiai! Velniai rautų! — kažkur šalia sudundėjo galingas moters balsas.

Žvilgtelėjusi į tą pusę, Rachelė išvydo smulkutę moterį, vilkinčią išpurvintu geltonu kombinezonu. Ji stovėjo nugara į Rachelę, tačiau ir taip galėjai nesunkiai nuspėti, jog čia vadovauja ji. Vis kažką žymėdamasi bloknote, moteris tarsi įsiutęs šuo vaikštinėjo pirmyn atgal.

— Tik nesakykit, kad pavargote, mergelės! Korkis jai šūktelėjo:

— Ei, Nora, pakaks vaikyti tuos vargšelius, ateik čia, paburkuosim. Moteris nė neatsigrėžė.

— Čia tu, Marlinsonai? Pažinčiau tą spigų balselį, net jei jis sklistų iš po žemių. Eik ir kol nesubręsi nesirodyk.

Korkis grįžtelėjo į Rachelę.

— Ji žavinga, ar ne?

— Viską girdėjau, žvaigždžių berniuk, — rėžė atgal per petį daktarė Mangor, vis dar kažką žymėdamasi. — Ir jeigu spoksai dabar man į sėdmenis, turėk galvoje, kad dėl to kombinezono atrodau penkiolika kilogramų sunkesnė.

— Nieko tokio! — šūktelėjo Korkis. — Mane traukia ne tavo užpakalis mamuto kailiu, bet vidinė jėga.

— Pabučiuok man.

Korkis vėl nusijuokė.

— Turiu tau puikių naujienų, Nora. Regis, prezidentas, be tavęs, į pagalbą pasikvietė ir daugiau moterų.

— Be abejo. Juk ir tu jo kviestas.

Įsiterpė Tolandas.

— Nora? Jei turi minutę laisvo laiko, su kai kuo supažindinčiau.

Išgirdusi Tolando balsą, Nora pakėlė akis nuo bloknoto ir atsigrėžė. Jos atžagarumas akimirksniu

išgaravo.

— Maikai!

Ji šypsodamasi ėmė žingsniuoti prie jų.

— Jau pora valandų kaip nesimatėm.

— Tvarkiau dokumentinį.

— Kaip ten aš atrodau?

— Puikiai, žavingai.

— Specialieji efektai, — mestelėjo Korkis.

Nora praleido negirdomis jo pastabą ir maloniai, tačiau šaltokai šypsodamasi dirstelėjo į Rachelę. Paskui vėl pažvelgė į Tolandą.

— Tikiuosi, neapgaudinėji manęs, Maikai.

Tolando nugairintas veidas pažindinant jas kiek raustelėjo.

— Nora, norėčiau tave supažindinti su Rachele Sikston. Panelė Sikston dirba saugumo tarnyboje ir prisidėjo prie mūsų pakviesta prezidento. Senatorius Sedžvikas Sikstonas — jos tėvas.

Noros veide šmėkstelėjo sutrikimas.

— Neslėpsiu — nieko nesuprantu.

Ir nenusimovusi pirštines ji lengvai spustelėjo Rachelei ranką.

— Sveika atvykusi į pasaulio viršūnę.

Rachelė nusišypsojo.

— Ačiū.

Ji buvo nustebinta, jog, nepaisant stačiokiškos kalbos manieros, Noros veido išraiška atrodė maloni ir šelmiška. Jos lygutėliai plaukai buvo rudi, su žilstelėjusiomis sruogomis, o dvi lyg ledas skaidrios akys žvelgė tiesiai ir skvarbiai. Nuo moters dvelkė begaliniu pasitikėjimu savimi.

— Nora, — tarė Tolandas. — Ar turi minutę papasakoti Rachelei, ką čia darai?

Nora suraukė antakius.

— Judu į vienas kitą jau kreipiatės vardais? Ojojoj.

Korkis atsiduso.

— Maikai, sakiau tau.

Nora Mangor aprodė Rachelei bokšto aikštelę, o vyrai tuo metu kiek atsilikę šnekučiuodamiesi žingsniavo iš paskos.

— Matai tas kiaurymes lede? — mostelėjusi į jas ranka, paklausė Nora pasigėrėjimo kupinu balsu.

Rachelė linktelėjo žvelgdama į lede žiojinčias maždaug pėdos didumo skyles ir į jas žemyn neriančius trosus.

— Jas išgręžėme darydami meteorito plutos bandomuosius gręžinius ir rentgeno nuotraukas. Dabar per jas nuleidome ir į meteoritą įsriegėme galingus sriegius. Paskui kabliais pritvirtinome prie jų trosus ir dabar paprasčiausiai gerve keliame aukštyn. Šitoms panelėms prireiks keliolikos valandų išvilkti jį paviršiun, tačiau jis nenumaldomai kyla.

— Vis tiek kai ko nesuprantu, — nusistebėjo Rachelė. — Juk meteoritas palaidotas giliai po ledu. Kaip jūs sugebate kelti pro ledą?

Nora mostelėjo ranka į pastolių viršų, nuo kur tiesiai žemyn į ledą smigo akinamai raudonas plonytis šviesos spindulys. Rachelė ir anksčiau buvo atkreipusi į jį dėmesį, tačiau pamanė, jog tai savotiška vėliavėlė, įsmeigta meteorito glūdėjimo vietoje.

— Tai galio arseno puslaidininkio lazeris, — tarė Nora.

Rachelė, atidžiau įsižiūrėjusi į šviesos spindulį, išvydo, jog jis, lede pragręžęs mažytę skylę, smigo žemyn į ledo gelmes.

— Pasiutusiai karštas spindulys, — tarė Nora. — Keldami kaitiname meteoritą.

Rachelė buvo sužavėta, kai galop suprato stulbinamai paprastą Noros mintį. Nora paprasčiausiai nukreipė lazerio spindulį žemyn, ir jis, ištirpdęs ledą, smigo į meteoritą. Uola, pernelyg kieta, kad lazeris ją ištirpdytų, ėmė kaisti ir tirpdyti gobiantį ledą. NASA vyrams tempiant meteoritą į viršų, jis tirpdė ledą virš savęs ir susidariusiu vandens tarpsluoksniu kilo aukštyn, o vanduo meteorito briaunomis sruvo žemyn po juo.

Kaip karštas peilis per sviestą.

Nora mostelėjo ranka į NASA vyrus prie skryščių.

— Varikliai tokios įtampos neatlaikytų, todėl keliame rankomis.

— Nesamone! — įsiterpė vienas darbininkas. — Įkinkė mus čia, nes jai patinka prakaituoti vyrai!

— Ramiai, — atšovė Nora. — Jūs, panelės, dvi dienas aimanavote, kad šalat. Pagelbėjau jums.

Neaušinkit burnos ir traukit.

Vyrai nusikvatojo.

— O kam tos juostos? — pasiteiravo Rachelė, rodydama į keletą greta pastolių išdėstytų baltai oranžinių išpėjamųjų ženklų. Tokių ji buvo pastebėjusi ir lauke.

— Nepamainomas ledynotyrininko įrankis, — paaiškino Nora. — Vadiname juos ŽSK. Sutrumpintai *Žengsi* — *susilaužysi koją*.

Nora, kilstelėjusi vieną ženklą, parodė jo dengiamą kiaurymę, nyrančią į ledyno gelmes.

— Verčiau pasisaugoti.

Ji vėl uždengė pragarmę ženklu.

— Tikrindami, ar ledyno sandaros nepaveikė gamtos pervartos, jame padarėme keliolika gręžinių. Kaip ir mums įprastuose archeologiniuose tyrimuose, kiek laiko koks nors daiktas išgulėjo palaidotas, nustatome pagal tai, kaip giliai jis slūgso. Juo giliau — juo jis senesnis. Aptikę ką po ledu, galime nustatyti radinio amžių pagal jį dengiančio ledo storį. Tačiau, siekdami išvengti galimų netikslumų, keliolikoje vietų išžvalgome ledyną ir patikriname, ar tai iš tikrųjų vientisas ledo luitas, neišvartytas žemės drebėjimų, įtrūkimų, sniego griūčių.

— Ir ką nustatėte?

— Lygutėlis, — tarė Nora. — Vientisas ledas. Jokių įtrūkimų ar slinkčių. Šitas meteoritas nejudinamas išgulėjo čia jau nuo 1716-ųjų, kai nukrito.

Rachelė vėl nepatikėjo savo ausimis:

— Jūs žinote tikslus jo nukritimo metus?

Norą toks jos klausimas, regis, nustebino.

— Po paraliais, taip. Dėl to mane čia ir pasikvietė. Moku skaityti, kas parašyta lede.

Ji mostelėjo į netolies stūksančią cilindrinį ledo išpjovų kauge. Jos buvo panašios į permatomus telefono stulpus, sužymėtus oranžinėmis etiketėmis.

— Šios ledo išpjovos yra sušalęs archeologijos metraštis. Ji, pamojusi Rachelei sekti įkandin, patraukė prie jų.

— Atidžiau išsižiūrėjus galima pamatyti atskirus ledo sluoksnius.

Rachelė pritūpė prie jų ir išties išvydo, jog ledo stulpą sudaro skirtingo skaidrumo ledo sluoksniai. Jų storis — nuo popieriaus lakšto iki piršto storumo.

— Kiekvieną žiemą ledyną kaip reikiant užpusto, — tarė Nora, — o kiekvieną pavasarį tas sluoksnis kiek aptirpsta. Ir taip kas metai ledynas užsikloja vis nauju sluoksneliu. Paprasčiausiai suskaičiavome juos nuo viršaus — šiųmetės žiemos — iki meteorito guolio.

— Kaip medžio rieves.

— Čia šiek tiek kebliau, panele Sikston. Turėkite galvoje, jog tenka matuoti ne vieną dešimtį metrų tų sluoksnių. Be to, idant patikrintum savo skaičiavimus, turi pasitelkti ir klimato matavimus — kritulių kiekius, taršą ir taip toliau.

Prie jų prisitartinio ir vyrai. Tolandas šypstelėjo žvelgdamas į Rachelę.

— Ji pažįsta ledą kaip penkis savo pirštus, ar ne? Rachelė irgi nusišypsojo jį išvydusi.

— Taip, tai nepakartojama.

— Beje, — tęsė Tolandas, — daktarė Mangor tiksliai nurodė meteorito kritimo metus. NASA, dar gerokai prieš mums atvykstant, buvo nustačiusi lygiai tokią pačią datą. Daktarė Mangor padarė savo gręžinius, atliko tyrimus ir patvirtino, jog NASA neklydo.

Rachelė klausėsi net išsižiojusi.

— Be to, — pridūrė Nora, — naujų žemių tyrėjai būtent 1716-aisiais tvirtina regėję ryškų ugninį kamuolį virš Šiaurės Kanados. Šitas meteoritas nuo tada imtas vadinti jų vado Jungersolio vardu.

— Vadinasi, — įsiterpė Korkis, — ledo tyrimai ir istoriniai duomenys byloja, jog prieš mus dabar to paties Jungersolio meteorito, pastebėto 1716-aisiais, skeveldra.

— Daktare Mangor! — šūktelėjo vienas iš NASA vyrų. — Išniro viršutinės sankabos!

— Ekskursija baigta, — tarė Nora. — Nagi, netrukus jį pamatysime savo akimis.

Ji užsoko ant sulankstomos kėdutės ir riktelėjo:

— Dėmesio, po penkių minučių iškelsime!

Visas mokslininkų skruzdėlynas, šmirinėjęs ir užęs po kupolu, metė savo darbus ir suplūdo prie pastolių.

Nora Mangor, rankas įrėmusi į šonus, išdidžiai nužvelgė savo valdas. — Nagi, iškeikime tą *Titaniką*.

28

— Į šoną! — šūktelėjo Nora, braudamasi pro susispietusius žmones. Visi kiek atsitraukė. Nora patikrino, ar trosai lygiai įsitempę.

— Keliam! — riktelėjo vienas iš NASA vyrų.

Jie užgulė savo skryščius, ir trosai dar per penkiolika centimetrų kilstelėjo iš kiaurymių.

Jiems taip po truputį vis nyrant aukštyn, minia nekantraudama, žingsnelis po žingsnelio, spraudėsi arčiau. Greta jos stovinčių Korkio ir Tolando veidai švytėjo lyg vaikų, laukiančių pasirodant Kalėdų Senelio. Kitoje aikštelės pusėje priešais juos išdygo galinga NASA direktoriaus Lorenzo Ekstriomo, taip pat atėjusio savo akimis stebėti išnyrančio meteorito, figūra.

— Grandinės! — šūktelėjo kažkas. — Jau tuoj!

Iš kiaurymių išniro ant plieno trosų prikabinotos geltonos grandys.

— Dar keli metrai! Neatleidžiami

Aplink susispietusi minia net nuščiuvo, tarsi lauktų pasirodant kokį stebuklą, ir visi ištiesę kaklus nekantravo pagaliau pamatyti Jį.

Ir tuomet Rachelė jį išvydo.

Iš pradžių po ledu kažkas neaiškiai sudūlavo. Pailgas tamsus šešėlis, tolydžio ryškėjantis meteoritui kylant į paviršių.

— Stipriau! — šūktelėjo vienas iš traukiančiųjų. Vyrai taip užgulė skryščius, kad net sugergždė gervė.

— Dar metras! Neatleiskit!

Ledas priešais Rachelės akis išsigaubė tarsi kokios gimdančios pabaisos. Kalvelės viršūnėlėje aplink lazerio spindulį, pamažu tirpstant ledui, ėmė žiotis vis platinanti skylė.

— Kaklelis prasivėrė! — šūktelėjo kažkas. — Devyni šimtai centimetrų!

Nugriaudėjo skambus juokas.

— Gerai, išjunkite lazerį!

Kažkas spustelėjo jungiklį, ir spindulys pranyko. Po akimirkos tai įvyko.

Tarsi grėsmingas pirmykštis dievas tamsus milžiniškas luitas šnypšdamas garais išniro paviršium. Vyrai prie gervės užgulė šią iš visų jėgų, ir galiausiai uola, nubloškusi į šalį ledus, įkaitusi ir srūvanti vandeniu, pakibo virš verdančio šulinio.

Rachelė stovėjo netekusi žado.

Besisupančio ant plieno lynų meteorito nelygus paviršius blizgėjo fluorescencinių lempų šviesoje, juodas ir gruoblėtas tarsi džiovintos slyvos. Vienas jo galas buvo apvalainas ir lygus, ko gero, nusvidintas trinties, kai jis rėžėsi į atmosferą.

Žvelgdama į apanglėjusią pluta, Rachelė tarsi regėjo šitą uolą, apgobtą liepsnų, pašėlusiu greičiu švilpiančią į Žemę. Prieš tiek šimtmečių. Ir dabar sužvejotas laimikis lingavo ant lynų vandenimis varvančiais šonais.

Žvejyba pavyko.

Rachelė tik dabar, prieš akis susiūbavus milžiniškam luitui, pajuto šios akimirkos svarbą. Priešais ją ant lynų suposi ateivis iš kitų pasaulių, skriejančių už milijonų kilometrų. Atnešęs su savimi liudijimą, net ne liudijimą — *įrodymą*, jog visatoje esama nežemiškos gyvybės.

Atrodo, reginio iškilmingumo pajauta apėmė ir kitus, nes visi kaip vienas pasileido šaukti ir ploti. Jausmų antplūdžiui neatsispyrė netgi pats direktorius. Jis sveikindamas plojo savo darbuotojams per petį. Žvelgdama į džiūgaujantį minią, Rachelė staiga pajuto širdį užliejantį pasididžiavimą NASA. Juos ilgą

laiką persekiojo nesėkmės. Tačiau galiausiai reikalai pakrypo jų naudai. Jie nusipelnė šio džiaugsmo.

Lede žiojinti bala atrodė tarsi koks nedidukas tvenkinėlis pačiame hemisferos vidury. Šiltas vanduo penkiasdešimties metrų gylio šachtoje, kiek pasiteliūskavęs į jos sienelės, galiausiai nurimo. Jis dėl ištrauktos uolos bei mažesnio nei ledas ištirpusio vandens tūrio buvo nuslūgęs per gerą metrą nuo paviršiaus lygio.

Nora Mangor tučtuojau šachtą aptvėrė ŽSK įspėjamaisiais ženklais. Nors skylės lede nebuvo įmanoma nepastebėti, tačiau koks smalsuolis, žengęs pernelyg arti krašto ir įkritęs į ją, atsidurtų nepavydėtinoje padėtyje. Eketės sienelės buvo gryno, lygaus kaip stiklas ledo, be jokios atbrailos, į kurią galėtų atsispirti, ir todėl išsiropšti savo jėgomis ant kranto būtų neįmanoma.

Lorensas Ekstriomas dabar jau žengė jų link. Priejęs tiesiai prie Noros Mangor, stipriai paspaudė jai ranką.

— Puikiai padirbėjote, daktare Mangor.

— Tikiuosi ilgo raštiško pagyrimo, — tarė Nora.

— Bus.

Direktorius grįžtelėjo į Rachelę. Dabar jau rodėsi linksmesnis, tarsi nuo krūtinės būtų nusiritęs akmuo.

— Tai kaip, panele Sikston, ar budrus jūsų protas pagaliau įtikintas?

Rachelė šyptelėjo.

— Labiau tiktų sakyti — pritrenktas.

— Puiku. Eime su manimi.

Rachelė nusekė paskui direktorių per hemisferą iki didelės metalo dėžės, primenančios jūrinį konteinerį. Ji buvo išdažyta maskuojamom spalvomis, užrašas ant šono skelbė: KLV.

— Čia susisieksite su prezidentu, — tarė Ekstriomas.

Kilnojamoji lauko vadovietė, suprato Rachelė. Tokios paprastai naudojamos karo sąlygomis, ir Rachelė nesitikėjo išvysti jos stovint NASA. Tačiau juk direktorius Ekstriomas čia dirbti perėjo iš Pentagono, todėl visai nenuostabu, kad turi tokių žaisliukų. Iš rūsčių dviejų sargybinių, saugančių KLV, veidų Rachelė suprato, jog iš čia paskambinti galima tik gavus direktoriaus Ekstriomo leidimą.

Regis, ne aš viena atskirta nuo išorinio pasaulio.

Ekstriomas persimetė keliais žodžiais su vienu iš sargybinių ir grįžo prie Rachelės.

— Sėkmės, — mestelėjo jis ir patraukė savais keliais.

Sargybinis pabarbeno į būdelės duris, ir jos atsidarė iš vidaus. Jose pasirodęs ryšininkas mostelėjo Rachelei įeiti. Ji žengė vidun.

KLV viduje buvo tamsu ir ankšta. Melsvoje kompiuterio ekrano pašvaistėje matėsi virtualinės telefonų, radijų, palydovinės ryšio įrangos. Tarsi kokiame rūsyje dvelkė šaltuku.

— Prašom sėstis, panele Sikston.

Ryšininkas pristūmė jai kėdę, ir Rachelė įsitaisė prie kompiuterio ekrano. Jis priešais ją pastatė mikrofoną, ant galvos užmaukšlino sunkias ausines. Užmetęs akį į knygeles su šifruotais slaptažodžiais, surinko ištisą simbolių virtualinę į greta stovintį įtaisą. Ekrane priešais Rachelę sužibo laikmatis.

00.60 sekundžių.

Ryšininkas, išvydęs jį, patenkintas linktelėjo.

— Minutė iki ryšio.

Ir apsigręžęs išėjo, užtrenkdamas duris. Rachelės ausis pasiekė užšaunamo skląščio bilstelėjimas. *Puikumėlis*. Sėdėdama tamsoje ir stebėdama, kaip laikmatis lėtai skaičiuoja sekundes, ji pagalvojo, jog tik dabar pirmą kartą nuo pat šios dienos ryto liko viena. Šį rytą pakirdo nė nenutuokdama, kas jos laukia. *Nežemiška gyvybė*. Pati neįtikimiausią šių laikų spėlionę, ilgai kvaršinusi galvas, pasirodė esanti tikra teisybė.

Rachelei tik dabar dingtelėjo, kokią triuškinamą smūgį jos tėvo rinkimų kampanijai suduos šis atradimas. Nors NASA finansavimas neturėtų būti politinių žaidimų korta greta teisės į abortą, socialinės apsaugos ir sveikatos apsaugos, jos tėvas ėmė ją žaisti. Ir dabar, paleista žvirbliu, ji akmeniu griš atgal.

Nepraėjus nė kelioms valandoms, amerikiečius vėl persmelks džiugus naujo NASA laimėjimo

virpulys. Svajotojai apsiašaros. Mokslininkai sėdės netekę žado. Vaikai ims klegėti apie naujus pasaulius. Išleisti doleriai ir centai rodysis tik niekingos priekabės, nustelbtos atradimo didybės. Prezidentas atgims tarsi feniksas iš pelenų, vėl taps visų numylėtiniu, o visame tame džiaugsmingame šurmulyje už taupymą pasisakantis senatorius pasirodys it siaurakaktis šykštuolis, kuris šiaušiasi prieš amerikiečiams įgimtą veržlumo dvasią.

Kompiuteris pyptelėjo, ir Rachelė pakėlė akis.

5 sekundės.

Ekranas priešais ją staiga nušvito, ir jame ėmė ryškėti Baltųjų rūmų kontūrai. Paskui jų vaizdas ištirpo, ir ekrane pasirodė prezidento Hernio veidas.

— Sveikutė, Rachele, — žybtelėjo akimis jis. — Tikiuosi, per tą laiką nenuobodžiavai.

29

Senatoriaus Sedžviko Sikstono darbo kabinetas buvo įsikūręs Filipo A. Harto Senato rūmuose C gatvėje, į šiaurės rytus nuo Kapitolijaus. Rūmus sudarė baltų stačiakampių virtinė, kaip tvirtino kritikai, labiau primenanti kalėjimą nei kontorą. Daugelis ten dirbančių taip ir jautėsi.

Ketvirtame aukšte Gabrielė Ešė skubriu žingsniu siuvo priešais savo kompiuterį. Ekrane švietė ją iš vėžių išmušęs naujas elektroninio pašto pranešimas.

Pirmosios dvi eilutės skelbė:

SEDŽVIKAS PUIKIAI PASIRODĖ PER CNN.
TURIU TAU NAUJŲ ŽINIŲ.

* * *

Gabrielę pastarąsias dvi savaites vis pasiekdavo tokios žinutės. Atgalinis adresas buvo kažkokia raizgalynė, tačiau jai pavyko atsekti giją, siejančią ją su „baltiejurmai.gov“ sritimi. Regis, paslaptinęs jos informatorius priklausė Baltiesiems rūmams; kad ir kas jis būtų, pastaruoju metu tapo neįkainojamu politinių paslapčių, įskaitant ir slaptą NASA direktoriaus bei prezidento susitikimą, šaltiniu.

Gabrielė iš pradžių į šiuos elektroninius laiškus žvelgė atsargiai, tačiau, patikrinusi gautas žinias, nustebo išvydusi, jog jos visiškai realios ir neįkainojamos: slapti NASA biudžeto perviršių duomenys, milžiniškos numatomų misijų išlaidos ir kiti liudijimai, jog NASA pastangos ieškant nežemiškų civilizacijų suryja gausybę lėšų ir duoda apgailėtinus rezultatus, netgi slapta atliekamų apklausų išvados, perspėjančios, jog prezidentas netenka rinkėjų paramos dėl savo laikysenos NASA atžvilgiu.

Siekdama pakelti savo vertę senatoriaus akyse, Gabrielė nepranešė jam apie paslaptingojo geradarijo perduodamas vertingas žinias iš Baltųjų rūmų. Ji pateikdavo jam šiuos duomenis kaip gaunamus iš „vieno mano šaltinių“. Sikstonas mokėjo tai įvertinti ir neklausinėjo, kas tas jos šaltinis. Regis, jis manė Gabrielę gaunant juos mainais į meilės žaidimėlius. Ir jo tai nemaž neįaudino.

Gabrielė liovėsi švytravusi pirmyn atgal ir dar kartą užmetė akį į gautą žinutę. Visi tie laiškėliai liudijo viena: kažkas iš Baltųjų rūmų komandos siekė, kad rinkimus laimėtų Sikstonas, ir padėjo jam dar sėkmingiau pulti NASA.

Tačiau kas? Ir kodėl?

Žiurkė iš skęstančio laivo, galiausiai nutarė Gabrielė. Vašingtone nieko nestebina, jei koks Baltųjų rūmų veikėjas, baimindamasis, kad prezidentui, kuriam dirba, teks apleisti Ovalųjį kabinetą, patyliukais imasi talkinti jo varžovui, mainais tikėdamasis po jo pergalės atlygio sau ir šiltos vietelės. Regis, kažkas jau suuodė neišvengiamą Sikstono pergalę ir persimetė į jų stovyklą.

Ekranе šviečianti žinutė Gabrielę privertė sunerimti, ji buvo kiek kitokia nei gautos anksčiau. Pirmos dvi eilutės tik pranešė žinią. Nerimą kėlė dvi paskutinės:

16.30 PRIE RYTINIO ĮVAŽIAVIMO.
ATEIK VIENA.

Jos informatorius anksčiau niekada nebuvo prašęs pasimatyti akis į akį. Be to, Gabrielė galimam susitikimui tikrai tikėtusi kokios nuošalesnės vietos. *Rytinio įvažiavimo?* Kiek jai žinoma, Vašingtone esama tik vieno rytinio įvažiavimo. *Prie pat Baltųjų rūmų? Gal tai koks pokštas?*

Gabrielė žinojo nepavyksiant atsakyti jam elektroniniu paštu, nes visi jos ankstesni laiškai buvo gražinti atgal su priedais, jog tokio adresato nėra. Jos informatoriaus elektroninio pašto dėžutė buvo įslaptinta. Nieko stebėtino.

Ar reikėtų apie tai pranešti Sikstonui? Neilgai pasvarsčiusi, ji nutarė apie tai neprasitarti. Jis dabar bendrauja su lankytojais. Be to, prasitarus apie šitą elektroninį laišką, tektų papasakoti ir apie ankstesnius. Galiausiai nutarė, jog informatorius, paskirdamas susitikimą viduryje baltos dienos viešojoje vietoje, ko gero, siekia išsklaidyti jos abejones. Galų gale juk šis žmogus per pastarąsias kelias savaites tiek daug jai pagelbėjo. Tai neabejotinai draugas arba draugė.

Dar kartą peržvelgusi elektroninį laišką, Gabrielė dirstelėjo į laikrodį. Iki pasimatymo buvo likusi dar valanda.

Kai meteoritas buvo sėkmingai ištrauktas iš paviršių, NASA direktorius lengviau atsikvėpė. *Viskas vyksta sklandžiai*, mintyse tarė jis sau, žingsniuodamas skersai kupolo link stalo, prie kurio triūsė Maiklas Tolandas.

— Kaip sekasi? — pasiteiravo Ekstriomas, prisiartinęs prie mokslo populiarinimo laidos vedėjo.

Tolandas pakėlė galvą nuo savo kompiuterio ir metė į jį pavargusį, bet džiugų žvilgsnį.

— Jau beveik baigiau. Dabar tik pridėsiu keletą ištraukimo kadro, kuriuos nufilmavo jūsų žmonės.

Dar truputis, ir bus baigta.

— Puiku.

Prezidentas prašė užbaigtą Tolando dokumentinį filmą nedelsiant persiųsti Baltiesiems rūmams.

Nors Ekstriomas labai abejojo prezidento noru pasitelkti Maiklą Tolandą, dabar, žvelgdamas tik į paskiras dokumentinio filmo dalis, savo nusistatymą pakeitė. Gyvas televizijos vedėjo pasakojimas, pajavairintas pokalbiais su mokslininkais, buvo meistriškai sudėliotas į patrauklų bei įdomų penkiolikos minučių filmuką. Tolandas nesunkiai atliko tai, ko NASA

niekaip nesisekė padaryti — pateikti mokslines tiesas paprastam žmogui suprantama, jo negluminančia kalba.

— Kai baigsite, atneškite filmą prie spaudos konferencijos aikštelės, — pasakė Ekstriomas. — Pasiųsime kopiją Baltiesiems rūmams.

— Gerai, sere.

Tolandas vėl palinko prie darbo.

Ekstriomas nužingsniavo toliau. Pasiekęs šiaurinį hemisferos galą, nudžiugo, kad „spaudos konferencijos aikštelė“ jau visiškai paruošta. Ledą dengė didelis mėlynas kilimas. Jo viduryje stovėjo ilgas stalas su keliolika mikrofonų, NASA vėliava, o už jų — milžiniška Amerikos vėliava. Priešais stalą, atgabentas ant paletės, garbingiausioje vietoje dunksojo meteoritas.

Direktoriui maloniai glostė širdį konferencijos aikštelėje tvyranti pakili nuotaika. Dauguma jo žmonių būriavosi aplink meteoritą, laikydami prikišę rankas prie vis dar šilto luito, tarsi stovyklautojai šildydami prie laužo.

Ekstriomas nutarė, jog dabar pati tinkamiausia proga. Jis patraukė prie keleto kartoninių dėžių, stovinčių ant ledo greta aikštelės. Širyto jo prašymu jas atskraidino iš Grenlandijos.

— Vaišinu! — sugriaudėjo jis, traukdamas iš jų ir dalydamas subruzdusiems vyrams alaus skardines.

— Ei, viršininke! — riktelėjo kažkas. — Ačiū! Šaltut šaltutėlis! Neįtikėtina, tačiau Ekstriomo lūpas nušvietė šypsenėlė.

— Ne veltui laikiau ant ledo. Visi prapliupo juoktis.

— Pala pala! — riktelėjo kitas, linksmai primerkęs akis žvelgdamas į skardinę. — Kanadietiškas! Kur jūsų patriotizmas?

— Vyrai, privalome neviršyti biudžeto. Pigesnio neradau.

Visi vėl prapliupo kvatotis.

— Dėmesio, aktoriai, — vienas NASA televizijos inžinierių riktelėjo į garsiakalbį. — Jungiame televizijos prožektorius. Iš pradžių gali kiek apakinti.

— Niekas nesibučiuokite, — kažkas riktelėjo iš kito krašto. — Tai ne vakaro laida!

Ekstriomas sukrizeno džiaugdamasis visuotiniu linksmu šurmuliu, jo žmonėms jau bebaigiant pasirengti spaudos konferencijai.

— Jungiame televizijos lempas — penki, keturi, trys, du...
Šviesa po kupolu, išsijungus halogeno lempoms, akimoju užgeso. Viskas paskendo aklinoje tamsoje.

Kažkas, vaidindamas išsigandusį, riktelėjo.

30

— Kas man spyrė į užpakalį? — pajuokavo dar vienas.

Tamsa tvyrojo vos kelias akimirkas, po kurių ją perskrodė akinamos televizijos lempų šviesos. Visi pasiruošimai spaudos konferencijai dabar jau buvo baigti, šiaurinis NASA hemisferos kampas virto televizijos studija. Likusi kupolo dalis skendėjo prieblandoje. Ją blankiai nušvietė tik televizijos lempų atspindžiai, atsimušantys nuo kupolo sienų, ir ant ištuštėjusių darbo vietų krito ilgi šešėliai.

Ekstriomas pasitraukė į šešėlį, su džiugiu virpuliu stebėdamas apie šviesos nutviekstą meteoritą šurmuliuojančius žmones. Pasijuto tarsi koks tėvas, iš tolėliau stebintis apie eglutę susispietusių vaikų.

Jie tikrai nusipelnė šventės, pamanė sau Ekstriomas, nenujausdamas artėjančios negandos.

31

Oras ėmė keistis.

Tarsi rūščiai įspėdamas apie neišvengiamą puolimą, žemyn tvoskiantis vėjas garsiai sustūgo ir įniršęs ėmė purtyti Delta būrio užuoglaudą. Į vidų pas savo draugus, sutvirtinęs palapinės atatampas, įnėrė Delta Pirmas. Toks vėtros siautulys jau ne naujiena. Netrukus aprims.

Delta Antras stebėjo mikroroboto perduodamus vaizdus.

— Tik pažvelk čia, — tarė jis.

Delta Pirmas priėjo prie jo. Visa hemisfera skendėjo prieblandoje, išskyrus šiauriniame kampe prie spaudos konferencijai paruoštos aikštelės plieskiančias šviesas.

— Nieko ypatinga, — tarė jis. — Paprasčiausiai tikrina, ar viskas paruošta šio vakaro laidai.

— Aš ne apie tai.

Delta Antras bakstelėjo pirštu į žiojinčią tamsią, vandens užpildytą akivarą ledo viduryje, iš kurios buvo ištrauktas meteoritas.

— Bėda va kur.

Delta Pirmas įsistebeilijo į tamsuojančią kiaurymę. Ji buvo apstatyta įspėjamaisiais ženklais, ir vandens paviršius plytėjo visiškai ramus.

— Nieko nematau.

— Atidžiau įsižiūrėk.

Jis, spustelėjęs vairalazdę, nuleido mikrorobotą prie pat vandens.

Įdūręs akis į tamsų vandens paviršių, Delta Pirmas išvydo kai ką, kas privertė jį net krūptelėti iš nuostabos.

— Koks velnias?..

Priėjęs Delta Trečias pažvelgė jiems per petį. Vaizdas ekrane jį lygiai taip pat pribloškė.

— Dieve švenčiausias. Čia ta meteorito šachta? Argi įmanoma, kad vanduo?..

— Ne, — atsiliespė Delta Pirmas. — Jokiu būdu.

32

Nors Rachelė Sikston sėdėjo didžiulėje metalinėje dėžėje už penkių tūkstančių kilometrų nuo Vašingtono, jautėsi taip pat nejaukiai, lyg būtų įžengusi į pačius Baltuosius rūmus. Vaizdo telefono ekrane priešais ją tarsi gyvas Baltųjų rūmų konferencijų salėje su prezidento herbu ant sienos sėdėjo Zachas Hernis. Skaitmeninis garso ryšys veikė nepriekaištingai, ir, išskyrus vos pastebimą vėlavimą, galėjai pamanyti, jog pašnekovas įsitaisęs kažkur visai netoliese.

Jiedu šnekėjosi pakiliai ir atvirai. Prezidentas, regis, buvo pamalonintas, nors ir nenustebintas teigiamo Rachelės požiūrio į NASA atradimą ir jo sprendimą pasitelkti charizmatiškąjį Maiklą Tolandą, idant šis tą atradimą pristatytų. Prezidentas vis nusišypsodavo ir pajuokaudavo.

— Neabejoju, kad pritarсите, — surimtėjęs tarė jis, — jog tobulame pasaulyje šio atradimo

padariniai būtų be išimties moksliniai. — Jis kiek patylėjo ir palinko į priekį. — Deja, mūsų pasaulis ne toks, todėl NASA laimėjimas, vos man apie jį pranešus, taps politinio žaidimo korta.

— Turint galvoje, kad jį patvirtino tokie jūsų pasitelkti mokslo šulai, neišsivaizduoju, kaip būtų galima išdrįsti juo suabejoti.

Hernis liūdnai nusijuokė.

— Mano politiniai priešininkai negalės juo nepatikėti. Tačiau abejoju, ar jiems jis patiks.

Rachelei dingtelėjo, kad prezidentas kaip įmanydamas stengiasi nepaminėti jos tėvo pavardės, pasirinkdamas abstrakčius posakius „opozicija“ arba „politiniai priešininkai“.

— Ir jūs esate linkęs manyti, kad opozicija tik iš politinių paskatų ims regėti planus, kaip suniekinti šį atradimą? — paklausė ji.

— Tokios žaidimo taisyklės. Jiems pakanka pasėti bent menkutę abejonę, tarstelėti, jog šitas atradimas yra ne kas kita kaip akių dūmimas, kurio gelbėdami savo kailį griebėsi NASA su Baltaisiais rūmais, ir tam ištirti, be abejo, tučiuojau bus sukurta komisija. Žiniasklaida akimirksniu pamirš NASA aptikus nežemiškos gyvybės pėdsakus ir įniks knaisiotis sąmokslų įrodymų. Deja, net ir menkiausia užuomina, neva šis atradimas tėra sąmokslas, labai pakenks mokslo pažangai, Baltiesiems rūmams, NASA ir, tiesą sakant, visai šaliai.

— Todėl jūs ir neskubėjote apie tai skelbti, prieš tai negavęs keleto nepriklausomų mokslininkų patvirtinimo.

— Būtina pateikti šiuos duomenis taip akivaizdžiai, jog niekas nedrįstų nė suabejoti. Norėčiau, kad šito atradimo šlovės nelydėtų nė menkiausias šešėlis. Kaip ir NASA nuopelnų.

Rachelė įtemptai suko galvą. *Idomu, ko jam prireikė iš manęs?*

— Akivaizdu, — tęsė jis, — jog niekas kitas geriau už jus negalėtų tam pasitarnauti. Jūsų patirtis dirbujantis su slaptais duomenimis bei ryšiai su mano priešininku niekam neleis suabejoti šituo atradimu.

Rachelė širdyje pajuto smilktelint kartėlį. *Siekia manimi pasinaudoti... Pikeringas neklydo!*

— Kitaip tariant, — tęsė Hernis, — norėčiau paprašyti jūsų, kaip saugumo tarnybos darbuotojos... ir kaip mano priešininko dukters, patvirtinti šitą atradimą viešai, per televiziją.

Va kur šuo pakastas. Jis atidengė kortas.

Nori, kad aš jį paremčiau.

Rachelė iš tikrųjų manė, jog Zachas Hernis nenusileis iki tokių nešvarių politinių žaidimų. Viešai patvirtinusi šį atradimą, Rachelė smogtų tėvui žemiau juostos, nes senatorius, norėdamas pareikšti kokių nors abejonių šio laimėjimo tikrumu, drauge būtų priverstas suabejoti savo dukters žodžiais, o kandidatui, nuolat kartojančiam, jog „svarbiausia — šeima“, tai jau būtų mirties nuosprendžio sau pasirašymas.

— Atvirai šnekant, sere, — prabilo Rachelė, žvelgdama tiesiai jam į akis, — esu nustebinta tokio jūsų prašymo.

Prezidentą tokie jos žodžiai, atrodo, sutrikdė.

— Aš maniau, kad mielai man patalkinsite.

— Mielai? Sere, turint galvoje, kad ir taip nelabai sutariame su tėvu, šitas prašymas stato mane į labai keblią padėtį. Nesirengiu viešai kaktomuša stoti priešais jį. Nors kaip žmogus jis man gal ir nepatinka, tačiau vis dėlto yra mano tėvas, ir toks siekis mudu viešai supriešinti atrodo ištis žemas.

— Pala! — Hernis tarsi gindamasis kilstelėjo rankas. — Kas minėjo viešą pareiškimą?

Rachelė sutriko.

— Maniau, siekiate mane pasodinti ant pakylų greta NASA direktoriaus per aštuntos valandos spaudos konferenciją.

Hernis tik švilptelėjo.

— Rachele, kuo jūs mane laikote? Ar tikrai manote, jog galiu ką nors prašyti užsipulti savo tėvą per televiziją?

— Tačiau minėjote...

— Atimti iš NASA direktoriaus dalį šlovės ir leisti joje pasimaudyti aršiausio jo priešo dukteriai? Nenoriu jūsų ižeisti, Rachele, tačiau tai bus mokslinė spaudos konferencija. Abejoju, ar tiek išmanote apie meteoritus, fosilijas ar ledynus, kad jūsų dalyvavimas suteiktų laidai daugiau svarumo.

Rachelė sumišusi net paraudo.

— Tačiau... tada kokį palaikymą turite galvoje?

— Derantį jūsų užimamoms pareigoms.

— ?..

— Esat saugumo tarnybos darbuotoja ryšiams su Baltaisiais rūmais. Pateikiat mano žmonėms slapčiausių dalykų santraukas.

— Pageidaujate, kad patvirtinčiau šį atradimą jūsų žmonėms?

Hernis net pralinksmino:

— Taip. Nepatiklumas, su kuriuo susiduriu už Baltųjų rūmų sienų, yra nepalyginamai mažesnis už sklandantį tarp mano žmonių. Čia vyrauja kone maišto dvasia. Pasitikėjimas manimi visiškai smukęs. Mano aplinka maldavo mane sumažinti lėšas NASA. Aš jų nepaklausiau, ir tai man buvo tarsi akmuo po kaklu.

— Iki šiol.

— Būtent. Kaip jau šnekėjomės šįryt, šiam atradimui paviešinti pasirinktas laikas neabejotinai sukels įtarimų, ir, atrodo, daugiausia jų kils mano žmonėms. Todėl norėčiau, kad jie šią žinią išgirstų iš...

— Jūs savo žmonėms dar *nė žodeliu* neprasitarėte apie meteoritą?

— Tik porai vyriausiųjų patarėjų. Privalečiau žūtbūt išlaikyti šitą atradimą paslapyje.

Rachelė buvo priblokšta. *Nieko keista, kad pas juos tvyro maišto nuotaikos.*

— Tačiau tai nėra mano sritis. Meteoritas juk niekuo nesusijęs su saugumo dalykais.

— Tiesiogiai — ne, tačiau užduotis labai panaši į įprastą jums darbą: aibė sudėtingiausių duomenų, kuriuos reikia išdėstyti glaustai, aibė galimų politinių padarinių...

— Sere, aš nesu meteoritų specialistė. Gal verčiau jūsų žmonėms naujieną išdėstytų NASA direktorius?

— Jūs juokaujate? Maniškiai ant jo griežia dantį. Jie šventai įsitikinę, jog Ekstriomas — slidus žaltys, įperšantis man nenaudingus sprendimus.

Aha.

— Tai gal Korkis Marlinsonas? Nacionalinės astrofizikos premijos laureatas? Jo autoritetas tikrai didesnis už manąjį.

— Rachele, pas mane dirbuojasi politikai, ne mokslininkai. Jums jau teko susipažinti su daktaru Marlinsonu. Laikau jį nuostabiu žmogumi, tačiau jeigu leisiu astrofizikui postringauti maniškiam konkretumą mėgstantiems galvočiams, teks eiti šunims šeko pjauti. Tinkamesnio žmogaus už jus nėra, Rachele. Mano žmonėms žinomi jūsų gebėjimai ir darbai, ir, turint galvoje jūsų pavardę, nešališkesnio žmogaus, kuris galėtų pranešti tai maniškiam, nėra.

Rachelė juto, kaip palengva pasiduoda maloniam prezidento įkalbinėjimui.

— Vis dėlto pripažįstate, kad aplinkybė, jog esu jūsų priešininko duktė, iš dalies lėmė tamstos pasirinkimą.

Prezidentas nedrąsiai šyptelėjo.

— Be abejo. Tačiau puikiai suprantate, jog, nepaisant jūsų apsisprendimo, mano komandą kažkam vis tiek teks informuoti. Tinkamesnio žmogaus už jus paprasčiausiai nėra. Jūs turite ne tik reikiamus gebėjimus, tačiau esate ir artima žmogaus, siekiančio išspirti maniškius iš Baltųjų rūmų, giminaitė. Todėl pasitikėjimas jumis — dvigubas.

— Jums reikėtų dirbti pardavėju.

— Tiesą sakant, aš toks ir esu. Kaip ir jūsų tėvas. Ir, atvirai kalbant, norėčiau šį reikalą pagaliau užbaigti.

Prezidentas nusiėmė akinius ir pažvelgė Rachelei tiesiai į akis. Nuo jo taip pat, kaip ir nuo jos tėvo, dvelkė jėga.

— Rachele, prašau jūsų paslaugos dėl to, jog ši užduotis jums artima. Tai kaip? Taip ar ne? Ar išdėstysite maniškiam šią žinią?

Rachelė jautėsi užspeista į kampą ankštoje KLV dėžėje. Net ir iš už penkių tūkstančių kilometrų jautėsi spiginte spiginama prezidento įtaigos. Be to, ji suvokė, kad šis prašymas visiškai priimtinas.

— Su tam tikra sąlyga, — tarė Rachelė. Hernis kilstelėjo antakius.

— Kokia?

— Susitikimas su jūsiškiais turi būti uždaras. Jokių žurnalistų.
 — Duodu žodį. Jam jau iš anksto numatyta pati nuošaliausia vieta.
 Rachelė atsiduso ir tarė:
 — Tada sutinku.
 Prezidento lūpose pražydo šypsena.
 — Puiku.
 Rachelė dirstelėjo į laikrodį ir nustebo išvydusi, kad jau kelios minutės po penktos.
 — Bet... — tarė ji sumišusi, — jeigu jūsų spaudos konferencija numatyta aštuntą valandą, ko gero, nespėsime. Netgi tas žaibas, atnešęs mane čionai, nespėtų parskraidinti į Baltuosius rūmus. Be to, dar reikia kiek laiko pasirengti ir...
 Prezidentas tik papurtė galvą.
 — Atrodo, būsiu neaiškiai viską išdėstęs. Jūs savo pranešimą darysite iš ten, kur dabar esate — kaip vaizdo konferenciją.
 — A.
 Rachelė kiek patylėjo ir vėl pasiteiravo:
 — Kada ji numatyta?
 — Tiesą sakant, — šyptelėjęs atsiliepė Hernis, — dabar. Visi jau susirinkę ir sėdi įsmeigę akis į didžiulį tuščią televizoriaus ekraną, laukdami pasirodant jūsų.
 Rachelė net išsprakaitavo.
 — Sere, aš nepasirengusi. Juk negaliu...
 — Paprasčiausiai išklokit jiems, ką regėjot. Argi taip jau keblu?
 — Tačiau...
 — Rachele, — pratarė prezidentas, palinkdamas prie ekrano. — Juk apdoroti ir pateikti žinias kitiems — kasdienė jūsų duona. Paprasčiausiai išklokit jiems, ką regėjot.
 Jis ištiesė ranką prie vaizdo įrangos perjungimo mygtuko.
 — Manyčiau, jums patiks pasijusti vadovo kėdėje.
 Rachelė nesuprato, ką jis turėjo galvoje, tačiau pasiteirauti jau nesuskubo. Prezidentas spustelėjo mygtuką.
 Vaizdas ekrane priešais Rachelės akis akimirką pranyko. Jam vėl nušvitus, Rachelė nuo atsivėrusio paveikslu net sustingo. Priešais save išvydo Ovalųjį kabinetą. Sausakimšą stovinčių žmonių. Regis, ten buvo susirinkę visi Baltieji rūmai. Ir visi stovėjo įsmeigę akis į ją. Rachelė suprato, kad televizorius su jos atvaizdu stovi ant prezidento darbo stalo.
Pasijusti vadovo kėdėje. Rachelė net išmušė prakaitas.
 Sprendžiant iš susirinkusiųjų veidų, juos taip pat nustebino Rachelės pasirodymas.
 — Panele Sikston? — sugergždė kažkieno balsas.
 Rachelė, panaršiusi akimis po veidų jūrą, išvydo jo savininkę. Tai buvo perkarusi moteris, tik dabar įsitaisiusi pirmoje eilėje. Mardžorė Tenč. Ji savo laikysena akivaizdžiai išsiskyrė iš visų.
 — Malonu jus matyti, panele Sikston, — išvogravo ji. — Prezidentas pranešė, jog turite mums naujienų.

33

Mėgaudamasis vienuma, paleontologas Veilis Mingas paskendęs mintyse sėdėjo prieblandoje prie savo darbo stalo. Jis nekantraudamas laukė vakaro. *Netrukus tapsiu žymiausiu pasaulio paleontologu.* Gal Maiklas Tolandas nepašyktės jam laiko savo dokumentiniame filme.

Taip Mingui gardžiuojantis jo laukiančia saldžia šlove, ledas jam po kojomis sudrebėjo ir privertė pašokti ant kojų. Gyvendamas Los Andžele, buvo įpratęs kreipti dėmesį net į menkiausią žemės virptelėjimą. Tačiau dabar Mingas pasijuto apsijuokęs — suvokė, jog šiuo virptelėjimu nemaž neverta stebėtis. *Tai paprasčiausiai atskyla ledo lytis*, lengviau atsidusęs priminė sau. Jis niekaip neįstengė prie to priprasti. Kas kelios valandos naktį nudundėdavo tolimas griausmas, kai nuo ledyno atskildavo didelė ledo lytis ir tėkšdavosi į jūrą. Nora Mangor turėjo tam gražų pavadinimą. *Gimsta naujos ledo lytys...*

Mingas pasiražė. Dirstelėjo į kitą hemisferos pusę, ir jo akys užkliuvo už minios tolumoje, džiugiai

šurmuliuojančios po plieskiančiomis televizijos lempomis. Mingas nelabai mėgo šurmulį, ir todėl patraukė į priešingą pusę.

Priešais jį sutamsavo meteorito šachta — iš jos dienos šviesą išvydo fosilijos, kurioms lemta sukrėsti pasaulį. Milžiniškas metalinis trikojis dabar jau buvo išardytas, ir tvenkinėlis blizgėjo it kokia eketė ledo vidury. Mingas prisiartinio prie akivaro, ir, laikydamasis saugaus atstumo, įbedė žvilgsnį į penkiasdešimties metrų gylio ledinio vandens properšą. Netrukus ji užšals ir neliks nė žymės, jog čia būta kokio meteorito.

Kaip gražiai švyti vanduo, pamanė Mingas. Net ir tamsoje.

Ypač tamsoje.

Mingo žvilgsnis kažką užgriebė. Ir tik vėliau dingtelėjo mintis.

Čia kažkas ne taip.

Atidžiau įsižiūrėjęs į vandenį pajuto, kaip džiaugsmingą jo nuotaiką persmelkia sumišimas. Jis sumirksėjo, vėl įbedė žvilgsnį ir tada staigiai grįžtelėjo į tolėliau linksmi klegančią minią. Jie iš apšviestos vietos tikrai jo nematė.

Reikia kam nors apie tai papasakoti.

Mingas vėl nukreipė akis į vandenį, sukdamas galvą, kas tai galėtų būti. Gal optinė iliuzija? Koks nors keistas atspindys?

Jis nedrąsiai žengtelėjo pro įspėjamuosius ženklus ir pritūpė prie pat akivaro krašto. Vanduo slūgsojo per metrą nuo paviršiaus, ir Mingas palinko virš jo, kad galėtų geriau įsižiūrėti. Taip, ten, be jokios abejonės, kažkas keista. Regis, tokio dalyko neįmanoma buvo nepastebėti, tačiau jis išryškėjo tik išjungus šviesas po kupolu.

Mingas atsistojo. Būtina apie tai pranešti kitiems. Ir jis skubiu žingsniu jau buvo pasileidžias apšviestos aikštelės link. Tačiau ūmai sustojo it įbestas. *Dieve švenčiausias!* Apsigręžęs vėl prišoko prie eketės išplėstomis iš nuostabos akimis. Jam tik dabar dingtelėjo viena mintis.

— Ne, tai neįmanoma! — garsiai pratarė jis.

Tačiau žinojo, kad jokio kito paaiškinimo būti negali. *Gerai viską apgalvok*, ramino save jis. *Turėtų būti koks kitas paaiškinimas.* Ir vis dėlto, juo labiau jis suko galvą, juo labiau įsitikino neklydęs. *Jokio kito paaiškinimo nėra!* Jis niekaip neatsistebėjo, kaip visa tai NASA ir Korkiui Marlinsonui kažkokiu būdu galėjo prasprūsti pro akis, tačiau dabar šlovės spinduliuose maudysis jis.

Tai atrado jis, Veilis Mingas!

Virpėdamas iš susijaudinimo, Mingas pasileido prie artimiausio darbo stalo pasiimti kolbos. Jam reikia pasisemti šlakelių vandens pavyzdžiui. Antraip juo niekas nepatikės!

34

— Mano, kaip saugumo tarnybos darbuotojos, atsakingos už ryšius su Baltaisiais rūmais, — kreipėsi į susirinkusiuosius Rachelė, tramdydama drebantį iš susijaudinimo balsą, — pareiga keliauti po karštuosius taškus, analizuoti ten vykstančius procesus ir pateikti ataskaitas prezidentui ir Baltųjų rūmų administracijai.

Jai ant kaktos susitvenkė prakaito lašelis, ir Rachelė nusibraukė jį, patyliukais keiksnodama prezidentą, kad neišpėjęs ištūmė ją tiesiai į tribūną.

— Anksčiau niekada neteko nukakti į tokią nuošalią vietovę, kurioje esu dabar. — Rachelė ranka apvedė ankštą dėžę, kurioje buvo įsitaisiusi. — Kalbuosi su jumis iš Šiaurės speigračio, nuo šimto metrų storio lyties.

Rachelė išvydo, kaip susirinkusiųjų veiduose šmėstelėjo nusivylimas. Jie žinojo esą priversti susikimšti it silkės statinėje į Ovalų kabinetą dėl kažkokios svarios priežasties, tačiau nė vienas nesitikėjo išgirsti ją esant susijusią su kokiais nors Šiaurės speigračio reikalais.

Kaktą vėl išmušė prakaitas. *Suimk save į rankas, Rachele.*

— Man šįvakar teko didelė garbė ir atsakomybė.

Abejingi veidai.

Velniop visa tai, pagalvojo ji, piktai braukdama prakaitą. *Juk aš čia pati nesiverziau.* Rachelė žinojo, ką dabar jai būtų pasakiusi mama: *Rėžk tiesiai!* Šis senas amerikiečių priežodis įkūnijo vieną pagrindinių mamos įsitikinimų: viską galima įveikti sakant tiesą ir tik tiesą, nesvarbu, kaip tai atsilieptų.

Giliai įkvėpusi, Rachelė atsitiesė ir pažvelgė tiesiai į kamerą.

— Galimas daiktas, jūs stebitės, kad čia, Šiaurės speigratyje, mane muša prakaitas... Tiesą sakant, kiek jaudinuosi.

Veidų jūra kiek sujudėjo. Kažkas patyliukais susijuokė.

— Be to, — varė toliau Rachelė, — prieš kreipiantis į tokią garbingą auditoriją, jūsų viršininkas man pasirošti davė vos kelias sekundes. Įmetė kaip nemokantį plaukti šunytį į kūdrą, nors pirmą kartą apsilankyti Ovaliajame kabinete tokiaime vaidmenyje tikrai nesinorėjo.

Dabar visi juokėsi jau garsiau.

— Taigi, — pridūrė ji, nukreipdama žvilgsnį žemyn, — tikrai neįsivaizdavau, jog teks sėdėti prie prezidento darbo stalo... O juo labiau — ant stalo!

Šįkart nuvilnijo tikra juoko banga ir sušvito šypsenos. Rachelė lengviau atsikvėpė. *Dabar glaustai jiems viską išdėstyk.*

— Reikalas tas, — jau tvirtu ir aiškiu balsu ėmė dėstyti ji, — kad prezidentas Hernis šią savaitę pranyko iš žiniasklaidos akiračio ne todėl, kad būtų numojęs ranka į savo rinkimų kampaniją, bet tam, kad susitelktų ties kitkuo. Tuo, kas jam rodėsi dar svarbiau.

Rachelė kiek patylėjo ir apvedė akimis klausytojus.

— Milno ledyne prie Šiaurės speigračio padarytas mokslinis atradimas. Prezidentas šįvakar aštuntą valandą ketina paskelbti apie jį visam pasauliui. Šį atradimą padarė ilgai ir sunkiai triūsę žmonės, pastaruoju metu persekioti ištisos nesėkmių virtinės ir nusipelnę sėkmės šypsni. Turiu galvoje NASA. Jūs galite didžiuotis, kad prezidentas, tarsi pranašiška numatydamas ateitį, pastaraisiais metais visokeriopai rėmė NASA. Ir dabar jis už tokią ištikimybę sulaukė atpildo.

Kai ištare šiuos žodžius, Rachelei dingtelėjo, kokia tai ypatinga akimirka. Gnaužiamą jaudulio gerkle ji tęsė savo kalbą.

— Kaip saugumo darbuotoja, kurios pareiga — tirti ir tikrinti duomenis, priklausau keleto žmonių komandai, prezidento pasitelktai NASA pateiktiems duomenims patikrinti. Tiek mano, tiek ir kitų žymių mokslininkų, kurių kompetencija nekelia abejonių, nuomone, NASA pateikti duomenys yra tikri ir neginčijami. Be to, manyčiau, jog prezidentas iš pagarbos savo darbuotojams ir liaudžiai parodė tikrai pavydėtiną atsargumą ir valią, kad nepuolė skelbti šios žinios jau praeitą savaitę, pirma neįsitikinęs jos tikrumu.

Rachelė išvydo, kaip susirinkusieji persimetė klausiamais žvilgsniais. Paskui visų akys vėl sužiuro į ją, ir dabar klausytojai užgniaužę kvapą laukė, ką ji pasakys toliau.

— Ponios ir ponai, neabejoju, jog žinia, kurią jums tuoj pranešiu, bus pati didingiausia iš visų kada nors skambėjusių šiame kabinete.

35

Sklandančio po kupolu mikroroboto perduodamą Delta būriui vaizdą būtų galėjęs palaikyti scena iš kokio avangardinio filmo: prieblanda, blizgantis lygaus it stiklas vandens paviršius ir išsipustęs azijietis, išsitiesęs ant ledo į šonus tarsi sparnai nudrykusiais palto skvermais, mėginantis pasemti vandens mėginį į kolbą.

— Privalome užkirsti jam kelią, — tarė Delta Trečias.

Delta Pirmas tam pritarė. Milno ledyne glūdėjo tokių paslapčių, kurias jo būriui buvo įsakyta saugoti bet kokiomis priemonėmis.

— Kaip mes tai padarysime? — garsiai suabejojo Delta Antras, gnauždamas vairalazdę. — Šitas mikrorobotas to negali.

Delta Pirmas suraukė kaktą. Po kupolu pleveno be jokios papildomos įrangos jų paleistas modelis, kuriam energijos ilgesniems skrydžiams neužteko. Jis buvo neką grėsmingesnis už paprastą musę.

— Gal susisiekti su vadovu? — pasiūlė Delta Trečias.

Delta Pirmas išmeigė akis į persisvėrusią per šachtos atbrailą vienišą Veilio Mingo figūrėlę. Netoliese nesimatė nė gyvos dvasios, o ledinis vanduo atima jėgas šaukti.

— Duokš vairalazdę.

— Ko imsies? — paklausė sėdintysis prie jos.

— Ko esame išmokyti, — mestelėjo Delta Pirmas, perimdamas valdymą. — Improvizacijos.

Veilis Mingas, atsigulęs ant pilvo prie properšos, nuleidęs dešiniąją ranką per atbrailą, mėgino į kolbą pasemti vandens. Jo akys tikrai nemelavo: dabar, prikišęs galvą per pusmetrį nuo vandens, viską matė kaip ant delno.

Negaliu patikėti savo akimis!

Mingas įsitempęs mėgino kaip nors pasiekti vandenį. Trūko vos poros centimetrų.

Nepajėgdamas dar labiau ištempti rankos, prisilinko arčiau properšos krašto. Batų nosimis įsispyrė į ledą, o kairiąją plaštaka stipriai įsirėmė į eketės briauną. Ir dar kartą kaip įmanydamas įtempė ranką. *Dar truputėlį.* Jis pasilinko dar kiek artėliau. *Yra!* Kolbos briaunelė grybštelėjo vandenį. Mingas su nuostaba stebėjo srūvantį į ją vandenį.

Ir staiga nutiko kai kas visiškai netikėta. Iš tamsos tarsi kulka jo link atzvimbė nedidukas metalo gumulėlis. Mingas vos spėjo jį pastebėti, nes po akimirkos gumulėlis smogė jam į dešiniąją akį.

Žmogui būdingas įgimtas instinktas saugoti savo akis, ir nors Mingas žinojo, kad nuo menkiausio judesio neteks pusiausvyros, susitvardyti nevaliojo. Jis staigiai prisidengė užgautą akį arčiausiai buvusią kairiąją ranką. Labiau iš netikėtumo nei iš skausmo. Vos pajudinęs ranką, Mingas jau suvokė lemtinę savo klaidą. Visu svoriu pasviręs į priekį ir netekęs vienintelės atramos, jis prarado pusiausvyrą. Ir susizgribo per vėlai. Išleidęs iš rankų kolbą ir iš paskutiniųjų dar pamėginęs įsitverti slidžios briaunos, nučiuožė ir šlumštelėjo į tamsią skylę.

Krito vos metrą, tačiau kai galva palietė ledinį vandenį, pasijuto it lėkdamas dviračiu būtų plojęsis veidu į šaligatvį. Ledinis vanduo tiesiog plikyte nuplikė veidą tarsi rūgštimi. Širdį sukaustė klaikus išgąstis.

Žemyn galva įsmukęs į tamsų akivarą, Mingas ne iš karto susigaudė, kur viršus, o kur apačia. Sunkus jo paltas kurį laiką neleido kaustančiam vandeniui pasiekti jo kūno, tačiau tik kelias akimirkas. Galiausiai susigaudęs, kur link kapstytis, Mingas spjaudydamasis ir gaudydamas orą išnėrė paviršium, o tuo metu galutinai sumirkę jo drabužiai lediniais apkaustais surakino visą kūną.

— Geel... bėkit, — pamėgino šuktelėti jis, tačiau iš burnos pasigirdo tik švokštimas, nes tarsi švinu užgulęs plaučius šaltis neleido įkvėpti oro.

— Geel... bėkit!

Jis pats vos girdėjo savo balsą. Mingas nusikapstė iki šachtos sienos ir pamėgino užsikeberioti į viršų. Tačiau priešais stūksojo statmena ledo siena. Lygi kaip stiklas. Jis vandenyje ėmė makaluoti kojomis, mėgindamas apčiuopti kokią nors atbrailą joje, į kurią galėtų atsispirti. Niekas. Iš paskutiniųjų ištiesęs rankas, stiepėsi aukštyn, siekdamas duobės krašto. Ji buvo tik per plaštaką nuo jo pirštų.

Sąnariai jau ėmė stingti. Iš visų jėgų suplakė kojomis, stengdamasis pakilti aukščiau ir sučiuopti atbrailą. Kūnas apsunko kaip švinas. O plaučiai, sakytum gniaužiami smauglio, susitraukė į gniutulą. Įmirkęs vandeniui paltas vis sunkėjo ir traukė žemyn nelyginant švinas. Mingas pamėgino nusimesti jį, tačiau nepajėgė išsilaisvinti iš sunkaus jo glėbio.

— Gelbėkit!

Baimė dabar jau tiesiog smaugė smaugė.

Skendimas, kaip kartą Mingui teko skaityti, yra viena baisiausių mirčių. Niekada nemanė, kad ši taurė kada nors gali priartėti ir prie jo lūpų. Raumenys jau neklausė, ir jis iš paskutiniųjų stengėsi tik išlaikyti galvą virš vandens. Tempiamas žemyn permirkusių drabužių, Mingas senkančių jėgų likučiais gremžė nagais ir kabinosi į šulinio sienas.

Šaukti dabar pajėgė tik mintyse.

Tai buvo galas.

Mingas visas paniro į vandenį. Niekada nesitikėjo kada nors patirti tokį neišvengiamai artėjančios mirties siaubą. Tačiau štai jis, gniaužte gniaužiantis širdį... Jis grimzta į pusšimčio metrų gilumo ledo šachtą. Galvoje spiečiais skriejo mintys. Vaikystės akimirkos. Darbas. Įdomu, ar kas nors jį čia ras. Gal jis paprasčiausiai nuskęs į patį dugną ir ten išals, liks amžiams palaidotas lede.

Mingo plaučiai sprogte sprogo trokšdami oro. Jis sulaukė nenumaldomą norą įkvėpti ir dar pamėgino irtis į paviršių. Oro! Jis iš paskutiniųjų suspaudė suledėjusias lūpas. Oro! Tačiau visos jo pastangos išsikapanoti buvo bergždžios. Jau nebepajėgė suvaldyti proto balsu rėkte rėkiančio instinkto ir neleisti lūpoms prasižioti.

Jis įkvėpė.

Plūstelėjęs vanduo tarsi verdanti alyva užliejo plaučius. Krūtinę deginte degino. Deja, pirmasis vandens gurkšnis žmogui nėra pražūtingas. Mingas dar septynias klaikiai ištįsusias sekundes su vis labiau krūtinę draskančiu skausmu gaudyte gaudė orą ir rijo ledinį vandenį.

Galiausiai, vis grimzdamas į ledinę tamsą, Mingas pajuto gęstant sąmonę. Jis dėkojo už tai Dievui. Aplink jį vandenyje sužibo tūkstančiai švieselių. Gražesnio vaizdo niekad nebūtum įsivaizdavęs.

37

Rytinis Baltųjų rūmų įvažiavimas yra Rytinėje Prezidento aveniu, tarp Iždo departamento ir Rytinės Pievos. Po jūrų pėstininkų kareivinių užpuolimo Beirute šalia jo išdygusi sustiprinta tvora ir betono stulpai labiau priminė tvirtovę nei jaukius namus.

Lūkuriuodama lauke prie įvažiavimo, Gabrielė Ešė vis labiau nerimaudama dirstelėjo į laikrodį. Jau buvo 16.45, bet niekas taip ir nepasirodė.

PRIE RYTINIO ĮVAŽIAVIMO, 16.30. ATEIK VIENA.

Aš jau čia, pamanė ji. Aū?

Gabrielė žvalgėsi po aplinkui zujančių turistų minią, dairydamosi ką nors išvysti tarp jų. Keli vyrai nužvelgė ją nuo galvos iki kojų ir nužingsniavo toliau. Gabrielė jau ėmė abejoti, ar vertėjo čia trenktis. Juto į save įsmeigtą įvažiavimą saugančio sargybinio žvilgsnį. Gabrielė nutarė, kad tikriausiai jos informatorius bus dėjęs į krūmus. Dar kartą pro storą tvorą metusi žvilgsnį Baltųjų rūmų link, Gabrielė atsiduso ir jau pasisuko eiti.

— Gabrielė Ešė? — jai už nugaros pasigirdo sargybinio balsas. Gabrielė sutrikusi atsigrėžė.

— Taip?

Vyras būdelėje pamojo jai prieiti. Išdžiūvęs, rūstaus veido vyriškis.

— Jūsų draugas dabar jau galės su jumis susitikti.

Jis atrakino pagrindinius vartus ir mostelėjo jai eiti vidun. Gabrielė stovėjo nepajėgdama pajudėti iš vietos.

— Ten?

Sargybinis linktelėjo.

— Mane prašė jūsų atsiprašyti, kad buvote priversta laukti.

Gabrielė sumišusi spoksojo į pravirus vartus. *Balažin kas!*

— Jūs Gabrielė Ešė, taip? — nekantriai pasiteiravo sargybinis.

— Taip, sere, tačiau...

— Tada verčiau negaiškite.

Gabrielė įžengė vidun. Kai peržengė ribą, sunkūs vartai už jos su trenksmu užsivėrė.

38

Poliarinė naktis visiškai išderino Maiklo Tolando biologinį laikrodį. Nors jo laikrodis ant rankos rodė vėlyvą popietę, kūnas sakė, kad jau vidurnaktis. Galutinai sumontavęs visą filmą ir įrašęs jį į kompaktinę plokštelę, nužingsniavo po prieblandoje skendinčiu kupolu. Pasiekęs apšviestą aikštelę, įteikė kompaktinę plokštelę NASA ryšių inžinieriui, atsakingam už pasirengimą spaudos konferencijai.

— Dėkui, Maikai, — tarė inžinierius ir, kilstelėjęs plokštelę, mirktelėjo. — Kaip sakoma, geriau vieną kartą pamatyti, ar ne?

Tolandas nusijuokė.

— Tikiuosi, prezidentui patiks.

— Be jokių abejonių. Na, tavo darbas jau baigtas. Dabar gali sau atsipūsti ir mėgautis reginiu.

— Gerai.

Tolandas dar kiek pastoviniavo šviesos nupliekstoje aikštelėje, stebėdamas džiūgaujančius NASA žmones, susidaužiančius alaus skardinėmis už meteoritą. Nors Tolandui pačiam knietėjo prie jų prisidėti, tačiau jautėsi visiškai išsekęs. Apsidairė, ar kur neišvyks Rachelės Sikston, tačiau ji tuo metu veikliausiai kalbėjosi su prezidentu.

Bandys išstumti ją į televiziją, pamanė sau Tolandas. Jis pats neprieštarautų: Rachelė tikrai papuoštų kalbėtojų apie meteoritą būrelį. Be dailios išvaizdos, ji buvo kaip reta pasitikinti savimi. Tolandui tokių moterų iki šiol beveik nepasitaikydavo sutikti, o televizijoje, kur praleisdavo daugiausia laiko, sukiodavosi arba plėšrios, dantimis karjeros siekiančios piranijos, arba dailios išsičiustijusios lėlytės.

Tyliai pasišalinęs nuo šurmuliuojančios minios, Tolandas patraukė po kupolu vinguriuojančių kelių labirintais, stebėdamasis, kur prapuolė kiti jo bičiuliai mokslo gumbai. Jeigu jie irgi taip pat nusikalė kaip ir jis, greičiausiai dabar, pasitaikius progai, turėtų snausti savo miegmaišiuose. Priešais Tolando akis kiek tolėliau sumirgėjo išpėjamieji ženklai, išdėstyti aplink šachtą. Atmintyje sukirbo ir ėmė kilti praėjusių laikų prisiminimai. Tolandas pamėgino nuvyti juos šalin.

Šalin, vaiduokliai, mintyse tarė sau. Kai jis pervargdavo ar likdavo kur vienas, o taip visada nutikdavo šlovingiausiomis akimirkomis, jį imdavo persekioti prisiminimai.// dabar turėtų būti greta, sukuždėjo tas pats įkyrus balsas. Vienui vienas žingsniuodamas prieblandoje, Tolandas pasijuto vis labiau grimztaş į praeitį.

Jiedu su Cile Berč susidraugavo koledže. Per Valentino dieną Maikas pakvietė ją į jūdvių pamėgtą restoraną. Kai padavėjas Cilei atnešė desertą, ši išvydo priešais save rožę ir žiedą su brangakmeniu. Cilija viską suprato be žodžių. Sudrėkusiomis akimis ji ištarė tą vienintelį žodelį, nuo kurio Maikas Tolandas pasijuto devintame danguje. — Taip.

Kupini džiaugsmingų lūkesčių, jiedu įsigijo nedidelį namelį Pasadenos priemiestyje, kur Cilė buvo radusi mokytojos vietą. Nors užmokėstį gaudavo kuklų, tačiau tai buvo tik pradžia, be to, nuo ten buvo ranka pasiekiamas Skripso okeanografijos institutas, kuriame Tolandas gavo ilgai svajotą darbą geologinius tyrimus atliekančiame laive. Maikas retkarčiais kokioms trims keturioms dienoms išplaukdavo į jūrą, o kai sugrįždavo, jiedu karštai puldavo vienas kitam į glėbį.

Plaukiodamas jūromis, Tolandas ėmė šį bei tą filmuoti Cilei iš laivo kasdienybės. Iš vienos kelionės jis parsivežė paprasta buitine kamera pro batiskafo iluminatorių nufilmuotą iki tol niekam nežinomą ypatingą chemotropinę sepiją. Filmuojant jo įrašyti komentarai tiesiog trykšte tryško jaunatvišku veržlumu.

Gelmėse gyvena tūkstančiai nežinomų rūšių! — bėrė jis. — Mes kiek patyrinėjome tik patį paviršių! Ten, giliai, tūno nuostabiausios paslaptys!

Cilę tikrai sužavėjo vyro užsidegimas ir tai, kaip jis suprantama kalba dėstė mokslo tiesas. Ji tuoj pat parodė tą vaizdajuostę savo mokiniam, ir filmas susilaukė visuotinio pripažinimo. Juostą skolinosi ir kiti mokytojai. Ėmė persirašinėti tėvai. Visi nekantravo sulaukti tęsinio. Ir tuomet Cilei dingtelėjo mintis. Ji nusiuntė kasetę į NBC, kur dirbo jos koledžo laikų draugė.

Praslinkus dviem mėnesiams, vieną dieną Maikas Tolandas pakvietė išeiti pakvėpuoti grynu oru Kingmano paplūdimiu. Tai buvo jų mėgstama pasivaikščiojimų vieta.

— Turiu tau naujieną, — tarė Tolandas.

Cilė sustojo ir suėmė vyrą už rankų. Vilnys tyliai pliuskeno jiems į pėdas.

— Kokią?

Maikas tiesiog nenustygo savo kailyje.

— Praeitą savaitę man paskambino iš NBC. Jie man siūlo būti laidų apie okeaną vedėju. Tarsi sapnas. Kitais metais ketina rengti ekspediciją!

Cilė šypsodamasi pabučiavo jį.

— Nuostabu.

Po pusmečio, jiedviem su Cile plaukiojant netolies Katalinos, Cilė ėmė skustis skausmais šone. Keletą savaičių jie nekreipė į tai didesnio dėmesio, tačiau skausmai vis stiprėjo. Cilė nuvyko pas gydytojus išsitiirti.

Ir per vieną akimirką Tolando laimė sudužo į šipulius. Cilė sirgo. Be galo sunkiai.

— Ketvirtoji limfomos stadija, — paaiškino gydytojai. — Jos amžiaus žmonėms retai pasitaiko ja sirgti, tačiau būna visai.

Cilė su Tolandu apsilankė begalėje klinikų ir ligoninių, konsultavosi su pačiais geriausiais specialistais. Tačiau visų jų atsakymas būdavo toks pat. Jokių vilčių pasveikti.

To negali būti! Tolandas metė darbą Skripso institute, liovėsi sukti dokumentinius filmus NBC ir

visas savo jėgas ir meilę sutelkė vien Cilei, bandydamas padėti jai pasveikti. Ji taip ryžtingai kovojo, taip kantriai pakėlė visus skausmus, kad Maiko meilė jai tik dar labiau suliepsnojo. Jiedu traukdavo į ilgus pasivaikščiojimus po Kingmano paplūdimį, ir jis pasakodavo jai apie dalykus, kurių jie imsiąsi, kai ji pasveiks.

Deja.

Praslinkus vos septyniems mėnesiams, Maikas sėdėjo baltutėlėje ligoninės palatoje prie mirštančios savo žmonos. Jos veido jau nebuvo įmanoma pažinti. Vėžio brydę dar papildė žmogų it lapą supurtanti chemoterapija. Iš jos liko vieni kaulai ir oda. Paskutiniosios valandos buvo nepakeliamos.

— Maikai, — pratarė ji slopiu balsu. — Jau viskas.

— Ne.

Tolando akys sudrėko.

— Tau reikia gyventi toliau, — tarė Cilė. — Pažadėk, kad susirasi kitą žmoną.

— Man jokios kitos nereikia.

Maikas negalėjo apie tai nė pagalvoti.

— Nepasiduok.

Cilė mirė vaiskų, giedrą birželio sekmadienio rytą. Maiklas Tolandas pasijuto tarsi laivas, nutrauktas nuo inkaro ir nusvistas į audringą jūrą. Ištįsą mėnesį jis klaidžiojo nieko nematančiu žvilgsniu. Draugų užuojauta jį tik žeidė.

Nevalia visą laiką gedėti, galiausiai nutarė jis. *Reikia dirbti*. Ir Tolandas visa galva pasinėrė į *Paslaptingąjį vandenų pasaulį*. O šis, drąsiai galima tvirtinti, padėjo jam nepalūžti. Per ketverius metus jo laida tapo viena žiūrimiausių. Nepaisant nuolatinių bičiulių pastangų jam ką nors pripiršti, Tolandą vargais negalais pavyko atitempti į vos keletą pasimatymų. Tačiau visos mezgamos pažintys nutrūkdavo, todėl galiausiai Tolandas apskritai numojo į jas ranka, visą kaltę suversdamas įtemptai dienotvarkei. Tačiau bičiuliai žinojo, kad jį vis dar slegia žmonos netektis.

Priešais Tolando akis šmėstelėjusi tamsi meteorito šachta atitraukė jį nuo geliančių prisiminimų. Jis atsitokėjęs pasipurtė ir patraukė prie eketės. Prieblandoje vanduo atrodė ištis stebuklingai. Jo paviršius žibuliavo tarsi mėnesienos užlietas tvenkinys. Tolando žvilgsnį patraukė vandens paviršių dengiantys maži švytintys taškeliai, sakytum vanduo būtų nužiręs mėlynai žaliomis kibirkštelėmis. Jis ilgai taip stovėjo, žvelgdamas į priešais mirguliuojančias švieses.

Atrodo, lyg kažkur matyta.

Pastebėjęs blikčiojančias švieses pamanė, kad tai tolimų šviesų atspindžiai. Tačiau atidžiau įsižiūrėjęs išvydo, jog atspindžių atspalvis žalsvas ir, regis, banguojantis tam tikru ritmu, tarytum vandens paviršius būtų gyvas švytintis kūnas.

Išmuštas iš vėžių Tolandas žengtelėjo anapus įspėjamųjų ženklų prie akivaro.

Kitame hemisferos gale iš KLV būdelės į prieblandą žengė Rachelė Sikston. Ji stabtelėjo sutrikdyta aplinkui tvyrančios tamsos. Dabar kupolas priminė tamsią olą, blausiai nušviečiamą tolimų šviesų atspindžių. Susigūžusi nuo gobiančios tamsos, ji patraukė šviesų link.

Rachelė liko patenkinta savo akistata su Baltaisiais rūmais. Atgavusi žadą po nedidelės prezidento staigmenos, ji sklandžiai išklojo viską, ką žinojo apie meteoritą. Jai šnekant, nepasitikėjamą klausytojų veiduose pamažu pakeitė abejonė, galiausiai virtusi viltingu džiugesiu.

— Nežemiška gyvybė? — šūktelėjo vienas. — Žinai, ką tai reiškia?

— Be abejo, — atsiliepė kitas. — Tai reiškia, kad mes laimėsime rinkimus.

Rachelė žingsniavo apšviestos aikštelės link ir įsivaizdavo, kokio atgarsio susilauks iš čia nuskambėsianti žinia, vienu gaistu nušluosianti jos tėvą šalikelėn.

Tačiau jis to ir nusipelnė.

Vos tik Rachelės širdyje imdavo busti koks švelnesnis jausmas tėvui, išsyk jai prieš akis iškildavo mama. Katerina Sikston. Jis trypte trypė jos širdį,

kai vakarais parsirasdavo į namus begėdiškai išsišiepęs ir prakvėpęs moteriškais kvėpalais. Viešai dėdavosi doru tikinčiuoju, o paslapčia apgaudinėjo mamą ir jai melavo, nes puikiai žinojo, kad jina jo niekada nepaliks.

Taigi, pamanė ji, *senatorius Sikstonas gaus, ko nusipelnęs*.

Spaudos konferencijai paruoštoje aikštelėje šurmuliavo minia. Šnypštė atidaromas alus skardinėse.

Rachelė, braudamasi pro žmones, jautėsi tarsi patekusi į abiturientų išleistuves. Ji apsidairė, tačiau Maiklo Tolando nepamatė.

Salia jos tarsi iš po žemių išdygo Korkis Marlinsonas.

— Ieškai Maiko?

Rachelė sutriko taip netikėtai užklupta.

— Na... Ne... Panašiai.

Korkis su nepasitenkinimu pakratė galvą.

— Taip ir maniau. Maikas ką tik pasišalino. Ko gero, patraukė kiek snūstelėti.

Korkis prisimerkęs pažvelgė į prieblandą.

— Tačiau gal dar spėsi jį pasivyti. Jis šyptelėjo ir parodė ton pusėn.

— Maikas negali ramiai praeiti pro vandenį.

Pažvelgusi nurodyta kryptimi, Rachelė išvydo stovinčio prie šachtos ir spitrijančio į vandenį Maiko Tolando siluetą.

— Ką jis ten veikia? — paklausė ji. — Prie krašto stovėti juk pavojinga.

Korkis šyptelėjo.

— Gal šlapinasi. Einam, nustumsim į vandenį.

Rachelė su Korkiu patraukė šachtos link. Jiedviem priartėjus prie Maiklo Tolando, Korkis šūktelėjo.

— Ei, pamiršai savo nardymo kostiumą?!

Tolandas atsigręžė į juos. Rachelė netgi prieblandoje išvelgė jo veide kažkokį liūdesį. Be to, buvo nutviektas keistos, tarsi iš šachtos sklindančios šviesos.

— Kas nors atsitiko, Maikai? — pasiteiravo ji.

— Šis tas.

Maikas parodė pirštu į vandenį.

Korkis žengė už išpėjamųjų ženklų ir atsistojo greta Maiko prie properšos krašto. Korkio šelmiškas žvilgsnis dingo, vos tik jis užmetė akį į vandenį. Rachelė taip pat atsistojo greta. Kai pažvelgė į kiaurymę, ją nustebino vandens paviršiuje daugybė mėlynai žalių judančių taškelių. Sakytum plaukiojančios neoninės dulkelės. Jai pasidingojo, jog tai galbūt kokia nors siūbuojanti augmenija. Vaizdas nuostabus.

Tolandas pakėlė ledokšnį ir švystelėjo į vandenį. Ištiškę purslai žybtelėjo žalsva šviesa.

— Maikai, — aiškiai sutrikdytas tokio reginio, prabilo Korkis, — tikiuosi, žinai, kas čia?

Tolandas suraukė kaktą.

— Kuo puikiausiai. Tik nenumanau, kaip, velniai rautų, jie galėjo *čia* atsirasti.

39

— Čia žiuželiniai, — paaiškino Maikas, įbedęs žvilgsnį į švytintį vandenį.

— Niežuliniai? — vyptelėjo Korkis.

Tačiau Rachelė jautė, kad Maikas Tolandas nejuokauja.

— Neįsivaizduoju, kaip galėjo čia patekti, — tarė Tolandas, — tačiau šiame vandenyje prieš mūsų akis plauko bioluminescuojantys žiuželiniai.

— Bioluminescuojantys?.. *O paprasta kalba?*

— Vienaląstis planktonas, gebantis oksiduoti liuminescuojantį katalizatorių liuceferiną.

Daug aiškiau.

Tolandas atsiduso ir atsigręžė į Korkį.

— Klausyk, ar yra bent menkutė tikimybė, jog tame meteorite galėjo būti ir gyvų padarų?

Korkis prapliupo kvatotis.

— Nejuokauk, Maikai!

— Nejuokauju.

— Nieku gyvu! Jeigu NASA bent kiek įtartų, jog toje uoloje esama gyvybės, nieku gyvu nebūtų ištraukusi jos į paviršių.

Toks atsakymas Tolandui, regis, užminė tik dar daugiau mįslių.

— Be mikroskopo negaliu patvirtinti, — tarė jis, — tačiau man atrodo, kad tai *Pyrrophyta* tipo

planktonas. Išvertus iš graikų kalbos reiškia „liepsnojantis augalas“. Arkties vandenyne jo knibždėte knibžda.

Korkis gūžtelėjo pečiais.

— Tada kodėl klausai, ar jie galėjo atkakti iš kosmoso?

— Kadangi, — atsiliepė Tolandas, — meteoritas buvo palaidotas ledyne, kurį sudaro *gėlas* kalnų šaltinių vanduo. Vanduo šioje šachtoje susidarė ištirpus ledui. Kaip jame galėjo atsirasti vandenyno gyvūnų?

Po šių Tolando žodžių visi susimąstę nutilo.

Rachelė, stovėdama ant eketės krašto, mėgino sutelkti savo mintis ties šiuo galvosūkiu. *Bioluminescuojantis planktonas ledyno šachtoje. Kokios galėtų būti išvados?*

— Ten turi būti koks nors įtrūkimas, — prabilo Tolandas. — Kitaip paaiškinti neįmanoma. Planktonas pateko čia pro kokį nors plyšį lede, kuriuo prasiskverbė vanduo.

Rachelė nustebusi klausėsi.

— Prasiskverbė? Iš kur? — Ji prisiminė savo ilgą kelionę traktoriumi nuo vandenyno pakrantės iki čia. — Juk vanduo už trijų kilometrų.

Korkis su Tolandu nustebę pažvelgė į Rachele.

— Tiesą sakant, — patikslino Korkis, — vandenynas yra po mumis. Šita ledo lytis plūduriuoja jame.

Rachelė nieko nesuprasdama žvelgė tai į vieną, tai į kitą.

— Plūduriuoja? Bet... Juk tai ledynas.

— Taip, čia ledynas, — aiškino Tolandas. — Tačiau po mumis nėra nė pėdos žemės. Ledo luitai kartais atskyla nuo krantų ir nuplaukia tarsi milžiniški ledo gūbriai. Jie ir vadinami šelfais... Plaukiojančiomis ledo lytimis.

Jis kiek patylėjo ir tarė:

— Šioje vietoje iki vandenyno turėtų būti koks pusantro kilometro. Rachelė, galiausiai supratusi, kur esanti, baugščiai apsidairė.

Tai neprasprūdo pro Tolando akis. Jis padrašinamai treptelėjo koja ledą.

— Nerimauti nėra reikalo. Šitas ledas šimto metrų storumo, iš jų šešiasdešimt panirę po vandeniu kaip ledo gabalėliai stiklinėje. Seifas tvirtas kaip žemė. Dangoraižius gali rėsti.

Rachelė nedrąsiai pakinkavo galva. Nors užplūdo nuogastavimai, galiausiai suvokė Tolando pateiktą planktono radimosi teoriją. *Pasak jo, šiame lede esama plyšio, siekiančio vandenyną, per kurį ir atplaukė planktonas.* Visiškai tikėtinas paaiškinimas, nors Rachelei vis tiek nedavė ramybės viena mintis. Nora Mangor juk pabrėžė padariusi ne vieną tyrimą ir nustačiusi, jog ledyne nesama jokių įtrūkimų.

Rachelė pažvelgė į Tolandą.

— Tačiau juk ledyno vienalytiškumas ir leido tiksliai nustatyti meteorito kritimo datą? Juk daktarė Mangor tvirtino, kad ledyne nėra nė menkausio skilimo?

Korkis suraukė kaktą.

— Regis, ledo karalienė šįkart apsižioplino.

Pamėgintum ištarti tai garsiai, pamanė sau Rachelė, kaipmat gautum ledą į kuprą.

Tolandas, stebėdamas švytinčius padarėlius, pasikasė smakrą.

— Kito paaiškinimo būti negali. Tik plyšys.

Turėtų būti kaip reikiant plyšelis, pamanė Rachelė. Ledo storis šioje vietoje šimtas metrų, jis šešiasdešimt metrų nugrimzdęs po vandeniu, vadinasi, plyšys dar turėtų kirsti keturiasdešimt metrų ledo. *O Nora Mangor tvirtino neaptikusi jokių įtrūkimų.*

— Klausyk, — kreipėsi Tolandas į Korkį. — Nubėk, surask Norą. Gal ji sugebės tai paaiškinti. Ir suieškok Mingą: jis turėtų tiksliai žinoti, kas tokie šie padarėliai.

Korkis nužingsniavo.

— Paskubėk, — šūktelėjo jam pavymui Tolandas. — Atrodo, švytėjimas pamažu silpsta.

Rachelė pažvelgė į eketę. Žalias švytėjimas iš tiesų jau buvo kiek priblėsęs. Tolandas nusimetė savo kailinę striukę ir atsigulė prie properšos krašto.

Rachelė nusistebėjo:

- Maikai?
- Noriu patikrinti, ar nesimato į vidų plūstančio jūros vandens srovės.
- Ir vienmarškinis guliesi ant ledo?
- Aha.

Tolandas prišliaužė prie pat akivaro krašto ir nuleidęs įmerkė vieną rankovės galą į vandenį.

— Tai labai tikslus vandens sūrumo testas, kurį pasitelkia net patys žymiausi okeanologai. Vadinamasis „lyžtelėk sumirkytą rankovę“.

Kiek tolėliau kupolo ledo plynėje prigludęs Delta Pirmas net suprakaitavęs sukiojo vairalazdę, mėgindamas nulaikyti apgadintą mikrorobotą virš būrelio, susispietusio aplink eketę, galvų. Iš nugirsto pokalbio buvo visiškai aišku, jog paslapties siūlą jie vynioja pasiutusiai greitai.

— Susisiek su vadu, — tarė jis. — Turime rimtų nemalonumų.

40

Gabrielė Ešė, būdama moksleivė, ne kartą lankėsi Baltuosiuose rūmuose su ekskursijomis, vogčiomis svajodama kada nors pati čia dirbti ir

priklausyti išrinktiesiems, brėžiantiems šalies ateities kelius. Tačiau dabar, traukdama per juos, jautėsi klaikiai nejaukiai.

Kai sargybinis nuo rytinio įvažiavimo atlydėjo ją į išdabintą laukiamąjį, ji nesiliovė sukti galvos, ko siekia paslaptįingasis jos informatorius. Pakviesti Gabrielę į Baltuosius rūmus — tikra beprotybė. *O jeigu mane kas pastebės?* Tapusi dešiniąja senatoriaus Sikstono ranka, pastaruoju metu ji dažnokai šmėkščiojo televizijoje ir laikraščių puslapiuose. Be jokios abejonės, ją kas nors tikrai pažins.

— Panelė Ešė?

Gabrielė pakėlė akis. Priešais ją laukiamajame stovėjo maloniai besišypsantis apsaugininkas.

— Prašyčiau pažvelgti ten.

Jis mostelėjo ranka.

Gabrielę, grįžtelėjusią į tą pusę, apakino blykstė.

— Dėkoju, panele.

Apsaugininkas palydėjo ją prie stalo ir ištiesė plunksnakotį.

— Pasirašykite lankytojų knygoje.

Jis pastūmė artyn storą oda rištą knygą.

Gabrielė dirstelėjo į ją. Puslapis buvo tuščias. Ji prisiminė kartą girdėjusi pasakojant, jog kiekvienam Baltųjų rūmų lankytojui, saugant apsilankymo konfidencialumą, pasirašyti pateikiamas atskiras lapas. Ji pasirašė.

Slaptas susitikimas.

Gabrielei praėjus pro metalo detektorių, sargybinis šyptelėjęs patapšnojo jai per petį ir palinkėjo:

— Geros dienos, panele Ešė.

Gabrielė kilimais išklotu koridoriumi nusekė paskui apsaugininką iki kito posto, įrengto už penkiolikos metrų. Čia dar vienas sargybinis kaip tik baigė ruošti lankytojo kortelę. Jis pramušė joje skylę, užrišo virvelę ir užnėrė ją Rachelei ant kaklo. Ką tik iš laminavimo aparato ištrauktas plastikas buvo dar šiltas. Nuotrauka — daryta prieš penkiolika sekundžių.

Gabrielė buvo apstulbusi. *Ir dar sakoma, kad vyriausybė dirba atbulomis rankomis?*

Įkandin apsaugininko ji toliau žengė į Baltųjų rūmų gelmes. Gabrielei darėsi vis nejaukiau. Ją pakvietusiam žmogui slaptumas akivaizdžiai buvo nė motais. Gabrielė gavo lankytojo bilietą, pasirašė svečių knygoje ir dabar traukė antrojo Baltųjų rūmų aukšto, kuriame kaip tik vyko ekskursijos, koridoriumi.

— O čia Porceliano menė, — porino gidas turistų pulkeliui, — kurioje yra ir Nensės Reigan po devynis šimtus penkiasdešimt du dolerius kainavusių rausvo porceliano puodelių, 1981-aisiais įžiebusių ginčus dėl perdėto išlaidavimo.

Gabrielė, pralenkusi vieną pulkelių, lydimą apsaugininko pasiekė plačius marmuro laiptus, kuriais kaip kartas leidosi kitas turistų būrelis.

— Mes tuoj pateksime į tūkstančio kvadratinių metrų ploto rytinį sparną, — pasakojo gidas, — kur Abigailė Adams kartą buvo išdžiausčiusi Džono Adamso skalbinius. Paskui praeisime pro Raudonąją

menę, kurioje Dolė Medison girdydavo svečių šalių vadovus prieš jų derybas su Džeimsu Medisonu.

Turistai prapliupo juoktis.

Gabrielė paskui apsaugininką kopė laiptais pro aibę užtvarų ir kelią pastojančių virvių į turistams neprieinamą pastato dalį. Užlipę laiptais, jie įžengė į menę, kurią Gabrielei iki tol buvo tekę matyti tik nuotraukose arba per televiziją. Jai net užėmė kvapą.

Dieve mano, juk tai Žemėlapių menė!

Atvėręs sienoje įrengtas tam tikras plokštes, gabalas po gabalo galėjai atskleisti viso pasaulio žemėlapi. Būtent čia Ruzveltas praleisdavo daug laiko per Antrąjį pasaulinį. Deja, būtent jame Klintonas paskelbė apie savo nuotykius su Monika Levinski. Gabrielė skubiai nuvijo šią mintį į šalį. Tačiau užvis svarbiausia, jog iš Žemėlapių menės patenkama tiesiai į vakarų sparną, kuriame įsikūrę didieji Baltųjų rūmų šulai. Gabrielė Ešė nieku gyvu nesitikėjo dabar čia pateksianti. Manė, jog elektroninius laiškus siųsdavo koks siekiantis prasimušti jaunas stažuotojas arba padėjėjas, dirbantis ne tokiuose aukštuose kabinetuose. Matyt, ji bus klydusi.

Einu į vakarų sparną...

Apsaugininkas nuvedė ją iki pat kilimais iškloto koridoriaus galo ir sustojo prie durų be jokios lentelės. Jis pasibeldė. Gabrielės širdis, rodės, tuoj iššoks iš krūtinės.

— Prašom, — pasigirdo balsas iš vidaus.

Vyras pradarė duris ir davė ženklą Gabrielei užėti. Gabrielė žengė į vidų. Žaliuzės buvo nuleistos, ir kabinetas skendėjo prieblandoje. Už stalo tamsavo kažkieno siluetas.

— Panelė Ešė? — atsklido balsas iš už rūkalų dūmų debesio. — Sveika.

Kai akys priprato prie prieblandos ir ji priešais save išvydo puikiai pažįstamą veidą, Gabrielė pasijuto visiškai išmušta iš vėžių. *Ji man siuntė elektroninius laiškus?*

— Malonu jus matyti, — šaltai tarė Mardžorė Tenč.

— Panele... Tenč? — išlemeno niekaip kvapo neatgaunanti Gabrielė.

— Vadink mane Mardžore.

Medūzą primenanti moteris atsistojo, tarytum slibinas leisdama dūmus per nosį.

— Mudvi neišvengiamai tapsime tikromis draugėmis.

41

Nora Mangor atsistojo prie ledo šulinio greta Tolando, Rachelės bei Korkio ir įsistebeilijo į juodą kaip derva vandens paviršių.

— Maikai, — prabilo ji, — labai sąmojinga. Čia nėra jokios bioluminescencijos.

Tolandas dabar gailėjosi, kad jam netoptelėjo mintis viso to nufilmuoti, nes, kol Korkis dairėsi Noros ir Mingo, švytėjimas ėmė staigiai blėsti. Per kelias minutes Mikčiojimas visiškai užgeso.

Tolandas paėmęs švystelėjo į vandenį dar vieną ledo gabalą, tačiau veltui. Žalio tvykstelėjimo kaip anąkart nebuvo.

— Kur jie išgaravo? — nusistebėjo Korkis.

Tolandui dingtelėjo vienas labai tikėtinas paaiškinimas. Bioluminescencija — vienas išradingiausių gamtos sukurtų gynybos būdų — yra planktono atsakas į iškilusią grėsmę. Planktonas, pajutęs artėjant kokį priešą, ima švytėti, kad pritrauktų dar didesnę plėšrūną, kuris nubaidytų pirmąjį užpuoliką. Todėl dabar planktonas, iplukdytas pro plyšį į ledo šulinį, pasijuto atsidūręs gėlame vandenyje ir, lėtai gaišdamas, ėmė švytėti.

— Manyčiau, kad jie išgaišo.

— Juos kažkas prarijo, — pašaipiai tarė Nora. — Ko gero, bus atplaukęs koks banginis.

Korkis dirstelėjo į ją.

— Aš savo akimis mačiau švytėjimą, Nora.

— Prieš ar po LSD dozės?

— Kodėl mes tau turėtume meluoti? — prisipykęs pasiteiravo Korkis.

— Vyrai — melagiai.

— Na, dėl nuotykių su kitomis moterimis — taip, tačiau tikrai ne dėl bioluminescuojančio planktono.

Tolandas atsiduso.

— Nora, juk tu tikrai žinai, jog vandenynuose po ledu *esama* planktono.

— Maikai, — šyptelėjusi tarė ji, — nemokyk mokyto. Beje, Arkties vandenyne po ledu tarpsta apie du šimtai rūšių titnaginių dumblių. Keturiolika rūšių autotrofinių nanoflagelatų, dvidešimt rūšių heterotrofinių flagelatų, keturiasdešimt rūšių heterotrofinių dinoflagelatų ir keliolika rūšių metazoanų, bei polichetai, amfipodai, kopepodai, eufauzidai ir žuvys. Gal yra kokių klausimų?

Tolandas suraukė kaklą.

— Be abejo, pažįsti Arkties gyvūniją kaip penkis savo pirštus, taigi žinai, jog po mumis veši gyvybė. Tada kodėl netiki, jog šulinyje galėjo pasirodyti bioluminescuojantis planktonas?

— Kadangi šita eketė yra aklinas *gėlo* vandens tvenkinys. Joks planktonas čia niekaip negalėtų prasiskverbti!

— Vandenyje jaučiasi sūrumas, — neatlyžo Tolandas. — Labai silpnas, tačiau juntamas. Į jį pro kažkur prasisunkia jūros vanduo.

— Kurgi ne, — kreivai šyptelėjo Nora. — Pajutai sūrumą. Lyžtelėjai senos priprakaituotos striukės rankovę ir nutarei, jog ŽSS atlikti ledo tankio tyrimai ir penkiolika ledo gręžinių buvo netikslūs.

Tolandas kyštelėjo jai po nosimi kaip įrodymą šlapią savo striukės rankovę.

— Maikai, nesirengiu laižyti tavo sumautos striukės.

Ji dar kartą pažvelgė į šulinio akivarą.

— Ar galėčiau paklausti, ko tariamiems planktono spiečiams per tariamą plyšį veržtis į šitą šulinį?

— Dėl šilumos? — spėjo Tolandas. — Daugelį jūros gyvių patraukia šiluma. Traukdami kaitinome meteoritą. Galimas daiktas, planktonas instinktyviai plūstelėjo sušilusio vandens link.

Korkis pritariamai linktelėjo.

— Labai tikėtina.

— Tikėtina? — užvertė akis Nora. — O aš negaliu patikėti, kad judu laikomi žymiais mokslininkais. Negi jums nešovė į galvą mintis, kad jeigu ten ir būtų koks plyšys, — nors aš galiu užtikrinti, kad jokio plyšio nėra, — jūros vanduo nieku gyvu nepakiltų iki šito šulinio.

Ji priekaištingai nužvelgė abu vyrus.

— Tačiau, Nora... — žiojosi prieštarauti Korkis.

— Ponai! Mes esame virš jūros lygio.

Ji treptelėjo koja ledą.

— Aūū? Ar girdite mane? Šitas ledo šelfas iškilęs keturiasdešimt metrų virš jūros lygio. Užmiršote statų pakrantės skardį? Mes virš vandenyno lygio. Jeigu šiame šulinyje būtų koks plyšys, vanduo iš jo ištektų, o ne plūstų į jį. Tai vadinama Žemės trauka.

Tolandas su Korkiu susižvalgė.

— Velniava, — mestelėjo Korkis. — Apie tai nepagalvojau. Nora pamojo ranka į vandenį ledo ertmėje.

— Galbūt taip pat atkreipėte dėmesį, kad vandens lygis nesikeičia? Tolandas pasijuto visiškai kvailai. Noros tiesa. Jeigu ten būtų koks

plyšys, vanduo išbėgtų žemyn, o ne plūstų į vidų. Jis kiek patylėjo ir paskui atsідusęs tarė:

— Aha. Regis, plyšio teorija išties netinka. Tačiau mes visi matėme bioluminescenciją. Peršasi išvada, kad šis ledynas nėra vientiso ledo. Suprantu, kad tavo ledo datavimai iš esmės remiasi prielaida, jog ledynas yra vientisas ledo luitas, tačiau...

— Prielaida? — Nora vis labiau karščia vosi. — Maikai, neužmiršk, jog tai ne tik mano duomenys. NASA taip pat juos patvirtino. Mes vienbalsiai priėjome išvadą, jog šis ledynas yra vientisas. Be menkiausių įtrūkimų.

Tolandas žvilgtelėjo į apšviestoje aikštelėje šurmuliuojančią minią.

— Kad ir kaip ten būtų, manau, turėtume pranešti apie tai direktoriui ir...

— Visiška nesąmonė! — tėsė Nora. — Kartoju dar sykį — šitas ledynas yra vientisas kaip krištolas. Jam, matote, kažkas pasivaideno ir, palaižęs rankovę, nutarė, jog tai teisybė.

Ji plačiais žingsniais pasileido prie artimiausio darbo stalo ir pasičiupo nuo jo keletą įtaisų.

— Paimsiu vandens mėginį ir pamatysite, kad jame nėra kvapo nėra jokio jūrų planktono — nei gyvo, nei išgaišusio!

Rachelė su vyrais stebėjo, kaip Nora sterilia pipete, pritvirtinta prie strypo, pasėmė ledo šulinio

vandens. Paskui užlašino keletą lašų ant mažytį mikroskopą primenančio įtaiso. Po to, nukreipusi jį šviesos, sklindančios iš kitapus kupolo, link, palinko prie jo vamzdelio. Ir po akimirkos prapliupo keiksmiais.

— Jėzau aukštiekninkas! — Ji pakratė įtaisą ir vėl prikišo akį. — Po paraliais! Ko gero, bus sugedęs refraktometras!

— Jūros vanduo? — piktdžiugiškai mestelėjo Korkis. Nora suraukė kaktą.

— Iš dalies. Įtaisas rodo vandenyje tris nuošimčius sūrymo, nors tai ir neįmanoma. Šitas ledynas yra iš gėlo vandens. Jame neturėtų būti nė kruopelės druskos.

Nora nusinešė mėginį prie kito mikroskopo ir vėl sudejavo.

— Planktonas? — pasiteiravo Tolandas.

— Didžioji polihidra, — šįkart jau ramiu balsu atsiliepė ji. — Viena dažniausiai po ledynais aptinkamų planktono rūšių.

Ji, pakėlus galvą, pažvelgė į Tolandą.

— Išgaišę. Patekę į gėlą vandenį ilgai neišgyveno.

Visas ketvertas ilgą laiką nepratardami nė žodžio stovėjo prie gilaus ledo šulinio.

Rachelės galvoje ėmė suktis mintys, kokių padarinių šitas keistas galvosūkis galėtų turėti visam NASA atradimui. Regis, nieko ypatinga, tačiau Rachelė iš savo patirties žinojo, kad kartais ištisi teorijų rūmai sugriūna pajudinus net ir menkesnį šapelį nei šis.

— Kas nors nutiko? — netoliese sududeno balsas.

Visi kaip vienas grįžtelėjo į tą pusę. Iš tamsos išniro gremėzdiška NASA direktoriaus figūra.

— Vienas menkutis keblumas dėl vandens sudėties šulinyje, — tarė Tolandas. — Dabar kaip tik dėl jo sukame galvas.

Korkis beveik piktdžiugiškai įsiterpė:

— Noros duomenys pasirodė netikslūs.

— Išgraužk, — sušnypštė Nora.

Direktorius, suraukęs vešlius savo antakius, prisiartino prie jų.

— Kokie netikslumai? Tolandas lengvai atsiduso.

— Eketėje aptikome tris nuošimčius jūros vandens, o tai kertasi su ledynologinio tyrimo duomenimis, jog meteoritas išalęs vientisame gėlo vandens ledyne. — Jis kiek patylėjo ir pridūrė: — Be to, jame esama ir planktono.

Ekstriomas tik sužaubavo akimis.

— Bet juk tai negalimas dalykas. Ledyne nėra nė menkausio įtrūkimo. Tai patvirtino ir ŽSS duomenys. Meteoritas gulėjo vientisame ledo luite.

Rachelė žinojo, kad Ekstriomas sako tiesą. Remiantis NASA atliktais tankio tyrimais, ledo luitas yra vientisas. Meteoritas išalęs kaip musė gintare. Nė menkausio įtrūkimo. Tačiau Rachelei, įsivaizdavusiai, kaip buvo atliekami tie ŽSS tyrimai, staiga dingtelėjo viena netikėta mintis...

— Be to, — tęsė Ekstriomas, — daktarės Mangor padaryti ledo gręžiniai taip pat patvirtino mūsų duomenis.

— Būtent! — šuktelėjo Nora, švystelėdama refraktometrą ant stalo. — Nė menkausios abejonės. Ledynas švarus kaip krištolas. Tačiau vis tiek neaišku, kaip čia pateko druska ir planktonas.

— O man atrodo, — drąsiai, nustebindama net pati save, prabilo Rachelė. — Gali būti ir dar vienas paaiškinimas.

Visi su nepasitikėjimu žvelgė į ją, laukdami, ką ši pasakys. Rachelė šyptelėjo ir tarė:

— Yra vienas ganėtinai įtikimas paaiškinimas, iš kur galėjo rasti druska ir planktonas.

Ji, šyptelėjusi puse lūpų, dirstelėjo į Tolandą.

— Tiesą sakant, Maikai, stebiuosi, kad tai neatėjo tau į galvą.

42

— Planktonas buvo išalęs į ledą? — abejojančiu balsu nusistebėjo Korkis. — Neįsižeisk, tačiau paprastai, jei kas sušąla, žūsta. Neužmiršk, jog tie padarėliai švytėjo.

— Tiesą sakant, — prabilo Tolandas, nuostabos kupinu žvilgsniu dirstelėjęs į Rachelę, — tai visai galimas daiktas. Esama gyvių, nepalankiomis aplinkybėmis gebančių kuriam laikui tarsi apmirti. Esu

kūręs laidą apie juos.

Rachelė pritariamai linktelėjo.

— Ten pasakojai apie šiaurės lydeką, iššalančią ežerų lede ir peržiemojančią iki pavasario. Bei apie vadinamuosius „vandens lokius“, visiškai išdžiūvančius dykumose ir taip išgulinčius ištisus dešimtmečius, kol sulaukia juos atgaivinančio lietaus.

Tolandas susijuokė.

— Regis, esi mano žiūrovė?

Rachelė kiek sumišusi patraukė pečiais.

— Ką tu norite pasakyti, panele Sikston? — pasiteiravo Nora.

— Stebiuosi, — tarė Tolandas, — kaip man pačiam tai anksčiau netoptelėjo. Veikiausiai ji turi galvoje, jog vienoje programoje, skirtoje toms rūšims, kalbėjau apie planktono rūšį, žiemą iššalančią į ledą, peržiemojančią ir vasarą, ledui aptirpus, vėl atgyjančią. — Tolandas kiek patylėjo, paskui tęsė: — Tiesa, toji rūšis, aptarta programoje, nebuvo bioluminescuojanti, tačiau, galimas daiktas, jog čia bus nutikę panašiai.

— Išalęs planktonas, — toliau kalbėjo Rachelė, nudžiugusi, jog Maiklas Tolandas taip palankiai priėmė jos mintį, — paaiškintų šitą reiškinį. Galbūt praeityje šiame ledyne atsirado kokių ertmių, į kurias priplūdo jūros vandens su planktonu, kurios po to vėl užšalo. Galbūt šiame ledyne esama tokių kartu su planktonu užšalusio jūros vandens nišų? O keliamas įkaitintas meteoritas kirto vieną tokią nišą, jūros vanduo ištirpo, planktonas atgijo ir gėlo vandens eketėje atsirado tie trys nuošimčiai sūrymo.

— Dėl Dievo meilės! — pasipiktinusi šūktelėjo Nora. — Staiga visi tapo ledynų žinovais!

Korkio toks paaiškinimas taip pat neįtikino.

— Tačiau argi ŽSS, tirdama tankį, nebūtų aptikusi jūros vandens nišų? Juk jūros ir gėlo vandens tankiai skiriasi.

— Vos vos, — tarė Rachelė.

— Keturi nuošimčiai — pakankamai žymus skirtumas, — paprieštaravo Nora.

— Laboratorijoje, — atsiliepė Rachelė. — Tačiau ŽSS sukasi apie Žemę dviejų šimtų kilometrų aukštyje. Jos kompiuteriai geba skirti tik bendresnius dalykus: ledą nuo ižo, granitą nuo klinties.

Ji atsigręžė į direktorių.

— Aš tikriausiai nesuklysciau darydama prielaidą, jog ŽSS iš kosmoso negeba skirti, ar ledas iš sūraus, ar gėlo vandens.

Direktorius linktelėjo:

— Tiesa. Keturių nuošimčių skirtumo ŽSS skirti negeba. Iš palydovo ledas iš sūraus ar gėlo vandens atrodo vienodai.

Tolandas sukluso.

— Tai paaiškintų ir nekintantį vandens lygį šulinyje.

Jis pažvelgė į Norą.

— Minėjai, kad šitas planktonas yra?..

— Didžioji polihidra, — tarė Nora. — Ir dabar tikriausiai suki galvą, ar didžioji polihidra geba išlikti išalusi lede? Nudžiugsi išgirdęs, jog atsakymas teigiamas. Didžioji polihidra gausiai aptinkama aplink ledynus, ji bioluminescuoja ir geba peržiemoti lede. Gal dar turite kokių klausimų?

Visi nustebę susižvalgė. Iš Noros balso buvo justai, kad ji dar kažką nutylėjo, tačiau, regis, jos žodžiai patvirtino Rachelės spėjimą.

— Vadinasi, — tarė Tolandas, — tai visiškai tikėtina, ar ne?

— Be abejo, — mestelėjo Nora, — jeigu esi visiškai atsilikėlis.

Rachelė pašnairavo į ją.

— Kaip tai?

Moterų žvilgsniai susikryžiavo.

— Ko gero, jūsų darbe net mažas žinių akmenėlis didelį vežimą apverčia. Patikėkite manimi, tas pat tinka ir ledynologijai.

Nora apvedė akimis kitus.

— Išsiaiškinkime kartą ir visam laikui. Iš tiesų, kaip spėja panelė Sikston, susidaro tokios išalusio jūros vandens nišos. Ledynų tyrinėtojai vadina jas intarpais. Tačiau šie intarpai esti ne vientisos nišos, o

žmogaus plauko storumo gyslelių raizgalynė. Kad šiame šulinyje rastųsi trys nuošimčiai sūrymo, meteoritas turėtų ištirpdyti nežinia kiek ledo.

Ekstriomas susiraukė.

— Tai galų gale įmanoma ar ne?

— Niekų gyvu, — mestelėjo Nora. — Gręždama ledą būčiau aptikusi tokių jūros vandens gyslų.

— Juk gręžiniai daromi atsitiktinai pasirinktose vietose, ar ne? — pasiteiravo Rachelė. — Ar esama tikimybės, jog gręžiniai galėjo paprasčiausiai nepataikyti į jūros vandens gyslas?

— Gręžiau tiesiai virš meteorito. Be to, padariau keliolika gręžinių ir keleto žingsnių spinduliu aplink jį. Patikrinta kiekviena pėda.

— Tik pasiteiravau.

— Mes tuščiai aušiname burną, — tęsė Nora. — Jūros vandens gyslos susidaro tik paviršiniame lede, kuris kasmet sušąla ir vėl ištirpsta. Milno ledynas yra neatitirpstantis. Nors išalęs planktonas būtų labai parankus šio galvosūkio paaiškinimas, galiu užtikrinti, jog šiame ledyne nėra jokių jūros vandens gyslų su išalusiu planktonu.

Visi vėl tylomis ėmė sukti galvas.

Nors jos spėjimas apie lede išalusį planktoną buvo griežtai sukritikuotas, Rachelė, nuodugniai apsvarsčiusi visus turimus duomenis, nebuvo linkusi jo atmesti. Jos nuojauda kuždėjo, jog tai būtų paprasčiausias atsakymas į mįslę, su kuria jie susidūrė. *Priežastis visada paprasčiausia*, tyliai pamanė ji sau. NST mokymuose instruktoriai tai įkalė jiems į galvą. *Teisinga dažniausiai esti paprasčiausia iš visų galimų prielaidų*.

Nora Mangor akivaizdžiai nenorėjo sutikti, jog jos tyrimų duomenys gali būti klaidingi, ir Rachelei dingtelėjo mintis, kad galbūt Nora, išvydusi planktoną ir supratusi, jog apsiriko, dabar paprasčiausiai stengiasi apsiginti.

— Aš, — tarė Rachelė, — ką tik išdėsčiau Baltiesiems rūmams, jog šis meteoritas aptiktas vientisame ledo luite ir nuo pat 1716-ųjų, kai į Žemę trenkėsi garsusis Jungersolio meteoritas, išgulėjo ten palaidotas lede kaip musė gintare. Tačiau dabar, rodos, tai jau kelia šiokių tokių abejonių.

NASA direktorius stovėjo akmeniniu veidu, nepratardamas nė žodžio.

Tolandas atsikrenkštęs prabilo:

— Pritarčiau Rachelei. Ledo akivare esama jūros vandens ir planktono. Kad ir koks būtų galimas paaiškinimas, akivaizdu, jog šulinys nėra aklinas. Mes negalime tvirtinti priešingai.

Korkį, matyt, kamavo abejonės.

— Hm, klausykit, kai mes, astrofizikai, padarome kokią klaidelę, tai ji paprastai būna susijusi su prieš milijardus metų vykusiais dalykais. Ar šitas planktonas ir šlakelis jūros vandens iš tiesų tokie jau svarbūs? Juk, kad ir koks ledas gaubtų meteoritą, vis tiek jam nedaro jokio poveikio. Juk svarbiausia aptiktos fosilijos. Niekam nekyla abejonių dėl to, ar jos tikros. Todėl jei paaiškėtų, jog ledo tyrimuose įsivėlė klaida, tai iš esmės nieko nelemtų. Svarbiausia, kad turime nežemiškos gyvybės egzistavimo įrodymų.

— Dovanokite, daktare Marlinsonai, — kreipėsi Rachelė, — tačiau iš savo, kaip analitikės, patirties negaliu jums nepaprieštarauti. Menkiausias netikslumas, įsivėlęs tarp duomenų, kuriuos NASA rengiasi šįvakar paskelbti, sukeltų abejonių dėl viso kito. Įskaitant ir fosilijas.

Korkiui iš netikėtumo net žandikaulis atvipo.

— Kaip tai? Tomis fosilijomis niekaip nesuabejosi!

— Aš — taip. Jūs — irgi. Bet paaiškėjus, jog NASA paskelbė nepatikimus ledo tyrimo duomenis, iš karto kiltų abejonių, ar patikimi ir kiti.

Nora, akimis svaidydama žaibus, žengė į priekį.

— Mano duomenys patikimi.

Ji atsigręžė į direktorių.

— Galiu jums besąlygiškai įrodyti, jog šiame ledyne sušalusio jūros vandens nišų nėra nė kvapo! Direktorius, nepratardamas nė žodžio, ilgai žvelgė į ją.

— Kaip?

Nora išdėstė savo planą. Jai baigus, Rachelė turėjo pripažinti, jog mintis išties nebloga.

Tačiau direktorius, regis, abejojo.

— O duomenys jau bus galutiniai?
 — Šimtu nuošimčių, — patikino Nora. — Jeigu kur nors greta ledo šulinio esama bent šlakelio sušalusio sūrymo, mes jį aptiksim. Užtektų vos poros lašelių, ir mano įtaisai juos suuos.
 Direktorius suraukė antakius.
 — Nėra laiko. Spaudos konferencija — po poros valandų.
 — Pakaktų ir dvidešimties minučių.
 — Kur jūs juos atliktumėte?
 — Užtektų kokio šimto metrų nuo kupolo.
 Ekstriomas linktelėjo.
 — Tai nepavojinga?
 — Pasiimsiu signalinių raketų, — tarė Nora. — Be to, mane palydės Maikas.
 Tolandas net loštelėjo atbulas.
 — Aš?
 — Be abejo! Susirišim virve. Jeigu pakiltų vėtra, prireiks vyro jėgos.
 — Tačiau...
 — Ji teisi, — tarė direktorius, atsigręžęs į Tolandą. — Eiti vienai pavojinga. Pasiųsčiau kartu kelis savo vyrus, tačiau, atvirai šnekant, pageidaučiau, kad visas šitas galvosūkis, kol jo neišsiaiškinome iki galo, liktų tarp mūsų.
 Tolandas nenoromis pakinkavo galva.
 — Aš taip pat norėčiau prisidėti, — kreipėsi Rachelė. Nora grįžtelėjo į ją tarsi puolanti kobra.
 — Nė velnio.
 — Tiesą sakant, — staiga pasiūlė direktorius, — manyčiau, keliauti būtų kur kas saugiau keturių žmonių vora. Jeigu eisite dviese ir Maikas paslys, tu jo nieku gyvu neišlaikysi. Taip, ketvertui kur kas saugiau nei dviem.
 Jis klausiamai pažvelgė į Korkį.
 — Arba jūs, arba daktaras Mingas. Ekstriomas apsidairė aplinkui.
 — Beje, o kur daktaras Mingas?
 — Jau kuris laikas kažkur dingęs, — atsiliepė Tolandas. — Gal nuėjo snūstelėti.
 Ekstriomas atsigręžė į Korkį.
 — Daktare Marlinsonai, aš neturiu teisės reikalauti, kad eitumėte drauge, tačiau...
 — Ne! — šūktelėjo Nora. — Keturiese kėblinsime vėžlio žingsniu. Mudu su Maiku keliausime vieni.
 — Vieni nekeliausite, — nukirto direktorius. — Paprastai žygiuojama susirišus keturiese, taigi privalome paisyti atsargumo. Man tik betruksta kokio nelaimingo atsitikimo likus porai valandų iki istorinės NASA spaudos konferencijos.

43

Gabrielė Ešė Mardžorės Tenč kabinete jautėsi visiškai išmušta iš vėžių. *Ko jai iš manęs galėtų reikėti?* O tuo metu Tenč atsilošė savo krėslė, atrodo, paslapčia mėgaudamasi Gabrielės sutrikimu.
 — Ar mano rūkymas jums netrukdytų? — pasiteiravo ji, išsitraukdama iš pakelio naują cigaretę.
 — Ne, — sumelavo Gabrielė.
 Tenč, nė nesulaukusi atsakymo, jau prisidegė cigaretę.
 — Jūsų kandidatas ir jūs per šį vajų NASA skyrėte ganėtinai daug dėmesio.
 — Tikrai taip, — atšovė Gabrielė, nė nesirengdama slėpti savo pykčio, — įžangą galima praleisti.
 Ką visa tai reiškia?
 Tenč pašiepiamai patempė lūpą.
 — Norėtumėte išgirsti, kodėl pagelbėjau jums užsipulti NASA?
 — Tie duomenys, kuriuos perdavėte, nepalankūs jūsų prezidentui.
 — Kol kas taip.
 Paslaptinas jos tonas privertė Gabrielę suklusti.
 — Kol kas?
 — Gabriele, mano laiškėliai iš esmės nieko nelėmė. Senatorius Sikstonas dar prieš man įsikišant

puolė doroti NASA. Paprasčiausiai padėjau jam sustiprinti savo nuomonę. Išryškinti požiūrį.

— Išryškinti požiūrį?

— Būtent.

Tenč šyptelėjo pageltusiais dantimis.

— Iš tiesų, šiandien per CNN jam kuo puikiausiai tai pavyko padaryti.

Gabrielės galvoje švystelėjo senatoriaus atsakymas į klausimą, kuriuo Tenč jį užspeitė į kampa. *Taip, aš panaikinčiau NASA.* Sikstonas leidosi įviliojamas į spąstus, tačiau, tęskęs atsakomąjį smūgį, išsikapstė iš jų. Tai buvo teisingas sprendimas. Kaipgi kitaip. Tačiau pasitenkinimu švytintis Tenč veidas liudijo ką kitą.

Tenč staigiai pakilo iš krėslo, atsitiesdama visa kabliu sulinkusia savo figūra. Nepaleisdama iš lūpų cigaretės, ji nuėjo prie seifo sienoje, ištraukė iš jo storą gelsvą voką ir, grįžusi atgal, vėl įsitaisė savo vietoje.

Gabrielė žvelgė į išsipūtusį voką.

Tenč nusišypsojo spausdama voką sau prie krūtinės, kaip koks pokerio žaidėjas spausdą švietalą. Sėdėjo, savo geltonai lakuotais nagais barbendama į jo kampa, tarsi mėgautusi įtemptu laukimu.

Gabrielė suvokė, kad viso labo girdi savo sąžinės balsą, tačiau pirmiausia jai į galvą šovė mintis, jog tai bus kokie nors jos santykių su senatoriumi liudijimai. Nesąmonė, nuramino ji save. Viskas vyko vėlai vakare, užrakintame Sikstono kabinete. Be to, jeigu Baltieji rūmai turėtų kokios medžiagos, jau seniai ją būtų paskelbę.

Gal ką nors ir įtaria, pamanė Gabrielė, tačiau įrodymų tikrai neturi. Tenč peleninėje sumaigė nuorūką.

— Panele Ešė, gal jums tai bus naujiena, tačiau atsidūrėte pačiame grumtynių, išiplieskusių Vašingtone 1996aisiais, sūkury.

Tokios partijos pradžia Gabrielei buvo visiškai netikėta.

— Grumtynių?

Tenč prisidegė dar vieną cigaretę.

— Ar jums teko girdėti apie vadinamąjį kosmoso sukomercinimo nutarimą?

Gabrielė pirmąkart apie tai išgirdo. Ji sutrikusi gūžtelėjo.

— Tikrai? — nusistebėjo Tenč. — Negali būti. Ypač turint galvoje jūsų kandidato pažiūras. Nutarimą dėl kosmoso sukomercinimo 1996aisiais pasiūlė senatorius Volkeris. Vienu žodžiu, jame tvirtinama, jog NASA nepavyko nuveikti nieko rimtesnio nuo tada, kai išlaipino žmogų Mėnulyje. Nutarime siūloma privatizuoti NASA: parduoti jos valdomą turtą privačioms bendrovėms ir leisti privačiai iniciatyvai sėkmingiau tirti kosmoso tyrimus ir drauge palengvinti mokesčių mokėtojų našą.

Gabrielė buvo girdėjusi, jog NASA kritikai, kaip galimą išeitį iš nesėkmių liūno, siūlo privatizavimą, tačiau nežinojo, kad šie siūlymai yra išdėstyti atskiru nutarimu.

— Šitas nutarimas dėl privatizavimo, — tęsė Tenč, — kongresui svarstyti jau buvo teikiamas keturis kartus. Tai ne pirmas panašus siūlymas — anksčiau sėkmingai buvo priimti nutarimai dėl urano kasyklų privatizavimo. Kongresas visus keturis kartus nutarimą dėl kosmoso sukomercinimo palaikė. Laimė, Baltieji rūmai sulaukė jį savo veto. Zacharijui Herniui jį teko vetuoti dukart.

— Kur link kreipiate?

— Reikalas tas, jog šį nutarimą senatorius Sikstonas, tapęs prezidentu, be jokios abejonės, pasirašytų. Turiu pagrindą manyti, jog Sikstonas, pasitaikius pirmai progai, ilgai nedvejodamas išparduotų NASA sukaupą turtą privačioms bendrovėms. Vienu žodžiu, jūsų kandidatas pasisakytų už privatizavimą, o ne tolesnį kosmoso tyrimų finansavimą.

— Kaip man žinoma, senatorius viešai nėra išsakęs savo nuomonės dėl kosmoso sukomercinimo nutarimo projekto.

— Tai tiesa. Tačiau, turėdami galvoje jo pažiūras, ko gero, galime drąsiai tvirtinti, jog jis tam pritartų.

— Privati iniciatyva visada verčia siekti geresnių rezultatų.

— Suprasiu kaip „taip“.

Tenč įsmeigė į ją savo žvilgsnį.

— Deja, NASA privatizavimas yra niekam tikusi mintis, ir Baltieji rūmai, atmesdami kongreso jau

priimtą įstatymą, turėjo tam aibę svarių priežasčių.

— Ne kartą teko išklausti argumentus prieš kosmoso sukomercinimą, — tarė Gabrielė. — Suprantu jūsų rūpestį.

— Tikrai? — Tenč palinko į priekį. — Kokius būtent argumentus jums teko girdėti?

Gabrielė nejaukiai pasimuistė.

— Na, daugiausia įprastus akademinės bendruomenės būgštavimus, ypač kad privatizuota NASA kosmoso tyrimus pakreiptų labiau ne mokslinė, o komercinė vaga.

— Taip. Apie mokslą tuo atveju tektų greitai pamiršti. Užuoat skyrusios lėšų mūsų visatos tyrimams, privačios kosmoso tyrimo bendrovės išraustų asteroidus, statytų kosmoso viešbučius, keltų į erdvę komercinius palydovus. Kam joms vargti ir tyrinėti, kaip atsirado mūsų visata, jei tai surytų tik kalnus pinigų ir nežadėtų jokio pelno?

— Be abejo, — pratarė Rachelė. — Tačiau mokslo ekspedicijoms būtų galima įkurti Nacionalinį kosmoso tyrimų fondą.

— Tokia įstaiga jau veikia. Tai NASA. Gabrielė nesumetė, ką į tai atsakyti.

— Tačiau dėl pelno vaikymosi apleistas mokslas dar nėra pats baisiausias dalykas, — tarė Tenč. — Nepalyginama su visiška netvarka, kurią sukeltų privataus sektoriaus nežabotas šeimininkavimas kosmose. Pasikartotų laukinių vakarų istorija. Naršantys po jį imtų savintis Mėnulį ir asteroidus, gintų savo teises į juos jėga. Teko girdėti kai kurių bendrovių pageidavimus į padangę iškelti milžiniškus reklamos skydus, švytinčius tamsoje. Siūlantieji steigti kosmoso viešbučius ir gabenti ten turistus prašo leidimo susikaupusias šiukšles išmesti tiesiai į kosmosą ir sukurti tikrus skriejančius sąvartynus. Tiesą sakant, vakar teko skaityti vienos bendrovės pasiūlymą kosmosą paversti mauzoliejumi ir paleisti į jį skrieti mirusiųjų palaikus. Tik įsivaizduokite tuos negyvėlius, atsitrenkiančius į mūsų ryšių palydovus. Praeitą savaitę pas mane lankėsi vienas milijardierius, siūlantis nuskraidinti raketą į artimiausią asteroidą, prisitraukti jį prie Žemės ir iškasinėti jame glūdinčius brangakmenius. Teko priminti tam vyrui, kad pritrauktas prie Žemės asteroidas gresia katastrofa visai planetai! Panele Ešė, patikėkite, jeigu šitas nutarimas būtų patvirtintas, į kosmosą plūstelėtų ne mokslininkų virtinės. Ten veržtųsi turintieji kalnus pinigų ir ne kažin kiek proto.

— Argumentai ganėtinai įtikinami, — sutiko Gabrielė, — ir aš esu tikra, kad senatorius, jeigu kada tektų daryti tokį sprendimą, prieš tai viską kruopščiai apsvarstytų. Tačiau dėl ko mane čia pasikvietė? Tenč, traukdama cigaretę, prisimerkė.

— Daug kas trokšta kosmose užkalti pinigų, ir tokie žmonės neriasi iš kailio, siekdami pašalinti sau iš kelio visas kliūtis. Nuo NASA privatizavimo _ ir visiškos suirutės kosmose — sulaiko tik prezidentui suteikta galia pasakyti veto.

— Tada Zachas Hernis elgiasi teisingai vetuodamas tą nutarimą.

— Būgštauju, jog jūsų kandidatas gali būti ne toks apdairus.

— Galiu tik pakartoti, jog, manyčiau, senatorius, jeigu jam kada tektų apsispręsti dėl to nutarimo, prieš tai viską kruopščiai apsvarstytų.

Tenč šie jos žodžiai, regis, iki galo neįtikino.

— Ar jums žinoma, kiek senatorius Sikstonas išleidžia lėšų reklamai žiniasklaidoje?

Klausimas ją užklupo netikėtai.

— Tie duomenys yra vieši.

— Daugiau nei tris milijonus per mėnesį. Gabrielė patraukė pečiais.

— Na, jums geriau žinoti.

Iš tikrųjų suma buvo panaši.

— Tai krūva pinigų.

— Tiek surenka.

— Taip, jis apgalvotai susitvarkė. Tiksliau tariant, apgalvotai vedė.

Tenč nutilo ir išpūtė dūmų kamuolį.

— Vargšėlė jo žmona, Katerina, taip tragiškai žuvo. Jos mirtis jam buvo tikrai skaudus smūgis.

Ji dirbtinai sunkiai atsiduso.

— Ji žuvo ne taip ir seniai, ar ne?

— Eikime prie reikalo, aš negaliu čia ilgiau gaišti.

Tenč smarkiai užsikosėjo ir įkišo ranką į gelsvą voką. Ištraukė iš jo keliolika sąvaržėle susegtų lapų ir ištiesė juos Gabrielei.

— Sikstono finansai.

Gabrielė priblokšta peržvelgė dokumentų pluoštą. Kelerių praėjusių metų duomenys. Nors Gabrielė labai nuodugniai neišmanė Sikstono finansinių reikalų, tačiau juto, jog dokumentai nesuklastoti — bankų sąskaitos, kredito kortelių sąskaitos, paskolos, akcijos, nekilnojamasis turtas, skolos, pajamos ir išlaidos.

— Tai slapti duomenys. Iš kur juos gavote?

— Savo šaltinių neišduodu. Tačiau atidžiau peržvelgusi šiuos skaičius įsitikinsite, jog senatorius Sikstonas išleidžia daugiau pinigų nei turi. Po Katerinos žūties jis didžiąją dalį jos palikimo iššvaistė neatsakingoms investicijoms, asmeninei prabangai ir triuškinamai pergalei partijos kandidato rinkimuose. Prieš pusmetį jo kišenėse jau švilpavo vėjai.

Gabrielei švystelėjo mintis, jog Tenč veikiausiai blefuoja. Jeigu Sikstonas būtų likęs plikas kaip tilvikas, tikrai neįpirktų kas savaitę vis daugiau ir daugiau reklamos.

— Jūsų kandidatas, — tęsė Tenč, — išleidžia keturis kartus daugiau pinigų nei mūsiškis. Nors pats neturi nė skatiko.

— Mus gausiai remia.

— Taip, ir kai kada net legaliai.

Gabrielė net loštelėjo atbula.

— Ką?

Tenč palinko į priekį, ir Gabrielės nosį pasiekė rūkalų tvaikas.

— Gabriele Ešė, pateiksiu jums klausimą, ir prieš atsakydama gerai apgalvokite. Nuo to gali priklausyti, ar artimiausius kelerius metus teks praleisti už grotų, ar laisvėje. Ar jums žinoma, kad senatorius Sikstonas nelegaliai gauna krūvas pinigų iš bendrovių, nekantraujančių susišluoti milijardus iš NASA privatizacijos?

Gabrielė kurį laiką netekusi žado spoksojo į Tenč.

— Tai niekuo nepagrįstas kaltinimas!

— Vadinasi, tai jums nežinoma?

— Manyčiau, jog pro mano akis tikrai neprasprūstų, jeigu senatorius gautų, jūsų teigimu, krūvas pinigų.

Tenč šaltai šyptelėjo.

— Gabriele, suprantu, kad senatorius Sikstonas tikrai jums daug ką patikėjo, tačiau jūs dar daug ko apie jį nežinote.

Gabrielė pašoko.

— Pakaks.

— Priešingai, — metė Tenč, ištraukdama iš voko kitus popierius ir paskleisdama juos ant stalo. — Mes dar tik pradėjome.

44

Hemisferos priešangyje Rachelė Sikston, vilkdamasi NASA darbinį kombinezoną, jautėsi tarsi astronautė. Juodas vientisas kostiumas su gobtuvu priminė pripūstą nardymo skafandrą. Tarp dviejų orui pralaidžių jo

sluoksnių išraizgyta daugybė kanalėlių su tirštu geliu, kad jį dėvintis gerai jaustųsi ir karštyje, ir šaltyje.

Rachelės žvilgsnis, jai spraudžiant galvą į gobtuvą, nukrypo į NASA direktorių. Jis tarsi sustingęs sargybiniis stovėjo prie durų, aiškiai nepatenkintas tokios ekspedicijos būtinybe.

Prižiūrėdama, kad visi tinkamai apsitaistytų, Nora Mangor nesiliovė burnojusi.

— Tik nereikalingas balastas, — iškošė ji, švystelėdama Korkiui jo kombinezoną.

Tolandas jau buvo iki pusės įlindęs į savąjį.

Kai Rachelė užsisegė visus užtrauktukus, Nora, apčiuopusi kombinezono šone čiaupelį, prijungė prie jo žarnelę, nudrykusią nuo sidabrinės talpyklos, primenančios didžiulį deguonies balioną.

— Pripildysiu, — tarė Nora, atsukdama čiaupą.

Rachelė išgirdo šnypštimą ir pajuto į kombinezono vidų srūvant gelį. Kombinezonas išsipūtė ir prigludo prie jos drabužių. Tarsi būtų paniręs į vandenį. Išsipūtęs ant galvos gobtuvas užgulė jai ausis, ir visi garsai nutolo. *Nelyginant drugelis kokone.*

— Didžiausias šio kostiumo privalumas, — tarė Nora, — yra jo minkštumas. Gali parkristi ant užpakalio ir nė nepajusi.

Rachelei ir pačiai taip atrodė. Jautėsi lyg suvyniota į čiužinį. Nora padavė Rachelei glėbį įrankių: ledo kirtiklį, virvę su kabliais ir sąsagas, kurias pritvirtino prie diržo.

— Tiek visko? — nusistebėjo Rachelė, žvelgdama į visą tą įrangą. — Šimtui metrų kelionės?

Nora prisimerkė.

— Eini ar neini?

Tolandas patvirtinamai palinksėjo Rachelei.

— Nora paprasčiausiai imasi visų atsargumo priemonių.

Korkis, prisijungęs prie baliono ir prisipildęs savo kostiumą, nenustygo vietoje.

— Jaučiuosi it apsitempęs milžino prezervatyvu. Nora su pasišlykštėjimu sudejavo.

— Iš kur tau žinoti, nekaltas berneli.

Kol Rachelė avėsi sunkius batus ir taisėsi prie jų kaplius, greta ant kėdės prisėdo Tolandas.

— Nepersigalvojai?

Jo balse nuskambėjęs rūpestis tik dar labiau ją įkvėpė. Kad neišduotų ją vis labiau apimančio jaudulio, Rachelė ryžtingai papurtė galvą. Tik šimtas metrų...

— Kaip matai, įdomu ne tik tolimosiose jūrose.

Tolandas, taisydamasis savo kaplius, susijuokė.

— Man vis tiek labiau prie širdies vanduo nei ledas.

— Nemėgstu nei vieno, nei kito, — tarė Rachelė. — Vaikystėje buvau įlūžusi. Nuo to laiko bijau vandens.

Tolandas švelniai pažvelgė į ją.

— Negerai. Kai išsikrapštysime iš čia, turėsi apsilankyti pas mane „Gojoje“. Padėsiu tau vėl su juo susidraugauti. Pažadu.

Jo pakvietimas maloniai suvirpino širdį. „Goja“ buvo laivas, kuriuo Tolandas leisdavosi į savo žygius, pagarsėjęs tiek *Paslaptingojo jūrų pasaulio* pasakojimais, tiek neįprasta savo išvaizda. Nors ryžtis užkopti į „Gojos“ denį jai būtų ištis didelis žygdarbis, ji žinojo negalėsianti šio kvietimo atsisakyti.

— Ji dabar stovi išmetusi inkarą dvidešimt kilometrų nuo Niudžersio, — tarė Tolandas, galynėdamasis su savo kaplių sąvaromis.

— Atrodo, ganėtinai neįprastoje sau vietoje.

— Ne, ką tu. Atlanto pakrantė labai įdomi. Kaip tik rengėmės sukti naują dokumentinį filmą, kai lyg griaustinis iš giedro dangaus užgriuvo prezidento prašymas.

Rachelė nusijuokė.

— Apie ką?

— *Sphyrna mokarran*.

Rachelė suraukė kaktą.

— Labai aišku.

Tolandas galiausiai prisitaisė kaplius ir, pakėlęs galvą, pažvelgė į ją.

— Rimtai, filmuosiu ten kokias porą savaitių. Visai netoli Vašingtono. Kai grįšime, būtinai apsilankyk. Negalima visą gyvenimą bijoti vandens. Mano įgula paties tau raudoną kilimą.

Prie pat jų nugriaudėjo Noros Mangor balsas.

— Einam! O gal atnešti jums porą žvakių ir šampano?

45

Gabrielė Ešė nustebusi žvelgė į priešais ją ant stalo paskleistus dokumentus. Laiškų, faksogramų kopijos, pokalbių telefonu stenogramos, patvirtinančios Tenč teiginį, jog senatorius Sikstonas palaiko slaptus ryšius su privačiomis kosmoso bendrovėmis.

Tenč pastūmė Gabrielei arčiau keletą juodai baltų neryškių nuotraukų.

— Regis, jums tai bus naujiena.

Gabrielė žvelgė į jas. Pirmojoje buvo matyti kažkokiam požeminiame garaže iš taksi lipantis senatorius Sikstonas. *Sikstonas juk nevažinėja taksi.* Antrojoje nuotraukoje Sikstonas sėdosi į autobusiuką, kuriame jo laukė kažkoks pagyvenęs vyras.

— Kas jis toks? — pasiteiravo Gabrielė, pamaniusi, kad nuotraukos gali būti padirbtos.

— Didelis KIF šulas.

Gabrielė vis dar abejojo.

— Kosmoso inovacijų fondo?

KIF buvo tarsi savotiškas privačių kosmoso bendrovių susivienijimas, jungiantis rangovus, vadybininkus, piniguočius — visą privatų sektorių, trokštantį gauti leidimą į kosmosą. Jie nepraleisdavo progos išdėti į šuns dienas NASA, tvirtindami, jog JAV kosmoso programa varžo jų verslą ir neleidžia sąžiningai konkuruoti kosmose.

— KIF, — tarė Tenč, — dabar susispietę apie šimtas didelių bendrovių ir keletas be galo turtingų susivienijimų, nekantriai laukiančių, kol bus ratifikuotas kosmoso sukomercinimo nutarimas.

Gabrielė ėmė įtemptai sukti galvą. Dėl akivaizdžių priežasčių KIF buvo ištikimas Sikstono rinkimų kampanijos rėmėjas, tačiau senatorius vengė labiau susisaistyti su šiais žmonėmis dėl prieštarų vertinamos lobistinės jų veiklos. Neseniai KIF paskelbė triuškinamą pareiškimą, esą NASA — „neteisėta monopolija“, kurios veiklos palaikymas, be nuolatinių nuostolių, liudija dar ir nesažiningą konkurenciją privačių bendrovių atžvilgiu. KIF teigimu, AT&T prireikus paleisti naują ryšių palydovą, privačios bendrovės apsiimdavo tai padaryti už prideramus penkiasdešimt milijonų dolerių. Deja, tuojau pat išsikisdavo NASA ir pasisiūlydavo tai atlikti perpus pigiau, nors NASA pačiai tai atsieidavo penkiskart tiek! *Pinigų švaistymas yra vienas iš būdų išlaikyti kosmoso monopolį*, tvirtino KIF advokatai. *Ir ši našta užkraunama ant mokesčių mokėtojų pečių.*

— Nuotrauka liudija, — toliau kalbėjo Tenč, — kad jūsiškis kandidatas slapčia susitinka su privačias kosmoso bendroves jungiančio susivienijimo atstovu.

Tenč mostelėjo ranka į kitus dokumentus ant stalo.

— Mes taip pat turime KIF siuntinėjamų prašymų savo nariams pervesti atitinkamas sumas į senatoriaus Sikstono sąskaitas. Tiesą sakant, šios privačios bendrovės truks plyš siekia Sikstoną prastumti į Ovalųjį kabinetą. Peršasi išvada, jog jis bus pasižadėjęs pasirašyti nutarimą sukomercinti kosmosą ir privatizuoti NASA.

Gabrielė sutrikusi žvelgė į popierių šūsnį ant stalo.

— Manote, patikėsiu, jog Baltieji rūmai, turėdami įrodymų, kad priešininkas savo vajui naudoja neteisėtai gaunamas lėšas, dėl kažkokių priežasčių viešai to neištrimituotų?

— Tai ką jūs manote?

Gabrielė įrėmė į ją žvilgsnį.

— Na, turint galvoje jūsų gebėjimus manipuluoti kitais, labiau tikėtina, jog paprasčiausiai vedžiojate mane už nosies, pakišusi galbūt kokio vietinio padėjėjo padirbtus dokumentus ir nuotraukas.

— Tai visiškai įmanoma. Tačiau taip nėra.

— Ne? Tuomet kaip jums pavyko gauti visų tų bendrovių vidinius dokumentus? Jūsiškiams tikrai nepavyktų nudžiau ti tokios dokumentų šūsnies iš tokios daugybės bendrovių.

— Tikra tiesa. Šiuos duomenis mums kai kas maloniai padovanojo. Gabrielė nesumojo, ką atsakyti.

— Nesistebėkite, — tęsė Tenč, — mes sulaukiame nemažai tokių neprašytų dovanų. Prezidentas turi visą būrį galingų rėmėjų, pageidaujančių, kad jis ir toliau liktų dirbti šiuose rūmuose. Juk jūsų kandidatas švaistosi pažadais apkarpyti vos ne visų įstaigų biudžetus. Senatorius Sikstonas visur kartoja, jog, jo žodžiais tariant, išpūstas FTB biudžetas yra vyriausybės švaistūniškos politikos pavyzdys. Be to, nevengia grybštelėti ir Socialinio draudimo. Galbūt kai kas iš kokios įstaigos kiek ir supyko.

Gabrielė suprato užuominą. FTB ir Socialinis draudimas panorėję akimirksniu gali surinkti tokius duomenis. Ir pasiūsti juos į Vašingtoną kaip paramą prezidento rinkimų kampanijai. Tačiau ji niekaip negalėjo patikėti, kad senatorius Sikstonas būtų įsivėlęs į nelegalių lėšų kaupimą savo vajui.

— Jeigu šitie duomenys nesuklastoti, — metė ji paskutinę savo kortą, — kuo aš, beje, labai abejočiau, tada kodėl jų nepaskelbėte?

- O kaip jums atrodo?
- Nes jie gauti neteisėtai.
- Kaip jie gauti, visiškai nesvarbu.
- Be jokios abejonės, svarbu. Teisme jie nebūtų laikomi įrodymais.

— Kam dar tas teismas? Paprasčiausiai mestelėtume juos kokiam laikraščiui, ir jie išspausdintų dokumentus bei nuotraukas su priedais „iš patikimų šaltinių sužinojome...“. Ir Sikstonas būtų priverstas įrodinėti esąs nekaltas. Jo nuolatiniai užsipuolimai NASA tik patvirtintų jį gaunant kyšius.

Gabrielė žinojo, kad tai teisybė.

- Puiku, — išrėžė ji, — tuomet kodėl šių duomenų nepaskelbėte?

— Nes tai pasalūniškas smūgis priešininkui. Prezidentas davė žodį, kad jo vėjus bus džentelmeniškas, ir kaip įmanydamas ketina jo laikytis.

Kurgi ne!

— Bandote man įpiršti teiginį, jog dorasis prezidentas atsisako viešinti duomenis, kadangi gali pasirodyti nedžentelmeniškas?

— Tai žalinga visai valstybei. Į šį kyšininkavimą įsivėlę dešimtys bendrovių, kuriose darbuojasi ir daug sąžiningų žmonių. Tai pakenktų senato autoritetui ir apskritai nusmukdytų pasitikėjimą *visais* politikais. Šaukštas deguto ir medaus statinę pagadina. Visiems tektų ilgai murkdytis po visą tą bjaurastį, ir tyrimas, ko gero, baigtųsi senatoriaus ir daugelio žymių kosmoso bendrovių šulų patupdymu už groty.

Nors Tenč mintims negalėjai nepritari, tačiau Gabrielė neįstengė atsikratyti įtarimų.

- Tada kodėl mane čia pasikvietėte?

— Na, šnekant be užuolankų, panele Ešė, mums paskelbus šiuos dokumentus, jūsiškis kandidatas būtų apkaltintas telkęs nešvarius pinigus savo rinkimų vajui, netektų senatoriaus mandato ir veikiausiai atsidurtų kalėjime.

Tenč nutilo ir kiek patylėjusi tarė:

- Nebent...

Gabrielė vyriausiosios patarėjos akyse išvydo šmėstelint plėšrų žvilgesį.

- Nebent *kas*?

Tenč su pasimėgavimu užsitraukė dūmo.

- Nebent jūs nutartumėte padėti viso to išvengti.

Kabinete stėjo slogi tylą.

Tenč smarkiai užsikosėjo.

— Paklausykite, Gabriele, nutariau pasidalyti su jumis šiais duomenimis dėl trijų priežasčių. Visų pirma kad įsitikintumėte, jog Zachas Hernis yra padorus žmogus, kuriam valstybės interesai yra aukščiau už asmeninius. Antra, siekdama atskleisti, kad jūsiškis kandidatas nėra jau toks tyras, kokių dedasi. Ir trečia, norėdama jus įtikinti priimti mano pasiūlymą.

- Kokį pasiūlymą?

— Norėčiau suteikti jums progą garbingai pasielgti. Šalies labui. Tik jūs viena galite padėti Vašingtonui išvengti bjauraus šurmulio. Jeigu sutiksite įvykdyti tai, ką jums pasiūlysiu, galimas daiktas, užsitarnausite vietą prezidento komandoje.

Vietą prezidento komandoje? Gabrielė negalėjo patikėti savo ausimis.

— Panele Tenč, kad ir ką jūs čia rezgate, aš nepakešiu grasinimų ir spaudimo. Prisidėjau prie senatoriaus vėjus todėl, kad esu jo siūlomos politikos šalininkė. Ir jeigu Zachas Hernis būtent taip tvarko savo politinius reikalus, tai pasibjaurėtina! Jeigu turite kokios medžiagos prieš senatorių Sikstoną — prašom, mestelėkite ją žiniasklaidai. Atvirai šnekant, man rodosi, jog tai tik didžiulis muilo burbulas.

Tenč sunkiai atsiduso.

— Gabriele, čia šūsnis įrodymų, jog jūsiškis kandidatas paslapčia ima kyšius. Deja, tai tiesa. Žinau, kad juo nuoširdžiai pasitikite.

Ir kiek pritildžiusi balsą pridūrė:

— Klausykite, esmė štai kur. Neturėdami kitos išeities, mudu su prezidentu paviešintume šiuos duomenis, tačiau tada kiltų niekam nereikalingas sąmyšis. Kadangi į tai įsivėlė ir keletas didžiulių mūsų bendrovių. Ir už tai kentėtų nekalti žmonės.

Ji užsitraukė cigaretės ir išpūtė dūmą.

— Mudu su prezidentu esame linkę atskleisti tikrąjį senatoriaus veidą šiek tiek *kitaip*. Atsargiau... Kad niekas nenukentėtų.

Tenč padėjo cigaretę į peleninę ir sunėrė rankas.

— Be užuolankų tariant, mes pageidautumėme, kad viešai pripažintumėte turėjusi meilės ryšių su senatoriumi.

Gabrielė visa net nutirpo. Tenč kalbėjo visiškai užtikrintai, tarsi turėtų kokių įrodymų. *Negalimas daiktas*, švystelėjo Gabrielės galvoje mintis. Viskas vyko tik viena kartą, Sikstono kabinete, už uždarytų durų. *Ji ničnieko neturi. Blefuoja*. Tvardydama drebantį balsą, Gabrielė prabilo:

— Mėgstate paspėlioti, panele Tenč.

— Ką būtent turite galvoje? Meilės ryšius ar darbą mums?

— Ir viena, ir kita.

Tenč šyptelėjo ir pakilo iš krėslo.

— Na, antrąjį spėjimą galime kol kas atidėti į šalį.

Ji vėl patraukė prie seifo ir šįkart grįžo nešina raudonu aplanku. Ant jo puikavosi Baltųjų rūmų spaudas. Ji spragtelėjo sagtelę, apvertė aplanką ir iškratė tai, kas jame buvo, ant stalo priešais Gabrielę.

Kai priešais akis pabiro šūsnis spalvotų nuotraukų, Gabrielė pajuto, kaip iš po kojų slysta visas pasaulis.

46

Už kupolo sienų virš ledyno šėlstantis katabatinis vėjas buvo visiškai kitoks nei vandenyno viesulai, su kuriais nuolat tekdavo susidurti Tolandui. Virš jūrų vėjai kyla susiduriant ir maišantis skirtingo oro frontams.

Katabatinis vėjas — paprasčiausias oro srautas, plūstantis žemyn ledyno šlaitu. Aršesnio vėjo Tolandui dar nebuvo tekę patirti. Jeigu jis būtų pūtes keturiasdešimties kilometrų per valandą greičiu, tai būtų tikra jūreivio svajonė, tačiau dabar, švilpdamas šimtą penkiasdešimt kilometrų per valandą, jis vertė iš kojų. Tolandas jautė, kad jeigu sustotų ir apsisuktų, galingo oro šuoro būtų akimirksniu parbloškėtas.

Tolandą įsitempti vertė ne tik kunkuliuojantis ledinio oro srautas, bet ir vos juntamas ledyno nuolydis. Ledas nedidele nuožulnuma leidosi visus tris kilometrus iki pat vandenyno pakrantės. Nors prie batų buvo pritvirtinti aštrūs kapliai, Tolandas labai atsargiai dėlėjo kojas, būgštaudamas, kad vienas neatsargus žingsnis — ir jis bejėgiškai švilps žemyn nesibaigiančiu ledo šlaitu. Noros Mangor išdėstyta glaustas saugumo instrukcijų kursas dabar rodėsi per mažas.

— Ledo kirtiklis *Piranija*, — sakė ji, hemisferoje segdama lengvus T formos įrankius jiems prie diržų. — Paprasti ašmenys, lenkti ašmenys, virbaliniai ašmenys, kūjelis ir kirvukas. Reikia prisiminti tik tiek, kad paslydę ar gūsio išversti iš kojų viena ranka griebkite kirtiklį už smaigalio, kita — už koto, įvorykite lenktus ašmenis į ledą ir parkriskite ant jo, podraug įsikirsdami kapliais.

Dėstydamą šiuos nurodymus, Nora Mangor visus juos surišo tarpusavyje. Jie užsidėjo apsauginius akinius ir patraukė į vidurdienį tvyrančią naktį.

Ir dabar keturios figūrėlės, susirišusios virve per trijų metrų atstumą, viena paskui kitą žengė ledynu. Pirma traukė Nora, jai iš paskos sekė Korkis, Rachelė, ir užnugaryje — Tolandas.

Jiems tolstant nuo kupolo, Tolandą vis labiau ėmė nerimas. Pripūsto savo kombinezono šilumoje jis jautėsi tarsi koks kosmonautas, slenkantis kažkokios nepažįstamos planetos paviršiumi. Mėnulis pasislėpė už storų audros debesų kilimo, ir visas ledynas paskendo aklinoje tamsoje. Katabatinis vėjas, regis, vis stiprėjo ir dar labiau užgulė Tolando nugarą. Pro savo akinius įtemptai dairydamasis aplinkui po ledo tyrus, jis vis labiau įsitikino, kiek daug pavojų jų tyko. Kad ir kokie būtų NASA saugumo reikalavimai, Tolandas buvo nustebejęs, jog direktorius į pavojų vietoj dviejų žmonių pasiuntė visus keturis. Be to, tie kiti du — senatoriaus duktė ir žymus astrofizikas. Nenuostabu, jog Tolandas jautė atsakomybę už Rachelę ir Korkį. Būdamas laivo kapitonas, jis buvo įpratęs jausti atsakomybę už aplinkinius.

— Laikykitės už manęs, — šūktelėjo Nora, perrėkdama vėją. — Ženkite vėžėmis.

Savo priemonės Nora gabenosi aliuminio rogėmis. Jos buvo kraute nukrautos tyrimo ir apsaugos įtaisais, kuriomis ji naudojos pastarosiomis dienomis. Visi įtaisai, įskaitant dėžutę su elementais, signalinėmis raketomis ir galingus prožektorius, buvo surišti ir uždengti storu plastiko lakštu. Nepaisant

sunkaus krovinio, rogės lengvai slydo tiesiomis vėžėmis. Nors nuolydis buvo akimi nepastebimas, rogutės savaime čiuožė žemyn ir Norai jas teko netgi prilaikyti.

Jiems jau kiek nutolus nuo kupolo, Tolandas grįžtelėjo per petį atgal. Vos už dešimties metrų likęs baltas kupolo linkis visiškai pranyko aklinoje tamsoje.

— Ar pagalvojai, kaip grįšime atgal? — riktelėjo Tolandas. — Kupolo beveik nesima...

Jo žodžius nutraukė Noros rankose garsiai sušnypštęs uždegamas signalinis žibintas. Staigiai plykstelėjusi rausva šviesa nutvieskė ledą penkių metrų spinduliu. Nora koja sniege padarė nedidelę duobutę ir sustūmę šokių tokių kauburėlį nuo vėjo. Tada įbedė žibintą į paruoštą lizdą.

— Šiuolaikinis sausas spiritas, — šūktelėjo Nora.

— Sausas spiritas? — nusistebėjo Rachelė, prisidengdama akis nuo plykstelėjusios šviesos.

— „Jonukas ir Grytutė“, — paaiškino Nora. — Dega maždaug valandą — marios laiko grįžti.

Tarusi šiuos žodžius, Nora vėl patraukė ledynu į tamsą.

47

Gabrielė Ešė viesulu išpuolė iš Mardžorės Tenč kabineto ir vos nepartrenkė pro šalį kaukšinėios sekretorės. Paklaikusi iš siaubo, ji prieš save matė tik nuotraukose susipynusius kūnus. Švytinčiais iš pasitenkinimo veidais.

Ji nenutuokė, kaip kažkas įsigudrino pripleškinti tų nuotraukų, tačiau puikiausiai žinojo, kad jos tikros. Regis, darytos iš senatoriaus Sikstono kabineto palubės tarsi kokia slapta kamera. *Dieve švenčiausias*. Vienoje iš nuotraukų Gabrielė išsikėtojusi tysojo po Sikstonu tiesiai ant jo darbo stalo, greta kažkokių oficialių dokumentų.

Mardžorė Tenč pasivijo Gabrielę jau už Žemėlapių menės. Rankose ji laikė raudonąjį aplanką su nuotraukomis.

— Iš jūsų reakcijos spėju, kad šios nuotraukos jums neatrodo padirbtos?

Prezidento vyriausioji patarėja, regis, mėgavosi kiekvienu žodžiu.

— Tikiuosi, jos įtikino jus, jog ir kiti duomenys yra teisingi. Gauti iš to paties šaltinio.

Gabrielė, skriedama koridoriumi, juto raustanti iki pat plaukų šaknų. *Kur, po galais, išėjimas?*

Tenč ilgomis kaip garnio kojomis nesunkiai spėjo paskui ją.

— Senatorius Sikstonas ne kartą viešai prisiekinėjo, kad judu esate tik bičiuliai. Ir, tiesą sakant, visai įtikimai.

Tenč, kreivai šyptelėjusi, mostelėjo galva sau per petį.

— Tiesą sakant, jeigu tai kiek primiršote, savo kabinete turiu ir vaizdajuostę.

Ji viską kuo puikiausiai prisiminė. Sikstonas karštai dievagojosi, jog jų nesieja jokie meilės ryšiai.

— Labai gaila, — šypsodamasi mestelėjo Tenč, — tačiau senatorius Sikstonas, žvelgdamas amerikiečiams tiesiai į akis, rietė grynų gryniausią melą. Visuomenė turi teisę žinoti. Ir jie sužinos. Aš pati tuo pasirūpinsiu. Vienintelis dar neaiškus dalykas — iš ko jie tai išgirs. Mes esame įsitikinę, jog labiausiai tiktų pranešti jums.

Gabrielė negalėjo patikėti savo ausimis.

— Nejaugi jūs išties manote, kad padėsiu susidoroti su savo kandidatu? Tenč veidas pasidarė panašus į vanago.

— Gabriele, aš stengiuosi viską sutvarkyti kuo gražiau. Suteikiu jums progą išvaduoti mus nuo nemalonaus kapstymosi ir aukštai iškėlus galvą prisipažinti tiesą. Man reikia tik raštiško jūsų liudijimo su parašu, jog tarp jūsų būta meilės nuotykių.

Gabrielė sustojo it įbesta.

— Ką?!

— Taip. Raštiškas liudijimas leis mums susitvarkyti su senatoriumi *tyliai*, be nereikalingo triukšmo. Mano pasiūlymas paprastas: pasirašykite liudijimą, ir šių nuotraukų niekas niekada neišvys.

— Jūs norite raštiško liudijimo?

— Na, juridškai tai turėtų būti raštiški parodymai, mes čia turime notarą, kuris galėtų...

— Jūs visai iš galvos išsikraustėte.

Gabrielė vėl pasileido žingsniuoti.

Tenč neatsilikdama žengė greta ir dabar jau prabilo grėsmingiau:

— Gabriele, senatoriui Sikstonui bet kuriuo atveju galas, ir aš suteikiu jums progą išsikapstyti iš šito jovalo ir nematyti laikraščiuose mirgančios nuogos savo sėdynės! Prezidentas yra padorus žmogus ir visiškai nenori, kad šios nuotraukos būtų paskelbtos. Jeigu jūs pateiksite man raštiškus parodymus, kuriuose prisipažinsite turėjusi meilės nuotykį su Sikstonu, niekam nereikės murkdytis po visą tą bjaurastį.

— Aš savęs nepardavinėju.

— Na, o apie jūsiškį kandidatą to nepasakytum. Jis veidmainiauja, nepaiso įstatymų.

— Nepaiso įstatymų? Juk jūs įsigaunate į kabinetus ir slapčia darote nuotraukas! Turbūt teko girdėti apie Votergeitą?

— Mes patys po šitą purvą nesikapstėme. Nuotraukos atkeliavo iš to paties šaltinio kaip ir duomenys apie kyšius iš KIF. kažkas sekė kiekvieną jūsų žingsnį.

Gabrielė pralėkė pro apsaugos postą, kur neseniai jai buvo įteikta lankytojos kortelė. Nelėtindama žingsnio, nusitraukė ją laikančią virvutę nuo kaklo ir švystelėjo akis išpūtusiam apsaugininkui. Tenč neatsiliko nė per žingsnį.

— Apsispręsti jums būtina skubiai, — tarė Tenč, kai jiedvi priartėjo prie išėjimo. — Pristatote man raštiškus parodymus, kad mylėjotės su senatoriumi, arba šįvakar aštuntą prezidentas bus priverstas pavišinti viską: nešvarias Sikstono lėšas, jūsų nuotraukas. Ir patikėkite, jeigu žmonės pamatys, kad abejingai stovėjote greta ir leidote jam nevaržomai meluoti, užsitrauksite amžiną nešlovę.

Gabrielė galiausiai išvydo duris ir puolė prie jų.

— Gabriele, kad liudijimas gulėtų ant mano stalo iki aštuntos vakaro. Nekvailiokite.

Tenč, jai jau smunkant pro duris, įbruko aplanką su nuotraukomis.

— Pasilaikyk jas, brangute. Turime dar visą šūsnį.

48

Rachelė Sikston, žengdama ledu gilyn į tamsą, jautė viduje vis labiau kirbantį nerimą. Mintyse sukosi ramybės neduodančios mintys: meteoritas, švytintis planktonas, galimos Noros Mangor klaidos tiriant ledo gręžinius padariniai.

Nora tvirtino, jog tai *vientisas gėlo vandens luitas*, primindama jiems išgręžusi ledo bandinius tiek aplinkui, tiek virš meteorito. Jeigu lede kur

nors slypėtų gėlo vandens nišos su išalusiu planktonu, tikrai nebūtų prasprūdusios jai pro akis. O gal vis dėlto prasprūdo? Kad ir kaip ten būtų, Rachelė, sukdamą galvą, vis grįždavo prie paties paprasčiausio paaiškinimo.

Šiame ledyne turi būti išalusio planktono.

Praslinkus dar dešimčiai minučių, jie jau buvo uždegę keturis signalinius žibintus ir nukėblinę nuo kupolo per šimtą metrų. Priekyje žengusi

Nora staiga sustojo.

— Čia, — tarė ji tarsi aiškia regė, nežinia kaip pajutusi, kad tai pati tinkamiausia vieta kasti šuliniui.

Rachelė grįžtelėjusi nužvelgė nuožulnią atšlaitę. Kupolas jau seniai buvo nugrimzdęs juodoje kaip derva tamsoje, tačiau signalinių žibintų virtinė plieskė ryškiomis švieselėmis, kurių tolimiausia padrašinamai mirkčiojo kaip žvaigždė danguje. Jos žiburiavo tiesia kaip styga eile, tarytum žymėtų kokią nusileidimo taką. Rachelė mintyse nusistebėjo Noros

sugebėjimais.

— Dėl to ir leidome rogutėms padaryti mums kelią, — prabilo Nora, pastebėjusi Rachelę stebintis žibintų greta. — Jų vėžės tiesios. Paleidus rogutes nekliudomai čiuožti į pakalnę, jos slysta nosies tiesumu.

— Gudru, — šūktelėjo Tolandas. — Gaila, kad vandenyne nieko panašaus nepritaikysi.

O juk vandenynas tiesiai po mumis, švystelėjo Rachelės galvoje mintis, kai prisiminė gelmes jiems po kojomis. Ir tada jos dėmesį patraukė pati tolimiausioji švieselė. Ji staiga pranyko, tarsi kažkas žengdamas pro šalį būtų ją uždengęs. Tačiau po akimirkos vėl sužibo. Rachelė širdyje pajuto smilktelint nerimą.

— Nora, — šūktelėjo ji, — ar čia yra baltųjų meškų?

— Baltosios meškos, — atsiliepė Tolandas, — minta ruoniais. Žmones užpuola tik tada, jeigu jie įžengia į jų teritoriją.

— Tačiau čia jų esama, taip?

Rachelė visad painiodavo, kuriame poliuje gyvena meškos, o kuriame — pingvinai.

— Aha, — šūktelėjo jai Tolandas. — Tiesą sakant, nuo jų vardo ši vieta ir gavo Arkties pavadinimą. *Arktos* graikiškai yra „meška“.

Puikūmėlis. Rachelė nerimastingai įsistebeilijo į tamsą.

— Antarktidoje nėra baltųjų meškų, — tarė Tolandas. — Todėl ji ir vadinama *Anti-arktos*.

— Dėkui, Maikai! — riktelėjo Rachelė. — Gal jau pakaks apie tas meškas.

Jis nusijuokė.

— Gerai.

Nora įsmeigė į sniegą paskutinį žibintą. Jų ketvertas išsipūtusiais juodais kostiumais stovėjo nutviektas rausvos šviesos. Anapus žibinto skleidžiamos šviesos skritulio kilo aklina tamsos siena.

Kitiems atidžiai stebint, Nora, įsikirdama kapliais į ledą, atsargiai atitraukė roges keletą metrų aukščiau šlaitu prie jų. Tada, viena ranka laikydama rogių virvę, pasilenkusi atlenkė stabdžius — keturis metalinius dyglius, įsikirtusius į ledą. Atlikusi šį darbą, kai virvė aplink jos liemenį nukaro, ji atsitiesė ir mostelėjo ranka.

— Tvarka, — šūktelėjo. — Dabar kibsime į darbą.

Ledynotyrininkė patraukė prie apatinio rogučių galo ir atsagstė kilpeles, laikančias brezentą, kuriuo buvo uždengtas kroviny. Rachelė, pajutusi, jog galbūt buvo pernelyg atšiauri Norai, šoko prie priekinės audeklo dalies.

— Dėl dievo meilės, neliesk! — sukliko Nora, pakėlus galvą. — Nieku gyvu!

Sutrikusi Rachelė atsitiesė.

— Nieku gyvu pirmos neatrėšk pavėjinės pusės! — tarė Nora. — Tai padariusi, rankose laikysi tikras bures! Vėjas kaipmat būtų pasigavęs šį brezentą!

Rachelė atsitraukė nuo rogių.

— Nežinojau. Aš...

Nora piktai pašnairavo į ją.

— Judviejų su kosmoso bernaičiu apskritai neturėtų čia būti.

Nė vieno iš mūsų neturėtų čia būti, šmėstelėjo Rachelės galvoje mintis.

Žaliasnapiai, virte virė pykčiu Nora, mintyse keiksnodama direktorių, įpiršusi jai į palydovus Korkį su Sikston. *Tie žiopliai čia ką nors būtinai pražudys*. Noros visiškai nežavėjo jų prižiūrėtojos vaidmuo.

— Maikai, — tarė ji, — padėk nukelti ŽŽR nuo rogių.

Tolandas padėjo jai ištraukti žemės žvalgymo radarą ir įtaisyti jį ant ledo. Įtaisą sudarė trys nedidukės metalo mentės, pritvirtintos viena greta kitos ant aliuminio rėmo. Visas įtaisas buvo ne didesnis už pėdą, nuo jo driekėsi laidai prie rogėse gulinčių srovės lygintojo ir maitinamojo elemento.

— Čia tas radaras? — stengdamasis perrėkti vėjo švilpesį, nusistebėjo Korkis.

Netardama nė žodžio, Nora linktelėjo. ŽŽR labiau pritaikytas aptikti ledą iš gėlo vandens nei ŽSS. ŽŽR siųstuvai skleidavo ledu elektromagnetines bangas, kurios skirtingai atsimuša nuo skirtingų ledo darinių. Grynas gėlas vanduo šąla plokščiais sluoksniais. Tačiau sušalęs sūrus vanduo dėl

jame esančių druskų labiau primena susiraizgiusį tinklą su daugybe šakų, nuo kurio ŽŽR skleidžiamos bangos atsimuša įvairiais kampais ir grįždamos išsklinda į šalis. Nora įjungė įtaisą.

— Padarysiu luito, kuriame yra šulinys, skerspjuvio echoskopijos nuotrauką, — riktelėjo ji. — Įtaiso kompiuteris sukurs ledo skerspjuvio atvaizdą ir jį atspausdins. Sušalęs sūrus vanduo jame bus pažymėtas šešėliuotai.

— Atspaudas? — nusistebėjo Tolandas. — Tokiame šaltyje padarysime atspaudą?

Jų vadovė mostelėjo ranka į laidą, nuo ŽŽR nusidriekusį iki kito įtaiso po uždangalu.

— Nėra kitos išeities. Kompiuterio ekranai surija pernelyg daug elemento energijos, todėl ledynotyrininkams, dirbantiems lauke, tenka pasitelkti karštu rašalu purškiančius spausdintuvus. Atspaudai kiek blankoki, tačiau lazerinis spausdintuvas ima čiaudėti jau prie minus dvidešimties. Teko savo kailiu patirti Aliaskoje.

Nora paprašė kitus pasitraukti kiek žemėliau ŽŽR, ruošdamasi nutaikyti siųstuvą, kad jo skleidžiamos bangos aprėptų ledyną apie šulinį, esantį maždaug už šimto penkiasdešimties metrų. Tačiau žvilgtelėjusi į tą pusę, iš kurios buvo atėję, akinama žibinto šviesos nieko neįžiūrėjo.

— Maikai, reikia nukreipti ŽŽR siųstuvą į ledo šulinį, tačiau iš čia nieko nematau. Aš užkopsiu aukštinį šlaitu, kad taip neakintų. Man ištiesus ranką žibintų kryptimi, nukreipk ten ŽŽR.

Tolandas linktelėjo ir priklaupė prie radaro.

Įsikirsdama į ledą kapliais, palinkusi į priekį prieš vėją, Nora ėmė kopti šlaitu kupolo link. Katabatinis vėjas pūtė netikėtai aršiai, ir ji pajuto artėjant tikrą audrą. Nieko. Apsisuks čia per kelias minutes. *Netrukus jie įsitikins, jog mano teisybė.* Nora nuklampojo dvidešimt žingsnių kupolo link, iki žibinto skleidžiamos šviesos krašto.

Ji ėmė dairytis po ledo plynę. Kai akys priprato prie tamsos, šone kiek kairėliau išryškėjo žiburėlių grandis. Nora pasisuko taip, kad stovėtų tiesiai prieš juos, ir ištiesė rankas tarsi kompasu rodykles, rodydama tikslią kryptį.

— Va ten! — riktelėjo ji.

Tolandas nukreipė ten link ŽŽR įtaisą ir davė ženklą.

— Tvarkelė!

Nora dar kartą nužvelgė nuožulniu šlaitu kylančius žibintus, mintyse jausdama dėkingumą už jų rodomą kelią atgal. Tačiau jai taip žvelgiant nutiko vienas keistas dalykas. Vienas arčiau jos esančių žiburėlių staiga akimirkai pradingo. Net nespėjus Norai sunerimti, ar tik nebus užgesęs, jis staiga vėl sutvisko. Kitu atveju Nora būtų pamaniusi, jog kažkas pro ją praėjo. Tačiau čia aplinkui daugiau nėra nė gyvos dvasios... Nebent direktorių imtų graužti sąžinė ir jis pasiųstų jiems ką nors į pagalbą. Bet tokia galimybė jai kažkodėl neatrodė tikėtina. *Ko gero, šiaip kas nors*, nutarė ji. Ugnelę bus trumpam priplakęs vėjo šuoras. Nora grįžo prie ŽŽR.

— Nukreipei? Tolandas gūžtelėjo.

— Regis.

Nora patraukė prie valdymo įtaiso rogėse ir paspaudė mygtuką. ŽŽR šaižiai pyptelėjo ir vėl nutilo.

— Tvarka, — tarė ji. — Atlikta.

— Ir viskas? — nusistebėjo Korkis.

— Daugiausia laiko trunka pasiruošti. Pačiam žvalgymui echoskopija pakanka sekundės.

Rogėse karštu rašalu purškiantis spausdintuvas ištisė sudūzgė ir suklaksėjo. Jis buvo įtaisytas permatomo plastiko dėžėje ir iš jo dabar lėtai klostėmis lindo storo popieriaus lakštas. Nora palaukė, kol jis baigs spausdinti, tada ištraukė popierių iš dėžės. Tuoju savo akimis įsitikins, pamanė ji, nešdama brėžinį arčiau šviesos. *Čia nėra jokio jūros vandens.*

Prie žiburio visi susispietė aplink Norą, stipriai pirštinėtose rankose gniaužiančią popieriaus ritinėlį. Ji giliai įkvėpė ir išvyniojo atspaudą. Vaizdas, kurį išvydo, privertė ją loštelėti atgal.

— Dieve mano! — pratarė ji, negalėdama patikėti savo akimis.

Brėžinyje kuo aiškiausiai matėsi ledo šulinio skerspjūvis. Tačiau ji neteko žado, kai jo viduryje išvydo išbrėžtą plūduriuojančią pilkšvą žmogaus kūno formą. Kraujas sustingo jos gyslose.

— Dieve mano... Ledo šulinyje lavonas. Visi nustėrę žvelgė į popierių.

Vaiduokliškas siluetas žemyn galva plūduriavo šulinyje. Aplink lavoną banguodami dryko į šalis kažkokie keisti spinduliai. Norai staiga dingtelėjo atsakymas. ŽŽR keliais brūkšniais pavaizdavo aukos palatą, ir tai, be jokios abejonės, gali būti tik jiems puikiai pažįstamos storos kupranugario vilnos sruogos.

— Tai juk... Mingas, — sušnibždėjo ji. — Jis, ko gero, paslydo ir... Tačiau Nora Mangor nieku gyvu nebūtų atspėjusi, jog brėžinys atskleis ir dar didesnę staigmeną, kurią ji išvydo nuleidusi akis žemiau.

Ledas po šuliniu...

Nora spoksojo sukrėsta. Iš pradžių jai dingtelėjo, jog, ko gero, bus kažkas nutikę įtaisui. Bet atidžiau įsižiūrėjusi į brėžinį ji staiga pajuto, kaip kaupiasi ir artinasi it vėtra stingdanti mintis. Vėjui pašėlusiai plakant brėžinį, ji pasisuko nuo jo, kad galėtų dar atidžiau įsižiūrėti.

Tačiau juk tai visiškai neįmanoma!

Ir tada tiesa staiga užgriuvo ją visu slegiančiu sunkumu. Jai užėmė kvapą. Akimirka pamiršo netgi ir Mingą.

Norai dabar viskas buvo aišku kaip ant delno. *Jūros vanduo šulinyje!* Ji priklausė ir prisikišo prie pat žiburio. Spausdama rankose popierių, ji pradėjo tirtėti visu kūnu.

Dieve švenčiausias... man niekad nebūtų atėję į galvą.

Ji staiga, prasiveržus pykčiui, atsigrėžė į NASA kupolą.

— Šūdžiai! — riktelėjo ji, o jos žodžius akimirksniu nunešė vėjas. — Prasmirdę šūdžiai!

Tamsoje už penkiasdešimties žingsnių Delta Pirmas, pakėlęs prie lūpų radijo siųstuvą, savo vadui pratarė tik du žodžius:

— Jie žino.

49

Norai Mangor tebeklūpant ant ledo, suglumęs Maiklas Tolandas ištraukė iš drebančių jos rankų žemės žvalgymo radaro brėžinį. Sukrėstas šulinyje aptikto plūduriuojančio Mingo lavono, Tolandas pamėgino susitelkti į brėžinį.

Štai šešiasdešimties metrų gylio ledo šulinys. Mingo lavonas, plūduriuojantis jo viduryje. Tolando akys nuslydo žemiau ir jam pasidingojo, kad, ko gero, jo akys meluoja. Tokio paties pločio kaip ir visas šulinys.

— Jėzau! — riktelėjo Rachelė, žvelgdama Tolandui per petį. — Meteorito šulinys kerta visą ledyną iki pat vandens!

Tolandas kurį laiką stovėjo visiškai išmuštas iš vėžių, nevaliodamas patikėti vieninteliu įmanomu paaiškinimu. Korkio veidas taip pat ištįso. Nora šuktelėjo:

— Kažkas pragrežė ertmę iš vandenyno!

Jos akys degte degė įniršiu.

— Kažkas slapčia iš apačios *igrūdo* ten tą uolą!

Tolandas, nors ir nenoromis, turėjo sau prisipažinti, kad techniškai tai visiškai įmanoma. Po Milno ledynu, plūduriuojančiu vandenyne, pakanka gylio praplaukti povandeniniam laivui. Ir kadangi vandenyje visi daiktai lengvesni, netgi visiškai nedidukas povandeninis laivas, panašus į Tolando vienvietį mokslinį „Tritoną“, nesunkiai įstengtų atgabenti meteoritą savo keltuvais. Povandeninis laivas galėjo atplaukti, palįsti po ledynu ir išgręžti jo dugne ertmę. Tada, ištiesęs keltuvus arba pasitelkęs oro balionus, įstumti ten meteoritą. Vanduo po meteoritu imtų šalti, ir kai pakankamai užšalęs jau išlaikytų uolos svorį, povandeninis laivas galėtų atitraukti savo keltuvus ir pasišalinti, palikdamas šalčiui ir vandeniui paslėpti čia buvusią ertmę bei nutrinti visus apgavystės pėdsakus.

— Tačiau *kam*⁷. — tarė Rachelė, paėmusi brėžinį iš Tolando ir atidžiai jį įsižiūrėjusi. — Kam to būtų prirėkę? Tai tikrai ne ŽŽR klaida?

— Žinoma, ne! Dabar nekylo nė menkiausių abejonių, iš kur šulinyje radosi liuminescuojantis planktonas!

Tolandas turėjo pripažinti, kad Noros teiginys klaidingas. Liuminescuojantys dinoflagelantai įplaukė į meteorito šulinį, kuriame jie galiausiai išalo. Vėliau, įkaitinus meteoritą, ledas po juo atitirpo ir planktonas atgijo. Metėsi į viršų, išplaukė šulinio paviršium ir galiausiai žuvo gėlame vandenyje.

— Kažkokia nesąmonė! — šuktelėjo Korkis. — NASA aptiko meteoritą su nežemiškomis fosilijomis. Kodėl jie turėtų perkelti jį į kitą vietą? Vargtų grūdami jį iš apačios į ledyną?

— Velniai žino, — atšovė Nora, — tačiau ŽŽR brėžiniai tikslūs. Mums apdūmė akis. Tas meteoritas nėra Jungersolio meteorito skeveldra. Jis buvo įkištas į ledyną neseniai. Ko gero, praeitais metais, nes antraip planktonas būtų žuvęs!

Ji griebėsi dėlioti ir tvirtinti ŽŽR įrangą ant rogių.

— Privalome grįžti ir pranešti apie tai kitiems! Prezidentas rengiasi paskelbti visiškai klaidingus duomenis! NASA jį apgavo!

— Luktelėkite! — šuktelėjo Rachelė. — Reikėtų dėl visa pikta atlikti dar vieną tyrimą. Kažkokia nesąmonė. Kas tuo patikės?

— Visi, — tarė Nora, triūsdoma apie roges. — Kai grįšiu į kupolą, išgręšiu dar vieną ledo bandinį iš meteorito šulinio dugno ir paaiškės, jog tai jūros vanduo, niekas nedrįs abejoti!

Nora atlaisvino stabdžius, atgrėžė jas kupolo link ir suskato kopti atgal nuolydžiu, kapodama ledą

kaustytais batais ir ryžtingai traukdama roges.

— Pirmyn! — šūktelėjo ji, traukdama paskui save visą tarpusavy susirišusią vorą šviesos skritulio link.

— Nežinau, ką čia sumanė NASA, tačiau visiškai neketinu būti jų traukoma marionete...

Noros Mangor galva staiga loštelėjo atgal, tarsi jai į kaktą būtų smogusi kokia nematoma ranka. Ji dusliai sudejavo iš skausmo, susvyravo ir aukštiekninka parkrito ant ledo. Beveik tuo pat metu Korkis riktelėjo ir kryptelėjo į šoną, tarsi kas būtų trenkęs jam į petį. Jis pargriuvo ant ledo, raitydamasis iš skausmo.

Rachelei akimirksniu iš galvos išdulkėjo brėžinys, kurį gniaužė rankoje, meteoritas ir paslaptingasis šulinys. Ji pajuto, kaip kažkas, pralėkęs pro pat smilkinį, grybštelėjo jai ausį. Ji instinktyviai pasilenkė, kartu nusitraukdama žemyn ir Tolandą.

— Koks čia velnias! — riktelėjo Tolandas.

Rachelei dingtelėjo, jog tai kruša — ledo gabaliukai, nuo ledyno atnešti vėtros, — tačiau iš to, kokia jėga buvo parmušti Korkis su Nora, Rachelė suprato, kad ledo skeveldros turėtų lėkti šimtų kilometrų per valandą greičiu. Keista, bet ūmai pažirusi nedidelių ledukų kruša kažkodėl pylėsi ant Rachelės su Tolandu, skeveldromis droždama ledą aplinkui. Rachelė parpuolė ant pilvo, įsikirto batų nosimis į ledą ir metėsi prie vienintelės priedangos. Rogės. Po akimirkos prišliaužė ir greta jos užsiglaudė Tolandas.

Jis žvilgtelėjo į Norą su Korkiu, gulinčius atviroje vietoje ant ledo.

— Traukiam juos už lyno! — riktelėjo jis ir, sugriebęs virvę, suskato traukti.

Tačiau virvė buvo apsiraizgiusi apie roges.

Rachelė susigrūdė brėžinį kišenėn, keturpėsčia nusigavo iki rogių ir pamėgino atnarplioti virvę. Tolandas buvo greta.

Rutuliukų kruša akimirksniu ėmė kapoti roges, tarytum ūmai būtų nutarusi palikti Korkį su Nora ramybėje ir imtis Rachelės su Tolandu. Vienas jų, smogęs į plastiką, kuriuo buvo uždengtas krovinyš rogėse, atšoko ant Rachelės kombinezono rankovės.

Išvydusi ledokšnį, Rachelė neteko žado. Iki tol kaustės išgąstis virto tikru siaubu. Tas ledokšnis buvo žmogaus rankų darbo. Ant jos rankovės nukritęs gabalėlis buvo paplokščias, maždaug vyšnios didumo rutuliukas. Visiškai lygus, išskyrus per pusiaują einančią nedidelę išdrožą, tarsi senovinis švino šovinyš.

Ledo kulka...

Darbuodamasi saugumo tarnyboje, Rachelė nusimanė apie naujausią eksperimentinę ginkluotę — sniego šautuvus, suspaudžiančius sniegą į ledo kulkas, dykumų šaudykles, lydančias smėlį į stiklo šovinius, vandens ginklus, kaulus laužančias vandens čiurkšles. Šie naujieji eksperimentiniai ginklai kur kas pranašesni už įprastus, nes pačioje mūšio vietoje, pasitelkus po ranka esančias medžiagas, įmanoma pasigaminti sau kulkų, taigi kareiviai gali nesukti galvos dėl šovinių atsargos ir nesitampyti su savimi sunkių šaudmenų. Rachelė suprato, jog ledo kulkos, dabar lekiančios į juos, yra pagamintos čia pat iš sniego.

Kaip paprastai esti, kuo daugiau žinai, tuo viskas baisiau. Jau verčiau Rachelė skendėtų palaimingoje nežinioje, tačiau, puikiai pažindama šiuos eksperimentinius ginklus, per akimirką sumojo, jog juos puola koks nors JAV specialiųjų pajėgų būrys, nes jie vieninteliai naudojami tokiais ginklais.

Šią mintį atsivijo dar baisesnė: atlaikyti tokio puolimo beveik neįmanoma.

Niūrias jos mintis nutraukė viena ledo kulka, kuri, radusi kažkokį plyšelį tarp visos tos įrangos kalno ant rogių, trenkė jai į pilvą. Net ir pūstame savo kombinezone Rachelė pasijuto taip, lyg kas nors jai būtų vožęs iš visų jėgų. Iš akių pasipylė kibirkštys, ji susverdėjo mėgindama išsilaikyti, dar bandė kabintis už rogių. Maiklas Tolandas paleido Noros virvę ir šoko jos prilaikyti, tačiau nespėjo. Rachelė nuvirto aukštiekninka, kartu nusitraukdama ir visą įrangą. Jiedu su Tolandu suvirto ant ledo drauge su visa prietaisų kauge.

— Čia... kulkos, — sušnibždėjo neatgaudama kvapo. — Bėgam!

Gabrielė Ešė troško, kad Vašingtono metro traukinys, pajudėjęs iš Federalinio Trikampio stotelės, būtų žaibu lėkęs kuo toliau nuo Baltųjų rūmų. Ji sustingusi kiūtojo vagono kampe, už lango pro šalį skriejant miglotiems šešėliams. Mardžorės Tenč įteiktas raudonas aplankas gulėjo jai ant kelių tarsi švino luitas.

Reikia pasikalbėti su Sikstonu! — švystelėjo jos galvoje mintis, traukiniui jau greičiau pasileidus Sikstono biuro link. *Tučtuojau!*

Blausioje mirguliuojančioje traukinio šviesoje Gabrielė pasijuto tarsi kokiam blogame sapne. Už lango mirksėjo šviesų ugnelės. Iš abiejų pusių, tarsi neriant į žemės gelmes, sparčiai kilo tunelio sienos.

Gal tai tik sapnas ir aš tuoj pabusiu.

Ji pažvelgė į gulintį ant kelių aplanką. Jį atsegusi, kyštelėjo ranką į vidų ir ištraukė nuotrauką Lempos vagono palubėje kaip tik plykstelėjo ryškiau, trumpam nutvieksdamos sukrečiantį vaizdą: senatorius Sikstonas išsidrėbęs guli savo kabinete, pasitenkinimu švytintį veidą atgręžęs tiesiai į kamerą, o šalia jo — nuogut nuogutėlė Gabrielė.

Ji krūptelėjusi įgrūdo nuotrauką atgal ir drebančiomis rankomis užsegė aplanką.

Galas.

Traukiniui išnirus iš tunelio į žemės paviršių ties *L'Enfant Plaza*, Gabrielė išsitraukė mobilųjį ir surinko senatoriaus asmeninio telefono numerį, įsijungė balso paštas. Sutrikusi ji paskambino į jo kabinetą. Ragelį pakėlė sekretorė.

— Čia Gabrielė. Jis yra?

Sekretorė atrodė susierzinusi.

— Kur buvai pradingęs? Jis visur tavęs ieškojo.

— Užtruko pokalbis. Žūtbut turiu su juo skubiai susisiekti.

— Teks palaukti iki rytojaus. Jis Vestbruke.

Vestbruke senatorius gyveno.

— Jis neatsiliepia privačiu mobiliuoju, — tarė Rachelė.

— Šį vakarą jis savo dienotvarkėje pažymėjęs A. S., — tarė sekretorė. — Anksčiau išvyko.

Gabrielė suraukė kaktą. *Asmeninis susitikimas*. Per tą jaudulį visai išgaravo iš galvos, kad Sikstonas šį vakarą buvo numatęs praleisti savo namuose. Ir leido visiems aiškiai suprasti, jog ten jo verčiau netrukdyti. *Galite pasibelsti į mano duris, tik jeigu namas degtu*, sakydavo jis. *Priešingu atveju tai visada galima kiek atidėti*. Gabrielė nutarė, jog dabar kaip tik tas gaisro atvejis.

— Padėk man su juo susisiekti.

— Jokiais būdais.

— Tai labai svarbu, žūtbut...

— Ne, tiesiogine prasme neįmanoma. Jis išeidamas paliko ant mano stalo pranešimų gaviklį ir liepė jo šįvakar jokių būdu netrukdyti. Netgi primygtinai pakartojo. — Ji kiek patylėjo ir pridūrė: — Griežtų griežčiausiai.

Mėšlas.

— Gerai, ačiū, — tarė Gabrielė ir padėjo ragelį.

— *L'Enfant Plaza*, — traukinyje pranešė įrašytas balsas. — *Centrinė stotelė*.

Užsimerkusi Gabrielė pamėgino suimti save į rankas ir blaiviai viską apsvarstyti, tačiau galvoje mirgėjo iš kojų verčiantys vaizdai... Jūdvių su

senatoriumi nuotraukos... Šūsniis dokumentų, įrodančių, jog Sikstonas ima kyšius. Gabrielės ausyse vis dar skambėjo girgždančio Tenč balso tariami reikalavimai. *Pasielk garbingai. Pateik raštiškus parodymus. Prisipažink turėjusi meilės ryšių su Sikstonu.*

Traukiniui artėjant prie stoties ir sužviegus jo stabdžiams, Gabrielė prisivertė įsivaizduoti, ko griebtųsi senatorius, jeigu laikraščiuose pasirodytų šios nuotraukos. Nuo pirmosios į galvą šovusios minties ji net krūptelėjo.

Sikstonas pultų meluoti. Negi ji taip iš tikrųjų mano? *Taip. Be jokios abejonės, jis imtų pilti pilti melus.* Jeigu šitos nuotraukos pasiektų žiniasklaidą be viešo Gabrielės prisipažinimo, senatorius imtų tvirtinti, jog jos — viso labo niekinga klastotė. Juk dabar, skaitmeninių technologijų laikais, kiekvienas naršantis pasaulyje interneto tinkle yra matęs be menkiausios klastotės žymės kokio nors veikėjo galvą, užmautą ant kito kaklo, ypač nepadoriose nuotraukose. Gabrielei jau teko įsitikinti, jog senatorius gali sau ramiausiai stovėti priešais televizijos kameras ir nė nemirktelėjęs riesti melus jiedviem esant tik draugais, ir todėl ji nemaž neabejojo, jog jam pavyktų visus įtikinti, neva tai tėra niekingas mėginimas jam pakenkti. Sikstonas pultų vaizduoti išsižeidusį iki širdies gelmių ir net, ko gero, apkaltintų patį prezidentą užsakius tokią klastotę.

Nieko stebėtino, kad Baltieji rūmai nutarė tylėti. Nuotraukos gali sukelti vien įtarimą. Nors ir kokios būtų akivaizdžios, jos dar nieko neįrodo. Gabrielė staiga pajuto išsižiebiančią viltį. *Baltiesiems rūmams nepavyktų įrodyti, kad jos nesuklastotos!* Tenč Gabrielę prispaudė negailestingai: arba viešai pripažinti turėjusi meilės nuotykį, arba Sikstonas sėda už grotų. Jai staiga viskas pasidarė aišku kaip ant delno. Baltiesiems rūmams žūt būt reikia, kad Gabrielė prisipažintų, nes antraip tos nuotraukos visiškai bevertės. Jos ūpas iškart pasitaisė.

Traukiniui sustojus ir durims atsidarius, Gabrielės galvoje ūmai dingtelėjo dar viena drąsinanti mintis.

Gal Tenč tik melavo apie tuos kyšius.

Juk ką galų gale ji bloškė Gabrielei po nosimi? Ir vėl jokių tvirtų įrodymų: keletą dokumentų kopijų, neryškią Sikstono nuotrauką garaže. Visa tai irgi gali būti tik klastotės. Galimas daiktas, Tenč suktai kyštelėjo jai netikrus finansinius dokumentus drauge su tomis nuotraukomis, tikėdamasi, kad Gabrielė viską priims už gryną pinigą. Tai vadinamasis „patvirtinimo

asociacijomis“ metodas, nuolat politikų pasitelkiamas prastumti pasiūlymams, kuriais abejojama.

Sikstonas nieko neprisidirbęs, tarė sau Gabrielė. Baltieji rūmai jau nežino ko griebtis, todėl nutarė sužaisti aklai ir bauginimais priversti Gabrielę viešai pripažinti meilės nuotykį. Jiems trūks plyš reikia, kad Gabrielė Sikstoną apjuodintų viešai, garsiai. Kaip sakė Tenč, *apsispręsti jums būtina skubiai. Iki aštuntos vakaro. Ultimatyvus spaudimas atsisakyti savo darbo. Tikrai taip ir bus,* dingtelėjo Gabrielei.

Išskyrus vieną dalyką...

Vienintelė neaiški galvosūkio dalis — kodėl Tenč siuntinėjo jai laiškėlius su NASA kenkiančiais duomenimis. Neišvengiamai peršasi išvada, jog NASA išties provokuoja Sikstoną dar aršiau juos pulti, idant paskui šis puolimas atsigręžtų prieš jį patį. Ar tikrai NASA? Gabrielei staiga pasidingojo, jog netgi laiškėlių paslaptį galima visiškai paprastai paaiškinti.

Gal tuos laiškėlius siuntė visiškai ne Tenč?

Tarkim, Tenč užklupo tarp saviškių išdaviką, siuntinėjusį Gabrielei duomenis, išmetė jį lauk ir paskutinį laiškėlį pati atsiuntė jo vardu, kviesdama Gabrielę susitikti. *Tenč galėjo apsimesti tyčia atskleidusi tuos NASA duomenis, kad apdumtų jai akis.*

Prieš užsidarant durims, sušnypštė metro traukinio, dabar jau sustojusio *L'Enfant Plaza*, hidrauliniai prietaisai.

Gabrielės galvoje sukosi spiečiai minčių, ji išmeigė žvilgsnį į platformą. Nežinojo, ar jos įtarimai turi kokią pagrindą, ar tai tėra jos iliuzijos, tačiau kad ir kokia velniava čia verda, ji žūt būt privalo tučtuojau apie tai pasišnekėti su senatoriumi, nepaisant to, ar šis vakaras jo dienoraštyje pažymėtas A.S., ar ne.

Gniauždamą rankoje aplanką su nuotraukomis, Gabrielė iššoko iš traukinio jau užsiveriant durims. Ji ryžtingai patraukė į kitą pusę.

Į Vestbruką.

51

Pulk arba bėk.

Kaip biologas, Tolandas puikiai žinojo, kad organizmui pajutus pavojų, jame įvyksta daugybė pokyčių. Galvos smegenų žievę užplūsta adrenalinas, pašėlusiai versdamas plakti širdį ir liepdamas smegenims priimti esminį visoms gyvybės rūšims sprendimą: kovoti ar bėgti.

Tolando kūnas šaukė jam bėgti, tačiau protas priminė, kad jis vis dar yra susirišęs su Nora Mangor. Be to, kur bėgsi? Vienintelė galima priebėga kiek tik akys užmato buvo kupolas, ir tie paslaptingi užpuolikai įsitaisė aukščiau jų ledyne ir atkirto kelią atgal. O jiems patiems už nugarų plytėjo trijų kilometrų ilgio plati ledo dykynė, stačiu šlaitu nusileidžianti į ledo jūrą. Pasileidęs ten, atsidurtum jiems kaip ant delno. Tačiau, nepaisant visų šitų kliūčių, Tolandas visų pirma žinojo negalįs palikti likimo valiai kitų. Nora su Korkiu, surišti su Rachele ir Tolandu, vis dar tebegulėjo atviroje vietoje.

Tolandas su Rachele toliau kiūtojo užsiglaudę už parvirtusių rogių, o į šias nepaliaujamai krito ledo kulčių kruša. Jis ėmė raustis po sukritusius į krūvą daiktus, naršydamas kokio ginklo, signalinės raketos, radijo siųstuvo... bet ko.

— Bėgam! — vis dar kaip reikiant neatgavusi kvapo, riktelėjo Rachelė.

Tą akimirką ledo kulčių kruša kažkodėl ūmai liovėsi. Nors vėtra tebesiautė, tačiau, rodės, aplinkui stoji visiška ramybė... tarsi audra būtų praslinkusi.

Tada, atsargiai žvilgtelėjęs pro rogių kraštą, Tolandas išvydo vaizdą, nuo kurio jam tiesiog sustingo gyslose kraujas.

Iš tamsos į šviesos skritulį tylutėliai išliuozė trys vaiduokliškos figūros. Nuo galvos iki kojų apsitačiusios baltai. Vietoj slidžių lazdų rankose laikančios kažkokius neregėtus ginklus. Jų slidės taip pat buvo neįprastos: trumpos, plačios, labiau primenančios riedlentes.

Ramutėliai, tarsi jau neabejotų savo pergale, visi trys vaiduokliai sustojo prie artimiausios aukos — be sąmonės gulinčios Noros Mangor. Tolandas nedrąsiai atsitiesė ir, iškišęs galvą pro rogių viršų, pažvelgė į užpuolikus. Šie pro naktinio matymo akinius žvelgė į jį. Regis, visai nekreipdami dėmesio.

Bent jau iš pradžių.

Po savo kojomis be sąmonės tysančiai moteriai Delta Pirmas nejuto jokio gailesčio. Jo pareiga — vykdyti įsakymus šių nesvarstant.

Moteris vilkėjo storu tamsiu kombinezonu, viename skruoste plieskė raudonas rėžis. Kvėpavo negiliai ir sunkiai. Ledo kulka atėmė jai sąmonę.

Belieka užbaigti darbą.

Delta Pirmas priklaupė prie paslikos moters, o jo bičiuliai nukreipė savo ginklus į nediduką vyrą, irgi be sąmonės gulintį netoliese ant ledo, ir parvirtusias roges, už kurių slėpėsi kiti du taikiniai. Dabar jo vyrai galėjo lengvai sutvarkyti kitus tris — šie buvo beginkliai ir neturėjo kur pasprukti.

Be reikalo nesiblaškyt Susitelk ties vienu darbu. Kaip ir buvo išmokytas, Delta būrys išgalabys juos po vieną. Svarbiausia — nepalikti jokių pėdsakų.

Pasilenkęs prie moters, Delta Pirmas nusimovė pirštines ir ranka pasėmė sniego. Suspaudęs gniūžtę, pražiodė moters burną ir ėmė grūsti ją į gerklę. Sniegą sugrūdo kiek įstengdamas giliau. Po trijų minučių moteris jau bus negyva.

Šitas būdas, vadinamas *belaja smert'* — baltoji mirtis, buvo pasiskolintas iš rusų mafijos. Sniegui dar nespėjus ištirpti, auka jau būna uždususi. Tačiau sniego kamštis nuo kūno šilumos galiausiai ištirps. Net jeigu kam kiltų koks nors įtarimas dėl žmogžudystės, greta neras jokio įkalčio ir jos priežastį nebus taip paprasta nustatyti. Galiausiai kas nors sugebėtų tai nustatyti, tačiau ne iš karto.

Ledo kulku sniege nesimatys, o šį raudoną rėžį ant skruosto ji galėjo įsitaisyti neatsilaikiusi prieš vėtrą, paslydusi ir parkritusi ant ledo.

Su kitais trimis žmonėmis susidoros taip pat. Paskui Delta Pirmas sukraus juos ant rogių, nutemps kelis šimtus metrų į šoną, vėl suriš tarpusavyje ir suguldys į eilę. Po kelių valandų juos sušalusius aptiks sniege. Gal kam nors ir pasirodys keista, kad jie nuklydo į šalį, tačiau mirtis nieko nestebins. Žibintai išdegė, oras klaikus, o pasiklydusieji Milno ledyne žūsta greitai.

Delta Pirmas pagaliau baigė kimšti sniegą moteriai į gerklę. Prieš atsigręždamas į savo bendrus, atrišo nuo jos juosmens virvę. Kad tiedviem už rogių nešautų į galvą atsitempti pas save jo auką.

Maiklas Tolandas savo akimis regėjo nužudant žmogų baisiau, nei būtų galėjęs susapnuoti klaikiausiame sapne. Atrišusi Norą Mangor, užpuolikų trijulė patraukė prie Korkio.

Reikia ką nors daryti!

Korkis tuo metu atgavo sąmonę ir dejavo, mėgindamas atsisėsti, tačiau vienas iš karių stumtelėjęs jį pargriovė ir, apžergęs kojomis, prispaudė rankas ant ledo. Korkis riktelėjo, ir jo riksmą akimirkiniu nusinešė vėjas.

Persmelktas baimės Tolandas suskato naršyti po išvirtusius iš rogių daiktus. *Juk turi čia kas nors būti! Ginklas! Bet kas!* Tačiau čiuopė tik ledo kulku sudaužytus diagnostikos įtaisus. Greta jo iš paskutiniųjų, pasiremddama kirtikliu, mėgino pakelti Rachelę.

— Maikai... Bėk...

Tolando akys užkliuvo už kirtiklio, pririšto prie Rachelės diržo. Tai jau ginklas. Šioks toks. Tolandas sumetė, kiek yra vilčių juo įveikti tris ginkluotus vyrus.

Tas pat, kaip su šakėmis prieš garvežį.

Rachelei vargais negalais atsisėdus, Tolandas pastebėjo už jos gulintį storą krepšį. Mintyse melddamas jame rasti signalinę raketą arba radijo siųstuvą, jis persisvėrė per ją ir čiupo krepšį. Viduje gulėjo didžiulis, tvarkingai sulankstytas audeklas. Visiškai bevertis daiktas. Tolandas panašų turėjo ir savo laive. Tai buvo nedidelis oro balionas, pritaikytas kelti daug lengvesnę už žmogų tyrimo įrangą. Iš Noros baliono dabar jokios naudos, be to, po ranka nėra ir helio.

Korkiui pašėlusiai priešinantis, Tolandui smilktelėjo pažįstamas, tiek metų persekiojusio bejėgiškumo jausmas. Galas. Baigta. Visai kaip tuose be paliovos kartojamuose pasakojimuose apie visą gyvenimą, praskriejantį žmogui prieš akis mirties akimirka, galvoje netikėtai šmėkstelėjo jau seniai į praeitį nugrimzdusi vaikystė. Akimirka — ir štai jis vėl buriuoja San Pedre, skrenda kartu su trikampė bure ant jos rėjos, kabo ant virvės su mazgais, nusidriekusi virš vandens, prunkšdamas pūksteli į vandenį, supdamasis kyla ir leidžiasi kaip berniūkštis, įsikabinęs bažnyčios varpo virvės, o aplinkui — tik saulė ir vandenynas.

Tolando žvilgsnis akimoju nukrypo į rankose laikomą audeklą, ir jam staiga dingtelėjo, kad protas į atsiminimus nuklydo anaipol ne sprukdamas nuo tikrovės, o mėgindamas jam pasiūlyti išeitį! *Trikampė bure.*

Korkiui vis dar pasiutusiai blaškantis užpuolikų gnaužtuose, Tolandas atsegė krepšį su audeklu. Jis puikiai suprato, kad sumanymo sėkmė labai abejotina, tačiau likti čia — vadinasi, nulenkti galvą ir laukti mirties. Jis sugriebė sulankstytą audeklą. Užrašas ant jo įspėjo: DĖMESIO; NAUDOTI

ESANT 20 KM/VAL. STIPRUMO VĖJUI PAVOJINGA.

Velniai nematė! Iš visų jėgų gnauždamas audeklą, kad šis neišsiskleistų, Tolandas nusirideno prie Rachelės, viena ranka pasirėmusios į ledą. Prisiartinęs jai šuktelėjo: „Laikyk!“

Tolandas ištiesė Rachelei sulankstytą audeklą, o pats pririšo vieną iš baliono lynų sau prie kombinezono sąsagos. Paskui, pasivertęs ant šono, kitą lyną pririšo prie Rachelės.

Jiedu dabar buvo kaip vienas.

Sujungti nelaimės.

Nuo jų palaidas lynas driekėsi iki spurdančio Korkio ir per tris metrus nuo jo gulinčio Noros Mangor kūno.

Noros jau nebėra, mintyse tarė sau Tolandas. *Niekuo jai nepagelbėsi.*

Užgulę besirangantį Korkį, užpuolikai jau sėmė sniegą ir ketino grūsti jį Korkiui į gerklę. Nėra kada delsti.

Tolandas čiupo sulankstyta balioną iš Rachelės rankų. Audeklas lengvas kaip sugeriamasis popierius ir be galo tvirtas. *Kas bus, tas bus.*

— Laikykis!

— Maikai? — nesusigaudydama dar spėjo pratarti Rachelė. — Ką tu... Tolandas sviedė sulankstyta audeklą aukštyn. Vėtra akimou jį pagavo ir išskleidė nelyginant parašutą.

Tolandas pajuto galingą trūktelėjimą ir suprato reikiamai neįvertinęs katabatinio vėjo galios. Nespėjo nė mirktelėti, ir jiedu su Rachele, pakelti į orą, jau skriejo ledynu žemyn. Dar po akimirkos Tolandas pajuto antrą trūktelėjimą, kai įsitempė juos su Korkiu Marlinsonu siejanti virvė. Pastėręs iš baimės jo bičiulis buvo plėšte išplėštas iš po užpuolikų, o vienas iš jų net nulėkė atbulas į sniegą. Korkis, pašėlusiai tempiamas per ledą, sukliko it skerdžiamas ir atbulas įlėkė į roges. Paskui Korkį laisva vilkosi trečioji virvė... Anksčiau rišusi jį su Nora Mangor.

Niekuo jai nepagelbėsi, dar kartą sau mintyse tarė Tolandas.

Tarsi kokios marionetės po susiraižiusiomis virvėmis trijulė čiuožė žemyn ledynu. Pro šalį dar prazvimbė kelios ledo kulkos, tačiau Tolandas žinojo, kad užpuolikai jų jau nebepasieks. Baltos figūros užpakalyje netrukus virto tik mažomis dėmelėmis šviesos skritulyje.

Ledas po Tolando kojomis skriejo vis greičiau ir greičiau, ir palengvėjimą, kad paspruko, bematant pakeitė rūpestis. Už trijų kilometrų Milno ledynas staigiai baigiasi ir penkiasdešimties metrų stačiu šlaitu krenta į ledinį Arkties vandenyną.

52

Lipdama žemyn į Baltųjų rūmų konferencijų salę, kurioje būdavo skelbiami viešųjų ryšių skyriaus parengti pranešimai, Mardžorė Tenč neįstengė sulaikyti šypsenos. Pokalbis su Gabriele Ešė nusisekė kuo puikiau. Dar nežinia, ar ji pateiks jai raštiškus parodymus, tačiau pamėginti tikrai vertėjo.

Geriau jau Gabrielei pakaktų proto jį palikti, pamanė Tenč. Vargšėlė nė nenutuokia, kaip skaudžiai Sikstonas netrukus nupuls.

Po keleto valandų įvyksianti prezidento konferencija, skirta meteoritui, tikrai jį parklupdys. Tam jau niekas nesukliudys. Prisidėjus dar ir Gabrielei Ešė, Sikstono lauktų antras triuškinamas smūgis, po kurio jis jau neatsitiestų. Rytoj Tenč galėtų paskelbti Gabrielės raštišką liudijimą drauge su Sikstono konferencijos, kurioje jis neigė bet kokius meilės ryšius, įrašų.

Dvigubas smūgis. Juk politikoje, kad galėtum ryžtingai veikti, labai svarbu ne paprasčiausiai laimėti rinkimus, bet laimėti įtikinamai. Iš tiesų, visi prezidentai, įsispraudę į Ovalų kabinetą nežymia balsų persvara, nieko ypatingo nenuveikdavo, nes kongresas į juos žvelgdavo atsainiai.

Parankiausia senatoriui Sikstonui būtų smogti iš dviejų pusių — vienu metu kertant jam ir kaip politikui, ir kaip žmogui. Šita strategija, Vašingtone vadinama „aukščiau žemiau juostos“, buvo pasiskolinta iš karybos meno. *Priversti priešą kovoti dviem frontais*. Kandidatas, gavęs kokių nors priešininką skandinavčių duomenų porciją, dažnai laukdavo antros ir tada mesdavo į viešumą iškart abi. Dvigubas puolimas nepalyginamai paveikesnis nei pavieniai smūgiai, ypač kai priešininkui smogiama ir kaip politikui, ir kaip žmogui. Gindamasis kaip politikas, jis turi išlaikyti pusiausvyrą, o kaip žmogus — kalbėti karštai, todėl gintis tuo pat metu abejopai bemaž neįmanoma.

Šįvakar senatorius Sikstonas turės plaktis iš paskutiniųjų, mėgindamas išsikapanoti iš vilkduobės, kurią jam iškas stulbinamas NASA atradimas, ir jam bus dar kebliau gintis, kai jo padėjėja viešai paliudys jį melavus.

Žengdama prie įėjimo į konferencijų salę, Tenč pajuto visą kūną nusmelkiantį džiaugsmingą kovos virpulį. Politika yra karas. Ji giliai įvėpė ir dirstelėjo į laikrodį. 18.15, metas pirmajam smūgiui.

Ji žengė į salę.

Konferencijų salė buvo nedidukė ne todėl, kad jai nebūtų likę erdvės — tiesiog tam nebuvo jokios būtinybės. Pasaulyje vargu ar rastum geriau aprūpintą ryšių mazgą, todėl jam prižiūrėti pakako vos penkių žmonių. Jai pasirodžius, visi penki stovėjo prie savo stalų su elektronika, sustingę it

plaukikai prieš startą, laukiantys šūvio.

Seniai pasiruošę, dingtelėjo Tenč, kai išvydo nekantraujančius jų žvilgsnius.

Ji niekaip neatsistebėdavo, kad šita nedidukė salė vos per dvi valandas gali paskleisti kokią nors žinią trečdaliui pasaulio. Palaikyti ryšius su dešimtimis tūkstančių žiniasklaidos kompanijų iš viso pasaulio — nuo stambiųjų televizijos tinklų iki mažiausių vietinių laikraštėlių — Baltųjų rūmų viešųjų ryšių tarnyba galėjo keliais mygtuko spustelėjimais.

Kompiuteriai dūgzdami siuntinėjo pranešimus radijo, televizijos stotims, spaudai ir interneto tinklalapiams nuo Meino iki Maskvos. Automatinės elektroninio pašto programos skleidė spiečių žinių internete. Telefonai robotai skambindavo tūkstančiams žinių tarnybų redaktorių ir leisdavo įrašytus pranešimus. Ryšių tarnybos tinklalapyje būdavo nuolatos atnaujinama ir papildoma informacija. Galinčios transliuoti tiesiogiai televizijos — CNN, NBC, ABC, CBS ir užsienio susivienijimai — būdavo atakuojamos žiniomis visais įmanomais būdais, mainais žadant leisti joms nemokamai tiesiogiai transliuoti svarbiausius įvykius. Visos tų bendrovių transliacijos būdavo akimirksniu nutraukiamos, kai prezidentui prireikdavo kreiptis į tautą.

Mūsų rankos ilgos.

Tarsi generolas, apžiūrintis savo karius, Tenč netardama nė žodžio nužygiavo prie spausdintuvo ir pakėlė naujausių žinių porciją, kuria dabar pasaulis buvo bombarduojamas visomis įmanomomis ryšių priemonėmis.

Tenč, permetusi jas akimis, patyliukais nusijuokė. Šiaip jau šitas spaudos pranešimas buvo ganėtinai tiesmukas — labiau reklama nei žinia, — tačiau prezidentas savo viešųjų ryšių tarnybai būtent taip ir nurodė jį pateikti. Ir jie tai įvykdė. Šis tekstas buvo kaip tik toks: prisodrintas reikšmingų žodžių, tačiau nieko nepasakantis. Mirtinas derinys. Netgi žinių tarnybos, pasitelkiančios reikšminių žodžių kostuvus, kurie atsijodavo gaunamus elektroninius laiškus, prie šios žinios išvys žibant daugybę vėliavėlių:

Nuo: Baltųjų rūmų viešųjų ryšių tarnyba

Tema: Specialus prezidento kreipimasis į tautą

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas šįvakar 20.00 val. Baltųjų rūmų konferencijų salėje rengia *specialią* spaudos konferenciją. Jo pranešimo turinys kol kas laikomas *visiškoje paslapyje*. Vaizdo ir garso medžiaga bus pateikiama įprastais kanalais.

Padėjusi popierių atgal ant stalo, Mardžorė Tenč apsidairė po konferencijų salę ir pritariamai linktelėjo jos darbuotojams. Tie nenustygo vietoje.

Prisidėgė cigaretę ir užsitraukė dūmo, leisdama jų nekantravimui dar labiau sustiprėti. Galiausiai šyptelėjo.

— Ponios ir ponai. Paleiskit savo aparatus.

53

Iš Rachelės Sikston galvos išdulkėjo viskas: meteoritas, stulbinantis ŽŽR brėžinys, gulintis jos kišenėje, Mingas, klaidus užpuolimas ant ledo. Jos mintys dabar sukosi tik apie vieną.

Išgyventi.

Jai po kojomis tarsi nesibaigiantis glotnus greitkelis slydo ledas. Ar iš baimės, ar dėl storo ją gobiančio kombinezono ji nejautė jokio skausmo. Ničnieko.

Kol kas.

Rachelė su Tolandu, surišti vienu lynu, keistai susikabinę, skruostas prie skruosto, skriejo pirmyn, lakdinami banguojančio išsipūtusio nuo vėjo baliono. Jiems įkandin, pašėlusiai mėtomas į šalis, sakytum, traktorius, vairuojamas girto traktorininko, lėkė Korkis. Toje vietoje, kur juos užpuolė, žibinto spingsulė dabar visiškai pranyko iš akių.

Jiedviem vis pašėliau čiuožiant ledu, nailono kombinezonai švilpte švilpė. Jai būtų buvę sunku

pasakyti, koku greičiu jie lėkė, tačiau vėtra pūtė apie šimtą kilometrų per valandą ir slidi plynė jiems po kojomis kas akimirką skriejo vis smarkiau. Įsismaginęs balionas, regis, nė neketino plyšti ar kiek stabtelėti.

Žūtbut reikia atsikabinti, dingtelėjo jai. Jie spruko nuo vienos pražūties tiesiai į nasrus kitai. *Iki vandenyno jau turėtų būti likęs vos kilometras!* Mintis apie priešais tyvuliuojančią ledinę jūrą nutvilkė nemaloniais prisiminimais.

Vėjas blaškėsi dar galingesniais šuorais, ir dabar jau jie, galima sakyti, skriejo iš tikrųjų. Iki jos atsklido pavymui tempiamo Korkio išgąstingas šuktelėjimas. Lėkdami tokiu greičiu, po kelių minučių jie nugarmės skardžiu žemyn į ledinį vandenį.

Tolando galvoje, regis, sukosi ta pati mintis, nes jis dabar iš paskutiniųjų mėgino atrišti prie kombinezonų pritvirtintus baliono lynus.

— Niekaip neatrėšu! — riktelėjo jis. — Pašėlusiai įtempta virvė!

Rachelė tikėjosi, kad vėtra gal nors trumpam aprims ir virvė kiek atsileis, tačiau katabatinis vėjas pūtė taip pat galingai ir nesiliovė nė akimirką. Mėgindama kaip nors pagelbėti Tolandui, Rachelė išsirietė ir įsikirto į ledą vienu kapliu ant jos bato nosies, pažerdama į orą tikrą ledukų bangą. Jų greitis šiek tiek sulėtėjo.

— Rišk! — riktelėjo ji, kilstelėdama koją.

Sekundę baliono lynas kiek atsilaisvino. Tolandas susirietęs mėgino pasinaudoti proga ir atkabinti lino sankabas nuo kombinezonų. Nė iš vietos.

— Dar kartą! — riktelėjo ji.

Dabar jiedu abu, loštelėję į šonus, įsikirto kapliais, sukeldami du galingus ledukų fontanus. Šįkart greitis dar labiau sumažėjo.

— Kabink!

Tolandui davus ženklą, jiedu drauge kilstelėjo kojas. Kai balionas vėl šovė į priekį, Tolandas, nykščiu nuspaudęs skląstelį, pakreipęs mėgino kablį ištraukti iš sankabos. Nors dabar jau kiek labiau jį atlaisvino, tačiau vis tiek per mažai, kad įstengtų atkabinti. Nora tvirtino, jog šios sankabos yra pirmarūšės, su taip įtaisyta kablo skląstele, kad tempiamų jų niekaip neatidarysi.

Mus tos sankabos pražudys, švystelėjo Rachelės galvoje mintis.

— Dar kartą! — riktelėjo Tolandas.

Rachelė iš paskutiniųjų kaip įmanydama labiau išrietė nugarą ir abiejomis kojomis visu svoriu įsikirto ledo. Tolandas pasekė jos pavyzdžiu, ir jie abu, siejančiai juos virvei įsitempus kaip stygai, skriejo veidais žemyn į ledą. Tolandas įsikirto kojomis į ledą, o Rachelė iš visų jėgų dar labiau atsilošė atgal. Kojos nuo įtampos tirtėte tirtėjo. Rodėsi, kad jos tuoj lūš.

— Laikyk... Laikyk...

Tolandas, sulėtėjęs greičiui, galynėjosi su sankabomis.

— Jau beveik...

Rachelės kapliai pokštelėję nutrūko ir, vartaliodamiesi bei šokčiodami ledu, praskriejo Korkiui virš galvos. Balionas akimirksniu šoko į priekį, mesdamas Rachelę su Tolandu į šoną. Sankaba išsprūdo Tolandui iš rankų.

— Velnias!

Balionas, tarsi įpykęs, jog kažkas drįso varžyti jo skrydį, kaip kulka metėsi į priekį, pašėlusiai tempdamas juos žemyn ledynu jūros link. Rachelė suprato, kad krantas jau turėtų būti kažkur netoliese, tačiau prieš nukrintant nuo penkiasdešimties metrų skardžio į jūrą jų dar laukė kiti nemalonumai. Tiesiai prieš juos kilo trys aukšti sniego pylimai. Nors ir saugomas storo kombinezono, kūnas nuėjo pagaugais nuo minties, jog tuoj teks tēkštis į aukštą sniego gūbrį.

Karštligiškai grumdydamasi su sankabomis, Rachelė įtemptai laužė galvą, kaip būtų galima išsivaduoti nuo baliono. Ir tik tada jos ausys pagavo ritmingą dzingsėjimą į ledą — skubrų lengvo metalo, dunksnojančio ledą, *staccato*.

Kirtiklis.

Sukausčius išgąsčiui, jai visiškai iš galvos išgaravo kirtiklis, grandinėle prikabinas jai prie

diržo. Jis dabar švytravo šalimais. Rachelė dirstelėjo į baliono lyną. Storas, tvirtas kapronas. Susirietusi ji suskato grabinėti šokčiojantį kirtiklį. Pavyko sučiuopti jo rankeną ir prisitraukti arčiau, kiek leido grandinė. Vis dar lėkdama šonu į ledą, Rachelė sukandusi dantis iškėlė rankas virš galvos ir ėmė nerangiai pjauti įtemptą lyną.

— Taip! — riktelėjo Tolandas, apčiuopomis grabinėdamas savojo kirtiklio.

Pusiau gulomis ant šono slysdama ledu, Rachelė, kaip įmanydama įsitempusi išskeltomis rankomis, lėtai džyrino storą lyną. Tolandas galiausiai sugriebė savąjį kirtiklį, išsiritė, iškėlė rankas ir mėgino pjauti lyną toje pačioje vietoje iš apačios. Jiems darbuojantis tarsi kokiems medkirčiams, riesti kirtiklių ašmenys dzingsėjo vienas į kitą. Lynas ėmė trūkinėti iš abiejų pusių.

Mums pavyks, šmestelėjo Rachelės galvoje mintis. Lynas tikrai neatsilaikys!

Sidabrinis baliono burbulas priešais juos staiga, tarytum kiltų į kalną, metėsi aukštyn. Apimta siaubo Rachelė suvokė, kad taip ir yra.

Sniego gūbriai.

Nė nespėjo kaip reikiant įžiūrėti pirmojo ir jau atsidūrė viršūnėje. Nuo smūgio į šlaitą Rachelei užėmė kvapą, kirtiklis išsprūdo jai iš rankų. Tarsi kokį neišsilaikiusį ant kojų vandens slidininką Rachelė užtempė gūbrio šlaitu. Jiedu su Tolandu, nespėję nė atsikvošėti, jau skriejo aukštyn it paleisti nuo tramplino. Įduba tarp gūbrių liko žemai apačioje, tačiau kiek pažeistas kaprono lynas tvirtai juos laikė ir lakdino aukštai virš pirmosios įdubos. Akimirka prieš jos akis švystelėjo peizažas priešais. Dar du gūbriai, nedidelė plynė, o už jos — skardis į jūrą.

Tarsi prasiveržęs ją kaustančio siaubo šūksnis orą perskrodė šaižus Korkio Marlinsono klyksmas, kai tempiamas jis lėkė pirmojo gūbrio šlaitu. Dabar visas trejetas švilpė oru, balionui plėšiantis aukštyn nelyginant į spąstus pakliuvusiam laukiniam žvėriui.

Ūmai jiems virš galvų, it šūvis tamsiame nakties danguje, nuaidėjo skardus pokštelėjimas. Įpjautas lynas neatlaikė, ir nutrūkęs jo galas tarsi botagu perliejo Rachelei veidą. Jie kaip akmenys krito žemyn. Balionas, blaškomas vėjo, nuskriejo į jūrą.

Susipainioję virvėse ir lynuose, Rachelė su Tolandu vartaliodamiesi lėkė į žemę. Žaibiškai artėjant antrajam gūbriui, Rachelė tik sukando dantis ir pasirengė smūgiui. Vos kliudę viršūnę, jie tėsėsi į šlaitą anapus. Jo nuolydis ir kombinezonai kiek sušvelnino smūgį. Kūliais nudardėjus žemyn susipynusių kojų, rankų ir sniego kamuoliui, Rachelė pajuto po savimi ledo taką. Ji ištiesė į šonus rankas ir kojas, visomis pastangomis mėgindama sumažinti greitį prieš jiems rėžiantis į trečiąjį gūbrį. Jai iš tiesų pavyko šiek tiek sulėtinti slydimą, tačiau nespėję nė mirktelėti jiedu su Tolandu jau vėl kilo šlaitu aukštyn. Pasiekę viršūnę, dar kartą išlėkė į orą. Ir tuomet Rachelei, čiuožiančiai žemyn šlaitu į plynę, su siaubu pasidingojo, jog jie jau lekia mirčiai tiesiai į nasrus... Paskutiniai keturiasdešimt Milno ledyno metrų.

Jiems slystant skardžio link, Rachelė juto įsitempusią virvę, jungiančią ją su Korkiu, ir suprato, kad jų trejetas lekia žemyn. Per vėlu, jau per vėlu. Jiems prieš akis išnirio skardžio atbraila, ir Rachelė tegalėjo bejėgiškai šuktelėti.

Kraštas.

Tvirtas pagrindas išsprūdo iš po kojų, ir jie ėmė kristi žemyn į vandenyną.

54

Vestbruko apartamentai įsikūrę 2201 gatvėje šiaurės vakaruose ir skelbiasi esą viena prašmatniausių Vašingtono gyvenamųjų vietų. Gabrielė įpuolė pro auksuotas sukamąsias duris į marmuru išklotą vestibulį, kuriame šniokštė fontanėlis.

Durininkas, budintis už stalo, nusteбęs pakėlė į ją akis.

— Panelė Ešė? Nežinojau, kad ir jūs turėjote atvykti.

— Vėluoju.

Gabrielė paskubom brūkstelėjo savo parašą registracijos žurnale. Ant sienos kabantis laikrodis jau rodė 18.22. Durininkas pasikrapštė pakaušį.

— Senatorius pateikė man svečių sąrašą, tačiau jame jūsų...

— Tie žmonės, kurie daugiausia padeda, visada pirmiausia užmirštami.

Ji nelinksmi šyptelėjo ir nužygiavo pro jį prie lifto. Durininką, regis, kamavo abejonės.

— Gal aš verčiau jam paskambinsiu.

— Dėkui, — mestelėjo Gabrielė, lipdama į liftą ir spustelėdama mygtuką. *Senatoriaus telefonas išjungtas.*

Pakilusi į dešimtą aukštą, ji patraukė jaukiu koridoriumi. Pačiame jo gale, prie Sikstono durų, išvydo sėdintį vieną pasipūtusį jo asmens sargybinių. Regis, jis nuobodžiavo. Gabrielė nustebo jį čia radusi, tačiau sargybinis, rodos, apskritai nesitikėjo jos čia pamatyti. Jai artinantis, jis pašoko ant kojų.

— Žinau, — šuktelėjo Gabrielė dar iš tolo. — Šiandien A. S. vakaras. Lankytojai nepageidaujami.

Sargybinis pabrėžtinai pakinkavo galva.

— Jis kuo griežčiausiai paliepė neleisti jokių...

— Tai ypatingos skubos reikalas.

Sargybinis kūnu užstojo jai duris.

— Pas jį yra svečių.

— Tikrai?

Gabrielė iš po pažasties išsitraukė raudonąjį aplanką ir pamojavo Baltųjų rūmų insignija vyruui po nosimi.

— Aš tiesiai iš Ovaliojo kabineto. Žūtbut turiu perduoti tai senatoriui. Kad ir su kokiais savo bičiuliais jis ten lėbauja, gal išsivers be jų kelias minutes. Praleisk.

Baltųjų rūmų antspaudas ant aplanko apsaugininkui atėmė žadą. *Tik neprašyk parodyti, kas viduje*, patyliukais pamanė Gabrielė.

— Duok man, — tarė jis. — Aš perduosiu.

— Nė velnio. Man liepta asmeniškai įteikti jam šį aplanką. Jeigu tučtuojau jam to nepranešiu, rytoj visi galime pradėti dairytis naujų darbų. Supratai?

Regis, sargybinių kamavo dvejonės, ir Gabrielė sumetė, jog šįvakar senatorius iš tikrųjų bus ypač griežtai prisakęs: jokių lankytojų! Nutarusi, jog metas suduoti lemiamą smūgį, ji, prikišusi Baltųjų rūmų aplanką tiesiai jam prie veido ir pritildžiusi balsą, ištarė penkis, daugiau už patį velnią įvarančius baimės visiems Vašingtono apsaugininkams, žodžius:

— Tu nenutuoki, kaip tai rimta.

Politikus saugantys žaliūnai niekada nesusigaudydavo painiose jų veiklos džiunglėse ir dėl to jausdavosi pašėlusiai nejaukiai, nes niekada nebūdavo tikri, ar aklai paklusdami įsakymams nepažiupsos kokios staiga kilusios krizės ir nepraras darbo.

Sargybinis sunkiai nurijo seilę ir vėl įbedė akis į aplanką su Baltųjų rūmų antspaudu.

— Gerai, tačiau senatoriui pranešiu, kad tai padariau tau pareikalavus.

Jis atrakino duris, ir Gabrielė, būgštaudama, kad apsaugininkas nepersigalvotų, skubiai įsispraudė vidun, patyliukais vėl uždarė duris ir spragtelėjo užraktą.

Čia, prieškambarėje, jau girdėjosi iš Sikstono kabineto atsklindančių vyriškų balsų dudenimas. Šįvakar tikrai nepoilsiaujama ir vieši tikrai ne vienas svečias, kaip telefonu tvirtino jai Sikstonas.

Gabrielei einant kabineto link, jos žvilgsnis užkliuvo už praviros spintos, kurioje kabėjo koks pustuzinis prabangių vyriškų paltų. Ant grindų pūpsojo keletas portfelių. Ko gero, šis susitikimas ne dalykinis. Ji jau buvo bežengianti pro šalį, tačiau jos akį patraukė ant vieno iš jų lentelėje greta pavardės pavaizduotas bendrovės ženklas. Raudona raketa.

UAB AMERIKOS KOSMOSO SUSIVIENIJIMAS

Ji nustebusi ištyrinėjo ir kitus portfelius.

BEAL AERONAUTIKOS BENDROVĖ. UAB MIKROKOSMOSAS. ROTARI RAKETŲ BENDROVĖ. KISTLERIO AERONAUTIKOS BENDROVĖ.

Galvoje nuaidėjo gergždžiantis Mardžorės Tenč balsas. *Ar jums žinoma, kad Sikstonas gauna*

kyšius iš privačių aeronautikos bendrovių?

Gabrielė dirstelėjo į tamsaus koridoriaus gale šviečiančias Sikstono kabineto duris, ir jos širdis ėmė pašėlusiai plakti. Žinojo, kad jau reikėtų krenkstelėjimu pranešti apie savo apsilankymą, tačiau, užuot taip padariusi, tyliai prisėlino, prisikišo prie pat durų ir ėmė klausytis balsų.

55

Delta Trečias liko prižiūrėti Noros Mangor kūno ir rogių, o kiti du nušvilpė žemyn ledynu, vydamiesi savo grobį.

Jie lėkė elektros varikliukais varomomis slidėmis — tarsi mažyčiais sniego motociklais, pritvirtintais prie kojų. Greitis buvo reguliuojamas suspaudžiant smiliaus ir nykščio galiukais jungiklį, įtaisytą dešinėsios rankos pirštinėje. Galingi variklį varantys skysti elementai buvo apvynioti apie kojas, taip drauge jas dar ir gindami nuo šalčio. Netgi varikliukų menčių sukimosi kinetinė energija, susidaranti šliuožėjui lekiant nuo kalno, nenueidavo vėjais ir būdavo kaupiama elementuose.

Į nugarą pašėlusiai pučiant vėjui, Delta Pirmas, palinkęs į priekį, dairydamasis aplinkui, lėkė jūros link. Naujausios technikos prikimštuose naktinio matymo jo akiniuose buvo įtaisyti šešių elementų 40x90 mm lęšiai, trigubas didinimo lęšis ir infraraudonųjų spindulių radaras. Pasaulis pro šiuos akinius, pritaikytus tokiai šviesą stipriai atspindinčiai vietai kaip Arktis, atrodė šviesiai melsvas, o ne žalias kaip įprasta.

Pasiekęs pirmąjį sniego gūbrį, Delta Pirmas pastebėjo į jį kylančias kelias šviežias šliužes. Ko gero, bėglių trijulei neatėjo į galvą atsikabinti nuo savadarbės burės arba jiems tai nepavyko. Kad ir kaip ten būtų, jeigu jie nespėjo to padaryti dar prieš galutinį gūbrį, tai dabar turėtų plūduriuoti vandenyne. Delta Pirmas žinojo, kad bėglių kombinezonai padės jiems iš karto nesusalti į ožio raga, tačiau nuolatos nuo kranto plūstanti srovė nuneš į atvirą vandenyną ir jie neišvengiamai ten gaus galą.

Ir vis dėlto Delta Pirmas buvo įpratęs niekada nepasikliauti prielaidomis. Būtina įsitikinti savo akimis. Dar labiau palinkęs į priekį, jis suspaudė pirštų galiukus ir užlėkė aukštyn pirmojo gūbrio šlaitu.

* * *

Maiklas Tolandas gulėjo nejudėdamas, bandydamas nustatyti, ar ko nesusilaužė. Jis gerokai susitrenkė, tačiau visi kaulai, regis, liko sveiki. Be jokios abejonės, nuo rimtesnių sužalojimų jį apsaugojo kombinezonas. Atmerkęs akis, jis ilgai gulėjo nesuprasdamas, kur esąs. Aplinkui buvo kažkaip minkšta... Ramu. Vėjas kaukė, tačiau jau ne taip niršiai.

Bet juk mes nukritome nuo skardžio.

Atsipeikėjęs Tolandas aplinkui išvydo ledą, o jis pats gulėjo kryžiumi užkritęs ant Rachelės, abu susipainioję virvėje, kuria buvo susirišę. Jautė jos kvėpavimą, tačiau veido negalėjo matyti. Tarytum švininiais sąnariais nusirideno nuo jos.

— Rachele?..

Jis pats beveik negirdėjo savo tariamų žodžių.

Tolandas prisiminė paskutines klaikaus jų lėkimo akimirkas — balionas šoka į viršų, pokštelėjęs trūksta juos laikantis lynas ir jie vartaliodamiesi kūliais skrieja žemyn sniego gūbrio šlaitu, užlekia į paskutinį gūbrį, persiverčia per jo viršūnę ir slysta prie skardžio krašto. Tolandas su Rachele krito, tačiau tas kryptis buvo netikėtai trumpas. Užuot tėsęsi į vandenyną, jie paskriejo kokius penkis metrus žemyn, atsitrenkė į skardžio atbrailą ir ten sustojo kartu su įkandin šlumstelėjusiu Korkiu.

Pakėlęs galvą, Tolandas pažvelgė vandenyno link. Netoliese matėsi status krantas, už kurio girdėjosi bangų šniokštimas. Atsigręžęs į ledyną, Tolandas už dešimties metrų išvydo stūksant aukštą ledo sieną, tarsi kabančią virš jų. Ir tik tada jis suvokė, kas iš tikrųjų jiems nutiko. Jie nuo pagrindinio ledyno pataikė nuslysti ant žemesnės jo atbrailos. Plokščios, ledo ritulio aikštelės dydžio, jau kiek pasvirusios nuo ledyno ir bet kurią akimirką galinčios galutinai atskilti ir nuplaukti į atvirą vandenyną.

Atsiskirianti nuo ledyno lytis, pamanė Tolandas, apmetęs akimis pasvirusį luitą. Platus ledo kvadratas kabėjo ant ledyno kaip koks milžiniškas balkonas, iš trijų pusių jau supamas vandenyno. Ledo lytis dar buvo vienu savo kraštu sukibusi su ledynu, ir Tolandas matė ją greitai atskilsiant. Toje vietoje, kur lytis buvo sukibusi, žiojėjo kokio metro pločio plyšys. Žemės trauka netruks padaryti savo darbą.

Tačiau dar labiau nei šitas plyšys Tolandą išgąsdino ant ledo be gyvybės požymių susirietęs Korkio Marlinsono kūnas, tysantis gal už kokių penkių metrų.

Tolandas pamėgino atsistoti, tačiau kliudė virvė, kuria buvo susirišęs su Rachele. Pasivertęs į kitą pusę, jis ėmėsi ją atrišinėti.

Rachelė vargais negalais atsisėdo.

— Mes... nenukritome?

Jos balse skambėjo begalinis išgąstis.

— Nukritome ant žemesnės ledo terasos, — paaiškino Tolandas, baigęs laisvinti visus kablius. — Einu, pažiūrėsiu, kaip Korkis.

Skaudamais sąnariais jis pamėgino pasikelti, tačiau kojos neklausė. Galiausiai, sugriebęs virvę, ėmė tempti. Po gero tuzino trūktelėjimų Korkis galiausiai atsidūrė per keletą žingsnių.

Jis atrodė gerokai aplamdytas. Pametęs naktinio matymo akinius, smarkiai perrėžtu skruostu, sukruvinta nosimi. Tačiau Tolando būgštavimai, jog jis jau gali būti atsisveikinęs su šiuo pasauliu, netrukus išsisklaidė, kai Korkis staiga atsivertė ant nugaros ir įsmeigė įsiutusį žvilgsnį į Tolandą.

— Jėzau, — pralemeno jis. — Na ir pokštą iškrėtei! Tolandas lengviau atsiduso.

Rachelė dejuodama atsisėdo ir apsižvalgė.

— Reikia... Kuo skubiau iš čia nešdintis. Šitas ledo luitas bet kurią akimirką gali atskilti.

Tolando galvoje sukosi ta pati mintis. Vienintelis keblumas — kaip tai padaryti.

Tačiau išsamiau šio klausimo apsvarstyti jie taip ir nespėjo. Viršuje, nuo ledyno, jų ausis ūmai pasiekė jau pažįstamas dūzgenimas. Tolandas skubiai pažvelgė į tą pusę ir išvydo dvi baltai apsitačiusias figūreles, skriste priskridusias prie skardžio krašto ir ten sustojusias. Du vyrai kurį laiką nejudėdami žvelgė į savo užspeistą grobį, tarytum mėgaudamiesi būsimu lemiamu smūgiu.

Delta Pirmas nustebo išvydęs bėglių trijulę sveiką ir gyvą. Laikiniai. Jie nukrito ant ledo lyties, kuri jau baigia atskilti ir netrukus nuplauks į vandenyną. Juos būtų galima sutvarkyti taip pat, kaip tą moterį, tačiau pats likimas siūlo dar paprastesnį būdą. Būdą, kai jų kūnų niekas niekada taip ir neaptiks.

Stebeilydamas nuo skardžio žemyn, Delta Pirmas nukreipė žvilgsnį į plyšį, žiojintį tarp kranto ir luito su bėgliais. Šita baigianti atskilti ledo lytis bet kurią akimirką gali šlumštelėti ir nuplaukti į atvirą vandenyną.

Dabar tegu plaukia.

Ledyną gaubiančioje naktyje kas kelios valandos nuaidėdavo skardūs bumbtelėjimai, kai ledas atskildavo nuo ledyno ir šlumštelėdavo į vandenyną. Niekas į tai nekreips nė mažiausio dėmesio.

Pajutęs pažįstamą, krūtinę maloniai kutenantį jaudulį, aplankantį prieš ką nors nužudant, Delta Pirmas nusimetė kuprinę ir išsitraukė sunkų citrinos formos daiktą. Tokius vadinamuosius „švyst-bumbt“ paprastai naudoja šturmo brigados — tai nekovinė granata, skirta kuriam laikui sutrikdyti priešą, sprogdama paskleidžianti akinamą šviesą ir kurtinamo trenksmo bangą. Tačiau dabar Delta Pirmo rankose ji taps iš tiesų kovine.

Jis prisiartino prie pat krašto, svarstydamas, kokio gylio galėtų būti tas plyšys. Dešimties metrų? Dvidešimties? Tačiau galų gale tai nesvarbu. Jo planas išdegs bet koku atveju.

Šaltai, kaip buvo įpratęs per tas nesuskaičiuojamas žmonių šalinimo operacijas, Delta Pirmas nustatė granatai dešimties sekundžių išlaikymą, ištraukė kaištį ir švystelėjo ją į tamsią properšos gelmę.

Tai atlikęs, Delta Pirmas atsitraukė prie artimiausio sniego gūbrio viršūnės ir ėmė laukti. Bus įsimintinas vaizdelis.

Nors ir kaustoma klaikaus išgąščio, Rachelė kuo puikiausiai nutuokė, ką užpuolikai švystelėjo į

plyši. Maiklas Tolandas, irgi tai supratęs arba išskaitęs baimės išraišką jos veide, išbalo kaip drobė ir paklaikęs dirstelėjo sau po kojomis į ledo luito, kuriame jie buvo užspeisti, gelmes. Jis aiškiai suprato, kokioje beviltiškoje padėtyje jie atsidūrė.

Tarsi nutviektas žaibo iš pritvinkusiu audros debesies, ledas po Rachele staiga sušvito iš vidaus. Plykstelėjo akinamos šviesos kamuolys, nusvidindamas viską aplink penkiasdešimties metrų spinduliu. Paskui buvo trenksmas. Ne koks žemės drebėjimą primenantis dundesys, o kurtinamas, visą kūną supurtantis driokstelėjimas.

Ir akimaju, tarsi į plyši būtų įkaltas didžiulis pleištas, ledo luitas, kraupiai traškėdamas, ėmė šlyti žemyn. Rachelė su Tolandu siaubo kupinomis akimis žvelgė vienas į kitą. Šalimais riktelėjo Korkis.

Lytis šlumstelėjo.

Rachelė akimirką pasijuto plevenanti ore virš milijonus tonų sveriančios lyties. Ir tada jie jau lėkė drauge su ja — tiesiai į ledinį vandenį.

56

Milžiniškas ledo luitas, kurtinamai dundėdamas ir žerdamas į orą ledokšnių stulpus, atskilo nuo Milno ledyno. Smuktelėjusi žemyn, lytis toliau čiuožė kiek lėčiau, ir prieš tai akimirką ore pakibęs Rachelės kūnas dunkstelėjo ant jo. Tolandas su Korkiu žnegtelėjo netoliese.

Ledo lyčiai nyrant į vandenyną, Rachelė tarsi sulėtintame filme išvydo nepaliaujamai artėjantį purslotą vandenyną. Arčiau, dar arčiau... Visai čia

pat. Ji pasijuto įpuolusi tiesiai į savo didžiausio vaikystės siaubo gniaužtus. *Ledas... Vanduo... Tamsa...* Sukaustė gyvuliška baimė.

Ledo lyčiai panirus po vandeniu, per kraštus plūstelėjo ledinis Arkties vandenyno vanduo ir pilte užpylė Rachelę. Nutvilkyta sūraus vandens, jos veido oda suragėjo ir degė. Ledo lytis dingo iš po kojų, ir Rachelė ėmė irtis paviršium, dar keliama pūsto savo kombinezono. Kepurnėdamasi aukštyr, gurkstelėjo sūraus vandens. Išnirusi netoliese išvydo besikapstančius, virvėse susipainiojusius savo bičiulius. Vos ji spėjo įkvėpti oro, kai Tolandas riktelėjo:

— Kyla į paviršių!

Dar tebeskambant jo žodžiams, Rachelė pajuto iš apačios kylančią vandens srovę. Tarsi galingas lokomotyvas įsibėgėjusi lytis sustojo gelmėse ir dabar ėmė kilti tiesiai į juos. Iš gelmės jų link atsklido žemas virpulis, milžiniškam ledo luitui braunantis atgal.

Jis netrukus pasirodė — dideliu greičiu išnėrė iš tamsos, ir Rachelė pasijuto jo keliama į viršų. Vanduo aplinkui kunkuliavo. Ji bergždžiai mėgino ko nors įsitverti, kai lytis ją stūmė aukštyr drauge su ištisu ežeru vandens. Milžiniškas luitas išnėrė paviršium, ėmė suptis ir svyruoti, pasikeitus svorio centrui. Rachelė dabar įsikibusi laikėsi lyties iškeltame metro gilumo ežere. Vandeniui pasileidus plūsti nuo lyties, srovė, pagriebusi Rachelę, nutempė ją prie krašto. Čiuoždama ant pilvo, ji priešais išvydo staigiai artėjantį lyties kraštą.

Laikykis! Jos galvoje vėl nuskambėjo motinos balsas, kai anuomet Rachelė įsmuko į eketę, ir vis kartojo tuos pačius žodžius. *Laikykis! Laikykis paviršiuje!*

Staigiai trūktelėjus prie kombinezono priištai virvei, jai užgniaužė gerklę. Apsisukusi ant ledo šimtu aštuoniasdešimt laipsnių, ji sustojo vos už kelių žingsnių nuo krašto. Už penkių metrų lygiai taip pat trūktelėjęs it įbestas sustojo paslikas Korkis. Jiedu lėkė nuo lyties į priešingas puses, ir todėl įsitempusi virvė abu sulaikė. Kai vanduo dar labiau nuslūgo, netoli Korkio išniro ir Maiklas Tolandas. Jis keturpėsčias laikėsi įsikibęs Korkio virvės ir žiaukčiodamas vėmė sūrų jūros vandenį.

Paskutinėms vandens čiurkšlėms nusruvus į vandenyną, Rachelė, stebėdamasi stojusia tyla, klausėsi šniokščiančio vandenyno. Paskui, pajutusi vis giliau į kaulus besiskverbiantį stingdantį šaltį, atsistojo keturiomis. Ledkalnis vis dar iš inercijos sūpavosi. Svaigstančia galva ir skaudamu kūnu ji prišliaužė prie bičiulių.

Aukštai ant ledyno kranto stovintis Delta Pirmas per savo naktinio stebėjimo akinius žvelgė į aplinkui patį šviežiausią Arkties vandenyno ledkalnį putojančias bangas. Vandenyje plūduriuojančių

kūnų nesimatė. Nieko keista, juk vandenynas tamsus, nelaimėlių drabužiai ir galvos dangalai — taip pat.

Perkėlęs žvilgsnį nuo vandens prie milžiniškos ledo lyties, jis niekaip nepajėgė gerai įžiūrėti. Ji greitai tolo nuo kranto, nešama stiprių srovių. Delta Pirmas jau buvo vėl įsistebeilijęs į vandenį, kai jo akis užkliuvo už kai ko netikėto. Ant lyties trys juodi taškeliai. *Lavonai?* Delta Pirmas pritraukė vaizdą.

— Ką nors pastebėjai? — pasiteiravo Delta Antras.

Delta Pirmas, netaręs nė žodžio, toliau reguliavo vaizdo ryškumą. Jis negalėjo patikėti savo akimis, kai ant baltos ledkalnio paklodės išvydo gulint tris nekrutančias figūreles. Ar jie gyvi, ar mirę, neaišku. Galų gale dabar jau vis tiek. Jeigu gyvi, tai netgi su kombinezonais po kelių valandų sustirs į ožio ragą, nes drabužiai įmirkę, artinasi audra ir jie vis tolsta nuo kranto į vieną iš atšiauriausių pasaulio vandenynų. Jų niekas daugiau neišvys.

— Kažkokius šešėlius, — tarė Delta Pirmas, gręždamasis atgal, — Grįžtam į bazę.

57

Senatorius Sedžvikas Sikstonas pastatė savo konjako taurę ant židinio atbrailos ir, įtemptai mąstydamas, ėmėsi kurstyti ugnį. Šeši jo kabinete įsitaisę vyrai laukė netardami nė žodžio. Jie jau spėjo pasišnekučiuoti apie šį bei tą, ir dabar atėjo senatoriaus Sikstono eilė padaryti savo ėjimą. Ir jis, ir jie tai puikiai suprato.

Politika yra verslas.

Reikia įgauti jų pasitikėjimą. Parodyti, kad man jų rūpesčiai artimi.

— Kaip jums greičiausiai žinoma, — prabilo Sikstonas, atsigręždamas į juos, — pastaraisiais mėnesiais va taip, kaip šiandien su jumis, teko bendrauti su daugeliu svečių.

Jis nusišypsojo ir atsisėdo į krėslą tarp jų.

— Tačiau jūs pirmieji, kuriuos pasikviečiau pas save į namus. Esate išskirtiniai žmonės, ir man didelė garbė jus čia priimti.

Sikstonas sudėjo rankas ir, neaplenkdamas nė vieno, apvedė vyrus žvilgsniu. Paskui pažvelgė į savo pirmąjį taikinį — augalotą vyrą kaubojaus skrybėlė.

— Malonu čia matyti Hiustono kosmoso industriją, — tarė Sikstonas.

Teksasietis suniurnėjo:

— Nekenčiu šito miesto.

— Visiškai jus suprantu. Vašingtonas su jumis elgėsi tikrai neteisingai.

Teksasietis tylėjo dėsdodamas iš po savo skrybėlės kraštų.

— Prieš dvylika metų, — tęsė Sikstonas, — jūs JAV vyriausybei pateikėte vieną siūlymą. Pasiūlėte sukurti kosminę stotį vos už penkis milijardus dolerių.

— Aha. Dar turio jos brėžinius.

— Tačiau tada NASA pavyko įtikinti vyriausybę, kad ši užduotis turėtų būti skirta NASA.

— Būtent. NASA ėmėsi ją kurti beveik prieš dešimtmetį.

— Dešimtmetį. Ir toji NASA stotis ne tik dar neveikia, tačiau atsiėjo dvidešimt kartų brangiau, nei siūlėte jūs. Kaip Amerikos mokesčių mokėtojai, man tiesiog baisu apie tai pagalvoti.

Kambaryje visi pritariamai sušurmuliavo. Sikstonas dar kartą apvedė visus žvilgsniu.

— Man žinoma, — tarė senatorius, dabar jau kreipdamasis į visus, — kad keliolika jūsiškių bendrovių siūlėsi sukurti daugkartinio naudojimo kosminius laivus, kurių skrydis kainuotų tik penkiasdešimt milijonų dolerių.

Visi pritariamai linktelėjo.

— Tačiau NASA visus nustumia į šalį, tvirtindama, jog jos parengtas skrydis atsieitų trisdešimt aštuonis milijonus... Nors iš tikrųjų vienas jų atliekamas skrydis suryja šimtą penkiasdešimt milijonų!

— Jie mūsų neleidžia į kosmosą, — prabilo vienas iš vyrų. — Privatus sektorius niekada nepajėgs varžytis su bendrove, kuri leidžia erdvėlaivius penkiskart viršydama savo išlaidas ir vis tiek sau ramiausiai dirba toliau.

— Jūs neturėtumėte su ja varžytis, — mestelėjo Sikstonas. Visi vėl pritariamai pakinkavo galvomis.

Sikstonas atsigręžė į greta sėdintį ir tylintį verslininką, kurio atsiųsta dosjė jį ypač sudomino. Kaip ir daugelis verslininkų, remiančių Sikstono vają, jis anksčiau darbavosi karo pramonėje, tačiau nusivylęs menku atlygiu ir valdžios biurokratais, metė darbą ir užsiėmė aeronautika.

— Jūsų Kistlerio aeronautikos bendrovė, — kreipėsi Sikstonas, piktokai purtydamas galvą, — sukūrė ir pagamino raketą, kurios kilogramo nešulio savikaina vos keturi šimtai tūkstančių.

Sikstonas kiek patylėjo, siekdamas sustiprinti įspūdį.

— Tačiau klientų nėra.

— O kaipgi galiu jų turėti? — atsiliepė vyras. — Praeitą savaitę NASA išstūmė mus, pasiūlydama „Motorola“ bendrovei paleisti į kosmosą ryšių palydovą, už kilogramą nešulio imdama vos tūkstantį šešis šimtus dvidešimt keturis dolerius. Vyriausybė paleido šį palydovą su dešimtkart didesniais nuostoliais!

Sikstonas linktelėjo. Mokesčių mokėtojai, patys to nežinodami, išlaikė agentūrą, dešimt kartų mažiau našią nei jos konkurentai.

— Jau nekelia jokių abejonių, — prabilo jis niauriai, — kad NASA iš paskutiniųjų siekia sulaikyti konkurenciją kosmose. Jie smaugia privačias aeronautikos bendroves, teikdami paslaugas žemiau už savikainą.

— Kaip kokia „Wal-Mart“, — pratarė teksasietis.

Velniškai geras palyginimas, pamanė sau Sikstonas. *Reikės neužmiršti*. Niekam ne paslaptis, jog šioji prekybos milžinė, skverbdamasi į naujas teritorijas, prekiaudavo produktais žemiau nei savikaina, taip užsmaugdama visus aplinkinius konkurentus.

— Man jau iki gyvo kaulo įgriso, — tęsė teksasietis, — mokėti Dėdei Semui milijonus dolerių, kuriuos jis panaudoja vogdamas iš manęs klientus!

— Suprantu jus, — linktelėjo Sikstonas. — Ir aš taip manau.

— Rotari raketų bendrovei atsitiesti neleidžia draudimas skelbti reklamą, — pasiskundė prašmatniai apsitaisęs vyras. — Tas įstatymas tiesiog nusikalstamas!

— Tikra tiesa.

Sikstonas labai nustebo išgirdęs, kad NASA savo vienvaldystės įtvirtinimui pasitelkia net įstatymus, draudžiančius reklamą ant erdvėlaivių bei raketų. Užuoat leidusi privačioms bendrovėms per reklamą pritraukti daugiau lėšų, — pavyzdžiui, kaip tai daro lenktynininkai, — joms leidžiama ant savo kūrinių užrašyti tik „JAV“ ir bendrovės pavadinimą. Šalyje, kurioje reklamai per metus išleidžiama 185 milijardai dolerių, privačioms aeronautikos bendrovėms iš jų neteko nė cento.

— Tai apiplėšimas, — sušnypštė kitas. — Mano bendrovė tikisi kitą gegužę paleisti pirmąjį turistinį erdvėlaivį. „Nike“ mums pasiūlė septynis milijonus, kad išpieštume ant jos „Nike“ logotipą ir jų šūkį „Just do it!“. „Pepsi“ pasiūlė dvigubai tiek už užrašą „Pepsi: naujoji karta renkasi Pepsi“. Tačiau įstatymas mums tai draudžia!

— Pritariu jums, — tarė senatorius Sikstonas. — Jeigu būsiu išrinktas, dėsiu visas pastangas, kad šis draudimas būtų panaikintas. Būtina kuo skubiausiai ištaisyti šią padėtį.

Sikstonas, nužvelgęs savo pašnekovus, susirūpinusiu balsu tęsė:

— Tačiau privalome neužmiršti, kad labiausiai NASA privatizacijai trukdo ne įstatymai, o jos įvaizdis žmonių akyse. Daugelis vis dar išdidžiai žvelgia į JAV kosmoso programą. Ir yra tvirtai įsitikinę, jog be NASA neįmanoma išsiversti.

— Tai vis per tuos prakeiktus Holivudo filmus! — šūktelėjo vienas iš pašnekovų. — Dėl Dievo meilės, kiek jie dar suks tų filmų, kuriuose NASA išgelbsti Žemę nuo grasančio viską nušluoti asteroido? Tai šlykšti propaganda!

Sikstonas žinojo, jog daugybę Holivudo gaminamų filmų apie NASA lemia ekonominiai išskaičiavimai. Po milijonus žiūrovų sutraukusio *Top Gun* — filmo su Tomu Kruzu, vaidinančiu pilotą, labiau primenančio JAV karinių oro pajėgų reklamą — NASA suvokė milžinišką Holivudo galią žmonių galvose kurti savo įvaizdį. NASA patyliukais ėmėsi siūlyti kino bendrovėms dovanai

naudotis visomis įspūdingomis NASA priklausančiomis vietelėmis — raketų paleidimo aikštelėmis, skrydžių valdymo centrais, treniruokliais. Prodiuseriai, kuriems iki tol tekdavo pakloti apvalias sumeles už panašią nuomą, iš karto puolė pasinaudoti šia proga ir sutaupyti milijonus, kurdami NASA trilerius su nemokamom dekoracijom. Be abejo, Holivudas į jas būdavo įleidžiamas tik NASA palaiminus scenarijų.

— Žmonėms plauna smegenis, — suniurnėjo lotynų amerikietis. — Dar bjauresni nei filmai tie uodegos vizginimai. Pavyzdžiui, senelio siuntimas į kosmosą. Arba dabar numatoma vien iš moterų sudaryta įgula. Jiems rūpi tik įsiteikti!

Sikstonas atsiduso ir liūdnai tarė:

— Tai tiesa, ir žinau, kad jums nereikia priminti devintojo dešimtmečio, kai švietimo ministerija, pristigusi lėšų, atkreipė visuomenės dėmesį į NASA, kuri sau ramiausiai švaisto milijonus. NASA tada sumanė spektaklį, turėjusį įrodyti jų prielankumą mokslui. Jie paprasčiausiai paskraidino vieną mokytoją po kosmosą.

Sikstonas kiek patylėjo ir po to pratęsė:

— Juk visi puikiai prisimename Kristą Makolif. Kambaryje stojo niauri tyla.

— Ponai, — prabilo Sikstonas, teatrališkai atsistojęs priešais židinį. — Manysčiau, jog žmonėms jau atėjo laikas atmerkti akis ir išvysti tiesą. Savo pačių labui. Amerikiečiai įsitikins, jog NASA iš tikrųjų ne tiria kosmosą, o priešingai — iš paskutiniųjų varžo mokslo pažangą. Aeronautika — tokia pati pramonės šaka kaip ir kitos, ir privataus sektoriaus žabojimas yra išties nusikalstamas. Pavyzdžiui, kompiuterių pramonė plėtojasi taip sparčiai, jog nespėjame sekti jos naujovių! Kodėl? Todėl, kad ji veikia pagal laisvosios rinkos dėsnius ir jos našumas bei veržlumas duoda pelnus. Pamėginkime įsivaizduoti, kas nutiktų, jeigu kompiuterių pramonė būtų valdoma valstybės. Mes taip ir liktume trypčioti vietoje. Kosmoso tyrimai dabar taip pat nejuda iš vietos. Turėtume patikėti juos privačiam sektoriui, kuris geriausiai gali su tuo susidoroti. Neabejoju, jog tuomet žmonės nustebtų sparčiais pažangos šuoliais, naujomis darbo vietomis ir įgyvendintomis svajonėmis. Esu tvirtai įsitikinęs, jog privalome leisti privačiam sektoriui iškelti mus į naujas kosmoso tyrimų aukštumas. Jeigu tapčiau prezidentu, laikyčiau pirmuoju savo uždaviniu pašalinti iš kelio paskutinius trukdžius ir plačiai atverti vartus pažangai.

Sikstonas kilstelėjo savo konjako taure.

— Bičiuliai, jūs šįvakar čia atvykote siekdami įsitikinti, ar esu vertas jūsų pasitikėjimo. Tikiuosi, jog man pavyks jį pelnyti. Kaip bendrovės klestėjimui, taip ir kovai dėl prezidento posto gyvybiškai būtinos investicijos. Investuotojai ir į verslą, ir į politiką tikisi dividendų. Mano pasiūlymas paprastas: investuokite į mane, ir aš to neužmiršiu. Mus vienija bendri tikslai.

Sikstonas ištiesė konjako taure tostui.

— Su jūsų parama, bičiuliai, netrukus būsiu Baltuosiuose rūmuose... O jūs savo ruožtu galėsite įgyvendinti savo svajones.

Už penkių metrų prieblandoje užsiglaudusi Gabrielė Ešė stovėjo netekusi amo. Iš kabineto pro spragsinčią židinio ugnį pasigirdo linksmas taurių dzingsėjimas.

58

Apimtas siaubo jaunas NASA inžinierius lyg akis išdegęs lėkė į kitą kupolo pusę. *Koks siaubas!* Direktorius Ekstriomas vienui vienas buvo įsitaisęs netoli spaudos konferencijos aikštelės.

— Sere, — šniokštuodamas pripuolė inžinierius. — Nelaimingas atsitikimas!

Ekstriomas atsigrėžė į jį, žvelgdamas išsiblaškiusiu žvilgsniu, tarsi jo mintys būtų klaidžiojusios kažkur visai kitur.

— Ką? Nelaimingas atsitikimas? Kur?

— Ledo šulinyje. Ten į paviršių iškilo lavonas. Daktarą Veilio Mingo. Ekstriomas išbal.

— Daktarą Mingo? Kaip...

— Mes jį ištraukėme, tačiau jis jau buvo miręs.

— Dėl Dievo meilės. Kiek laiko jis ten prabuvo?

— Manytume, kokią valandą. Ko gero, įkrito, prigėrė ir nugrimzdo į dugną, tačiau kūne susikaupus dujoms vėl iškilo į paviršių.

Rausvas Ekstriomo veidas iš pykčio nusidažė tamsiai raudonai.

— Velniai rautų! Kas dar apie tai žino?

— Niekas, sere. Pirmiausia atskubėjau pranešti jums. Mes jį ištraukėme, tačiau nutarėme vėčiau pirma informuoti jus...

— Labai teisingai pasielgėte.

Ekstriomas sunkiai atsiduso.

— Daktaro Mingo lavoną kur nors paslėpkite. Viskas.

Inžinierius atrodė apstulbęs.

— Tačiau, sere, aš...

Ekstriomas uždėjo sunkią savo leteną jam ant peties.

— Paklausk manęs atidžiai. Tai siaubinga nelaimė, ir aš dėl to labai apgailestauju. Be abejo, vėliau deramai viskuo pasirūpinsiu. Tačiau dabar visiškai netinkamas laikas.

— Vadinasi, lavoną kur nors *paslėpti*?

Šaltos Ekstriomo akys smigte įsmigo į vyruką.

— Na, pamąstyk. Jeigu dabar apie tai visiems apskelbtume, ką laimėtume? Nelaimingas atsitikimas aptemdytų mūsų atradimą ir visus tik prislėgtų. Daktaras Mingas pats pasielgė labai žioplai, ir aš neketinu leisti, jog už tai tektų mokėti visai NASA. Jie jau ir taip ganėtinai man prigadino kraujo, kad leisčiau kokiai jų žioplystei gadinti mums šventę. Daktaro Mingo žūtį laikysime paslapyje iki konferencijos pabaigos. Supratai?

Išbalęs vyrukas linktelėjo galvą.

— Lavoną paslėpsiu.

59

Maiklas Tolandas, kaip patyręs jūrų vilkas, žinojo, kad iš vandenyno pasigailėjimo laukti neverta. Paslikas tysodamas ant didžiulės ledo lyties, jis žvelgė į vis tostančią pamėklišką Milno ledyno sieną, dunksančią virš vandens. Juos nešė galinga Arkties vandenyno srovė, nuo Elžbietos salyno daranti lankstą aplink visą Arktį ir galiausiai atsimušanti į šiaurės Rusijos krantus. Menka paguoda. Srovė juos pasieks tik po kelių mėnesių.

Dar turime kokį pusvalandį... Daugių daugiausia keturiasdešimt penkias minutes.

Jeigu ne stori kostiumai, jie jau seniai būtų sustirę į ledą. Tik šie drabužiai padėjo išlikti sausiems, nes sušlapus Arktyje — jau galas. Kostiumai ne tik sušvelnino kritimo smūgį, tačiau ir palaikė išvargusių kūnų šilumą.

Bet netrukus atslinks hipotermija. Iš pradžių apsunks galūnės, nes kraujas suplūs gelbėti vidinių žmogaus organų. Paskui dėl sulėtėjusio pulso ir sutrikusio kvėpavimo smegenims pritrūks deguonies, ims rodytis keisčiausi vaizdiniai. Dar po kurio laiko kūnas pamėgins išsaugoti gyvybę atjungdamas visas funkcijas, išskyrus širdies darbą ir kvėpavimą. Užges sąmonė. Galiausiai smegenyse liausis veikę širdies plakimą ir kvėpavimą reguliuojantys centrai.

Tolandas pažvelgė į Rachelę ir patyliukais pamanė: „O, kad galėčiau kaip nors ją išgelbėti“.

Kūną po truputį kaustant stinguliui, Rachelė Sikston nejautė jokio skausmo. Netgi priešingai — tai veikė it nuskausminamieji. *Gamtos morfijus*. Per liūtį griūtį jos akiniai nulėkė kažkur į šalį, ir ji vos įstengė pramerkti šalčio stingdomas akis.

Netoliese ant ledo išvydo Tolandą su Korkiu. Tolandas tylėdamas žvelgė į ją gailesčio pilnomis akimis. Korkis muistėsi iš skausmo. Jo dešinysis skruostas buvo smarkiai prakirstas ir kraujavo.

Rachelė, tirtėdama kaip epušės lapas, ėmė sukti galvą, ieškodama galimų atsakymų. *Kieno tai darbas? Kodėl?* Jos mintis galiausiai išblaškė širdyje išsikerojęs liūdesys. Visiška nežinia. Jautė, kaip kūnas vis labiau stingsta, liūliuojamas nematomos galios. Ji iš paskutiniųjų stengėsi atsisipirti šiai

gamtos lopšinei prieš amžinąjį miegą. Širdyje ūmai išsibėjęs pyktis tarsit atitirpdė ledėjančius sąnarius.

Jie mėgino mus nugalabyti! Rachelė išmeigė žvilgsnį į atšiaurų vandenyną ir jai dingtelėjo, jog užpuolikai savo pasiekė. *Už mus jau galima užpirkti mišias.* Ir vis dėlto jau dabar, suvokdama, jog tikriausiai niekad taip ir nesužinos visos tiesos apie mirtinus žaidimus Milno ledyne, Rachelė nujautė, kieno tai darbas.

Daugiausia iš to naudos turės direktorius Ekstriomas. Jis ir pasiuntė juos į ledyną. Turi ryšių su Pentagonu ir specialiosiomis pajėgomis. *Tačiau kam Ekstriomui iš vandenyno grūsti tą meteoritą į ledyną? Kas iš to gali turėti kokią nors naudą?*

Rachelės mintys peršoko prie Zacho Hernio, ir ji ėmė laužyti galvą, ar prie to nagus prikišęs ir prezidentas, ar jis pats tėra įrankis kitų rankose?

Hernis apie tai nė nenutuokia. Jis čia niekuo dėtas. Ko gero, NASA apdūmė jam akis. Dabar iki jo konferencijos, per kurią jis paskelbs visiems apie NASA laimėjimą, liko vos valanda. Ir jis tai padarys pasitelkęs vaizdo įrašus, kuriuose keturi nepriklausomi mokslininkai ekspertai vienbalsiai patvirtina atradimo tikrumą.

Keturi mokslininkai, tuo metu jau būsiantys keturi negyvėliai.

Rachelė dabar jokia būdu negalėjo sulaikyti tos spaudos konferencijos, tačiau troško, kad žmonės, užvirę visą tą košę ir juos užpuolę, susilauktų atpildo.

Sukaupusi paskutinius jėgų likučius, Rachelė pamėgino atsisėsti. Kūnas buvo tarsit pripiltas švino ir, pajudinus ranką ar koją, nutvilkydavo pašėlęs dieglys. Galiausiai, stengdamasi nepaslysti, lėtai atsiklaupė. Galva pašėlusiai sukosi. Aplinkui iš visų pusių šniokštė vandenynas. Tolandas, gulintis netoliese, klausiamai pažvelgė į ją. Rachelei dingtelėjo, jog tikriausiai jis pamanė ją priklaupus maldai. Ji rengėsi visai kam kitkam, nors malda, galimas daiktas, galėtų jiems pagelbėti tiek pat, kiek ir jos sumanymas.

Rachelė dešiniąja ranka apsigrabaliojusi apie juosmenį, aptiko ledo kirtiklį, vis dar kadamuojantį jai prie diržo. Sugrubusiais pirštais ji suspaudė rankeną. Paskui nukreipė kirtiklio galvą tiesiai žemyn į ledą. Tuomet iš visų jėgų trinkelėjo ją. *Dunksi.* Pakartojo tai dar kartą. *Dunkst.* Tolandas nustebejęs sekė jos judesius. Rachelė dar kartą pakėlė kirtiklį. *Dunkst.*

Tolandas, pasirėmęs alkūne į ledą, pamėgino kilstelėti galvą.

— Ra... chele?

Ji neatsiliepė. Nevalia švaistyti energijos tuščiai. *Dunkst. Dunkst.*

— Nemanyčiau, kad pavyks... — tarė Tolandas. — Mes pernelyg toli į šiaurę... kad SAA... sugautų...

Rachelė nustebusi grįžtelėjo į jį. Jai visiškai išdulkėjo iš galvos, jog Tolandas, kaip okeanografas, gali atspėti jos sumanymą. *Teisybė... Tačiau aš kreipiuosi ne į SAA.*

Ji toliau daužė į ledą.

SAA yra Šaltojo karo palikimas, dabar okeanografų naudojamas klausytis banginių skleidžiamų garsų. Garsai po vandeniu sklinda tūkstančius kilometrų, todėl SAA po vandenynų dugnus išdėliotais mikrofonais gali klausytis, kas dedasi didžiojoje dalyje pasaulinio vandenyno. Deja, šitos atkampios Arkties dalies jų ausys nesiekė, tačiau Rachelė žinojo, jog esama ir kitų klausytojų, apie kuriuos nedaug kas žinojo. Ji toliau beldė ledą. Trumputį ir paprastą pranešimą.

DUNKST. DUNKST. DUNKST.
DUNKST... DUNKST... DUNKST...
DUNKST. DUNKST. DUNKST.

Rachelė nepuoselėjo vilčių, kad tai išgelbės jiems gyvybes, kūną vis labiau kaustė ledinis stingulys. Ko gero, atsilaikys dar ne ilgiau kaip pusvalandį. Jų išgelbėti jau niekas nespėtų. Tačiau jai dabar rūpėjo ne tai.

DUNKST. DUNKST. DUNKST.
DUNKST... DUNKST... DUNKST...
DUNKST. DUNKST. DUNKST.

— Nespės... — tarė Tolandas.

Tai jau ne dėl mūsų pačių, pamanė ji. Dėl to brėžinio mano kišenėje. Rachelė pagalvojo apie

ŽŽR padarytą brėžinį, gulintį jos kišenėje. *Reikia pasirūpinti, kad ŽŽR brėžinys patektų į NST rankas... Kuo skubiausiai.*

Rachelė nēmaž neabejojo, jog jos žinia pasieks tuos, kuriems ją siunčia. Devintojo dešimtmečio viduryje NST pakeitė SAA kokių trisdešimt kartų galingesniu mikrofonų tinklu, išraižytu po visus vandenynus, *Classic wizard*, 12 milijonų dolerių atsiėjusiomis NST povandeninėmis ausimis. Nepraėjus nė porai valandų, NST/NSA klausymosi stotis Menvite, Anglijoje, viename iš Arktyje įtaisytų povandeninių mikrofonų išgirdę jos mušamą taktą, netruks iššifruoti jį kaip SOS signalą, nustatys koordinates ir pasiųs gelbėjimo lėktuvą iš Tulės karinių oro pajėgų bazės Grenlandijoje. Lėktuvas ras ant ledo lyties jų kūnus. Sušalusius. Negyvus. Tarp jų ir NST darbuotoją... O jos kišenėje — popieriaus lapą.

ŽŽR brėžinį.

Noros Mangor testamentą.

Gelbėtojams jį ištyrus, šachtos po meteoritu paslaptis iškils į viešumą. Tolesnių įvykių Rachelė nebūtų galėjusi įspėti, tačiau toji paslaptis bent jau nenugrims į užmarštį drauge su jais.

60

Kiekvienam naujai išrinktam prezidentui įsikeliant į Baltuosius rūmus, prieš tai tenka apsilankyti savotiškoje ekskursijoje po tris budriai prižiūrimas sales, kuriose saugomi ankstesniesiems prezidentams nuo pat Džordžo Vašingtono priklausę senoviniai baldai: stalai, sidabras, rašomieji stalai, lovos. Naujajam prezidentui patikęs daiktas įtaisomas jo apartamentuose prezidentavimo kadencijai. Nejudinama lieka tik lova, stovinti Linkolno miegamajame. Kurioje, beje, Linkolnas niekad nėra miegojęs.

Stalas, už kurio Ovaliajame kabinete dabar sėdėjo Zachas Hernis, kažkada priklausė jo stabukui Hariui Trumenui. Šis stalas, nors kiek mažokas

šiulaikiniams poreikiams, kasdieną jam primindavo, jog tik jis, ir niekas kitas, yra atsakingas už savo komandos darbą. Hernis tokią atsakomybę laikė sau suteikta didele garbe ir visokeriopai stengėsi skatinti saviškius.

— Pone prezidentė? — tarė sekretorė, įkišusi galvą į vidų. — Jums skambina.

Hernis mostelėjo ranka.

— Dėkui.

Jis pakėlė telefono ragelį. Labiau būtų norėjęs, kad šalia nesiklausytų jokia pašalinė ausis, tačiau aplink jį tarsi mašalai sukosi du grimuotojai, šukuojantys jo plaukus ir pudruojantys veidą. Tiesiai priešais stalą savo įrangą derino televizinininkai, ir po kabinetą, karštai diskutuodami, be paliovos šmirinėjo patarėjai ir viešųjų ryšių specialistai.

Liko dar valanda...

Hernis spustelėjo savo telefono mygtuką.

— Lorensai? Čia tu?

— Aš.

NASA direktoriaus balsas skambėjo dusliai, tarsi iš po žemių.

— Pas jus viskas gerai?

— Artinasi audra, tačiau mano žmonės neabejoja, kad palydoviniam ryšiui ji nesutrukdytų. Mes jau pasiruošę.

— Puiku. Ko gero, visi nusiteikę pakiliai.

— Labai. Mano žmonės nesitveria savaime kailyje. Tiesą sakant, mes čia visi jau pasivaišiname alučiu.

Hernis nusijuokė.

— Džiugu. Klausyk, norėjau dar prieš konferenciją tau paskambinti ir padėkoti. Šis vakaras bus ypatingas.

Direktorius, kiek patylėjęs, netvirtai atsiliepė:

— Be jokios abejonės, sere. Ilgai tokio laukėme.

Hernis jo balse išgirdo abejonę.
 — Iš balso sprendžiant, nusivarei nuo kojų.
 — Pasiilgau saulės ir normalios lovos.
 — Dar valandą pakentėk. Pasišypsok prieš kameras, pasimėgauk šlove, o po to lėktuvas parskraidins tave į Vašingtoną.
 — Laukiu nesulaukiu. Ragelyje vėl stojo tylą.
 Prezidento, kaip patyrusio derybininko, ausis pagavo direktoriaus balse kažkokią keistą gaidą.
 — Ten pas jus tikrai viskas gerai?
 — Be abejo. Pasiruošimas vyksta sklandžiai.
 Direktorius skubiai pakeitė temą.
 — Ar jau matėte Maiklo Tolando dokumentinio filmo paskutinį variantą?
 — Ką tik peržiūrėjau, — atsiliepė Hernis. — Jis išmano savo darbą.
 — Taip. Neapsirikote jį čia pakvietęs.
 — Vis dar grieži ant manęs dantį, kad pasitelčiau nepriklausomus mokslininkus?
 — Na, velniai rautų, taip, — sau įprastu tvirtu balsu linksmai suniurnėjo direktorius.
 Hernis nutarė, jog bus be reikalo būgštavęs. *Ekstriomas tik truputį pavargęs*, mintyse tarė jis sau.
 — Na, po valandos pasimatysime per palydovą. Visas pasaulis subruzdavo kaip skruzdėlynas.
 — Be abejo.
 — Ei, Lorensai?
 Hernio balsas suskambo garsiai ir iškilmingai.
 — Pasidarbavai iš peties. Niekada to neužmiršiu.

Blaškomas vėjo Delta Trečias atvertė roges ir ėmė į jas krauti išbirusią ant ledo Noros Mangor mantą. Baigęs šį darbą, uždengė ją brezentu, ant kurio užkėlęs pririšo negyvą Norą Mangor. Jam jau susiruošus tempti roges į šalį, iš tamsos išnirė du jo bičiuliai.

— Planai keičiasi, — šūktelėjo Delta Pirmas. — Likusieji trys nulėkė nuo skardžio.

Delta Trečio tai nė kiek nenustebino. Jis greitai sumetė, ką tai reiškia. Jų sumanymas pavaizduoti nelaimingą atsitikimą suguldžius visą ketvertą sniege neteko prasmės. Palikus tik vieną kūną, kiltų įtarimų.

— Atsikratom? — pasiteiravo jis. Delta Pirmas linktelėjo.

— Aš surinksiu žibintus, o judu atsikratykite rogių.

Delta Pirmas grįžo atgal keliu, kuriuo buvo atvykęs ketvertas, ir patikrino, ar neliko jokių pėdsakų, o Delta Trečias su Delta Antru patraukė žemyn vandenyno link, tempdami pakrautas roges. Perkopę sniego pylimus, galiausiai pasiekė Milno ledyno pakrantės ruožą. Jie stumtelėjo roges, ir šios kartu su Noros Mangor kūnu be garso persirito per kraštą ir nuslydo į Arkties vandenyną.

Švarus darbelis, pamanė Delta Trečias.

Jiems grįžtant į bazę, jis nudžiugo matydamas, kaip vėjas sparčiai užpusto jų slidžių pėdsakus.

61

Atominis povandeninis laivas „Šarlotė“ Arkties vandenyne slapčia budėjo jau penkta para.

Šis „Los Andželo“ klasės povandeninis laivas buvo sukurtas slaptam pasiklausymui. Jo keturiasdešimt dvi tonas sveriančių variklių turbinos kabojo ant spyruoklių, sugeriančių menkiausių virpesių. Nors „Šarlotė“ skirta slaptam pasiklausymui, tai vienas didžiausių visų povandeninių laivų pasaulyje. Nuo nosies iki laivagalio jis ištįsęs net šimtą metrų ir, padėtas ant žemės, nusidriektų per tris krepšinio aikšteles ir dar užimtų dalį tribūnos. Septynis kartus ilgesnė už pirmuosius JAV „Olandijos“ klasės povandeninius laivus, „Šarlotė“ panirusi išstumia 6927 tonas vandens ir po vandeniu pasiekia stulbinamą penkiasdešimties kilometrų per valandą greitį.

Paprastai laivas laikydavosi tiesiai po termolinija, ties kuria vandens temperatūra jau esti nukritusi tiek, kad jis atspindi radaro iš paviršiaus siunčiamus signalus ir dėl to laivas atrodė

nematomas. Šis 148 žmonių įgulos laivas, galintis panirti į 450 metrų gylį, buvo JAV karinio jūrų laivyno pasididžiavimas. Jame įtaisyta elektrolizės būdu sodrinamo deguonies įranga, du branduoliniai reaktoriai ir talpios maisto atsargų saugyklos leisdavo neiškilus į paviršių dvidešimt vieną kartą apiplaukti Žemės rutulį. Žmonių išmatos, kaip ir daugelyje kruizinių laivų, būdavo suspaudžiamos į trisdešimties kilogramų luitus — kaip juokaudavo įgula, banginio šūdus — ir išmetamos į vandenyną.

Radiolokacijos kajutėje prie osciliatoriaus budėjo vienas iš geriausių savo dalyko žinovų pasaulyje. Jo galvoje tilpo ištisa garsų ir jų brėžiamų bangų bangelių bangelių enciklopedija. Jis pagal sraigto keliamą triukšmą skirdavo dešimtis rusų povandeninių laivų, nustatydavo šimtus jūrų gyvūnų ir netgi kur nors palei Japonijos krantus sudundėjusį povandeninį ugnikalnį.

Tačiau dabar jo ausis pasiekė duslūs, ritmingi dūžiai. Jis be galo nustebė.

— Nepatikėsi, — tarė jis savo padėjėjui, ištiesdamas jam ausines. Pastarasis užsimovė jas ant galvos, ir jo veidas akimirksniu ištįso iš nuostabos.

— Dieve švenčiausias. Ką darysime?

Vyriausiasis radiolokacininkas radijo siųstuvu jau buvo susisiekęs su kapitonu.

Šiam įžengus į radiolokacijos kajutę, inžinieriai paleido radiolokatoriaus girdimus garsus per nedidelį garsiakalbį. Kapitonas tylėdamas klausėsi.

DUNKST. DUNKST. DUNKST.
DUNKST... DUNKST... DUNKST...

Dūžiai vis lėtėjo ir tilo.

— Kokios koordinatės? — pasiteiravo kapitonas. Radiolokacininkas atsikrenkštęs tarė:

— Tiesą sakant, sere, jis sklinda nuo paviršiaus už kokių trijų mylių.

62

Gabrielei Ešė. kiūtančiai prieblandoje skendinčiame koridoriuje greta Sikstono kabineto, virpėjo kojos. Ne dėl to, kad būtų nutirpusios nuo ilgo stovėjimo sustingus, tačiau iš apmaudo. Kabinete ir toliau aidėjo balsai, tačiau Gabrielė jau nesiklausė. Užteko ir to, ką išgirdo.

Senatorius Sikstonas ima kyšius iš privačių aeronautikos bendrovių. Mardžorė Tenč nemelavo.

Gabrielė staiga pasijuto apgauta, ji taip tikėjo Sikstonu. Grūmėsi už jį. *Kaip jis galėjo?* Be abejo, jis kartais sumeluodavo žiniasklaidai!, slėpdamas savo privatų gyvenimą, tačiau politikoje? Juk tai nusikalstama veikla.

Jis dar nė neišrinktas, o jau pasidavinėja kaip prezidentas!

Gabrielė juto daugiau negalėsianti dirbti senatoriui. Pažadas privatizuoti NASA kertasi tiek su teise, tiek apskritai su demokratija. Netgi jei senatorius ir iš tikrųjų manytų, jog taip pasielgti būtų naudingiausia, toks išankstinis rankų sukirtimas užkerta kelią bet kokiems derinimams su vyriausybe, įsiklausymui į kongreso, piliečių, lobistų nuomonę. Be to, dar svarbiau, jog, davęs žodį parduoti NASA, Sikstonas atveria kelią verslo rykliams pasinaudoti išskirtine padėtimi ir dar labiau prisikimšti pinigines.

Sunkia širdimi Gabrielė karštligiškai svarstė, kaip jai pasielgti.

Tuo metu jai už nugaros šaižiai, perrėždamas tylą, sučirškė telefonas. Gabrielė išsigandusi grįžtelėjo į tą pusę. Garsas sklido iš spintos prieškambarėje — kažkurio svečio kišenėje prabudo mobilusis.

— Atsiprašau, bičiuliai, — kabinete sugargė teksasiečio balsas. — Maniškis.

Gabrielė girdėjo, kaip jam keliantis girgžtelėjo minkštakrėslis. *Jis eina čia!* Teksasiečiui jau žengiant iš kabineto ir traukiant koridoriumi, ji skubiai nėrė kairėn, į tamsią virtuvę. Sulaikiusi kvapą, užsiglaudė tamsiame jos kampe.

Teksasietis prapėdino pro šalį nė nedirstelėjęs į jos pusę.

Krūtinėje pašėlusiai beldžiant širdžiai, Gabrielė klausėsi, kaip jis rausiasi spintoje. Galiausiai, radęs mobilųjį, atsiliepė.

— Aha?... Kada?... Tikrai? Būtinai įsijungsim. Dėkui.

jis baigė kalbėti ir, patraukęs atgal, dar iš koridoriaus šūktelėjo susirinkusiems kabinete.

— Ei! Įsijunkime televizorių. Regis, Zachas Hernis šįvakar šaukia skubią spaudos konferenciją. Aštuntą valandą. Per visas televizijas. Gal skelbs karą Kinijai, arba gal toji tarptautinė kosmoso stotis bus nukritusi į vandenyną.

— Tikrai būtų verta už tai išgerti! — šūktelėjo kažkuris iš vyrų. Visi prapliupo kvatotis.

Gabrielė pajuto, kad virtuvė ima suktis apie ją. *Spaudos konferencija aštuntą vakaro?* Atrodo, Tenč kalbėjo visiškai rimtai, liepdama Gabrielei iki aštuntos vakaro pateikti raštišką liudijimą apie meilės nuotyki. Atsiribok nuo jo, kol dar nevēlu, dar pridūrė Tenč. Gabrielė buvo linkusi manyti, jog toks ultimatumo laikas pasirinktas tam, kad Baltieji rūmai spėtų paskleisti žinią rytdienos laikraščiuose, tačiau dabar, sprendžiant iš visko, jie bus nutarę patys tai paviešinti.

Skubi spaudos konferencija? Kuo Gabrielė labiau suko galvą, tuo keisčiau jai visa tai rodėsi. Hernis pats tiesiogiai imsis virti šitą košę?

Kabinete ėmė tarškėti televizorius. Be galo trankiai. Žinių pranešėjo balsas trykšte tryško susijaudinimu.

— Baltiesiems rūmams nepranešus netikėtos prezidento šio vakaro spaudos konferencijos priežasties, visi nesiliauja spėlioję. Kai kurie politikos apžvalgininkai atkreipia dėmesį į tai, kad prezidentas pastaruoju metu visiškai nusišalino nuo savo rinkimų kampanijos, ir yra linkę manyti, jog jis, galimas daiktas, rengiasi pranešti pasitraukias iš rinkimų.

Kabinete smagiai suūžė balsai.

Nesqmonė, pamanė sau Gabrielė. Turint galvoje, kiek sрутų Baltieji rūmai turi paruošę Sikstonui, prezidentas nė už ką nemes rankšluosčio į ringą. Per šią spaudos konferenciją turėtų būti paskelbta kas nors kitkas. Gabrielę persekiojo niūri nuojauta, jog ji žino, kas tai bus.

Ji karštligiškai dirstelėjo į laikrodį. Liko mažiau nei valanda. Nėra kada delsti, ir ji jau žinojo, pas ką jai eiti. Spausdama aplanką su nuotraukomis po pažastimi, ji tyliai išsmuko iš apartamentų.

Sargybinis koridoriuje ją išvydęs net nudžiugo.

— Girdėjau ten viduje linksmus balsus. Rodos, apsidžiaugė tavo draugija.

Ji šyptelėjo ir nužingsniavo prie lifto.

Kai išėjo į gatvę, miestą nugulantis vakaras jai pasirodė neįprastai žvarbus. Susistabdžiusi taksi, išoko į vidų, mintyse vis drąsindama save, kad elgiasi teisingai.

— Televizijos ABC studija, — tarė ji vairuotojui. — Paskubėkime.

63

Maiklas Tolandas gulėjo šonu ant ledo, padėjęs galvą ant jau visiškai nejaučiamos rankos. Nors sunkūs vokai nenumaldomai lipo, jis iš paskutiniųjų stengėsi neužsimerkti. Tokiu keistu stebėjimo kampu jis paskutinį kartą žvelgė į pasaulį — ne tik jūrą ir ledą — keistai pakrypusį. Rodos, taip neįprastai prasidėjusi diena ir negalėjo kitaip baigtis.

Ant plūduriuojančios ledo lyties įsivyravo stingdanti ramybė. Rachelė su Korkiu taip pat tysojo nejudėdami, niekas nebeldė į ledą. Jiems tolstant nuo ledyno į atvirą jūrą, vėjas vis rimo. Kaip ir jo, Tolando, kūnas. Dėl glaudžiai aptempusios, galvą ir ausis užgulusios kepurės pats galėjo girdėti savo kvėpavimą. Jis darėsi vis lėtesnis... retesnis. Jo kūnas vis labiau stiro, kraujas tekėjo iš galūnių į vidinius organus, ir smegenys iš paskutiniųjų stengėsi neprarasti sąmonės.

Beviltiška.

Keista, tačiau jokio skausmo jis jau nejuto. Skausmas liko kažkur toli. Dabar Tolandas jautėsi pripūstas kaip balionas. Visas sustingęs. Tarsi kažkur sklendžias. Kai sutriko pirmasis esminis refleksas ir akys liovėsi mirksėti, vaizdas priešais jį išsklido. Akių skystis tarp ragenos ir obuolio žaibiškai šalo. Tolandas dar žvilgtelėjo į tolumoje dunksančią Milno ledyno sieną, nutviekstą neryškios mėnesienos.

Širdyje jis jau susitaikė su mirtimi. Sūpuodamasis tarp būties ir nebūties, žvelgė į vandenyno bangas tolumoje. Aplinkui stūgavo vėjas.

Tuomet Tolandui ir prasidėjo haliucinacijos. Keista, tačiau visai prieš užgęstant sąmonei jam nesivaideno atvykstanti pagalba. Nei šiluma ar kokia jauki vietelė. Paskutinis jam prieš akis iškilęs vaizdinys buvo grėsmingas.

Greta ledkalnio iš vandens, be paliovos šnypšdama, išniro milžiniška pabaisa. Juoda, blizganti, putodama aplinkui save vandenį. Tolandas, sukaupęs jėgų likučius, mirktelėjo. Vaizdas akyje kiek paryškėjo. Pabaisa priartėjusi dunkstelėjo į ledą tarsi milžiniškas ryklys į menką žvejų laivelį. Ji, šlapia ir žvilganti, dabar stūksojo tiesiai prieš jį.

Vaizdai jo akyse galutinai užgesus, girdėjo tik garsus. Sudzingsėjo metalas. Iltys įsikirto į ledą. Jau visai prie pat. Nusitempė kūnus.

Rachelė...

Tolandas pajuto, kaip jį kažkas stipriai sugriebė.

Ir tuomet viskas aplinkui galutinai pranyko.

64

Gabrielė Ešė tekina įpuolė į ketvirtąjį ABC naujienų redakcijos aukštą. Tačiau čionykščiai vis tiek zujo dar greičiau. Čia ištisą parą nesiliaudavo pašėlusį risčia, o darbo stalų jūra priešais ją mirgėjo nelyginant sujudintas skruzdėlynas. Išvertę akis vieni kitiems kažką šaukė redaktoriai, faksogramomis nešini reporteriai lakstė nuo vieno stalo prie kito, kažką tikrindamiesi, praktikantai bėgiojo paskubomis čiaudodami šokoladukus ir sumuštinus.

Gabrielei čia reikia susirasti Jolandą Koul.

Paprastai ji būdavo vedėjų kampe — atskiruose kabinetuose, atitvertuose stiklo sienomis, skirtuose vyriausiesiems redaktoriams, kur jie galėdavo rasti savo apmąstymams būtinos tylos. Tačiau šįvakar Jolanda buvo gamybos aikštelėje, pačiame jos sukuryje. Išvydusi Gabrielę, kaip paprastai pasveikino draugę skambiu šuktelėjimu.

— Gabe!

Jolanda vilkėjo margą kostiumėlį, nosį buvo pasibalnojusi akiniais vėžlio kiauto rėmais. Kaip visada apsikarsčiusi daugybe akių rėžiančių papuošalų. Jolanda, mojuodama ranka, patraukė jos link.

— Labutis!

Jolanda Koul jau šešiolika metų buvo vyriausioji ABC naujienų redakcijos Vašingtone redaktorė. Šią strazdanotą kresną moterį praretėjusiais plaukais čia visi meiliai vadino „Mama“. Po jos globėjishku linksmumu slėpėsi kieta ir pareiginga žurnalistė. Gabrielė susipažino su Jolanda seminare, skirtame moterų dalyvavimui politikoje, į kurį ji užsirašė vos tik atvykusi į Vašingtoną. Jiedvi tada išsinekėjo apie Gabrielės kelią aukštyn, iššūkius, su kuriais politikoje tenka susidurti moterims, ir galiausiai apie Elvį Preslį, kurį, pasirodo, abi vienodai dievino. Jolanda ėmėsi globoti Gabrielę ir supažindino su reikiamais žmonėmis. Gabrielė bent kartą per mėnesį vis užsukdavo pas ją persimesti keliais žodžiais.

Jiedvi stipriai apsikabino, ir Jolandos spinduliuojamas ūpas iš karto padaršino Gabrielę.

Jolanda žengtelėjo atgal ir nužvelgė Gabrielę.

— Atrodai tarsi per naktį susenusi! Kokie vargai slegia? Gabrielė pašnibždomis jai tarė:

— Jolanda, patekau į bėdą.

— Eik tu, juk taviškis kaip tik ant bangos.

— Ar galėtume kur šnektelėti akis į akį?

— Velniskai neturiu laiko, širdele. Prezidentas maždaug po pusvalandžio šaukia spaudos konferenciją, o mes dar neiššniukštinėjome, kam ji bus skirta. Turiu kone spėtinai sukviesti apžvalgininkus.

— Aš žinau, apie ką bus toji spaudos konferencija. Jolanda nepatikliai žvilgtelėjo per akinių viršų.

— Gabriele, net mūsų šaltinis Baltuosiuose rūmuose apie tai nieko nežino. O tu tvirtini, kad Sikstono žmonės žino daugiau?

— Ne, tai aš žinau daugiau. Skirk man penkias minutes, ir aš tau viską išklasiu.

Jolanda dirstelėjo į raudoną aplanką su Baltųjų rūmų ženklu Gabrielės rankose.

— Čia Baltųjų rūmų vidiniam naudojimui skirtas aplankas. Iš kur jį gavai?

— Šiandien per pokalbį su Mardžore Tenč.

Jolanda, negalėdama patikėti, kurį laiką tylomis žvelgė į ją.

— Eime.

Jolandos kabinete stiklo sienomis Gabrielė papasakojo savo bičiulei viską apie tą meilės nuotykį su Sikstonu ir Tenč turimas tai įrodančias nuotraukas.

Jolanda plačiai nusišypsojo ir papurtė galvą. Ko gero, po tiek metų, praleistų Vašingtone, jos jau niekas nebūtų nustebinęs.

— O, Gabe, nujaučiau, kad judu su Sikstonu veikiausiai paišdykavote. Nieko stebėtino. Jis pagarsėjęs mergišius, o tu — daili mergina. Tos nuotraukos, be abejo, nedžiugina. Tačiau tavimi dėta nesukčiau dėl jų sau galvos.

Nesukti dėl jų galvos?

Gabrielė papasakojo, kad Tenč apkaltino Sikstoną imant kyšius iš privačių aeronautikos bendrovių, kad ji pati savo ausimis ką tik nuklausiusi jų pokalbio ir įsitikinusi, jog tai tiesa! Jolandos veido išraiška ir dabar nerodė

jokios nuostabos ar rūpesčio, tačiau, Gabrielei išdėsčius savo sumanymą, ji sunerimo.

— Gabriele, jeigu ketini duoti raštiškus parodymus, kad miegojai su senatoriumi, o vėliau ramiai stovėjai ir klauseisi, kaip jis meluoja, pirmyn. Niekam nešautų į galvą skandinti senatoriaus sekso skandalu. Tai savižudybė. Širdele, jeigu pakiši koją kandidatui į prezidentus, tai jau verčiau kuo greičiau šok į automobilį ir neatsigręždama dumk kuo toliau. Tu atsidursi visų taikiklyje. Verslo šulai paklojo kalnus pinigų, tiesdami kelią kandidatams į viršūnes. Ant kortos pastatyta labai daug, ir todėl tave nė nemirktelėję nudės.

Gabrielė tylėjo.

— Aš manyčiau, — tarė Jolanda, — Tenč spustelėjo tave tikėdamasi, jog pamesi galvą ir iškrsi kokią kvailystę, pavyzdžiui, imsi ir patvirtinsi turėjusi meilės nuotykį.

Jolanda mostelėjo ranka į raudonąją aplanką.

— Šitos judviejų su Sikstonu nuotraukos bus kaip žąsiai vanduo, nebent kuris pripažinsite jų tikrumą. Baltieji rūmai supranta, kad Sikstonas pareikš, esą jos padirbtos, ir svies kaltinimus atgal prezidentui.

— Žinau, tačiau vis dėlto kyšių ėmimas vajui...

— Brangute, pamąstyk. Jeigu Baltieji rūmai dar viešai nepareikšė šių kaltinimų, veikiausiai apskritai nė nesirengia to daryti. Prezidentas ne kartą pabrėžė savo kampanijai nenaudosiąs smūgių žemiau juostos. Manysčiau, jog jis nutarė nutylėti šitą aeronautikos skandalą ir užpjūdė tave Tenč, vildamasis įbauginti ir paliudyti tą judviejų nuotykį. Siekdamas, kad smeigtum saviškiui peilį į nugarą.

Gabrielė atidžiai klausėsi. Jolandos žodžiai skambėjo įtikimai, tačiau jai kažko vis tiek buvo neramu. Gabrielė mostelėjo ranka į šurmulyną anapus stiklo.

— Jolanda, taviškiai net sušilę rengiasi ypatingam prezidento pranešimui. Jeigu prezidentas nekalbės nei apie kyšininkavimą, nei apie sekso skandalą, tai ką jis dar galėtų...

Nuo skambaus Jolandos juoko net ėmė drebėti jos kabineto langų stiklai.

— Gabe, paklausk, — nevaliodama sulaikyti juoko, pratarė Jolanda, — patikėk manimi. Turiu reikalų su Baltaisiais rūmais jau šešiolikti metai, ir Zachas Hernis nieku gyvu nešauktų spaudos konferencijos per visus kanalus, kad praneštų įtariąs Sikstoną nešvariai renkant lėšas savo kampanijai ar miegant su tavimi. Tokia informacija paprastai nutekinama per kitus. Prezidentas niekada nepakils žmonių akyse, jeigu nutraukęs įprastą televizijos programą ims skūstis ir aimanuoti dėl sekso skandalo ar įtarimų priešininką pažeidus miglotą rinkimų kampanijos finansavimo įstatymą.

— Miglotą? — nusistebėjo Gabrielė. — Vargu ar kam kiltų abejonių, kad išipareigojimais mainais į pinigus yra nekaltas dalykas!

— Ar tu esi visiškai įsitikinusi, kad yra būtent taip, kaip tvirtini? Jolanda jau ėmė kalbėti

griežčiau.

— Guldytum dėl to galvą? Susimąstyk. Kad ko nors pasiektum, šiais laikais tenka ieškoti galybės ryšių, ir vajaus finansavimas yra ganėtinai painus reikalas. Galbūt Sikstonas įstatymų ir nepažeidė.

— Tačiau juk tai neteisėta, — paprieštaravo Gabrielė. *Argi ne taip?*

— Arba Mardžorė Tenč siekia, kad tu taip manytum. Kandidatai nuo seno iš pramonės milžinų ima didžiules aukas, aplenkdami kampanijos finansavimo įstatymą. Gal tai ir nelabai gražu, tačiau nebūtinai neteisėta. Tiesą sakant, daugiausia bylos keliamos ne dėl to, iš kur gaunamos lėšos, tačiau kaip jos išleidžiamos.

Gabrielė pasijuto išmušta iš vėžių.

— Gabe, Baltieji rūmai žaidžia su tavimi kaip katė su pele. Mėgino priversti tave atsigręžti prieš savąjį kandidatą, ir tu užkibai ant jų meškerės. Jeigu jau reikėtų rinktis, kuo labiau pasitikėti, tavimi dėta laikyčiausi Sikstono ir nešokčiau per bortą viliojama tokios veikėjos kaip Mardžorė Tenč.

Suskambėjo Jolandos telefonas. Ji atsiliepė ir, linkčiodama galvą, kažką pasižymėjo.

— Įdomu, — galiausiai tarė ji. — Tuoju atvykstu. Dėkui. Jolanda padėjo ragelį ir, suraukusi antakius, atsigręžė į Gabriele.

— Gabe, regis, gali lengviau atsipūsti. Visai kaip ir maniau.

— Kodėl?

— Nieko išsamesnio kol kas dar nežinau, tačiau galiu pasakyti tik tiek: šita spaudos konferencija neturi nieką bendra su sekso skandalais ar vajaus finansavimu.

Gabrielės širdyje vėl prabudo viltis.

— Iš kur tu žinai?

— Vienas tenykštis šaltinis ką tik informavo, kad prezidento pranešimas bus skirtas NASA.

Gabrielė net loštelėjo savo kėdėje.

— NASA?

Jolanda pamerkė jai akį.

— Galimas daiktas, jog šįvakar kaip tik išmuš tavo žvaigždžių valanda.

Spėju, kad prezidentas Hernis, galiausiai neatlaikęs senatoriaus Sikstono puolimo, bus nutaręs atsisakyti tarptautinės kosmoso stoties statybos. Juk spaudos konferencija bus transliuojama ir per pasaulinius tinklus.

Spaudos konferencija dėl kosmoso stoties? Gabrielei tai neatrodė įtikima.

Jolanda pakilo iš savo krėslas.

— O tas šiandieninis Tenč puolimas galbūt tik paskutinis karštligiškas mėginimas pakenkti Sikstonui, prieš prezidentui paskelbiant blogas naujienas. Niekas geriau už sekso skandalą nenukreiptų žmonių dėmesio nuo dar vieno prezidento susimovimo. Kad ir kaip ten būtų, Gabe, turiu grįžti prie darbo. Tau patarčiau ramiai pasidaryti kavos, įsitaisyti čia ir prie televizoriaus drauge stebėti tą konferenciją. Iki jos dar liko dvidešimt minučių, ir, patikėk manimi, prezidentas šįvakar tikrai neims kapstytis po mėšlą. Jį stebės visas pasaulis. Jo pranešimas turėtų būti skirtas kokiems nors globaliems dalykams.

Ji padrašinamai mirktelėjo.

— Duokš man tą aplanką. — Ką?

Jolanda laikė ištiesusi ranką.

— Kol kas užrakinsiu tas nuotraukas pas save stalčiuje. Kad nesugalvotum iškrėsti kokios kvailystės.

Gabrielė nenoromis padavė jai aplanką. Jolanda užrakino jį ir įsimetė raktus į kišenę.

— Pamatysi, dar dėkosi man, Gabe.

Ir prieš išeidama žaismingai sušiaušė Gabrielei plaukus.

— Įsitaisyk patogiai. Ir lauk gerų naujienų.

Gabrielė, likusi viena sėdėti kabinete stiklo sienomis, mintyse drąsino save kupiniais entuziazmo Jolandos žodžiais. Tačiau jai iš galvos niekaip neišėjo savimi patenkinta Mardžorės Tenč

šypsena. Gabrielė nežinojo, ką prezidentas rengiasi pranešti visam pasauliui, tačiau neabejojo, jog tai nebus senatoriui Sikstonui palanki žinia.

65

Rachelė Sikston pasijuto tarsi įmesta į ugnį. *Ugninis lietus!*

Ji pamėgino pramerkti akis, tačiau priešais matė tik išsklidusius šešėlius ir akinamas šviesas. Aplinkui plikinančiu lietumi pylėsi ugnis, plakdama nuogą jos odą. Gulėdama ant šono, jautė iš apačios svilinančias plyteles. Ji susirietė į kamuolį, stengdamasi užsidengti nuo iš viršaus krentančio deginančio skysčio. Aplinkui sklido chemikalų tvaikas. Rodos, chloras. Dar pamėgino šliaužti į šalį, tačiau ją už pečių akimirksniu sugriebusios tvirtos rankos vėl prispaudė prie grindų.

Paleiskite! Degu!

Ji vėl pamėgino ištrūkti iš kažkieno gniaužtų, tačiau bergždžiai.

— Nesimuistykite, — tarė vyriškas balsas. Angliškai. Gryniasias amerikietiškas akcentas.

— Tuoj baigsime.

Ką baigsime? Rachelės galvoje šmėkstelėjo mintis. *Kankinimą? Galabijimą?* Ji pamėgino atidžiau įsižiūrėti. Iš viršaus pliekste plieskė ryškios šviesos. Kambarėlis, ko gero, nedidelis. Ankštoka. Žemomis lubomis.

— Degu! — iš Rachelės lūpų šnabždesiu išsiveržė šauksmas.

— Viskas gerai, — nuramino balsas. — Šitas vanduo tik drungnas. Tik dabar Rachelei dingtelėjo, jog ji beveik nuoga, tik su peršlapusiais apatiniais drabužiais. Tačiau jos tai nė kiek neįaudino, nes galva buvo užimta kitkuo.

Iš atminties vienas po kito kilo praėjusios dienos įvykių vaizdai. Ledynas. ŽŪR. Užpuolimas. *Kas šie gelbėtojai? Kur aš?* Tačiau mintys skriejo padrikai, apsnūdusiam protui vangiai mėginant užčiuopti atsakymus. Visoje toje painiavoje staiga blykstelėjo viena vienintelė mintis: *O kur Maiklas su Korkiu?*

Rachelė pamėgino sutelkti klaidžiojantį žvilgsnį, tačiau teregėjo virš jos palinkusius vyrus. Apsitaisiusius mėlynais kombinezonais. Ji norėjo kreiptis į juos, tačiau liežuvis pynėsi burnoje, neįstengdamas ištarti nė žodelio. Deginamą jausmą staiga pakeitė iš vidaus visą kūną nupurtančios skausmo bangos.

— Nieko, — tarė vyriškas virš jos. — Tai kraujas grįžta į raumenis.

Jis kalbėjo kaip koks gydytojas.

— Dabar judinkite rankas ir kojas, — nurodė jis.

Kiekvieną, net ir menkiausią, Rachelės kūno raumenėlį plėšte plėšė klaikus skausmas, tarsi kas mygtų juos replėmis. Ji tysojo ant grindų nepaliaujamai tirtančia krūtine, nepajėgdama kaip reikiant įkvėpti.

— Judinkite, — primygtinai pakartojo vyras. — Kad ir kaip skaudėtų.

Rachelė pamėgino krustelėti. Diegė taip, lyg kas badytų peiliais. Ant jos vėl pasipylė šiltesnio vandens čiurkšlės. Plikyte plikydamos visą kūną tarsi liepsnos. Ir kaip tik tada, kai jos galvoje jau švystelėjo mintis, kad tikriausiai ji neatlaikys, Rachelė pajuto į savo ranką sušvirkščiamą injekciją. Skausmas akimomiu atsitraukė. Tirtėjimas apmalšo. Ji su palengvėjimu įkvėpė.

Dabar visą kūną ėmė dilgčioti tarsi varstomą adatomis. Vis smarkiau ir smarkiau. Tūkstančiai adatėlių, smingančių gilyn nuo menkiausio krustelėjimo. Ji sustingo po vandens čiurkšlėmis, stengdamasi nė nekrustelėti. Tačiau vyras, palinkęs virš jos, sugriebė jos rankas ir ėmė judinti.

Dieve švenčiausias, kaip skauda! Rachelė nepajėgė priešintis. Jos veidu iš nuovargio ir skausmo pasruvo ašaros. Rachelė stipriai užsimerkė ir tarsi išitraukė į kiautą.

Galiausiai dilgčiojimas praėjo malšti. Vandens čiurkšlės liovėsi ją skalbusios. Rachelei pramerkus akis, vaizdas jose buvo jau ne toks išskydęs.

Šiuosyk greta išvydo gulint taip pat pusnuogius, permirkusius ir drebančius it epušės lapai Korkį su Tolandu. Iš susuktų jų veido grimasų suprato, kad ir jiems drauge su ja teko patirti šią nemalonią procedūrą. Rudos Maiklo Tolando akys buvo pasruvusios krauju ir sustingusios. Išvydęs

Rachele, jis pamėlusiomis nuo šalčio lūpomis šiaip taip išspaudė pamėklišką šypsenėlę.
Rachelė atsisėdusi apsižvalgė aplinkui. Jie virpėdami gulėjo ant ankšto dušo grindų.

66

Stiprios rankos pakėlė Rachele nuo grindų.

Ją visą nušluostė, susupo į vilnonę antklodę ir, paguldę ant gulto, kaip reikiant išmasažavo. Paskui ji sulaukė dar vienos injekcijos į ranką.

— Adrenalinai, — paaiškino kažkas.

Rachelė pajuto, kaip jis pasklinda po jos kūną, gaivindamas iš sąstingio ir įpūsdamas jam gyvybę. Nors vis dar gniaužė paširdžius, tačiau Rachelė pajuto į rankas ir kojas lėtai grįžtant kraują.

Galima sakyti, prisikėliau iš numirusiųjų.

Ji apsidairė. Greta, susupti į paklodes, drebėdami gulėjo Tolandas su Korkiu, o vyrai mėlynais kombinezonais juos taip pat masažavo ir leido adrenaliną. Šie paslaptingi vyrai ištraukė juos iš mirties nasrų. Daugelis jų buvo kiaurai permirkę, regis, su drabužiais šokę į dušus jiems pagelbėti. Rachelė galėjo tik spėlioti, kas jie tokie ir koku paslaptingu būdu suspėjo į pagalbą. Tačiau dabar tai visiškai nesvarbu. *Mes gyvi.*

— Kur... Kur mes? — vargais negalais pratarė Rachelė. Masažuojantis ją vyras atsiliepė:

— Čia „Los Andželo“ klasės povandeninio laivo medicinos...

— Rikiuot! — šūktelėjo kažkas.

Visiems aplink skubiai subruzdus, ji pamėgino atsisėsti. Vienas vyras, suėmęs už alkūnių, pagelbėjo jai ir apkamšė antklodėmis. Rachelė, prasičyrusi akis, išvydo kažką įžengiant į kajutę.

Tai buvo galingas juodaodis. Išvaizdas ir autoritetingas. Vilkis slepiamų spalvų uniforma.

— Laisvai, — tarė jis ir, sustojęs prie Rachelės, vertė pervėrė ją savo tamsiomis akimis.

— Haroldas Braunas, — prisistatė sodriu gomuriniu balsu. — JAV karinių jūrų pajėgų povandeninio laivo „Šarlotė“ kapitonas.

JAV karinių jūrų pajėgų povandeninis laivas „Šarlotė“, švystelėjo Rachelės galvoje mintis. Pavadinimas jai buvo kažkur girdėtas.

— Sikston, — prisistatė ji. — Rachelė Sikston.

Kapitonas atrodė nustebęs. Jis žengtelėjo artyn ir įdėmiai ją nužvelgė.

— Velniai rautų. Išties.

Rachelė sutriko. *Jis mane pažįsta?* Rachelė buvo tikra niekada jo akyse neregėjusi, tačiau, dirstelėjusi į žymenį jam ant krūtinės, išvydo pažįstamą erelį, gniaužiantį kojose inkarą, ir jį supantį užrašą *JAV karinės jūrų pajėgos.*

Dabar ji jau prisiminė, kur girdėjo vardą „Šarlotė“.

— Sveika atvykusi į mūsų laivą, panele Sikston, — tarė kapitonas. — Pro jūsų rankas praėjo daugybė šito laivo pranešimų.

— Tačiau ką jūs čia veikiate Arktyje? — užsikirsdama paklausė ji. Jis akimoju surūstėjo.

— Tiesą sakant, panele Sikston, aš pats kaip tik rengiausi jūsų to paklausti.

Tolandas lėtai pakilo ir jau žiojosi kažką pasakyti. Rachelė, stipriai papurčiusi galvą, jį sulaikė. *Ne čia. Kol kas dar ne.* Ji neabejojo, jog Tolandui su Korkiu magės iš karto iškloti viską apie meteoritą ir užpuolimą, tačiau tokių dalykų nevalia pasakoti prie igulos. Dirbdama slaptojoje tarnyboje, ji visuomet vadovavosi nerašytu šūkiu: „Slaptumas nepaisant nieko“.

— Privalau tučtuojau susisiekti su NST direktoriumi Viljamu Pikeringu, — ji kreipėsi į kapitoną.

Kapitonas suraukė antakius — nustebo savo valdomame laive pats išgirdęs komandas.

— Turiu jam perduoti slaptus duomenis.

Kapitonas ilgokai tylėdamas žvelgė į ją.

— Visų pirma atsigaukite kaip reikiant, o tada susisieksime su NST direktoriumi.

— Tai neatidėliotina, sere. Aš...

Rachelė nutilo, kai jos žvilgsnis užkliuvo už laikrodžio, kabančio virš vaistų spintelės. 19.51.

Rachelė mirksėdama žvelgė į jį.

— Jis... gerai rodo?

— Čia karinis laivas, panele. Mūsų laikrodžiai tikslūs.

— Jis eina... rytų laiku?

— 7.51 vakaro rytų laiku. Mes už Norfolko.

Dieve švenčiausias! Priblokšta pamanė ji. Dar tik 7.51 vakaro? Rachelė manė, kad nuo to laiko, kai ji prarado sąmonę, bus praslinkusi amžinybė. Dar net nėra aštuonių? Prezidentas dar nepaskelbė pasauliui apie meteoritą! Dar įmanoma jį išpėti! Ji tučtuojau nusiropštė nuo lovos ir susisupo į antklodę. Kojos linko.

— Nedelsdama privalau susisiekti su prezidentu.

Kapitonas atrodė suglumęs.

— Kokiu prezidentu?

— Jungtinių Valstijų.

— Bet prieš tai minėjote Viljamą Pikeringą.

— Nėra kada. Pirmiau su prezidentu.

Kapitonas kalnu stovėjo priešais ją.

— Kiek man žinoma, prezidentas rengia skubią spaudos konferenciją. Abejoju, ar ji dabar įmanoma pasiekti.

Rachelė, iš paskutiniųjų stengdamasi nesvyruoti, išmeigė akis į kapitoną.

— Sere, neturiu teisės jums atskleisti šių duomenų, tačiau prezidentas yra suklaidintas. Žūtbūt privalau su juo susisiekti. Neatidėliotinai. Pasitikėkite manimi.

Kapitonas tylėdamas įsistebeilijo į ją. Suraukęs kaktą jis dar kartą dirstelėjo į laikrodį.

— Devynios minutės? Per tokį trumpą laiką nieku gyvu saugiu kanalu nesujungsiu su Baltaisiais rūmais. Tai įmanoma padaryti tik radijo ryšiu. Be to, dar reikia panirti į antenos gylį, o tai užtruks...

— Pirmyn!

67

Baltųjų rūmų sekretoriatas buvo įsikūręs apatinėje rytinio sparno dalyje. Ten kiaurą parą prie telefonų budėdavo trys operatorės. Tačiau dabar sekretoriato sėdėjo tik dvi. Trečioji, laikydama rankoje bevielį telefoną, tekina skubėjo konferencijų salės link. Ji pamėgino peradresuoti skambutį į Ovalų kabinetą, tačiau prezidentas jau buvo patraukęs į spaudos konferenciją. Susisiekti su jo padėjėjais mobiliaisiais nepavyko, kadangi visi mobilieji aplink salę būdavo išjungiami, kad netrukdytų spaudos konferencijai.

Prezidentas tokiu metu, ko gero, tikrai nepageidautų būti trikdomas, tačiau kai į Baltuosius rūmus paskambino NST atstovė ir pranešė turinti ypač svarbių žinių, kurias prezidentui būtina išgirsti prieš spaudos konferenciją, sekretorė suprato privalanti paskubėti. Tik nežinojo, ar suspės.

Nedideliame „Šarlotės“ medicinos punkte Rachelė Sikston, prispaudusi prie ausies ragelį, laukė, kol ją sujungs su prezidentu. Tolandas su Korkiu, vis dar neatsigavę po sukrėtimo, sėdėjo greta. Korkio skruostas buvo susiūtas penkiomis siūlėmis. Visi trys jau buvo apsirengę šiltais apatiniais drabužiais, ant jų užsitempę storus jūrininkų kostiumus, apsimoję vilnones kojines ir įsispyrę į aulinius batus. Laikydama rankoje karštos kavos puodelį, Rachelė pasijuto vėl sugrįžusi į žmonių pasaulį.

— Ko jie ten gaišta? — nekantravo Tolandas. — Jau be keturių aštuonios!

Rachelė to nenumanė. Jai pavyko skubiai susisiekti su Baltųjų rūmų sekretoriatu, išdėstyti, kas ji tokia ir kaip tai svarbu. Operatorė, regis, ją suprato, paprašė luktelėti ir dabar veikiausiai visomis pastangomis bandė sujungti Rachelę su prezidentu.

Liko keturios minutės, švystelėjo Rachelės galvoje mintis. Greičiau!

Užsimerkusį ji pamėgino sugaudyti spiečius galvoje skriejančių minčių. Velniška išpuolė

dienelė. *Galiausiai atsidūriau atominiame povandeniniame laive*, patylomis nusistebėjo ji, žinodama, kad jai velniškai pasisekė. Pasak kapitono, „Šarlotė“ patruliavo Beringo jūroje ir prieš kelias dienas užfiksavo vandenyje anomalius garsus, sklindančius nuo Milno ledyno, grėžimą, reaktyvinių lėktuvų ūžimą, daugybę šifruotų radijo signalų. Jie gavo nurodymą įsitaisyti netoliese ir tyliai klausytis. Maždaug prieš valandą, nuo ledyno ataidėjus sproгимui, jie priplaukė arčiau apsidairyti. Tada juos ir pasiekė Rachelės siunčiamas SOS šaukinys.

— Trys minutės! — dirstelėjęs į laikrodį, susirūpinęs šūktelėjo Tolandas.

Rachelė jau ėmė kaip reikiant nerimauti. Ko jie ten taip ilgai gaišta? Kodėl prezidento nesujungė su ja? Jeigu Zachas Hernis paskelbs tokius duomenis, kokie jam pakišti...

Rachelė nuvijo šią mintį šalin ir papurtė ragelį. *Nagi, atsiliepk!*

Prie įėjimo į spaudos konferencijų salę būriavosi prezidentūros darbuotojų minia. Visi karštai aptarinėjo netrukus įvyksiančią konferenciją. Už dešimties metrų, prie pat įėjimo, stoviniavo prezidentas. Grimuotojai vis dar šokinėjo aplink.

— Praleiskit! — uždususi šaukė sekretorė, mėgindama prasibrauti pro spūstį. — Skambutis prezidentui! Praleiskite!

Tiesiai prieš ją kaip užkarda staiga išdygo Mardžorė Tenč. Ji nepatenkinta pažvelgė į sekretorę.

— Kas atsitiko?

— Skubu!

Sekretorė šniokštavo.

— ... skambutis prezidentui.

Tenč nepatikliai numojo ranka.

— Tik ne dabar!

— Jam kažką turi pranešti Rachelė Sikston. Tvirtina, kad tai ypač svarbu.

Tenč veidas susiraukė — ir ne tiek iš pykčio, kiek iš netikėtumo. Ji pažvelgė į belaidį telefoną.

— Tačiau tai nesaugus ryšys.

— Ne, poniam. Tačiau ji vis tiek susisieks radijo ryšiu. Sakosi žūt būt privalanti kait pranešti prezidentui.

— Transliacija po pusantros minutės!

Tenč, neatitraukdama plieninio savo akių žvilgsnio, ištiesė kaulėtą ranką.

— Duokš man telefoną. Sekretorė suglumo.

— Panelė Sikston pageidavo šnekėtis su prezidentu asmeniškai. Ji liepė atidėti spaudos konferenciją, kol ji kait jam nepraneš. Aš pasižadėjau...

Tenč žengtelėjo artyn prie sekretorės ir sušnypštė:

— Paklausk, mergužele. Tu klausai ne prezidento priešininko dukters, o mano nurodymų. Privalau įsitikinti, kokia čia velniava, o tada pati pranešu prezidentui.

Sekretorė žvilgtelėjo prezidento, kurį supo būrys televizijos inžinierių, stilistų ir keletas padėjėjų, duodančių paskutines pastabas dėl būsimos jo kalbos, pusėn.

— Minutė! — riktelėjo transliacijos režisierius.

Rachelė Sikston tarsi tigras narve matavo žingsniais ankštą kajutę, kol galiausiai išgirdo trakstelėjimą ragelyje. Pasigirdo gergždžiantis balsas.

— Klausau?

— Prezidentas Hernis? — vienu atsikvėpimu išpyškino Rachelė.

— Mardžorė Tenč, — pataisė ją balsas. — Vyriausioji prezidento patarėja. Kad ir kas jūs būtumėte, išpėju, kad už melagingus skambučius į Baltuosius rūmus numatoma teisinė...

Dėl dievo meilės!

— Čia ne pokštai! Aš esu Rachelė Sikston. NST atstovė ryšiams su Baltaisiais rūmais ir...

— Aš puikiai žinau, kas yra Rachelė Sikston, panele. Ir labai abejoju, ar jūs tikrai ta, kuo dedatės. Skambinate į Baltuosius rūmus paprastu telefonu ir tvirtinate, jog būtina nutraukti visuotinę prezidento spaudos konferenciją. Toks elgesys kažkodėl nepanašus į...

— Paklauskite, — užsiuto Rachelė, — prieš kelias valandas visiems jūsiškiams išdėsčiau

duomenis apie meteoritą. Jūs sėdėjote priekyje. Stebėjote mane per televizorių, pastatytą ant prezidento darbo stalo! Vis dar abejojate?

Tenč kiek patylėjęs tarė:

— Panele Sikston, ką visa tai reiškia?

— Tai reiškia, kad jūs privalote sulaikyti prezidentą! Tie duomenys apie meteoritą netikri! Mes neseniai išsiaiškinome, kad jis buvo įkištas į ledyną pro apačią, iš vandenyno. Nežinau, kieno tai darbas, ir nežinau, kokių tikslų tuo siekta! Tačiau tai apgaulė! Prezidentas rengiasi paskelbti visiškai klaidingus duomenis, ir aš primygtinai reikalauju...

— Pala pala!

Tenč, pritildžiusi balsą, pasiteiravo:

— Ar jūs nutuokiate, ką šnekate?

— Kuo puikiausiai! Manychiau, jog NASA direktorius sumanė parodyti šį spektaklį ir prezidentas Hernis, pats to nežinodamas, atsidurs pačiame jo centre. Bent jau atidėkite dešimčiai minučių spaudos konferenciją, kad aš galėčiau jam iškloti, kas čia dedasi. Dėl Dievo meilės, mus kažkas net mėgino nužudyti!

Tenč balsas suskambo it ledas:

— Panele Sikston, įspėju jus. Jeigu turėjote kokių abejonių, reikėjo pranešti jas dar prieš asmeniškai prezidentui patvirtinant tų duomenų patikimumą.

— Ką!?

Ji visai nesiklauso.

— Mane jūsų elgesys stebina. Skambinti paprastu telefonu yra tikra kvailystė. Ir imate tvirtinti, kad meteoritas yra apgavystė? Kur jūs matėte slaptųjų tarnybų darbuotoją, susisiekiantį su Baltaisiais rūmais radijo bangomis ir kalbantį apie slaptus duomenis? Ko gero, *sąmoningai* taip darote, kad jie nutekėtų į šalį.

— Dėl to buvo nužudyta Nora Mangor! Ir daktaras Mingas. Privalote įspėti...

— Liaukitės! Nežinau, ką čia rezgate, tačiau įspėju jus, — ir bet ką, kas gali nuklausyti šį pokalbį, — kad mes turime vaizdo įrašą, kuriame NASA mokslininkai ir keletas nepriklausomų specialistų, tarp jų ir *jūs pati*, panele Sikston, vienbalsiai patvirtinate duomenų patikimumą. Galiu tik spėlioti, kas jus privertė taip staigiai persigalvoti. Kad ir kaip ten būtų, jums tučtuojau teks apleisti savo darbą. Jeigu dar mėginsite juodinti šį atradimą kitais iš piršto laužtais kaltinimais, galite būti tikra, jog Baltieji rūmai kartu su NASA paduos jus į teismą už šmeižtą ir, nespėjusi nė mirktelėti, atsidursite už grotų.

Rachelė iš nuostabos neteko žado.

— Zachas Hernis parodė pasitikėjimą jumis, — tęskė Tenč, — o jūsų elgesys labai jau panašus į kokią nevykusią Sikstono mėginimą įkasti. Tučtuojau liaukitės, arba teks stoti prieš teismą. Aš nejuokauju.

Ragelyje pasigirdo pypsėjimas.

Į duris pasibeldus kapitonui, Rachelė vis dar stovėjo niekaip neatgaudama žado.

— Panele Sikston? — tarė kapitonas, įkišęs galvą į vidų. — Sugavome silpną Kanados nacionalinio radijo signalą. Prezidentas Zachas Hernis ką tik pradėjo savo spaudos konferenciją.

68

Stovėdamas po plieskiančiomis televizijos prožektorių šviesomis ant Baltųjų rūmų spaudos konferencijų salės pakylos, prezidentas Zachas Hernis žinojo, kad dabar į jį išmeigti milijardai akių. Baltųjų rūmų viešųjų ryšių skyriaus išsiuntinėtą pranešimą sužadino milžinišką žiniasklaidos susidomėjimą. Neišgirdusieji žinios apie būsimą prezidento kreipimąsi per televiziją ir radiją neišvengiamai sužinojo apie tai iš kaimynų, bendradarbių ar šeimos. 8.00 vakaro visas civilizuotas pasaulis užte užė nuo spėlionių, ką jiems rengiasi pranešti prezidentas. Žmonės baruose ir namie susispietė prie televizorių ekranų, laukdami žinios.

Tokiomis akimirkomis kaip dabar, kai tekdavo atsistoti prieš visą pasaulį, Zachas Hernis

pajusdavo savo galią. Tvirtinantys, kad valdžia nėra narkotikas, niekad nėra jos patyrę savo kailiu. Tačiau, pradėjęs savo kalbą, Hernis pajuto kažkokį nerimą. Jo jau seniai nekaustė scenos baimė, todėl bloga nuojauta, užgulusi krūtinę, išgąsdino.

Tai dėl tos galybės dabar mane stebinčių žmonių, mėgino raminti jis save. Tačiau jo nuojauta kuždėjo kažką esant ne taip. Iš galvos niekaip neišėjo viena detalė.

Regis, visiškai nežymi, tačiau...

Jis įsakė sau nekreipti į ją dėmesio. Tai tik niekai. Bet niekaip nepajėgė išmesti jos iš galvos.

Tenč.

Prieš pat žengiant ant pakyls, Hernio akis užkliuvo už geltoname koridoriuje stoviniuojančios ir belaidžiu telefonu kalbančios Mardžorės Tenč. Jau vien tai buvo neįprasta, tačiau dar labiau stebino greta stovinti Baltųjų rūmų sekretorė išbalusiu nuo įtampos veidu. Hernis negirdėjo Tenč žodžių, tačiau pajuto, kad pokalbis svarbus. Tenč šnekėjo net sau neįprastai karštai ir aršiai. Jis stabtelėjo ir klausiamai į ją pažvelgė.

Tenč ištiesė jam iškeltą į viršų nykštį. Herniui dar *niekada* nebuvo tekę jos regėti taip darant. Po šio žvilgtelėjimo į ją Hernis užlipo ant pakyls.

Per patį ilgo stalo vidurį, kuris buvo pastatytas ant mėlyno kilimo po NASA kupolą, iš abiejų pusių supamas NASA šulų ir mokslininkų, sėdėjo direktorius Lorensas Ekstriomas. Visų akys buvo įsmeigtos į tiesiai prieš juos stovintį didžiulį televizoriaus ekraną su ką tik savo kalbą stojusiu sakyti prezidentu. Kiti NASA vyrai kiek toliau susibūrę stebėjo televizorius ir džiugiai subruzdavo, kai jų vyriausiasis vadas pradėjo savo spaudos konferenciją.

— Labas vakaras, — kažkaip neįprastai įsitempęs prabilo Hernis. — Mieli tėvynainiai ir bičiuliai visame pasaulyje...

Ekstriomas įsmeigė žvilgsnį į tiesiai priešais jį stūksančią didžiulę apanglėjusią uolą. Paskui nukreipė akis į ekraną šone ir išvydo jame save, apsuptą artimiausių bendražygių, milžiniškos Amerikos vėliavos ir NASA

emblemos fone. Plieskiančioje akinamai baltoje žibintų šviesoje jie atrodė kaip teatro scenoje — dvylika apaštalų per paskutinę vakarienę. Zachas Hernis pavertė visą šį atradimą tikru politiniu saldainiuku. *Hernis kitaip negalėjo pasielgti.*

Po kokių penkių minučių prezidentas pristatys jį drauge su visa NASA viršūnėle. Tada prasidės transliacija iš tolimojo Šiaurės speigračio, per kurią NASA pagalbės prezidentui paskleisti visam pasauliui šią naujieną. Paskui, po glausto aptarimo, kaip buvo padarytas šis atradimas ir kokia jo reikšmė visam mokslui, apsikeitus abipusiais padėkos žodžiais, NASA ir prezidentas perduos renginį žymaus mokslininko Maiklo Tolando žinion, ir kitas penkiolika minučių visi stebės jo susuktą dokumentinį filmą. Paskui jiedu su prezidentu palinkės gero vakaro apstulbusiems iš nuostabos žiūrovams, pažadėję išsamiau duomenis išdėstyti ištisoje NASA spaudos konferencijoje virtinėje.

Ekstriomui taip sėdint ir lūkuriuojant savo eilės, širdyje smilktelėjo ir ėmė rusenti deginanti gėda. Kitaip ir negalėjo būti.

Jis tiek melavo...

Tačiau jam dabar labiausiai rūpėjo ne melai. Ramybės nedavė visai kas kita.

Gabrielė Ešė petys į petį stovėjo su ABC naujienų tarnybos skyriaus darbuotojais; visi užvertę galvas stebėjo palubėje įtaisytus televizorius. Kai prasidėjo spaudos konferencija, jie nuščiuvo. Gabrielė užsimerkė, mintyse meldama Dievą, kad atvėrusi akis neišvystų savęs nuogos.

Senatoriaus Sikstono kabinete tvyrojo pagyvėjimas. Vyrai pašoko ant kojų ir įsisiurbė akimis į plačiaekranį televizorių.

Zacho Hernio pasisveikinimas nuskambėjo nedrąsiai. Jis atrodė kažkoks abejojantis.

Atrodo sutrikęs, dingtelėjo Sikstonui. Niekad toks nebūdavo.

— Tik pažvelkit į jį, — šnibžtelėjo kažkas. — Regis, naujienėlės nekokios.

Ko gero, dėl kosmoso stoties? svarstė Sikstonas. Hernis pažvelgė tiesiai į televizijos kamerą ir

atsiduso.

— Mielieji, ilgai laužiau galvą svarstydamas, kaip paskelbti šią naujieną...

Tik du paprasti žodeliai, Sikstono galvoje šmėstelėjo piktdžiugiška mintis. Mes susimovėme.

Hernis glaustai išsakė savo apgailestavimą, kad NASA per šį rinkimų vajų buvo paversta politikos taikiniu, todėl jis manęs, jog, prieš skelbiant naujieną, dera tai paminėti.

— Be abejo, norėčiau, kad tai būtų įvykę kuriuo kitu metu, — tarė jis. — Rinkimų kampanijos karštinės sukelta įtampa tik žadins kai kuriems žmonėms abejones, tačiau, kaip jūsų prezidentas, neatidėliodamas privalau pasidalyti su jumis naujojo atradimo žinia. — Jis nusišypsojo. — Regis, didžiajam kosmosui visiškai nėra motais žmogiškieji reikalai... Netgi prezidento.

Susirinkusieji Sikstono kabinete vienu balsu nusistebėjo. Ką?

— Prieš dvejus metus naujasis NASA Žemės stebėjimo sistemos palydovas praskriejo virš Milno ledyno, esančio aukščiau aštuoniasdešimtosios lygiagretės Arkties vandenyne.

Sikstonas sutrikęs susižvalgė su savo svečiais.

— Šis NASA palydovas, — tęsė Hernis, — aptiko didžiulę uolą, palaidotą šešiasdešimties metrų gylyje po ledu.

Ištaręs šiuos žodžius, Hernis pirmą kartą šyptelėjo, pagaliau pasijutęs tarsi savo rogėse.

— Gavusi tuos duomenis, NASA iš karto suprato, jog ŽSS aptiko meteoritą.

— Meteoritą? — išpyškino pašokdamas Sikstonas. — Anokia čia naujiena.

— NASA pasiuntė į ledyną savo žmones paaimti jo grėžinių. Ir tada jie padarė...

Jis kiek patylėjo ir pagaliau tarė:

— Tiesą sakant, didžiausią šimtmečio atradimą.

Sikstonas, negalėdamas patikėti savo ausimis, žengtelėjo artyn prie televizoriaus. Negali būti... Jo svečiai neramiai subruzdavo.

— Ponios ir ponai, — paskelbė Hernis, — prieš keletą valandų NASA iš Arkties ledo iškėlė aštuonių tonų meteoritą, kuriame aptiko...

Prezidentas vėl kiek patylėjo, leisdamas visam pasauliui kaip reikiant užgniaužti kvapą.

— Meteoritą, kuriame esama Žemės gyvybę atitinkančių fosilijų. Dešimtys jų. Nenuginčijamas nežemiškos gyvybės įrodymas.

Su šiais žodžiais už prezidento nugaros įtaisyta ekrane nušvito ryškus milžiniško vabalo, sustingusio apanglėjusioje uoloje, atvaizdas.

Sikstono kabinete susirinkę verslininkai išpūtę akis pašoko iš savo krėslų. Sikstonas stovėjo sustingęs.

— Mielieji, — tarė prezidentas, — šiai fosilijai yra 190 milijonų metų. Ji buvo aptikta meteorito, žinomo Jungersolio vardu, nukritusio į Arktį prieš tris šimtus metų, skeveldroje. Jį, išalusį ledyne, aptiko naujasis akylas NASA ŽSS palydovas. NASA pastarąsias dvi savaites triūsė iš peties — prieš paskelbdama šį didį atradimą, stengėsi jį patikrinti visomis įmanomomis priemonėmis. Toliau žodį perduodu NASA ir nepriklausomiems mokslininkams. Jums bus parodytas ir trumpas dokumentinis filmas, susuktas daugeliui puikiai pažįstamo žmogaus. Tačiau prieš tai dar norėčiau palydoviniu ryšiu susisiekti su Arkties speigračiu ir pareikšti padėką žmogui, kurio išvalgumo, valios ir nenuilstamo darbo dėka padarytas šis istorinis atradimas. Man didelė garbė pristatyti jums NASA direktorių Loreną Ekstriomą.

Herniui atsigręžus į ekraną, fosilijos atvaizdas išbluko ir vietoj jo sušvito iškilinga NASA šulų, susėdusių už ilgo stalo, rikiuotė, kurios viduryje kalnu dunksojo Lorensas Ekstriomas.

— Dėkoju jums, pone prezidente.

Ekstriomas pakilo iš savo vietos ir pasitempęs bei išdidus pažvelgė tiesiai į kamerą.

— Man didelė garbė pasidalyti su jumis šios NASA žvaigždžių valandos džiaugsmu.

Ekstriomas karštai kalbėjo apie NASA ir atradimą. Po tų patriotizmo ir pasididžiavimo gaidomis pakylėtų kalbų jis pristatė žymaus nepriklausomo mokslininko Maiklo Tolando susuktą dokumentinį filmą.

Neatplėšdamas akių nuo televizoriaus, senatorius Sikstonas sukniubo ant kelių priešais jį ir

susigriebė už galvos. *Ne! Dieve, tik ne tai!*

69

Mardžorė Tenč įsiutusi paliko džiaugsmingą šurmulį prie spaudos konferencijų salės ir patraukė į savo kabinetą vakariniame rūmų sparne. Rachelės Sikston skambutis buvo visiškai netikėtas.

Ir be galo nemalonus.

Tenč įžengusi trinkelėjo durimis, nudrožė prie savo stalo ir surinko Baltųjų rūmų operatorės numerį.

— Sujunkite su Viljamu Pikeringu. NST.

Paskui prisidėgė cigaretę ir ėmė matuoti žingsniais kabinetą, laukdama, kol ją sujungs. Metas vėlyvas, tačiau, Baltiesiems rūmams sukėlus tokį šurmulį dėl spaudos konferencijos, Tenč spėjo, kad jis bus likęs savo kabinete ir, prilipęs prie televizoriaus, laužydamas galvą, stebi dalykus, apie kuriuos net jis, NST direktorius, nė nenumanė.

Tenč mintyse keikė save, kad nepaklausiusi nuojautos, kuždėjusios jai pasipriešinti, kai prezidentas pasiūlė siųsti Sikston į Milno ledyną. Tenč tai kėlė nerimą, nes galėjo viskam pakišti koją. Tačiau prezidentas neatlyžo ir vis tvirtino, kad jo žmonės, dirbantys Baltuosiuose rūmuose, pastarosiomis savaitėmis visiškai pakriko ir gali įtariai žvelgti į nepatvirtintas iš pašalio žinias apie NASA atradimą. Kaip Hernis tikėjosi, Rachelės Sikston dalyvavimas nuslopins įtarimus, užkirs kelią abejonėms ir stumtelės jo komandą į priekį vieningu frontu. Ir Tenč turėjo pripažinti, jog tai buvo neįkainojama paslauga. Tačiau dabar Rachelė Sikston keičia savo giesmelę. *Ta kalė skambino man paprastu telefonu.*

Rachelė Sikston, atrodo, nutarė paskleisti abejones šiuo atradimu, ir Tenč dabar guodė tik tai, kad prezidentas įrašė jos glaustą ataskaitą darbuotojams. *Dėkui Dievui.* Herniui bent jau užteko nuovokos nors tiek apsidrausti. Tenč jau ėmė kamuoti nuojauta, jog to gali netrukus prireikti.

Tačiau dabar Tenč atrodė, kad reikia žūtbūt užkirsti tam visus įmanomus kelius. Rachelė Sikston — galvota moteris ir jeigu jau iš tikrųjų nutarė susidurti kaktomuša su Baltaisiais rūmais ir NASA, jai teks į pagalbą pasitelkti galingų sąjungininkų. Pirmiausia, be abejo, ji kreipsis į Viljamą Pikeringą. Pikeringo požiūrį į NASA Tenč kuo puikiau žinojo. Būtina užbėgti Rachelei už akių ir susisiekti su juo pirmai.

— Panelė Tenč? — iš telefono aiškiai nuskambėjo sodrus balsas. — Viljamas Pikeringas klauso. Kuo nusipelniau tokios garbės?

Tenč ragelyje girdėjo iš televizoriaus atsklindančius NASA komentarus. Jau vien iš Viljamo Pikeringo balso galėjai nuspėti, kad jis vis dar neatsigavęs nuo naujienos.

— Ar galite skirti man kiek laiko, direktoriau?

— Maniau, kad jūs su visais dabar švęsdami užsite. Juk tai jums ypatingas vakaras. Regis, NASA ir prezidentas sugrįžo į mūsų lauką.

Jo balse skambėjo nuostaba, atmiešta kandumu, kylančiu, be abejo, iš šio vyro nepakantos išgirsti kokias nors svarbias naujienas tik iš žiniasklaidos.

— Apgailestauju, — tarė Tenč, stengdamasi kiek atitirpdyti ledą, — kad Baltieji rūmai ir NASA buvo priversti laikyti tai nuo jūsų paslapyje.

— Jums žinoma, — atsiliepė Pikeringas, — kad NST prieš keletą savaitių ten pastebėjo NASA subruzdimą ir pateikė paklausimą.

Tenč susiraukė. *Siunta.*

— Taip, žinau. Tačiau...

— NASA pranešė mums, kad nevykdo nieko ypatinga. Tvirtino ten surengę mokymo dirbti ekstremaliomis sąlygomis stovyklą. Neva bando įrangą ir panašiai.

Pikeringas kiek patylėjo ir pridūrė:

— Mes patikėjome šiuo melu.

— Nevadinkime to melais, — tarė Tenč. — Tai labiau priverstinis klaidinimas. Turint galvoje

atradimo svarbą, tikiuosi, jūs suprantate būtinybę NASA tam tikrą laiką išlaikyti tai paslapyje.

— Nuo žiniasklaidos — taip.

Tenč suvokė, jog Pikeringas ne iš tų, kuriems būtų galima užkalbėti dantį.

— Velniskai neturiu laiko, — mestelėjo ji, tarsi primindama, kas čia viršesnis. — Pamaniau, jog privalau jus perspėti.

— Perspėti mane? — akimoju pasišiaušė Pikeringas. — Tai ką, Zachas Hernis nutarė paskirti naują, NASA palankesnę NST direktorių?

— Be abejo, kad ne. Prezidentas supranta, kad jūsų kritišką požiūrį į NASA lemia grynai rūpestis saugumu, ir stengiasi ištaisyti tuos trūkumus. Tiesą sakant, skambinu dėl vienos jūsų pavaldinės.

Ji padarė pauzę ir tarė:

— Dėl Rachelės Sikston. Ar šįvakar nebuvo su jumis susisiekusi?

— Ne. Prezidento prašymu pasiunčiau ją šįryt į Baltuosius rūmus. Ko gero, neleidote jai nuobodžiauti, nes kol kas dar su manimi nesusisiekė.

Tenč mintyse su palengvėjimu atsiduso, supratusi, kad suskubo paskambinti pirmoji. Užsitraukė cigaretės ir kaip įmanydama ramiau tarė:

— Manyčiau, jog netrukus turėtumėte sulaukti jos skambučio.

— Puiku. Aš jau seniai jo laikiu. Turiu prisipažinti, kad prasidėjus prezidento spaudos konferencijai nerimavau, ar tik Zachas Hernis nebus įkalbėjęs panelės Sikston dalyvauti joje. Džiugu, kad jis atsispyrė pagundai.

— Zachas Hernis yra garbingas žmogus, — tarė Tenč, — ko negalėčiau pasakyti apie Rachelę Sikston.

Ragelyje stojo ilga tyla.

— Man tikriausiai pasigirdo. Tenč sunkiai atsiduso.

— Deja, sere, ne. Nenorėčiau telefonu leistis į smulkmenas, tačiau, kaip man žinoma, Rachelė Sikston nutarė pasėti abejones NASA atradimu. Jos paskatų nenumanau, bet dar šiandien per pietus išdėsčiusi ir patvirtinusi NASA duomenis, ji staiga visiškai pakeitė nuomonę ir tėsė pačius neįtikimiausius kaltinimus, neva NASA visiems dumia akis.

Pikeringas dabar atrodė įsitempęs.

— Kaip tai?

— Neįtikima, tačiau tiesa. Man nemalonu jums pirmajam apie tai pranešti, tačiau panelė Sikston susisiekė su manimi likus dviem minutėms iki spaudos konferencijos, reikalaudama ją atšaukti.

— Kodėl?

— Tiesą sakant, remdamasi kažkokiais absurdiškais teiginiais. Ji tvirtina, neva tyrimo duomenyse esama spragų.

Ragelyje stojusi ilga įtempta tyla Tenč visiškai nepatiko.

— Spragų? — galiausiai perklausė Pikeringas.

— Išties juokinga, po dviejų savaitių įtemptų NASA tyrimų...

— Man būtų labai sunku patikėti, kad toks žmogus kaip Rachelė Sikston reikalautų atidėti prezidento spaudos konferenciją neturėdama svarios priežasties. — Pikeringas atrodė susirūpinęs. — Galbūt vertėjo jos paklausti.

— Dėl Dievo meilės! — kosčiodama sugergždė Tenč. — Juk pats matėte spaudos konferenciją. Tie duomenys buvo patikrinti ir patvirtinti ištiso būrio įvairiausių mokslininkų. Tarp jų ir nepriklausančių NASA. Ar jums nekelia įtarimo, kad savo nuomonę staiga pakeičia tik Rachelė Sikston, duktė žmogaus, kuriam ši naujiena — tarsi peilis po kaklu?

— Išties tai gali sukelti įtarimų, panele Tenč, tačiau aš puikiai žinau, kad Rachelė su tėvu beveik nepalaiko jokių ryšių. Sunku patikėti, jog po kelerių tarnybos prezidentui metų Rachelė Sikston staiga nutartų pereiti į kitą stovyklą ir pultų skleisti melus savo tėvo naudai.

— Gal taip pasielgti ją verčia ambicijos? Sunku pasakyti. Gal galimybė tapti pirmąja šalies

panele... — nutęsė Tenč.

Pikeringo balsas suskambėjo it plienas:

— Spėlionės, panele Tenč. Vienos spėlionės.

Tenč susiraukė. Argi nevertėjo to laukti? Juk ji meta kaltinimus išdavystę vienai geriausių jo darbuotojų. Be jokios abejonės, Pikeringas ją gins.

— Sujunkite mane su ja, — pareikalavo jis. — Norėčiau asmeniškai pasišnekėti.

— Apgailestauju, tačiau tai neįmanoma, — atsiliepė Tenč. — Ji ne Baltuosiuose rūmuose.

— Kur ji yra?

— Šįryt prezidentas pasiuntė ją į Milno ledyną patikrinti pirminių duomenų. Ji dar negrižo.

Pikeringas įtūžo.

— Man niekas nepranešė...

— Neturiu laiko jūsų įžeistai savigarbai, direktoriau. Laikykite tai mano paslauga jums. Norėjau įspėti, kad Rachelė Sikston nutarė pasukti ienas į šalį. Ji ieškos užtarimo. Ko gero, susisieks ir su jumis, tačiau turėkite galvoje, jog esama vaizdajuostės, kurioje ji patvirtina duomenų patikimumą visų prezidento darbuotojų akivaizdoje. Ir jeigu dabar dėl kokių nors priežasčių jai staiga panižo apjuodinti Zachą Hernį ir NASA, būkite tikras, kad mes pasirūpinsime jai kaip reikiant trinkelėti per nagus. Tenč kiek patylėjo, pabrėždama savo žodžių svarumą.

— Todėl tikiuosi, kad jūs taip pat atsilyginsite man paslauga už paslaugą: kai Rachelė Sikston su jumis susisieks, tučiuojau apie tai pranešite mums. Ji mėgina pakenkti prezidentui, todėl, kol dar nepridarė kvailysčių, būtina ją sulaikyti ir apklausti. Lauksiu jūsų skambučio, direktoriau. Tiek. Labos nakties.

Mardžorė Tenč padėjo ragelį, žinodama, kad su Viljamu Pikeringu dar niekas nebuvo drįsęs taip kalbėti. Tegul žino, kad ji nejuokauja.

Viljamas Pikeringas, stovėdamas prie savo kabineto NST būstinės viršutiniame aukšte lango, žvelgė į tamsą. Mardžorės Tenč skambutis galvoje sukėlė spiečius minčių. Jis, kramtydamas lūpą, pamėgino jas sutelkti.

— Direktoriau? — tyliai pasibeldusi kyštelėjo galvą sekretorė. — Skambutis.

— Vėliau, — išsiblaškęs atsiliepė jis.

— Tai Rachelė Sikston.

Pikeringas žaibiškai apsigrėžė. Ko gero, Tenč moka spėti ateitį.

— Gerai. Sujunk mus.

— Tiesą sakant, sere, tai koduotas vaizdo signalas. Gal priimsite jį konferencijų salėje?

Koduotas vaizdo signalas?

— Iš kur ji skambina?

Išgirdęs sekretorės atsakymą, Pikeringas kurį laiką netekęs žado stovėjo sustingęs. Paskui sunerimęs nuskubėjo į konferencijų salę.

70

„Šarlotės“ tylos kajutė buvo „Bell Laboratories“ sukonstruoto pirmtako kopija. Visos jos sienos buvo be menkiausių lygiagrečių ar atspindinčių paviršių, todėl sugerdavo 99,4 nuošimčių garso. Dėl metalo ir vandens laidumo garsui pokalbius povandeniniuose laivuose visada galėjo nugirsti kokia netoliese tūnanti arba prie parazitų, prisisiurbiančių prie laivo šono, įtaisyta pašalinė ausis. Kadangi pro tylos kajutės sienas į lauką neprasiverždavo joks garselis, joje buvo galima drąsiai kalbėtis, nebūgštauja, kad kas nuklausys.

Kajutė panėšėjo į savotišką didelę spintą, nuo kurios lubų, sienų ir grindų atsikišusios į visas puses styrojo įvijos. Tarsi kokie stalagmitai povandeninėje oloje. Viduje buvo ganėtinai ankšta.

Grindis atstojo skersai kambario kietai įtemptas vielinis tinklas, apvilktas guma. Dirselėjusi žemyn sau po kojomis, Rachelė pasijuto tarsi žengtų virš kažkokio nežemiško peizažo kabančiu tiltu. Per kokį metrą nuo tinklo styrojo ištisas miškas putplasčio ataugėlių.

Oras viduje tvyrojo slogiai nejudrus, sakytum konservų dėžutėje. Rodėsi, tarsi ausis kas būtų

užkimšęs vata. Rachelė girdėjo tik savo pačios kvėpavimą. Ji pamėgino kažką ištarti, tačiau tai buvo tas pat, kaip kalbėti pro pagalvę. Sienoms sugeriant menkiausią garselį, girdėdavai tik savo kvėpavimo užesį galvoje, kaip po vandeniui.

Atvedęs juos čia kapitonas pasišalino, uždarydamas už savęs kamšalu apmuštas duris. Rachelė, Korkis ir Tolandas įsitaisė už U formos stalelio kambario viduryje, kurio kojos per tinklą driekėsi žemyn ir skendo putplasčio ataugėlių miške. Ant stalo stovėjo keletas mikrofonų, ausinių ir ekranas su viršuje įtaisyta nediduke vaizdo kamera. Tarytum kokia mažytė Jungtinių Tautų posėdžių salės dalis.

Priklausydama slaptosioms JAV tarnyboms, naudojančioms pažangiausius, be galo jautrius klausymo įtaisus — lazerio mikrofonus, povandeninius parabolinius mikrofonus ir taip toliau, — Rachelė kuo puikiau žinojo, kad pasaulyje esama vos keletas vietų, iš kurių neįmanoma nugirsti nė žodžio. Tylos kajutė buvo viena iš jų. Jų balsai, patekę į mikrofonus, prieš pasiunčiant į kosmosą, bus kruopščiai užšifruoti.

— Bandytas.

Nuo ausinėse staiga pasigirdusio balso trijulė net krūptelėjo.

— Ar girdite mane, panele Sikston? Rachelė, palinkusi prie mikrofono, atsakė:

— Taip. Kuo puikiau.

— Direktorius Pikeringas jau laukia. Aš atsijungiu. Po keleto sekundžių jus pasieks signalas.

Ausinėse stėjo tylą. Paskui jose nuskambėjo ištisa pyptelėjimų ir spragtelėjimų kakofonija, ekranas priešais juos sušvito ir Rachelė jame stebėtinai ryškiai išvydo NST konferencijų salėje įsitaisiusį Viljamą Pikeringą. Jis, staigiai kilstelėjęs galvą, pažvelgė į Rachelę.

Kai išvydo Pikeringą, ją užplūdo nenusakomas palengvėjimas.

— Panele Sikston, — suserimęs prabilo jis. — Kas čia dedasi?

— Tai dėl meteorito, sere, — atsiliepė Rachelė. — Ko gero, esama rimtų bėdų.

71

Rachelė Sikston pristatė Pikeringui „Šarlotės“ tylos kajutėje sėdinčius Maiklą Tolandą ir Korkį Marlinsoną. Tada glaustai išklojo visus neįtikimus tos dienos įvykius.

NST direktorius klausėsi netardamas nė žodžio.

Rachelė papasakojo jam apie švytintį planktoną, jų ketverto žygį į ledyną, po meteoritu aptiktą slaptą šachtą ir galiausiai juos užpuolusius, kaip ji įtarė, specialiųjų pajėgų karius.

Viljamas Pikeringas garsėdavo nė nemirktelėdamas galįs išklausti pačių baisiausių naujienų, tačiau dabar jo žvilgsnis, besiklausant Rachelės pasakojimo, vis labiau niaukėsi. Atsargų nepasitikėjimą, kai ji kalbėjo apie Noros Mangor žūtį, pakeitė įniršis. Nors Rachelei knietėjo garsiai pareikšti savo įtarimus prie viso to prikišus nagus ir NASA direktorių, žinojo, jog Pikeringas be įrodymų nelinkęs badyti į ką nors pirštais. Ji išdėstė Pikeringui tik sausus faktus. Jai baigus, Pikeringas dar kurį laiką tylėjo.

— Panele Sikston, — galiausiai prabilo jis, — visa tai... Jis iš eilės apvedė juos visus žvilgsniu.

— Jeigu tai tiesa, o aš neįsivaizduoju, kodėl jūs galėtumėte meluoti, jums pasiutusiai pasisekė, kad likote gyvi.

Jų trejetas tylėdami palinkėjo. Prezidentas pasitelkė keturis mokslininkus... Ir du iš jų jau nukeliavę į dausas.

Pikeringas atsідuso, tarsi nenumanydamas, ką toliau sakyti. Jam akivaizdžiai sunku buvo tuo patikėti.

— Ar yra nors menkiausia tikimybė, — pasiteiravo Pikeringas, — kad šita šachta ŽŽR brėžinyje yra gamtinės kilmės?

Rachelė papurtė galvą.

— Neabejotinai.

Ji išlankstė sumirkusį ŽŽR brėžinį ir pakėlė jį priešais kamerą.

— Kaip ant delno.

Pikeringas, patyrinėjęs akimis brėžinį, pritariamai susiraukė.
 — Neišleiskite jo iš rankų.
 — Mėginau įspėti Mardžorę Tenč, kad sulaikytų prezidentą, — tarė Rachelė. — Tačiau ji užkišo man gerklę.
 — Žinau. Ji man sakė.
 Rachelė iš nuostabos net loštelėjo.
 — Su jumis jau susisiektė Mardžorė Tenč?
Oho.
 — Ką tik. Be galo susirūpinusi. Jos manymu, jūs mėginate apjuodinti prezidentą ir NASA. Galimas daiktas, siekdama pagelbėti tėvui.
 Rachelė pakilo iš savo vietos. Ji, mostelėjusi ŽŽR brėžiniu, parodė ranka į savo bičiulius.
 — Mes vos galo negavome! Apgavystė? Ir, be abejo, nieku gyvu...
 Pikeringas kilstelėjo į viršų rankas.
 — Ramiai. Tik Mardžorė Tenč nesakė, kad jūs trise.
 Rachelė ėmė sukti galvą, ar per pokalbį su Tenč ji paminėjo Korkį su Tolandu.
 — Be to, nesakė, kad turite įrodymų, — tęsė Pikeringas. — Jos teiginiai ir šiaip man pasirodė labai abejotini, tačiau dabar esu visiškai įsitikinęs, kad tie kaltinimai iš piršto laužti. Tikiu tuo, ką papasakojote. Dabar svarbiausia sužinoti, kokia čia košė verda.
 Stoję ilga tyla.
 Viljamas Pikeringas retai atrodydavo priblokštas, tačiau dabar tik purtė galvą.
 — Laikykite, kad kažkas ištis *ikišo* tą meteoritą iš apačios į ledyną. Neišvengiamai kyla klausimas, *kokiam tikslui?* Jeigu NASA aptiktų meteoritą su fosilijomis, kam jiems ar kam kitam turėtų rūpėti, iš kur jis bus iškeltas?
 — Ko gero, — tarė Rachelė, — meteoritas įkištas tam, kad ŽSS aptiktasis būtų palaikytas žinomo meteorito skeveldra.
 — Jungersolio meteorito, — įsiterpė Korkis.
 — Tačiau kas iš to, kad meteoritas bus siejamas su koku garsiu kryčiu? — karštai svarstė Pikeringas. — Argi tos fosilijos nebūtų tokios pat svarbios, kad ir kur bei kada būtų nukritusios? Koks skirtumas, su koku meteoritu?
 Visas trejetas pritariamai linktelėjo. Tačiau Pikeringas suraukęs kaktą nutęsė:
 — Nebent... jeigu...
 Rachelė juto, kad direktoriaus galvoje dabar spiečiais sukasi mintys. Jam dingtelėjo pats paprasčiausias paaiškinimas, kodėl meteoritas galėtų būti įtaisytas Jungersolio kryčio apylinkėse, tačiau šis paaiškinimas kėlė daugiausia rūpesčio.
 — Nebent, — tęsė Pikeringas, — tai būtų visiškai apgaulė, kuria siekta visiems apdumti akis. Jis atsidusęs grįžtelėjo į Korkį.
 — Daktare Marlinsonai, ar šis meteoritas galėtų būti klastotė?
 — Klastotė, sere?
 — Taip. Apgavystė. Padirbinys.
 — *Padirbtas* meteoritas? — susijuokė Korkis. — Visiškai neįmanoma! Meteoritą tyrė žinovai. Įskaitant ir *mane*. Cheminė analizė, spektrografija, rubidžio ir stroncio analizė. Tai neabejotinai nežemiškos kilmės uola. Meteoritas tikrų tikriausias. Tai patvirtintų bet kuris astrogeologas.
 Pikeringas, glostydamas savo kaklaraištį, paskendo apmąstymuose.
 — Tačiau turint galvoje, koks NASA gyvybiškai būtinas šis atradimas, akivaizdžiai prieštaraujančius tam ženklus ir jūsų užpuolimą... Vienintelis galimas paaiškinimas — kad šis meteoritas yra puikiai atlikta klastotė.
 — Neįmanoma! — jau įsikarščiavęs pakartojo Korkis. — Nenoriu jūsų įžeisti, sere, tačiau meteoritas nėra toks daiktas, kurį galima sumeistraiuti kokioje nors laboratorijoje ir apdumti akis pulkeliui nieko neįtariančių astrofizikų. Jie esti be galo sudėtingos sandaros kūnai su tam tikrais elementų nuošimčiais!

— Nėmaž neabejoju jumis, daktare Marlinsonai. Paprasčiausiai darau logiškas prielaidas. Turint galvoje, kad jus mėgino nugalabyti siekdami neleisti iškilti į viešumą žiniai, jog jis buvo įkištas iš apačios, neatmestinos pačios neįtikimiausios prielaidos. Kas būtent jus verčia manyti, jog ši uola neabejotinai yra meteoritas?

— Kas būtent mane verčia manyti? — ausinėse nugriaudėjo Korkio balsas. — Vientisas apanglėjęs luobas, chondros, nebūdingas Žemės uolienoms nikelio nuošimtis. Jeigu jūs peršate minti, jog kažkas mus apkvailino, pagaminęs tokią uolą kokioje laboratorijoje, tuomet tai laboratorijai jau maždaug šimtas devyniasdešimt milijonų metų.

Korkis, įkišęs ranką į kišenę, išsitraukė akmeninę plokštelę ir kilstelėjo ją prie vaizdo kameros.

— Patikrinome šios uolos bandinius daugybę metodų. Rubidžio ir stroncio datavimo metodo *neįmanoma* apeiti!

Pikeringas atrodė nustebejęs.

— Jūs turite bandinį? Korkis gūžtelėjo pečiais.

— NASA turėjo jų visą krūvą.

— Vadinasi, — tarė Pikeringas, pažvelgęs į Rachelę, — NASA aptiko meteoritą su nežemiškos gyvybės pėdsakais ir leidžia visiems panorėjusiems išsinešioti bandinius?

— Svarbiausia yra tai, — tarė Korkis, — kad šis bandinys mano rankoje yra tikras.

Jis prikišo plokštelę prie pat kameros.

— Bet kuris petrologas, geologas ar astronomas, ištyręs ją, jums patvirtintų, kad jai 190 milijonų metų ir jos sandara visiškai nepanaši į Žemės uolienas.

Pikeringas, palinkęs į priekį, įsistebeilijo į suakmenėjusias vabzdžio liekanas. Regis, akimirką nepajėgdamas atplėšti nuo jų akių. Galiausiai atsidusęs tarė:

— Aš ne mokslininkas. Galiu pasakyti tik tiek, kad jeigu šitas meteoritas išties tikras, o regis, taip ir yra, tada nesuprantu, kodėl NASA nepateikė jo tokio, koks yra? Kodėl gudravo, kišo iš apačios, idant *atrodytu*, jog jis tikras?

Tuo metu Baltųjų rūmų apsaugos karininkas surinko Mardžorės Tenč numerį.

Vyriausioji patarėja pakėlė ragelį po pirmojo pyptelėjimo.

— Aha?

— Panele Tenč, — tarė pareigūnas, — jau turiu jūsų prašytus duomenis. Nustatėme, iš kur jus šįvakar pasiekė Rachelės Sikston skambutis.

— Klausau.

— Pasak slaptosios tarnybos žmonių, skambinta iš JAV karinių jūrų pajėgų povandeninio laivo „Šarlotė“.

— Ką?!

— Koordinačių jie nenustatė, tačiau laivo šifru neabejoja.

— O Viešpatie!

Tenč, daugiau netarusi nė žodžio, nutėškė ragelį.

72

Nuo klampios „Šarlotės“ begarsės kajutės tylos Rachelę ėmė šleikštulys. Susirūpinęs Viljamo Pikeringo žvilgsnis dabar nukrypo į Maiklą Tolandą.

— Jūs dar nepasakėte savo nuomonės, pone Tolandai.

Tolandas kilstelėjo galvą kaip studentas, nelauktai pakviestas atsakinėti.

— Aš?

— Ką tik per televiziją buvo parodytas atradimą patvirtinantis jūsų dokumentinis filmas, — tarė Pikeringas. — Kokia jūsų nuomonė dabar?

— Na, sere, — akivaizdžiai sutrikęs prabilo Tolandas, — turiu pritarti daktarui Marlinsonui. Man regis, kad fosilijos ir meteoritas yra tikri. Esu

ganėtinai susipažinęs su datavimo metodais, ir tos uolos amžius buvo patvirtintas daugybės

tyrimų. Tai įrodo ir nikelio nuošimtis. Šių dalykų neįmanoma suklustoti. Nėra jokių abejonių, kad šioje uoloje, susidariusioje prieš 190 milijonų metų, esama neįprastai daug nikelio ir dešimtys fosilijų, kurių amžius taip pat siekia 190 milijonų metų. Todėl meteoritas, be menkiausios abejonės, yra tikras.

Pikeringas susimąstė. Rachelė pirmąkart matė jį sutrikusį.

— Kaip turėtume pasielgti, sere? — pasiteiravo Rachelė. — Privalome pranešti prezidentui, kad esama šiokių tokių dvejonių?

Pikeringas suraukė kaktą.

— Tikėkimės, kad pačiam prezidentui tai *dar* nežinoma.

Rachelei net užėmė žadą. Užuomina buvo aiški kaip ant delno. *Tai gali būti įvykdyta ir su prezidento Henrio žinia.* Sunku tuo patikėti, tačiau juk atradimas labai naudingas tiek prezidentui, tiek NASA.

— Na, — prabilo Pikeringas, — išskyrus tą šachtą ŽŽR brėžinyje, visi kiti moksliniai tyrimai liudija NASA atradimo labui.

Jis kuriam laikui vėl nugrimzdo į savo mintis.

— Be to, tas jūsų užpuolimas... Jis pažvelgė į Rachelę.

— Minėjai, jog tai buvo ypatingųjų pajėgų kariai.

— Taip, sere.

Rachelė papasakojo apie jų ginkluotę ir veiksmus.

Pikeringo veidas vis labiau niaukėsi. Rachelė juto, kad jos viršininkas dabar įtemptai svarsto, kas turi galią duoti įsakymus tokioms pajėgoms. Visų pirma, be abejo, prezidentas. Taip pat, ko gero, ir vyriausioji patarėja Mardžorė Tenč. Galimas daiktas, ir NASA direktorius Lorensas Ekstriomas, turįs ryšių su Pentagonu. Deja, kai apsvarstė įvairias galimybes, Rachelei dingtelėjo, kad tokius karius valdyti gali bet kas iš politinės grietinėlės, turintis reikiamų ryšių.

— Galėčiau tučtuojau susisiekti su prezidentu, — tarė Pikeringas, — tačiau nemanau, kad vertėtų, bent jau kol nežinome, kas čia prikišo nagus. Jeigu tai Baltųjų rūmų darbas, mano galimybės jus apsaugoti ganėtinai ribotos. Be to, net nežinau, ką galėčiau pasakyti prezidentui. Jeigu meteoritas tikras, kaip jūs visi tvirtinate, tada jūsų kaltinimas jį buvus įkištą išgrėžus šachtą iš apačios netenka prasmės, ir prezidentas visiškai pagrįstai galėtų juo suabejoti.

Jis kiek patylėjo įtemptai sukdamas galvą.

— Nepaisant to... Kad ir kaip ten būtų iš tikrųjų, tokių duomenų paskleidimas pakenktų kažkokiems be galo įtakingiems žmonėms. Todėl prieš imantis žygių siūlau visiems pasirūpinti jūsų kelione į saugią vietą.

Kelione į saugią vietą? Rachelę ši direktoriaus pastaba gerokai nustebino.

— Man regis, povandeniniame laive mums niekas negresia, sere.

Pikeringas abejojamai pažvelgė į ją.

— Jie netruks išsiaiškinti, kad jūs ten. Tučtuojau pasirūpinsiu jūsų pristatymu į saugią vietą. Tiesą sakant, jausiuosi ramiau tik tuomet, kai visi trys atsidursite mano kabinete.

73

Senatorius Sikstonas tarsį koks vargeta sudribęs tysojo ant sofos. Jo apartamentai, kuriuose dar prieš valandą skardeno naujųjų jo bičiulių ir rėmėjų klegesys, dabar atrodė tušti, apšnerkšti nugertomis taurėmis ir vizitinėmis kortelėmis, žaibiškai apleisti pro duris nerte išnėrusių vyrų.

Dabar Sikstonas vienui vienas drybsojo spoksodamas į televizorių, trokšdamas jį kuo greičiau išjungti, tačiau niekaip nepajėgdamas atplėšti akių nuo begalinių komentarų. Tarsi kankinimo meistrai, pilantys druską jam ant žaizdų, apžvalgininkai nepaliaudami kartojo vis tą patį šimtais balsų.

— Vos prieš kelias valandas Sikstonas dar sklandė padebesiuose, — bėrė vienas iš jų. — Dabar, po šio NASA atradimo, jis tėsėsi veidu tiesiai į purvą.

Sikstonas tik sudejavo ir, ištiesęs ranką prie konjako butelio, patraukė tiesiai iš kakliuko. Šis vakaras ilgiausias ir nykiausias iš visų jo gyvenimo vakarų. Jis nekentė Mardžorės Tenč, kuri jį taip

apkvailino. Taip pat ir Gabrielės Ešė, įpiršusios jam mintį apie NASA. Nekentė ir to prakeikto laimės kūdikio prezidento. Ir viso pasaulio, dabar jį badančio pirštais.

— Akivaizdu, kad senatoriui tai tarsi peilis po kaklu, — toliau tratėjo apžvalgininkas. — Tai triuškinama prezidento ir NASA pergalė. Tokia naujiena ir šiaip būtų suteikusi papildomą postūmį prezidento rinkimų kampanijai, tačiau turint galvoje šiandieninį Sikstono pareiškimą, kad jis, esant reikalui, panaikintų NASA, šis prezidento pranešimas yra tikras nokautas, po kurio senatorius tikrai neatsigaus.

Mane išdūrė, tarė sau Sikstonas. Iškrūšo kaip paskutinį aviną. Apžvalgininko veide švietė plati šypsena.

— Pastaruoju metu NASA žmonių akyse prarastas pasitikėjimas atgautas su kaupu. Ore vėl sklindo tikras pasididžiavimo jausmas.

— Be abejo. Jie šlovina Zachą Hernį, nors jau buvo ėmę juo nusivilti. Turime pripažinti, kad prezidento populiarumas pastaruoju metu buvo ganėtinai susvyravęs, tačiau dabar jis vėl it raketa šovė į padanges.

Sikstonas, prisiminęs tos dienos CNN laidą, susiėmė rankomis galvą, draskomas šleikštulio. Visi tie kaltinimai NASA, jo be paliovos žerti pastaraisiais mėnesiais, ne tik atšoko nuo jos, tačiau dabar, apsviję jo paties kaklą, gramzdino žemyn. Jis apsikvailino. Baltieji rūmai jį gražiai apvyniojo aplink pirštą. Jam plaukai šiaušėsi vien pagalvojus apie rytojaus laikraščiuose sušmėžuosiančias karikatūras. Jo pavardę linksniuos visi šalies juokdariai. Be to, galima nė neabejoti, jog slaptas KIF lėšų šaltinis taip pat išseks. Viskas apsvirtė aukštyn kojom. Vyrai, susirinkę pas jį, išvydo savo svajones įkelti koją į kosmosą sutrypiamas į purvą.

Patraukęs dar gerą gurkšnį konjako, senatorius pakilo ir svyruodamas patraukė prie savo darbo stalo. Sustojęs prie jo, išmeigė žvilgsnį į nukeltą telefono ragelį. Puikiai suprasdamas tai būsiant tik mazochistišką saviplaką, lėtai padėjo ragelį į vietą ir ėmė skaičiuoti.

Vienas, du... Telefonas suskambėjo. Jis palaukė, kol įsijungs autoatsakiklis.

— Senatoriau Sikstonai, čia Džudė Oliver iš CNN. Norėčiau suteikti jums progą šįvakar išdėstyti savo nuomonę apie NASA atradimą. Susisiekite su manimi.

Ji padėjo ragelį.

Sikstonas vėl ėmėsi skaičiuoti. *Vienas...* Telefonas sučirškė. Jis vėl nekėlė ragelio ir luktėlėjo, kol įsijungė autoatsakiklis. Vėl žurnalistas.

Nepaleisdamas iš rankų butelio, Sikstonas patraukė balkono link ir, pravėręs stumdomąsias duris, žengė į vakaro vėsumą. Atsirėmęs į turėklus, pažvelgė į tolumoje švytintį Baltųjų rūmų kupolą. Žiburėliai, regis, linksmi merkė jam akį.

Šunsnukiai, pamanė jis. Jau šimtmečius žmogus dairosi gyvybės ženklų kosmose. Ir kaip tyčia aptinka juos būtent sumautais mano vajaus metais. Kaip akiai vištai grūdas. Visuose languose, kiek tik užmatė Sikstono akis, mirguliavo televizorių ekranai. Sikstonui dingtelėjo, kažin kur dabar Gabrielė Ešė. Viskas tik per ją. Ji jam vieną po kito piršo duomenis apie NASA nesėkmes.

Pakėlęs butelį, mauktelėjo dar gurkšnį.

Prakeikta Gabrielė... Viskas tik per ją.

Kitame miesto gale Gabrielė Ešė netekusi žado stovėjo viduryje ABC žinių studijos. Prezidento pranešimas ją užklupo tarsi perkūnas iš giedro dangaus. Ji stirksojo, neįstengdama atplėšti akių nuo televizoriaus, o aplinkui ją virte užvirė tikras skruzdėlynas.

Prezidentui pranešus savąją žinią, studijoje stojo visiška tylą. Tačiau jau po kelių akimirkų atsitokėję žurnalistai sukruto tarsi sujudintas širšių lizdas. Tokie dalykai buvo jų kasdienė duona. Nebuvo kada patiems tai svarstyti. Tam bus galima atsidėti po darbo. O dabar pasaulis trokšte trokšta žinoti apie tai kuo išsamiau, ir ABC pareiga tuo pasirūpinti. Šis įvykis buvo tikra aukso gysla, kadangi jį buvo galima aptarinėti pačiais įvairiausiais aspektais — moksliniu, istoriniu, politiniu. Visa žiniasklaida tąvakar užė tarsi avilys.

— Gabe? — nuskambėjo jai prie ausies malonus Jolandos balsas. — Eime pas mane į kabinetą,

kol dar niekas nesuuodė, kas tu tokia ir nepristojo kamantinėti, kokių padarinių tai gali turėti Sikstono vajui.

Gabrielė, lyg pro rūką žvelgdama į viską aplinkui, leidosi nuvedama į Jolandos kabinetą stiklo sienomis. Jolanda pasodino ją į kėdę, įbruko stiklą vandens ir nelinksmai šyptelėjo.

— Ne viskas taip blogai, Gabe. Visa taviškio kampanija nuėjo šuniui ant uodegos, tačiau tu likai sveikutėlė.

— Menka paguoda, Jolanda kalbėjo toliau:

— Žinau, kad dabar jautiesi sumautai. Sikstoną ką tik pervaziavo greitis traukinys, ir veikiausiai jis jau nepakils. Bent jau pakankamai greitai, kad spėtų viską pakreipti savo naudai. Gali guostis bent jau tuo, kad ekranuose nemirga judviejų nuotraukos. Paklausk manęs idėmiais. Tai džiugi žinia tau. Hernis dabar tikrai nesigriebs pūsti sekso skandalo. Pernelyg iškilo į aukštumas, kad leistųsi varinėti panašias kalbas.

Atrodo, Gabrielei tai buvo menka paguoda.

— O dėl tų Tenč kaltinimų, jog Sikstonas slapčia renkas pinigus savo vajui... — Jolanda nutilo ir papurtė galvą. — Labai abejoju. Esu tikra, jog Hernis tikrai vengs purvinos kovos. Be to, kyšininkavimo tyrimas pakenktų apskritai visai šaliai. Tačiau ar Hernis ištis taip karštai myli tėvynę ir saugo jos ramybę, kad praleistų progą suduoti triuškinamą smūgį savo priešininkui? Manychiau, Tenč gerokai sutirštino tuos Sikstono vajuos pažeidimus, mėgindama tave įbauginti. Tikėjosi, jog išsigandusi mesies į kitą barikadų pusę ir padovanosi jiems dar vieną švietalą. Sutik, Gabe, kad jeigu *šįvakar* dar iškiltų į viešumą ir abejonės Sikstono morale, jis būtų galutinai sutrintas į miltus!

Gabrielė susimąsčiusi pakinkavo galva. Taip, tokiu atveju Sikstono karjerai ateitų galas.

— Tu neužkibai ant Mardžorės Tenč kabliuko, Gabe. Tai ne pasaulio pabaiga. Bus dar daugybė kitų rinkimų.

Gabrielė vėl tik nusiminusi linktelėjo.

— Pripažinkime, — tarė Jolanda, — kad Baltieji rūmai Sikstonui puikiai apdūmė akis — įviliojo į tą NASA peikimo vagą, privertė ją varyti kaip galima gilesnę ir viską pastatyti ant NASA kortos.

Tai aš jį vis skatinau, šmėkstelėjo Gabrielės galvoje mintis.

— Ir šis prezidento pranešimas buvo ištis puikiai parengtas! Tikrai nepriekaištingai. Tiesioginė transliacija iš pačios Arkties, Maiklo Tolando susuktas dokumentinis filmas. Dėl Dievo meilės, tai tikra sunkioji artilerija, ir Zachas Hernis šiam puolimui kruopščiai pasirėngė. Ne veltui jis prezidentas.

Ir bus juo dar ketverius metus...

— Privalau grįžti prie darbo, Gabe, — tarė Jolanda. — Būk pas mane kiek panorėjus. Atsigauk. — Ji patraukė prie durų. — Po keleto minučių užsiksiu pažiūrėti, kaip tu.

Durims už Jolandos nugaros užsidarius, Gabrielė gurkstelėjo vandens, tačiau nuo jo sklido bjaurus dvokas. Viskas aplinkui dabar rodėsi jo persmelkta. Tai vis per mane, pagalvojo ji, nors mėgino teisintis, primindama sau daugybę rūškanų NASA spaudos konferencijų pastaraisiais metais, kosmoso stoties kliūtis, nukeltą X-33 paleidimą, nepavykusius bandymus pasiūsti į Marsą zondus, be paliovos viršijamas lėšas. Gabrielė sėdėjo svarstydamą, ką bus pražiūrėjusi.

Nieko, mintyse tarė ji sau. Dabar pasielgčiau lygiai taip pat.

Mes paprasčiausiai sulaukėme atsakomojo smūgio.

74

Iš Tulės bazės šiaurinėje Grenlandijoje, gavęs slapta užduotį, skubiai pakilo karinių jūrų pajėgų sraigtasparnis. Palei pat vandenyną, kur nesiekė radarai, irdamasis per vėtrą, jis lėkė šimtą kilometrų į atvirą vandenyną. Po to, vykdydamas keistus nurodymus, sraigtasparnis pakibo virš plyno vandenyno tam tikroje ilgumoje ir platumoje.

— Vėluoja į pasimatymą? — sutrikęs riktelėjo pilotas.

Jiems buvo įsakyta skristi sraigtasparniu su keltuvu gelbėjamiesiems, tačiau aplinkui nesimatė

nė gyvos dvasios.

— Nesupainiojom koordinacių?

Jis nukreipė žemyn į audringą jūrą sraigtasparnio žibinto spindulį ir išvydo...

— Dievulėliau švenčiausias! — Pilotas staigiai, net loštelėdamas atgal, trūktelėjo į save vairalazdę.

Tiesiai jiems prieš nosį iš bangų be garso kilo juoda plieno siena. Milžiniškas povandeninis laivas be jokių skiriamųjų ženklų praskyrė į šalis vandenį ir išniro putotame sūkuryje.

Pilotai šyptelėjo vienas kitam.

— Tikėkimės, kad tai jie.

Kaip ir buvo liepta, įkėlimas iš laivo į sraigtasparnį vyko be jokio radijo ryšio. Povandeninio laivo bokštelis prasivėrė, ir ant jo pasirodęs jūreivis šviesos signalais davė ženklą pradėti. Tada sraigtasparnis pakibo tiesiai virš bokštelio ir nuleido tris gelbėjimo gultus — prie virvės pritvirtintus maišus. Dar po keliasdešimties sekundžių juose jau sūpavosi trys paslaptingos būtybės, lėtai kylančios aukštyn ir plakamos menčių keliamo vėjo.

Piloto padėjėjas, pagelbėjęs jiems — dviem vyrams ir moteriai — įsikabaroti vidun, davė ženklą laivui, jog viskas pavyko kaip reikiant. Po kelių akimirkų milžiniško laivo nugara dingo po vandeniu, nepalikdama paskui save jokio ženklo.

Keleiviams įsitaisius savo vietose, pilotas apgręžė sraigtasparnį, nunarino žemyn jo nosį ir visu greičiu pasileido į pietus. Artinosi audra, o šiuos tris nepažįstamuosius būtina saugiai pristatyti į Tulės karinių oro pajėgų bazę, kur jų jau laukia lėktuvas. Kur jie vyks toliau, pilotas nebuvo informuotas. Jis žinojo tik tiek, kad vykdo labai didelių šulų įsakymą ir gabena be galo vertingus keleivius.

75

Milno ledyne galiausiai pratrūkusios audros šuorų įnirtingai talžomas NASA kupolas tirtėjo grasindamas tuoj pakilti nuo ledo ir nuskrieti į vandenyną. Liūdnei gaudė plieniniai prilaikomieji lynai, įsitempę kaip gitaros stygos. Elektros generatoriai, įtaisyti lauke, ėmė springti, šviesos po kupolu tai prigesdavo, tai vėl sušvisdavo smarkiau, ir atrodė, jog po kupolu tuoj įsiskverbs visiška tamsa.

NASA direktorius Lorensas Ekstriomas žingsniavo į kitą kupolo kraštą. Jam knietėjo kuo greičiau dar šįvakar iš čia dingti, tačiau negalėjo. Teks išbūti dar vieną dieną, dalyvauti papildomoje spaudos konferencijoje ir vadovauti pasiruošimams meteoritą pergabenti į Vašingtoną. Dabar norėjosi tik snūstelėti, nes šios dienos rūpesčiai atėmė daug jėgų.

Ekstriomo galvoje vėl ėmė suktis mintys apie Veilį Mingą, Rachelę Sikston, Norą Mangor, Maiklą Tolandą ir Korkį Marlinsoną. Kai kurie jo žmonės jau ėmė jų pasigesti.

Tik ramiai, tramdė save Ekstriomas. Nė šuo nesulos.

Jis giliai įkvėpė, primindamas sau, kokį visuotinį susižavėjimą savimi ir kosmoso tyrimais šiandien sukėlė NASA. Nežemiška gyvybė taip neaudrino žmonių protų nuo pat 1947-ųjų, kai Rosvele, Naujojoje Meksikoje, tariamai nukrito ateivių laivas — tuo iki šių dienų šventai tiki milijonai manančių, jog vyriausybė slepia žinias apie NSO.

Dirbdamas Pentagono, Ekstriomas sužinojo, kad tas garsusis lėkštės sudužimas buvo tik nelaimingas atsitikimas vykdant slaptą operaciją „Mongolas“ ir atliekant bandomąjį baliono, skirtą šnipinėti rusų atominių bombų bandomuosius sprogdinimus, skrydį. Balionas tąsyk nukrypo į šalį ir sudužo Naujosios Meksikos dykumoje. Bėda tik ta, kad, nespėjus prisistatyti kariškiams, jį aptiko vietinis gyventojas.

Nieko neįtarantis ūkininkas Viljamas Breizelis netyčia aptiko sudužimo vietą, nusėtą nematytų keistų medžiagų, ir tučtuojau pranešė apie tai šerifui. Pasakojimą apie paslaptinį sudužimą netruko pasigauti laikraščiai, ir visuomenės susidomėjimas augo kaip ant mielių. Pakurstyti kariškių, primygtinai neigiančių turint su tuo ką nors bendra, žurnalistai ėmė visur kaitioti savo nosis, ir „Mongolo“ projekto slaptumui iškilo didelė grėsmė. Ir kai jau rodėsi, jog šnipinėjimo baliono paslaptis bus tuoj atskleista, įvyko kai kas netikėta.

Žiniasklaida priėjo prie visiškai netikėtos išvados. Visi nusitvėrė minties, jog šios nematytos medžiagos neabejotinai turi būti nežemiškos kilmės, kadangi jas galėjo pagaminti tik labiau už žmones išsivysčiusios būtybės. O kariškių neigimas gali reikšti tik viena — jie slepia susitikimą su ateiviais! Be abejo, karinės oro pajėgos nepuolė tam prieštarauti. Užuoť tai dariusios, pačios ėmė platinti šią žinią: tegu visi spėlioja apie ateivius Naujojoje Meksikoje, kad tik rusai nesusuť apie „Mongolą“.

Kad dar labiau pakurstytų šią išgalvotą istoriją, slaptųjų tarnybų darbuotojai apgaubė „Rosvelo“ sudužimą visiškos paslapties skraiste ir po truputį patys ėmė vis nutekinti kokius nors su tuo susijusius gandas: apie užmegztą su ateiviais ryšį, aptiktus jų laivus ir net paslaptinę aštuonioliktąją angarą Raito-Patersono karinių oro pajėgų bazėje Deitone, kur esą laikomi užšaldyti ateivių kūnai. Pasaulis užkibo ant šio kabliuko, ir visus apėmė „Rosvelo“ karštinė. Nuo to laiko, vos kam nors netyčia pastebėjus kokį slaptą JAV karinį skraidomąjį įtaisą, slaptosios tarnybos paprasčiausiai vėl imdavosi dumti visiems akis tomis pačiomis pasakėlėmis.

Tai ne lėktuvas, tai skraidančioji lėkštė!

Ekstriomas nesiliovė stebėtis, jog žmonės leidžiasi taip lengvai vedžiojami už nosies. Kaskart, kai žiniasklaidoje imdavo mirgėti pranešimai apie NSO antplūdį, Ekstriomą suimdavo juokas. Jis galėdavo lažintis, jog kokio prašaliečio akis paprasčiausiai bus užkliuvusi už vienos iš penkiasdešimt septynių NST turimų nepilotuojamų žvalgybos skraidyklių, vadinamųjų „Geležinių erelių“ — pailgų, radijo bangomis valdomų keistos formos įtaisų.

Ekstriomui tik keldavo šypsni į Naujosios Meksikos dykumą virtinėmis plūstantys smalsuoliai, raižantys dangų savo vaizdo kameromis. Vienam iš jų nusišypsojo laimė nufilmuoti „nenuginčijamą“ NSO įrodymą — danguje dideliu greičiu neiįprastai judriai lakstančias švieses. Be abejo, jam nė nedingtelėjo, jog karo pramonės išradimai pasiekia kasdienį gyvenimą tik po kelių dešimtmečių. Tie NSO trokštantys išvysti smalsuoliai iš tikrųjų matė vieną naujausių JAV karinių oro pajėgų kūrinių, gaminamų 51-ojoje bazėje, ir dauguma jų NASA konstruktorių kūdikiai. Žinoma, valdžia, slėpdama savo karines paslaptis, nė neketino paneigti šio gando, leido pasauliui godžiai ryti žinią apie vėl pastebėtą NSO.

Tačiau dabar jau galas visoms spėlionėms, dingtelėjo Ekstriomui. Nuo šiol nežemiškos gyvybės buvimas niekam nekels nė menkiausios abejonės.

— Direktoriau! — šūktelėjo jam pavymui NASA ryšininkas. — Jums skubus skambutis į KLV. Ekstriomas atsidusęs atsigręžė. *Koks dar čia velnias?* Jis patraukė prie ryšių kabinos.

Ryšininkas ristele bėgo greta jo.

— Vyrai prie radaro stebisi, sere...

— Aha? — mestelėjo Ekstriomas, mintimis nuklydęs kažkur kitur.

— Koks ten milžiniškas povandeninis laivas budi netoliese? Visi spėliojaime, kodėl mums apie tai nepranešėte.

Ekstriomas iš karto kilstelėjo galvą.

— Ką?

— Tas povandeninis laivas, sere. Galėjote apie jį pranešti bent jau vyrams prie radaro. Suprantama, kad papildoma sargyba jūroje nepakenks, tačiau mūsų vyrai nežino, ką ir manyti.

Ekstriomas sustojo it įbestas.

— Kas per povandeninis laivas? Ryšininkas dabar irgi atrodė nusteбęs.

— Jūs apie jį nieko nežinote?

— Ne! Kur jis? Ryšininkas nurijo seilę.

— Kokie penki kilometrai nuo kranto. Aptikome jį visiškai netyčia. Išnėrė porai minučių. Ganėtinai didelė žuvelė. Tikras milžinas. Mes pamanėme, kad tai jūs paprašėte laivyno slapta stebėti mūsų operaciją.

Ekstriomas netekęs žado žvelgė į ryšininką.

— Niekada!

Ryšininko balsas ėmė drebėti.

— Tada, sere, veikniausiai turėtumėte žinoti, jog jis tiesiog vandenynė susitiko su sraigtasparniu. Regis, kažkuo apsikeitė. Sunku patikėti, tokiu oru.

Ekstriomas tiesiog suledėjo. *Kokio velnio kažkoks povandeninis laivas be mano žinios plauko po Elsmyro salą?*

— Kokia kryptimi pasuko sraigtasparnis?

— Atgal į Tulės oro bazę. Ko gero, iš ten jų kroviny bus gabenamas į šalį.

Ekstriomas toliau iki pat KLV žingsniavo netardamas nė žodžio. Kai įnėjo į prieblandoje skendinčią ankštą patalpą, ausinėse sugergždė puikiai pažįstamas balsas.

— Turime bėdų, — užsikosėjusi tarė Tenč. — Dėl tos Rachelės Sikston.

76

Senatorius Sikstonas pats nebūtų galėjęs pasakyti, kiek laiko jis taip spoksojo priešais save it miestą prarijęs, kai pasigirdo beldimas į duris. Galop supratęs, jog tai ne alkoholio paveikto proto išdaigos, jis pakilo nuo sofos, pastatė konjako butelį ir nušlitiniavo į prieškambarį.

— Kas ten? — piktai šūktelėjo pasiekęs duris.

Jo sargybiniui pranešus netikėto svečio pavardę, Sikstonas akimoku išblaivėjo. *Oho, koks greitas.* Sikstonas tikėjosi šio pokalbio anksčiausiai tik kitą rytą.

Giliai įkvėpęs ir persibraukęs ranka plaukus, jis atlapojo duris. Už jų išvydo savo senojo pažįstamo, nepaisant garbingo amžiaus, kieta, it įrėžtą granitą, veidą. Sikstonas dar šįryt buvo su juo susitikęs baltajame mikroautobusiuke viešbučio požeminėje automobilių aikštelėje. *Nejaugi tai buvo dar šįryt?* nusistebėjo Sikstonas. Viešpatie, nuo to laiko viskas apsivertė aukštyne kojom.

— Galima užėti? — pasiteiravo tamsiaplaukis vyriškis.

Sikstonas žengtelėjo į šoną, praleisdamas į vidų Kosmoso inovacijų fondo vadovą.

— Kaip sekėsi susitikimas? — Sikstonui uždarius duris, pasiteiravo vyras.

Kaip sekėsi? Tarsi iš dangaus būtų nukritęs.

— Iki prezidento kalbos kuo puikniausiai. Vyras susiraukęs linktelėjo.

— Be abejo. Neįtikėtina sėkmė. Tai mūsų tikslams suduos geroką smūgį.

Suduos geroką smūgį? Tikrų tikriausias optimistas! Po šio vakaro NASA pergalės jis matys jos privatizaciją kaip savo ausis.

— Jau seniai laukiau juos aptinkant kokią nežemiškos gyvybės pėdsaką, — tarė vyras. — Anksčiau ar vėliau tai turėjo įvykti.

Sikstonas negalėjo patikėti savo ausimis.

— Jūsų tai nenustebino?

— Kosmose neišvengiamai esama tokios tikimybės, — tarė svečias, žingsniuodamas Sikstono kabineto link. — Todėl man šis atradimas iš esmės nebuvo nelauktas. Žinia pasirodė pačiu nepalankiausiu mums metu.

Sikstonas mintyse spėliojo, ko senis čia atvyko. Tikrai ne tam, kad pakeltų jam ūpą.

— Kaip jums pačiam puikiai žinoma, — tęsė vyras, KIF jungiamos bendrovės jau išleido milijonus dolerių, stengdamosi atkelti vartus į kosmosą privačiam sektoriui. Pastaruoju metu daugiausia mūsų pinigų skirta jūsų vajui.

Sikstonas suskubo gintis:

— Kas galėjo pamanyti, jog NASA kaip akiai vištai grūdas pasitaikys tokia sėkmė. Baltieji rūmai patys prašyte prašė mane pulti NASA!

— Taip. Prezidentas gražiai apvyniojo jus apie pirštą. Tačiau gal dar ne viskas prarasta.

Senio akyse žybtelėjo vilties kibirkštelė.

Visai nukaršo seniokas, patyliukais nutarė Sikstonas. Jų jau galutinai pralošta. Per visas televizijas visi tik ir šneka apie Sikstono vėjus žlugimą.

Senis įžingsniavo į kabinetą, įsitaisė ant sofos ir įsmeigė išvargusį žvilgsnį į senatorių.

— Ar prisimenate, — tarė jis, — NASA pirmąkart paleistus ŽSS palydovus ir juos persekiojusius vargus dėl programinės įrangos?

Sikstonas negalėjo suprasti, kur link jis kreipia. *Koks, velniai rautų, dabar skirtumas? ŽSS aptiko tą sumautą meteoritą su fosilijomis!*

— Jeigu pamenate, — tęsė vyras, — palydovų kompiuteriai iš pradžių kiek ožiavosi. Pats per žiniasklaidą malėte tai į miltus.

— O kaip kitaip! — tarė Sikstonas, sėsdamasis priešais vyrą. — Juk tai buvo dar vienas NASA krūptelėjimas!

Senis linktelėjo.

— Be abejo. Tačiau netrukus po to NASA surengė spaudos konferenciją ir paskelbė užlopiusi programinės įrangos skyles.

Sikstonas iš tikrųjų pats nebuvo matęs tos spaudos konferencijos, tačiau, kaip žinojo, ji buvusi trumputė, nuobodi ir nelabai verta dėmesio — ŽSS projekto vadovas pateikė nuobodžius techninius duomenis, kaip NASA sutvarkė menkutį neįprastų darinių iešiklio programinės įrangos trukdį ir kaip dabar jau viskas veikia kuo sklandžiausiai.

— Nuo tos pirmosios ŽSS nesėkmės labai atidžiai sekiau žinias apie juos, — pasakė vyras.

Jis išsitraukė vaizdajuostę, nuėjo prie Sikstono televizoriaus, įkišo ją į vaizdo leistuvą ir tarė:

— Tai turėtų jus sudominti.

Juosta ėmė suktis. Ekrane pasirodė NASA spaudos konferencijų salė. Į tribūną įkopė ir su žurnalistais pasisveikino kažkoks puikiai apsitaęs žmogus. Lentelė ant tribūnos skelbė:

KRISAS HARPERIS, skyriaus vadovas
Žemės stebėjimo sistema (ŽSS)

Krisas Harperis buvo aukštas, puikių manierų, dėstė mintis ramiai ir svariai. Jis kreipėsi į susirinkusiuosius, pranešdamas blogą žinią apie ŽSS.

— Nors ŽSS palydovas tiksliai skrieja savo orbita ir veikia puikiai, kiek spyriojasi jo skrydį valdantys kompiuteriai. Nežymi programos klaida, dėl kurios aš visiškai prisiimu atsakomybę. Šiuo metu triūsiame ieškodami sprendimo.

Salėje, regis, jau įpratusioje prie nuolatinio NASA klupčiojimo, nusirito tylus atodūsis.

— Tai dabar palydovas visiškai neveikia? — kažkas pasiteiravo. Harperis ėmė atsakinėti kaip tikras mokslininkas — ramiai ir reikšmingai.

— Įsivaizduokite akis, kurios veiktų be smegenų. Tiesą sakant, ŽSS palydovo regėjimas nepriekaištingas, tačiau jis nenutuokia, ką mato. ŽSS pasiūstas dairytis ledynuose ištirpusio vandens cistų, tačiau jei kompiuteriai neapdorojant iešiklių siunčiamų ledo tankio duomenų, ŽSS palydovas lekia tarsi be galvos, stebėdamas kas papuolė. Ši menkutį nesklandumą ištaisys kita NASA misija.

Salėje nusirito nepasitenkinimo murmesys.

Senis pažvelgė į Sikstoną.

— Jis moka pateikti prastas naujienas, ar ne?

— Ne veltui dirba NASA, — suniurnėjo Sikstonas. — Toks jų darbas. Vaizdas ekrane trumpam išnyko, ir netrukus jame vėl pasirodė kitos

NASA konferencijos įrašas.

— Antroji konferencija, — tarė senis Sikstonui, — įvyko vos prieš kelias savaites. Vėlyvą vakarą. Nedaug kas ją matė. Šįkart daktaras Harperis turi gerą naujieną.

Dabar Krisas Harperis prieš kamerą stovėjo kiek susigūžęs, kažkaip nejaukiai.

— Man be galo malonu jums pranešti, — pradėjo jis įtemptu balsu, — kad NASA pavyko rasti netiesioginį būdą, kaip sutvarkyti ŽSS palydovų kompiuterius.

Jis besipinančiu liežuviu nerangiai paaiškino tą netiesioginį būdą: jie gaunamus netikslūs ŽSS duomenis apdoroja kompiuteriais čia, Žemėje. Visiems net atvipo žandikauliai. Skambėjo įtikimai ir gudriai. Harperiui baigus, klausytojai pratrūko ploti.

— Vadinasi, netrukus galime tikėtis pirmųjų žinių? — paklausė kažkas. Harperis, mušamas prakaito, linktelėjo.

— Po keleto savaitių.

Klausytojai vėl pasileido ploti. Pakilo rankų miškas.

— Kol kas daugiau jokių naujienų nėra, — tarė Harperis, drebančiomis rankomis rinkdamas savo popierius. — ŽSS sutvarkytos ir jau veikia. Netrukus gausime pirmuosius jos duomenis.

Jis kone tekinas paliko tribūną.

Sikstonas suraukė kaktą. Jis turėjo pripažinti, kad toks pranešėjo elgesys buvo ganėtinai keistas. Kodėl Krisas Harperis nė nemirktelėjęs išdėstė blogą žinią, o kai skelbė gerąjį mušė prakaitas? Juk turėtų būti atvirkščiai. Sikstonas nebuvo matęs šios spaudos konferencijos, tačiau apie sutaisytus kompiuterius jam teko skaityti. Tada tai rodėsi tik menkutė NASA pergalė, niekam nepadariusi didesnio įspūdžio, nes ŽSS buvo tik dar vienas kliuvinėjantis NASA projektas, gelbstimas pačiais neįprasčiausiais būdais.

Senis nukreipė akis nuo televizoriaus.

— Vėliau NASA skelbė, jog daktaras Harperis tąvakar negalavo. — Jis kiek patylėjo ir tęsė: — Tačiau man rodos, kad jis paprasčiausiai rietė melus.

Rietė melus? Sikstonas sutrikęs spoksojo nesuprasdamas, kodėl jam būtų prireikę tai daryti. Tačiau pačiam tai buvo puikiai pažįstama, ir todėl jis gebėjo iš pirmo žvilgsnio atpažinti melagį. Ir turėjo pripažinti, kad daktaras Harperis tikrai elgėsi ganėtinai įtartinais.

— Regis, dar nesupratote? — paklausė senis. — Šitas trumputis Harperio pranešimas yra pati svarbiausia visų laikų NASA spaudos konferencija. — Po pauzės pridūrė: — Juk ištaisius tą programą, ŽSS ir galėjo aptikti meteoritą.

Sikstonas sėdėjo priblokštas. *Tu manai, kad jis dėl to melavo?*

— Tačiau jeigu Harperis melavo ir ŽSS kompiuteris iš tikrųjų neveikia, tai kaip, velniai rautų, NASA aptiko tą meteoritą?

Senis šypstelėjo.

— Būtent.

77

JAV karinių oro pajėgų laivyne buvo ir pustuzinis privačių lėktuvų, konfiskuotų iš prekeivių narkotikais, tarp jų ir trys G4, pritaikyti karo šulams gabenti. Prieš pusvalandį vienas iš jų pakilo nuo Tulės karinės oro bazės tako ir dabar, grumdamasis su audra, per poliarinę naktį lėkė į pietus, į Vašingtoną. Aštuonvietėje kabinoje buvo įsitaisę tik Rachelė Sikston, Maiklas Tolandas ir Korkis Marlintonas su mėlynais jūrininkų kostiumais ir kepurėlėmis atrodantys it kokia nusikamavusių sportininkų komanda.

Nepaisant variklių gausmo, Korkis Marlintonas, įsikūręs gale, miegojo. Tolandas sėdėjo priekyje ir pavargusiu žvilgsniu pro iliuminatorių stebėjo vandenyną. Rachelė, sėdinti greta, net norėdama nebūtų užmigusi, nes jos mintys vis sukosi apie paslaptį meteoritą ir apie pokalbį tylos kajutėje su Pikeringu. Prieš baigdamas pokalbį, Pikeringas jai pranešė du nerimą keliančius dalykus.

Pirma, Mardžorė Tenč tvirtina turinti Rachelės pranešimo Baltųjų rūmų darbuotojams įrašą ir grasina jį pateikti kaip įrodymą, jei Rachelė vėl pamėgins reikšti abejones duomenų patikimumu. Ši žinia buvo ypač slegianti dėl to, kad Rachelė primygtinai buvo prašiusi Zacho Hernio, jog jos paskaitėlė darbuotojams nebūtų paviešinta. Regis, Zachas Hernis į šį prašymą numojo ranka.

Antra nerimą kelianti žinia buvo susijusi su CNN debatais, kuriuose popiet dalyvavo jos tėvas. Rodos, prieš jį stėjo pati Mardžorė Tenč ir, užspeitusi į kampą, privertė vienareikšmiškai suformuluoti savo požiūrį į NASA. Be to, Tenč privertė jį karštai išreikšti savo abejonę, kad kada nors bus rasti nežemiškos gyvybės pėdsakai.

Suvalgysiu savo skrybėlę? Pasak Pikeringo, jos tėvas pasižadėjęs padaryti būtent tai, jeigu NASA aptiks nežemiškos gyvybės pėdsakus. Rachelė stebėjosi, kaip Tenč išgudrino išgauti tokį pažadą. Regis, Baltieji rūmai buvo kruopščiai viską apgalvoję, suderinę visas stygas didžiajam Sikstono pralaimėjimui. Prezidentas ir Mardžorė Tenč, tarsi kokia kovotojų pora, nutaikė progą. Kol prezidentas pakelta galva stovėjo už ringo, Tenč suktumu suraitė senatorių ir prezidentui liko jį tik

pribaigti triuškinamu smūgiu.

Kaip prezidentas tvirtino Rachelei, jis paprašęs NASA kiek palūkėti prieš skelbiant naujieną, kad būtų galima patikrinti duomenų patikimumą. Rachelei dabar dingtelėjo, kad jam buvo pravartu kiek palūkuriuoti ir dėl kitų priežasčių. Papildomas laikas Baltiesiems rūmams suteikė progą dar geriau išmuilinti virvę, ant kurios senatorius turėjo pats pasikarti.

Rachelė nejautė tėvui nė menkiausios užuojautos, tačiau dabar jai dingtelėjo, kad po Zacho Hernio šypsena ir šiluma slepiasi žiaurus grobuonis. Tik toks žmogus gali užlipti į pasaulio galingiausiojo sostą. Lieka tik vienas klausimas, ar tas grobuonis yra vien marionetė kažkieno rankose, ar pats lėlininkas.

Rachelė atsistojo iš savo vietos ir kiek pramankštino kojas. Vaikštinėdama lėktuvo kabinoje, kaip įmanydama laužė galvą, bergždžiai mėgindama sudėti į daiktą prieštaringas mintis. Pikeringas, pagarsėjęs blaiviu protu, priėjo išvadą, kad meteoritas negali būti tikras. Korkis ir Tolandas, remdamiesi visokeriopais įmanomais mokslo įrodymais, tvirtino jį esant tikrą tikriausią. Rachelė savo akimis matė tik vieną daiktą — iš ledo ištraukiamą apanglėjusią uolą su fosilijomis.

Dabar, žingsniuodama pro Korkį, ji dirstelėjo į astrofiziką, nukamuotą vargų ant ledo. Ištinęs skruostas jau kiek atsileido, siūlės apgijo. Jis giliai įmigęs knarkė, putliomis rankomis spausdamas prie savęs meteorito plokštelę.

Rachelė, ištiesusi ranką, atsargiai ją ištraukė. Ir, pakėlusi prieš šviesą, dar kartą ėmė tyrinėti fosilijas. *Atmesk visas prielaidas*, kartojo ji sau, stengdamasi sutelkti mintis. *Sudarykime įrodymų grandinę iš naujo*. Tai buvo nuo seno NST pasitelkiamas metodas. Tokį įrodymo pagrindimą „nuo nulio“ imdavo taikyti kiekvienas analitikas, kai kokia nors žinia paprieštaraudavo jų visumai.

Išnarstykite įrodymų grandinę.

Ji vėl suskato vaikštinėti.

Ar šita plokštelė yra tikras nežemiškos gyvybės įrodymas?

Ji puikiai žinojo, kad įrodymas yra ištiesios piramidės duomenų, iš kurių išplaukia tam tikri teiginiai, smaigalys.

Svieskime į šoną bet kokias prielaidas. Pradėkime nuo švaraus popieriaus lapo.

Kas mano rankose?

Uola.

Ji susimąstė. *Uola. Uola su suakmenėjusiais gyviais*. Grįžusi į lėktuvo priekį, ji vėl įsitaisė greta Tolando.

— Maikai, pažaiskime vieną žaidimą.

Tolandas, regis, nugrimzdęs savose mintyse, atsigrėžė į ją.

— Žaidimą?

Ji ištiesė jam meteorito plokštelę.

— Įsivaizduokime, kad tu regi šią uolieną su fosilijomis pirmą kartą gyvenime. Nežinai, nei iš kur ji, nei kaip aptikta. Ką tu man apie ją galėtum pasakyti?

Tolandas atsiduso.

— Keista, kad tu paklausei. Man kaip tik dingtelėjo viena neįtikima mintis...

Už kelių šimtų kilometrų paskui Rachelę ir Tolandą keistas lėktuvėlis palei pat bangas lėkė į pietus virš tuščių vandenyno plynų. Delta būrio vyrai jo viduje skrido netardami nė žodžio. Juos visada siųsdavo kur nors netikėtai, tačiau tokios skubos dar niekad nepasitaikė.

Jų vadas tūžte tūžo.

Kiek anksčiau Delta Pirmas pranešė vadui, kad netikėta linkme pakrypę įvykiai privertė juos panaudoti jėgą ir pašalinti keturis žmones, įskaitant Rachelę Sikston ir Maiklą Tolandą.

Vadą, atrodo, ši žinia pribloškė. Veikiausiai jis nebuvo linkęs to daryti, nors ir tai buvo numatyta, jei iškiltų tokia būtinybė.

Tačiau vėliau, vadui sužinojus, kad žudynės nepavyko, jo nepasitenkinimas virto tikru įsiūčiu.

— Jūsų būrys susimovė! — sušnypštė jis. — Trys iš jūsų aukų vis dar gyvi!

Negalimas daiktas! pamanė Delta Pirmas.

— Tačiau mes savo akimis matėme...

— Jie susisiekė su povandeniniu laivu ir dabar jau yra pakeliui į Vašingtoną.

— Ką?! Vadas iškošė:

— Paklauskite manęs atidžiai. Duosiu naujus įsakymus. Ir šikart nesusimaukite.

78

Senatoriaus Sikstono širdyje, kai lydėjo savo netikėtą svečią į liftą, sužibo viltis. Kosmoso inovacijų fondo vadas, užuot laidęs pykčio žaibus, atnešė gerų žinių, jog kova dar nepralaimėta.

Ir nurodė plyšėlį NASA šarvuose.

Tos keistos spaudos konferencijos vaizdo įrašas įtikino Sikstoną, kad senis buvo teisus — ŽSS vadovas Krisas Harperis išties melavo. *Tačiau kodėl? Ir jeigu NASA nesutvarkė palydovų kompiuterių, kaip tada aptiko meteoritą?*

Jiems žingsniuojant lifto link, senis tarė:

— Kartais mažas grumstas didelį vežimą išverčia. Jeigu pavyktų mesti bent menką abejonės šešėlį, tai dar nežinia kuo jis galiausiai išvirstų. — Senis įsmeigė pavargusį žvilgsnį į Sikstoną. — Dar nesirengiu pasiduoti, senatoriau. Kaip, tikiuosi, ir jūs.

— Be abejo, ne, — kaip įmanydamas ryžtingiau patikino Sikstonas. — Mes šiuo keliu pernelyg toli pažengę.

— Krisas Harperis melavo, jog jie sutaisė palydovus, — tarė senis, jiedviem lipant į liftą. — Mes žūtbūt privalome išsiaiškinti kodėl.

— Nedelsdamas pašniukštinėsiu, — atsiliepė Sikstonas. — Kaip tik turiu tinkamą žmogų.

— Puiku. Jūsų ateitis jūsų rankose.

Sikstonui žingsniuojant atgal į savo apartamentus, jo žingsnis jau buvo kiek lengvėlesnis, galva blaivėlesnė. *NASA pūtė miglą dėl ŽSS.* Dabar reikia tik įrodyti.

Jo mintys tučtuojau nukrypo į Gabrielę Ešė. Kad ir kur ji dabar būtų, turėtų jaustis klaikiai. Be jokios abejonės, ji stebėjo prezidento spaudos konferenciją ir dabar lindi ausis suglaudusi. Jos siūlymas paversti NASA Sikstono vajaus šerdimi tapo didžiausia Sikstono gyvenimo klaida.

Ji jaučiasi padariusi man meškos paslaugą, pamanė Sikstonas.

Gabrielė jau ne kartą įrodė, kad sugeba iškapstyti NASA paslaptis.

Turi ten savo šaltinį, prisiminė Sikstonas. Jau kelios savaitės gaudavo iš jo duomenis. Gabrielė turėjo ryšių, kurių Sikstonui neatskleidė. Ryšių, per kuriuos gali gauti duomenų apie ŽSS. Be to, šįvakar ji tam turės ypatingų paskatų. Ji jausis skolinga, ir Sikstonas sumetė, jog nersis iš kailio, siekdama atgauti jo pasitikėjimą.

Sikstonui pasiekus savo apartamentų duris, jo sargybinis linktelėjęs tarė:

— Labas vakaras, pone. Tikiuosi, tinkamai pasielgiau, kad įleidau pas jus Gabrielę? Ji tvirtino žūtbūt turinti su jumis pasišnekėti.

Sikstonos sustojo it įbestas.

— Ką?

— Na, panelę Ešė. Ji prieš valandėlę čia buvo ir tvirtino turinti ypač svarbių žinių. Todėl ją ir įleidau.

Sikstonas net sustingo. Pažvelgė į savo apartamentų duris. *Ką jis čia pliauškia?*

Sutrikusiame sargybinio veide pasirodė rūpestis.

— Senatoriau, ar gerai jaučiatės? Prisiminkite. Gabrielė pasirodė čia per patį jūsų susitikimą. Kalbėjosi su jumis. Juk truputį ten išbuvo viduje.

Sikstonas stovėjo nepajėgdamas pratariti nė žodžio, krūtinėje pašėlusiai daužėsi širdis. *Šitas avinas įleido Gabrielę vidun per slaptą susitikimą su Kosmoso inovacijų fondo šulais?* Ji, kiek pastovėjusi už durų, tylomis dingo. Be abejo, nuklausiusi jų pokalbį. Gnauždamas viduje verdantį pyktį, Sikstonas šyptelėjo.

— A, taip! Dovanokite, Pervargau. Išlenkiau porą stiklų. Mudu išties šnektelėjome su panele

Ešė. Pasielgėte teisingai.

Sargybiniui, atrodo, tarsi akmuo nuo krūtinės nusirito.

— Ar ji neminėjo, kur iš čia vyksta?

Sargybinis papurtė galvą.

— Lėkė paknopstomis.

— Ačiū.

Sikstonas nirsdamas grįžo pas save į apartamentus. *Nejaugi taip sunku buvo įvykdyti tokį paprastą nurodymą? Jokių lankytojų!* Jis sumetė, kad jeigu Gabrielė, kažkiek laiko prastovėjusi koridoriuje, patyliukais pasišalino, vadinasi, jos ausis bus pasiekę tai, ko ji niekada neturėjo nugirsti.

Senatorius Sikstonas puikiai žinojo nieku gyvu negalės prarasti Gabrielės Ešės pasitikėjimo — pasijutusias išduotos, moterys puola akiai keršyti. Žūtbut reikia ją susigražinti į savo gretas. Ypač šįvakar.

79

Vienai viena, įbedusi žvilgsnį į nuzulintą linoleumą, Gabrielė Ešė sėdėjo Jolandos kabinete stiklo sienelėmis penktajame ABC televizijos aukšte. Ji visada didžiuodavosi savo nuojauta, pakuždančia jai, kuo ji galinti pasitikėti. Tačiau dabar pirmąkart Gabrielė pasijuto sutrikusi, nežinanti, kur jai pasukti.

Sučirškęs mobilusis privertė atplėšti akis nuo linoleumo. Ji nenoromis atsiliepė:

— Gabrielė Ešė.

— Gabriele, tai aš.

Ji akimou pažino senatoriaus Sikstono balsą, nors ir nusistebėjo neįtikima jo ramybe.

— Pasitaikė velnioniška naktelė, — tarė jis. — Neabejoju, jog stebėjai prezidento spaudos konferenciją. Nežinau, gal mums paprasčiausiai iškrito prastos kortos. Niekis. Tu, ko gero, kaltini save. Nereikia. Kas, velniai rautų, galėjo pamanyti? Tai ne tavo kaltė. Kad ir kaip ten būtų, paklausyk. Manychiau, dar yra galimybė mums atsitiesti.

Gabrielė pakilo iš savo krėslas, nenumanydama, apie ką Sikstonas čia kalba. Tokia jo reakcija buvo visiškai netikėta.

— Šįvakar buvau susitikęs, — tarė Sikstonas, — su privačių aeronautikos bendrovių vadovais, kurie...

— Tikrai? — išpyškino Gabrielė, nustebinta tokio atviro prisipažinimo. — Na... Aš nežinojau.

— Taip, nieko ypatinga. Būčiau pakvietęs ir tave prisidėti, tačiau tie vyrai ganėtinai jautrūs dėl slaptumo. Kai kurie iš jų yra mano vėjaus rėmėjai. Jie nelabai linkę to kelti į viešumą.

Gabrielė galutinai sutriko.

— Tačiau... Maniau, kad tai neteisėta.

— Neteisėta? Velniai rautų, be abejo, kad teisėta! Visos jų skiriamos lėšos neviršija dviejų tūkstančių ribas. Kitaip tariant, smulkmė. Jie nelinkę papurtyti piniginių, tačiau vis tiek išklausau jų rūpesčius. Tai tarsi kokia investicija į ateitį. Stengiuosi pernelyg to neviešinti, kadangi pakenktų mano įvaizdžiui. Jeigu apie tai suuostų Baltieji rūmai, iš šio menko šapelio priskaldytų vežimą. Tačiau ne dėl to tau skambinu. Šįvakar, pasibaigus susitikimui, teko kalbėtis su KIF vadovu...

Sikstonas toliau kažką kalbėjo, tačiau Gabrielė teįautė iš gėdos užtelintį kraują į veidą. Jai nespėjus apie tai nė užsiminti, senatorius pats prisipažino šįvakar susitikęs su privačių aeronautikos bendrovių žmonėmis. *Kuo teisėčiausia.* O juk ji jau rengėsi... Dėkui Dievui, kad Jolanda ją sulaikė. *Dar kiek, ir būčiau perėjusi į Mardžorės Tenč stovyklą!*

— ...tai aš ir patikinau Kosmoso inovacijų fondo vadovą, — išgirdo ji sakant senatorių, — kad tu galėtum iškapstyti šiuos duomenis.

Gabrielė atsiliepė:

— Gerai.

— Ar dar turi ryšį su tuo tavo šaltiniu, iš kurio pastaraisiais mėnesiais gaudavai slaptas žinias apie NASA?

Mardžorė Tenč. Gabrielė susigūžė nuo minties, jog niekada negalėtų senatoriui atskleisti šaltinio, kuris visą laiką paprasčiausiai ja naudojosi.

— Hm... Ko gero, — sumelavo Gabrielė.

— Puiku. Man skubiai reikia tokių duomenų.

Besiklausydama Gabrielė pamanė, kaip pastaruoju metu ji buvo nuvertinusi senatorių Sedžviką Sikstoną. Be abejo, kai ėmė dirbti jo padėjėja, senatoriaus spindesys kiek priblanko. Tačiau šįvakar jis spindėjo visu ryškumu. Gavęs, atrodytų, triuškinamą smūgį, Sikstonas nė nemanė pasiduoti ir rengėsi duoti grąžos. Ir nors jį pasukti šiuo nelemtu keliu stumtelėjo Gabrielė, jis ant jos nė kiek negriežė danties. Priešingai, suteikė jai galimybę susigražinti gerą vardą.

Ji privalo tai padaryti.

Nepaisydama jokių kliūčių.

80

Viljamas Pikeringas pro savo kabineto langą žvelgė į tolumoje mirksinčias švieses Lysbergo greitkelyje. Kai likdavo vienas, jo mintys dažnai nuklysdavo prie jos.

Turiu tiek galios... Tačiau nepajėgiau ištiesti jai pagalbos rankos.

Pikeringo duktė, Diana, žuvo Raudonojoje jūroje, mokydamosi valdyti nedidelį karo laivą. Vieną saulėtą popietę, jos laivui saugiai stovint uoste, į jį savadarbe valtele, prikrauta sprogmenų, trenkėsi du savižudžiai. Drauge su Diana Pikering tądien žuvo dar trylika kareivių.

Viljamui Pikeringui tuomet, rodės, žemė išslydo iš po kojų. Kai teroristų išpuolio pėdsakai nuvedė prie žinomos jų kuopelės, kurią metų metais nesėkmingai mėgino užspeisti į kampą CŽV, Pikeringo liūdesys virto įniršiu. Jis nužygiavo į CŽV ir pareikalavo pasiaiškinimo. Tačiau jį išgirdęs negalėjo patikėti savo ausimis.

CŽV jau seniai buvo pasiruošusi užgriūti tą kuopelę, tačiau paprasčiausiai laukė palydovo nuotraukų, kad galėtų tiksliai smogti jų stovyklai Afganistano kalnuose. Tas ryškas nuotraukas turėjo padaryti 1,2 milijardų dolerių kainavęs NST palydovas, vadinamas „Vortex-2“, tas pats, kuris išlėkė į orą paleidimo aikštelėje drauge su NASA raketa nešėja. Dėl tos NASA nesėkmės CŽV smūgis buvo nukeltas, ir Diana Pikering žuvo.

Pikeringas suvokė, kad nevalia dėl to kaltinti tiesiogiai NASA, tačiau širdyje negalėjo to pamiršti. Sprogimo tyrimo komisijos ataskaita atskleidė, jog, siekdami kiek sutaupyti, NASA inžinieriai raketos uždegimo sistemai panaudojo kažkokias antrarūšes medžiagas.

— Leisdama nepilotuojamus skraidymo aparatus, — paaiškino Lorensas Ekstriomas spaudos konferencijoje, — NASA visų pirma siekia kaip įmanyma labiau taupyti lėšas. Šiuo atveju rezultatai, ko gero, nebuvo optimalūs. Mes atidžiai tai išnagrinėsime.

Nebuvo optimalūs. Diana Pikering buvo negyva.

Be to, kadangi palydovas buvo įslaptintas, į viešumą niekada neiškilo faktas, kad NASA paleido vėjais 1,2 milijardų vertės NST kūrinį ir kartu su juo pražudė keliolika žmonių gyvybių.

— Sere? — per mikrofona nuskambėjęs sekretorės balsas privertė Pikeringą net krūptelėti. — Pirmoji linija. Mardžorė Tenč.

Pikeringas, tarsi pabudęs iš susimąstymo, dirstelėjo į telefoną. *Vėl?* Pirmosios linijos lemputė sakytum nekantraudama mirksėjo. Pikeringas suraukė kaktą ir pakėlė ragelį.

— Pikeringas klauso.

Tenč tiesiog šnypšte sušnypštė:

— Ką ji tau papasakojo?

— Ką?

— Su tavimi susisiekė Rachelė Sikston. Ką ji pasakojo? Dėl Dievo meilės, ji skambino iš kažkokio povandeninio laivo! Reikalauju viską paaiškinti!

Pikeringas akimoi sumetė, jog neigti neverta, Tenč bus viską suuodusi savais kanalais.

— Taip, panelė Sikston susisiekė su manimi.

— Tu pasiuntei jų paimti. Nepranešęs man?

— Tikrai, pasiunčiau jų pargabenti.

Po dviejų valandų Rachelė Sikston, Maiklas Tolandas ir Korkis Marlinsonas turėtų nusileisti Bolingso karinių oro pajėgų bazėje netoliese.

— Ir vis tiek nesiteikei man pranešti?

— Rachelė Sikston pateikė man labai rimtų kaltinimų.

— Ko gero, dėl meteorito patikimumo ir tariamo jos užpuolimo?

— Ir tai.

— Akivaizdu, jog ji meluoja.

— Ar jums žinoma, jog esama dar dviejų liudininkų, kurie patvirtina jos pasakojimą?

Tenč nutilo.

— Taip. Deja. Baltiesiems rūmams tokie jų metami kaltinimai kelia didelį nerimą, — pagaliau pratarė.

— Baltiesiems rūmams ar jums?

Tenč šnypšte sušnypštė:

— Jums turėtų būti žinoma, direktoriau, jog tai tas pat.

Pikeringas nė nemirktelėjo. Ne pirmą kartą koks nors politikas ar svitos narys šūkauja, mėgindamas prispausti slaptašias tarnybas. Tačiau retas kuris drįsdavo taip šokti į akis kaip Mardžorė Tenč.

— Ar prezidentui žinoma, kad jūs su manimi susisieketė?

— Atvirai šnekant, direktoriau, stebiuosi, kad jūs gaišote savo laiką tokiems paistalams.

Neatsakei į mano klausimą.

— Nežinau nė vienos dingsties, kodėl jie turėtų pūsti miglą į akis. Esu linkęs manyti, jog arba tai tiesa, arba jie paprasčiausiai apsiriko.

— Apsiriko? Tvirtindami, jog kažkas bandė juos nužudyti? Lyg iš dangaus nukrito abejonės duomenų patikimumu? Tik nereikia! Tai akivaizdžios politinės machinacijos.

— Nenumanau, kodėl jie turėtų meluoti.

Tenč sunkiai atsiduso ir jau kiek ramiau tarė:

— Direktoriau, čia esama ir tokių jėgų, kurių galbūt nė nežinote. Vėliau galėsiu jums išsamiau tai išdėstyti, tačiau dabar būtinai turiu žinoti, kur šiuo metu yra panelė Sikston ir jos palydovai. Privalome suskubti užkirsti jiems kelią ir neleisti pridaryti daugiau žalos. Kur jie?

— To jums pranešti, deja, negaliu. Pranešiu jiems atvykus.

— Jokių būdu. Aš pati juos pasitiksiu.

Drauge su savo slaptaisiais agentais? pamanė Pikeringas.

— Jeigu jums pranešiu, kur ir kada jie atvyks, ketinate ramiai su jais viską aptarti, ar apsupusi susemti ir įgrūsti į kalėjimą?

— Šie žmonės kelia tiesioginę grėsmę prezidentui. Baltieji rūmai turi visišką teisę juos sulaikyti ir apklausti.

Pikeringas žinojo, kad ji nejuokauja. Pagal Jungtinių Valstijų baudžiamojo kodekso aštuonioliktojo straipsnio 3 056 skirsnį JAV slaptieji agentai turi teisę nešiotis su savimi ginklą, panaudoti jį ir neišpėję sulaikyti žmogų, jei kiltų įtarimas, jog jis padarė ar rengiasi padaryti nusikaltimą prezidento atžvilgiu. Ši slaptoji tarnyba galėjo veikti kaip panorėjusi. Jie griebdavo ir aplink Baltuosius rūmus slampinėjančius dykūnus ar vaikiščius, atsiuntusius grasinamą elektroninį laišką.

Pikeringas nė neabejojo, jog slaptoji tarnyba lengvai gebės rasti dingstį suimti Rachelę Sikston su jos bičiuliais ir laikyti juos pas save kiek panorėjusi. Be abejo, jie kiek rizikuotų, tačiau Tenč puikiai suvokė, kokią grėsmę jai kelia toji trijulė. Nežinia, ko trejetas gali griebtis, jei leisi jam nevaržomai savavaliauti. Pikeringas nesirengė to daryti.

— Padarysiu viską, — pareiškė Tenč, — kad apginčiau prezidentą nuo melagingų kaltinimų. Jau vien įtarimas duomenų klastojimu mestų šešėlį Baltiesiems rūmams ir NASA. Rachelė Sikston piktnaudžiavo jai suteiktu pasitikėjimu, ir aš neleisiu jai dabar kenkti prezidentui.

— O jeigu aš iškelčiau reikalavimą, kad panelė Sikston išdėstytų savo abejones oficialiai tyrimų komisijai?

— Tokiu atveju nepaklustumėte tiesioginiam prezidento įsakymui ir suteiktumėte jai tribūną jaukti visą mūsų politikos gyvenimą! Klausiu dar kartą, direktoriau. Kur jie skraidinami?

Pikeringas sunkiai atsiduso. Net jeigu ir atsisakytų pranešti, Mardžorė Tenč laisvai gali pati tai iškapstyti. Neaišku, ar ji to imtųsi. Tačiau iš ryžtingo jos balso suprato, jog ji nesustos prieš nieką. Mardžorės Tenč balse skambėjo baimė.

— Mardžore, — ramiai ir aiškiai pratarė Pikeringas. — kažkas sako netiesą. Dėl to esu visiškai tikras. Tai arba Rachelė Sikston su savo bičiuliais, arba tu. Esu linkęs manyti, kad tu.

Tenč pratrūko.

— Kaip drįsti...

— Tavo įsižeidimai man nėra motais, todėl neaušink tuščiai burnos. Ir pravartu būtų prisiminti, jog turiu nenuginčijamų įrodymų, jog NASA ir Baltieji rūmai šįvakar visiems pūtė miglą į akis.

Ragelyje staiga stojo tyla.

Pikeringas kiek patylėjo ir paskui tarė:

— Visiškai netrokštu politikos sąmyšio, kaip ir tu. Tačiau su netiesa nesitaikstysiu. Jeigu nori dirbti išvien, kodėl tau atvirai man visko nepapasakojus?

Tenč neryžtingai tarė:

— Jeigu esi tikras, jog skelbiamas melas, kodėl nesiėmei veikti?

— Į politiką nesikišu.

Tenč sumurmėjo kažką panašaus į „paistalai“.

— Negi imsi tvirtinti, Mardžore, kad prezidento pranešime šįvakar nebuvo nė menkiausio netikslumo?

Ragelyje vėl stojo tyla.

Pikeringas sumetė dūręs kaip pirštu į akį.

— Klausyk, mudu abu puikiai žinome, kad visa tai anksčiau ar vėliau iškils į viešumą. Tačiau kol kas dar nevėlu. Visada galima susitarti.

Tenč kurį laiką tylėjo. Galiausiai atsidususi tarė:

— Reikėtų susitikti.

Yra, patyliukais pamanė Pikeringas.

— Tau reikia kai ką pamatyti, — tęsė Tenč. — Manychiau, tada kils kur kas mažiau abejonių.

— Atvykstu pas jus.

— Ne, — skubiai paprieštaravo ji. — Jau vėloka. Jūsų apsilankymas sukels nereikalingų kalbų. Verčiau jau laikyti tai paslapyje.

Pikeringas akimoku sumetė, kur čia šuo pakastas. Prezidentas apie tai nėra nenutuokia.

— Tada lauksiu pas save, — tarė jis. Tenč nepatikliai tarė:

— Verčiau susitikime kur nuošaliau. Pikeringas to ir tikėjosi.

— FDR memoriale greta Baltųjų rūmų, — pasiūlė Tenč. — Tokį vėlyvą metą ten nebus nė gyvos dvasios.

Pikeringas sumetė, jog Ruzvelto memorialas yra tarp Džefersono ir Linkolno memorialų, be galo nuošalioje vietoje. Galiausiai jis sutiko.

— Po valandos. Atvyk be palydovų, — pasakė Tenč ir padėjo ragelį.

Vos baigusi pokalbį, Mardžorė Tenč iš karto susisiektė su NASA direktoriumi Ekstriomu ir įtemptu balsu pranešė jam blogas naujienas:

— Su Pikeringu turėsime vargo.

81

Gabrielės Ešė, stovinčios prie Jolandos Koul darbo stalo ir renkančios informacijos tarnybos telefono numerį, širdyje vėl sužibo viltis.

Jeigu pasitvirtintų Sikstono jai atskleisti įtarimai, viskas vėl apvirstų aukštyn kojom. NASA melavo apie ŽSS? Gabrielė stebėjo tą spaudos konferenciją ir prisiminė buvus ją kažkokią keistą, tačiau vėliau ji visiškai išdulkėjo jai iš galvos, nes prieš keletą savaičių ŽSS nebuvo toks lemiama svarbus. Tačiau šįvakar apie ŽSS sukasi viskas.

Dabar Sikstonui kuo skubiausiai trūks plyš reikėjo iškrapštyti tai patvirtinančių duomenų. Jis visas viltis dėjo į paslaptinę Gabrielės šaltinį. Gabrielė patikino jį padarysianti ką galėsianti. Visa bėda, be abejo, ta, jog tas šaltinis buvo Mardžorė Tenč, iš kurios dabar vargiai galėjai tikėtis pagalbos. Todėl Gabrielė privalėjo įsigudrinti ir rasti kitą būdą, kaip pasiekti reikiamus duomenis.

— Informacijos tarnyba, — atsiliepė balsas ragelyje.

Gabrielė pasiteiravo rūpimo dalyko. Operatorė pateikė jai tris telefonus, įregistruotus Vašingtone Kriso Harperio pavarde. Gabrielė ėmė juos rinkti vieną po kito.

Surinkusi pirmąjį, pataikė į kažkokią teisės kontorą. Antruoju numeriu niekas neatsiliepė. Surinkusi trečiąjį, ji laukė klausydamasi pypsėjimo ragelyje.

Atsiliepė moters balsas.

— Harperiai.

— Ponias Harper? — nutaisiusi kaip įmanoma malonesnį balsą, prabilo Gabrielė. — Tikiuosi, neprižadinau jūsų?

— Dėl Dievo meilės, be abejo, ne! Kaip galima miegoti tokį vakarą.

Jos balse skambėjo susijaudinimas. Buvo girdėti įjungtas televizorius, per kurį kažkas porino apie meteoritą.

— Ko gero, ieškote Kriso?

Gabrielės širdis pašėlusiai suspurdėjo.

— Taip, ponias.

— Deja, Kriso dabar nėra namie. Po prezidento konferencijos jis pakniopstomis išlėkė į darbą. — Moteris sukrizeno. — Vargu ar ten dabar kas nors dirbs. Greičiausiai visi užia. Na, žinote, prezidento pranešimas jį pritrenkė ne mažiau nei mane. Mūsų telefonas nenustoja čirškęs. Galiu lažintis, jog ten dabar jau susirinkusi visa NASA.

— E gatvėje? — pasiteiravo Gabrielė, sumetusi, jog moteris turbūt turėjo galvoje NASA rūmus.

— Aha. Neužmirškite pasiimti šampano.

— Dėkoju. Pamėginsiu jį ten susirasti.

Gabrielė padėjo ragelį. Ji įpuolė į televizijos studiją ir išvydo Jolandą, kaip tik sakančią galutines pastabas pakiliai nusiteikusių kosmoso ekspertų būreliui, kuris tuojau turėjo pasisakyti per televiziją dėl meteorito.

Jolanda, išvydusi Gabrielę, nusišypsojo.

— Atrodai jau linksmesnė, — tarė ji. — Na, patekėjo saulė, ar ne?

— Ką tik su manimi susisiekė senatorius. Tas jo susitikimas šįvakar, rodos, buvo visiškai ne toks, kaip maniau.

— Sakiau, kad tai Tenč vedžioja tave už nosies. Kaip jis sutiko žinią apie meteoritą?

— Sunku patikėti, tačiau ganėtinai ramiai.

Jolandą tokia žinia gerokai nustebino.

— O aš jau maniau, kad galbūt puolė po koku autobusu.

— Jis tvirtina, jog NASA duomenys siūti baltais siūlais.

Jolanda abejodama prunkštelėjo.

— Ar stebėjai prezidento spaudos konferenciją? Ar dar reikia kokio patvirtinimo?

— Rengiuosi nuvykti į NASA ir kai ką patikrinti.

Jolanda neramiai suraukė kaktą.

— Tu, senatoriaus Sikstono dešinioji ranka, šįvakar mėginsi įsmukti į NASA? Girdėjai tokį pasakymą „lydimas neapykantos“?

Gabrielė papasakojo Jolandai apie Sikstono įtarimus, jog ŽSS vadovas Krisas Harperis melavo

sutaisęs neveikiančią įrangą. Jolanda tuo nė per nago juodymą nepatikėjo.

— Mes transliavome tą spaudos konferenciją, Gabe, ir galiu patvirtinti, kad Harperis atrodė kaip nesavas, tačiau NASA tvirtino jį negalavus.

— Senatorius Sikstonas tvirtai laikosi nuomonės, jog jis pūtė miglą į akis. Kiti pakankamai įtakingi žmonės taip pat linkę taip manyti.

— Jeigu ŽSS ieškiklio kompiuteriai nebuvo sutaisyti, kaip tada ŽSS aptiko meteoritą?

Sikstono žodžiai, dingtelėjo Gabrielei.

— Nenumanau. Tačiau senatorius pageidauja, kad padėčiau jam rasti atsakymus į kai kuriuos klausimus.

Jolanda tik papurtė galvą.

— Sikstonas, griebdamasis šiaudo, siunčia tave tiesiai į gyvačių lizdą. Neik. Tu jam nieko neskolinga.

— Tai per mane visas jo vėjus nuėjo šuniui ant uodegos.

— Jam pakišo koją nelemtas atsitiktinumas.

— Tačiau jeigu paaiškėtų, jog senatorius neklydo ir ŽSS vadovas ištis melavo...

— Brangioji, jeigu ŽSS vadovas pūtė miglą į akis visam pasauliui, nejaugi tikiesi, kad tau prisipažins melavęs?

Gabrielė jau buvo apie tai apgalvojusi ir numachiusi veiksmų planą.

— Jeigu ten ką nors iškapstysiu, susisieksiu su tavimi.

Jolanda pašaipiai nusijuokė.

— Jeigu ten ką nors iškapstysi, suvalgysiu savo skrybėlę.

82

Pamiršk viską, ką girdėjai apie šį uolos mėginį.

Maiklas Tolandas jau pats patyliukais kurį laiką grūmėsi su galvą kvaršinančiomis abejonėmis, tačiau išgirdęs Rachelės tiriamą klausimą pajuto, kaip nugara ėmė lakstyti skruzdėlės. Jis įsmeigė žvilgsnį į rankoje gnaužiamą uolos plokštelę.

Įsivaizduok, jog kažkas ją tau įteikė netaręs nė žodžio, nei kur ji rasta, nei iš kur atkeliavus. Ką galėtum apie ją pasakyti?

Rachelės pasiūlytas ėjimas buvo tariamas, tačiau ištis pravartus. Atmetęs visus duomenis, kuriuos sužinojo atvykęs į kupolą, Tolandas turėjo pripažinti, jog patvirtindamas nežemišką fosilijų kilmę rėmėsi prielaida, esą uola, kurioje aptiktos fosilijos, yra meteoritas.

O jeigu man nebūtų pasakę, jog tai meteoritas? Mintyse pasiteiravo jis savęs. Nors taip ir nepajėgdamas nusitverti kokio kito paaiškinimo, Tolandas toliau leidosi ta pačia minties vaga, atmetęs visas prielaidas, jog tai buvęs meteoritas, ir galiausiai prieš jo akis atsivėrė ganėtinai bauginantis vaizdas. Dabar Tolandas su Rachele ir prie jų prisidėjusiu apsimiegojusių Korkiu Marlinsonu leidosi į svarstymus.

— Taigi, Maikai, — karštai pakartojo Rachelė, — tu tvirtini, kad jeigu prieš išvysdamas šią uolieną *nebūtum* girdėjęs jokių paaiškinimų, būtum pamanęs ją esant žemiškos kilmės.

— Be abejo, — atsiliepė Tolandas. — Kaip dar kitaip galėčiau pamanyti? Juk atrodo kur kas logiškiau, kad radai nežinomos rūšies fosilijas, nei aptikai nežemiškos gyvybės pėdsakus. Kasmet randamos dešimtys nežinomų rūšių.

— Pusmetro ilgumo utėlių? — mestelėjo Korkis. — Tau rodosi, kad tokio ilgio vabalas gali gyventi čia, *Žemėje*?

— Dabar gal ir ne, — atsiliepė Tolandas, — tačiau tai gali būti jau išnykusi rūšis. Juk tai fosilija. 170 milijonų metų senumo. Juros periodo bendraamžiai. Daugelis priešistorinių fosilijų esti neįprastai didelės — milžiniškos skraidančiosios reptilijos, dinosaurai, paukščiai.

— Nė nereikia būti fiziku, Maikai, — tarė Korkis, — kad pastebėtum vieną tavo klaidą. Visi tavo ką tik išvardyti priešistoriniai gyviai — dinosaurai, reptilijos, paukščiai — turėjo *griaučius*, kurie leido jiems smarkiai išaugti atlaikant Žemės trauką. Tačiau šioji fosilija... — Jis paėmė

plokštelę ir pakišo Maikui po nosimi. — Tai egzoskeletas. Artropodas. Vabalas. Pats tvirtinai, jog tokio dydžio vabalas būtų galėjęs išgyventi tik žemo slėgio terpėje. Antraip jo šarvas sulūžtų nuo savo paties svorio.

— Teisingai, — tarė Tolandas. — Šitas gyvis, bėginėdamas Žeme, būtų neatlaikęs savo paties svorio.

Korkis piktai suraukė kaktą.

— Taigi, Maikai, tavo tvirtinimas, jog šitas vabalas *žemiškos* kilmės, man regis, visiškai laužtas iš piršto.

Tolandas mintyse šyptelėjo stebėdamasis, kad Korkiui nešauna į galvą toks paprastas paaiškinimas.

— Ko gero, nevysiškai. — Jis pažvelgė į Korkį ir tarė: — Korki, tu įpratęs žvelgti į žvaigždes. Nukreipk žvilgsnį *žemyn*. Žemėje apstu žemo slėgio terpės. Nuo pat priešistorinių laikų.

Korkis sutrikęs žvelgė į jį.

— Ką, po paraliais, turi galvoje?

Rachelė taip pat atrodė nustebinta.

Tolandas mostelėjo ranka į po jais tvyrantį mėnesienos nutviekstą vandenyną.

— Vandenynas.

Rachelė tyliai švilptelėjo.

— Be abejo.

— Vanduo yra žemo slėgio terpė, — tarė Tolandas. — Jame viskas sveria mažiau. Jame veši galybė milžiniškų gyvių, kurie sausumoje neišgyventų — medūzų, kalmarų, elektrinių ungurių.

Korkis buvo priverstas tai pripažinti, tačiau vis tiek dar spyriojosi.

— Puiku, tačiau priešistoriniame vandenyne niekada negyveno milžiniški vabalai.

— Kuo tikriausiai gyveno. Tiesą sakant, ir dabar jų ten dar esama. Daugelyje šalių žmonės smaguriauja jais.

— Maikai, kas galėtų ryti milžiniškus jūros vabalus!

— Tie, kas valgo jūros vėžius, krabus ar krevetes.

Korkis neteko žado.

— Vėžiagyviai iš tiesų yra milžiniški jūros vabalai, — paaiškino Tolandas, — priklausantys artropodų šeimai. Tai utėlės, krabai, vorai, vabzdžiai, žiogai, skorpionai, vėžiai. Visi jie nariuotakojai, kietakiaučiai.

Korkis tik tylėjo ir niauriai žvelgė.

— Jie be galo artimi žemės vabalams, — tęsė Tolandas. — Krabai labai panašūs į milžiniškus trilobitus. O vėžio žnyplės beveik tokios pat kaip ir didelio skorpiono.

Korkis galutinai nukabino nosį.

— Na, prie vėžių daugiau nė neprisiliesiu.

Rachelė, spindėdama akimis, tarė:

— Vadinasi, artropodai, gyvenantys sausumoje, esti maži, kadangi priversti atlaikyti oro slėgį. Tačiau vandens prilaikomi jų kūnai gali užaugti iki milžiniško dydžio.

— Būtent, — patvirtino Tolandas. — Aliaskos didįjį krabą būtų galima klaidingai palaikyti milžinišku voru, jeigu neturėtume jų skirtumą liudijančių fosilijų.

Rachelės veide vėl šmėkstelėjo nerimas.

— Maikai, dar kartą grįžkim prie klausimo, ar meteoritas nebuvo dirbtinis darinys. Sakyk, ar galima daryti prielaidą, jog tos fosilijos Milno ledyne gali būti vandenyno gyviai? *Žemės* vandenyno?

Tolandas, jausdamas grėžte grėžiantį jos žvilgsnį, susimąstė.

— Ko gero, galima daryti tokią prielaidą. Vandenyno dugne esama 190 milijonų metų senumo uolienų. Tokio paties amžiaus kaip ir šios fosilijos. Ir, be abejo, visiškai gali būti, jog kadaise jame gyveno ir tokių gyvių.

— Dėl Dievo meilės! — šūktelėjo Korkis. — Negaliu patikėti savo ausimis. Jūs abejojate, ar meteoritas išties yra meteoritas? Tačiau juk tai akivaizdu. Net jeigu vandenyno dugne ir būtų tokio

paties amžiaus uolienų, galvą guldau, jog jos neturėtų apanglėjusio luobo, neįprasto nikelio nuošimčio ir chondrų. Jūs mėginate įsitverti šiaudo.

Tolandas žinojo, jog Korkis teisus, tačiau akimirką įsivaizdavęs tas fosilijas kaip vandenyno gyvius, dabar jau daug drąsiau apie jas svarstė.

— Maikai, — tarė Rachelė, — kodėl nė vienam iš NASA mokslininkų nešovė į galvą mintis, jog tai gali būti vandenyno gyviai? Pavyzdžiui, kitos planetos vandenyno?

— Manychiau, dėl dviejų priežasčių. Jūrų fosilijose, iškeliamose iš dugno, visada aptinkama daugybė kitų gyvių. Juk visi gyviai, gyvenantys vandenyno platybėse, galiausiai gaišta ir nugrimzta į dugną. Todėl dugnas tampa pačių įvairiausių gyvių kapinynu. Tačiau Milne aptiktoje uolienoje jokių kitų gyvybės pėdsakų neaptikta. Tarsi toji uola būtų iš kokios dykumos, kur vieną gyvių šeimą palaidoja, pavyzdžiui, smėlio audra.

Rachelė pritariamai linktelėjo.

— O kita priežastis, vertusi manyti, jog tos fosilijos — sausumos gyviai?

Tolandas gūžtelėjo pečiais.

— Paprasčiausia nuojauta. Mokslininkai nuo seno įsivaizdavo, jog jeigu kosmose ir esama gyvybės formų, tai turėtų būti vabalai. Juk, kiek mums žinoma, kosmose vandens beveik nėra.

Rachelė tylomis mąstė.

— Tačiau... — pridūrė Tolandas, jam į galvą šovus dar vienai minčiai. — Esti gelmių, kurių dugną okeanografai vadina negyvaisiais sluoksniais. Jie dar kaip reikiant neištirti, tačiau dėl stiprių srovių ir maisto trūkumo ten beveik niekas nesiveisia, išskyrus keletą dugnu rėpliojančių maitėdų rūšių. Todėl negalėčiau galvos guldyti, kad tose uolienose galėtų būti tik vienos kurios nors rūšies fosilijų.

— Ei? — sududeno Korkis. — O kaip tas apanglėjęs luobas? Nikelio nuošimtis? Chondros? Kodėl pamirštame šituos dalykus?

Tolandas tylėdamas mąstė.

— Dar papasakok išsamiau apie tą nikelio nuošimtį, — kreipėsi Rachelė į Korkį. — Nikelio Žemės uolienose esti arba vos truputį, arba labai daug, o meteorituose aptinkamas maždaug tą nuošimčių vidurkis?

Korkis pakinkavo galva.

— Būtent.

— O šitame meteorite nikelio nuošimtis būtent toks.

— Beveik toks.

Rachelė sukluso.

— Pala. Beveik toks pats? Kaip tai?

Korkis ėmė niršti.

— Kaip jau minėjau, kiekvieno meteorito sudėtis esti skirtinga. Todėl, aptikus naują meteoritą, tie duomenys vis patikslinami.

Rachelė priblokšta pakėlė mėginio plokštelę.

— Vadinasi, *šitas* meteoritas privertė jus pakeisti iki šiol laikytą vidutiniu nikelio nuošimtį? Jo nuošimtis neatitiko vidutinio?

— Šiek tiek, — gynėsi Korkis.

— Kodėl tai buvo nutylėta?

— Tai nieko nekeičia. Astrofizikos mokslas be paliovos plėtojasi, viskas nuolatos tikslinama.

— *Nepaisant* milžiniškos šio atradimo svarbos?

— Klausyk, — susierzinęs tarė Korkis, — galiu užtikrinti, jog šio mėginio nikelio nuošimtis kur kas artimesnis kitiems meteoritams nei Žemės uolienoms.

Rachelė grįžtelėjo į Tolandą.

— Ar tu tai žinotai?

Tolandas nenoromis linktelėjo. Tuomet jam tai nepasirodė svarbu.

— Man buvo pranešta, jog šiame meteorite aptiktas nikelio nuošimtis šiek tiek didesnis nei

kituose meteorituose, tačiau NASA mokslininkams abejonių nesukėlė.

— Be abejo! — pertraukė jį Korkis. — Esmė ne ta, jog nikelio nuošimtis kiek didesnis, tačiau ta, jog jis nėra iš tolo nepanašus į Žemės uolienose aptinkamą nikelio kiekį.

Rachelė papurtė galvą.

— Deja, tačiau iš savo patirties galiu paliudyti, jog remiantis tokiomis ydingomis išvadomis dažniausiai ir suklystama. Teiginys, kad uola nepanaši į jokią Žemės uolieną, dar neįrodo, jog tai meteoritas. Tai paprasčiausiai liudija, jog mes tokios uolienos nesame regėję.

— O koks pagaliau skirtumas!

— Jokio, — tarė Rachelė. — Jei esi regėjęs visas Žemės uolienas.

Korkis susimąstė.

— Puiku, — galiausiai prabilo jis, — nepaisykime to nikelio nuošimčio, jeigu jis jums kliūva. Tačiau niekaip neprikibsite prie apanglėjusio luobo ir chondrų.

— Be abejo, — ramiai atsiliepė Rachelė. — Du iš trijų — visai neblogas santykis.

83

NASA būstinė buvo it stačiakampis kalnas dunksantis Vašingtono E gatvėje 300. Po jį išraizgyti driekėsi šimtai kilometrų laidų, jungiančių tūkstančius tonų milžiniškų kompiuterių procesorių. Čia darbavosi 1134 darbuotojai, valdantys 15 milijardų dolerių biudžetą ir prižiūrintys dvylikos po visą šalį išdėstytų padalinių veiklą.

Nepaisant vėlyvo meto, Gabrielė nemažą nenustebo išvydusi vestibulyje linksmi šurmuliuojančią minią žurnalistų ir NASA darbuotojų. Gabrielė nuskubėjo į vidų. Virš durų, tarsi virš įėjimo į kokį muziejų, kabojo garsių skrydžių kapsulių ir palydovų maketai. Televizininkai, lipdami vieni kitiems per galvas, grūdosi ant tviskančių marmuro grindų, apspisdami į vidų plūstančius išsišiepusius NASA darbuotojus.

Gabrielė apmetė žvilgsniu minią, tačiau Kriso Harperio nesimatė. Prieangyje besibūriuojantys žmonės ant kaklų buvo pasikabinę arba žurnalistų leidimus, arba NASA darbuotojų pažymėjimus su nuotrauka. Gabrielė

prisistatė tuščiomis rankomis. Pastebėjusi vieną jauną moterį su NASA pažymėjimu, pripuolė prie jos.

— Sveika. Gal žinote, kur Krisas Harperis?

Moteris atidžiai nužvelgė Gabrielę, tarsi ši būtų jai kažkur matyta, tik negalėtų prisiminti kur.

— Jis ką tik buvo čia kažkur netoliese. Ko gero, bus užlipęs į viršų. Lyg ir esu kažkur jus mačiusi.

— Greičiausiai apsirikote, — tarė Gabrielė, nusigręždama į šoną. — Kaip galima patekti į viršų?

— Jūs čia dirbate?

— Ne.

— Tada jums ten nevalia.

— A. Gal galėčiau su juo susisiekti telefonu...

— Luktelėkite, — staiga piktokai šūktelėjo moteris. — Pažinau jus. Mačiau per televiziją greta senatoriaus Sikstono. Negaliu patikėti, kad jūs drįsote...

Gabrielė skubiai nėrė į šalį ir įsimaišė į minią. Už nugaros girdėjo moterį pikta šūkaujant kitiems, ką ji čia sutikusi.

Nuostabu. Vos įžengiu pro duris, ir mane jau medžioja.

Gabrielė nunarinusi galvą nuskubėjo į kitą vestibulio galą. Ten ant sienos kabėjo kabinetų sąrašas. Ji permetė jį akimis, dairydama si Kriso Harperio. Bergždžia. Prie kabinetų pavardės nebuvo surašytos. Tik skyriai, poskyriai.

Gal ieškoti ŽSS? pamanė ji, naršydama akimis skyrių pavadinimus. Ničnieko. Ji taip ir stovėjo, nedrįsdama atsigręžti ir bijodama išvysti jos link sugniaužtais kumščiais žengiantį NASA būrį. Labiausiai panašus į jos ieškomą kabinetą buvo įsikūręs penktajame aukšte:

Nė negrižtelėdama per petį, Gabrielė patraukė prie nišos, kur buvo įtaisyti liftai ir švirksťe fontanėlis. Pasiekusi juos, ėmė dairytis iškvietimo mygtukų, tačiau vietoje jų buvo tik įpjovos. *Velniai rautų.* Į liftus be darbuotojo pažymėjimo nepateksi.

Prie liftų paknopstomis pripuolė gyvai klegančių vyrų pulkelis su NASA darbuotojų pažymėjimais ant kaklų. Gabrielė skubiai pasilenkė prie fontano, vogčiomis stebėdama juos per petį. Vyras strazdanų nubertu veidu įstatė savo pažymėjimą į įpjovą, ir lifto durys prasivėrė. Jis juokėsi ir tarsi negalėdamas patikėti purtė galvą.

— Vyrukai iš SETI, ko gero, dabar graužia sau nagus! — tarė jis, kai jie visi sugužėjo į liftą. — Jų lėkščių signalai jau dvidešimtį metų bergždžiai raižo visus mūsų visatos kampelius, o apčiuopiamas įrodymas sau ramiausiai gulėjo palaidotas po ledu jiems po nosimi!

Lifto durys užsivėrė, ir vyriškiai dingo.

Gabrielė atsitiesė, persibraukė lūpas, sukdamą galvą, ko griebtis. Apsidairė, ar kur neišvys vidinio telefono. Nematyti. Dingtelėjo mintis nukniaukti kieno nors pažymėjimą, tačiau tučtuojau sumetė, kad tai neišdegs. Būtina tučtuojau kažko imtis, jai nevalia gaišti nė sekundės. Akies kraštelio pastebėjo per minią drauge su NASA apsaugininku žingsniuojančią ją pažinusią moterį.

Iš už kampo išniro išsipustęs plikas vyras ir sparčiu žingsniu prišoko prie lifto. Gabrielė vėl palinko prie fontano. Vyras, regis, jos nė nepastebėjo. Gabrielė patyliukais stebėjo, kaip jis įstato savo pažymėjimą į įpjovą. Prasivėrė gretimos lifto durys, ir vyras žengė vidun.

Kas bus, tas, staiga pasiryžusi pamanė Gabrielė.

Lifto durims jau beveik užsivėrus, Gabrielė metėsi jų link ir suskubo įkišti ranką. Durys atšoko atgal, ir ji, nutaisiusi švytintį veidą, įpuolė vidun.

— Koks šurmulys, — išpyškino sutrikusiam plikiui. — Dievulėliau. Kaip per atlaidus!

Vyras suraukęs kaktą pažvelgė į ją.

— Vyrukai iš SETI, ko gero, dabar graužia sau nagus! — tarė Gabrielė. — Jų lėkščių signalai jau dvidešimtį metų bergždžiai raižo visus mūsų visatos kampelius, o apčiuopiamas įrodymas sau ramiausiai gulėjo palaidotas po ledu jiems po nosimi!

Vyras atrodė sutrikęs.

— Na... Taip, be abejo...

Jis dirstelėjo jai į kaklą, ko gero, sunerimęs, jog ji be darbuotojo pažymėjimo.

— Sakykite, ar jūs...

— Penktas aukštas. Taip skubėjau, kad veikiausiai pamiršau užsivilkti ir apatinius!

Ji nusijuokė vogčiomis užmesdama akį į vyro darbuotojo pažymėjimą: *Džeimsas Teisenas, finansų tarnyba.*

— Jūs čia dirbate? — nepatogiai jausdamasis pasiteiravo vyras. — Panele?..

Gabrielė net išsižiojo apsimesdama įsižeidusi.

— Džimai! Neužgauliok! Moteriai nėra nieko skaudesnio nei būti pamirštai!

Sutrikęs vyriškis raustelėjo ir persibraukė ranka plikę.

— Dovanokite. Visas tas sąmyšis, pati suprantate. Išties, jūs man labai matyta. Kokiam skyriuje dirbate?

Velniai. Gabrielė nė nemirktelėjusi nusišypsojo ir išpyškino:

— Žemės stebėjimo tarnyboje.

Vyras mostelėjo ranka į nuspaustą penktojo aukšto mygtuką.

— Tą jau supratau. Turiu galvoje, kokiam padalinyje?

Gabrielės širdis ėmė pašėlusiai plakti. Jai į galvą atėjo tik vienas pavadinimas.

— ŽSS.

Vyras nustebo.

— Iš tikrųjų? Regis, puikiai pažįstu visus daktaro Harperio žmones.

Ji, vaizduodama sumišusią, linktelėjo.

— Krisas laiko mane kiek nuošaly. Aš ta žioplė programuotoja, įvėlusi klaidą į kompiuterių

programą.

Dabar iš nuostabos jau išsižiojo plikis.

— Jūs?

Gabrielė liūdnai pakinkavo galva.

— Kelias savaites negalėjau užmigti.

— Tačiau visą kaltę prisiėmė daktaras Harperis!

— Taip. Krisas jau toks. Guodžia bent tai, kad jam pavyko ištaisyti tą nelemtą klaidą. O šio vakaro žinia apie meteoritą mane tiesiog pribloškė!

Liftas sustojo penktame aukšte. Gabrielė iššoko lauk.

— Smagu buvo pasimatyti, Džimai. Perduok sveikinimus finansų tarnybai!

— Būtinai, — užsiveriant durims, išlemeno vyras. — Malonu buvo susitikti.

84

Zachas Hernis, kaip ir daugelis prezidentų, paprastai miegodavo vos keturias ar penkias valandas per parą. Tačiau pastarosiomis savaitėmis bluostą pavykdavo sudėti dar trumpiau. To vakaro jauduliui pamažu imant atslūgti, Hernis pajuto, kaip jo kūną ima kaustyti snaudulys.

Jis, drauge su administracijos vyresnybe įsitaisęs Ruzvelto menėje, gurkšnojo šampaną ir stebėjo nesibaigiantį spaudos konferencijos kartojimą, ištraukas iš Tolando dokumentinio filmo ir apžvalgininkų komentarus.

Dabar ekrane savo mikrofoną susijaudinusi gniaužė žurnalistė, stovinti prie Baltųjų rūmų.

— Be kvapą užimančių naujų žmogaus kilmės išvalgų, — ėmė berti žodžius ji, — šis NASA atradimas čia, Vašingtone, turės ir sukrečiamų politinių padarinių. Meteoritas su fosilijomis aptiktas pačiu palankiausiu kovojančiam dėl rinkėjų balsų prezidentui metu. — Ir rimtai pridūrė: — Ir pačiu nepalankiausiu senatoriui Sikstonui.

Po šių jos žodžių ekrane buvo paleistas garsiųjų tos dienos CNN debatų įrašas.

— Manau, po trisdešimt penkerių nesėkmingų paieškų metų nekyla nė menkiausių abejonų, jog tai tuščias laiko švaistymas.

— O kas, jeigu jūs klystate? Sikstonas užvertė akis į viršų.

— Dėl Dievo meilės, panele Tenč, jeigu pasirodytų, jog buvau neteisis, pasižadu suvalgyti savo skrybėlę.

Susirinkusieji Ruzvelto menėje pratrūko kvatotis. Atidesniam žiūrovui būtų kritęs į akį tiesmukas senatoriaus stūmimas į kampą, tačiau niekas neatkreipė į tai dėmesio, kadangi rodėsi, jog pasipūtęs, savimi pasitikintis senatorius gavo ko nusipelnęs.

Prezidentas apsidairė po menę žvalgydamasis Tenč. Ji po spaudos konferencijos dingo kaip į vandenį. *Keista, pamanė jis. Juk ji turėtų džiaugtis ne mažiau nei aš.*

Žurnalistė toliau tarškėjo apie Baltųjų rūmų šuolį į viršų ir klaikų senatoriaus Sikstono smukimą žemyn.

Kiek daug visko gali nutikti per vieną dieną, pamanė prezidentas. Politikoje pasaulis akimoku apsiverčia aukštyn kojomis.

Jis nė nenutuokė, jog išaušus rytui jis pats galės dar kartą savo kailiu patirti, kokie teisingi šie žodžiai.

85

Pasak Tenč, *su Pikeringu turėsime vargo.*

Direktorius Ekstriomas, sunerimęs dėl šios žinios, nė nepastebėjo, kaip audra anapus kupolo dar labiau įsisiautėjo. Vėjas dabar jau vilku kaukė tarp lynų, ir jo darbuotojai, užuot ėję miegoti, šnekučiuodamiesi neramiai vaikštinėjo aplinkui. Ekstriomo galvoje mintys skriejo tokiu pat pašėlusiu

sūkurium, sukdamosi apie kažkur toli, Vašingtone, kylančius juodus audros debesis. Per pastarąsias kelias valandas, vis labiau kvaršindamos jam galvą, bėdos pylėsi kaip iš gausybės rago.

Tačiau šioji buvo rimtesnė nei visos kitos sudėtos į krūvą.

Su Pikeringu turėsime vargo.

Ekstriomas negalėjo įsivaizduoti gudresnio priešininko už Viljamą Pikeringą. Pikeringas jau metų metus puola jį patį ir NASA, reikšdamas susirūpinimą duomenų nutekėjimu, lobizmu, išlupant sau gardesnę kashnį, ir bado pirštu į vis gausėjančias NASA nesėkmes.

Ekstriomas nutuokė, jog Pikeringo nepasitikėjimo NASA šaknys siekia kur kas giliau nei neseniai aikštelėje sprogusi NASA raketa, kuri paleido dūmais milijardą kainavusį NST palydovą SIGINT, arba slaptų duomenų nutekėjimas iš NASA, arba kovos, verbuojant svarbiausius aviacinio kosminio personalo atstovus. Pikeringas griežė dantį ant NASA dėl nesiliaujančių nesėkmių.

NASA erdvėlaivio X-33, turėjusio pakeisti „šatlą“, kūrimas vėlavo jau penkerius metus, ir todėl senų NST palydovų priežiūra bei naujų paleidimas nuėjo šuniui ant uodegos. Neseniai Pikeringo pasipiktinimas virto pačiu tikriausiu įniršiu, nes paaiškėjo, jog NASA galiausiai nutraukė šį projektą su 900 milijonų dolerių nuostoliais.

Ekstriomas pasiekė savo kabinetą, atitraukęs durų uždangalą, įžengė į vidų, klestelėjo už stalo ir susiėmė rankomis galvą. Žūtbut reikia kažko imtis. Taip viltingai išaušusi diena vis grėsmingiau niaukėsi. Jis ėmė spėlioti, kokių žygių galėtų imtis Pikeringas. Toks galvotas žmogus kaip jis, be jokios abejonės, *suvokia* šito NASA atradimo svarbą. Turėtų užgniaužti praeities nuoskaudas. Suvokti, kokią nepataisomą žalą padarytų apjuodindamas šią šlovės akimirką.

Kaip jis pasielgs? Užmerks akis ar privers NASA išsėbėti šią košę?

Ekstriomas suraukė kaktą, nė neabejodamas Pikeringo pasirinkimu.

Galų gale juk Pikeringas turi kur kas rimtesnį sąskaitų su NASA... Senų žmogiškų nuoskaudų, siekiančių kur kas giliau nei politikos sūkurių.

86

Rachelė tylomis sėdėjo paskendusį savo mintyse, lėktuvui lekiant į pietus palei Šv. Lorenzo srovę, tekančią prie Kanados krantų. Tolandas su Korkiu, įsitaise greta, apie kažką šnekėjosi tarpusavyje. Nepaisant gausybės požymių, liudijančių, jog meteoritas nepadirbtas, Korkio prisipažinimas, esą nikelio nuošimtis „truputį viršijo anksčiau laikytu vidutiniu lygi“, dar labiau pakurstė Rachelės įtarimus. Vogčiomis meteoritą ledyne slėptų tik rezgantis puikiai pridengtą apgaulę.

Tačiau kol kas visi tyrimų duomenys byloja jo tikrumo naudai. Rachelė atitraukė akis nuo lango ir įsistebeilijo į rankoje laikomą uolienos plokštelę. Joje žvilgėjo mažulytės chondros. Tolandas su Korkiu jau kuris laikas jas aptarinėjo, ir Rachelės ausis užgulė mokslinių terminų liūtis: ekvilibruoto alavo nuošimtis, metapastovios stiklo matricos ir metamorfinė rehomogenizacija. Nepaisant šios visos abrakadabros, mintis buvo aiški kaip ant delno: jiedu vienbalsiai sutarė, jog chondros *neabejotinai* tikros. Jų neįmanoma padirbti.

Rachelė pasukiojo plokštelę rankoje, pirštu braukdama per briauną, padengtą apanglėjusiu luobu. Jis atrodė visiškai naujas, — tikrai nepanašus į trijų šimtų metų senumo darinį, — tačiau Korkis šį reiškinį paaiškino tuo, jog meteoritas, palaidotas lede, nebuvo veikiamas atmosferos erozijos. Tai rodėsi visiškai įtikima. Rachelei teko per televiziją stebėti iš ledo išdaužomus keturių tūkstančių metų senumo palaikus, kurių oda buvo sveikut sveikutėlė.

Jai apžiūrinėjant apanglėjusį luobą, į galvą šovė netikėta mintis, jog jie kai ką bus išleidę iš akių. Rachelė svarstė, ar jai tai iškrito iš galvos, ar kažkas paprasčiausiai pamiršo tą pasakyti.

Ji staigiai grįžtelėjo į Korkį.

— Ar buvo nustatytas apanglėjusio luobo amžius?

Korkis suglumęs pažvelgė į ją.

— Ką?

— Ar buvo nustatytas apanglėjimo amžius? Kitaip tariant, ar išties apanglėjimo amžius sutampa su Jungersolio meteorito kryčiu?

— Deja, — atsiliepė Korkis. — To neįmanoma patikrinti. Oksidacija pakeičia visus izotopus.

Be to, radioizotopų skilimo periodas pernelyg ilgas, kad būtų galima išmatuoti senesnius nei penkių šimtų metų reiškinius.

Rachelė vėl susimąstė supratusi, kodėl tarp kitų duomenų nebuvo apanglėjimo amžiaus.

— Vadinasi, niekas negalėtų guldyti galvos, jog ši uola apdegė ne viduramžiais arba praeitą savaitę?

Tolandas tyliai nusijuokė.

— Mokslas nėra visagalis.

Rachelė ėmė svarstyti balsu:

— Apanglėjęs luobas yra ne kas kita kaip smarkus apdegimas. Vadinasi, galime daryti prielaidą, jog jis per pastarąjį pusšimtį metų galėjo rasti bet kada ir įvairiausiais būdais.

— Neįmanoma, — atrėmė Korkis. — Apanglėjęs įvairiausiais būdais? Ne. Tik *vienu* būdu. Įsirežęs į atmosferą.

— Ir ne kitaip? O gal aukštakrosnėje?

— Aukštakrosnėje? — nusistebėjo Korkis. — Šie uolienos pavyzdžiai buvo ištirti elektroniniu mikroskopu. Netgi pačioje pažangiausioje aukštakrosnėje ant uolos būtų likę kuro — atominio, cheminio, biologinio — pėdsakų. Tai neįmanoma. Kaip kitaip paaiškinti, iš kur atsirado tie dryželiai nuo trinties į atmosferą? Tokių aukštakrosnėje nieku gyvu nepadirbtum.

Rachelei visiškai buvo iškritę iš galvos tie dryželiai ant meteorito šonų. Lyg ir viskas byloja uolą ištis nukritus iš dangaus.

— Gal tai vulkaninė uola? — spėjo ji. — Išsiveržus ugnikalniui, išsviesta į padanges?

Korkis papurtė galvą.

— Apanglėjimas visiškai kitokios sudėties.

Rachelė pažvelgė į Tolandą. Okeanografas palinksėjo:

— Galiu tik patvirtinti, nes teko ne kartą susidurti su vulkanais — tiek iškilusiais virš jūros, tiek povandeniniais. Korkio teisybė. Vulkano išsiviežiamose uolose esama įvairiausių toksinų — anglies dioksido, sieros dioksido, vandenilio sulfido, vandenilio chlorido, — kuriuos, be jokios abejonės, būtume pastebėję pro elektroninį mikroskopą. Turime pripažinti, jog tas apanglėjęs luobas yra švaraus apdegimo atmosferoje padarinys.

Rachelė atsiduso ir vėl pažvelgė pro langą. *Švaraus apdegimo*. Kažkodėl tie žodžiai jai įstrigo. Ji vėl atsigrėžė į Tolandą.

— Ką reiškia švarus apdegimas?

Jis patraukė pečiais.

— Na, po elektroniniu mikroskopu nematyti jokių kokio nors kuro pėdsakų, iš kurių galėtume daryti išvadą, jog kaitrą sukėlė ne kinetinė energija ir trintis, o cheminiai ar atominiai junginiai.

— Jeigu nebuvo jokių kuro pėdsakų, tai ką aptikote? Kokia apanglėjusio luobo sudėtis?

— Aptikome, — tarė Korkis, — ką ir *tikėjomės* aptikti. Vien atmosferos dėmenys. Azotas, deguonis, vandenilis. Nei degiųjų medžiagų. Nei sierų. Nei vulkaninių rūgščių. Nieko netikėto. Tie patys dėmenys, kuriuos aptinkame visuose meteorituose, įsirežusiuose į atmosferą.

Rachelė susimąsčiusi atsilosė savo krėslė. Korkis, palinkęs į priekį, pažvelgė į ją.

— Tik nereikia naujos teorijos, jog NASA, čiupusi kokią uolą su fosilijomis, įvertė ją į erdvėlaivį ir po to paleido kristi žemyn, vildamiesi, jog niekas nepastebės lekiančio ugnies kamuolio, smūgio išmušto kraterio arba sprogimo.

Rachelei tai nebuvo šovę į galvą, tačiau prielaida ganėtinai įdomi. Nelabai tikėtina, tačiau vis dėlto. Jos mintys sukosi kur kas arčiau Žemės. *Vien atmosferos dėmenys. Švarus degimas. Dryželiai nuo trinties į atmosferą*. Jos galvoje blykstelėjo ir pamažu ėmė ryškėti mintis.

— Ar tie atmosferos dėmenų nuošimčiai buvo visiškai tokie patys kaip ir kitų meteoritų?

Korkį, regis, toks klausimas šiek tiek sutrikdė.

— Kodėl tau tai parūpo?

Rachelė išvydo Korkio veide dvejonę, ir jos širdis suplakė smarkiau.

— Nevisiškai tokie patys?

— Tai galima moksliškai paaiškinti.
 Rachelės širdis dabar jau pašėlusiai daužėsi.
 — Gal kurio nors *vieno* dėmens nuošimtis buvo ypač didelis?
 Tolandas su Korkiu neramiai susižvalgė.
 — Taip, — tarė Korkis, — tačiau...
 — Jonizuoto vandenilio?
 Astrofiziko akys išsiplėtė kaip lėkštės.
 — Iš kur tu žinai?!
 Tolandas taip pat atrodė priblokštas. Rachelė nužvelgė juodu.
 — Kodėl man apie tai neužsiminėte?
 — Kadangi tai galima moksliškai paaiškinti, — pakartojo Korkis.
 — Klausau ištempusi ausis, — tarė Rachelė.
 — Jonizuoto vandenilio buvo daugiau todėl, — ėmė aiškinti Korkis, — kadangi meteoritas krito į Šiaurės speigratį, kurio atmosferoje dėl Žemės magnetinio lauko poveikio jonizuoto vandenilio kur kas daugiau.
 Rachelė suraukė kaklą.
 — Deja, tačiau esama ir kito paaiškinimo.

87

Penktasis NASA rūmų aukštas nebuvo toks prašmatnus kaip vestibulis — ilgi tušti koridoriai su priešpriešiais abiejose pusėse išdėstytomis durimis. Koridoriuje nesimatė nė gyvos dvasios. Ant sienų kabojo lentelės su rodyklėmis.

← LANDSAT 7
 TERRA →
 ← ACRIMSAT
 ← JASON 1
 AQUA →
 ŽSS →

Gabrielė patraukė ŽSS rodyklių kryptimis. Išvinguriavusi ilgą koridorių labirintu, galiausiai priėjo masyvias plieno duris. Ant jų švietė užrašas:

ŽEMĖS STEBĖJIMO SISTEMA (ŽSS)
 Skyriaus vadovas Krisas Harperis

Durys buvo užrakintos, jas galėjai atidaryti tik turėdamas darbuotojo pažymėjimą ir surinkęs apsaugos kodą. Gabrielė prikišo prie jų ausį. Akimirka jai pasirodė, jog išgirdo anapus sklindančius balsus. kažko besiginčijančius. O gal tik šiaip įsikarščiavusius. Ji paskubomis ėmė svarstyti, ar jai paprasčiausiai nepasibeldus į duris, kad ją kas įsileistų. Tačiau sumetė, jog taip gali sužlugti jos planas pasikalbėti su Harperiu akis į akį. Ji apsidairė kito įėjimo, tačiau veltui. Greta durų buvo valytojos kambarėlis, ir Gabrielė kyštelėjo galvą į blausiai apšviestą patalpėlę, vildamasi ten užtikti raktų ryšulį ar kortelę. Ničnieko. Tik šepečiai ir šluotos.

Sugrįžusi prie durų, ji vėl pridėjusi ausį ėmė klausytis. Šįkart jau visiškai aiškiai išgirdo vis garsiau skambančius balsus ir artėjančius kažkieno žingsnius. Iš kitos pusės nuspausta durų rankena smigtelėjo žemyn.

Gabrielė, plieno durims jau veriantis, nespėjo nė pasislėpti. Ji liuoktelėjo į šalį ir prisispaudė už durų, pro jas išgužint būreliui įsikarščiavusių vyrų. Jie kažką pasipiktinę kalbėjo.

— Koks velnias tą Harperį apsėdo? Maniau, jog jausis devintame danguje!

— Tokį vakarą, — pritarė kitas, būreliui žengiant pro pat Gabrielę, — jis nenori nieko matyti? Juk turėtų linksmintis iki žemės graibymo!

Vyrų būreliui praėjus, durys ėmė pamažu vertis atgal. Ji sulaikiusi kvapą laukė, kol tie dar labiau nutols. Ir tik tuomet, kai durys jau buvo beveik užsivėrusios, Gabrielė šoko prie jų ir paskutiniu

momentu sugriebė rankeną. Dar luktelėjo, kol vyrai, toliau karštai kažką šnekėdami, dings už kampo.

Tada krūtinėje pašėlusiai spurdančia širdimi ji išliuogė į prieblandoje skendinčią salę ir patyliukais uždarė paskui save duris. Pasijuto tarsi įžengusi į koledžo fizikos laboratoriją: kompiuteriai, darbo stalai, kalnai visokiausių įtaisų. Akims pripratus prie tamsos, Gabrielė išvydo aplinkui išsklaidytas šūsnis brėžinių ir įvairiausių popierių. Vienintelė švieselė skverbėsi pro durų kitoje salės pusėje apačią. Gabrielė ant pirštų galų pritykino prie jų. Durys buvo uždarytos, tačiau pro jų langelį buvo matyti prie kompiuterio sėdintis vyriškis. Ji akimoku pažino šį per daugelį NASA spaudos konferencijų matytą veidą. Lentelė prie durų skelbė:

Krisas Harperis ŽSS skyriaus vadovas

Dabar, kai jos tikslas jau buvo ranka pasiekiamas, Gabrielę staiga apėmė nerimas, ar jos sumanymas išdegs. Mintyse dar kartą sau priminė, jog Sikstonas buvo visiškai įsitikinęs, esą Krisas Harperis pūtė miglą į akis. Sikstonas dar pridūrė: *Mano likimas dabar tavo rankose*. Ko gero, ne vienas jis taip mano ir dabar viltingai tikisi, jog Gabrielė atskleis tiesą, idant jie galėtų smogti NASA atgal ir atsitiesti po triuškinamo šio vakaro smūgio. Po to, kaip ją šiandien mėgino užlaužti Tenč, Gabrielė trokšte troško jai atsilyginti.

Gabrielė kilstelėjo ranką belstis, tačiau susilaikė, mintyse išgirdusi nuaidint Jolandos balsą: *Jeigu Krisas Harperis visam pasauliui pūtė į akis miglą apie ŽSS, kodėl turėtų būti atviras tau?*

Iš baimės, mintyse tarė sau Gabrielė, savo kailiu patyrusi jos galią. Ji buvo kai ką iš anksto sumanusi. Pasitelks prisipažinimo išgavimo bauginimu taktiką, kurią stebėjo naudojant senatorių prieš savo politinius priešininkus. Gabrielė, būdama greta Sikstono, išmoko ne vieną smūgį žemiau juostos. Tačiau šįvakar ji buvo pasiryžusi griebtis bet kokių priemonių. Jeigu jai pavyktų priversti Krisą Harperį prisipažinti melavus, — visiškai nesvarbu, kokiomis priemonėmis, — Gabrielė senatoriui vėl įžiebtų viltį. Be to, senatorius buvo iš tų, kurie pajutę nors menkutį plyšelį manevrui sugebėdavo išsikapanoti iš pačios giliausios vilkduobės.

Gabrielė rengėsi užspeisti Harperį į kampą pasitelkusi taktiką, Sikstono vadinamą „apšaudymu“ — Romos imperijos laikais naudotą įtariamų nusikaltėlių tardymo būdą. Jis buvo visiškai paprastutis: mesteli teiginį, kurio prisipažinimą stengiesi iškvosti.

Paskui tēški ką nors dar baisesnio.

Tuomet tardomasis turėdavo pasirinkti vieną iš dviejų blogybių, kitaip tariant, teisingąjį teiginį.

Toks vaidinimas reikalavo begalinio šaltakraujiškumo, todėl Gabrielė giliai įkvėpė ir iškvėpė, mintyse pasikartoję scenarijų ir tvirtai pasibeldė į duris.

— Sakiau, kad neturiu laiko! — pasigirdo Harperio balsas pažįstamu anglišku akcentu.

Ji dar kartą pasibeldė. Šįkart jau garsiau.

— Sakiau, kad neisiu!

Gabrielė ėmė daužyti duris kumščiu. Krisas Harperis prišokęs atplėšė duris.

— Velniai rautų, gal tu... — jis nutilo viduryje sakinio, visiškai nesitikėjęs išvysti priešais save Gabrielės.

— Daktare Harperi, — prabilo ji kaip įmanydama kiekiau.

— Kaip jūs čia patekote?

Gabrielės veide nekrustelėjo nė raumenėlis.

— Pažįstate mane?

— Be abejo. Jūsų viršininkas jau ištisus mėnesius išsijuosęs pliekia mano darbą. Kaip jūs čia patekote?

— Mane siuntė senatorius Sikstonas.

Harperis pro Gabrielės petį apsidairė po laboratoriją.

— Kur mūsiškis palydovas?

— Nesukite dėl to galvos. Senatorius įtakingas žmogus.

— Net ir šiame pastate? — suabejojo Harperis.

— Jūs elgėtės negarbingai, daktare Harperi. Deja, senatorius buvo priverstas inicijuoti senato komisiją jūsų melams atskleisti.

Harperis išbalo.

— Ką jūs čia tauškiate?

— Tokiam galvotam žmogui kaip jūs netinka apsimetinėti kvailėliu, daktare Harperi. Jūs prisivirėte košės, ir senatorius atsiuntė mane su tam tikru pasiūlymu. Šįvakar senatoriui buvo smogta tiesiai į paširdžius. Jis jau neturi kur trauktis, todėl jeigu skęs, tai drauge nusitemps ir jus.

— Kokius niekus čia paistote?

Gabrielė įkvėpė visa krūtine ir toliau tęsė savo vaidinimą.

— Spaudos konferencijoje melavote, jog sutvarkėte ŽSS kompiuterių programinę įrangą. Mums tai puikiai žinoma. Ir ne tik senatoriui. Tačiau aš čia atvykau ne dėl to.

Gabrielė metė ant stalo savo švietalą.

— Senatorius jau dabar galėtų jus už tai prikirpti, tačiau jam iš to nebūtų jokios naudos. Jam reikia kokio stambesnio laimikio. Manysčiau, supratote užuominą.

— Ne, aš...

— Senatoriaus pasiūlymas toks. Jis nekels į viešumą jūsų melų, jeigu išduosite to NASA pareigūno, su kuriuo grobstote lėšas, pavardę.

Kriso Harperio akyse šmėkstelėjo pasipiktinimas.

— Ką? Aš nieko negrobstau!

— Gerai pasvarstykite prieš kalbėdamas, sere. Senatoriaus komisijos rankose jau šūsniš tai patvirtinančių dokumentų. Nejaugi išties manėte, kad praspūsime ir nė šuo nesulos? Klastodami ŽSS dokumentus ir pervesdami NASA lėšas į privačias sąskaitas? Dėl melagysčių ir grobstymo galite atsidurti už grotų, daktare Harperi.

— To tikrai nedariau!

— Tvirtinate, jog tasyk nemelavote apie ŽSS?

— Ne, tik galvą guldau, jog negrobsčiau pinigų!

— Vadinasi, pripažįstate, jog melavote apie ŽSS.

Harperis žvelgė į ją netekęs žado.

— Tačiau nenukrypkime į šalį, — tarė Gabrielė, numojusi ranka. — Senatoriaus Sikstono jūsų melagystės nėra nedomina. Ne pirmas kartas. Jūs aptikote meteoritą, ir koks skirtumas, kaip išigudrinote tai padaryti. Sikstonas sutelkęs savo dėmesį į lėšų grobstymą. Ir siekia pakišti koją kokiam aukštam NASA šului. Tik nurodykite savo sėbrą, ir apie jus nė šuo nesulos. Galite paprasčiausiai pasakyti savo bendrininko pavardę, ir viskas liks paslapyje, arba senatorius užvirs bjaurią košę ir paskelbs apie kompiuterinę įrangą ir jūsų pūstas visiems į akis miglas.

— Jūs meluojate. Pas mus nėra jokių grobstymų.

— Jūs puikiai gebate apsimesti, daktare Harperi. Varčiau komisijos surinktus dokumentus. Visuose juose mirgėte mirga jūsų pavardė.

— Prisiekiu, jog ničnieko nežinau apie jokių grobstymą!

Gabrielė, dėdamasi nusivylusi, atsiduso.

— Akimirka įsivaizduokite save mano vietoje, daktare Harperi. Viena iš dviejų. Arba jūs sakote tiesą, arba kažkoks jūsiškis šulas pakišo jus kaip atpirkimo ožį.

Harperis po šių žodžių susimąstė. Gabrielė dirstelėjo į laikrodį.

— Senatorius jums duoda valandą apsispręsti. Jūs galite išgelbėti save, nurodydamas NASA pareigūno, su kuriuo grobstėte mokesčių mokėtojų pinigus, pavardę. Sikstonui jūs nėra nerūpita. Jam reikia stambesnio laimikio. Rodos, tas kitas asmuo bus įtakingas NASA švietalas, jis arba jį išigudrino popierius suklastoti taip, kad juose šmėkščioja tik jūsų pavardė.

Harperis pakratė galvą.

— Skiedžiate.

— Jūs pasirengęs tai patvirtinti ir teisme?

— Be abejo. Kategoriškai viską neigiu.

— Netgi prisiekęs? — Gabrielė su pasibjaurėjimu pasipurtė. — Ko gero, taip pat dievagositės sakęs gryniausią tiesą apie sutvarkytus ŽSS programinės įrangos nesklandumus? — Gabrielės širdis,

jai įrėmus savo žvilgsnį vyriškiui tiesiai į akis, pašėlusiai daužėsi. — Patariu gerai pagalvoti, daktare Harperi. Amerikos kalėjimai — ne poilsinės.

Harperis atrėmė jos žvilgsnį, ir Gabrielė viltingai laukė, jog jis pasiduos. Akimirką jai pasirodė, kad vyriškio akyse šmėkštelėjo pasidavimo šešėlis, tačiau kai jis prabilo, balsas suskambėjo it plienas.

— Panele Ešė, — pareiškė jis išsiūčiu degančiomis akimis, — jūs rašote šakėmis ant vandens. Mudu abu puikiai žinome, jog NASA nevyksta jokie grobstymai. Tai jūs melagė, o ne aš.

Gabrielė įsitempė kaip styga. Piktas vyriškio žvilgsnis ją gręžte gręžė. Knietėjo apsisukti ir sprukti į šalį. *Maneisi užspausianti į kampa raketų asą?* Tačiau ji nė nesirengė pasiduoti.

— Galiu pasakyti tik tiek, — kuo ramiausiai tarė Gabrielė, — kad man buvo parodyti dokumentai, bylojantys, jog judu su savo bendru grobstote NASA lėšas. Senatorius paprašė mane šįvakar atvykti pas jus ir pasiūlyti jums išduoti savo sėbrą arba pačiam stoti prieš teisimą. Ką gi, pranešiu senatoriui, jog jūs esate linkęs aiškintis su teisėju. Galėsite jam pasakoti tą patį, ką ir man — jog negrobstėte lėšų ir sakėte gryniausią tiesą apie ŽSS kompiuterius. — Ji kreivai šyptelėjo. — Tačiau, prisimindama prakaituotą jūsų kaktą ir besipinantį liežuvį per tą spaudos konferenciją prieš dvi savaites, nuoširdžiai tuo abejoju.

Gabrielė apsisuko ir nukaukšėjo per laboratoriją. Jos galvoje šmėkštelėjo mintis, jog greičiau jai pačiai, o ne Harperiui gali tekti apsilankyti kalėjime.

Ji ryžtingai drožė tolyn, laukdama, kad Harperis šūktelės jai pavymui. Tyla. Ji atidarė plieno duris ir patraukė koridoriumi, slapčia vildamasi, kad prie lifto čia bus paprastas mygtukas, o ne įpjova darbuotojo pažymėjimui. Nieko neišdegė. Nepaisant visų jos pastangų, Harperis neužkibo. *Gal per tą konferenciją jis išties sakė tiesą*, dingtelėjo Gabrielei mintis.

Koridoriuje sudundėjo atidaromos plieno durys.

— Panele Ešė, — jai už nugaros pasigirdo Harperio balsas. — Prisiekiu, nieknieko nežinau apie jokių grobstymus. Aš padorus žmogus!

Gabrielė apmirė. Tačiau toliau ryžtingai kulniavo tolyn. Tik gūžtelėjo pečiais ir šūktelėjo per petį:

— Tačiau melavote per tą spaudos konferenciją.

Jokio atsako. Gabrielė žingsniavo tolyn.

— Palaukite! — riktelėjo Harperis.

Jis išbalęs kaip drobė paknopstomis pripuolė prie jos.

— Ko gero, numanau, kas pakišo mane dėl to grobstymo, — pašnibždomis tarė jis.

Gabrielė sustojo it įbesta, galvodama, kad jai bus pasigirdę. Ji, stengdamasi neišduoti jaudulio, lėtai atsigręžė.

— Manote, patikėsiu, jog jus pakišo? Harperis atsiduso.

— Prisiekiu, jog nieko nežinau apie jokių grobstymus. Tačiau jeigu esama įrodymų prieš mane...

— Kalnai.

Harperis dar kartą atsiduso.

— Vadinasi, jie suklastoti. Kad prireikus mane būtų galima sukompromituoti. Tai gali būti tik vieno žmogaus darbas.

— Kieno?

Harperis pažvelgė jai tiesiai į akis.

— Lorensas Ekstriomas manęs negali pakęsti.

Gabrielė negalėjo patikėti savo ausimis.

— NASA direktorius?

Harperis niauriai linktelėjo.

— Jis mane ir privertė paskleisti tas melagingas žinias.

Skystu metanu varomas lėktuvas „Aurora“ netgi ne visu pajėgumu Delta būrį lakdino triskart greičiau už garsą — per tris tūkstančius kilometrų per valandą. Lėktuvo uodegoje be paliovos tarsi koks ritualinis būgnas tvinkčiojo detonuojamųjų bangų varikliai. Vandenyne po jais, keliamas „Auroros“ sukuriama beorės erdvės maišo, tiško ilgas penkių metrų aukščio vandens purslų dryžis.

„Blackbird SR-71“ *jau praeitis*, šmėstelėjo mintis Delta Pirmo galvoje.

„Aurora“ buvo vienas tų slaptų skraidomųjų aparatų, kurie turėjo būti išlaikyti visiškai paslapyje, tačiau visi apie jį buvo girdėję. Netgi *Discovery* kanalas parodė laidą apie „Aurorą“ ir jos bandomuosius skrydžius virš Nevados dykumos. Galima tik spėlioti, ar žmonės atkreipė į jį dėmesį dėl to ritmiško dundesio, tąkart girdėto net Los Andžele, ar jį netyčia bus užmatęs koks Šiaurės jūros naftos platformos darbininkas, ar paslaptis iškilo į viešumą po žioplos kažkieno klaidos „Aurorą“ įtraukus į viešą Pentagono ataskaitą. Dabar tai jau visiškai nesvarbu. Pasklido žinia, jog JAV karinės oro pajėgos sukūrė lėktuvą, galintį skristi šešiskart greičiau už garsą.

Pagaminta *Lockheed* bendrovės, „Aurora“ panėšėjo į suplotą amerikietiško futbolo kamuolį. Trisdešimt trijų metrų ilgio, dviejų metrų pločio, it žvynais padengta kaitrai atspariomis plokštelėmis kaip kosminis erdvėlaivis. Žaibišku greičiu ją lakdino naujieji, iki tol dar niekur neregėti, detonuojamųjų bangų varikliai, deginantys skystą deguonį ir paliekantys už savęs danguje punktyrinį dryžį. Dėl šios priežasties lėktuvais buvo skraidoma tik naktį.

Todėl dabar Delta būrys virš vandenyno žaibu lėkė namo. Jie nesunkiai pasivys savo grobį. Nepraslinks nė valanda, ir Delta būrys, skriedamas tokiu greičiu, jau bus rytų pakrantėje ir dar turės geras dvi valandas pasirengti medžioklei. Svarstyta ir galimybė pasivijus numušti persekiojamą lėktuvą, tačiau jų vadas, regis, būgštavo, jog tai gali pastebėti koks radaras, be to, aptikus nuolaužas, neišvengiamai prasidėtų tyrimas. Jis nutarė verčiau jau leisti lėktuvui nekliudomam pasiekti oro uostą. Paaiškėjus, kur jie nusileis, Delta būrys jų ten patykos.

Dabar, „Aurorai“ skriejant virš Labradoro jūros plynės, siųstuvas ant Delta Pirmo riešo ėmė mirkčioti, pranešdamas apie skambutį šifruoto ryšio kanalu. Jis atsiliepė.

— Padėtis pasikeitė, — tarė robotiškas balsas. — Prieš Rachelei Sikston nusileidžiant, reikės susidoroti su dar vienu taikiniu.

Dar *vienu taikiniu*. Delta Pirmas slapčia to ir tikėjosi. Vadžios sprūsta jiems iš rankų. Vado laivą pramušė kitoje vietoje, ir todėl kuo skubiausiai reikėjo tai sutvarkyti. *Laivas neskęstų*, priminė sau mintyse Delta Pirmas, *jeigu būtume tinkamai pabaigę darbą Milno ledyne*. Jis puikiai žinojo kuopias savo paties privirtą jovalą.

— Įsitraukė ketvirtas veikėjas, — tarė vadas.

— Kas?

Vadas kiek patylėjo ir pranešė pavardę.

Vyrai lėktuve sutrikę susižvalgė. Tą žmogų jie puikiai pažinojo.

Nieko keista, jog vadas taip dvejoja! šmėstelėjo Delta Pirmo galvoje mintis. Nužudytųjų ir būsimų aukų skaičius sparčiai augo, nors operacija turėjo vykti „be aukų“. Laukdamas vado nurodymų, kaip ir kada jie privalo pašalinti naująją auką, jis nejučia įsitempė.

— Ant kortos pastatyta labai daug, — tarė vadas. — Klausykitės atidžiai. Antrąsyk nekartosiu.

Tuo metu G4 aukštai virš šiaurės Meino lėkė Vašingtono link. Maiklas Tolandas ir Korkis Marlintonas susikaupe klausėsi Rachelės Sikston dėstomos teorijos, kodėl apanglėjusiame meteorito luobe galėjo rasti neįprastai daug vandenilio jonų.

— NASA turi įsirengusi savo bandymų kompleksą, vadinamąjį *Plum Brook*, — pradėjo Rachelė, pati negalėdama patikėti, kad rengiasi apie tai papasakoti. Jai dar niekada nėra tekę be leidimo atskleisti slaptus duomenis, tačiau, turint galvoje aplinkybes, Tolandas su Korkiu privalo apie tai žinoti. — Iš tikrųjų *Plum Brook* yra naujausių NASA kuriamų variklių bandymų vieta. Prieš

dvejus metus teko rengti santrauką apie pažangiausią tada ten bandytą, vadinamąjį išplėsto ciklo, NASA variklį.

Korkis suabejojo:

— Išplėsto ciklo varikliai kol kas tik brėžiniuose. Negirdėjau, jog dabar kas nors būtų juos bandęs. Ko gero, iki to praslinks dar ne vienas dešimtmetis.

Rachelė papurtė galvą.

— Deja, Korki. NASA turi tokių pasigaminusi. Ir jau bando.

— Ką?

Korkis, regis, negalėjo tuo patikėti:

— Išplėsto ciklo varikliai varomi skystu deguonies ir vandenilio mišiniu, kuris kosmose užšaltų, todėl NASA reikalingi kaip šuniui penkta koja. Jie tvirtino nė nemėginsią jo gaminti, kol nesusidorosią su užšalanciais degalais.

— Jau susidorota. Jie atsisakė deguonies ir pasitelkė sutirštintą vandenilį, gaunamą jį pusiau užšaldžius. Tai labai galingas ir švarus kuras. Galimas daiktas, NASA jį panaudos ir savo skrydžiams į Marsą.

Korkis buvo priblokštas.

— Negali būti.

— Ir dar kaip gali, — atsiliepė Rachelė. — Rengiau santrauką apie tai prezidentui. Mano viršininkas tada nėrėsi iš kailio, kad NASA viešai neimtų girtis naujuoju tiršto vandenilio kuru.

— Kodėl?

— Šiaip, įvairiais sumetimais, — tarė Rachelė, nusprendusi, kad daugiau atskleisti paslapčių nebūtina.

Iš tiesų Pikeringas siekė išlaikyti tirštą vandenilį paslapyje dėl nedaug kam žinomo spartaus Kinijos skverbimosi į kosmosą. Kinija tada kaip tik kūrė savo raketų paleidimo platformas, kurias ketino nuomoti pageidaujantiems, tarp kurių ir daugybė JAV priešų. Tai kėlė milžinišką grėsmę JAV nacionaliniam saugumui. Ramino tik tai, jog, NST žiniomis, Kinija savo raketoms mėgino pritaikyti neįmanomą kuro modelį, ir Pikeringas visiškai nesirengė atverti jiems akių, mestelėdamas mintį apie NASA sukurtą tiršto vandenilio kurą.

— Taigi, — sutrikęs tarė Tolandas, — pasak tavęs, NASA turi švaraus degimo variklius, varomus grynu vandeniliu?

Rachelė linktelėjo.

— Skaičių pateikti negaliu, tačiau šio kuro degimo temperatūra keletą kartų didesnė nei bet kokio kito variklio. Tai vertė NASA gaminti ir įvairiausias patvaresnes medžiagas tūtomis. — Ji kiek patylėjo ir tęsė: — Didelė uola, paguldyta prie tokio variklio tūtos, tikrai apsviltų nuo pragarišku karščiu degančio vandenilio srovės. Ir susidarytų apanglėjęs luobas.

— Palauk! — šūktelėjo Korkis. — Mes vėl grįžtame prie spėlionių, jog meteoritas padirbtas?

Tačiau Tolandas iš karto atgijo.

— Tiesą sakant, tai visai įmanoma. Būtų tas pat, kaip paguldyti uolą po kylančiu erdvėlaiviu.

— Dieve švenčiausias, — sumurmėjo Korkis. — Skrendu lydimas puspročių.

— Korki, — kreipėsi į jį Tolandas. — Juk galima daryti prielaidą, kad uola, paguldyta po variklio išspjaunama kaitros srove, apdegtų taip pat, kaip ir įsirežusi į atmosferą? Susidarytų tokie patys apdegimo dryžiai ir besilydančios medžiagos nuotekos.

Korkis suniurnėjo:

— Gal.

— Ir Rachelės minėtas gryno vandenilio variklis nepaliktų jokių pėdsakų. Išskyrus vandenilį. Neįprastai didelį vandenilio jonų nuošimtį apanglėjusiam luobe.

Korkis sudejavo.

— Klausykit, jeigu išties esama tų išplėsto ciklo variklių, varomų tirštu vandeniliu, tuomet įmanoma. Tačiau tai vis tiek spėlionės.

— Kodėl taip manai? — pasiteiravo Tolandas. — Regis, apdeginti uolą nebūtų taip jau keblu.

Rachelė pritardama jam linktelėjo.

— Reikia tik išsikasti kokią 190 milijonų metų senumo uolą su fosilijomis. Pakišti ją po tirštu vandeniliu varomo variklio išmetama liepsna, o paskui palaidoti lede. Ir štai jums meteoritas.

— Kokiam pašaliečiui gal ir taip, — atsiliepė Korkis, — tačiau NASA mokslininkų taip lengvai neapmulkinsi! O kaip jus paaiškintumėte chondrų atsiradimą!?

Rachelė pamėgino prisiminti Korkio aiškinimą, kaip jos susidaro.

— Regis, chondros susidaro įkaitusiam kūnui staigiai atvėsus? Korkis atsiduso.

— Chondrų randasi atvirame kosmose išalusiai uolai staigiai įkaitus iki lydymosi temperatūros — maždaug 1550 laipsnių pagal Celsijų. Paskui uola taip pat staigiai vėl atvėsta ir skysčio maišeliai sukietėja į chondras.

Tolandas įsmeigė akis į savo bičiulį.

— Ir Žemėje to dirbtinai pakartoti neįmanoma?

— Jokiu būdu, — nukirto Korkis. — Tam reikia atominio reaktoriaus kaitros ir visiško nulio. Mūsų planetoje nesama tokių staigių temperatūros svyravimų.

Rachelė susimąstė.

— *Gamtoje* — ne. Korkis grįžtelėjo į ją.

— Ką nori tuo pasakyti?

— O kodėl nebūtų įmanoma tos kaitros ir speigo čia, Žemėje, sukurti dirbtinai? — pasiteiravo Rachelė. — Uolą galima iš pradžių pakišti po tiršto vandenilio variklio tūta, o paskui staiga atšaldyti labai žemų temperatūrų šaldiklyje.

Korkis, negalėdamas patikėti savo ausimis, spoksojo į ją.

— Dirbtinės chondros?

— Visiškai galimas daiktas.

— Neįmanoma, — atkirto Korkis, mostelėjęs meteorito bandiniu. — Jums iškrito iš galvos, kad nustatytas šių chondrų amžius — 190 milijonų metų.

Jis toliau išdidžiai tęsė:

— Kiek man žinoma, panele Sikston, prieš 190 milijonų metų tiršto vandenilio variklius ir labai žemų temperatūrų šaldiklius nebuvo nė kvapo.

Tačiau, nepaisant tų chondrų, pamanė Tolandas, atrodo nepajudinama tiesa teiginys eizėja. Jis jau keletą minučių buvo nugrimzdęs į apmąstymus, kuriuos skatino Rachelės išdėstytas apanglėjusio luobo susidarymo spėjimas. Šioji hipotezė, nors ir svaiginamai drąsi, privertė Tolandą palaužyti galvą. *Jeigu įmanoma paaiškinti apanglėjusio luobo kilmę, vadinasi, niekas negali paneigti galimybės...*

— Vis tyli, — prabilo greta jo įsitaisiusi Rachelė.

Tolandas pažvelgė į ją. Prieblandoje skendinčiame lėktuvo salone Rachelės žvilgsnis jam akimirką pasidingojo toks pat švelnus kaip ir buvusios žmonos Cilijos. Nuvijęs į šalį prisiminimus, Tolandas sunkiai atsiduso.

— A, susimąščiau...

Ji šyptelėjo.

— Apie meteoritus?

— O apie ką daugiau dabar gali mąstyti?

— Mintyse perkraatinėji visus įrodymus, mėgindamas viską galutinai pasverti?

— Panašiai.

— Kilo kokių minčių?

— Nelabai. Negaliu atsistebėti, kiek duomenų pasirodė esą tušti muilo burbulai, kai aptikome tą slaptą šachtą.

— Įrodymas yra tarsi kortų namelis, — tarė Rachelė. — Ištrauk pamatinį įsitikinimą, ir viskas ima svyruoti. Meteorito radimvietė buvo vienas iš tokių įsitikinimų.

Kas jau kas, o aš tikrai galiu paliudyti.

— Kai atvykau į Milną, direktorius man tvirtino, jog uola aptikta vienalyčiame trijų šimtų metų

senumo ledo luite ir esanti didesnio tankio nei aplinkui pasitaikančios uolienos, todėl padariau vienintelę galimą išvadą: uola atlėkė iš kosmoso.

— Kaip ir visi mes.

— Nikelio nuošimtis, nors labai panašus į kitų meteoritų, tačiau ne toks pats.

— Jis beveik toks pats, — atsiliepė Korkis, įdėmiai klausęs jų pašnekesio.

— Tačiau nevysiškai.

Korkis nenoromis linktelėjo.

— Be to, — tęsė Tolandas, — tos neregėtos rūšies vabalai, nors ir labai neįprasti, išties gali būti tik kokie senoviniai gyviai, suakmenėję vandenyno dugne.

Rachelė linktelėjo.

— Ir dar tas apanglėjęs luobas...

— Liežuvis neapsiverčia to sakyti, — tarė Tolandas, žvilgtelėjęs į Korkį, — tačiau kyla vis daugiau abejonių nei nenuginčijamų argumentų.

— Mokslui nė motais nuojautos, — tarė Korkis. — Jam reikia tik faktų. Šios uolos chondros išties tokios kaip ir kitų meteoritų. Sutinku, kad visa tai, ką patyrėme, kelia susirūpinimą, tačiau nevalia numoti ranka į šias chondras. Jos yra tiesioginis įrodymas, bylojantis meteorito tikrumą, o visa kita — tik spėlionės.

Rachelė suraukė kaktą.

— Taigi kokią iš to galime daryti išvadą?

— Jokios, — atsiliepė Korkis. — Chondros neleidžia abejoti, jog toji uola išties yra meteoritas. Vienintelė mįslė ta, kas ir kodėl ją pakišo po ledynu.

Tolandas norėjo patikėti bičiulio samprotavimu, tačiau nuojauta kuždėjo, jog čia kažkas ne taip.

— Regis, tu tuo abejoji, Maikai? — paklausė Korkis. Tolandas sunkiai atsiduso.

— Nežinau. Du neabejotini požymiai iš trijų manęs dar nenugąsdino. Tačiau dabar rezultatas jau vienas iš trijų. Manęs neapleidžia nuojauta, jog kažko dar nežinome.

90

Įkliuvau, dingtelėjo Krisui Harperiui. Jam nugara nubėgo šiurpuliukai, kai bandė įsivaizduoti kalėjimo vienutę. Senatorius Sikstonas suuodė, jog melavau apie ŽSS programinę įrangą.

Lydėdamas Gabrielę Ešę atgal į savo kabinetą ir uždarydamas duris, jis juto su kiekvienu žingsniu augančią neapykantą NASA direktoriui. Šįvakar paaiškėjo jo klaida. Jis ne tik privertė meluoti, neva ŽSS kompiuteriai jau sutaisyti, tačiau, atrodo, iškasė ir papildomą vilkduobę, jeigu Krisas persigalvotų ir sumanytų sprukti.

Grobstyamą liudijantys dokumentai, pamanė Harperis. Šantažas. Gudru.

Juk kas patikėtų grobstytoju, mėginančiu apjuodinti didingiausią Amerikos kosmoso tyrimų akimirką? Harperis pats savo akimis galėjo įsitikinti, kam gali ryžtis direktorius dėl NASA, o dabar, pranešus žinią apie aptiktą meteoritą su fosilijomis, ant kortos buvo pastatyta viskas.

Harperis, netardamas nė žodžio, apėjo platų stalą, ant kurio stovėjo ŽSS palydovo — pailgos prizmės su antenų mišku ir gausybe blizgančių kamerų akių — modelis. Gabrielė įsitaisė kėdsle ir, nenuleisdama nuo jo tamsių savo akių, laukė. Harperis pilve jautė tokį pat maudžiantį šleikštulį kaip ir per tą nelemtą spaudos konferenciją. Jam tąvakar klaikiai pynėsi liežuvis, ir todėl vėliau visi pristoję ėmė kamantinėti. Jis buvo priverstas ir toliau meluoti ir tvirtino negalavęs. Jo bendradarbiai ir žiniasklaidos atstovai tik gūžtelėjo pečiais, ir netrukus visiems jo keistai drebančios kinkos išgaravo iš galvos.

Ir štai dabar melas ima jį persekioti.

Gabrielė Ešė jau švelniau tarė:

— Pone Harperi, grumiantis su tokiu galingu priešu kaip direktorius, jums prireiks galingų sąjungininkų. Pagalbos galite tikėtis tik iš senatoriaus Sikstono. Papasakokite išsamiau apie tas ŽSS miglas.

Harperis atsiduso. Žinojo, jis ilgiau jau nevalios slėpti tiesos. *Po paraliais, verčiau jau tada*

nebūčiau melavęs'.

— ŽSS paleidimas vyko sklandžiai, — pradėjo jis. — Palydovas ėmė skrieti tokia orbita, kaip ir buvo numatyta.

Gabrielės Ešė veido išraiška bylote bylojo, jog jai tai visiškai neįdomu. Ji akivaizdžiai tai žinojo.

— Tęskite.

— O tada mus ir užgriuvo nesėkmės. Kai jau susirengėme imtis neįprastų ledo darinių paieškų, ėmė ožiuotis kompiuterių programinė įranga.

— Ojoj.

Harperio pasakojimas ėmė lieti sklandžiau.

— Programinė įranga turėjo akimirksniu išrūšiuoti kalnus duomenų ir atrinkti neįprastus ledo darinius. Mūsų įranga visų pirma buvo sukurta dairytis suminkštėjusio ledo ertmių — visuotinio atšilimo pėdsakų, tačiau turėjo pastebėti ir kitokius neįprastus darinius. Ketinta per keletą savaičių išžvalgyti visą poliarinį ratą ir nustatyti tokius požymius, pagal kuriuos galėtume daryti išvadas apie visuotinį atšilimą.

— Tačiau užsikirtus programinei įrangai, — įsiterpė Gabrielė, — ŽSS buvo tik metalo laužas. NASA galėjo žvalgytis neįprastų požymių tik pėsčiomis.

Harperis linktelėjo; jo veidas apsiniaukė, kai atmintyje iškilo tos nelemtos klaidos slogutis.

— Tam sugaištum ištisus dešimtmečius. Padėtis buvo klaiki. Dėl mūsų pražiopsotos klaidos ŽSS iš esmės buvo bevertis. O dar tas artėjantis rinkimu vėjus ir senatoriaus Sikstono išpuoliai prieš NASA...

Jis atsiduso.

— Jūsų klaida NASA ir prezidentui buvo tarsi peilis po kaklu.

— Neparankesnio laiko neįmanoma įsivaizduoti. Pasižadėjau ištaisyti klaidą artimiausio erdvėlaivio skrydžio metu — paprasčiausiai pakeisti ŽSS kompiuterių laikmeną su programine įranga. Tačiau jie negalėjo ilgai laukti. Direktorius išsiuntė mane nemokamų atostogų, o iš tikrųjų išmetė iš darbo. Tai įvyko prieš mėnesį.

— Tačiau prieš dvi savaites vis tiek pasirodėte televizijoje ir pranešėte radę būdą netiesiogiai ištaisyti klaidą.

Harperis nunarino galvą.

— Tai buvo siaubinga mano klaida. Tądien man įsikarščiaęs paskambino direktorius. Jis pranešė, jog dėl tam tikrų įvykusių permainų atsirado galimybė man sugrįžti. Aš tučtuojau atvykau pas jį į kabinetą. Jis paprašė manęs dalyvauti spaudos konferencijoje ir paskelbti radus būdą, kaip netiesiogiai ištaisyti ŽSS sutrikimus ir jog po keleto savaičių ketiname gauti pirmuosius duomenis. Jis pareiškė viską paaiškinsiąs man vėliau.

— Ir jūs sutikote?

— Be abejo, kad atsisakiau! Tačiau po valandėlės direktorius pasirodė mano kabinete su vyriausiąja Baltųjų rūmų patarėja!

— Ką?! — negalėjo patikėti savo ausimis Gabrielė. — Mardžore Tenč?

Ta baidykle, linktelėjęs patylomis pamanė Harperis.

— Jiedu su direktoriumi mane prispaudė ir vis kartojo, jog dėl mano kaltės NASA ir prezidentas atsidūrė ties praraja. Panelė Tenč papasakojo man apie senatoriaus ketinimus privatizuoti NASA. Tvirtino, jog mano pareiga pagelbėti jam ir agentūrai. Ir paskui nurodė, kaip tai padaryti.

Gabrielė net palinko į priekį.

— Tęskite.

— Mardžorė Tenč man pasakė, jog Baltieji rūmai laimingo atsitiktinumo dėka turi patikimų geologinių duomenų, jog Milno ledyne guli palaidotas milžiniškas meteoritas. Vienas didžiausių kada rastų. Tokio dydžio meteorito radimas tikrai papuoštų NASA.

Gabrielė apstulbusi klausėsi.

— Pala, pasak jūsų, kažkas jau žinojo, jog ten esama meteorito, dar prieš jį aptinkant ŽSS?

— Taip. ŽSS nė per nago juodymą neprisidėjo prie atradimo. Direktorius jau iš anksto apie jį žinojo. Jis paprasčiausiai nurodė man koordinatas ir, ŽSS pralėkus virš ledyno, liepė apsimesti, jog palydovas aptiko meteoritą.

— Jūs, ko gero, juokaujate.

— Aš pasakiau tą patį, kai man pasiūlė dalyvauti šitame cirke. Jiedu atsisakė man paaiškinti, kas rado tą meteoritą, ir panelė Tenč primygtinai kartojo, esą tai neturi nė menkiausios reikšmės ir jog tai puiki proga išpirkti savo kaltę dėl ŽSS nesėkmės. Jeigu pameluočiau, jog ŽSS palydovas aptiko tą meteoritą, NASA galėtų girtis ŽSS ir prieš rinkimus prezidento įvaizdis pakiltų kaip ant mielių.

Gabrielė sėdėjo priblokšta.

— Ir, be abejo, niekas negalėjo tvirtinti radęs meteoritą, kol jūs neapskelbėte sutaisę ŽSS kompiuterius.

Harperis linktelėjo.

— Buvau užspeistas į kampa. Tenč ir direktorius mane kaip reikiant prispaudė. Jie kalė man, jog dėl visko kaltas aš — prezidentas skyrė mano vadovaujamam ŽSS projektui finansavimą, NASA metų metus prie jo triūsė, o aš viską sugadinau pražiopsojęs programos klaidą.

— Todėl jūs galiausiai sutikote.

— Neturėjau kur dingti. Priešingu atveju galėjau eiti šunims šėko pjauti. Jeigu nebūčiau sumovęs tos programinės įrangos, ŽSS išties būtų aptikusi tą meteoritą. Todėl tuosyk tai atrodė tik nekaltas melas. Aš mintyse raminau save, teisindamasis, jog po kelių mėnesių kompiuteriai jau bus sutvarkyti erdvėlaivio įgulos, todėl paprasčiausiai šią žinią tik šiek tiek paankstinsiu.

Gabrielė patyliukais švilptelėjo.

— Mažuliukas melas, palyginti su milžiniška nauda.

Buvo matyti, jog Harperis norėtų prasmegti skradžiai žemę.

— Taigi... Aš įvykdžiau, ko buvau prašomas. Surengiau spaudos konferenciją, paskelbiau, kad radome netiesioginį būdą ištaisyti nesklaidžiai veikiančią kompiuterių programinę įrangą, luktelėjau keletą dienų ir nukreipiau palydovą praskirti virš direktoriaus pateiktų koordinatų. Po to, kaip ir buvau lieptas, susisiečiau su EOS direktoriumi ir pranešiau, jog ŽSS akis Milno ledyne užkliuvo už tankaus kūno. Pateikiau jam koordinatas ir pareiškiau, jog, sprendžiant iš neįprastai didelio tankio, tai galys būti meteoritas. Susidomėjusi NASA pasiuntė į Milną saviškius padaryti keletą grėžiamųjų bandinių. Tada apie šią operaciją ėmė šnabždėti visi.

— Vadinasi, jūs iki šio vakaro nė nenutuokėte, jog tame meteorite esama fosilijų?

— Niekas iš mūsų iki to nežinojo. Visi buvome pritrenkti. Dabar iš visų pusių man lekia pagyros už rastus nežemiškos gyvybės pėdsakus, o aš nežinau, kur dėti akis.

Gabrielė ilgokai tylėjo, stebeilydama į Harperį tamsiomis savo akimis.

— Tačiau jeigu tą meteoritą ledyne aptiko ne ŽSS, iš kur direktorius suuodė jį ten gulint?

— Kai kas jį aptiko.

— *Kai kas?* Kas? Harperis atsiduso.

— Kanados geologas Čarlzas Brofis, dirbęs Elsmyro saloje. Regis, darydamas Milno ledyno echolokacinius tyrimus, jis bus netyčia pastebėjęs lede milžinišką meteoritą. Tuomet pasiuntė apie tai radijo pranešimą, kurį nuklausė NASA.

Gabrielė vertė vėrė Harperį akimis.

— O kodėl tas kanadietis nekelia triukšmo, kad NASA pasisavino jo atradimą?

— Todėl, — atsiliepė Harperis, ir jo nugara perbėgo šaltukas, — jog, deja, jis jau nebegyvas.

91

Maiklas Tolandas užsimerkęs klausėsi G4 variklio gausmo. Jis nutarė kol kas liautis sukti galvą dėl to meteorito. Pasak primygtinio Korkio tvirtinimo, chondros yra nepaneigiamas svarbiausias požymis, todėl uola, aptikta Milno ledyne, neabejotinai esanti meteoritas. Rachelė tikėjosi iki lėktuvui nusileidžiant prieiti prie galutinės išvados ir pateikti ją Viljamui Pikeriui, tačiau jos mintys, ilgai sukusios aplink chondras, atsidūrė aklavietėje. Nors meteorito duomenys be galo abejotini, regis,

jis išties tikras.

Ką gi.

Rachelė dar nebuvo visiškai atsigavusi po sukrėtimo Arkties vandenyne. Tačiau Tolandas vis tiek niekaip neatsistebėjo jos stiprybe. Ji dabar nesiliovė laužiusi galvą, mėgindama patvirtinti ar paneigti jo tikrumą ir išsiaiškinti, kas juos mėgino nužudyti.

Beveik per visą kelionę Rachelė sėdėjo greta Tolando. Jam buvo be galo smagu jausti ją šalia, nors ir patsai buvo visiškai nusikamavęs. Jai nuėjus į tualetą, Tolandas nustebo akimoju jos pasigedęs. Jam dingtelėjo mintis, jog jau seniai išgyveno panašų jausmą — tada, kai greta buvo Cilija.

— Pone Tolandai?

Tolandas pakėlė galvą.

Į saloną galvą buvo įkišęs lakūnas.

— Prašėte pranešti, kada priartėsime per tokį atstumą, kai jau bus galima užmegzti ryšį su jūsų laivu. Jeigu pageidaujate, galiu jus sujungti.

— Dėkui.

Tolandas patraukė į pilotų kabiną. Įsitaisęs joje, surinko savo įgulos numerį. Norėjo jiems pranešti dar porą dienų negrišias. Be abejo, nė nemanė pasakoti, į kokią painiavą įsivėlė.

Tolandas nustebo, kai po keleto pyptelėjimų atsiliepė autoatsakiklis. Jame suskambėjo ne įprastas pasveikinimas, o linksmas jo įgulos juokdario balsas.

— Alio, alio, čia „Goja“, — išdainavo jis. — Deja, nė vieno iš mūsų nėra, nes mus visus pagrobė milžiniška utėlė! Tiesą sakant, mes laikinai patraukėme į krantą atšvesti Maiko pergalės. Dievulėliau, mes netveriamo savame kailyje! Palikite savo pavardę ir numerį, ir gal rytoj išsiblaivę jums paskambinsime. Čiau!

Tolandas šyptelėjo pajutęs, kaip išsiilgo savo įgulos. Jie, be abejo, bus stebėję spaudos konferenciją. Gera, kad patraukė į krantą, kadangi nėra jokios prasmės sėdėti jūroje sudėjus rankas. Nors balsas pranešė, jog visi išvyko į krantą, Tolandas nemanė, jog jie būtų palikę laivą be priežiūros, ypač dėl tų platumų, kuriose dabar jis stovėjo, stiprių srovių.

Tolandas surinko kodą, tikrindamas, ar nėra jam paliktų žinučių. Pasigirdo vienas pyptelėjimas. Viena žinutė. Vėl suskambo tas pats linksmas balsas.

— Labutis, Maikai! Na ir pavarei! Jeigu girdi mūsų žinutę, ko gero, skambini iš kokio prašmatnaus Baltųjų rūmų vakarėlio, sukdamas galvą, kur mes galėjome dingti. Nepyk, kad išrūkome iš laivo, bičiuli, tačiau šį vakarą būtina aplaistyti. Nesijaudink, kaip reikiant įtvirtinome inkarus ir palikome uždegtus denio žibintus. Slapčia tikimės, kad kas nors jį pagrobs ir NBC turės tau nupirkti naują! Pajuokavau. Nesuk galvos, Ksavija sutiko likti ir jį pasaugoti. Pasak jos, ji verčiau liks viena, nei trankysis su įkaušusių žuvininkų būriu.

Tolandas nusijuokė nudžiugęs, jog laivas neliko be priežiūros. Ksavija galima pasitikėti, ji tikrai ne kokia vėjajaikė. Jau ganėtinai nemažai pasiekusi jūrų geologė garsėjo savo tiesumu ir kandžiu liežuviu.

— Kad ir kaip ten būtų, — toliau dėstė tas pats balsas, — šis vakaras išties ypatingas. Toks, kai didžiojo, jog esi mokslininkas. Visi tik ir tarška, koks tai didelis NASA laimėjimas. Po velnių tą NASA! Tai neką menkesnė ir mūsų pergalė! *Slėpiningojo jūrų pasaulio* žiūrovų dabar bus padaugėję tikrai keliais milijonais. Tavo žvaigždė dabar pliekste plieskia akinama šviesa. Apkabiname. Šaunuolis.

Ragelyje pasigirdo šnabždesys, ir balsas netrukus vėl prabilo:

— A, beje, kad pernelyg neužriestum nosies, tuojau gausi pipirų nuo Ksavijos.

Ragelyje pasigirdo skambus Ksavijos balsas.

— Čia Ksavija, Maikai, tu tiesiog nepakartojamas, ir taip toliau, ir taip toliau. Iš didelės meilės tau sutikau prižiūrėti šitą tavo laužą. Tiesą sakant, bus visai smagu kurį laiką atsipūsti nuo triukšmadarių, vadinančių save mokslininkais. Be to, įgula įgaliojo mane, kaip laivo raganą, pasitelkti visas savo galias, kad neleisčiau tavo nosiai užsiriesti į lanką, ir nors po šio vakaro tai padaryti bus velnioniškai nepaprasta, privalau pirmoji tau pranešti, jog savo dokumentiniame filme pražioplinai

vieną klaidą. Taip, taip, tau nepasigirdo. Neįtikėtina, tačiau tiesa. Nesikrimsk, ją pastebėti galėjo viso labo trys žmonės visoje planetoje — susiraukę nuobodūs mokslininkai jūrų geologai. Na, tokie kaip aš. Tačiau žinai, kaip sakoma apie mus, jūrų geologus: „Vis dairosi prie ko prikišti!“

Ji nusikvatojo.

— Na, tai smulkmena, susijusi su meteorito petrologija. Paminėjau tik tam, kad sugadinčiau tau ūpą. Į tave dėl to gali kas nors kreiptis, todėl pamaniau, kad verčiau juos aplensiu, idant vėliau netaukštum kaip koks žioplis, nors, be abejo, tai mūsų visiškai nestebintų.

Ji dar kartą nusikvatojo.

— Taigi kadangi nesu linkusi užauti su visa banda, lieku laive. Bergždžiai mėgintum su manimi susisiekti, kadangi, gindamasi nuo žurnalistų skambučių krušos, įjungiau autoatsakiklį. Tave visi liaupsina nepaisant tos tavo žioplystės. Kai grįši, viską tau išklosiu. Čiau.

Žinutė baigėsi.

Maiklas Tolandas suraukė kaktą. *Klaida mano dokumentiniame filme?*

Rachelė Sikston, stovėdama G4 tualete, žvelgė į savo atvaizdą veidrodyje. Ji atrodė labai išblyškusi ir klaikiai nusikamavusi. Šio vakaro sukrėtimai sunkte išsunkė. Ko gero, prabėgs gerokai laiko, kol ji liausis virpėti arba išdrįs prisitarti prie vandenyno. Nusiėmusi JAV karinių jūrų pajėgų kepurę, ji paleido plaukus. Va taip kur kas geriau, pamanė ji, akimoju kiek atsigavusi.

Iš veidrodžio į ją žvelgė nuvargusios akys. Tačiau atidžiau įsižiūrėjęs, būtų galėjęs išvysti jose rusenantią ryžtą. Visai kaip mamos. *Niekas tau nenurodinės, ką ir kaip daryti.* Gal mama ir dabar ją stebi iš aukštybių. *Mane mėgino nužudyti, mama. Visus mus...*

Rachelė mintyse vėl ėmė perkratinėti visus galimus veikėjus.

Lorensas Ekstriomas... Mardžorė Tenč... Prezidentas Zachas Hernis. Visi iš to laimi savos naudos. Ir visi turi tam reikiamų priemonių. *Prezidentas čia niekuo dėtas,* patyliukais tarė sau Rachelė, iš paskutiniųjų vildamasi, jog jos taip gerbiamas prezidentas nežino apie šias paslaptingas grumtynes.

Mes vis dar beveik nieko nežinome.

Nei kas... Nei kodėl...

Rachelė troško pateikti galutinius atsakymus Viljamui Pikeriui, tačiau klausimų atsirado dar daugiau.

Grįžusi iš tualetų, ji nustebo neradusi Maiklo Tolando savo vietoje. Netoliese snūduriavo Korkis. Rachelė dairantis aplinkui, Maikas išnirio iš pilotų kabinos. Jo akyse švietė nerimas.

— Kas nutiko? — pasiteiravo Rachelė. Tolandas susirūpinęs išklojo jai savo rūpestį.

Klaida filme? Rachelė dingtelėjo, jog Tolandas perdeda.

— Ko gero, smulkmena. Ji neminėjo, kokia būtent ta klaidelė?

— Kažkas, susiję su meteorito petrologija.

— Uolienos sudėtimi?

— Aha. Pasak jos, į tai gali atkreipti dėmesį tik keletas jūros geologų. Taigi ta klaida turėtų būti susijusi su pačia meteorito sandara.

Rachelė sukluso.

— Chondros?

— Nežinau, tačiau panašu į tai.

Rachelė buvo linkusi manyti taip pat. Chondros buvo vienintelė įrodymų grandis, bylojanti meteorito tikrumo labui. Korkis pakirdo ir pasitrynė akis.

— Kas nutiko? Tolandas viską jam išklojo. Korkis susiraukė ir papurtė galvą.

— Chondros tikrų tikriausios, Maikai. Aš pats tuo įsitikinau. Nėra nė menkiausių abejonių.

— Kokia dar kita petrologijos klaida galėjo įsivelti?

— Iš kur, velniai rautų, man žinoti? Be to, ką jūrų geologas gali išmanyti apie chondras?

— Nežinau, tačiau ji — kietas riešutėlis.

— Turint galvoje visas aplinkybes, manyčiau, jog prieš susitikdami su Viljamu Pikeriu turėtume šnektelėti su ta moterimi.

Tolandas gūžtelėjo pečiais.

— Mėginau su ja susisiekti keturis kartus ir vis atsiliepdavo autoatsakiklis. Ji, ko gero, dabar laboratorijoje ir negirdi skambučio. Mano žinutę ji išklausys anksčiausiai rytą.

Tolandas nutilo ir užmetė akį į laikrodį.

— Nebent...

— Nebent kas...

Tolandas įsmeigė į ją savo žvilgsnį.

— Kaip manai, ar prieš susitikdami su tavo viršininku turėtume šnektelėti su Ksavija?

— Jeigu jai užkliuvo tos chondros, privalome ją išklaudyti. Maikai, kol kas mūsų rankose prieštarinių duomenų sanakaupa. Viljamas Pikeringas lauks iš mūsų vienareikšmio atsakymo.

— Tada vertėtų užsukti pas ją. Rachelė net loštelėjo atgal.

— Į tavo laivą?

— Jis stovi prie Niudžersio. Pakeliui į Vašingtoną. Galime šnektelėti su Ksavija, išsiaiškinti, kas jai žinoma. Korkis turi tą meteorito bandinį, ir Ksavija panorėjusi laivo laboratorijoje galėtų atlikti reikiamus papildomus tyrimus. Manychiau, užtruktume vos valandą ir žinotume galutinį atsakymą.

Rachelės širdyje smilkstelėjo nerimas. Mintis apie vandenyną baugino. *Galutinis atsakymas*, mintyse drąsino ji save. *Žūtbut privalome ten nukakti. Pikeringui reikia vienareikšmio atsakymo.*

92

Delta Pirmas, vėl pajutęs žemę po kojomis, akimoju pasijuto smagiau.

Nors „Aurora“ lėkė ne visu greičiu ir ne tiesiu keliu per vandenyną, pasiekė žemę greičiau nei per dvi valandas, ir Delta būrys turėjo marias laiko pasirengti ir pašalinti ketvirtąjį vado nurodytą žmogų.

Nuošaliame karo aviacijos bazės pakilimo take netoli Vašingtono nusileidęs Delta būrys išlipo iš „Auroros“ ir sušoko į jiems jau parengtą kitą oro priemonę — OH-58D „Kiowa Warrior“ sraigtasparnį.

Vadas ir vėl parūpino patį geriausią, šmėkštelėjo Delta Pirmo galvoje mintis.

„Kiowa Warrior“, sukurtas kaip lengvasis žvalgybos sraigtasparnis, buvo „modifikuotas ir patobulintas“ į patį šiuolaikiškiausią karinį puolamąjį sraigtasparnį. Jame buvo įtaisytas infraraudonųjų spindulių šilumos radaras, padedantis aptikti ir lazerio spinduliu automatiškai nutaikyti bei valdyti oras-oras „Stinger“ raketas ir „AGM-1148 Hellfire“ raketų bloką. Aukšto dažnio skaitmeninis radaro procesorius suteikia galimybę vienu metu taikytis į šešis taikinius. Beveik joks priešas, susidūręs su „Kiowa“ akis į akį, negalėtų vėliau apie jį papasakoti.

Delta Pirmas, įsitaisęs „Kiowos“ piloto sėdynėje ir prisisėgęs diržais, pajuto užplūstantį pažįstamą visagalybės jausmą. Jis buvo išmokytas skraidyti šiuo sraigtasparniu ir atliko su juo tris slapto operacijas. Be abejo, dar nebuvo tekę nukreipti jo vamzdžių į tokį aukštą Amerikos veikėją. „Kiowa“ puikiai tiko šiai užduočiai. Jame įtaisytas *Rolls Royce* bendrovės „Allison“ variklis ir ypatingos konstrukcijos mentės jam leisdavo lėkti tyliai kaip šešėliui, todėl aukos žemėje išgirdavo jį tik tada, kai šis jau kabėdavo jiems tiesiai“ virš galvos. Ir kadangi sraigtasparnis galėjo skraidyti tamsoje be įjungtų žibintų ir buvo visas nudažytas juodai, be jokių skiriamųjų ženklų, jo nebuvo įmanoma pastebėti tamsiame danguje, nebent auka turėtų radarą. *Juodas šešėlis, lekiantis oru.*

Sąmonės teorijos šalininkai dėl šio sraigtasparnio tiesiog negalėjo užmigti. Kai kas tvirtino, jog tai patyliukais šnipinėjantys priešų orlaiviai. Kiti, regėję naktį vieną šalia kito skridusių susirikiavusių „Kiowų“ žibintus, manė regį kokį milžinišką erdvėlaivį, ko gero, net skraidančiąją lėkštę, kadangi jos vertikalčiai šaudavo aukštyn.

Nesąmonės. Tačiau kariškiai mėgsta pūsti civiliams miglas į akis. Per paskutinę slaptąją operaciją Delta Pirmas skrido „Kiowa“ su joje įtaisytu pačiu šiuolaikiškiausiu ir slapčiausiu JAV karo pramonės išradimu — holografiniu ginklu, užkoduotu santrumpa D&V, reiškiančia dūmus ir

veidrodžius — holografiniais JAV karinių oro pajėgų orlaivių atvaizdais, piešiamais danguje virš priešo priešlėktuvinės gynybos lizdų. Pastarę šauliai imdavo kaip pašėlę pyškinti į sukančias ratais pamėkles. Jiems išpleškinus visus šaudmenis, jų link lėkdavo jau tikri karo lėktuvai.

Su savo vyrais atsiplėšusio nuo pakilimo tako Delta Pirmo galvoje vis dar skambėjo vado žodžiai. *Atsirado dar vienas taikiny.* Toks apibūdinimas rodėsi klaikiai pilkas, palyginti su tuo, kas buvo naujoji auka. Delta Pirmas priminė sau, kad jo darbas ne klausinėti, o tiksliai vykdyti gautus įsakymus, kad ir kokie kraują stingdantys jie būtų.

Velniškai tikiuosi, jog vadas žino, ką daro.

Delta Pirmas pasuko į pietus. Ruzvelto memoriale jam teko lankytis dukart, tačiau šiąnakt pirmą kartą regės jį iš aukštai.

93

— Meteoritą iš tikrųjų rado Kanados geologas? — nustėrusi pakartojo Gabrielė Ešė, žvelgdama į Krisą Harperį. — Ir jis dabar jau nebegyvas?

Harperis niauriai linktelėjo.

— Kada tai sužinojote? — pasiteiravo ji.

— Prieš keletą savaičių. Direktorius ir Mardžorė Tenč, privertę mane viešai meluoti, atskleidė, kaip buvo rastas šitas meteoritas. Kadangi jau buvau susitepęs, nebijojo, jog išduosiu.

Meteoritą rado visiškai ne ŽSS! Klaikių klaikiasias skandalas. Bloga žinia Tenč. Ir gera senatoriui.

— Kaip jau minėjau, — apsiniaukęs tarė Harperis, — apie meteoritą jie sužinojo tik iš atsitiktinai nuklausyto radijo pranešimo. Ar teko girdėti apie tokią mūsų vykdomą programą INKJRT? Interaktyvus NASA kosmoso jonosferos radijo tyrimas.

Gabrielė buvo apie jį girdėjusi tik viena ausimi.

— Išties, — ėmė aiškinti Harperis, — tai žemo dažnio radijo imtuvų, išdėstytų aplink Šiaurės poliaratį ir klausančių žemės garsų — plazma bangų, skleidžiamų šiaurės pašvaistės, audrų dundesio ir taip toliau — tinklas.

— Aišku.

— Prieš porą savaičių vienas iš INKJRT radijo imtuvų sugavo atsitiktinį radijo pranešimą iš Elsmiro salos. Kanados geologas neįprastai žemo dažnio bangomis šaukėsi pagalbos. — Harperis kiek patylėjo ir tarė: — Tiesą sakant, tokiu žemu, kad jį gebėjo išgirsti tik NASA imtuvai. Regis, kanadietis mėgino susisiekti ilgosiomis bangomis.

— Kaip tai?

— Siuntė savo žinią kaip įmanoma žemesniu dažniu, kad banga nusklistų kuo toliau. Neužmirškite, jog jis buvo pačiam pasaulio pakrašty, todėl įprasto dažnio bangos vargiai būtų pasiekusios tikslą.

— Kokią žinią jis siuntė?

— Labai glaustą. Kanadietis pranešė, jog darydamas Milno ledyne echoskopiją lede aptiko labai tankų kūną, jo manymu, meteoritą, ir tyrinėtoją užklupo pūga. Jis nurodė koordinatas, paprašė pagalbos ir baigė. NASA

klausymosi stotis iš Tulės oro bazės pasiuntė jo gelbėti lėktuvą. Jie, ilgai naršę po ledyną, galiausiai aptiko jį negyvą, įkritusį į ledo plyšį drauge su savo rogėmis ir šunimis. Ko gero, jis, mėgindamas išsigauti iš pūgos, pasiklydo, pametė kryptį ir įkrito į ledo plyšį. Gabrielė susidomėjusi klausėsi.

— Taigi NASA po jo žūties vienintelė žinojo apie tą meteoritą?

— Būtent. Likimo išdaiga, tačiau jeigu mano palydovas būtų veikęs, tą meteoritą būtų aptikęs savaite anksčiau nei tas kanadietis.

Toks sutapimas paskatino Gabrielę suklusti.

— Meteoritas, išgulėjęs tris šimtus metų lede, staiga tą pačią savaitę vos neaptinkamas dukart?

— Suprantu, jog tai keista, tačiau mokslo pasaulyje panašių stebuklų pasitaiko. Stalas tuščias

arba lūžta nuo gėrybių. Tačiau direktorius laikė meteoritą kaip ir mums teisėtai priklausančiu atradimu, kurį būtume padarę anksčiau, jeigu ne mano klaidos. Jis man pareiškė, jog žuvus kanadiečiui niekas nė nesuuos, jei praskraidinsiu ŽSS palydovą virš geologo nurodytų koordinacijų. Ir po to, jo žodžiais tariant, galėčiau apsimesti, kad neva pritaikius netiesioginį klaidos ištaisymo būdą, man pavyko aptikti meteoritą ir taip bent kiek atpirkti šią klaidą nesėkme.

— Jūs padarėte ko prašomas.

— Kaip jau minėjau, buvau užspeistas į kampą. Juk aš sužlugdžiau šį projektą. — Jis nutilo, paskui tęsė: — Tačiau šįvakar per prezidento spaudos konferenciją išgirdęs, jog tame mano tariamai rastame meteorite esama fosilijų...

— Netekote amo.

— Kaip pirštu į akį!

— Kaip manote, ar direktorius, prašydamas jus sumeluoti, jau žinojo apie tas fosilijas?

— Neįsivaizduoju, kaip jis būtų galėjęs sužinoti. Meteoritas gulėjo palaidotas lede, kol jo nepasiekė NASA pasiūsta ekspedicija. Veikiausiai NASA sužinojo apie radinį vos tik padariusi pirmus bandomuosius gręžinius ir peršvietusi juos rentgeno spinduliais. Jie mygo mane pūsti miglą apie ŽSS ir vylėsi laimėti palankumą dėl paprasčiausiai milžiniško meteorito. Tačiau ištyrę gręžinius suvokė, koks išties laimikis jiems pakliuvo.

Gabrielei jaudulys tiesiog gniaužė gerklę.

— Daktare Harperi, ar jūs paliudysite, jog NASA ir Baltieji rūmai vertė jus meluoti apie ŽSS palydovą?

— Nežinau.

Harperis atrodė išsigandęs.

— Tai agentūrai ir šiam atradimui suduotų milžinišką smūgį.

— Daktare Harperi, mudu abu puikiai suprantame, jog tai, kaip jis atrastas, nepakeis šio stulbinamo atradimo svarbos. Mums rūpi tik tai, jog melavote Amerikos žmonėms. Jie turi teisę išgirsti teisybę apie ŽSS.

— Nežinau. Nekenčiu direktoriaus, tačiau mano bendradarbiai... Visi tie puikūs žmonės.

— Ir jie taip pat verti žinojimo, jog buvo maustomi.

— O tie duomenys apie mano dalyvavimą grobstant lėšas?

— Nesukite sau dėl jų galvos, — tarė Gabrielė, kuriai ši gudrybė jau pačiai buvo išgaravusi iš galvos. — Aš pranešiu senatoriui, kad jūs čia niekuo dėtas. Tai paprasčiausia vilkduobė, dėl viso pikto išrausta jums direktoriaus, kad nemėgintumėte prasižioti apie ŽSS.

— Ar senatorius gali mane ištraukti?

— Be jokios abejonės. Jūs niekuo nenusikaltote. Paprasčiausiai vykdėte įsakymus. Be to, gavęs tuos duomenis apie kanadietį geologą, manyčiau, senatorius apskritai nekels į viešumą to grobstymo. Mes susitelksime ties NASA melais apie ŽSS ir meteoritą. Kai senatorius leis suprasti, jog žino apie tą kanadietį, direktorius nemėgins jūsų šmeižti.

Harperį vis dar graužė nerimas. Jis paniūręs tylėjo ir įtemptai svarstė. Gabrielė leido jam netrukdomam viską apmąstyti. Jau anksčiau jai į galvą buvo šovusi mintis dėl dar vieno neįtikėtino atsitiktinumo, kuris lydėjo meteorito atradimą. Gabrielė ketino apie jį neprasižioti, tačiau dabar nuojauta pakuždėjo, jog nepakenktų Harperį dar šiek tiek stumtelėti.

— Ar laikote šunį, daktare Harperi? Jis kilstelėjo galvą.

— Ką?

— Man tiesiog pasirodė keistas vienas dalykas. Pasak jūsų, kanadiečiui perdavus savo žinią, šunų kinkinys drauge su rogėmis įkrito į plyšį.

— Siautė pūga. Jie pasiklydo. Gabrielė abejodama gūžtelėjo pečiais.

— Na, gal ir taip.

Harperis negalėjo nepastebėti jos abejonių.

— Jūs tuo netikite?

— Nežinau. Paprasčiausiai šį atradimą gaubia daugybė įvairiausių sutapimų ir atsitiktinumų. Iš

pradžią kanadietis perduoda meteorito koordinates tokiu dažniu, koku jį gali išgirsti tik NASA. O paskui staiga jo šunys nusiverčia nuo skardžio. — Ji kiek patylėjo ir pridūrė: — Jūs, be jokios abejonės, suvokiate, jog šio geologo žūtis ir leido NASA puikuotis šlove.

Harperis išbalo kaip drobė.

— Nejaugi jūs manote, kad direktorius dėl meteorito galėtų griebtis žudymo?

Aukštoji politika. Milžiniški pinigai, pamanė Gabrielė.

— Aš pranešiu apie tai senatoriui ir susisieksiu su jumis. Ar čia yra koks atsarginis išėjimas?

Gabrielė Ešė paliko išbalusį Krisą Harperį savo kabinete ir avarinėmis kopėtėlėmis nusileido į tuščią gatvę už NASA rūmų. Akimoju susigavo taksi, atvežusį dar vieną būrelį džiūgaujantių NASA darbuotojų.

— Vestbruko rūmai, — paliepė ji vairuotojui.

Senatorius Sikstonas turėtų šokinėti iš laimės.

94

Vis dar abejodama, ar teisingai elgiasi, Rachelė ištęsė radijo siųstuvo laidą už pilotų kabinos durų, kad šie negirdėtų pašnekėsio. Korkis su Tolandu tylomis ją stebėjo. Nors Rachelė ir NST direktorius Viljamas Pikeringas buvo sutarę iki jų nusileidimo Bolingso oro uoste daugiau nesusisiekti, Rachelė jautė privalanti žūtbūt pasidalyti naujausiomis žiniomis su Pikeringu. Ji surinko jo mobiliojo numerį.

Viljamas Pikeringas santūriai atsiliepė:

— Prašyčiau laikytis atsargumo. Galimas daiktas, mūsų klausomasi. Rachelei dingtelėjo, jog Pikeringo mobiliajame, kaip ir daugumoje

NST darbuotojų nešiojamųjų telefonų, įtaisytas indikatorius, pranešantis, jog skambinančiojo ryšio linija nėra slapta. Rachelei susisiekus su Pikeringu radijo bangomis, kurias galima nesunkiai sugauti, Pikeringo mobiliojo indikatorius tučtuojau ėmė žybsėti. Todėl teks kalbėtis užuominomis. Jokių pavardžių. Jokių nuorodų.

— Pažįstate mano balsą, — prabilo Rachelė įprastu tokiais atvejais prisistatymu. Ji būgštavo, kad direktorius susierzins dėl to, jog nepaisydama pasiklausymo pavojaus su juo susisiektė, tačiau Pikeringas balsas skambėjo maloniai.

— Taip, aš jau pats ketinau su jumis susisiekti. Teks keisti vietą. Bijau, kad jus jau kai kas rengiasi sutikti.

Rachelė nukrėtė šiuropas. *Kažkas mus seka*. Pikeringo balse skambėjo nerimas. Teks keisti vietą. Tada jis nenustebė išgirdęs, jog ji skambina su tokiu pačiu prašymu, nors ir dėl visiškai skirtingų priežasčių.

— Dėl tikrumo, — tarė Rachelė. — Ilgai svarstėme. Regis, aptikome būdą tvirtai patvirtinti ar paneigti.

— Puiku. Yra šiokių tokių permainų, ir man reikėtų atsakymo, kad galėtume imtis tolesnių žygių.

— Patvirtinimui tektų trumpam nusileisti. Laboratorijoje...

— Tik nereikia jokių nuorodų. Jūsų pačių saugumo labui.

Rachelė kuo puikiausiai suvokė, jog privalu laikytis didžiausio atsargumo.

— Ar galėtumėte duoti leidimą nusileisti POU-AS?

Pikeringas atsiliepė ne iš karto. Rachelė sumetė, jog jis šifruoja šią santrumpą. POU-AS santrumpa NST darbuotojai šifravo Pasieniečių oro uostą Atlantik Sityje, slapta NST tarnybą. Rachelė vylėsi, jog direktorius ją išglaudys.

— Taip, — galiausiai tarė jis. — Pasirūpinsiu. Jūs skrendate ten?

— Ne. Mums reikės sraigtasparnio.

— Jau lauks jūsų.

— Dėkoju.

— Kol kas primygtinai prašyčiau laikytis ypatingo atsargumo. Daugiau su niekuo nesusisiekitė. Jūsų įtarimai sukėlė įtakingų žmonių sąmyšį.

Tenč, su apmaudu pamanė Rachelė, jog jai nepavyko susisiekti tiesiogiai su prezidentu.

— Aš dabar vykstu susitikti su mūsų pažįstama moterimi. Susitarėme susitikti akis į akį nuošalioje vietoje. Pokalbis su ja turėtų daug ką atskleisti.

Pikeringas vyksta kažkur susitikti su Tenč? Matyt, ji turi pranešti kai ką ypač svarbaus, jeigu, užuot šnekėjusi telefonu, panoro susitikti akis į akį. *Pikeringas tarė:*

— Niekam neprasitarkite, kur vykstate. Daugiau jokių pokalbių.

— Taip, sere. Nutūpsime POU-AS po valandos.

— Sraigtasparnis jūsų jau lauks. Vėliau susisiekitė su manimi saugesniu ryšiu. — Jis nutilo ir kiek patylėjęs pridūrė: — Savo pačių labai privalote būti be galo atsargūs. Užkliudėte galingą priešą.

Tai taręs, *Pikeringas išjungė telefoną.*

Rachelė sunerimusi nusiėmė ausines ir atsigrėžė į Tolandą su Korkiu.

— Skrendame kitur? — nekantriai pasiteiravo Tolandas. Rachelė susimąščiusi linktelėjo.

— Į „Goją“.

Korkis atsidusęs įbedė akis į rankoje gniaužiamą meteorito nuoskalą.

— Niekaip negaliu patikėti, kad NASA būtų galėjusi...

Jis nutilo viduryje sakinio, nerimui vis labiau niaukiant jo veidą.

Netrukus sužinosime, pamanė Rachelė.

Grįžusi į pilotų kabiną, ji padėjo ausines. Kai žvilgtelėjo pro iliuminatorių į tarsi avių bandą susigrūdusių debesų nugaras, nutviektas mėnesienos, ją nusmelkė bloga nuojauta, jog Tolando laive jų laukia bjauri žinia.

95

Viljamas *Pikeringas*, riedėdamas savo automobiliu Lysburgo greitkelio, pasijuto tarsi atsidūręs vienas dykynėje. Buvo jau beveik antra valanda nakties, ir aplinkui nesimatė nė gyvos dvasios. Jau senokai jis taip vėlai važiavo.

Mintyse vis dar skambėjo gergždžiantis Mardžorės Tenč balsas: *Susitinkame FDR memoriale.*

Pikeringas pamėgino prisiminti, kada jam paskutinį kartą teko susidurti su Mardžore Tenč, ta politikos pasaulio harpija, akis į akį. Regis, prieš du mėnesius. Baltuosiuose rūmuose. Tenč sėdėjo priešais prie ilgo ažuolinio stalo, aplink kurį buvo įsitaisę Nacionalinės gynybos komiteto, generalinio štabo nariai, CŽV atstovai, prezidentas Hernis ir NASA direktorius.

— Ponai, — prabilo tada CŽV vadovas, žvelgdamas į Mardžorę Tenč. — Raginu visus imtis neatidėliotinų veiksmų ir padaryti galą slapčių duomenų nutekėjimui iš NASA.

Niekam iš susirinkusiųjų tai nebuvo naujiena. Slapčių duomenų nutekėjimas iš NASA jau buvo tapęs tikra slapčių tarnybų opa. O prieš porą dienų tinklo piratai iš NASA duomenų bazės buvo išgudrinę nugvelbti daugiau nei tris šimtus palydovų nuotraukų. Tos nuotraukos — kuriose buvo matyti ir slapta JAV karinių pajėgų mokymo bazė Šiaurės Afrikoje — pateko į juodąją rinką ir jas akimirksniu įsigijo priešiškos Artimųjų Rytų šalys.

— Nepaisant visų mūsų pastangų, — piktokai tęsė CŽV direktorius, — NASA ir toliau lieka grėsme mūsų nacionaliniam saugumui. Paprastai šnekant, ji nepajėgi užtikrinti savo duomenų ir technologijų slaptumo.

— Aš žinau, — atsiliepė prezidentas, — apie šiuos nelemtus trūkumus. Tai kelia didelį rūpestį. Jis mostelėjo į kitoje stalo pusėje kiurksantį paniurusį Lorensą Ekstriomą.

— Mes kaip įmanydami stengiamės užlopyti šias spragas.

— Deja, turiu paprieštarauti, — įsiterpė CŽV direktorius. — Jokie NASA numatomi žygiai neduos naudos, kol NASA nepriklausys kuriai nors JAV slapčių tarnybų.

Už stalo pasigirdo pritiriamas nepatenkintųjų murmesys. Visi suprato, kam tai taikoma.

— Kaip visiems žinoma, — dar kiekiau tęsė CŽV direktorius, — jog JAV institucijos, disponuojančios slaptais duomenimis ir technologijomis — karinės pajėgos, CŽV, NSA, NST —

laikosi kuo griežčiausių slaptumo taisyklių. Todėl aš dar kartą klausiu, kodėl NASA, kurianti ir gaminanti daugybę naujausių kosmoso, vaizdo perdavimo, skrydžio, programinės įrangos, žvalgybos ir ryšių technologijų, nesilaiko tokių pat taisyklių.

Prezidentas sunkiai atsiduso. Užuomina buvo aiški. *Pertvarkyti NASA į vieną iš slaptųjų tarnybų padalinių.* Nors praeityje taip buvo pasielgta su keletu agentūrų, Hernis stojo piestu prieš tai, jog NASA imtųsi globoti Pentagonas, CŽV, NST ar kokia kita slaptoji tarnyba. Nacionaliniame saugumo komitete dauguma jau buvo linkusi palaikyti slaptųjų tarnybų siūlymą.

Lorensas Ekstriomas tokiuose susirinkimuose visada sėdėdavo kaip ant adatų. Jis sviedė pikta žvilgsnį į CŽV direktorių.

— Esu priverstas dar kartą pakartoti, sere, kad NASA kuria technologijas mokslo, o ne karo reikmėms. Saugumiečiams, matyt, knieti nukreipti mūsų teleskopus ir žvalgyti Kiniją.

CŽV direktorius išraudo kaip vėžys. Sutikęs jo žvilgsnį, į ginčą įsiterpė Pikeringas.

— Lari, — prabilo jis, stengdamasis kalbėti kuo ramiau, — kiekvienais metais NASA kaulija kongreso papildomų pinigų. Jums tenka verstis striukomis lėšomis, ir todėl tiek daug sumanymų žlunga. Jeigu NASA taptų slaptųjų tarnybų padaliniu, jai daugiau nereikėtų šauktis kongreso pagalbos. Jūsų biudžetas būtų slaptas, gautumėte kur kas daugiau lėšų. Visi iš to tik laimėtų. NASA gautų reikiamą finansavimą, o slaptosios tarnybos galiausiai būtų patenkintos, kad NASA duomenys nenutekės.

Ekstriomas papurtė galvą.

— Nevalia suplakti į krūvą NASA ir slaptųjų tarnybų. Mes tiriamo kosmosą.

CŽV direktorius net pašoko iš vietos. Niekas nė nemėgino jo sustabdyti. Jis įbedė žvilgsnį į Loreną Ekstriomą.

— Vadinasi, pasak tavęs, mokslas ir nacionalinis saugumas visiškai nesusiję? Dėl dievo meilės, Lari, tai du to paties lizdo paukščiai! Tik mokslinis ir technologinis šalies pirmavimas padeda palaikyti mūsų saugumą, ir kad ir kaip suktum, NASA vaidmuo šioje srityje vis svaresnis. Deja, tačiau iš jūsiškės agentūros slapti duomenys plūsta kaip iš kiauro rėčio ir jau ne kartą visiems parodėte, jog į saugumo reikalus jums nusišvilpt!

Kambaryje stojo spengianti tylą. Dabar jau Lorensas Ekstriomas pašokęs verte pervėrė žvilgsniu priešininką.

— Siūlote sugrūsti dvidešimt tūkstančių NASA mokslininkų į savo požemines laboratorijas ir tikėtės, kad jie ten triūs dieną naktį? Nejaugi manote, jog mums būtų pavykę sukurti akyliausius teleskopus, jeigu mūsiškiams patiems nemagėtų įsiskverbti į kosmoso tolius? Mūsiškiai yra tikri nežinomų erdvių atradėjai, užaugę spoksodami į žvaigždes ir mintyse trokšdami jas pasiekti. Mus nepaliaujamai gena pirmyn pažinimo aistra, o ne galimybė gauti dar vieną žvaigždutę ant antpečių.

Pikeringas atsikrenkštes ramiai prabilo, stengdamasis kiek apmalšinti įsitarščiačius vyrus:

— Lari, nemanyčiau, jog direktorius siūlo taviškius įkinkyti kurti karinius palydovus. NASA ir toliau dirbtų ką dirbusi. Skirtumas būtų tik tas, kad nestokotumėte lėšų ir visi duomenys būtų patikimai apsaugoti.

Pikeringas grįžtelėjo į prezidentą.

— Saugumas kainuoja daug. Mes visi kuo puikiausiai suvokiame, jog duomenys iš NASA nuteka dėl lėšų stokos. NASA vertėtų susitelkti ties savo varoma vaga, skirti visas lėšas savo darbams, dalytis išlaidų našta dirbant su kitomis šalimis. Tad NASA išliks išskili mokslinė agentūra, tik geriau finansuojama ir slaptesnė.

Keletas Nacionalinio saugumo komiteto narių pritardami patylomis linktelėjo.

Prezidentas Hernis, įbedęs akis į Pikeringą, lėtai pakilo iš savo krėslų, regis, nė kiek nenustebintas tokios jo kalbos.

— Bilai, atsakyk man į vieną klausimą. NASA kitą dešimtmetį rengiasi pasiųsti erdvėlaivį į Marsą. Ar tu pritartum, kad didelė slaptųjų tarnybų lėšų dalis būtų skirta tokiam skrydžiui, neturinčiam nieko bendra su opiausiais nacionalinio saugumo reikalais?

— NASA galėtų triūsti savo nuožiūra.

— Kvailystė, — tēškė Hernis.

Visi nustebę susižvalgė. Iš prezidento Hernio lūpų retai išlėkdavo riebesnis žodelis.

— Prezidentaudamas įsitikinau, — pareiškė Hernis, — jog kieno vežime sėdi, to ir giesmę giedi. Niekada nesutiksiu, jog NASA išdą žarstyti tie, kuriems agentūros siekiai nė motais. Galima tik įsivaizduoti, kas lauktų mokslo pažangos, jeigu spręsti, kokie darbai verti įgyvendinimo, imtūsi kariškiai.

Hernis lėtai nužvelgė susirinkusiuosius ir vėl įsmeigė žvilgsnį į Viljamą Pikeringą.

— Bilai, — atsidusęs tarė Hernis, — tavo nepasitenkinimas NASA bendradarbiavimu su kitų šalių kosmoso agentūromis yra velniškai trumparegiškas. Bent jau jie dirba konstruktyviai su rusais ir kinais. Taikos pasaulyje kuri nors karinė galybė viena pati užtikrinti nevalios. Ją gali užtikrinti tik sutelktos, nepaisant ideologinių skirtumų, pastangos. Mano nuomone, tarptautiniai NASA darbai nacionalinį saugumą sustiprina labiau, nei koks nors milijardą kainuojantis žvalgybos palydovas, ir toks kelias man atrodo kur kas perspektyvesnis.

Pikeringas širdyje užvirė pykčiu. *Kaip jis drįsta šnekėtis su manimi kaip su koku vaikėzu!* Iškilios Hernio kalbos gražiai skambėdavo per televiziją, tačiau kasdienybėje išvirsdavo nekaltų žmonių žūtims.

— Bilai, — įsiterpė Mardžorė Tenč, pajutusi, jog Pikeringas tuojau gali pratrūkti, — mes visi žinome, kaip tu netekai savo dukters. Suprantame, kokia skaudi tau ši tema.

Pikeringui jos balsas skambėjo kaip pasityčiojimas.

— Tačiau turėk omenyje, — pridūrė Tenč, — jog ištisa minia privačių aeronautikos bendrovių tik ir trokšta įsiveržti į kosmosą. Mano nuomone, nepaisant visų savo klaidų, NASA slaptosioms tarnyboms yra kur kas parankesnė bendradarbė. Todėl visi verčiau jai padėkotumėte.

Automobilio krestelėjimas į skersai kelią tysančias grublėtas juostas pažadino Pikeringą iš susimąstymo. Jau netoli posūkis. Sukant į jį, akis užkliuvo už pakelėje gulinčio partrenkto kruvino elnio. Smilktelėjo keistas nerimas, tačiau jis toliau neatleisdamas mygė akceleratorių.

Privalo atvykti į šį susitikimą.

96

Franklino Delano Ruzvelto memorialas yra vienas didžiausių šalyje. Jį sudaro parkas, kriokliai, skulptūros, altanos, tvenkinys ir keturios galerijos, skirtos keturioms FDR prezidento kadencijoms.

Už mylios nuo memorialo aukštai danguje išjungtomis šviesomis tylutėliai skriejo sraigtasparnis „Kiowa“. Vašingtone, kuriame knibždėte

knibždėjo įvairiausių įžymybių ir žurnalistų, sraigtasparnis danguje buvo toks pat įprastas daiktas kaip žvirblis. Delta Pirmas žinojo, jog laikydamasis tolėliau vadinamojo burbulo — akylai stebimos erdvės aplink Baltuosius rūmus, — jis niekam nekris į akį. Be to, jie nesirengia čia ilgiau užsibūti.

„Kiowa“ pakibo šešių šimtų metrų aukštyje beveik tiesiai virš tamsoje skendinčio FDR memorialo. Delta Pirmas užmetė akį į dešinę, kur prie naktinio stebėjimo įrenginio buvo įsitaisęs Delta Antras. Žalsvai nutviekstame ekranėlyje matėsi įvažiavimas į memorialą. Aplinkui nebuvo nė gyvos dvasios.

Dabar jiems lieka tik laukti.

Be abejo, šioji žmogžudystė tikrai sulauks didžiulio atgarsio. Jų auka nėra koks paprastas pilietis. Kad ir kaip jį pašalintum, vis tiek kils triukšmas. Visi puls tirti. Klausinėti visuose pašaliuose. Tokiais atvejais geriausia viską atlikti kuo efektingiau. Sprogimai, ugnies jūra, kamuoliais virstantys dūmai liudys rimtą priešą, ir visų akys nukryps į tarptautinį terorizmą. Be to, auka — aukštas valstybės pareigūnas.

Delta Pirmas įsmeigė akis į žalsvai nuspalvintą memorialą su išsibarsčiusiais miškeliais. Automobilų stovėjimo aikštelė ir kelias į jį buvo tušti. *Tuojau turėtų pasirodyti*, pamanė jis. Aplinkui, nors memorialas visiškai netoli miesto, tokį vėlyvą metą tvyrojo ramybė. Delta Pirmas atitraukė akis

nuo ekranėlio ir dirstelėjo į ginkluotės valdymo pultą.

Parankiausia bus pasitelkti „Pragaro liepsną“. Ši lazeriu valdoma prieštankinė raketa patogi tuo, kad iššovęs gali sudėti rankas už galvos ir švilpauti. Raketa nutaikoma lazerio spinduliu nuo žemės, lėktuvo arba paties sraigtasparnio. Šįvakar jie nutaikys spindulį patys, ir vos tik lazerio spinduliu pažymės taikinį, toliau raketa jau pati lėks į jį. Kadangi „Pragaro liepsną“ galima paleisti ir iš oro, ir nuo žemės, niekas nevalios tiksliai nustatyti, iš kur ji atlėkė. Be to, tokios raketos yra viena paklausiausių juodosios ginklų rinkos prekių, todėl teroristų antpuolis taps tik dar įtikimesniu spėjimu.

— Automobilis, — pranešė Delta Antras.

Delta Pirmas dirstelėjo į žalsvąjį ekranėlį. Tiksliai sutartu laiku kelyje į memorialą išnirio juodas prabangus sedanas, koku paprastai važinėja valstybinių įstaigų šulai. Prie pat įvažiavimo vairuotojas išjungė šviesas. Automobilis, apsukęs keletą ratų, sustojo prie medžių guoto. Delta Pirmas spitrijo į jo bendro naktinio stebėjimo įtaisą pritraukiamą vairuotojo langelio vaizdą. Po akimirkos jame pasirodė ir veidas.

Delta Pirmas staigiai kvėptelėjo pro šnerves oro.

— Taikinio tapatybė patvirtinta, — tarė jo bendras.

Delta Pirmas įsmeigė žvilgsnį į žalsvąjį ekraną, kuriame dabar jau švietė pragaištį lemiantis nutaikymo kryžius, ir pasijuto tarsi snaperis, taikantis į kokį valstybės vadovą. *Taikinio tapatybė patvirtinta.*

Delta Antras, grįžtelėjęs į kairę, įjungė lazerinį taikiklį. Nukreipė jį žemyn, ir ant sedano, stovinčio per puskilometrį po jais, stogo sužibo šviesos taškas, apie kurį vairuotojas, be abejo, nė nenutuokė.

— Nutaikyta, — pranešė Delta Antras.

Delta Pirmas giliai įkvėpė ir spustelėjo mygtuką.

Po sraigtasparnio pilvu pasigirdo šaižus švilpesys, ir žemyn akimirksniu tarsi nematomos rankos nubrėžtas švystelėjo šviesos dryželis. Dar po akimirkos automobilis, apsiaustas ugnies stulpo, sprogo. Į šonus išlakstė sulankstyto metalo lakštai. Užsiliepsnojusios padangos nulėkė į gojų.

— Sėkmingai pašalintas, — tarė Delta Pirmas, visu greičiu jau skriedamas tolyn. — Susisieki su vadu.

Vos už trijų kilometrų prezidentas Zachas Hernis kaip tik rengėsi gulti. Jo miegamąjį saugojo neperšaunami trijų centimetrų storio langai. Ir jis ničnieko negirdėjo.

97

Pasieniečių oro uostas Atlantik Sityje įsikūręs tarptautinio oro uosto Viljamo Hjuzo federalinės aviacijos direkcijos techniniame centre. Šis pasieniečių padalinys stebėjo Atlanto pakrantės ruožą tarp Osberio parko ir Mėjaus kyšulio.

Rachelė Sikston pakirdo nuo lėktuvo šasi stuktelėjimo į nusileidimo taką, iš abiejų pusių dengiamą milžiniškų muitinės sandėlių. Nustebusi, jog pati nepastebėjo, kaip užsnūdo, Rachelė užsimiegojusi žvilgtelėjo į laikrodį.

2.13 po vidurnakčio. O atrodė, kad miegojo ištisą amžinybę.

Išvydo gulinti kruopščiai apkamšyta antklode, greta jos taip pat jau rąžėsi ir Maiklas Tolandas. Pamatęs jos žvilgsnį, jis miegūstai nusišypsojo.

Kiek toliau tarp sėdynių pakilo svyruojantis Korkis ir suniurnėjo:

— Velniai rautų, jūs vis dėlto čia? Tikėjau, kad tai buvo tik blogas sapnas.

Rachelė ir atmerktomis akimis jautėsi kaip tik taip. *Vėl grįšime į atvirą jūrą.*

Lėktuvas kiek pariedėjęs sustojo, ir visa trijulė išsiropštė ant pilko betono tako. Buvo apniukę, tačiau nuo pajūrio dvelkė drėgnas ir šiltas oras. Palyginti su Elsmyro sala, Niudžersyje jauteisi tarsi patekęs į atogrąžas.

— Čionai! — šuktelėjo jiems kažkas.

Grižtelėję išvydo netoliese stovintį raudoną HH-65 „Dolphin“ pasieniečių sraigtasparnį. Greta budėjęs pilotas pamojo jiems.

Tolandas, negalėdamas patikėti savo akimis, tik papurtė galvą ir, pažvelgęs į Rachelę, tarė:

— Tavo viršininkas tikrai tuščiai neaušina burnos. Korkis susiraukė.

— Jau? Jokios vakarienės?

Pilotas pasitiko juos ir pagelbėjo išsiropšti į sraigtasparnį. Neklausinėjo jų pavardžių, tik pasilabino ir tarė kelis žodžius apie saugą. Ko gero, Pikingas bus išpėjęs pasieniečius, kad šis skrydis slaptas. Tačiau, nepaisant Pikingo pastangų, Rachelė suprato, jog pilotas juos akimoju pažino, ir jo akys iš nepajėgiamos nuslėpti nuostabos išsiplėtė, kai išvydo televizijos įžymybę Maiklą Tolandą.

Rachelė, segdamasi diržus greta Tolando, jautėsi nejaukiai. Viršuje sučiaudėjęs atgijo variklis, ir nusvirusios trisdešimt devynios mentės, susiliedamos į ištisą sidabro skriemulį, ėmė suktis. Netrukus pukšėjimas virto kriokimu, ir sraigtasparnis, atsiplėšęs nuo pakilimo tako, nuskriejo į naktį.

Pilotas atsigręžęs jiems šūktelėjo:

— Man buvo pranešta, jog tikslą nurodysite mums pakilus. Tolandas nurodė pilotui koordinates jūroje maždaug penkiasdešimt kilometrų į pietryčius.

Jo laivas trisdešimt kilometrų nuo kranto, dingtelėjo Racheli, ir jos nugara perbėgo šiurpuliukai.

Pilotas įvedė koordinates į navigacijos įrenginį. Paskui atsilošė sėdynėje ir paleido variklius visu greičiu. Sraigtasparnis nunėrė nosimi į priekį ir šovė į pietryčius.

Tamsioms Niudžersio kalvoms dingus tolumoje, Rachelė atitraukė akis nuo jų ir dirstelėjo į apačioje plytintį tamsų vandenyną. Nors virš vandens ją kaustė baimė, tačiau ramino greta sėdintis vyras, kuriam vandenynas buvo tapęs antraisiais namais. Jūdviejų su Tolandu, įsitaisiusių ankštoje kabinoje vienas šalia kito, keliai ir pečiai susiglaudė. Nė vienas iš jų nemėgino atsitraukti.

— Man liepta neprasižioti, — staiga išpyškino neiškentęs pilotas, — tačiau jūs, regis, Maiklas Tolandas ir vakar aš stebėjau jūsų dokumentinį filmą! Dievulėliau, *meteoritas!* Neįtikėtina!

Tolandas linktelėjo.

— Trūksta žodžių.

— Negalėjome atitraukti akių! Jūsų filmą dabar suka per visas televizijas. Visi mūsų šaliai šį vakar kratėsi šio skrydžio, kadangi sėdi prilipę prie televizoriaus, tačiau aš ištraukiau trumpąjį šiaudelį. Velniai rautų! Trumpąjį šiaudelį! Ir štai susidūriau su jumis akis į akį! Jeigu vyručiai bent numanytų, ką dabar skraidinu, nagus...

— Mes labai jums dėkingi, — įsiterpė Rachelė, — tačiau apie tai išties nevalia prasižioti.

— Be abejo, ponias. Man buvo griežtai įsakyta.

Pilotas, kiek padvejojęs, linksmai pratarė:

— Ei, mes, ko gero, lekiame prie „Gojos“, ar ne?

Tolandas nenoromis linktelėjo.

— Išties.

— Dievulėliau aukštiekninkas! — šūktelėjo pilotas. — Dovanokite. Tai tas keistas laivas, kurį mačiau per jūsų laidą? Dar neteko i tokį įkelti kojos. Jūs šis bus pirmasis.

Rachelė praleido jo žodžius pro ausis, jausdama viduje besitvenkiantį nerimą jiems lekiant vis toliau į atvirą jūrą. Tolandas pažvelgė į ją.

— Gerai jautiesi? Galėjai likti krante. Juk siūliau.

Reikėjo likti, šmestelėjo Rachelės galvoje mintis, nors ji puikiai suvokė, jog savigarba nebūtų leidusi jai to padaryti.

— Dėkui, jaučiuosi kuo puikiausiai.

Tolandas nusišypsojo.

— Prižiūrėsiu tave.

— Ačiū.

Nuo rūpestingo jo baritono akimoju palengvėjo.

— Tau teko matyti „Goją“ per televiziją, ar ne?
 Ji linktelėjo.
 — Toks, na.. Hmm... Nejprastos išvaizdos laivas.
 Tolandas nusikvatojo.
 — Aha. Kadais buvo pats pažangiausias, tačiau išvaizda išties neįspūdinga.
 — Kodėl gi? — paklausė Rachelė, prisimindama keistojo laivo siluetą.
 — Dabar NBC mygia plaukioti nauju laivu. Na, žinai, grakštesnių, patrauklesniu akiai. Po poros metų neabejotinai privers mane su savo senuku išsiskirti.
 Tolando balsas su šiais žodžiais nuskambėjo ilgesingai.
 — Naujas laivas tau ne prie širdies?
 — Na, nežinau... „Gojoje“ mane supa galybė atsiminimų.
 Rachelė šyptelėjo.
 — Bet kaip mėgdavo sakyti mano mama, anksčiau ar vėliau tenka atsisveikinti su praeitimi.
 Tolandas įdėmiai pažvelgė jai į akis.
 — Taip, be abejo.

98

— Koks čia velnias, — susikeikė taksi vairuotojas, grįžtelėjęs per petį į Gabrielę. — Matyt, bus įvykusi kažkokia avarija. Įstrigome. Kol kas.

Gabrielė, dirstelėjusi pro langą, išvydo pro šalį praskriejančius mirksinčius greitukų švyturėlius. Priešais juos kiek tolėliau stovėjo keli policininkai, užtvėrę kelią prie molo.

— Ko gero, didelė avarija, — vėl tarė vairuotojas ir mostelėjo ranka į liepsnas, kylančias virš FDR memorialo.

Gabrielė suraukusi kaktą žvelgė į tolumoje švytinčius liepsnos liežuvius. *Kaip tyčia*. Žūtbuti privalo kuo skubiau pranešti Sikstonui apie ŽSS ir tą kanadietį geologą. Ji ėmė sukti galvą, ar į viešumą iškilusios NASA melagystės sukels pakankamą sąmyšį, kad Sikstonas vėl prisikeltų iš numirusių kaip kandidatas. Gal kitiems politikams tai ir nepavyktų, dingtelėjo jai, tačiau Sedžvikas Sikstonas geba kopti į viršų išpušdamas kitų nesėkmes.

Gabrielei ne visada gulė prie širdies senatoriaus gebėjimas smogti priešininkui žemiau juostos, tačiau šis būdas būdavo veiksmingas. Galimas daiktas, jam pavyks šią pavienę NASA melagystę paversti abejonėmis apskritai agentūra ir jos veikimo būdais, o drauge — ir prezidentu.

Liepsnos virš FDR memorialo, regis, vis labiau šėlo. Ėmė pleškėti jį supantys miškeliai, ir nurūkusios ten gaisrinės dabar švirkštė ant jų vandenį. Taksi vairuotojas, įsijungęs radiją, ėmė iš eilės junginėti visus kanalus.

Atsidususi Gabrielė užsimerkė ir pajuto, kaip ją visą griūte užgriūna nuovargis. Kai atvyko į Vašingtoną, svajojo tapti politike, galbūt netgi patekti į Baltuosius rūmus. Tačiau dabar jautėsi politikos atsikandusi visam gyvenimui: dvikova su Mardžore Tenč, tos bjaurios jūdviejų su senatoriumi nuotraukos, NASA melagystės...

Per radiją žurnalistas kažką tarškėjo apie susprogdintą automobilį ir tarptautinį terorizmą.

Reikia kuo skubiausiai nešti kudašių iš šio miesto, pirmą kartą nuo atvykimo į Vašingtoną pamanė Gabrielė.

99

Vadas bemaž niekuomet neištiždavo iš nuovargio, tačiau šiandienos dozės net ir jam jau buvo per daug. Viskas ėjosi kreivai šleivai, o ne taip, kaip numatyta: nelemtai aptikta ledo šachta, nepavykę bandymai priversti amžinai nutilti liudininkus ir be paliovos didėjantis aukų skaičius.

O rengėmės susidoroti be kraujo... Be abejo, išskyrus tą kanadietį.

Keista, tačiau techniškai kebliausia sumanymo dalis ėjosi kaip per sviestą — meteoritas prieš keletą mėnesių buvo kuo sklandžiausiai įtaisytas ledyno gelmėje. Patupdžius jį į reikiamą vietą, liko

tik laukti, kol virš Žemės skrieti bus paleista Žemės stebėjimo sistema. ŽSS turėjo išžvalgyti visą Šiaurės poliaratį, ir jos iešikliai neišvengiamai privalėjo aptikti meteoritą ir atnešti NASA šlovę.

Tačiau ėmė ožiuotis sumauta programinė įranga.

Paaškęjus, jog iešiklis neveikia ir nėra jokių galimybių jį sutaisyti dar iki rinkimų, visas sumanymas pakibo ant plauko. Meteoritą galėjo aptikti tik ŽSS. Vadui teko sukti galvą, kaip slapčia pranešti NASA apie meteoritą. Teko imituoti kanadiečio, dirbusio netoliese meteorito, SOS signalą. Be abejo, geologą dėl savaime suprantamų priežasčių teko tučtuojau nudaigoti ir pavaizduoti įvykus nelaimingą atsitikimą. Nieko dėtas geologas buvo išmestas iš sraigtasparnio. Tačiau tai buvo tik pradžia, o dabar įvykiai jau įsisuko svaiginama karusele.

Veilis Mingas. Nora Mangor.

Dar tas akiplėšiškas nužudymas, ką tik įvykdytas FDR memoriale.

Netrukus aukų sąrašą papildys Rachelė Sikston, Maiklas Tolandas ir daktaras Marlinsonas.

Kito kelio nėra, pamanė vadas, gniauždamas savyje vis aitriau smelkiančią sąžinės graužatį. Pernelyg jau daug pastatyta ant kortos.

100

Pasieniečių sraigtasparniui likus skristi tris kilometrus iki „Gojos“, Tolandas šūktelėjo pilotui:

— Čia yra terminis naktinio stebėjimo įtaisas?

Pilotas linktelėjo.

— Juk mes gelbėjome.

Tolandas to ir tikėjosi. Terminis naktinio stebėjimo įtaisas buvo specialiai skirtas vandenyje ieškoti sudužusių laivų įgulų. Vandenyje plūduriuojanti žmogaus galva sušvisdavo raudonu taškeliu juodoje vandens plynėje.

— Įjunkite, — paprašė Tolandas. Pilotas net sutriko.

— Kodėl? Ko nors ieškote?

— Ne. Tiesiog noriu jums kai ką parodyti.

— Iš tokio aukščio įtaisas nieko nerodys, nebent apačioje liepsnotų kokia naftos dėmė.

— Įjunkite, — pakartojo Tolandas.

Pilotas, nustebusiomis akimis žvilgtelėjęs į Tolandą, spustelėjo keletą mygtukų, ir terminis įtaisas sraigtasparnio dugne atsivėrė, aprėpdamas vandenyną penkių kilometrų spinduliu. Prietaisu skydelyje įtaisyta ekrane sušvito vaizdas.

— Viešpatie aukštiekninkas! — Sraigtasparnis net susimėtė, pilotui iš nuostabos loštelėjus atgal. Atgavęs žadą, jis išpūtęs akis žvelgė į ekraną.

Rachelė su Korkiu taip pat negalėdami patikėti savo akimis net palinko į priekį. Juodoje vandenyno plynėje pulsuodama rangėsi milžiniška raudona spirale.

Rachelė neramiai žvilgtelėjo į Tolandą.

— Ciklonas?

— Taip, — patvirtino Tolandas. — Šiltų oro masių sukūrys. Kokio kilometro skersmens.

Pasienietis sukrizeno:

— Milžinas. Retkarčiais tenka su jais susidurti, tačiau apie šitą dar niekas nepranešė.

— Ėmė suktis vos praeitą savaitę, — atsiliepė Tolandas. — Ko gero, po poros dienų išsikvėps.

— Kaip tokie randasi? — pasiteiravo Rachelė, negalėdama atsistebėti šia milžiniška viduryje vandenyno sukuriuojančia spirale.

— Nuo magmos, — paaiškino pilotas. Rachelė baimingai grįžtelėjo į Tolandą.

— Ten ugnikalnis?

— Ne, — tarė Tolandas. — Šiaip jau rytų pakrantėje nesama veikiančių ugnikalnių, tačiau retkarčiais po pat jūros dugnu susitvenkia kunkuliuojantys magmos tvenkiniai, kurie įkaitina vandenį. Kadangi šiltesnis vanduo veržiasi į viršų, stumdamas šaltą, todėl ir susidaro šie milžiniški sūkuriiai. Jie vadinami megasūkuriiais. Grumdosi keletą savaičių, kol galiausiai išsikvepia.

Pilotas įsmeigęs akis stebeilijo ekrane besirangančią spiralę.

— Atrodo, šita dar gana veržli.
 Jis patikrino, kiek dar liko iki Tolando laivo ir nustebeęs grįžtelėjo per petį.
 — Pone Tolandai, jūsų laivas stovi pačioje sūkurių šerdyje. Tolandas linktelėjo.
 — Ten ne tokia stipri srovė. Trisdešimt kilometrų per valandą. Tas pats, kaip stovėti sraunioje upėje. Inkaro grandinė įsitempusi it styga.
 — Jėzau, — tarstelėjo pilotas. — Trisdešimties kilometrų per valandą srovė? Verčiau jau neiškristi per bortą!
 Jis nusikvatojo. Rachelės juokas neėmė.
 — Maiklai, nė neužsiminei apie megasūkurių, magmos kupolą ir tas sroves.
 Jis padrašinamai uždėjo ranką jai ant kelio.
 — Nesibaimink, mums niekas negresia.
 Rachelė suraukė kaktą.
 — Tai čia suka dokumentinį filmą apie tą magmos kupolo fenomeną?
 — Apie megasūkurių ir *Sphyrna mokarran*.
 — A, tiesa, buvai užsiminęs.
 Tolandas šyptelėjo.
 — *Sphyrna mokarran* mėgsta šilumą, ir dabar visi poros šimtų kilometrų spinduliu susispietę šiame sūkuryje.
 — Oho.
 Rachelė nedrąsiai mostelėjo galva į vandenyną.
 — Tai kas, dėl Dievo meilės, yra tie *Sphyrna mokarran*?
 — Patys bjauriausi vandenyno padarai.
 — Plekšnės?
 Tolandas nusijuokė.
 — Didieji kūjagalviai rykliai.
 Rachelė net sustingo.
 — Aplink tavo laivą knibždėte knibžda didžiųjų kūjagalvių *ryklių*?
 Tolandas pamerkė jai:
 — Nesuk galvos, jie nepavojingi.
 — Jeigu neigi, vadinasi, pavojingi.
 Tolandas nusijuokė:
 — Ko gero, tavo teisybė.
 Jis linksmai šūktelėjo pilotui:
 — Ei, kada paskutinį kartą išgelbėjote kokį kūjagalvio užpultą žmogų? Pilotas gūžtelėjo pečiais.
 — Dieve brangus. Prieš kokius porą dešimtmečių.
 Tolandas grįžtelėjo į Rachelę.
 — Girdėjai? Pora *dešimtmečių*. Nesuk galvos.
 — Praeitą mėnesį pasitaikė toks kvėša akvalangininkas, kuris nutarė prisigretinti...
 — Palaukite! — pertraukė jį Rachelė. — Juk ką tik tvirtinote, jog jau *dešimtmečiais* nesate nieko gelbėję?!
 — Aha, — atsiliepė pilotas. — *Išgelbėję*. Paprastai tokiais atvejais nesuspėjame. Tie šmikiai galabija kaip velniai.

101

Tolumoje sužibo „Gojos“ siluetas. Likus puskilometriui, Tolandas jau galėjo įžiūrėti didžiuosius denio žibintus, kuriuos Ksavija, dėkui Dievui, paliko įjungtus. Išvydęs šias šviesas, Tolandas pasijuto tarsi klajūnas, grįžtas namo po ilgų klajonių.
 — Lyg ir minėjai, kad laive liko tik vienas žmogus, — tarė Rachelė, nustebinta visų tų plieskiančių šviesų.

— Tu juk taip pat turbūt įjungi visas šviesas, kai lieki viena namie?

— Tik vieną.

Tolandas vogčiomis šyptelėjo. Nepaisant visų Rachelės pastangų dėtis nerūpestinga, Tolandas matė, kad ji be galo įsitempusi. Magėjo ją apkabinus nuraminti, tačiau jis žinojo, jog jokie žodžiai negelbės.

— Taip esti saugumo sumetimais. Atrodo, jog laive visa įgula.

Korkis prunkštelėjo:

— Ką, Maikai, baidaisi piratų?

— Ne. Kur kas didesnę pavojų kelia kvėšos, žvelgiantys į radarą kaip ožiai į naujus vartus. Todėl, kad būtum pastebimas, verčiau jau žibinti visas šviesas.

Korkis pašnairavo į apačioje žerintą laivą.

— Kad būtum pastebimas? Man jis labiau panašus į kruizinį laivą. Naujųjų metų proga apkašytą girliandomis. Be abejo, už elektrą juk moka NBC.

Sraigtasparnis sulėtino greitį, apsuko milžinišką šviesų nutviekstą laivą ir ėmė irtis prie nusileidimo aikštelės laivagalyje. Netgi iš paukščio skrydžio buvo matyti apie laivo pontonus pašėlusiai putojanti srovė. Laikoma laivagalyje nuleisto inkaro, „Goja“, įtempusi grandinę tarsi šuo, pirmagaliu tiesėsi į pačią sūkurio šerdį.

— Tikra gražuolė, — nusijuokė pilotas.

Tolandas suprato, kad jis šaiposi. „Goja“ anaipol neatrodė išvaizdžiai. Pasak vieno televizijos apžvalgininko mestelėto kandaus posakio, „atstumiamai“.

Laivas iš esmės buvo milžiniška plokščia platforma, iškilusi virš vandens dešimt metrų ir keturiais storais statramsčiais atsirėmusi į pontonus. Iš toliau laivas atrodydavo tarsi mažytė naftos gręžimo platforma. Iš arti — barža ant kojūkų. Kajutės, laboratorija ir kapitono kajutė trimis aukštais kilo viena ant kitos, ir bendras laivo vaizdas panėšėjo į milžinišką plaukiojantį kavos stalelį su sukrautomis ant jo dėžutėmis.

Nepaisant gremėzdiškos savo išvaizdos, „Goja“, liesdamasi su vandeniu tik keturiais pontonais, buvo kur kas menkiausiai veikiama vandenyno bangavimo. Todėl ant tokios platformos būdavo patogiau filmuoti, darbuotis laboratorijoje ir niekas nesirgdavo jūros liga. Nors NBC mygo Tolandą įsikraustyti į naują laivą, Tolandas vis atsisakinėjo. Be abejo, per tą laiką sukurta ir dar šiuolaikiškesnių laivų, tačiau „Goja“ jau beveik ištisą dešimtmetį buvo tapusi jo namais, joje jis ir kabinosi į gyvenimą po Cilijos mirties. Kartais naktį denyje pro vėjo užesį jam ir dabar pasigirsta jos balsas. Jis kelsis į kitą laivą tik tuomet, kai praeities vaiduokliai visiškai nurims.

Kol kas dar ne.

Kai sraigtasparnis galiausiai nutūpė laivagalyje, Rachelė Sikston kiek atsikvėpė, tačiau ją vis tiek dar kaustė nerimas. Be abejo, ji jau neskriejo virš vandenyno bangų, tačiau jos vis tiek dar buvo po kojomis. Ji, tramdydama

drebulį, iškopė ant denio ir apsidairė aplinkui. Laivagalyje buvo pasiutusiai ankšta, ypač nutūpus sraigtasparniui. Pažvelgusi į priekį, ji išvydo laivo viduryje stūksant antstato dėžę.

Tolandas atsistojo petys į petį su ja.

— Žinau, — šūktelėjo jis, stengdamasis perrėkti menčių gausmą. — Per televiziją jis atrodo kur kas erdvesnis.

Rachelė tylomis linktelėjo.

— Ir patikimesnis.

— Tai vienas patikimiausių laivų. Patikėk manimi.

Tolandas, uždėjęs ranką jai ant peties, nulydėjo tolyn į denį.

Šiltas jo rankos prisilietimas ramino labiau nei bet kokie žodžiai. Tačiau, grįžtelėjusi į laivagalį, ji išvydo prie jo putomis kunkuliuojančią smarkią srovę, tarsi laivas lėktų visu greičiu. *Juk esame virš megasūkurio*, šmėkštelėjo jos galvoje mintis.

Sustojusi pačiame denio gale, ji susidomėjusi ėmėsi tyrinėti per televiziją tiek kartų regėtą

vienvietį batiskafą „Tritonas“, kabantį ant storos gervės. „Tritonas“, pavadintas graikų jūros dievo vardu, visiškai nepanėšėjo į savo pirmtaką, plienu kaustytą „Alviną“. „Tritono“ priekyje tarsi apverstas apvalus akvariumas pūpsėjo stiklo gaubtas. Rachelė negalėjo įsivaizduoti nieko labiau bauginančio, nei nerti į jūros gelmes, skiriamai nuo vandens vos stiklo. O Tolandas tvirtino, jog vienintelė nemaloni kelionė „Tritonu“ dalis būdavo jo nusileidimas į vandenį pro angą „Gojos“ denyje, kai batiskafas iš švytuoklės supdavosi dešimties metrų aukštyje virš jūros.

— Ko gero, Ksavija bus laboratorijoje, — tarė Tolandas, žengdamas pirmyn. — Čia.

Rachelė su Korkiu nusekė paskui Tolandą. Pasienietis, išpėtas su niekuo nesusisiekti, liko sėdėti sraigtasparnyje.

— Pažvelkite čia, — staiga sustojęs prie laivo turėklų, paragino Tolandas.

Rachelė nedrąsiai prisiartino ir užmetė akį žemyn. Jie stovėjo per dešimtį metrų nuo vandens, tačiau Rachelė pajuto nuo jo sklindančią šilumą.

— Vanduo šiltas kaip vonioje, — tarė Tolandas pro vandens šniokštimą.

Jis ištiesė ranką prie jungiklio, įtaisyto ant turėklo, ir taręs „Stebėkite“, jį spustelėjo.

Vanduo aplink laivą sušvito, nutviektas žibinto, kabančio po deniu. Rachelė su Korkiu vienu balsu aiktelėjo.

Nušviestame apskritime šmėžavo šimtai vaiduoklišių šešėlių. Vos per pėdą nuo paviršiaus vandenį priešais srovę skrodė pailgi tamsūs padarai, plėšriai judindami kūjį primenančias galvas.

— Dėl Dievo meilės, Maikai, — išlemeno Korkis. — Labai mus pralinksminai.

Rachelė iš baimės nepajėgė net krustelėti. Magėjo kuo greičiau atšokti atgal nuo turėklo, tačiau kojos buvo tarsi įaugusios. Ji pastėrusiomis akimis žvelgė į klaikų ryklių šoki.

— Nuostabūs, ar ne? — paklausė Tolandas.

Jis vėl drąsindamas uždėjo ranką jai ant peties.

— Ištisomis savaitėmis grumdosi šiltose srovėse. Jų uoslė neįtikėtina, nes jie turi superjautrias telencefalonines olfaktorines nosis. Užuožia kraują už pusantro kilometro.

Korkis suabejojo:

— Superjautrios telencefaloninės olfaktorinės nosis?

— Netiki?

Tolandas ėmė raustis šaliniais stovinčioje aliuminio dėžėje. Kiek pasirausęs ištraukė nedidukę žuvelę.

— Tiks.

Paskui, iš šaldiklio išsitraukęs peilį, porą kartų ją įpjovė. Ištryško kraujas.

— Dėl Dievo meilės, Maikai! — šūktelėjo Korkis. — Šlykštu.

Tolandas švystelėjo negyvą žuvį per bortą, ir ji pūkstelėjo į vandenį už kokių dešimties metrų. Vos ji spėjo palytėti bangas, koks šešetas ryklių, pašėlusiai suplakę uodegomis, metėsi prie jos ir suputojusiame vandenyje buvo matyti tik blyksintys jų dantys. Žuvelė dingo nespėjus nė mirktelėti.

Pašiurpusi Rachelė atsigręžė į Tolandą, kuris rankoje jau laikė kitą žuvelę. Lygiai tokią pačią.

— Šikart neįpjausime, — tarė Tolandas ir švystelėjo ją į vandenį. Žuvelė pūkstelėjo į bangas, bet rykliai nekrepė į ją nė menkiausio dėmesio, ir žuvelę pamažu nunešė į šalį srovė.

— Jie puola tik užuodę aukos kraują, — paaiškino Tolandas, žingsniuodamas nuo turėklų. — Tiesą sakant, galėtum sau ramiausiai čia tarp jų puškentis, be abejo, jeigu ant kūno nėra nė menkiausio įdrėskimo.

Korkis mostelėjo ranką į susiūtą savo skruostą. Tolandas suraukė kaktą.

— Aha. Tau verčiau nesimaudyti.

102

Gabrielės Ešė taksi nepajudėjo nė per centimetrą.

Užstrigusi kamštyje prie FDR memorialo, Gabrielė pro langą stebėjo ten lekiančius greitosios pagalbos automobilius ir neriančius į tirštų dūmų sieną. Radijas ėmė tvirtinti, jog susprogdintame automobilyje, ko gero, buvęs aukštas valstybės pareigūnas.

Išsitraukusi mobilųjį, ji surinko senatoriaus numerį. Jis, be jokios abejonės, jau bus ėmęs nerimauti, kur ji taip užtruko.

Tačiau jis su kažkuo šnekėjosi.

Gabrielė, užmetusi akį į taksometrą, suraukė kaktą. Kai kurie vairuotojai, netekę kantrybės, ėmė rabždintis šaligatviais, mėgindami kaip nors ištrūkti.

Vairuotojas grįžtelėjo į ją.

— Laukiame?

Gabrielė stebėjo pro šalį plūstantį gaisrinių srautą.

— Ne. Varom.

Vairuotojas pritariamai kažką sumurmėjo ir įsitvėrė įmantriai išlankstytos pavarų jungimo svirties. Jiems kratantis per šaligatvius, Gabrielė vėl pamėgino susisiekti su Sikstonu.

Vis dar užimta.

Po keleto minučių, padaręs didelį lankstą, taksi jau lėkė C gatve. Gabrielė priekyje išvydo dunksant Filipino A. Harto rūmus. Ji ketino vykti tiesiai pas senatorių į namus, tačiau važiuodama pro pat savo darbo kabinetą...

— Sustokite, — paprašė ji vairuotojo ir mostelėjo ranka. — Čia. Dėkui.

Taksi sustojo.

Gabrielė sumokėjo taksometre šviečiančią sumą ir mestelėjo dar dešimtinę viršaus.

— Palauksite manęs dešimtį minučių?

Taksistas užmetė akį į pinigus, paskui į savo laikrodį.

— Nė minutės ilgiau.

Gabrielė iššoko iš automobilio. *Apsisukiau per penkias.*

Tušti, marmuru tviskantys senato koridoriai tokį vėlyvą metą buvo išties gūdūs. Gabrielė, nesidairydama į šonus, skubiai pralėkė pro rūščias statulas, išsirikiavusias it sargybiniai abipus įėjimo į ketvirtą aukštą. Jų sustingusios akys tarsį žvelgė tiesiai į ją.

Pasiekusi senatoriaus Sikstono kabinetą, Gabrielė išsitraukė magnetinę kortelę ir įžengė vidun. Prieškambaryje degė blausi šviesa. Perėjusi jį, koridoriumi patraukė į savo kabinetą. Įžengusi spustelėjo jungiklį ir pasuko tiesiai prie bylų spintos.

Ji turėjo visą aplanką su duomenimis apie NASA skirtas lėšas Žemės stebėjimo sistemai, taip pat ir gausybę duomenų apie ŽSS. Kai praneš apie Harperį, Sikstonui neabejotinai prisireiks šių duomenų.

NASA pūtė miglą į akis apie ŽSS.

Gabrielei rausiantis po bylas, sučirškė jos telefonas.

— Senatoriau? — atsiliepė ji.

— Ne, Gabe. Čia Jolanda.

Jos draugės balas buvo neįprastai susijaudinęs.

— Tu dar NASA?

— Ne. Savo kabinete.

— Ką nors pešei?

Nė nenutuoki. Gabrielė sumetė negalinti Jolandai nė žodeliu apie tai prasitarti prieš tai nepranešusi Sikstonui, kadangi senatorius, galimas daiktas, nutars šiuos duomenis panaudoti kitais būdais.

— Dabar vykstu pas Sikstoną, o vėliau papasakosiu.

— Gabe, dėl to tavo minėto neteisėto lėšų rinkimo vajui iš SFF...

— Juk sakiau, kad klydau, ir...

— Ką tik sužinojau, jog du žurnalistai, užsiimantys aeronautikos verslo užkulisiais, kaip tik tiria tokią pačią temą.

Gabrielė nustėro.

— Kaip tai?

— Nežinau. Tačiau tai ne kokie sukčiai ir yra tvirtai įsitikinę, jog Sikstonas semia pinigus iš

SFF. Pamaniau, kad privalau tau pranešti. Na, anksčiau tvirtinau, jog tai paikystė. Tokios gyvatėlės kaip Mardžorė Tenč pateikiamos žinios... Gal tau reikėtų šnektelėti su jais, prieš vykstant pas senatorių?

— Jeigu jie tuo įsitikinę, kodėl neiškelia į viešumą?

— Neturi pakankamai įrodymų. Veikiausiai senatorius, kaip patyręs lapinas, geba puikia slėpti pėdsakus.

Kaip ir daugelis politikų.

— Tai tik gandai, Jolanda. Juk sakiau, kad senatorius pats papasakojo apie SFF paramą, tačiau tai visiškai teisėta.

— Taip, Gabe, tačiau neguldyčiau galvos, ar tai tiesa, ar melas. Paprasčiausiai jaučiau pareigą tau paskambinti, kadangi buvau liepusi nepasitikėti Mardžore Tenč, ir vėliau netikėtai paaiškėja, jog esama ir kitų žmonių, linkusių manyti senatorių slapčia gauruota letena semiant šlamaniuosius.

— Kas tie žurnalistai? — staiga ėmusi irzti, pasidomėjo Gabrielė.

— Pavardžių sakyti negaliu. Galiu suvesti jus. Rimti žmonės. Išmano rinkimų kampanijų rėmimo įstatymą... — Jolanda nutilo, o paskui pridūrė: — Pasak jų, Sikstonas dabar plikas kaip tilvikas, gal net įlindęs į skolas.

Spengiančioje kabineto tyloje kaip gyvas nuaidėjo gergždžiantis Tenč balsas, sviedžiantis kaltinimus. *Po Katerinos žūties jis didžiąją dalį jos palikimo iššvaistė neatsakingoms investicijoms, asmeninei prabangai ir triuškinamai pergalei partijos kandidato rinkimuose. Prieš pusmetį jo kišenėse jau švilpavo vėjai.*

— Tie vyrai mielai su tavimi susitiktų, — tarė Jolanda. *O kaipgi, dingtelėjo Gabrielėi.*

— Aš tau paskambinsiu.

— Kažko pyksti?

— Tik ne ant tavęs, Jolanda. Dėkui.

Gabrielė padėjo ragelį.

Snūduriuojantį prie senatoriaus Sikstono apartamentų sargybinių pažadino čirškiantis mobilusis. Atsitiesęs savo kėdėje, jis pasitrynė akis ir iš striukės kišenės išsiėmė telefoną.

— Aha?

— Ouvenai, čia Gabrielė.

Sikstono sargybinis akimoju ją pažino.

— A, sveikutė.

— Žūt būt privalau susisiekti su senatoriumi. Gal pabelstum į duris ir jam apie tai praneštum? Jo telefonas be paliovos užimtas.

— Jau ganėtinai vėlu.

— Galvą guldau, kad jis nemiegos, — patikino Gabrielė. — Pašėlusiai skubu.

— *Vėl?*

— Tai dėl to paties. Ouvenai, pakviesk jį. Neatidėliodama privalau kai ką pasitikslinti.

Sargybinis atsідusęs pasikėlė.

— Gerai jau, gerai. Beldžiuosi.

Jis pasirąžė ir žengė prie Sikstono durų.

— Kadangi jis nepyko, jog įleidau tave praėjusį kartą...

Jis nedrąsiai kilstelėjo krumplius ir jau rengėsi belstis.

— Ką?! — šuktelėjo Gabrielė.

Sargybinis sulaikė pakeltą kumštį.

— Na, senatorius nepyko, kad įleidau tave praeitą kartą. Neklydai. Nėmaž neprieštaravo.

— Judu *aptarėte* tai su senatoriumi? — nustebusi paklausė Gabrielė.

— Aha. O kas?

— Ne, paprasčiausiai...

— Tiesą sakant, man taip pat pasirodė keista. Jis tik po kurio laiko prisiminė, jog buvai užsukusi. Regis, vyručiai ten veltui laiko neleido.

— Ouvenai, kada judu apie tai kalbėjotės?
 — Vos tau išėjus. O ką? Ragelyje stojo tylą.
 — Ne, ne... Nieko. Klausyk, aš pagalvojau, kad veikiausiai kol kas neverta trukdyti senatoriaus.
 Dar pamėginsiu pati jam paskambinti, ir jeigu nieko nepesiu, tada paprašysiu tavo pagalbos.
 Sargybinis pakraipė galvą.
 — Kaip pasakysite, panele Ešė.
 — Dėkui, Ouvenai. Nepyk, kad trukdau.
 — Nieko tokio.
 Sargybinis įsikišo telefoną į kišenę, klestelėjo į savo krėslą ir ėmė snūduriuoti.
 Gabrielė kurį laiką dar stovėjo sustingusi, laikydama rankoje ragelį. *Sikstonas žinojo, jog tada lankiausi pas jį... Tačiau nė žodeliu neužsiminė?*
 Juo tolyn, tuo viskas painyn. Gabrielės atmintyje iškilo senatoriaus skambutis, kai ji lankėsi ABC. Senatorius tada pribloškė ją netikėta išpažintimi apie aeronautikos bendrovių paramą. Tokiu atvirumu jis susigražino jos pasitikėjimą. Netgi privertė susigėsti. Tačiau tas sąžiningumas, kaip dabar paaiškėjo, buvo tik tariamas.
Viskas kuo teisėčiausia, tvirtino Sikstonas.
 Ją vėl apniko tos pačios abejonės senatoriaus Sikstono padorumu.
 Už lango supypėjo taksi.

103

„Gojos“ kapitono tiltelis buvo kubas stiklo sienomis, įtaisytas virš laboratorijos ir kajučių. Iš jo buvo galima stebėti tamsuojančias vandenyno bangas 360 laipsnių kampu. Baugščiai į jas dirstelėjusi, Rachelė tučtuojau visą savo dėmesį sutelkė į kitus reikalus.
 Tolandui su Korkiu patraukus ieškoti Ksavijos, Rachelė liko susisiekti su Pikeringu. Ji buvo žadėjusi direktoriui, kad vos atvykusi paskambins, ir jai magėjo sužinoti, kas paaiškėjo per jo pokalbį su Mardžore Tenč.
 „Gojoje“ įrengta skaitmeninė SHINCOM 2100 ryšio sistema Rachelei jau buvo tekę naudotis. Ji žinojo, jog jeigu kalbės trumpai, jos niekas nespės pasiklausyti.
 Surinkusi Pikeringo mobiliojo numerį, ji, prispaudusi ragelį prie ausies, ėmė laukti. Tikėjosi, kad Pikeringas atsilieps jau po pirmojo pyptelėjimo. Tačiau linijoje tegirdėjo šaukiamuosius signalus. Šeši pyptelėjimai. Septyni. Aštuoni...
 Rachelė žvilgtelėjo į tamsų vandenyną, jausdamasi dar nejaukiau, nes direktorius vis neatsiliepė.
 Devyni pyptelėjimai. Dešimt. *Kur jis dinga!*
 Ji mindžikuodama laukė. Kodėl jis neatsiliepia? Pikeringas visada nešiodavosi su savimi mobilųjį ir primygtinai liepė Rachelei jam paskambinti.
 Po penkiolikto pyptelėjimo ji padėjo ragelį.
 Vis labiau smelkiama nerimo, pamėgino susisiekti dar kartą.
 Keturi pyptelėjimai. Penki.
Kur jis prapuolė?
 Galiausiai pasigirdo sujungiamos linijos trakstelėjimas. Rachelė buvo jau benudžiunganti, tačiau ragelyje spengė tylą.
 — Alio, — tarė ji. — Direktoriau?
 Pasigirdo trys pyptelėjimai iš eilės.
 — Alio? — pakartojo Rachelė.
 Staiga ragelyje pasigirdo garsus, ausies būgnelį režiantis traškesys. Rachelė skubiai atitraukė ragelį kiek toliau. Traškesys netrukus liovėsi. Ragelyje ėmė skubriai osciliuoti tarpais vis nutylantis garsas. Rachelė staiga sumetė, ką tai reiškia. Nugara perbėgo šiurpuliukai.
 — Velniai rautų!

Skubiai apsigrėžusi, ji trinktelėjo ragelį atgal į lizdą ir nutraukė ryšį. Ir kurį laiką stovėjo sustingusi, svarstydamą, ar spėjo.

Pirmajame denyje įsikūrusioje erdvioje „Gojos“ laboratorijoje sudalytoje ilgų stalų, buvo grūste prigrūsta įvairiausių įtaisų — echolotų, srovių matuoklių, kriauklių, traukiamųjų spintų, milžiniškų šaldiklių, kompiuterių, kūpsojo stirtos aplankų su duomenimis ir dar daugybė įvairiausių įrenginių.

Tolandui su Korkiu įžengus į vidų, Ksavija, išsitiesusi pusiaugula ant krėslo, spoksojo į išslydusį vaizdą per televizorių. Išgirdusi žingsnius, ji nė neatsigrėžė.

— Ką, pritrūkote pinigų alui? — šūktelėjo ji per petį, manydama, jog tai bus grįžusi įgula.

— Ksavija, — pašaukė ją Tolandas. — Čia aš, Maikas.

Geologė staigiai atsigrėžė, skubiai nurydama rankoje laikomo sumuštinio kąsnį.

— Maikai? — nustebusi išlemeno ji.

Stryktelėjusi iš krėslo, Ksavija išjungė televizorių ir vis dar kramtydama žengė prie jų.

— Maniau, kad vaikinai parūžė iš barų. Koks velnias jus čia atnešė?

Ksavija buvo apkūnoka tamsiaodė, šnekėjo šaižiu balsu ir atrodė stačiokiška. Ji mostelėjo ranka į televizorių, kuriame dar sykį buvo kartojamas Tolando dokumentinis filmas apie meteoritą.

— Tai neilgai ten užsibuvai, ką?

Ne šiaip sau, patyliukais pamanė Tolandas.

— Ksavija, neabejoju, jog pažįsti Korkį Marlinsoną.

Ksavija linktelėjo.

— Man didelė garbė, pone.

Korkis niekaip neįstengė atplėšti akių nuo sumuštinio jos rankoje.

— Atrodo skaniai.

Ksavija, kilstelėjusi antakį, dirstelėjo į jį.

— Išklaučiau tavo žinutę, — tarė Tolandas. — Į mano dokumentinį įsivėlė kažkoks netikslumas? Papasakok išsamiau.

Geologė išpūtusi akis pažvelgė į jį ir kurtinamai nusikvatojo.

— Dėl to čia parsibeldei? Dėl Dievo meilės, Maikai, juk sakiau, jog tai smulkmena. Paprasčiausiai knietėjo tave kiek paerzinti. Ko gero, kai kurie NASA pateikti duomenys buvo kiek senstelėję. Tai menknieikiai. Pasaulyje esama vos trijų ar keturių jūrų geologų, kuriems tas neapsižiūrėjimas būtų kritęs į akis!

Tolandui užėmė kvapą.

— Neapsižiūrėjimas. Ar jis kartais nėra susijęs su chondromis? Ksavija iš netikėtumo net sustingo.

— Dievulėliau. Kuris nors iš jų su tavimi jau susisieki? Tolandas nustėro. *Chondros*. Jiedu su Korkiu susižvalgė.

— Ksavija, privalai man viską išsamiai išdėstyti. Kokia buvo ta mano klaidelė?

Ksavija, netekusi žado, spoksojo į jį, regis, pajutusi, jog reikalas išties rimtas.

— Maikai, tai išties tik smulkmena. Prieš kurį laiką teko skaityti vieną straipsnį geologų žurnale. Tačiau kodėl dėl to taip imi į galvą?

Tolandas atsidusęs tarė:

— Ksavija, patikėk, savo pačios labui tau verčiau to nežinoti. Tik papasakok mums apie tas chondras, o paskui prašysime apžiūrėti vieną uolienos pavyzdį.

Ksavija sunerimusi žvelgė į juos.

— Gerai, tuojau parodysiu tą straipsnį. Guli mano kabinete. Ji padėjo sumuštinį ant stalelio ir nužingsniavo prie durų. Korkis šūktelėjo jai pavymui:

— Galėčiau jį pabaigti?

Ksavija nustebusi atsigrėžė.

— Tu nori *pabaigti* valgyti mano sumuštinį?

— Na, tiesiog pamaniau...

— Pasiimk *kitą*.

Tai pasakiusi, Ksavija žengė pro duris.

Tolandas tyliai nusijuokė ir mostelėjo ranka didžiulio šaldytuvo link.

— Korki, apatinėje lentynoje. Tarp bučių.

Tuo metu Rachelė skubiai nusileido stačiais laipteliais nuo tiltelio ir pasileido prie sraigtasparnio. Pasienietis snūduriavo, tačiau, Rachelei pabarškinus į stiklą, bematant pašoko.

— Jau? — pasiteiravo jis. — Taip greitai? Rachelė susijaudinusi papurtė galvą.

— Ar galima įjungti vandenyno paviršiaus ir oro erdvės radarus vienu metu?

— Be abejo. Stebi penkiolikos kilometrų spinduliu.

— Tada įjunkite juos.

Nustebęs pilotas spustelėjo keletą svirtelių, ir radaro ekranas sušvito. Jo apskritime lėtai ėmė suktis spindulys.

— Kas nors matyti? — paklausė Rachelė.

Pilotas, stebėdamas besisukantį spindulį, spustelėjo dar keletą mygtukų. Apskritimas buvo visiškai tuščias.

— Pačiam pakrašty keletas nedidelių laivelų, tačiau jie plaukia tolyn nuo mūsų. Šiaip visur aplinkui tuščia.

Rachelė Sikston atsiduso, nors nerimas visiškai dar nesiliovė krintęs.

— Klausyk, jeigu pastebėsi ką artinantis — laivą, sraigtasparnį, — tučtuojau man pranešk.

— Be abejo. Kas nors nutiko?

— Aha. Privalau iš anksto žinoti, jei kas prie mūsų artintųsi.

Pilotas gūžtelėjo pečiais.

— Nenuleisiu akių nuo radaro, ponai. Jeigu kas ims švysčioti, tučtuojau pranešiu.

Jausdama nugara lakstančius šiurpuliukus, Rachelė patraukė į laboratoriją. Išėngusi vidun, išvydo Tolandą su Korkiu, stovinčius priešais kompiuterio ekraną ir žiaumojančius sumuštinius.

Korkis pilna burna šūktelėjo:

— Ko pageidautum? Vištienos su žuvimi, kumpio su žuvimi ar kiaušinių su žuvimi?

Tačiau Rachelei dabar ne maistas buvo galvoje.

— Maikai, kiek mes čia dar užtruksime?

104

Tolandas žingsniavo po laboratoriją, drauge su Rachele ir Korkiu laukdamas sugrįžtant Ksavijos. Chondrų mįslė kėlė tokį pat nerimą kaip ir nepavykę Rachelės mėginimai susisiekti su Pikeringu.

Direktorius neatsiliepė.

Kažkas mėgino nustatyti, iš kur skambinta.

— Nesijaudinkite, — ramino juos Tolandas. — Čia esame saugūs. Pasienietis stebi radarą. Jeigu kas pasirodytų, akimoju mus išpėtų, todėl netikėtai mūsų neužklups.

Rachelė sutiko, tačiau nerimas jos neapleido.

— Maikai, *kokia* čia velniava? — pasiteiravo Korkis, dūręs pirštu į monitoriaus ekraną, kuriame tarsi gyvos grumdėsi ir rangėsi keistos formos.

— Akustinis srovių matuoklis, — paaiškino Tolandas. — Tai vandenyno po mumis srovių ir temperatūrų skerspjūvis.

Rachelė įsistebeilijo į ekraną.

— Ir mes plūduriuojame *virš* tos maišalynės?

Tolandui teko sutikti, jog vaizdas ištis grėsmingas. Paviršiuje sūkuriavo melsvai žalsvos srovės, tačiau šildamas vanduo kuo giliau, tuo labiau plieskė raudoniu. Prie pat vandenyno dugno, pusantro kilometro gylyje, sukosi kruvinas verpetas.

— Tai megasūkurys, — paaiškino Tolandas. Korkis suniurnėjo:

— Panašus į povandeninį tornadą.

— Randasi taip pat. Gilyn vanduo vis tankėja ir šaltėja, o čia viskas apsiverčia aukštyn kojomis. Išilęs gelmių vanduo tampa lengvesnis, todėl ima kilti paviršium, o sunkesnis paviršiaus vanduo milžinišku sūkuriu ima srūti žemyn.

— Kas tas milžiniškas gumbas ant dugno? — pasiteiravo Korkis, bakstelėdamas pirštu burbulišką iškilumą, virš kurio ir maišėsi vanduo.

— Tai magmos kupolas, — tarė Tolandas. — Jį išpučia besiveržianti į paviršių lava.

Korkis linktelėjo.

— Tarsi milžiniškas spuogas.

— Galima pasakyti ir taip.

— Kas nutiktų jam sprogus?

Tolandas suraukė kaktą. Jo atmintyje iškilo megasūkurių netoli Žuan de Fuka gūbrio padariniai, kai tūkstančiai tonų iki tūkstančio dviejų šimtų laipsnių pagal Celsijų įkaitusios magmos vienu gaistu išsipylė ant vandenyno dugno, o sūkurys pasileido suktis vilkelio ir žaibiškai šovė į paviršių. Kas vyko toliau, Tolandas dabar buvo linkęs nutylėti.

— Atlanto magmos kupolai neišsiveržia, — nuramino Tolandas. — Saitas gelmių vanduo neleidžia įkaisti Žemės plutai, ir todėl magma lieka uždengta storu uolienų sluoksniu. Ilgainiui lava po kupolu atvėsta ir sūkurys nurimsta. Megasūkuriai paprastai nepavojingi.

Korkis dūrė pirštu į aprintą žurnalą, gulintį greta kompiuterio.

— Vadinasi, *Scientific American* skelbia pasakėles?

Tolandas, užmetęs akį į 1999-ųjų vasario *Scientific American* viršelį, susiraukė. Jame buvo nupieštas tanklaivis, tarsi skiedrelė traukiamas į prasivėrusią vandenyno pragarmę. Antraštė skelbė: MEGASŪKURIAI — GELMIŲ ŽUDIKAI.

Tolandas juokdamasis numojo į tai ranka.

— Čia visiškai kas kita. Straipsnyje aptariami *žemės drebėjimo* vietovių megasūkuriai. Dar neseniai tai buvo vienas iš populiariausių Bermudų trikampio mįslės spėjimų. Be abejo, jeigu čia susidarytų koks neįprasto kataklizmo darinys, kupolas pratrūktų ir sūkurys įsisuktų tiek, jog, na...

— *Ką?* — tarė Korkis. Tolandas gūžtelėjo pečiais.

— Pasiiektų paviršių.

— Nuostabu. Labai džiaugiuosi, kad pas tave čia apsilankėme.

Pro duris, nešina kažkokiais popieriais, šmurkštelėjo Ksavija.

— Gėritės megasūkuriu?

— Be abejo, — pašaipiai tarė Korkis. — Maikas kaip tik mums pasakojo, kaip išsiveržus kokiam ugnikalniukui mus visus įtrauktų milžiniškas sūkurys.

— Įtrauktų? — nusijuokė Ksavija. — Tiksliau sakant, nugarmėtume žemyn kaip į tualetą.

Sraigtasparnio pilotas neatplėšdamas akių stebėjo radarą. Kaip gelbėtojai, jam ne kartą teko regėti išgąstį žmonių akyse, ir Rachelės Sikston, paprašiusios stebėti, ar nepasirodys neprašyti svečiai, žvilgsnis buvo kaustytas sukaustytas baimės.

Idomu, kokių svečių ji bijosi? svarstė jis.

Aplinkui penkiolikos kilometrų spinduliu nesimatė nieko įtartino. Žvejų laivas už dešimties kilometrų. Retkarčiais radaro pakraštį kertantis lėktuvas.

Pilotas atsiduso ir pažvelgė į putojantį apie laivą vandenį. Vaizdas buvo ištis pamėkliškas — inkaras nuleistas, tačiau atrodė, kad leki visu greičiu.

Jis vėl nukreipė akis į ekraną ir toliau stebėjo. Nė nedirstelėdamas į šalį.

105

Tolandas supažindino Ksaviją su Rachele. Geologė akivaizdžiai buvo sutrikusi, taip netikėtai užgriuvus nekasdieniams svečiams, be to, Rachelės nekantravimas kuo skubiau atlikti tyrimus ir sprukti iš laivo vertė jaustis ją dar nejaukiau.

Neskubėk, Ksavija, mintyse ramino ją Tolandas. Privalai nieko neužmiršti ir išdėstyti viską.

Ksavija įsitempusi dėstė:

— Savo dokumentiniame filme, Maikai, pareiškėi, jog tie mažyčiai metalo krisleliai uoloje gali rasti tik kosmose.

Tolando širdyje smilktelėjo nerimas. *Chondros gali rasti tik kosmose. NASA taip man tvirtino.*

— Tačiau remiantis šiuo darbu, — tęsė Ksavija, kilstelėdama popierių, — tai nevisiškai tiesa.

Korkis įniršęs pervėrė ją žvilgsniu.

— Kaip tai netiesa?!

Ksavija rūsčiai pažvelgė į Korkį ir pamojavo straipsniu.

— Praeitais metais geologas Li Polokas iš Driu universiteto, nuleidęs į Marianų įdubą savo sukurtą robotą, ištraukė iš jos uolieną su iki tol neregėtais dariniais. Jie be galo panėšėjo į chondras. Geologas pavadino juos „plagioklaziniais slėginiais inkliuzais“, kadangi, jo nuomone, šie nedidukai metalo rutuliukai buvo rehomogenizuoti gelmių slėgio. Doktoras Polokas pateikė šį neįtikėtiną atradimą paaiškinančią hipotezę.

Korkis suniurnėjo:

— Klausausi ištempęs ausis. Ksavija nepaisydama varė toliau.

— Doktoras Polokas linkęs manyti, jog tokie dariniai radosi dėl milžiniško vandenyno gelmių slėgio pakitus uolos sandarai ir išsklidusiems metalams susilydžius į rutuliukus.

Tolandas susimąstė. Dešimties kilometrų gylio Marianų įduba yra paskutinė iki galo neištirta Žemės vietovė. Vos keletui robotų pavyko į ją nusileisti, kadangi daugelis sugesdavo net nespėję pasiekti dugno. Įdubos dugną spaudžia 800 atmosferų slėgis. Okeanografams vis dar menkai pažįstami tokių gelmių geologiniai pakitimai.

— Vadinasi, tas Polokas mano, jog Marianų įduboje gali rasti uolienų su chondromis?

— Tai be galo miglota hipotezė, — tarė Ksavija. — Tiesą sakant, ji taip ir nebuvo paskelbta. Netyčiomis užtikau asmeniniame Poloko tinklalapyje, praeitą savaitę rinkau medžiagą laidai apie megasūkurį ir vandens poveikį uolienoms.

— Hipotezės niekas nė nesirengė skelbti, — įsiterpė Korkis, — kadangi tai visiškai klaidės. Chondros randasi tik *kaitroje*. Vandens slėgis nieku gyvu nepakeis uolienos sandaros.

— Slėgis, — atšovė Ksavija, — Žemėje labiausiai ir lemia geologines pervartas. Gal pamiršote tokį mažmožį kaip *metamorfinės* uolienos?

Korkis susiraukė.

Tolandui dingtelėjo, jog Ksavijos žodžiuose esama tiesos. Nors kai kurios uolienos esti kaitros poveikio darinys, vis dėlto daugumą jų suformavo milžiniškas slėgis. Stebėtina, tačiau Žemės gelmių uolienos, dėl pašėlusio slėgio kintant jų sandarai, iš kietų virsta skystomis. Tačiau daktaro Poloko hipotezė vis tiek atrodė kiek laužta iš piršto.

— Ksavija, — kreipėsi Tolandas, — man neteko girdėti, kad uolos sandaros kitimui pakaktų vien vandens slėgio. Juk tu geologė, kokia tavo nuomonė?

— Na, — tarė ji, vartydama straipsnį, — regis, vandens slėgis nėra vienintelis veiksnys.

Ksavija, aptikusi ieškomą pastraipą, ėmė cituoti Poloką.

— „Vandenyno dugnas Marianų įduboje, slėgiamas vandens, taip pat gali būti veikiamas ir požeminių tektoninių slinkčių.“

Be abejo, dingtelėjo Tolandui. Marianų įduba, slėgiama dešimties kilometrų vandens stulpo, buvo Ramiojo ir Indijos vandenynų plokščių susidūrimo vietoje. Todėl įduba tarsi replėmis gniaužiama iš visų pusių, ir kadangi kol kas dar menkai ištirta, jei ten ir būtų chondrulių, niekas apie tai nežinotų.

Ksavija skaitė toliau.

— „Vandens ir žemės plokščiųjų slėgių veikiamos uolienos galėjo virsti skystomis arba pusiau skystomis, ir lengvesnieji jų elementai susitvenkė į chondrules panašiais dariniais, kurie, kaip manyta iki šiol, gali būti tik kosmoso darinys.“

Korkis pakratė galvą.

— Nesąmonės. Tolandas atsigrėžė į jį.

— O kaip kitaip galima būtų paaiškinti chondrulių kilmę daktaro Poloko aptiktoje uolienoje?

— Labai paprastai, — atsiliepė Korkis. — Polokas aptiko *meteoritą*. Jie dažnai pūkšteli į vandenynus. Polokui tokia mintis į galvą nešovė, kadangi apanglėjęs luobas, ilgai išgulėjęs po vandeniu, ko gero, bus suiręs, ir luitas tapo panašus į kitas Žemės uolienas.

Korkis pažvelgė į Ksaviją.

— Spėju, jog jam neužteko nuovokos ištirti *nikelio* nuošimtį?

— Tiesą sakant, užteko, — atšovė Ksavija ir vėl ėmė vartyti lapus. — Pasak Poloko, „nustebino vidutinis nikelio nuošimtis, paprastai nebūdingas Žemės uolienoms“.

Tolandas su Rachele nustėrę susižvalgė. Ksavija skaitė toliau.

— „Nors nikelio nuošimtis neatitinka meteoritų vidurkio, tačiau yra stebėtina jam artimas.“

Rachelė sunerimo:

— Artimas? Gal šitas akmuo iš gelmių ištis yra meteoritas? Ksavija papurtė galvą.

— Aš nesu petrologė, tačiau, kaip žinau, esama daugybės Poloko išžvejotos uolienos ir tikrų meteoritų sandaros skirtumų.

— Kokių? — pasiteiravo Tolandas.

Ksavija užmetė akį į lentelę straipsnyje.

— Jei remsimės Poloko duomenimis, skiriasi pačių chondrų sandara. Titano ir cirkonio nuošimtis gelmių akmenyje buvo be galo menkas.

Ji kilstelėjo galvą.

— Dvi dalys iš milijono.

— Dvi milijoninės? — nustebo Korkis. — Meteorituose aptinkama *tūkstantį* kartų tiek!

— Taigi, — tarė Ksavija. — Todėl Polokas ir linkęs manyti, jog šios chondros — ne kosminės kilmės.

Tolandas, palinkęs prie Korkio, šnibžtelėjo jam į ausį:

— NASA matavo Milno meteorito titano ir cirkonio nuošimtį?

— O kam jį matuoti? — pasišiaušė Korkis. — Tik tuščias laiko švaistymas. Niekas netirs obuolio kotelio sudėties, siekdamas įsitikinti, ar rankoje laiko ištis obuolį!

Tolandas atsidusęs atsigrėžė į Ksaviją.

— Mūsų laboratorijoje galima būtų patikrinti, ar chondrų sandara tokia kaip meteoritų, ar kaip to Poloko išgriebto akmens?

Ksavija gūžtelėjo pečiais.

— Ko gero. Elektroninio mikroskopo skiriamosios gebos turėtų pakakti. O ką?

Tolandas, grįžtelėjęs į Korkį, tarė:

— Duokš.

Korkis nenoromis ištraukė meteorito pavyzdį iš kišenės ir ištisė jį Ksavijai.

Ksavija iš nuostabos net kilstelėjo antakius. Paėmusi plokštelę į rankas, ji apžiūrėjo apanglėjusį luobą ir suakmenėjusį vabzdį.

— Dievulėliau! — aiktelėjo ji kilstelėjusi galvą. — Tai to?..

— Aha, — patvirtino Tolandas. — Deja.

106

Gabrielė Ešė, rymodama tuščiame savo kabinete prie lango, suko galvą, kaip elgtis toliau. Prieš gerą pusvalandį ji išlėkė iš NASA nekantraudama pranešti senatoriui Kriso Harperio prisipažinimą, kad apie ŽSS jis melavo.

Tačiau dabar džiugesys išgaravo.

Jolandos tvirtinimu, du ABC žurnalistai įtaria Sikstoną imant kyšius iš SFE Be to, atsitiktinai paaiškėjo, jog Sikstonas iš tiesų *žinojo* ją nuklausius derybas su SFF ir nė žodeliu apie tai neužsiminė.

Gabrielė atsiduso. Taksi jau buvo seniausiai nurūkęs, ir ji jautė, kad negalės pasišalinti, jeigu prieš tai neatliks vieno žygio.

Ji pati nepatikėjo savo sumanymu.

Gabrielė suraukė kaklą, puikiai nutuokdama neturinti kitos išeities. Pasitikėti jau niekuo nevalia.

Išėjusi iš savo kabineto, patraukė prieškambariu ir išnėrė į platų koridorių kitapus. Pačiame jo gale tamsavo masyvios ažuolinės Sikstono kabineto durys su dvejomis vėliavomis iš šonų: JAV ir Delavero valstijos. Šios durys, kaip ir daugelis senate, buvo šarvuotos, rakinamos paprastais raktais, elektroniniu kodu ir saugomos signalizacijos.

Gabrielė žinojo, jog jeigu tik jai pavyktų kaip nors patekti vidun, bent porai minučių, visos paslaptys kaipmat išaiškėtų. Traukdama masyvių durų link, Gabrielė neabejojo, kad įsilaužti pro jas neįstengs. Ji turėjo kitokį sumanymą.

Paėjęs dar porą metrų už Sikstono kabineto, ji nėrė į moterų tualetą dešinėje. Į akis plykstelėjo akinamos šviesos, žėrė žėrinčios ant baltų plytelių. Akims apsipratus su šviesa, Gabrielė stabtelėjo prie veidrodžio. Iš jo žvelgė švelnus jaunuoliškas veidas. Dar beveik mergaitiškas. Tačiau ji jautėsi kur kas tvirčiau, nei galėjai spręsti iš išvaizdos.

Pasiryžusi?

Gabrielė numanė, jog Sikstonas nekantriai laukia jos sugrįžtančios su žiniomis apie ŽSS. Tačiau, deja, paaiškėjo, jog ir jis šįvakar mitriai tampė ją už virvučių it lėlę. Gabrielė Ešė nesirengė būti įrankiu kažkieno rankose. Senatorius akivaizdžiai kai ką nuo jos nuslėpė. Teks išsiaiškinti ką. Visi atsakymai slėpėsi ten — anapus moterų tualetų sienos.

— Apsisukiau per penkias minutes, — garsiai tarė Gabrielė, drąsindama save.

Patraukusi prie tualetų reikmenų spintos, ji pasistiebusi perbraukė ranka durų viršų. Ant grindų dzingtelėjo raktas. Filipino A. Harto rūmų valytojos, būdamos valstybinėje tarnyboje, vos pasitaikius kokiam progai, prisidėdavo prie kokio streiko ir kartais tualete ištisomis savaitėmis trūkdavo tualetinio popieriaus ir tamponų. Sikstono kabineto tarnautojos, kurioms pabodo būti užklyptomoms nuogais užpakaliais, ėmėsi veikti ir pasirūpino tualetų reikmenų spintelės atsarginiu raktu ypatingiems atvejams.

Šįvakar kaip tik pravers, dingtelėjo jai.

Ji atsirakino spintą.

Viduje buvo prigrūsta šluosčių, šepečių, lentynose rikiavosi tualetinio popieriaus ir rankšluosčių ritinėliai. Prieš kokį mėnesį, įkišusi galvą pasiimti popierinių rankšluosčių, ji aptiko netikėtą daiktą. Nepasiekdama ritinėlio, pabandė prisitraukti jį šluotgaliu. Mosikuodama juo, Gabrielė stipriau bakstelėjo palei lubas ir išmušė sienos plokštę. Pasilypėjusi jo atitaisyti, nustebo išgirdusi senatoriaus Sikstono balsą.

Tarsi jis šnekėtų visiškai čia pat.

Iš aido ji sumetė, jog senatorius kalbasi balsu su savimi savo tualete, regis, atskirtame nuo reikmenų spintos tik medienos plaušo plokštės.

Šįkart įlindusi į spintą ne tualetinio popieriaus, Gabrielė nuspypė batus, pasilypėjo lentynomis, išstūmė plokštę ir įlindo į vidų. *Tiek to nacionalinio saugumo*, pamanė ji, svarstydamą, kiek valstijos ir federalinių įstatymų ji netrukus pažeis.

Įsigavusi pro angą į Sikstono tualetą, Gabrielė pastatė basą koją ant šaltos porceliano kriauklės, o paskui stryktelėjo ant grindų. Sulaikiusi kvapą, įsmuko į Sikstono kabinetą.

Kilimais išklotos jo grindys buvo švelnios ir šiltos.

107

Juodas kovinis sraigtasparnis „Kiowa“ lėkė virš kalnų pušų atvašyno šiaurės Delavere. Delta Pirmas dar kartą patikrino koordinatas, įvestas į automatinę navigacijos sistemą.

Tiek radijo, kuriuo susisiekė Rachelė, tiek Pikeringo mobiliojo ryšys buvo koduotas, tačiau Delta būriui, pagavus Rachelės skambutį iš jūros, rūpėjo visai kas kita — nustatyti skambinančiojo buvimo vietą. Pasitelkus Visuotinę nustatymo sistemą ir kompiuterinius skaičiavimus, skambinančiojo koordinatas nustatyti buvo kur kas paprasčiau nei iššifruoti pokalbio turinį.

Delta Pirmas niekaip negalėdavo atsistebėti, jog daugelis kalbančiųjų mobiliaisiais nė

nenutuokia, jog atitinkamos institucijos prireikus gali nustatyti jų koordinatas trijų metrų tikslumu, kad ir kokiame Žemės pakraštyje jie būtų — mažmožis, kurį mobiliųjų operatoriai linkę verčiau nutylėti. Todėl šįvakar, Delta būriui gavus Viljamo Pikeringo mobiliojo dažnius, jie nesunkiai galėjo nustatyti skambinančiųjų jam koordinatas.

Dabar, lėkdamas nosies tiesumu į taikinį, sraigtasparnis skriejo jau už trisdešimties kilometrų nuo jo.

— Skydas parengtas? — pasiteiravo jis, grįžtelėdamas į Delta Antrą, stebintį radarus ir ginkluotės pultą.

— Taip. Išskleisime priartėję per septynis kilometrus.

Septynis kilometrus, pamanė Delta Pirmas. Teks įskraidinti šitą paukštį gerokai į taikinio radaro lauką, kad sraigtasparnis priartėtų šūvio atstumu, lis buvo visiškai įsitikinęs, jog „Gojoje“ kas nors tikrai nerimastingai žvalgys padangę, ir kadangi Delta būriui buvo įsakyta sunaikinti taikinį taip, kad jie nespėtų pasiųsti SOS signalo, Delta Pirmas turėjo prisėlinti prie savo aukos nepastebėtas.

Likus dvidešimčiai kilometrų ir sraigtasparniui vis dar skriejant už radaro ribos, Delta Pirmas staiga pakreipė „Kiowa“ trisdešimt penkių laipsnių kampu į vakarus, pakilo į kilometro aukštį, kuriuo paprastai skrenda nedideli lėktuvai, ir ėmė lėkti 200 km/val. greičiu.

Pasieniečių sraigtasparnio radaras pyptelėjo, kai jo akiratyje pasirodė naujas taškelis. Pilotas tučtuojau palinko prie ekrano. Regis, kažkoks nedidelis lėktuvas, lekiantis į vakarus žemyno link.

Turbūt į Niuarką.

Nors skrisdamas tokia trajektorija jis pralėks vos per šešis kilometrus nuo „Gojos“, ko gero, tai tik atsitiktinumas. Tačiau pilotas dėl viso pikto nenuleido akių nuo mirksinčio taškelio, žyminčio 200 km/val. greitį, lėtai kertančio dešiniąją radaro pusę. Lėktuvas priartėjo per šešis kilometrus į vakarus. Kaip ir pilotas tikėjosi, jis nulėkė tolyn.

6,2 km, 6,4 km.

Pilotas lengviau atsiduso.

Ir tada nutiko keisčiausias dalykas.

— Skydas išskleistas, — šūktelėjo Delta Antras nuo ginkluotės pulto ir iškėlė abu pirštus į viršų. — Slopintuvas, moduluotas triukšmas ir slepiamoji banga įjungti.

Delta Pirmas, užgulęs vairalazdes, staigiai pakreipė sraigtasparnį į dešinę ir nutaikė tiesiai į „Goją“. Šio manevro laivo radaras nepastebės.

— Folija aprišti ryšuliai buvo jėga! — šūktelėjo Delta Antras.

Delta Pirmas jam pritarė. Radarų akinimas buvo sugalvotas Antrojo pasaulinio karo metais, kai kažkokiam nuovokiam britų lakūnui šovė į galvą mintis bombarduojant taikinius mėtyti iš lėktuvo šieno ryšulius, apsuktus folija. Vokiečių radaruose sušvisdavo tokia galybė atspindžių, jog priešlėktuvininkai nežinodavo kur šauti. Nuo tų laikų šis būdas, be abejo, buvo gerokai patobulintas.

„Kiowos“ skydas, uždengiantis priešininko radarą, buvo vienas pavojingiausių elektroninių specialiųjų pajėgų ginklų. Virš tam tikros vietos

gebanti išausti slopinamųjų triukšmų gaubtą, „Kiowa“ tarsi uždengdavo priešininkui akis, ausis ir burną. Prieš kelias akimirkas visų radarų ekranai „Gojoje“ užgeso. Kai įgula susizgribusi puls šauktis pagalbos, jau bus per vėlu. Laivas su pasauliu susisieks tik radijo bangomis. „Kiowai“ prilėkus dar arčiau, visos ryšio priemonės „Gojoje“ bus aklinau užslopintos virš jų kabančio triukšmo debesies.

Tarsi uždaryti į stiklainį, pamanė Delta Pirmas. Visiškai bejėgiai.

Jų aukos išgudrino išnešti sveiką kailį iš Milno ledyno, tačiau antrą kartą nepaspruks. Patraukę į laivą, Rachelė Sikston su Maiklu Tolandu patys įkišo galvą į spąstus.

Baltuosiuose rūmuose Zachas Hernis apsimiegojęs atsisėdo ir pakėlė plyšojančio telefono ragelį.

— Tuoju pat? Ekstriomas nori su manimi pasikalbėti tuoju pat?

Hernis dirstelėjo į laikrodį ant naktinio stalelio. 3.17 nakties.

— Taip, pone prezidentė, — patvirtino ryšininkė. — Pasak jo, tai ypač skubu.

108

Korkiui su Ksavija palinkus prie elektroninio mikroskopo matuoti cirkonio nuošimtį chondrose, Rachelė nusekė paskui Tolandą į gretimą kajutę prie kito kompiuterio. Regis, okeanografui magėjo dar kažką patikrinti.

Besikraunant kompiuteriui, Tolandas grįžtelėjo į Rachelę, jau žiojosi kažką pasakyti, tačiau vėl susičiaupė.

— Kas? — paklausė Rachelė, jausdama stebėtiną šio vyro trauką netgi tokiam sąmyšyje. Ji trokšte troško bent akimirkai kur nors pasprukti nuo visko ir pabūti su juo vienodu.

— Norėčiau atsiprašyti, — nuleidęs akis tarė Tolandas.

— Už ką?

— Už tų kūjagalvių parodą. Visai išgaravo, jog vandenynas kai kam gali būti ne toks jau ir mielas.

Jiedviem taip kalbantis akis į akį, Rachelė pasijuto tarsi stovėtų su vaikinų ant namo laiptų.

— Niekai. Tikrai.

Juto, jog Tolandas geidžia ją pabučiuoti. Kiek patylėjęs, jis nugrėžė akis į šoną.

— Suprantu, kad trokšti kuo greičiau pajusti žemę po kojomis. Todėl kibkime į darbą.

— Kol kas, — švelniai nusišypsojo Rachelė.

— Kol kas, — atsiliepė Tolandas, įsitaisydamas prie kompiuterio. Akimoju atsigavusi Rachelė atsistojo jam už nugaros, beveik prigludama ir mėgaudamasi galimybe pabūti vieniems. Tolandas ėmė naršyti bylas.

— Ko ieškai?

— Peržvelgsiu didžiųjų vandenyno utėlių sąrašą. Patikrinsiu, ar ten nesama kokios priešistorinės iškasenos, panašios į suakmenėjusią NASA meteorite.

Jam spragtelėjus, atsiradę programos langas su riebiu užrašu viršuje ĮVAIROVĖ.

Spragsėdamas pele, jis paaiškino:

— ĮVAIROVĖ yra nuolatos papildomas visų vandenyno gyvybės rūšių sąrašas. Jei koks nors jūrų biologas aptinka naują rūšį ar fosiliją, jis tučtuojau nusiunčia jos aprašą ir nuotrauką į duomenų bazę. Kadangi kas savaitę aptinkama aibė naujų rūšių, tokia bazė nepamainoma siekiant neatsilikti nuo mokslo pažangos.

Tolandas atsiradę paieškos langelį.

— Tai dabar lįsi į pasaulinį tinklą? — pasiteiravo Rachelė.

— Ne. Iš jūros su juo susisiekti kebloka. Laikome šiuos duomenis ištisoje krūvoje optinių kaupiklių. Kaskart užsukę į kokį uostą, prisijungiame prie ĮVAIROVĖS ir papildome savo sąrašą naujais duomenimis.

Tolandas, ėmęs rinkti paieškos žodį, nusijuokė.

— Ko gero, esi girdėjusi apie daug sąmyšio sukėlusią apsikeitimo muzikos bylomis programą *Napster*?

Rachelė linktelėjo.

— ĮVAIROVĖ yra savotiška jūrų biologų *Napster*. Mes tarpusavyje ją vadiname PMANNED — Pamišusių mokslininkų apsikeitimas niekam nereikalingais erzinančiais duomenimis.

Rachelė nusijuokė. Netgi tokioje mėsmaļėje Maiklas Tolandas gebėjo šmaikščiai pajuokauti, ir greta jo jauteisi drąsiau. Jai netikėtai dingtelėjo, jog pastaruoju metu pernelyg jau retai nusišypsodavo.

— Mūsų sąrašas milžiniškas, — tarė Tolandas, baigęs rašyti paieškos žodžius. — Per dešimt terabaitų aprašų ir nuotraukų. Esama ir tokių, kokių joks pašalietis nėra regėjęs ir, ko gero, neregės. Vandens gyvybės rūšių — didžiulė gausa.

Galiausiai jis spustelėjo mygtuką „vykdyti“.

— Nagi, pasižiūrėkime, ar kam į rankas buvo patekęs koks nors to kosminio vabalo giminaitis.

Netrukus ekrane švystelėjo keturi fosilijų aprašai. Tolandas ėmė spragsėti pavadinimus iš eilės ir žiūrinėti jų nuotraukas. Nė viena iš jų nepanėšėjo į meteorito fosilijas.

Tolandas suraukė kaktą.

— Ką gi, pamėginsime dar kai ką.

Jis ištrynė iš paieškos laukelio žodį „fosilija“ ir vėl spustelėjo „vykdyti“.

— Panaršysime ir tarp išlikusių rūšių. Gal pavyks aptikti kokį tolimą panašios išvaizdos jų giminaitį.

Ekrane švystelėjo duomenys.

Tolandui ir šikart teko suraukti kaktą. Paieška išgriebė šimtus pavadinimų. Jis kurį laiką sėdėjo svarstydamas ir gremždamas savo šeriuotą pabarzdę.

— Velnias, pernelyg daug. Patikslinkime paiešką.

Tolandas spustelėjo išplėstinį meniu „gyvenamoji vieta“. Išsiskleidė ilgiausias sąrašas: tvenkinys, pelkė, įlanka, rifai, povandeninė uola, nuotekų vamzdžiai. Tolandas, permetęs akimis sąrašą, spustelėjo VANDENYNO SEISMINĖS ZONOS.

Kaip man pačiai tai neatėjo į galvą, dingtelėjo Rachelei. Juk geriausia fosilijų ieškoti ten, kur, kaip spėta, ir susidaro tos chondros. Ekranas vėl sumirguliavo. Tolando veide nušvito šypsena.

— Valio. Tik trys.

Rachelė prisimerkusi perskaitė pirmosios rūšies pavadinimą. *Limulus poli...* Kažkas.

Tolandas spragtelėjo šį aprašą. Švystelėjusioje nuotraukoje buvo matyti gyvūnas, panašus į krabą be uodegos.

— Ne, — tarstelėjo Tolandas ir grįžo atgal. Rachelė perskaitė antrąjį rūšies pavadinimą. *Krevetius Bjauruncijus Pragarelius*.

Ji nusistebėjo:

— Čia tikras pavadinimas? Tolandas tyliai nusijuokė.

— Ne. Tai naujas, dar nepriskirtas jokiai rūšiai gyvūnas. Jos atradėjas tikrai linksimų plaučių vyrukas. Siūlo ją įtraukti į mokslo apyvartą kaip *Krevetius Bjauruncijus*.

Nuotraukoje buvo matyti ištis šlykščios išvaizdos ūsuotas padaras fluorescuojančiomis rausvomis antenomis.

— Taikliai pavadinta, — tarė Tolandas. — Tačiau ne mūsiškis kosmoso vabalas.

Jis vėl grįžo prie sąrašo.

— Likę...

Jis spragtelėjo trečiąjį pavadinimą, ir ekrane sušvito jo aprašas.

— *Bathynomous giganteus...* — garsiai perskaitė Tolandas. Iš arti daryta spalvota nuotrauka dar krovėsi.

Išvydusi ją, Rachelė nustėro.

— Dieve švenčiausias! Tolandas patyliukais švilptelėjo.

— Jėzau. Regis, kažkur matytas.

Rachelė netekusi žado tik pakinkavo galva. *Bathynomous giganteus*. Padaras be galo panėšėjo į milžiniškos utelės fosiliją meteorite.

— Esama kai kurių menkų skirtumų, — prabilo Tolandas, užmetęs akį į anatomijos sandarą. — Tačiau šiaip atrodo kaip pusseserės. Be to, juk jas skiria 190 milijonų metų evoliucijos.

Velniškai artima giminystė, tylomis pamanė Rachelė. *Pernelyg jau artima*.

Tolandas ėmė skaityti aprašą: „Laikomas viena seniausių vandenyno gyvūnų, retos ir neseniai aptiktos *Bathynomous giganteus* rūšies giliavandenis mėsėdis izopodas. Šie iki pusės metro dydžio išaugantys gyvūnai esti nariuotakojai, kūną galima skirstyti į galvą, krūtinę ir pilvą. Turi čiuptuvėlius ir sudėtinės akis kaip ir sausumoje gyvenanti rūšis. Sis vandenynų dugnu ropinėjantis vabalas neturi priešų, kadangi gyvena, kaip manyta anksčiau, bevaisėse terpėse.“

Tolandas grįžtelėjo į ją.

— Gal todėl meteorite ir nesama kitų fosilijų? Rachelė susijaudinusi žvelgė į gyvūno atvaizdą.

— Įsivaizduokime, — leidosi dėstyti Tolandas, — jog prieš 190 milijonų metų šių *Bathynomous* šeimynėlė palaidojo povandeninę purvo nuošliaužą. Ir vabalai ilgainiui suakmenėjo drauge su ja. Ir galiausiai nuolatos slankiojant vandenyno dugnui, uola suspaudžiama tarsi milžiniškomis replėmis, ir joje randasi chondros!

Tolandas kalbėjo vis karščiau.

— Susidūrus plokštėms, ji, kaip dažnai pasitaiko, patenka į nuo smūgio susidariusių duženų gūbrio viršūnę ir jo iškeliamą aukštyn, kur ją nesunkiai įmanoma aptikti!

— Tačiau jeigu NASA... — pratarė Rachelė. — Na, jeigu visa tai tik

apgaulė, jie *privalėjo* nutuokti, jog kam nors gali kristi į akį fosilijos ir šio gyvio panašumas? Juk mes ką tik tai ir padarėme!

Tolandas ėmėsi spausdinti *Bathynomous* nuotrauką.

— Nežinia. Net jeigu kas ir atkreiptų dėmesį į šį panašumą, jų sandara nėra visiškai vienoda. Tai, galimas daiktas, tik dar labiau patvirtintų NASA teiginius.

Rachelė akimou suprato, kur link jis kreipia.

— Panspermija.

Gyvybė į Žemę atnešta iš kitų planetų.

— Būtent. Todėl nieko nestebintų kosmoso ir Žemės gyvių panašumas.

— Nebent kiltų abejonių dėl meteorito tikrumo. Tolandas palingavo galva.

— Iškilus tokiai abejonei, viskas griūva it kortų namelis. Ir mūsų jūrų utėlė iš liudininkės NASA labai virsta kaltintoja.

Spausdintuvui išspjaunant vieną *Bathynomous* aprašymo lapą po kito, Rachelė stovėjo susimąsčiusi, dar mėgindama save įtikinėti, jog NASA netyčia suklydo, tačiau širdies gilumoje jautė karčią tiesą. Netyčia suklydę žmonės nepuola žudyti.

Laboratorijoje staiga sukvarkė Korkio balsas.

— *Negaliu patikėti savo akimis!* Tolandas su Rachele atsigręžė į tą pusę.

— *Patikrinkime tą sumautą nuošimtį dar kartą! Kažkokia nesąmonė!* Ksavija tekina pripuolė prie jų, gniauždama rankoje lapą su kompiuterio pateiktais duomenimis. Jos veidas buvo išbalęs kaip drobė.

— Maikai, man galvoje netelpa, tačiau... Ji užsikirto ir vėl tęsė:

— Titano ir cirkonio nuošimtis šiame bandinyje... — Ji atsikrenkštė. — Regis, NASA apsižioplino. Vadinamasis jų meteoritas išties yra uola iš vandenyno dugno.

Tolandas su Rachele netardami nė žodžio žvelgė vienas į kitą. Jiems viskas jau buvo aišku kaip ant delno. Įtarimų ir abejonių banga putodama lūžo.

Tolandas liūdnai linktelėjo.

— Aha. Dėkoju, Ksavija.

— Galvoje netelpa, — tarė Ksavija. — Ledyne rastas apanglėjęs meteorito luobas...

— Paaiškinsime tau pakeliui į žemyną, — tarė Tolandas. — Vykstame. Rachelė paskubomis susišlavė visus atspaudus su akivaizdžiais įrodymais: ŽŽR brėžinį, vaizduojantį šachtą Milno ledyne, jūros utėlės nuotraukas, daktaro Poloko straipsnį apie vandenyne susidarancias chondras ir tyrimo elektroniniu mikroskopu duomenis, liudijančius vos žymų cirkonio nuošimtį meteorito bandinyje.

Neliko nė menkiausios abejonės. *Apgaulė.*

Tolandas, užmetęs akį į šūsnį popierių Rachelės rankose, sunkiai atsiduso.

— Na, ko gero, turime pakankamai įrodymų Viljamui Pikeringui. Rachelė linktelėjo, mintyse svarstydama, kodėl Pikeringas neatsiliepė. Tolandas, pakėlęs telefono ragelį, ištiesė jai.

— Gal nori dar kartą pamėginti jam susukti?

— Ne, negaiškime. Pamėginsiu susisiekti iš sraigtasparnio.

Jei nepavyktų susisiekti su Pikeringu, Rachelė nutarė paprašyti pasieniečio nuskraidinti juos tiesiai į NST už 300 kilometrų.

Tolandas jau buvo bededęs ragelį, tačiau staiga kažko nustebęs vėl priglaudė jį prie ausies ir suraukė kaktą.

— Keista. Jokio signalo.

— Kaip tai? — sunerimo Rachelė.

— Negali būti, — tarė Tolandas. — Ryšys per palydovą niekad nenutrūksta...

— Pone Tolandai? — išbalęs įpuolė į vidų pasienietis.

— Kas nutiko? — suskato jo klausti Rachelė. — Kas nors artėja prie mūsų?

— Visa bėda ta, — atsiliepė pilotas, — jog nežinau. Radaras ir ryšio priemonės staiga liovėsi veikusios.

Rachelė susigrūdo popierius užantin.

— Lekiam į sraigtasparnį. Kiek kojos neša!

109

Kai žengė prieblandoje skendinčiu senatoriaus Sikstono kabinetu, Gabrielės širdis pašėlusiai daužėsi. Jis buvo prašmatniai ir drauge skoningai įrengtas: sienos iškaltos lentelėmis, paveikslai, persiški kilimai, odos minkštakrėsliai, milžiniškas raudonmedžio stalas. Kambaryje spingsojo tik pamėkliška kompiuterio ekrano švieselė.

Gabrielė patraukė prie jo darbo stalo. Senatorius Sikstonas buvo karštas „skaitmeninės valdžios“ šalininkas, todėl kabinete dirbo asmeniniu kompiuteriu ir grūdė į jį viską: dalykinių susitikimų pastabas, nuskaitytus laikraščių straipsnius, kalbas, bet kokią parankinę medžiagą.

Sikstono kompiuteris saugojo didžiausias jo paslaptis, todėl savo kabinetą senatorius visada stropiai rakindavo. Netgi vengė jungtis į pasaulinį tinklą, būgštaudamas kompiuterių piratų įsilaužimų.

Anksčiau Gabrielė būtų nieku gyvu nepatikėjusi, jog politikai galėtų būtų tokie kvaili ir kauptų juos pačius kompromituojančius duomenis, tačiau Vašingtonas ją daug ko išmokė. *Valdo tas, kas žino*. Gabrielė negalėjo patikėti savo akimis, patyrusi, jog politikams, imantiems kyšius, įprasta kokioje nors saugioje vietoje pasilikti jų *įrodymus* — laiškus, sąskaitos duomenis, kvitus. Tokia taktika, Vašingtone vadinama „Siamo draudimu“, suteikdavo galimybę duoti atkirtį rėmėjams, kurie pasijausdavo dėl savo parodyto gerumo gali be paliovos spausti kandidatą. Jeigu toks spaudimas tapdavo pernelyg įkyrus, kandidatas paprasčiausiai galėdavo ištraukti neteisėtą pinigų perdavimą liudijančius duomenis, primindamas rėmėjui, jog įstatymui nusižengė abu.

Gabrielė užėjo už senatoriaus stalo, įsitaisė krėsele ir, giliai atsikvėpusi, įsmeigė akis į kompiuterio ekraną, *feigu senatorius ištis ima kyšius iš SFF, įrodymai turėtų būti čia*.

Sikstono kompiuterio užsklandėlėje, sukurtoje vieno daugialypėje terpe ir įtaigos galia kliebinčio padėjėjo, įvairiais rakursais mirgėjo Baltieji rūmai, o viršuje šliaužė šūkis: *Jungtinių Valstijų prezidentas Sedžvikas Sikstonas... Jungtinių Valstijų prezidentas Sedžvikas Sikstonas... Jungtinių Valstijų prezidentas...*

Gabrielė krustelėjo pele, ir ekrane išniro langelis, prašantis slaptažodžio.

[VESKITE SLAPTAŽODĮ]

Reikalavimas jai nebuvo netikėtas. Ir nemaž nesutrikdė. Praeitą savaitę Gabrielė pataikė įžengti į Sikstono kabinetą kaip tik jam renkant savo kompiuterio slaptažodį. Trys skubūs spustelėjimai.

— *Argi tai* slaptažodis? — mestelėjo ji. Sikstonas pakėlė galvą nuo kompiuterio.

— Ką?

— O aš maniau, kad jūs gebate pasirūpinti savo duomenų saugumu, — geraširdiškai pašiepė ji Gabrielė. — Slaptažodis vos iš trijų simbolių? Juk kompiuterininkai rekomenduoja vartoti bent šešiaženklį.

— Tie geltonsnapiai. Pamėgintų atsiminti šešis atsitiktinius ženklus po keturiasdešimties. Be to, juk duryse įtaisyta signalizacija. Niekam nepavyktų slapčia įsigauti.

Gabrielė šypsodamasi žengė prie jo.

— O jeigu kas išmuktų nutaikęs progą, kai nueisite į tualetą?

— Ir išbandęs visus įmanomus derinius aptiks slaptažodį? — prunkstelėjo jis. — Gal aš ir ne jaunuolis, tačiau tualete tikrai netupiu ištisomis valandomis.

— Lažinuosi iš pietų pas Deividą, jog atspėsiu jūsų slaptažodį per dešimt sekundžių.

Sikstonas net sutriko.

— Neįstengsi ten manęs pavaišinti pietumis, Gabriele.

— Pabūgote?

Sikstonas, beveik jau iš anksto jos gailėdamas, galiausiai priėmė iššūkį.

— Per dešimt sekundžių?

Jis išjungė kompiuterį ir mostelėjo Gabrielei sėstis ir pamėginti.

— Žinai, jog aš pas Deividą visada valgau tik kepsnį. O jis velnioniškai nepigus.

Ji sėsdamasi tik gūžtelėjo pečiais.

— Kas man darbo, juk *mokėsite jūs*.

[VESKITE SLAPTAŽODĮ]

— Dešimt sekundžių, — darkart priminė jai Sikstonas.

Gabrielė vos susilaikė nenusijuokusi. Jai pakaks dviejų. Netgi nuo tarpdurio spėjo pastebėti, kad Sikstonas slaptažodį surinko trimis skubiais spustelėjimais tuo pačiu pirštu. *Ko gero, trys vienodi ženklai. Vėjaviškiška*. Ji taip pat atkreipė dėmesį, jog ranką laikė pačioje klaviatūros kairėje, vadinasi, lieka išrinkti galimą variantą iš kokių devynių raidžių. O tai buvo juokų darbas — Sikstonui jo titulų ir pavardės aliteracija visada skambėjo kaip muzika. Senatorius Sedžvikas Sikstonas.

Niekada nepamiršk politiko savimeilės.

Ji surinko SSS, ir ekrane sušvito užsklanda.

Sikstonui net žandikaulis atvipo.

Tai įvyko praeitą savaitę. Dabar, įsitaisiusi prie jo kompiuterio, Gabrielė buvo tikra, jog Sikstonas neturėjo progos raustis po kompiuterio užkaborius ir išsiaiškinti, kaip pakeisti slaptažodį. *Be to, kodėl jis tai turėtų daryti? Juk jis visiškai manimi pasitiki.*

Ji spustelėjo SSS.

SLAPTAŽODIS NETEISINGAS. PRIEIGA NEGALIMA.

Gabrielė priblokšta žvelgė į šį pranešimą.

Regis, ji pervertino senatoriaus pasitikėjimą savo padėjėja.

110

Puolančio sraigtasparnio jie neišgirdo. Tik išvydo į „Goja“ iš pietvakarių tarsi milžinišką vapsvą smingantį aštrų siluetą. Rachelė akimoku sumetė, ką tai reiškia.

Iš tamsaus dangaus ant plastikinio „Gojos“ denio, tykšdama skeveldromis, pasipylė kulku kruša, išakėjusi galinį denį skersai. Rachelė per vėlai susizgribo tūptelėti ir pajuto, kaip ranką skaudžiai grybstelėjo kulka. Ji trenkėsi į denį ir ėmė ridentis, stengdamasi užsiglausti už permatomo „Tritono“ nardomojo aparato kupolo.

Sraigtasparnis, suūžęs tiesiai jiems virš galvų, prašniokstė pro laivą. Tačiau garsas, netrukus virtęs šnypštimu, tučtuojau visiškai kažkur pranyko — sraigtasparnis vėl nūrė į dangų ir ėmė sukti lankstą antrajam antskrydžiui.

Susirietusi ant denio, tirtėdama ir spausdama sužalotąją ranką, Rachelė atsigrįžo į Tolandą su Korkiu. Jos bičiuliai, šokę ir pasislėpę už kažkokios dėžės, dabar nedrąsiai lindo iš už jos, išplėstomis iš siaubo akimis šaudydami po padangę. Rachelė atsiklaupė ant kelių. Viskas aplinkui atrodė tarsi sulėtintam filme.

Užsiglaudusi už stiklinio „Tritono“ kupolo, Rachelė pažvelgė į vienintelę jų viltį išsigelbėti — pasieniečių sraigtasparnį. Ksavija jau ropštėsi į jo kabiną, pašėlusiai mojuodama visiems šokti paskui ją. Rachelė stebėjo, kaip pilotas, puolęs į kabiną, karštligiškai trauko svirtis. Mentės ėmė lėtai suktis.

Deja, per lėtai.

Greičiau!

Rachelė jau buvo pašokusi ant kojų ir rengėsi mestis per denį, svarstydamą, ar suspės, iki dar kartą užgrius užpuolikai. Už nugaros girdėjo, kaip subildėjo sraigtasparnio link pasileidusių Korkio ir Tolando žingsniai. *Pirmyn! Kiek kojos neša!*

Ir tada jos akys už kažko užkliuvo.

Tiesiai iš tamsos iš už kokių penkiasdešimties metrų danguje švystelėjęs plonytis raudonas siūlas ėmė slinkti „Gojos“ deniu. Galiausiai, aptikęs savo taikinį, sustingo ant pasieniečių sraigtasparnio šono.

Ji akimoku viską suprato. Tą klaidingą akimirką Rachelė tarsi kokiame paveiksle aiškiai išvydo, kas dėjos aplinkui. Tolandas su Korkiu, skuodžiantys jos link, Ksavija, karštligiškai mojanči jiems iš sraigtasparnio, ir akinamas raudonas spindulys, skrodžiantis dangų.

Įspėti juos jau buvo per vėlu.

Rachelė grįžtelėjo į Korkį su Tolandu, kiek kojos neša maunančių į sraigtasparnį. Ji, išskėtusi rankas, atsistojo jiems skersai kelio, mėgindama sulaikyti. Visi trys susidūrę suvirto į krūvą ant denio.

Tolumoje švystelėjo balta švieselė. Rachelė netikėdama savo akimis stebėjo, kaip ji lygut lygutėle tiese, nubrėžta lazerio, skrieja sraigtasparnio link.

Raketai smogus į fiuzeliažą, sraigtasparnis išlakstė į šipulius tarsi žaislinis. Denyje, aplinkui pilantis liepsnojančių nuolaužų lietu, nusirito trenksmo ir karščio banga. Degantys sraigtasparnio griaučiai bloškėsi atgal, sulankstyta uodega trumpam atsirėmė į denį ir tai, kas buvo likę iš sraigtasparnio, dar kiek pasvyravo, persivertė ir pūkstelėjo į vandenyną. Sušnypstė garų debesys.

Rachelė nustėjusi užsimerkė. Ji girdėjo, kaip liepsnojančią fiuzeliažą spragsėdamas ir gurguliuodamas skęsta, plukdomas į šalį sraunios srovės. Paskui ji išgirdo kažką šaukiančio Maiklo Tolando balsą. Rachelė pajuto, kaip tvirtos jo rankos kelia ją ant kojų. Tačiau ji nepajėgė nė krustelėti.

*Pasienietis ir Ksavija jau žuvę.
Dabar mūsų eilė.*

111

Audra, siautusi Milno ledyne, liovėsi, ir aplinkui vyravo visiška ramuma. Tačiau NASA direktorius Lorensas Ekstriomas nesudėjo nė bluosto. Jis valandų valandas vienišas vaikštinėjo po kupolą, žvelgdamas į šachtą ir ranka braukdamas apanglėjusį meteorito luobą.

Galiausiai jis pasiryžo.

Ir dabar, įsitaisęs prie vaizdo telefono KLV dėžėje, žvelgė į pavargusias Jungtinių Valstijų prezidento akis. Zachas Hernis, vilkįs pižama, neatrodė patenkintas prižadintas tokį metą. Ekstriomas žinojo, jog kai išgirs naujienas, jo nuotaika dar labiau pabjurs.

Ekstriomui baigus pasakoti, Hernis atrodė sutrikęs, sakytum manytų, jog vis dar kaip reikiant neprabudo ir ką nors ne taip nuklausė.

— Minutėlę, — tarė jis. — Ko gero, ryšys trūkinėja. Man pasigirdo, jog NASA sužinojo apie meteoritą perėmusi kažkieno pagalbos šauksmą ir *apsimetė*, jog meteoritą aptiko ŽSS?

Ekstriomas, netardamas nė žodžio, kiūtojo KLV prieblandoje ir vylėsi, kad tuoj atsibus ir paaiškės, jog tai buvo tik slogus sapnas. Prezidentas, nesulaukdamas atsakymo, pratrūko:

— Del Dievo meilės, Lari, nejaugi tai tiesa?!

Ekstriomui net perdžiūvo gomurys.

— Meteoritas aptiktas, pone prezidente. Visa kita nesvarbu.

— Taip ar ne?!

Tyla net spengė. *Privalau pasakyti jam tiesą*, mintyse tarė sau Ekstriomas. / *balą puolęs sausas nekelsi.*

— Pone prezidente, sutrikusi ŽSS smarkiai numušė jūsų reitingus. Mums netyčia nugirdus radijo pranešimą, kuriame buvo minimas didelis lede išalęs meteoritas, vėl švystelėjo viltis atsigriebti.

Hernis negalėjo patikėti savo ausimis.

— Melagingai tvirtinant, jog tai ŽSS nuopelnas?

— ŽSS netrukus būtų buvusi atstatyta, tačiau iki rinkimų nebūtume spėję. Reitingai krito žemyn, Sikstonas talžė NASA, todėl...

— Gal tau galvoj negerai! Juk tu pūtei man miglą į akis, Lari!

— Privalėjome pasinaudoti tokia proga, sere. Aš apsisprendžiau imtis šio žygio. Tą radijo pranešimą, kuriame buvo minimas meteoritas, siuntęs kanadietis žuvo per audrą. Niekas daugiau apie radinį nežinojo. Kaip tik pro tas vietas sukosi ir ŽSS palydovas. NASA reikėjo laimėjimo. Meteorito koordinatės buvo mūsų rankose.

— Kodėl dabar nutarei man viską papasakoti?

— Pamaniau, jog privalote tai žinoti.

— O ar žinai, kad Sikstonas, suuodęs tokius dalykus, suriestų mus į ožio ragą?

Ekstriomas nutylėjo.

— Paskelbtų visam pasauliui NASA ir Baltuosius rūmus melavus savo piliečiams! Beje, tai būtų gryniausia teisybė!

— Tai aš melavau, sere, ne jūs. Jeigu prireiks, aš atsista...

— Lari, paklausk mane atidžiai. Iš paskutiniųjų stengiausi šį vaju rengti garbingai ir padoriai! Velniai rautų! Šįvakar aš pakelta galva skelbiu didžiąją naujieną, o po keleto valandų paaiškėja, jog apsimelavau prieš visą žmoniją?

— Tai tik nekaltas melas, sere.

— Tokio daikto nėra, Lari, — įsitarščiavęs išpyškino Hernis. Ekstriomas pasijuto taip, tarsi KLV lubos griūtų ant galvos. Jis dar turėjo daug ką pasakyti prezidentui, tačiau nusprendė atidėti rytdienai.

— Dovanokite, kad prikėliau, sere. Pamaniau, jog privalote žinoti.

Kitame miesto gale Sedžvikas Sikstonas dar mauktelėjo konjako ir vis labiau nekantraudamas blaškėsi po butą. *Kur, velniai rautų, dingo Gabrielė?*

112

Gabrielė Ešė sėdėjo prieblandoje už senatoriaus Sedžviko stalo ir nusiminusi spoksojo į ekraną.
KLAIDINGAS SLAPTAŽODIS — PRIEIGA NEGALIMA

Ji paspėliodama mėgino įvesti ir porą kitų slaptažodžių, tačiau nė vienas netiko. Išnaršiusi visą kabinetą, patikrinusi, ar neaptiks kokio neužrakinto stalčiaus ar netyčia palikto rakto, Gabrielė galiausiai nuleido rankas. Ji jau buvo besirengianti keliauti lauk, kai jos akys užkliuvo už keistai žėrinčio Sikstono stalinio kalendoriaus. Kažkas apvedė būsimą rinkimų dieną raudonu, baltu ir mėlynu žymekliais. Be abejo, ne pats senatorius. Gabrielė prisitraukė kalendorių arčiau. Skersai datos puikavosi įmantriai išraitytas šūkis: JAVP!

Ko gero, dar vienas padrašinimas, pateiktas veržliosios Sikstono sekretorės. Santrumpa JAVP slaptosios tarnybos žymėjo Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentą. Nusišypsojus laimei rinkimų dieną, Sikstonas būtų tapęs JAVP.

Gabrielė pastatė kalendorių į vietą ir jau kilo eiti. Tačiau staiga sustingusi dar kartą dirstelėjo į ekraną.

ĮVESKITE SLAPTAŽODĮ:

Jos akys nukrypo į kalendorių.

JAVP.

Jai vėl švystelėjo viltis. Regis, pats tinkamiausias slaptažodis Sikstonui. *Paprastas, malonus ausiai.*

Ji skubiai surinko raides.

JAVP

Sulaikiusi kvėpavimą, spustelėjo „gerai“. Kompiuteris pyptelėjo.

KLAIDINGAS SLAPTAŽODIS — PRIEIGA NEGALIMA

Galutinai nusiminusi Gabrielė patraukė atgal į tualetą, ketindama grįžti tuo pačiu keliu kaip ir atėjo. Žengus keletą žingsnių, sučirškė jos mobilusis. Gabrielė net krūptelėjo. Sustojusi išsitraukė telefono aparatą, užmesdama akį į Sikstono mėgstamą senovinį laikrodį su švytuokle. *Beveik 4.00 ryto.* Tokį metą skambinti galėjo tik Sikstonas. Jis, ko gero, stebisi, kurgi ji užtruko. *Atsiliepti ar ne?* Atsiliepus neišvengiamai tektų meluoti. Tačiau priešingu atveju Sikstonui gali kilti įtarimų. Ji spustelėjo žaliąjį mygtuką.

— Klausau?

— Gabriele, — nekantriai išbėrė Sikstonas. — Kur užtrukai?

— Prie FDR memorialo, — atsiliepė Gabrielė. — Taksi pateko į kamštį, todėl...

— Nepanašu, kad dabar važiuotum.

— Ne, — tarė ji, širdžiai ėmus smarkiai daužytis. — Ne taksi. Nutariau užsukti į savo kabinetą ir paimti keletą NASA dokumentų, susijusių su ŽSS. Niekaip negaliu jų rasti.

— Nagi, pasiskubink. Rytą rengiu spaudos konferenciją, man reikia išsamių duomenų.

— Tučtuojau vykstu, — tarė ji. Ragelyje staiga stojo tylą.

— Tu savo kabinete? — kažko sutrikęs pasiteiravo Sikstonas.

— Aha. Po dešimties minučių jau būsiu pas jus.

Jis dar kiek patylėjo ir tarė:

— Gerai. Iki.

Gabrielė baigė pokalbį, ir jai nė nedingtelėjo, kad stovi vos per kelis žingsnius nuo garsiai tiksinčio Sikstono laikrodžio su švytuokle.

113

Maiklas Tolandas, tempdamas Rachelę slėptis už „Tritono“, ne iš karto pastebėjo kruviną jos

ranką. Iš pastėrusio merginos žvilgsnio galėjai numanyti, jog ji visiškai nejaučia skausmo. Įtaisęs ją už nardomojo aparato, Tolandas metėsi ieškoti Korkio. Astrofizikas paklaikusiomis iš siaubo akimis repečkojosi jų link.

Žūtbut privalome rasti kokią priedangą, šmėkstelėjo Tolando galvoje mintis, antraip mums galas. Jis pakėlė akis į viršutinius laivo denius. Tačiau laipteliai į kapitono tiltelį buvo visiškai atviri, o ir pats tiltelis — tarsi akvariumas stiklo sienomis, kuriame jie atsidurtų priešais sraigtasparnį kaip ant delno. Kopti ten reikštų lipti mirčiai tiesiai į nasrus, todėl jiems beliko vienintelė išeitis.

Tolandas žvilgtelėjo į „Tritoną“. Šmėkstelėjo menka viltis, kad jiems galbūt pavyktų pasislėpti nuo kulų po vandeniu.

Niekai. „Tritone“ jie visi nesutilptų, be to, kol aparatą nuleistum gerve į vandenį, užtruktum geras dešimt minučių. Ir galų gale nepakrautomis baterijomis ir neveikiančiais kompresoriais jis nugrimztų kaip akmuo į dugną.

— Va jie! — sukliko Korkis virpančiu iš baimės balsu, rodydamas pirštu į dangų.

Tolandas, negaišdamas nė akimirkos ir nė nepažvelgęs į tą pusę, mostelėjo ranka artimiausio trapo, vedančio į apatinius denius, link. Korkio antrąkart raginti nereikėjo. Susigūžęs jis nukūrė prie trapo ir žaibiškai dingo po deniu. Tolandas, stipriai apkabinęs Rachelę per liemenį, nuskubėjo įkandin. Jiedu spėjo nukopti žemyn kaip tik dar kartą atūžus sraigtasparniui, sėte sėjančiam kulkas.

Jiems pasiekus pakabinamą denį, Tolandas pajuto, kaip Rachelė sustingo tarsi stabo ištikta. Išsigandęs, ar tik jos nekliudė kokia atšokusi kulka, dirstelėjo į ją.

Tačiau, pasekęs paklaikusį jos žvilgsnį žemyn, akimoju viską suprato.

Rachelė stovėjo it įbesta ir, negalėdama atplėšti akių, spoksojo sau po kojomis.

„Goja“ išties labiau panėšėjo ne į paprastą laivą vientisu korpusu, o į milžinišką katamaraną, plaukiantį ant kelių plūdurių. Todėl, nusileidę į apatinį jo denį, jie atsidūrė ant tinklinio pakabinamojo tiltelio, o po kojomis dešimt metrų žemiau putodamas šniokštė vandenynas. Jo grėsmingas gurmėjimas, aidu atsimušdamas nuo katamarano plūdurių, gulte užgulė ausis. Be to, po vandeniu plieskiantys žibintai nutvieskė žalsvą gelmę. Ir Rachelė dabar tarsi pakerėta žvelgė į joje vinguriuojančius pamėkliškus kūjagalvių ryklių siluetus.

Tolandas riktelėjo jai į ausį:

— Rachele, nebijok. Nesidairyk žemyn. Aš šalia.

Jis, ištiesęs ranką, švelniai pamėgino atgniaužti įsikibusius turėklo jos pirštus. Rachelė, neįstengdama nė krustelėti, stebėjo, kaip ranka nuriedėjęs mažulytis kraujo lašelis pro tinklo akį nukrito į vandenį. Nors neišvydo, kaip jis pliumpmeli, tačiau to nė nereikėjo, kadangi kūjagalviai akimoju suspurdėjo ir, suplakę galingomis uodegomis, išžioję nasrus metėsi į krūvą.

Superjautrios telencefaloninės oifaktorinės nosys...

Užuodžia kraują už pusantro kilometro.

— Nesidairyk po kojomis, — dar kartą padrašinamai pakartojo Tolandas. — Aš greta.

Jis, uždėjęs rankas jai ant klubų, švelniai stumtelėjo į priekį. Rachelė, nesidairydama į šonus, ėmė žingsniuoti tilteliu. Viršuje vėl priartėjo ir nuūžė sraigtasparnis. Korkis, lėkdamas it akis išdegęs, jau buvo gerokai atsiplėšęs nuo jų.

Tolandas jam pavymui šūktelėjo:

— Korki, iki pat galo ir žemyn!

Rachelė akimoju sumetė, kur link jie traukiasi. Priešais matėsi žemyn smingantys trapai, atsiremiantys į siaurą prieplaukėlę. Užrašas virš prieplaukėlės skelbė:

NARDYMO ZONA

Atsargiai — narai!

Rachelė vylėsi, jog Maiklas Tolandas nesumanė suginti jų į vandenį. Jos būgštavimas dar labiau sustiprėjo Tolandui stabtelėjus prie sieninių spintelių, kabančių greta tiltelio. Kai pravėrė tinklo dureles, Rachelė išvydo nardymo kostiumus, akvalangus, plaukmenis, gelbėjimosi liemenes ir

harpūnus. Jai iš baimės nevaliojant pratarti nė žodžio, jis pasičiupo signalinių raketų šaudyklę.

— Pirmyn.

Jiedu vėl pasileido bėgti.

Korkis jau buvo pasiekęs trapus ir dardėjo pusiaukelėje iki vandens.

— A, štai kas! — džiaugsmingai, perrėkdamas vandenų šniokštimą, šūktelėjo jis.

Kas? Svarstė Rachelė, stebėdama siaura prieplaukėle skuodžiantį Korkį. Priešais ji regėjo tik grėsmingai arti kunkuliuojantį vandenyną, knibždėtą knibždantį ryklių. Tolandui vis skubinant ją pirmyn, Rachelė staiga išvydo daiktą, sukėlusį Korkio džiaugsmą. Pačiame prieplaukėlės gale ant bangų suposi nedidukė motorinė valtis. Korkis skriste skrido prie jos.

Rachelė negalėjo patikėti savo akimis. *Spruksime nuo sraigtasparnio motorine valtimi?*

— Joje yra radijas, — tarė Tolandas. — Jeigu išsiveržtume už sraigtasparnio triukšmo dangčio...

Sakinio pabaigos Rachelė jau negirdėjo. Ji tik žvelgė į kažką paklaikusiomis akimis.

— Per vėlu, — sušnabždėjo ji ir drebančiu pirštu parodė priešais. — *Galas...*

Grįžtelėjęs į tą pusę, Tolandas sumetė, jog viskas baigta.

Kitame laivo gale tarsi slibinas, prisikišęs prie olos, palei pat vandenį kabojo juodas sraigtasparnis. Akimirką Tolandas net pamane, jog jis ims ir prilėks tiesiai prie jų. Tačiau sraigtasparnis, taikydamas į juos, nuleido žemyn nosį.

Tolandas akimis nusekė ginklų taikoma kryptimi. *Ne!*

Tuo metu, kai prieš tai pasilenkęs už valties borto ir lynus raizgęs Korkis atsitiesė, iš sraigtasparnio pasipylė kulų kruša. Korkis susirietė tarsi pakirstas ir, nepaisydamas ugnies, šlumštelėjęs į valtį, išsitiesė ant jos dugno. Pabūklų trenksmas liovėsi. Tolandas stebėjo, kaip Korkis šliaužia prie vairo. Jo kairioji klešnė buvo visa permirkusi krauju. Užsiglaudęs po prietaisų skydeliu, jis ištisė ranką ir, kiek pagrabaliojęs, apčiuopė raktelį. 250 AG varikliai pašėlusiai užriaumojo.

Tą pačią akimirką nuo sraigtasparnio nosies į motorinę valtį švystelėjo raudonas lazerio siūlas.

Tolandas sureagavo žaibiškai.

Jam spustelėjus gaiduką, signalinių raketų šaudyklė sušnypštė, ir sraigtasparnio link nuskriejo akinamas šviesos kamuolys. Tačiau Tolandas jautė, jog veikiausiai bus pavėlavęs. Kai šviesos kamuolys bloškėsi į sraigtasparnio stiklą, po juo plykstelėjo šaunamos raketos ugnies liežuvėlis. Vos iššovęs, sraigtasparnis tučtuojau metėsi į šoną, mėgindamas išvengti iš laivo paleistos signalinės raketos.

Tolandas riktelėjo „Saugokis!“ ir pargriovė Rachelę ant tiltelio grindų.

Raketa, kiek nukrypusi nuo kurso, prašvilpė pro Korkį ir tėsėsi į plūdūrą dešimt metrų žemiau Rachelės su Tolandu.

Pasigirdo kurtinamas trenksmas, plykstelėjo liepsnos kamuolys, į viršų pakilo milžiniškas vandens stulpas. Į tiltelio dugną subildėjo skeveldros. Laivas girgždėdamas pasviro ant šono.

Išsisklaidžius dūmams, Tolandas išvydo, jog vienas iš keturių „Gojos“ plūdūrų visiškai suniokotas. Pro jame išmuštą skylę veržliu srautu plūdo vanduo, trapas, vedantis žemyn, kabojo kaip ant plauko.

— Nagi! — šūktelėjo Tolandas, vėl ragindamas Rachelę pirmyn. *Žūtbut privalome nusigauti iki vandens!*

Tačiau, jiems nespėjus žengti nė žingsnio, trapas, pašėlusiai sugirgždėjęs, atvipo nuo suniokoto plūdūro ir pūkstelėjo į jūrą.

Delta Pirmas, įnirtingai stumdydamas „Kiowos“ vairalazdes, vėl išlygino sraigtasparnį. Netikėtai apakintas atskriejančio liepsnos kamuolio, pilotas instinktyviai nūrė į viršų, ir raketa prašvilpė pro šalį. Keikdamasis jis pakibo virš laivagalio ir rengėsi vėl nerti žemyn baigti darbo.

Pašalinti visus laive esančius žmones. Vado įsakymas buvo aiškus kaip ant delno.

— Mėšlas! Pažiūrėk! — staiga riktelėjo iš galinės sėdynės Delta Antras, mostelėdamas ranka

pro langą. — Skuteris!

Delta Pirmas grįžtelėjęs išvydo į tamsą kaip kulka švilpiančią motorinę valtį.

Reikėjo skubiai apsispręsti.

114

Korkis, lėkdamas putojančiomis bangomis, kruvinais pirštais gniaužė motorinės valtės vairą. Kilstelėjęs akceleratoriaus svirtelę iki pat galo, jis skriejo visu greičiu. Ir tik tada pajuto tvilkantį skausmą. Kai dirstelėjo žemyn ir išvydo, kad visa dešinioji jo klešinė įmirkusi krauju, jam pasidarė silpna.

Stipriai nusitvėręs vairo, jis grįžtelėjęs pažvelgė į „Goją“, vildamasis, jog sraigtasparnis lekia jam iš paskos. Tolandui su Rachele atsidūrus ganėtinai toli nuo valtės, jis buvo priverstas skubiai apsispręsti.

Skaldyk ir valdyk.

Korkis sumetė, jog jeigu jam pavyktų išvilioti sraigtasparnį kiek tolėliau nuo „Gojos“ Tolandas su Rachele galėtų pasiūsti pagalbos signalą. Tačiau dirstelėjęs per petį jis išvydo, jog sraigtasparnis, tarsi neapsisprendamas, kur link sukti, kybo toje pačioje vietoje.

Nagi, šunsnukiai! Ko neseikat paskui?!

Bet sraigtasparnis jo vytiš nesileido. Užuoť sekęs paskui Korkį, jis nutūpė ant „Gojos“ laivagalio. Ne! Korkis maudžiančia širdimi žvelgė į laivą, suprasdamas, jog paliko Tolandą su Rachele pražūčiai.

Jam dingtelėjo, jog dabar privalo pasiūsti SOS signalą, ir Korkis, pagrabaliojęs po prietaisų skydelį, apčiuopė radiją ir spustelėjo jungiklį. Tyla. Neužsižiebė jokia lemputė. Jis stumtelėjo garso svirtelę iki pat viršaus. Ničnieko. *Nagi!* Paleidęs iš rankų vairą, pasilenkė apsižiūrėti. Koją nudiegė skausmas. Prisikišęs prie pat radijo, jis nustėro. Prietaisų skydelis buvo suvarpytas kulku, iš kurių viena pataikė ir į radiją. Iš jo styrojo nutrauktų laidų galai.

Velnias, tiesiai į radiją...

Virpančiomis kojomis Korkis atsitiesė keikdamas likimą. Tačiau, pažvelgęs per petį, jis galutinai nustėro. Iš sraigtasparnio ant denio išsoko du ginkluoti kariai. Paskui sraigtasparnis pakilo ir visu greičiu pasileido jo link. *Skaldyk ir valdyk.* Regis, ne jam vienam buvo žinoma ši tiesa.

Delta Trečias, prisėlinęs prie trapo į žemutinį denį, kažkur apačioje išgirdo šūktelint moterį. Jis atsigręžęs davė ženklą Delta Antram, jog nusileis žemyn apsidairyti. Jo bendras linktelėjo ir liko saugoti viršulinio denio. Jiedu palaikė ryšį radijo siųstuvu, kadangi „Kiowos“ triukšmo dangtyje apdairiai buvo palikta tam tikro dažnio landa.

Gniauždamas savo ginklą su duslintuvu, Delta Trečias patyliukais prisėlino prie trapo ir įgudusio medžiotojo žingsniu, nukreipęs ginklą žemyn, ėmė leistis.

Stataus trapo anga kiek dengė regos lauką, ir Delta Trečias, kad geriau matytų, pasilenkė. Šaukiantis moters balsas dabar girdėjosi jau kur kas aiškiau. Jis toliau patyliukais slinko žemyn. Pasiekęs trapo vidurį, išvydo sulankstytus žemutinio „Gojos“ denio trapus. Balsas girdėjosi vis aiškiau.

Štai ir ji. Pačiame tiltelio viduryje Rachelė Sikston, persisvėrusi per turėklą, žvelgdama į bangas, šaukė Maiklo Tolando vardą. *Tolandą sprogimas nusviedė į vandenį?*

Jeigu taip, tuomet Delta Trečio užduotis bus dar lengvesnė, nei jis tikėjosi. Nusileisti dar porą žingsnių ir nudėti priešais laukiančią auką. Nerimą jam kėlė tik greta Rachelės pravira sieninė spintelė, — taigi ji gali turėti harpūną arba sprogmenį rykliams, — tačiau tai tik žaisliukai prieš automatinį ginklą. Delta Trečias, žinodamas, jog auka niekur nepaspruks, nuleidęs ginklą žengtelėjo dar vienu laipteliu žemyn. Rachelė Sikston dabar buvo kaip ant delno. Jis pakėlė ginklą. *Dar žingsnelis.*

Po laiptais kažkas netikėtai šmestelėjo. Delta Trečias, pažvelgęs žemyn ir išvydęs ten Maiklą Tolandą, užsimojusį durti jam į padą aliuminio kartimi, labiau nustebo nei išsigando. Nors Delta

Trečią ir apmovė, jį suėmė juokas iš šio nevykusio mėginimo jį užpulti. Karties galas palytėjo jo padą.

Staiga kūną nutvilkė klaikaus skausmo vilnis, kai sprogimas išdraskė dešiniąją jo koją į skutelius. Netekęs pusiausvyros, Delta Trečias sukniubo ir nubildėjo laiptais. Jo automatinis ginklas, nutarškėjęs trapu ir atsitrenkęs į tiltelį, nulėkė į vandenį. Iš skausmo grieždamas dantimis, jis griebėsi pėdos, tačiau jos jau nebebuvo.

Tolandas akimoju prišoko prie užpuoliko, gniauždamas rūkstančią pusantro metro ilgio kartį su dvylikto kalibro sprogmeniu gale, skirtą apsiginti nuo ryklių. Jau spėjęs įtaisyti naują sprogmenį, Tolandas laikė nukreipęs smailą smilkstantį strypą užpuolikui į Adomo obuolį. Vyras kaip pakulų maišas drybsojo ant grindų, verdamas Tolandą nuostabos ir įniršio kupinu žvilgsniu.

Prie jų atskubėjo Rachelė. Jiedu vylėsi nustverti vyro ginklą, tačiau, deja, atsimušęs į turėklus, jis nuskrido į vandenyną.

Radijo siųstuvas ant vyro diržo sutraškėjo. Iš jo pasigirdo mechaninis balsas.

— Delta Trečias? Atsiliepk. Girdėjau šūvį.

Vyras nė nekrustelėjo.

Įtaisas dar kartą sukvarkė:

— Delta Trečias? Atsiliepk. Gal reikia pagalbos?

Trakstelėjęs į pokalbį tučtuojau įsijungė trečiasis balsas. Jam prašnekus, greta girdėjosi ir sraigtasparnio gausmas.

— Čia Delta Pirmas, — tarė pilotas. — Vejuosi valtį. Delta Trečias, atsiliepk! Tu apačioje? Gal reikia pagalbos?

Tolandas įrėmė kartį vyrui į gerklę.

— Liepk sraigtasparniui pasukti atgal. Jeigu mano draugas žus, tau galas.

Karys, iš skausmo sukandęs dantis, pakėlė mikrofoną prie lūpų. Žvelgdamas Tolandui tiesiai į akis, jis nuspaudė mygtuką ir atsiliepė:

— Čia Delta Trečias. Viskas gerai. Sunaikink tą valtį.

115

Gabrielė Ešė, grįžusi į Sikstono tualetą, jau rengėsi ropštis atgal. Tačiau jai iš galvos niekaip neišėjo Sikstono skambutis. Jis kažko ilgokai tylėjo, kai ji ėmė tvirtinti esanti savo kabinete, tarsi nujauستų, jog ji melavo. Kad ir kaip ten būtų, jai nepavyko įsigauti į Sikstono kompiuterį, ir Gabrielė neišmanė, ko griebtis toliau.

Sikstonas jau nerimauja.

Pasilypėjusi ant praustuvo ir jau rengdamasi spraustis į moterų tualetą, ji išgirdo kažką dzingtelint ant grindų. Dirstelėjusi žemyn, išvydo numetusi Sikstono rankogalio segtukus, regis, jo laikytus ant praustuvo briaunos.

Viskas privalo likti kaip buvę.

Stryktelėjusi ant grindų, Gabrielė pakėlė rankogalių segtukus ir padėjo atgal ant praustuvo. Vėl rengėsi kopti, tačiau sustojo ir pažvelgė į segtukus. Šiaip niekada nebūtų atkreipusi dėmesio, tačiau šįvakar akis užkliuvo už jų monogramos. Kaip ir daugelis Sikstono daiktų su monogramomis, juose buvo įrėžtos dvi susipynusios raidės. SS. Prieš akis jai iškilo senasis Sikstono kompiuterio slaptažodis — SSS. Kalendoriuje įrašyta santrumpa JAVP... Bei ekrano užsklanda su Baltaisiais rūmais ir be paliovos vinguriuojančiu šūkiu.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Sedžvikas Sikstonas... Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Sedžvikas Sikstonas... Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas...

Gabrielė, dingtelėjus vienai minčiai, ėmė sukti galvą. *Nejaugi jis galėtų būti toks savimyla?*

fi nuskubėjo atgal į Sikstono kabinetą ir, prišokusi prie kompiuterio, suspaudė septynženklį slaptažodį.

JAVPSS.

Ekrano užsklanda akimirksniu dingo.

Neįtikima.
Niekada nepamiršk politiko savimeilės.

116

Korkis Marlinsonas pasitraukė nuo tamson skriejančios motorinės valties vairo. Ji vis tiek nenukryps nuo kurso. *Lėks palei bangas...*

Įsitaisęs vairagalyje, Korkis apžiūrino sužeistą savo koją. Kulka pataikė į blauzdą prie pat kaulo. Ji neišėjo kiaurai pro kitą blauzdos pusę, vadinasi, liko įsmigusi. Apsidairė aplinkui ko nors, kuo galėtų aprišti žaizdą, tačiau nieko nerado — valtyje mėtėsi kilis, akvalangas ir pora gelbėjimosi liemenių. Jokios vaistinėlių ar ko panašaus. Korkis karštligiškai pradarė nedidelę įrankinę ir ėmė naršyti tarp įrankių, skudurų, lipnios juostos ritinėlių, tepalo skardinių ir kitų menkniekių. Dar kartą pažvelgęs į krauju srūvančią koją, jis svarstė, ar jau pakankamai nutolo nuo ryklių, kad šie neužuostų kraujo.

Dar reikėtų geroką gabalą paplaukti.

Delta Pirmas lėkė palei pat vandenį, žvalgydamasis sprunkančios motorinės valties. Sumetęs, jog ji bus pasukusi kranto link, jis skuodė iš paskos.

Jau seniai turėjau jį pasivyti.

Šiaip būtų be vargo aptikęs ją radaru, tačiau jam kliudė „Kiowos“ triukšmo dangtis, gaubiantis keletą kilometrų. Išjungti jo nevalia, kol iš „Gojos“ negaus žinios, jog visi ten sudoroti. Šįvakar iš „Gojos“ neturi prasiveržti nė menkiausias pagalbos šauksmas.

Šita meteorito paslaptis turi būti užgniaužta. Visam laikui.

Laimė, Delta Pirmas turėjo kitų valties sekimo būdų. Netgi šiltose vandenyno srovėse motorinės valties paliekamą šilumos pėdsaką aptikti bus vieni juokai. Jis įjungė šilumos iešiklį. Nors vandenyno temperatūra siekė kone trisdešimt laipsnių, visa galia dirbančio 250 AG variklio šilumos brydė buvo daug karštesnė.

Korkio Marlinsono koja ėmė tirpti.

Nesumodamas ko griebtis, jis nuvalė sužalotą blauzdą pašluoste ir kietai apvyniojo žaizdą bei koją nuo kelio iki pat kulno lipnia plėvele. Kraujavimas liovėsi, tačiau drabužiai ir rankos buvo išteptos krauju.

Sėdėdamas ant lekiančios motorinės valties dugno, Korkis ėmė sukti gaivą, kodėl sraigtasparnis jo dar nepasivijo. Atsigrįžęs apsižvalgė, vildamasis tolumoje išvysti „Gojos“ šviesas ir atskriejantį sraigtasparnį. Tačiau aplinkui buvo tamsu nors į akį durk. Juk jis negalėjo *taip* toli nuplaukti?

Korkiui užgimė viltis pasprukti. Galbūt jie tamsoje pametė jo pėdsakus. Gal jam pavyks pasiekti krantą!

Ir tik tada jis pastebėjo, jog suplakto vandens dryžė, brėžiama motorinės valties, kiek gaubta. Regis, jis plaukė ne nosies tiesumu, o lankstu. Sutrikęs apvedė žvilgsniu įsivaizduojamo milžiniško jo padaryto lanksto vingį ir netrukus išvydo, ko ieškojo.

„Goja“ dabar buvo kairėje, maždaug už kilometro. Korkiui dingtelėjo klaiki mintis. Kai paleido iš rankų vairą, valtis ėmė suktis nešama milžiniško sūkurio. *Lekiu sumautu ratu!*

Jis apgavo pats save.

Kai suvokė, jog vis dar yra rykliais knibždančiame sūkuryje, Korkis prisiminė šurpius Tolando perspėjimus. *Superjautrios telencefalinės olfaktorinės nosys... Kūjagalviai menkiausią kraujo lašelį užuodžia už pusantro kilometro.* Korkis dirstelėjo į sužeistą koją ir kruvinas rankas.

Sraigtasparnis neabejotinai netrukus jį aptiks.

Nusiplėšęs nuo savęs sukruvintus drabužius, Korkis nuogut nuogutėlis nuklibinkščiavo į vairagalį. Ramindamasis, jog rykliai nieku gyvu nespės paskui valtį, kruopščiai nusimazgojo kraują po galinga valties skrodžiamo vandens čiurkšle.

Menkiausią kraujo lašelį...

Atsitiesęs jis žinojo privalęs padaryti dar vieną dalyką. Kažkada teko skaityti, jog gyvūnai savo teritorijas žymi šlapimu, kadangi šlapimo rūgšties kvapas pats stipriausias iš visų jų išskiriamų skysčių.

Reikia tikėtis, stipresnis už kraujo, pamanė Korkis. Patyliukais keiksnodamas, jog šįvakar neišlenkė dar kokių poros skardinių alaus, jis, užmetęs sužalotą koją ant borto, pasirengė ją apšlapinti. Nagi! Velnioniškai sunkus uždavinyš nusičiurkšti, iš paskos atūžiant sraigtasparniui.

Galiausiai sublizgo čiurkšlė. Korkis kruopščiai apkrapino visą lipnią juostą. Kiek dar buvo likę, paleido į skudurą ir išsitrynė juo nuo galvos iki kojų. *Žavinga procedūra.*

Iš tamsaus dangaus jo link staiga plykstelėjo raudona lazerio yla. Sraigtasparnis lėkė į jį iš šono, pilotui neabejotinai laužant galvą, kodėl Korkis, padaręs lankstą, grįžo prie „Gojos“.

Skubiai užsimetęs gelbėjimosi liemenę, Korkis patraukė į skriejančios motorinės valties laivagalį. Ant krauju ištepinto dugno, vos per metrą nuo Korkio, sušvito akinamai raudonas taškelis. Metas.

Maikas Tolandas nematė, kaip sprogusi valtis vartaliudamasi nulėkė oru, gaubiamą ugnies ir dūmų.

Jis tegirdėjo sprogimą.

117

Paprastai vakariniame Baltųjų rūmų sparne tokį vėlyvą metą tvyrodamo nedrumsčiama ramybė, tačiau netikėtai vienu chalatu ir šlepetėmis pasirodęs prezidentas privertė subružti visus ten įsikūrusius darbuotojus.

— Niekur jos nerandu, pone prezidente, — tarė vienas jaunesniųjų padėjėjų, įpuolęs paskui jį į Ovalųjų kabinetą. — Panelė Tenč neatsiliepia.

Prezidentas atrodė suirzęs.

— Ar įkišote galvą į...

— Jos Baltuosiuose rūmuose nėra, — įsiterpė kitas padėjėjas, įgriuvęs pro duris. — Išvyko maždaug prieš valandą. Ko gero, bus nuvykusi į NST. Pasak ryšininkės, šįvakar skambinusi Pikeringui.

— *Viljamui* Pikeringui? — nusistebėjo prezidentas.

Tenč su Pikeringu sutardavo kaip šuo su kate.

— Susisiekėte su juo?

— Ir jis neatsiliepia, sere. NST ryšininkams nepavyksta su juo susisiekti. Pasak jų, Pikeringo telefonas apskritai išjungtas. Tarsi skradžiai žemę prasmego.

Hernis nužvelgė sugužėjusius padėjėjus, netardamas nė žodžio patraukė prie baro ir šliūkstelėjo sau viskio. Tačiau nespėjo nė mauktelėti, kai pro duris įvрто apsaugininkas.

— Pone prezidente? Nenorėjau jūsų žadinti, tačiau privalau pranešti, jog šiąnakt FDR memoriale susprogdintas automobilis.

— Ką? — Hernis kone išmetė stiklą iš rankų. — Kada?

— Prieš valandą.

Vyras rūsčiu veidu pridūrė:

— FTB nustatė aukos tapatybę...

118

Delta Trečio pėda liepsnojo tarytum ugnyje. Galvoje plaukė rūkas. *Gal aš jau anapus?* Jis pamėgino krustelėti, tačiau jautėsi tarsi užgultas milžiniško luito. Akis aptraukė migla. Atmintyje iškilo motorinės valties sprogimas, įniršis Maiko Tolando, prikišusio kartį su sprogmeniu jam prie gerklės, akyse.

Ko gero, jis ištaškė man smegenis...

Tačiau tvilkyte nutvilkęs skausmas dešiniojoje kojoje grąžino jį į tikrovę. Delta Trečias staiga

prisiminė, kaip viskas klojosi. Driokstelėjus motorinei valčiai, Tolandas beviltiškai riktelėjo. Tada, įbedęs į Delta Trečią įtūžiu degančias akis, užsimojo strypu, tarsi rengdamasis persmeigti gerklę. Bet lyg ir sudvejojo. Įniršęs nusviedė kartį į šalį ir užmynė ant sumaitotos Delta Trečio pėdos.

Delta Trečias prisiminė pasaulį ėmus pašėlusiai skrieti aplinkui ir tąsantį pykinimą. Jis, ko gero, nežinia kiek laiko pragulėjęs be sąmonės, atsipeikėjo. Rankos suveržtos už nugaros kietu jūreivišku mazgu. Sulenktos kojos pririštos prie riešų, ir jis tysojo suriestas į ožio ragą, nevaliodamas nė krustelėti. Burna taip pat buvo užkimšta.

Delta Trečias neišsyk susigaudė, kur esąs. Tik išvydęs plieskiančias šviesas ir pajutęs vėjelio dvelksmą, sumetė gulįs viršutiniame „Gojos“ denyje. Išsilenkė dairydamasis savo bendrų, tačiau išvydo tik iškreiptą stikliniame „Gojos“ povandeninio laivo kupole atsispindintį savo atvaizdą. „Tritonas“ kabojo jam už nugaros, ir Delta Trečias suvokė atsidūręs ant milžiniško liuko denyje. Vis dėlto dar labiau gąsdino kitas dalykas. *Aš ant denio... O kur tada Delta Antras?*

Delta Antras vis labiau nerimavo.

Nepaisant savo bendro patikinimų radijo ryšiu, esą viskas kuo puikiausiai, pasigirdęs iš žemutinio denio pokštelėjimas nepanėšėjo į ginklo šūvį. Ko gero, Tolandui arba Rachelei Sikston į rankas bus patekęs koks ginklas. Delta Antras, prisėlinęs prie trapo ir atsargiai dirstelėjęs žemyn, išvydo kraują.

Laikydamas rankoje iškeltą ginklą, jis nusileido žemyn ir nusekė kruvina šliūže tilteliu iki laivapriekio. Iš ten šliūžė kitu žemutinio denio kraštu ir kitu trapu vedė į pagrindinį denį. Jame nesimatė nė gyvos dvasios. Sėlindamas vis atsargiau, Delta Antras nuslinko denio šonu palei raudoną šliūžę ir vėl atsidūrė laivagalyje, kur šioji trapu leidosi į žemutinį denį.

Kokia čia velniava? Šliūžė, regis, sukosi milžinišku ratu.

Ištiesęs rankoje ginklą, Delta Antras praslinko pro laivo laboratorijos duris. Šliūžė driekėsi tolyn laivapriekio link. Jis, saugodamasis pasalos, šastelėjo į šoną ir išsoko iš už kampo.

Jėzau švenčiausias!

Pačiame priekyje, priešais batiskafą, nutėkštas and denio, surištas, užkimšta burna, tysojo Delta Trečias. Delta Antras akimoku pastebėjo, jog dešinioji jo pėda sutrėkšta į žlėgtainį.

Būgštaudamas, jog tai gali būti spąstai, Delta Antras kilstelėjo ginklą ir ėmė artintis prie savo bendro. Delta Trečias muistėsi, mėgindamas kažką pasakyti. Regis, už savo gyvastį jis turėtų padėkoti jį surišusiems — užlaužus kojas, kraujas iš pėdos tik vos vos sruveno.

Delta Antras, prisiartinęs prie nardomojo aparato, stikliniame jo kupole kaip veidrodyje galėjo matyti vaizdą sau už nugaros. Delta Antras prišoko prie mykiančio savo sėbro. Nebylų perspėjimą jo akyse jis išvydo per vėlai.

Prieš akis kažkas netikėtai sužvilgo.

Staiga atgijusi viena „Tritono“ žnyplių šastelėjo į priekį ir tarsi replėmis sučiupo kairiąją Delta Antro koją. Jis mėgino išsiveržti iš jos gniaužtų, tačiau žnyplės tik dar labiau susignybo. Trakstelėjo lūžtantis kaulas, ir Delta Antras riktelėjo iš skausmo. Jis įbedė žvilgsnį į povandeninio laivo kupolą. Ten šešėliuose šmėžavo Maikas Tolandas.

— *Tau galas, bičiuli,* — iškošė Delta Antras ir, sukandęs dantis, kilstelėjo automatinį ginklą. Nusitaikęs į vos per metrą nuo jo anapus stiklo esančio Tolando kairiąją krūtinės pusę, spustelėjo gaiduką, ir ginklas pratrūko ugnimi. Įniršęs, jog pateko į žabangus, jis neatleido gaiduko tol, kol į denį tarkstelėjo paskutinė gilzė ir tuščias ginklas dusliai klaktelėjo. Uždusęs jis nusviedė automata į šoną ir įsmeigė akis į sukapotą kupolą.

— Kaput! — sušnypštė jis, mėgindamas ištraukti koją iš plieno gniaužtų. Tačiau muistydamasis tik tarsi skustuvu prasirėžė žnyplėmis odą.

— Mėšlas!

Jis čiupo ant diržo kadamuojantį radijo siūstuvą. Tačiau kai priglaudė prie lūpų mikrofoną, antroji plieno ranka šastelėjusi sučiupo dešiniąją ranką. Išsprūdęs siūstuvą nukrito ant denio.

Anapus storo stiklo Delta Antras išvydo blyškų šešėlį, žvelgiantį pro neištrupintą jo kraštą.

Netekęs žado Delta Antras spoksojo į kupolą ir netikėjo savo akimis, jog kulkos jį tik gerokai apibrodzino.

Netrukus batiskafo liukas prasivėrė ir iš jo išsiropstė Maikas Tolandas. Kiek išbalęs, tačiau nė neįdrėkostas. Nukopęs žemyn kopėtėlėmis, jis nušoko ant denio ir apžiūrėjo sugadintą kupolą.

— Atlaiko 450 atmosferų į kvadratinį centimetrą, — tarė jis. — Tavo šaudyklė vaikiška.

Laboratorijoje įsitaisiusi Rachelė žinojo, jog privalo pasiskubinti. Ji girdėjo šūvių papliūpą denyje ir mintyse meldė, jog viskas klotųsi taip, kaip buvo sumanyta Tolando. Dabar jau vis tiek, kas surezgė visą šį akių dūmimą meteoritu — NASA direktorius, Mardžorė Tenč ar net pats prezidentas.

Jiems nepavyks sunaikinti pėdsakų.

Sužeista Rachelės ranka liovėsi kraujavusi, o įtampa privertė pamiršti skausmą ir susitelkti. Susiradusi popieriaus ir rašiklį, ji brūkštelėjo trumputę žinutę. Ganėtinai netvarkinga rašysena, nerišliai, kadangi dailinti tikrai nebuvo laiko. Raštelį prisegė prie surinktų įrodymų šūsnies — ŽŽR brėžinio, *Bathynomous giganteus* nuotraukų, straipsnio apie vandenyne susidarančias chondras, elektroninio mikroskopo pateikto atvaizdo. Visa tai liudijo, jog meteoritas išties tik klastotė.

Rachelė įdėjo visą šią šūsnį į laboratorijoje stovintį fakso aparatą. Mintinai mokėdama vos kelis fakso numerius, nelabai galėjo rinktis, kam siųsti, ir jau buvo apsisprendusi, kur keliaus ši žinia. Sulaikiusi kvapą, kruopščiai surinko to žmogaus numerį.

Spustelėjo „Siųsti“, vildamasi, jog pasirinko tinkamiausią gavėją.

Faksas pyptelėjo.

KLAIDA: NĖRA RYŠIO

Rachelė ir tikėjosi išvysti tokį užrašą — juk „Goja“ gaubė slopinamojo triukšmo dangtis. Ji stovėjo lūkuriuodama ir neatitraukdama nuo fakso akių, vildamasi, jog jis veiks taip pat, kaip ir jos turimas.

Nagi!

Po penkių sekundžių aparatas vėl pyptelėjo.

NUMERIS RENKAMAS IŠ NAUJO...

Valio! Rachelė nušvitusi stebėjo atkaklius fakso mėginimus prisiskambinti.

KLAIDA: NĖRA RYŠIO

NUMERIS RENKAMAS IŠ NAUJO...

KLAIDA: NĖRA RYŠIO

NUMERIS RENKAMAS IŠ NAUJO...

Palikusi aparatą kartoti tą pačią begalinę maldele, Rachelė išpuolė iš laboratorijos, kaip tik danguje sušniokštus atūžiančio sraigtasparnio mentėms.

119

Gabrielė Ešė netekusi žado žvelgė į senatoriaus Sikstono kompiuterio monitorių. Jos įtarimai pasitvirtino.

Su kaupu.

Ji peržvelgė nuskaitytus dešimtis čekių, privačių aeronautikos bendrovių išrašytų Sikstono vardu ir pervestų į slaptas sąskaitas Kaimanų salose. Mažiausias iš jų buvo penkiolikai tūkstančių dolerių. Keletas siekė pusę milijono.

Smulkmė, tvirtino jai Sikstonas. *Visos jų skiriamos lėšos neviršija dviejų tūkstančių ribos.*

Sikstonas nuo pat pradžių pūtė jai miglą į akis. Vajus tiesiog stumte stumiamas slapčia gaunamomis lėšomis. Širdį nudilgė apmaudas ir kartėlis. *Jis mane apmulkino.*

Ji liko paskutinė kvailė. Sutrempta į purvą. Jr įniršusi.

Gabrielė sustingusi sėdėjo krėslė, nesumodama ką daryti.

120

Delta Pirmas, „Kiowai“ pakibus virš „Gojos“ laivagalio, priblokštas spoksojo į denį.

Greta nedidelio batiskafo stoviniavo Maiklas Tolandas. Tarsi milžiniško vabalo gniaužtuose plieninėse rankose kyburiavo Delta Antras, bergždžiai mėgindamas iš jų išsivaduoti.

Dieve švenčiausias!

Delta Pirmas nustėręs stebėjo, kaip į dieną išpuolusi Rachelė Sikston įsitaiso už supančio ir gerokai aplamdyto Delta Trečio. Rachelė, nukreipusi į jį automata, įspėjamai žvelgė į sraigtasparnį.

Delta Pirmam net pasidingojo, jog tai, ko gero, tik blogas sapnas. Delta būrio nesėkmės ledyne dar galima suversti atsitiktinumams. Tačiau šitai tiesiog nepaaiškinama.

Delta Pirmas ir taip jau būtų pasijutęs nejaukiai, tačiau dabar jis degte degė iš gėdos prieš greta jį sėdintį ir viską savo akimis regintį vieną svarbų asmenį.

Vadq.

Delta būriui paleidus pelenais automobilį su jo keleiviu FDR memoriale, vadas paliepė Delta Pirmam skristi į nuošalų skverelį netoli Baltųjų rūmų. Delta Pirmas ten tarp medžių guotų nepastebimai nutupdė sraigtasparnį, ir vadas, lūkuriavęs netolies, išsoko į „Kiowa“. Nespėjus nė mirktelėti, sraigtasparnis vėl dūzgė ore.

Vadas slaptosiose operacijose pats dalyvaudavo tik išskirtiniais atvejais, tačiau dėl tokios priežiūros Delta Pirmas galėjo kaltinti tik save. Vadas, tūždamas dėl Delta būrio negrabumo Milno ledyne ir slystančių iš rankų vadžių, pareiškė pats vadovausiąs baigiamajai operacijai.

Jis, įsitaisęs greta Delta Pirmo, tapo didžiausios Delta Pirmo gyvenimo nesėkmės liudininku.

Metas tam padaryti galą.

Vadas, žvelgdamas iš sraigtasparnio į „Gojos“ dieną, negalėjo patikėti savo akimis. Nuo pat pradžių viskas ėjosi šleivai — abejonės meteorito tikrumu, Delta būrio nesėkmės, aukšto pareigūno nužudymas FDR.

— Vade, — išlemeno Delta Pirmas drebančiu iš gėdos balsu, — neišivaizduoju, kaip tai...

Aš taip pat, švystelėjo vado galvoje mintis. Regis, jie neįvertino priešininkų.

Vadas pažvelgė į Rachelę Sikston, kuri, įbedusi ryžtingą žvilgsnį į sraigtasparnio kabiną, kilstelėjo prie lūpų radijo siųstuvą. Vadas tikėjosi, jog „Kiowoje“ sugergždęs iškraipytas mechaninis jos balsas pareikalaus atsitraukti arba išjungti triukšmo gaubtą, kad Tolandas galėtų pasiųsti SOS signalą. Tačiau jos žodžiai sutrikdė.

— Pavėlavote, — prabilo ji. — Apie tai žinoma jau ne tik mums.

Sraigtasparnio kabinoje stėjo tylą. Kad ir kaip atrodė neįtikima, net ir menkiausia tikimybė vadą vertė viską kruopščiai apgalvoti. Kad šis žygis nusisektų, būtina pašalinti visus, žinančius tiesą. Turint galvoje, kiek žmonių jam jau teko pašalinti, netgi menkiausia rizika, jog žinia gali pasklisti, būtų nepateisinama.

Žinoma ne tik jiems...

Vadas, pažindamas Rachelę kaip ypač kruopščiai besilaikančią slaptų duomenų apsaugos taisyklių, abejojo, ar ji būtų perdavusi juos dar kam nors.

Per siųstuvą vėl sugergždė Rachelės balsas:

— Jeigu atsitrauksite, jūsiškiai liks gyvi. Artinsitės — jiems galas. Yla jau vis tiek išlindo iš maišo. Neverta daugiau skandinti savęs kraujyje. Atsitraukite.

— Meluoji, — tarė vadas, žinodamas, jog Rachelė girdės ne tikrąjį jo balsą. — Niekam nepranešei.

— Gal nori guldyti galvą? — atšovė Rachelė. — Kai nepavyko susisiekti su Viljamu Pikeringu, pasirinkau atsarginiu variantu.

Vadas suraukė kaktą. Visai tikėtina.

— Neužkibo, — mestelėjo Rachelė, žvilgtelėjusi į Tolandą. Plieninių žnyplių gnaužiamas karys, sukandęs iš skausmo dantis, vyptelėjo.

— Jūsų ginklo apkaba tuščia, sraigtasparnis nušluos jus kaip skruzdėles. Verčiau jau paleiskite mus, jeigu svajojate likti gyvi.

Nė velnio, pamanė Rachelė, laužydama galvą, ko dar būtų galima griebtis. Ji dirstelėjo į surištą vyrą užkimšta burna, tysantį jai po kojomis. Regis, dėl prarasto kraujo jo vyzdžius jau traukė migla. Ji pritūpusi išmeigė žvilgsnį tiesiai į piktas jo akis.

— Ištrauksiu kamšalą iš burnos, ir tu įtikinsi juos atsitraukti. Supratai? Vyras uoliai pakinkavo galva.

Rachelė ištraukė skudurą jam iš burnos. Vos spėjus jai tai padaryti, karys spjovė jai į veidą kruvinomis seilėmis.

— Kalė, — prašvokštė jis, springdamas kosuliu. — Mėgausiuos stebėdamas, kaip jie tave nudės. Kaip kiaulę.

Rachelė, braukdama šiltas seiles nuo veido, pajuto, kaip Tolandas ją atitraukia į šalį ir paima iš jos rankų automatą. Iš įniršiu tirtančių jo pirštų galėjai justti, jog jis tiesiog kunkuliuoja įtūžiu. Tolandas, prišokęs prie valdymo pultelio, čiupo svirtį ir išmeigė savo žvilgsnį į vyrą, susirietusį ant denio.

— Pats prisiprašei, — mestelėjo jis ir ryžtingai patraukė svirtį žemyn.

Denyje po „Tritonu“ prasivėrė milžiniškas liukas. Sužeistasis, vos spėjęs išgąstingai riktelėti, nugarmėjo žemyn ir tykstelėjo į bangas, nudažydamas jas krauju. Po akimirkos jį į skutelius ėmė taršyti rykliai.

Vadas, sučiaupęs lūpas, žvelgė į Delta Trečio mėsgalius, nešamus smarkios srovės. Vandenyje pasklido kraujo dėmė. Keletas ryklių, įnirtingai plakdami uodegomis, pešėsi dėl rankos.

Jėzau švenčiausias.

Vadas pažvelgė į denį. Delta Antras ir toliau karojo „Tritono“ gniaužtuose, tačiau dabar jau tiesiai virš vandenyno. Paklaikysiu žvilgsniu spitrydamas žemyn, iš siaubo kaleno dantimis. Tolandui užtenka tik truktelėti svirtelę, ir Delta Antras nugarmėtų tiesiai rykliams į nasrus.

— Gerai, — tarė vadas į mikrofoną. — Stokit.

Rachele, pakėlus galvą, ryžtingai žvelgė į sraigtasparnį. Ji kilstelėjo prie lūpų siūstuvą.

— Vis dar panašu, jog meluojame? Susisiekit su NST ir pakvieskite Džimą Semildženą. Jis dirba Planavimo ir analizės skyriuje, naktinėje pamainoje. Iškløjau jam viską apie tą meteoritą. Jis patvirtins.

Nurodo net pavarde? Blogas ženklas. Rachelė Sikston ne pirštu penima ir nutuokia, jog vadas gali patikrinti jos žodžius akimoju. Vadas tokio NST darbuotojo nepažinojo, tačiau juk NST darbavosi daugybė žmonių. Visai galimas daiktas, jog Rachelė sako tiesą. Prieš susidorojant su ja ir jos bendru, būtina įsitikinti, ar tai tiesa, ar melas.

Delta Pirmas grįžtelėjo į vadą.

— Išjungti gaubtą, kad galėtumėte susisiekti ir patikrinti?

Vadas dar kartą nužvelgė denį, kur stovėjo Rachelė su Tolandu. Abu matyti kaip ant delno, ir jei kuris šoktų prie telefono ar radijo siūstuvo, Delta Pirmas spėtų vėl užvožti juos gaubtu.

— Išjunk gaubtą, — paliepė vadas ir išsitraukė mobilųjį. — Lažinuosi, kad ji pučia miglą į akis. Paskui išvaduosime Delta Antrą ir užbaigsime visą šį reikalą.

* * *

„Fairfax“ įsikūrusio NST sekretoriato darbuotoja ėmė netekti kantrybės.

— Kartoju, jog joks Džimas Semildženas Planavimo ir analizės skyriuje nedirba.

Tačiau skambintojas neatlyžo.

— O kituose padaliniuose?

Sekretorė jau buvo tai patikrinusi, tačiau dėl viso pikto pakartojo paiešką. Po keleto sekundžių ji tarė:

— Pas mus nedirba joks Džimas Semildženas.

Jos pašnekovas kažkodėl be galo tuo apsidžiaugė.

— Jūs tuo visiškai...

Staiga kitame ragelio gale pasigirdo keistas sąmyšis. kažkas kažką riktelėjo. Skambintojas garsiai susikeikė ir skubiai užbaigė pokalbį.

Sraigtasparnyje Delta Pirmas tiesiog putojo pykčiu, pašėlusiai maigydamas triukšmo gaubto įjungimo svirtelės. Tačiau jis per vėlai susizgribo. Tarp daugybės jo valdymo pulto ekranėlių užsižiebęs nedidukas diodas bylojo, jog iš „Gojos“ perduodamas radijo signalas. *Negali būti! Juk jiedu kaip įbesti stovi denyje!* Delta Pirmam nė nespėjus išskleisti gaubto, pranešimas iš „Gojos“ liovėsi.

Laboratorijoje linksmai pyptelėjo faksas.

RYŠYS YRA... FAKSAS IŠSIŪSTAS.

121

Žudyk arba žūsi pats. Rachelė nė nenutuokė, kad jos viduje glūdi toks žvėriškas išgyvenimo instinktas.

— Kas buvo tame fakse? — sunerimęs pasiteiravo balsas siųstuve. Rachelė nudžiugo išgirdusi patvirtinimą, jog viskas vyko taip, kaip ir buvo sumanyta.

— Galite skristi sau, — tarė ji, nenuleisdama akių nuo danguje kybančio sraigtasparnio. — Baigta. Jūsų paslaptis jau ne paslaptis.

Rachelė išsamiai išklojo užpuolikams, kokius duomenis ji ką tik išsiuntė. Pustuzinis dokumentų. Akivaizdūs įrodymai, jog meteoritas išties yra klastotė.

— Susidoroję su mumis, tik dar labiau sau pakenktumėte. Stoj slogi tyla.

— Kam išsiuntei tą faksą?

Rachelė nė neketino to išduoti. Privalu išpešti kuo daugiau laiko. Jiedu su Tolandu stovėjo prie liuko denyje, greta „Tritono“, tarsi skydu dengdamiesi plieno gnybtuose kyburiuojančiu kariu.

— Viljamui Pikeriui? — keistai viltingai spėjo balsas. — Išsiuntei faksą Pikeriui.

Ne, patyliukais pamanė sau Rachelė. Ji visų pirma, be abejo, kreiptųsi į jį, tačiau, slapčia būgštaudama, jog šaltakraujai užpuolikai galėjo susidoroti ir su juo, buvo priversta pasirinkti kitą adresatą. Neturėdama laiko ilgiems apmąstymams, Rachelė išsiuntė duomenis vieninteliu į atmintį įstrigusiu fakso numeriu.

Į savo tėvo kabinetą.

Senatoriaus Sikstono kabineto fakso numeris skausmingai įsirėžė Rachelei į atmintį po motinos mirties, kai tėvas visus jos palikimo klausimus buvo linkęs spręsti nesusitikdamas su ja akis į akį. Rachelė niekada nebūtų pamaniusi, jog kada prispyrus bėdai kreipsis pagalbos į tėvą, tačiau tinkamesnio už jį dabar nė su žiburiu nerastum, kadangi jam, be jokios abejonės, magės kuo skubiausiai paskelbti meteoritą esant klastotę, be to, jis pakankamai įtakingas, kad galėtų susisiekti su Baltaisiais rūmais ir priversti atšaukti žudikus.

Suprantama, naktį tėvo kabinete nebus, tačiau Rachelė žinojo, jog jis saugo savo kabinetą po devyniais užraktais. Todėl, net jeigu užpuolikams ir pavyktų suuosti, kur ji nusiuntė duomenis, jiems vargu ar pavyktų įsmukti į budriai saugomus Filipo A. Harto rūmus ir nepastebėtiems įsigauti į senatoriaus kabinetą.

— Mes prisikasime ir iki to žmogaus, — tarė Rachelei balsas iš sraigtasparnio.

Rachelė puikiai nuvokė privalanti šnekėti kuo tvirčiau, nemaž neišsiduodama bijanti. Ji mostelėjo ranka į karį „Tritono“ žnyplėse. Jis kadaravo virš vandenyno, o jo koja kraujavo.

— Iki jūsų agento mums nė nereikia kasis, — mestelėjo ji į mikrofoną. — Baigta. Atsitraukite. Duomenys išsiųsti. Jūs pralaimėjote. Nešdinkitės, arba šiam vyrui galas.

Balsas iš sraigtasparnio ėmė berti žodžius:

— Panele Sikston, jūs nesuvokiate padėties rimtumo...

— Ko nesuvokiu? — pratrūko Rachelė. — Aš suvokiu, jog jūs žudote nekaltus žmones! Melavote visiems į akis apie tą meteoritą! Ir jums nieku gyvu nepavyks sausam keltis iš balos! Netgi jei mus ir nugalabysite, vis tiek jums galas!

Ryšio linijoje stoji tyla. Galiausiai balsas pratarė:

— Leidžiuosi pas jus.

Rachelė nustėro. *Leidžiuosi pas jus?*

— Aš neginkluotas, — tarė balsas. — Jokių kvailysčių. Mums reikia šnektelėti akis į akį.

Ir, Rachelei nespėjus nieko atsakyti, sraigtasparnis nutūpė ant „Gojos“ denio. Keleivio pusėje prasivėrė duralės, ir tarpduryje išnirio žmogus. Neišvaizdus vyras juodu lietais ir kaklaraiščiu. Rachelė akimirka neteko žado.

Priešais ją stovėjo Viljamas Pikeringas.

Jis apgailestaudamas žvelgė į Rachelę Sikston. Šiandien viskas netikėtai apsivertė aukštyn kojom. Žengdamas prie jos, moters akyse matė vis smarkiau įsiliepsnojančius nuostabą, nusivylimą ir įtūžį.

Nieko keista, pamanė jis sau tylomis. Tačiau ką ji išmano.

Pikeringo galvoje šmėstelėjo mintis, ką prieš pat savo žūtį turėjo jausti jo duktė Diana. Tiek ji, tiek Rachelė yra kovos, kurią Pikeringas prisiekė sau kovoti iki galo, lemtingos netektys. Nors ir be galo skaudžios.

— Rachele, — prabilo Pikeringas. — Dar galime viską grąžinti į vėžes. Privalai mane išklausti.

Rachelė Sikston netekusi žado su pasibjaurėjimu žvelgė į jį. Tolandas nukreipė rankose gniaužiamą automata Pikeringui į krūtinę. Jis taip pat atrodė priblokštas.

— Nesiartink! — riktelėjo Tolandas.

Pikeringas, sustojęs už penkių žingsnių nuo Rachelės, žvelgdamas į ją tarė:

— Rachele, tavo tėvas ima kyšius iš privačių aeronautikos bendrovių. Rengiasi išvaržyti NASA ir atkelti vartus į kosmosą verslui. Šalies saugumo labui privalau jam sukliudyti.

Rachelė nė nemirktelėdama žvelgė į jį. Pikeringas atsiduso.

— Nepaisydama visų savo trūkumų, NASA turi likti valstybės agentūra.

Juk jai tikrai nereikia aiškinti galimų NASA išardymo pavojų. Gudriausios jos galvos išsklistų po daugybę privačių bendrovių, ir karinės pramonės intelektualinis potencialas gerokai smuktelėtų. Privačios bendrovės,

besivaikydamos pelnų, imtų pardavinėti NASA technologijas ir išradimus kam papuola!

Rachelė virpančiu balsu paklausė:

— Pakišote netikrą meteoritą ir žudėte niekuo dėtus žmones valstybės saugumo labui?

— Ne viskas klojosi taip, kaip buvo sumanyta, — atsiliepė Pikeringas. — Mes tik norėjome išsaugoti gyvybiškai svarbią valstybės agentūrą. Niekas nesirengė nieko žudyti.

Netikras meteoritas, kaip ir daugelis slaptųjų tarnybų sumanymų, radosi iš baimės. Prieš trejus metus, siekdamas įtaisyti NST povandeninio klausymosi mikrofonus kaip įmanoma giliau, kad priešininkai jų nepasiektų ir nesugadintų, Pikeringas, pasitelkęs NASA sukurtą technologiją, slapčia subūrė saviškius ypač atsparaus slėgiui povandeninio laivo, kuriuo galima būtų nusileisti į pačias giliausias vandenynų įdubas, gamybai. Šis dvivietis povandeninis laivas buvo padirbintas pagal brėžinius, išvogtus iš kaliforniečio inžinieriaus Grehemo Hokso, povandeninių laivų fanatiko, visada svajojusio pastatyti savo sukurtą giliavandenį laivą „Bedugnis II“. Hoksui niekaip nepavyko prasimanyti lėšų savo sumanymui įgyvendinti. Tačiau Pikeringas galėjo skirti kiek panorėjęs.

Kai šis slaptas povandeninis laivas buvo pastatytas, Pikeringas pasiuntė jį pritvirtinti naujų mikrofonų Marianų įduboje, kur joks priešas negalėtų jų pasiekti. Darbuodamasi laivo igula aptiko ir neregėtus geologinius darinius, tarp kurių būta ir uolų su chondromis bei keliomis nežinomų gyvūnų rūšimis. Be abejo, išskyrus NST, to niekas kitas negalėjo žinoti.

Ir visiškai neseniai Pikeringas, pabūgęs grėsmės NASA, drauge su NST mokslininkais nutarė pasitelkti šiuos Marianų įdubos atradimus ir išgelbėti kosmoso agentūrą. Kaip pasirodė, vandenyno gelmėse aptiktą uolą paversti meteoritu visiškai nesudėtinga. Pakišus ją po tirštu vandeniliu varomo reaktyvinio variklio liepsna, NST mokslininkams pavyko uolieną apdeginti kaip tikrą tikriausią meteoritą. Tuomet apanglėjusi uola buvo pakrauta į povandeninį laivą ir, panėrus po Milno ledynu,

įtaisyta lede. Išgręžtai šachtai užšalus, niekas nebūtų nė suabejojęs, jog meteoritas išgulėjo ten kelis šimtmečius.

Tačiau, kaip dažniausiai ir nutinka vykdant ypač slaptas operacijas, mažas akmuo didžiulį vežimą apverčia. Visą šį kruopščiai suaustą mirazą išsklaidė paprasčiausias bioluminescuojantis pianktonas...

Iš sraigtasparnio, dirbančio laisvąją eiga, Delta Pirmas akylai stebėjo priešais jo akis vykstančią sceną. Iš šono galėjai pamanyti, jog padėties vadžias tvirtai perėmė Rachelė su Tolandu, tačiau Delta Pirmas kone prunkstelėjo pamanyęs, jog tai tik lengvai išsisklaidysianti vizija. Tolando laikomas automatas kėlė ne daugiau pavojaus nei paprasta lazda, nes netgi iš tolo matėsi tuščia apkaba.

Delta Pirmas, dirstelėjęs į bergždžiai iš „Tritono“ letenų mėginantį išsilaisvinti bendrą, suvokė negalįs gaišti nė akimirkos. Tūdviejų dėmesį prikausčius Pikeringui, metas veikti jam. Palikęs neišjungtą variklį, jis išsmuko pro sraigtasparnio galą ant denio, slapčia nusigavo iki dešiniojo borto laiptelių ir, gniauždamas rankoje automatą, patraukė į laivapriekį. Prieš jiems nutupiant, jis iš Pikeringo gavo tam tikrus nurodymus, ir Delta Pirmas buvo kupinas ryžto šikart nesusimauti.

Po keleto minučių, pamanė jis, viskas bus baigta.

122

Vis dar vilkėdamas pižama, Zachas Hernis plyštančia galva sėdėjo palinkęs prie savo stalo Ovaliajame kabinete. Ką tik jį pasiekė dar vienas galvosūkis.

Nužudyta Mardžorė Tenč.

Jo padėjėjai pranešė turį duomenų, jog Tenč į FDR memorialą vykusi susitikti su Viljamu Pikeringu, kuriam nežinia kur dingus, visi būgštavo jį taip pat žuvus.

Prezidentas su Pikeringu pastaruoju metu dažnokai susiremdavo. Prieš keletą mėnesių Hernis sužinojo, jog Pikeringas ėmėsi neteisėtų priemonių, mėgindamas pagelbėti klimpstančiam Hernio vajui.

Pasitelkęs NST pajėgas, Pikeringas slapčia sukaupė daug senatorių Sikstoną kompromituojančios medžiagos: santykių su savo padėjėja Gabriele Ešė nuotraukų, finansinių dokumentų, liudijančių Sikstoną imant kyšius iš privačių aeronautikos bendrovių. Pikeringas anonimiškai atsiuntė visus šiuos duomenis Mardžorei Tenč, manydamas, jog Baltieji rūmai sugebės sužaisti šiais švietalais. Tačiau Hernis, išvydęs šiuos įkalčius, uždraudė Tenč jais pasinaudoti. Meilės nuotykiui ir kyšininkavimas bet kokiam politikui yra tarsi kilpa po kaklu, ir tokių dalykų paviešinimas tik dar labiau pakirstų žmonių pasitikėjimą valdžia apskritai.

Dviveidystė smaugte smaugia mūsų šalį.

Taigi, nors Hernis ir žinojo galįs šluote nušluoti Sikstoną, drauge puikiai suvokė, jog tokiu žygiu užtrauktų nešlovę ir visam JAV senatui. Tam jis nieku gyvu negalėjo pritarti.

Pakaks to purvo. Hernis vylėsi įveikti senatorių Sikstoną garbingoje kovoje.

Pikeringas, įsiutęs, jog Baltieji rūmai atstūmė jo pateiktus įkalčius, pamėgino sukelti sąmyšį ir paskleidė gandus, esą Sikstonas miega su Gabriele Ešė. Nelaimė, Sikstonas taip gabiai suvaidino iki širdies gelmių įžeistą našlį, jog galiausiai pačiam prezidentui teko atsiprašinėti už melagingas kažkokio saviškio šnektas. Ir Viljamas Pikeringas liko it musę kandęs. Hernis tuomet jį perspėjo, jog jeigu dar pamėginsias kištis į vajų, būsiąs teisiamas. Tačiau visų keisčiausia, jog Pikeringas niekad nebuvo karštas prezidento Hernio šalininkas. NST direktorius nėrėsi iš kailio dėl jo perrinkimo tik būgštaudamas dėl NASA likimo. Zachas Hernis paprasčiausiai buvo mažesnioji iš dviejų blogybių.

Gal ir Pikeringas nužudytas?

Herniui viskas jau netilpo galvoje.

— Pone prezidentė? — pašaukė jį vienas padėjėjas. — Kaip ir prašėte, susisiekėme su Lorensu Ekstriomu ir pranešėme apie Mardžorę Tenč.

— Dėkui.

— Pone, jis norėtų pasikalbėti su jumis.

Hernis vis dar niršo ant Ekstriomo už miglų pūtimą apie ŽSS.

— Pasakykite jam, jog susisieksiu su juo ryte.

— Ponas Ekstriomas tvirtina, jog reikalas neatidėliotinas, — nedrąsiai pratarė padėjėjas. — Nusiminęs, tarsi būtų žemę pardavęs.

Nusiminęs? Hernio galva, rodės, tuoj plyš. Nusvirduliavęs prie telefono, jis įtemptai galvojo, kas dar blogo šįvakar galėjo nutikti.

123

Rūkas, visą dieną tvyrojęs Rachelės galvoje, galiausiai išsisklaidė. Priešais ją kaip ant delno iškilo karti tikrovė, kelianti nenusakomą šleikštulį. Ji beveik nesiklausė kažką jai dėsiančio vyro.

— Mes privalome atstatyti NASA šlovę, — postringavo Pikeringas. — Dėl smukusio pasitikėjimo sumažintas finansavimas jai grasina rimtais padariniais. — Pikeringas nutilo ir, pažvelgęs tiesiai Rachelei į akis, tarė: — Rachele, NASA *žūt būt* reikėjo sėkmės. Kažkas turėjo tuo pasirūpinti.

Būtina ko nors griebtis, mąstė Pikeringas.

Meteoritas buvo paskutinis karštligiškai griebtas šiaudas. Pikeringas su savo bendrais mėgino gelbėti NASA, siūlydami prijungti agentūrą prie slaptųjų tarnybų, kur jos lauktų marios pinigų ir galimybė ramiai triūsti, tačiau Baltieji rūmai vis atmesdavo šį pasiūlymą kaip galintį pakenkti mokslui. *Trumparegiškas idealizmas*. Vis garsiau skambant prieš NASA nukreiptiems Sikstono devizams, Pikeringas drauge su kitais jėgos struktūrų šulais suvokė, jog nevalia sėdėti sudėjus rankų. Jie nutarė, jog apsaugoti NASA nuo gresiančių varžytinių įmanoma tik pateikus kokią pribloškiantį NASA laimėjimą, primenantį šlovingus skrydžio į Mėnulį laikus. Zachas Hernis be pagalbos nieku gyvu neįveiks senatoriaus Sikstono.

Zachas Hernis nedvejodamas *atstūmė* ištiestą jo pagalbos ranką, uždrausdamas Mardžorei Tenč pasinaudoti Pikeringo surinkta kompromituojama medžiaga, ir Pikeringui neliko kitos išeities — tik griebtis drastiškų žygių.

— Rachele, — tarė jis, — duomenys, kuriuos išsiuntei faksu, gali pridaryti daugybę žalos. Privalai tai įsisąmoninti. Jeigu jie iškils į viešumą, Baltieji rūmai ir NASA atrodys kaip kokia plėšikų landynė. Prezidentas ir NASA bus suminti į purvą. Rachele, nei prezidentas, nei NASA apie šią operaciją ne nenučiuokia. Jie tiki, jog meteoritas tikras.

Pikeringas nė nemėgino siūlyti šios idėjos Herniui ar Ekstriomui, kadangi pažinojo juos kaip pernelyg įsitvėrusius idealų, kad sutiktų prisidėti prie tokios apgavystės, nors tikrai ji galėjo pagelbėti prezidentui ir NASA išsikapstyti iš vilkduobės. Vienintelė direktoriaus Ekstriomo nuodėmė buvo ta, jog jis sutiko priversti ŽSS vadovą pameluoti apie sutvarkytus iešiklio kompiuterius, bet vos tik suvokė, kiek dėmesio sulauks šis meteoritas, Ekstriomas išsyk pasigailėjo žengęs tokį žingsnį.

Mardžorė Tenč, grauždama nagus, jog Hernis atkakliai laikosi garbingos kovos, slapčia susimokė su Ekstriomu paskelbti ŽSS jau esant sutaisytus, vildamiesi, jog šiokia tokia sėkmė padės prezidentui atremti Sikstono puolimą.

Jeigu Tenč būtų paskelbusi tas nuotraukas ir kyšininkavimo dokumentus, nieko panašaus nebūtų nutikę!

Tenč, nors ir kaip gaila, buvo pasmerkta dar tuomet, kai Rachelė su ja susisiekė ir pareiškė abejones dėl meteorito tikrumo. Pikeringas žinojo, jog Tenč nenurimtų, kol neprisikastų iki tiesos, todėl žūt būt privalėjo užbėgti jai už akių. Paradoksalu, tačiau mirusi Tenč prezidentui galėjo pasitarnauti labiau nei gyva, kadangi klaidi jos žūtis, be jokio abejonės, turėjo sukelti užuojautos Baltiesiems rūmams bangą ir mesti įtarimų šešėlį ant Sikstono, kurį Mardžorė Tenč tądien buvo viešai sudirbusi per CNN.

Rachelė stovėjo nė nekrustelėdama, įsmeigusi žvilgsnį į savo viršininką.

— Suprask, — tęsė jis, — pasklidus žiniai, jog meteoritas netikras, niekuo dėti prezidentas ir NASA bus sumalti į miltus. O Ovaliajame kabinete šeimininkaus parsidavėlis. Privalai man pasakyti, kam nusiuntei faksą.

Jam beriant šiuos žodžius, Rachelės veide staiga šmėstelėjo siaubas, kaip kad esti žmogui

suvokus, jog ką tik padarė lemtingą klaidą.

Apėjęs laivapriekį ir grįžęs palei kairiąją bortą, Delta Pirmas atsidūrė laboratorijoje, iš kurios, leidžiantis sraigtasparniui, matė išpuolant Rachelę. Kompiuterio ekrane nerimastingai sukosi įvairiomis spalvomis nudažytas vandens sūkurys, ko gero, verpetuojantis tiesiai po „Goją“.

Būtina kuo skubiau iš čia nešdintis, pamanė Delta Pirmas, žingsniuodamas į reikiamą vietą.

Faksas stovėjo ant spintelės pačiame laboratorijos kampe. Lovelyje, kaip Pikeringas ir spėjo, styrojo pluoštelis popierių. Delta Pirmas ištraukė juos. Viršuje vinguriavo Rachelės prierašas. Viso labo dvi eilutės. Jis užmetė akį.

Taigi.

Versdamas puslapius, jis buvo nemaloniai nustebintas, kiek daug Tolandui ir Rachelei pavyko išsiaiškinti. Jeigu kam į rankas pakliūtų šie brėžiniai, vos užmetęs akį akimoku viską suprastų. Delta Pirmam nė neprireikė spustelėti „Perrinkti numerį“. Jis vis dar švietė fakso ekranelyje.

Vašingtonas, skaičiai.

Jis kruopščiai juos nusirašė ir, čiupęs popierius, puolė į lauką.

Tolando delnas, gniaužiantis automata, nutaikytą Viljamui Pikeringui į krūtinę, sudrėko nuo prakaito. NST direktorius nėrėsi iš kailio įtikinėdamas Rachelę jam atskleisti, kur ji išsiuntė faksą, tačiau Tolandą ėmė kamuoti negera nuojauta, jog Pikeringas taip tik paprasčiausiai siekia laimėti laiko. *Kodėl?*

— Baltieji rūmai ir NASA čia *niekuo dėti*, — dar kartą pakartojo Pikeringas. — Privalome veikti išvien. Juk nevalia leisti, kad dėl mano kaltės piliečiai galutinai pasmerktų NASA. Privalai mane suprasti. Šis meteoritas pasitarnaus visos šalies labui. Kol dar nevėlu, sakyk, kam išsiuntei tuos duomenis.

— Kad aukų sąrašas dar pailgėtų? — mestelėjo Rachelė. — Jūs apgailėtinas.

Tolandas negalėjo atsistebėti Rachelės narsa. Ji nekenė savo tėtušio, tačiau vis tiek nesirengė jo išduoti. Deja, Rachelės sumanymas nusiųsti pagalbos prašymą tėvui iš anksto buvo pasmerktas žlugti. Netgi jeigu jis ir pasirodytų savo kabinete, perskaitytų faksą ir, paskambinęs prezidentui, išklotų viską apie netikrą meteoritą ir žudynes, Baltuosiuose rūmuose niekas nė nenumanė, kur jie dabar.

— Kartoju paskutinį kartą, — tarė Pikeringas, rūščiu žvilgsniu pervėręs Rachelę. — Tu nesupranti padėties rimtumo. Padarei didelę klaidą, kad išsiuntei tuos duomenis. Visa šalis atsidūrė pavojuje.

Viljamas Pikeringas ištis tik pūtė jiems miglą į akis. Nustėrusiam Tolandui ši mintis švystelėjo, kai jis akies krašteliu pastebėjo palei dešiniąją bortą jų link sėlinantį karį su popieriais ir automatu rankose.

Tolandas sureagavo it liūtas, ginantis savo olą. Abiem rankomis nusitvėręs automato, jis žaibiškai atsigręžė ir, nutaikęs į kareivį, spustelėjo gaiduką.

Tačiau šis tik dusliai klanktelėjo.

— Radau fakso numerį, — tarė karys, įteikdamas Pikeringui pluoštelį popierių. — Nesivarginkite, pone Tolandai, jis be šovinių.

124

Sedžvikas Sikstonas paknopstomis lėkė Filipo A. Harto rūmų koridoriumi. Jis nežinojo, kaip Gabrielė įsigudrino tai padaryti, tačiau nė neabejojo, jog ji įsigavo į jo kabinetą. Paskambinęs jai telefonu, aiškiai girdėjo kažkur netoliese tiksintį savo „Jourdain“ laikrodį. Ko gero, Gabrielės pasitikėjimas, kai ji nuklausė jo pokalbio su KIF šulais, gerokai sušlubavo, ir mergina panūdo išsiaiškinti tiesą.

Kaip, po velnių, ji įsmuko į mano kabinetą?!

Sikstonas tik džiaugėsi suskubęs pakeisti kompiuterio slaptažodį.

Pasiekęs savo kabineto duris, jis surinko kodą, išjungė signalizaciją, sugrabaliojo kišenėje

raktus, atrakinęs atplėšė sunkias duris ir griūte įgriuvo vidun, tikėdamasis Gabrielę užklupti nusikaltimo vietoje.

Tačiau jo kabinetas skendėjo patamsyje, blausiai spingsint tik kompiuterio indikatoriumi. Jis įžiebė šviesas ir įdėmiai apžvelgė kabinetą. Regis, visi daiktai savo vietose. Nė garselio, išskyrus sieninio laikrodžio tikslėjimą.

Kur, velniai rautų, ji dinga?

Išgirdęs kažkokį krebždesį tualete, įpuolė į jį ir uždegė šviesą. Nė gyvos dvasios. Jis dirstelėjo kitapus durų. Nieko.

Sikstonas nužvelgė save veidrodyje, svarstydamas, ar tik nebus šįvakar kiek padauginęs. *Tikrai kažką girdėjau.* Galiausiai sutrikęs jis grįžo atgal į kabinetą.

— Gabriele! — šūktelėjo.

Paskui patraukė koridoriumi jos kabineto link. Tuščia.

Moterų tualete sugurgė vanduo, ir Sikstonas apsigręžęs puolė prie tualetų. Prišoko prie jų kaip tik Gabrielei išnyrant pro duris į koridorių. Išvydusi senatorių, ji net krūptelėjo.

— Dieve švenčiausias! Na ir išgąsdinote! — sušnabždėjo ji. — Nesitikėjau, jog atvyksite.

— Minėjai apie kažkokius dokumentus iš savo kabineto, — tarė jis, dirstelėjęs į tuščias jos rankas. — Kur jie?

— Niekaip negaliu rasti, visur išnaršiau. Todėl taip užtrukau.

Jis įsmeigė į ją savo žvilgsnį.

— Landžiojai mano kabinete?

Mano kailį išgelbėjo tas faksas, dingtelėjo Gabrielei.

Vos prieš kelias minutes ji dar sėdėjo prie Sikstono kompiuterio, mėgindama išsispausdinti jame nuskaitytus kyšių čekius. Tačiau ši pasirinktis buvo kažkaip užrakinta, ir kol aptiktų išeitį, sugaištų gerokai laiko. Ko gero, dar ir dabar kamuotūsi, jeigu staiga netikėtai sučiřkęs, privertęs krūptelėti ir ją į tikrovę sugrąžinęs faksas. Gabrielei dingtelėjo, jog tai ženklas jai pasipustyti padus. Nė neužmetusi akies į faksogramą, ji uždarė visus langus Sikstono kompiuteryje, patikrino, ar viskas savo vietoje, ir patraukė atgal tuo pačiu keliu, kaip ir buvo atvykusi. Ir kaip tik ropšdamasi per sienelę iš Sikstono tualetu, išgirdo jį įgriūnant vidun.

Dabar Sikstonas stovėjo priešais, žvilgsniu gaudydamas jos akis. Sedžvikas Sikstonas užuosdavo melą per patrankos šūvį. Jis akimoju suuos ją melavus.

— Gėrėte, — tarė ji, nusigręždama į šoną.

Kaip jis išsniukštinėjo, kad įsmukau į jo kabinetą? Sikstonas sugriebė ją už pečių ir atgręžė į save.

— Landžiojai mano kabinete?

Gabrielė pajuto, kaip nugara nubėgo šiurpuliukai. Nuo Sikstono išties gerokai trenkė. Jo rankos gniaužė it replės.

— Jūsų kabinete, — tarė ji ir nusikvatojo dėdamasi nustebus. — Kaip tai? *Ko ten lįščiau?*

— Kai skambinau, girdėjau greta tavęs tiksint savo laikrodį.

Gabrielė nutirpo. Savo laikrodį? Jai nė į galvą nebūtų atėję.

— Išties juokinga.

— Praleidžiu savo kabinete ištisas dienas. Puikiai pažįstu savo laikrodžio tikslėjimą.

Gabrielė pajuto svylant padus. *Geriausią gynybą — puolimas.* Bent jau taip mėgdavo kartoti Jolanda Koul. Įsiremusi rankomis į klubus, Gabrielė plačiai šypsodamasi žengtelėjo artyn prie jo.

— Pasakysiu be užuolankų, senatoriau. Jums, gerokai įkaušusiam, ketvirtą ryto pasidingojo laikrodžio tikslėjimas ir atlėkėte čia?

Ji pasipiktinusi mostelėjo koridoriaus link.

— Gal imsite tvirtinti, jog, išjungusi signalizaciją, įveikusi dvi spynas ir įsilaužusi į jūsų kabinetą, gaišau atsiliepinėdama į skambučius, paskui pasišalindama vėl įjungiau signalizaciją ir dar ramiausiai užsukau į moterų tualetą prieš pasprukdama — su kuo? Tuščiomis rankomis? Jūs tai norite

pasakyti?

Sikstonas išpūtęs akis nesumetė nė ką atsakyti.

— Ne be reikalo sakoma, jog geriantys po vieną visada nusitašo, — mestelėjo Gabrielė. — Tai ar norite išgirsti, ką pešiau NASA?

Sikstonas suglumęs patraukė atgalios į savo kabinetą. Įėjęs jis iš karto puolė prie stalo ir šliūkstelėjo sau pepsikolos. Nesijautė esąs toks girtas. Nejaugi išties jam tik pasivaideno? Kitame kabineto gale, tarsi šaipydamasis iš jo, tikėjo „Jourdain“. Vienu gaistu išmaukęs pepsikolą, Sikstonas įsipylė dar ir pasiūlė stiklą Gabrielei.

— Nori? — pasiteiravo jis, grįžtelėjęs į savo padėjėją. Ji stovėjo tarpduryje, vaizduodama įsižeidusią.

— Nagi, dėl Dievo meilės! Nekantrauju išgirsti, ką sužinojai NASA.

— Gal ne šįvakar, — mestelėjo ji rūstokai. — Rytoj.

Sikstonas nebuvo nusiteikęs žaisti slėpynių. Jam žūtbut reikėjo tų duomenų. *Reikia parodyti pasitikėjimą.* Sunkiai atsidusęs, senatorius tarė:

— Kaltas. Dovanok. Velniška pasitaikė dienele. Visai galva susijaukė.

Gabrielė nė nekrustelėdama toliau stovėjo tarpduryje.

Sikstonas nužingsniavo prie savo stalo ir Gabrielei skirtą stiklinę su pepsikola pastatė ant savo užrašų knygelės. Paskui mostelėjo jai sėstis į savo sostą — odinį minkštakrėslių.

— Įsitaisyk. Atsipūsk. Eisiu kiek atsigaivti.

Tai taręs, jis nužingsniavo vonios kambario link. Gabrielė vis tiek stovėjo it įbesta.

— Regis, kažkas atsiuntė faksą, — šūktelėjo senatorius per petį, žengdamas į vonios kambarį.

Reikia parodyti pasitikėjimą.

— Užmesk akį, kas ten, gerai?

Sikstonas, uždaręs duris, prisileido praustuvą šalto vandens. Tačiau kai nusiprausė veidą, galvoje nėmaž nepragiedrėjo. *Kažkokia velniava.* Sikstonas visada pasikliaudavo savo instinktais, kurie jam šnibždėjo, jog Gabrielė Ešė šniukštinėjo jo kabinete.

Tačiau juk tai neįmanoma!

Sikstonas nutarė kol kas nesukti sau dėl to galvos ir griebti jautį už ragų. NASA. Gabrielė jam dabar vertesnė už auksą. Būtų kvaila su ja kivirčytis. Velniop tuos instinktus. Gal pasivaideno.

Sikstonas, nusišluostęs veidą, atsilošė ir giliai įkvėpė. Susiimk, mintyse paliepė sau. Užsimerkęs dar kartą giliai įkvėpė ir akimom pasijuto geriau.

Išnėręs iš vonios kambario, jis nudžiugo išvydęs, kad Gabrielė atsileido ir įžengė į jo kabinetą. Puiku, pamanė jis. Ledai pajudėjo. Gabrielė stovėjo prie takso, versdama atėjusios faksogramos lapus. Tačiau Sikstonas nusistebėjo pamatęs sutrikusį ir išsigandusį jos veidą.

— Kas ten? — pasiteiravo jis ir žengė artyn. Gabrielė susvyravo, tarsi rengtusi apalpti.

— Kas?

— Meteoritas... — sušnabždėjo užlūžusiu balsu ir virpančia ranka ištiesė senatoriui pluoštelį popierių. — Jūsų dukteriai gresia pavojus...

Apstulbintas Sikstonas paėmė iš Gabrielės rankų faksogramą. Pirmojo lapo viršuje ranka buvo prirašyti keli trumpučiai sakiniai. Sikstonas akimirksniu pažino raštą. Žinutė buvo glausta ir grėsminga.

Meteoritas netikras. Siunčiu įrodymus. NASA/

Baltieji rūmai mėgina mane nužudyti. Gelbėkit! — RS

Senatorius suglumęs dar kartą permetė akimis Rachelės žinutę.

Meteoritas netikras? NASA/Baltieji rūmai mėgina ją nužudyti?

Vis labiau žiodamasis iš nuostabos, Sikstonas suskato sklaidyti pustuzinį faksogramos lapą. Pirmajame puslapyje rado brėžinį su užrašu „Žemės žvalgymo radaras (ŽŽR)“. Regis, kažkoks ledo tyrimas ultragarsu. Štai meteorito šulinys, regėtas per televiziją. Jo dugne nugrimzdęs kūnas? Kas čia,

dėl Dievo meilės — nuo tos vietos, kur gulėjo meteoritas, šachta tęsiasi žemyn, tarsi uola būtų įtaisyta iš apačios.

Jėzau švenčiausias.

Atsivertęs kitą puslapį, Sikstonas išvydo kažkokio jūros gyvio *Bathynomous giganteus* nuotrauką. Jis spoksojo į ją netekęs žado. *Juk tai tas pats padaras kaip ir meteorito fosilijos!*

Skubiai atsivertęs trečią puslapį, išvydo lentelę, vaizduojančią jonizuoto vandenilio nuošimtį apanglėjusiame meteorito luobe. Puslapio viršuje ranka buvo brūkštelėta: *Apdegintas NASA tiršto vandenilio variklius?*

Sikstonas nepatikėjo savo akimis. Visas pasaulis tarsi netekęs pusiausvyros sulingavo. Jis atsivertė paskutinį puslapį — uolos su metalo rutuliukais, tokiais pačiais, kaip meteorito, nuotrauka. Senatorius dar labiau nustėro perskaitęs, jog ši uola yra vandenyno dugno vulkaninių procesų darinys. *Uola iš vandenyno dugno? Tačiau juk NASA tvirtino, jog chondrų esama tik dangaus kūnuose!*

Sikstonas, padėjęs lapus ant stalo, klestelėjo į savo krėslą. Faksogramoje viskas kaip ant delno. Bet kas, vos užmetęs akį, beregint susigaudytų.

Vadinamasis NASA meteoritas netikras!

Sikstonui niekada dar nebuvo tekę per vieną dieną patirti tokių svaiginančių kryčių ir pakilimų. Nuo sėkmės viršūnių į nevilties bedugnę ir vėl atgalios. Jo galvoje staiga žaibu švystelėjo mintis.

Kai paskelbsiu žmonėms, mane ant rankų įneš į prezidentūrą!

Paskendęs būsimos šlovės svajose, senatorius Sedžvikas Sikstonas akimirka net pamiršo dukterį šaukiantis pagalbos.

— Rachelei gresia pavojus, — tarė Gabrielė. — Ji rašo, jog NASA ir Baltieji rūmai mėgina ją...

Staiga vėl suskambo Sikstono faksas. Gabrielė atsigręžusi įbedė į jį akis. Sikstono akys irgi nukrypo į jį. Nejaugi Rachelė siunčia dar kažką? Papildomus įrodymus? *Jų jau ir taip per akis!*

Tačiau jokia nauja faksograma nepasirodė. Įsijungė autoatsakikJis.

— Alio, — sutraškėjo jame įrašytas Sikstono balsas. — Senatoriaus Sedžviko Sikstono kabinetas. Palikite savo pranešimą.

Sikstonui nesuskubus pakelti ragelio, autoatsakikJis pyptelėjo.

— Senatoriau Sikstonai?

Nuskambėjęs vyro balsas buvo akivaizdžiai susijaudinęs.

— Čia Viljamas Pikeringas, Nacionalinės saugumo tarnybos direktorius. Ko gero, jūsų tokį ankstyvą metą neužtikau, tačiau turiu neatidėliotinai jums ką pranešti.

Balsas nutilo, tarsi lūkuriuodamas, ar kas nepakels ragelio. Gabrielė jau tiesė prie jo ranką. Sikstonas sugriebęs nubloškė ją atgal. Gabrielė, netekusi žado, spoksojo į jį.

— Tačiau juk tai NST direktorius...

— Senatoriau, — vėl prabilo Pikeringas, regis, nudžiugęs, jog niekas neatsiliepė. — Deja, turiu jums nekokių naujienų. Mane ką tik pasiekė žinia, jog jūsų dukteriai Rachelei gresia mirtinas pavojus. Šiuo metu mano žmonės mėgina ją išgelbėti. Telefonu negaliu atskleisti jums detalių, tačiau man buvo pranešta, jog ji, galimas daiktas, yra atsiuntusi jums duomenų dėl NASA meteorito. Nežinau, kokie tai duomenys, tačiau žmonės, pagrobę jūsų dukrą, pagrasino ją nužudysią, jeigu jie bus paskelbti. Apgailestauju, tačiau slaptumo sumetimais negaliu jums atskleisti daugiau. Jūsų duktė laikoma pagrobėjų. Jeigu ji išties atsiuntė jums kažką, niekam apie tai neprasitarkite. Kol kas. Nuo to priklauso jūsų dukters gyvybė. Niekur neišvykite. Netrukus pats prisistatysiu pas jus. — Pikeringas trumpam nutilo, o paskui pridūrė: — Viliamės, jog iki aušros mums pavyks ją išgelbėti. Jeigu jus ši žinutė pasiektų dar iki man atvykstant, niekur nedinkite ir niekam nė žodžiu apie tai neužsiminkite. Mes kaip įmanydami stengiamės išgelbėti jūsų dukteriai gyvybę.

Pikeringas padėjo ragelį. Gabrielė tirtėjo iš jaudulio.

— Rachelelę paėmė įkaite?

Nors ir kaip nusivylusi pačiu senatoriumi, ji jautė užuojautą tai maloniai moteriai, pakliuvusiai į pavojų. Tačiau Sikstono širdyje panašus jausmas nė nekirbėjo. Jis jautėsi kaip vaikas, gavęs pačią geidžiamiausią dovaną ir nieku gyvu nesirengiąs išleisti jos iš rankų.

Pikeringas pageidauja, kad tylėčiau it žuvis?

Sikstonas mintyse ėmė austi galimus įvykių eigos scenarijus ir kombinacijas. Užmetęs akį į popierių pluoštelį rankoje, pajuto laiką tikrą sprogstamąjį užtaisą. Tas NASA meteoritas sužlugdė jo viltis tapti prezidentu. Pasirodo, tai buvo tik akių dūmimas. Apgaulė. Ir dabar jo priešams teks sumokėti. Tas meteoritas, turėjęs sutrėkšti jį it varlę, jo rankoje taps ginklu. Jo duktė tai numatė.

Yra tik viena išeitis, dingtelėjo jam.

Svaiginamas prieš akis šmėkščiojančių savo iškilimo į padanges reginių, Sikstonas apdujęs patraukė į kitą kabineto pusę prie dauginimo aparato ir jį įjungė, ketindamas Rachelės faksogramą padauginti.

— Ką darysite? — suglumusi pasiteiravo Gabrielė.

— Jie Rachelės nežudys, — pareiškė Sikstonas.

Net jeigu ir nutiktų tokia nelaimė, Sikstonas žinojo, jog dukters netektis nuo jo priešininkų rankos tik dar labiau iškeltų jį žmonių akyse. Jis lieka laimėtojas abiem atvejais.

— Ką rengiatės daryti su kopijomis? — paklausė Gabrielė. — Juk Viljamas Pikeringas reikalavo niekam neprasitarti!

Sikstonas grįžtelėjo ir nužvelgė Gabrielę, mintyse stebėdamasis, kad jinai jam galėjo atrodyti graži. Senatorius Sikstonas tą akimirką priminė tigrą, kuriam kažkas trukdo taršyti grobį. Šaltas ir grėsmingas. Savo likimo ir svajonių vadžias dabar jis tvirtai laiko rankose. Niekas jam nesukliudys. Nei kaltinimai kyšininkavimu. Nei meilės nuotyčiai. Ničniekas.

— Gali keliauti namo, Gabriele. Susitvarkysiu pats.

125

Galas, Rachelei šmėstelėjo mintis.

Jiedu su Tolandu sėdėjo greta ant denio ir žvelgė į juos nukreiptą Delta Pirmo automato vamzdį. Deja, tačiau Pikeringas jau buvo iššniukštinėjęs, jog Rachelė išsiuntė faksą senatoriui Sedžvikui Sikstonui.

Rachelė abejojo, ar jos tėvas spės išklausti žinutę, kurią jam ką tik paliko Pikeringas. Veikiausiai Pikeringas šįryt pirmasis suskubs pasiekti jo kabinetą. Jeigu jam pavyks įsigauti vidun, slapčia sunaikinti faksogramą ir ištrinti žinutę autoatsakiklyje prieš pasirodant Sikstonui, pašalinti senatoriaus nė nereikės. Viljamas Pikeringas, ko gero, buvo vienas iš keleto žmonių, galinčių slapčia įsigauti į JAV senatoriaus kabinetą. Rachelė niekaip neatsistebėdavo, kokie dalykai gali būti atliekami prisidengiant „nacionalinio saugumo interesais“.

Be abejo, jeigu jis nesuskubtų pirmas, pamanė Rachelė, Pikeringas galėtų paprasčiausiai skrisdamas pasiųsti pro kabineto langą raketa ir viską paleisti dūmais. Tačiau nuojauta jai kuždėjo, jog to neprisireiks.

Sėdėdama greta Tolando, Rachelė netikėtai pajuto, kaip jo ranka švelniai suėmė jos delną. Jūdviejų rankų pirštai švelniai susipynė, tarsi drauge būtų ištisą amžinybę. Kaip ji troško dabar gulėti jo glėbyje, toli nuo visų šių tamsių vandenų, sūkuriuojančių aplinkui, šėlsmo.

Deja, pamanė ji. To niekada nebus.

Maiklas Tolandas jautėsi kaip žmogus, kurį, prieš akis vos sušvitus gyvenimo prasmei, kažkas sučiupęs tempia į kartuves.

Gyvenimas šaiposi iš manęs.

Pasimirus Cilijai, Tolandas praleido daugelį bemiegių naktų, kai nebesinorėjo gyventi, kupinų skausmo ir vienatvės, kuriai galą, regis, galėjo padaryti tik nebūtis. Tačiau jis vis dėlto liko šioje ašarų pakalnėje, nors, kaip

manė, vienui vienas iki pat gyvenimo pabaigos. Ir tik šiandien pirmąkart pajuto, jog jo draugai buvo teisūs.

Maikai, tu neturėtum gyventi vienas. Meilė tave vėl aplankys.

Šiltas Rachelės delnas jo rankoje tik dar labiau gelė jam širdį. Likimas iš jo žiauriai pasityčiojo. Jo širdis, ilgai miegojusi sukaustyta ledo, tarsi vėl atsibudo. Akimirksnį Tolandui net pasirodė, kad jis

ant „Gojos“ denio iš aukštai stebimas tylaus Cilijos žvilgsnio. Sūkuriuojančio vandens šniokštyme pasidingojo paskutiniai prieš mirtį jos ištarti žodžiai.

— Tau reikia gyventi toliau, — tarė Cilija. — Pažadėk, kad susirasi kitą žmoną.

— Man jokios kitos nereikia, — paprieštaravo jai tada Tolandas. Cilija švelniai nusišypsojo.

— Nepasiduok.

Ir dabar, sėdint „Gojos“ denyje, Tolandui staiga dingtelėjo, ką ji norėjo pasakyti. Jo širdį netikėtai užliejo džiaugsmas, drauge pažadinęs ir begalinį troškimą gyventi.

Pikeringas kuo ramiausiai nužingsniavo prie dviejų kalinių. Net pats nustebo, jog širdis nė nevyrptelėjo.

— Kartais, — prabilo jis, — aplinkybių esame verčiami be galo skaudžiai rinktis.

Rachelė tvirtai pažvelgė jam į akis.

— Pats ir sukūrėte šias aplinkybes.

— Mišką kerta, skiedros lekia, — atrėmė Pikeringas.

Daugelis, tarp jų ir Diana Pikering, sudėjo gyvybės aukas ant tautos aukuro.

— Manau, jog tu tikrai supranti mane. — Jis išmeigė į ją akis ir pridūrė: — *Iactura paucourm serva multos.*

Iš Rachelės akių buvo matyti, jog ji suprato šio posakio, nuolatos kartojamo slaptųjų tarnybų koridoriuose, reikšmę. *Paaukok kelis, kad išgelbėtum daugelį.*

Rachelė niekinamai jį nužvelgė.

— Taigi mudu su Maiklu dabar atsidūrėme tarp tų kelių?

Pikeringas ilgai svarstė, tačiau kitos išeities nebuvo. Jis grįžtelėjo į Delta Pirmą.

— Išlaisvink Delta Antrą ir užbaik šį reikalą.

Delta Pirmas patylomis linktelėjo.

Pikeringas, tarsi atsisveikindamas nuvėręs Rachelę ilgu žvilgsniu, patraukė prie borto ir, atsistojęs prie turėklų, įbedė žvilgsnį į sūkuriuojančius vandenį, nelinkęs stebėti to, kas vyks denyje.

Delta Pirmas, gnauždamas automata ir jausdamasis padėties šeimininku, pažvelgė į Delta Antrą, kadaruojantį „Tritono“ gnaužtuose. Reikės tik užverti liuką po juo, ištraukti iš plieno gnybtų ir pašalinti Rachelę Sikston su Maiklu Tolandu.

Jis suvokė savo jėgomis negalėsias to padaryti, kadangi valdymo pulte greta liuko be jokių užrašų styrojo ištisas miškas svirtelių ir mygtukų, kuriais buvo valdomas liukas, gervė ir kiti mechanizmai. Delta Pirmas negalėjo mėginti laimės, kadangi spustelėjus ne tą mygtuką jo bendrui grėسė nugarmėti i jūrą drauge su povandeniniu aparatu.

Vengti rizikos. Neskubėti.

Jis privers šitą darbą atlikti Tolandą. O kad jam nešautų į galvą iškrėsti kokio nemalonaus pokšto, apsidraudžiant pasitelks vadinamąjį „gyvąjį užstatą“.

Nuo priešininko denkis priešininku.

Delta Pirmas nukreipė vamzdį Rachelėi į kaktą. Rachelė užsimerkė, o Tolando kumščiai susigniaužė taip, kad net pabalo krumpliai.

— Kelkitės, panele Sikston, — paliepė Delta Pirmas. Ji pakluso.

Jrėmęs automata jai į nugarą, Delta Pirmas nusivarė savo auką prie aliuminių „Tritono“ kopėtelių, kylančių iki liuko.

— Lipk ir atsistok ant batiskafo.

Rachelė, kaustoma baimės, nė nekrustelėjo.

— Nagi, — paliepė Delta Pirmas.

Rachelė, kopdama ant „Tritono“, jautėsi tarsi slogiame sapne. Pasiekusi kopėtelių viršų, ji sustingo, nedrįsdama atsistoti tiesiai virš apačioje verpetuojančio vandenyno.

— Lipk ant aparato, — paliepė Delta Pirmas, grįžęs prie Tolando ir įrėmęs automata jam į galvą.

Priešais Rachele plieno gniaužtuose kyburiuojantis karys nenuleido nuo jos akių, nekantraudamas kuo greičiau iš jų išsivaduoti. Rachelė pažvelgė į Tolandą. Nėra kur trauktis.

Jausdamasi taip, tarsi stotų ant bedugnės krašto, Rachelė žengė ant „Tritono“ variklio gaubto — nedidelės plokštės už stiklo kupolo. Devynių tonų povandeninis aparatas tarsi pasvarėlis kabojo virš praviro liuko, tačiau kai atsistojo jo viršuje, jis nė nekrustelėjo.

— Nagi, — paliepė Delta Pirmas Tolandui. — Uždaryk liuką.

Lydimas Delta Pirmo, įrėmusio vamzdį jam į nugarą, Tolandas patraukė prie valdymo pulto. Lėtai žengdamas pro Rachele, Tolandas idėmiai pažvelgė jai į akis, tarsi norėdamas kažką pasakyti, o paskui žvilgsniu parodė žemyn į atvirą „Tritono“ liuką.

Rachelė dirstelėjo žemyn. Storas apskritas liukas jai po kojomis buvo atvožtas. Pro jį matėsi vienvietė batiskafo kajutė. *Šokti į vidų?* Suabejojusi Rachelė dar kartą pažvelgė į Tolandą. Jis jau buvo pasiekęs valdymo pultą. Tolandas dar kartą primygtinai pažvelgė jai į akis. Tačiau šįkart nebyliai krustelėjusiose jo lūpose Rachelė kuo aiškiausiai perskaitė: „Šok! Greičiau!“

Delta Pirmas akies krašteliu pastebėjęs Rachele sujudėjus, staigiai atsigręžė ir paleido ugnį jai kaip tik neriant pro liuko angą. Į užsiveriantį liuko dangtį sudzingusios kulkų lietus pažėrė spiečių kibirkščių.

Tolandas, pajutęs nuo nugaros patrauktą ginklo vamzdį, taip pat nesnaudė. Jis šoko į kairę, į šalį nuo liuko, ir nusirideną deniu, kariui atgręžus į jį ugnimi spjaudantį automata. Aplinkui kapojant kulkoms, Tolandas repečkodamasis užsiglaudė už inkaro ritės — storo cilindro su tūkstančiu metrų plieninio lyno.

Tolandui į galvą buvo dingtelėjęs sumanymas, tačiau reikėjo veikti žaibiškai. Kai Delta Pirmas metėsi įkandin, Tolandas abiejomis rankomis sugriebė inkaro užrakto svirtį ir trūktelėjo ją žemyn. Lynui akimoju ėmus vyniotis, „Goja“, plakama stiprios srovės, kryptelėjo ant šono. Nuo šio staigaus trūktelėjimo viskas ant denio pasviro į šoną. Kai stiprios srovės nešamas laivas apsigrėžė, inkaro lynas vyniojosi vis sparčiau ir sparčiau.

Nagi, paskubėk, mintyse ragino jį Tolandas.

Delta Pirmas, atgavęs pusiausvyrą, vėl šoko prie jo. Luktelėjęs kiek įmanoma ilgiau, Tolandas įsispyrė į denį ir stumtelėjo inkaro užrakto svirtį aukštyn. Lynas įsitempė it styga, ir „Goja“ nupurtė smarkus drebulys. Visa, buvę denyje, nulėkė į šoną. Delta Pirmas parpuolė greta Tolando. Pikeringas nuo turėklų aukštiekninkas parvirto ant denio. „Tritonas“ it pašėlęs sūpavosi ant savo lyno.

Iš laivo gelmių pasigirdo ausį rėžiantis lūžinėjančio metalo džeržgesys — raketos sužalotas plūduras galiausiai neatlaikė ir ėmė irti. Dešinysis „Gojos“ laivagalio kampas pradėjo gniužti nuo savo paties svorio. Laivas smarkiai pasviro ant šono tarsi milžiniškas stalas, netekęs vienos kojos. Apačioje kurtinamai džeržgė lankstomas ir laužomas metalas, kuris kruša tiško į vandenį.

Nustėrusi Rachelė kiūtojo „Tritono“ viduje, šiam pašėlusiai siūbuojant virš gerokai pasvirusio denio. Pro stiklo kupolo apačią matė apačioje šėlstantį vandenyną. Pakėlusį akis į denį ir užgniaužusi kvapą, ji stebėjo žaibiškai besirutuliojančią dramą.

Vos per pusmetrį nuo jos „Tritono“ gniaužtų laikomas Delta Antras, kratomas tarsi skudurinė lėlė, kriokė iš skausmo. Viljamas Pikeringas, prirepečkojęs įsitvėrė antelės virvėms rišti. Tolandas, kad nenuslystų į vandenį, laikėsi įsikibęs inkaro ritės. Išvydusi greta jo ant kojų su ginklu rankoje pašokantį Delta Pirmą, Rachelė garsiai šūktelėjo savo kajutėje:

— Maikai, saugokis!

Tačiau Delta Pirmas į Tolandą dabar nebekreipė jokio dėmesio. Jis atsigręžęs it paklaikęs spoksojo į neišjungtu varikliu stovintį sraigtasparnį. Rachelė grįžtelėjo ton pusėn. Sraigtasparnis, lėtai besisukant plačioms mentėms, savo šliužėmis tarsi slidėmis ėmė čiuožti pasvirusiu deniu. Rachelei ūmai dingtelėjo, jog „Kiowa“ lekia tiesiai į „Tritoną“.

Nurepečkojęs pasvirusiu deniu iki sraigtasparnio, Delta Pirmas išsiropštė į jo kabiną. Nevalia leisti vienintelei jų pasitraukimo priemonei nugarmėti į jūrą. Delta Pirmas, sugriebęs

„Kiowos“ vairalazdę, iš visų jėgų trūktelėjo ją aukštyn. *Nagi, kilk!* Viršuje kurtinamai suūžė mentės, plėšte plėsdamos sunkų kovinį sraigtasparnį nuo žemės. *Kilk, velniai rautų!* Sraigtasparnis čiuožė tiesiai į „Tritoną“ ir jo gniaužtuose kadaruojantį Delta Antrą.

„Kiowos“ mentės ant pakrypusio denio irgi buvo pakrypusios, todėl sraigtasparnis kaip milžiniškas diskinis pjūklas metėsi ne į viršų, o veikiau tiesiai į „Tritoną“. *Kilk!* Delta Pirmas įsirežęs traukė vairalazdę, mintydamas, kaip gerai dabar būtų atsikratyti pusę tonos sveriančių raketų, traukiančių žemyn. Mentės prašvilpė virš Delta Antro galvos ir „Tritono“, tačiau pakilti virš gervės lyno nespėjo.

Kai 300 kartų per minutę plakantys „Kiowos“ sparnai smogė į penkiolika tonų pajėgiantį išlaikyti plieno kabelį, nakties tylą perskrodė sužviegęs metalas. Garsas buvo toks, tarsi būtų susigrūmusios dvi milžiniškos viduramžių kariaunos. Delta Pirmas iš savo kajutės paklaikęs stebėjo, kaip mentės tarsi milžiniška vejapjovė įsisuka į plieno lyną. Viršuje pasipylė kibirkščių lietus, ir „Kiowos“ sparnai išlakstė į šipulius. Delta Pirmas pajuto sraigtasparnį verčiantis ir uodega smarkiai plojantis į denį. Jis dar beviltiškai mėgino kažką padaryti, tačiau „Kiowa“ lėkė it akmuo. Dukart persivertęs pasvirusiu deniu, jis įsirežė į laivo turėklus.

Akimirką Delta Pirmas vylėsi, jog jie išlaikys.

Tačiau netrukus nuaidėjo garsus pokštelėjimas, ir sraigtasparnis, persivertęs per bortą, šlumštelėjo į vandenyną.

Rachelė Sikston nustėjusi sėdėjo įsikabinusi į krėslą. Kabelį susukus sraigtasparnio mentėms, batiskafą pašėlusiai bloškė į šoną, tačiau ji spėjo įsitverti krėslo porankių. Sparnai nekliudė paties aparato, tačiau ji neabejojo, jog kabelis kaip reikiant pažeistas. Rachelei galvoje aidėjo vienintelė mintis: kuo greičiau dingti iš laivo! Delta Antras, kyburiuojantis plieniniuose „Tritono“ gniaužtuose, apdujęs, kruvinas ir apsvilęs nuo žiezirbų spoksojo į ją. Už jo nugaros matėsi vis dar į antelę įsikabinęs Viljamas Pikeringas.

Kur Maiklas? Jis tarsi skradžiai žemę prasmego. Viršuje sutratėjo trūkinėjančios plieninio lyno gijos, ir netrukus, garsiai pokštelėjęs, lynas trūko.

Rachelė akimou pasijuto tarsi plunksnelė, pakibusi virš savo krėslo, batiskafui akmeniu ėmus kristi žemyn. Pro šalį šmėstelėjo liukas, pakabinami tilteliai žemutiniame „Gojos“ denyje. Delta Antras išbalo kaip drobė ir paklaikusiomis akimis žvelgė į Rachelę aparatui švilpiant žemyn.

Atrodo, jie krito ištisą amžinybę.

Povandeninis aparatas pūkštelėjo į vandenį ir nērė gilyn po „Goją“. Rachelė, kalte prikalta prie krėslo, paklaikusiomis akimis spoksojo į stiklo kupolą užpilančius vandenį, nutviekstus žalsva žibinto šviesa. Ji nustėjo, kai galiausiai batiskafas stabtelėjo gelmėje, tačiau jis netrukus nelyginant kamštis vėl šovė į paviršių.

Rykliai prie jų prisistatė akimirksniu. Rachelė galėjo stebėti kruviną jų puotą iš pirmosios eilės.

Delta Antras pajuto, kaip į jį tarsi kūjis trenkėsi pailga ryklio galva. Jo dešiniąją ranką, perskrosdami iki pat kaulo aštriais it skustuvas dantimis, nelyginant replėmis suspaudė galingi žabtai. Delta Antrą, rykliui išrietus galingą savo kūną ir keliais judesiais nuplėšus jo ranką, užliejo sivilinantis skausmo pliūpsnis. Pripuolė ir kiti rykliai. Aštrūs peiliai raižyte raižė jo kojas. Liemenį. Kaklą. Delta Antras nepajėgė nė klyktelėti, kai rykliai jį draskė dideliais gabalais. Galiausiai prieš jį šmėkštelėjo delčia išlinkę nasrai, ir veidą sugnybo dantų pjūklai.

Ir viskas.

Rykliai galiausiai liovėsi dunksėję aplink „Tritono“ iliuminatorių. Rachelė prasimerkė. Vyriškis buvo dingęs. Kitapus iliuminatoriaus stiklo teliūskavo tik raustelėjęs vanduo.

Paklaikusi Rachelė susigūžė krėse ir susirietė į kamuolėlį. Jautė, jog aparatas plaukia. Jis, nešamas srovės, brazdindamasis slinko palei prieplaukėlę „Gojos“ žemutiniame denyje. Drauge grimzdamas gilyn.

Vis garsesnis darėsi į balasto talpas plūstančio vandens gurgėjimas. Vanduo kilo vis aukščiau

iliuminatoriaus apskritimu.

Skęstu!

Rachelė, nutvilkyta išgąščio, šoko iš krėslo ir čiupo už liuko uždarymo mechanizmo. Jeigu jai pavyktų išsiropšti ant laivo, spėtų stryktelėti nuo jo ant „Gojos“ prieplaukėlės. Ji buvo už kelių žingsnių.

Greičiau!

Ryški rodyklėlė aiškiai švietė, į kurią pusę sukti atidarant. Ji užgulė skriemulį. Uždarymo mechanizmas nė nekrustelėjo. Nagi, dar kartelį. Nieko. Tambūras buvo tarsi priaugęs. Nugara vis smarkiau lakstant šurpui, Rachelė dar kartą užgulė jį iš visų jėgų.

Uždarymo mechanizmas nepajudėjo.

„Tritonas“, grimztelėjęs dar per kelis pirštus, paskutinį kartą bumbtelėjo į „Gojos“ prieplaukėlę ir iš po pasvirusio laivo išplaukė į atvirą vandenyną.

126

— Ne, tik ne tai, — sušnabždėjo Gabrielė senatoriui, baigusiam dauginti faksogramą. — Juk jūs žaidziate savo dukters likimu!

Sikstonas praleido jos žodžius negirdomis ir grįžo prie savo stalo nešinas dešimtimi vienodų pluoštelių.

Pačios galingiausios bombos, kokias tik regėjo žiniasklaida, dingtelėjo Sikstonui, kai ėmė kruopščiai kišti pluoštelius į atskirus didelius vokus. Ant kiekvieno jų puikavosi jo pavardė, darbo adresas ir antspaudas. Kad niekam nekiltų abejonių, kas iškapstė šiuos neįkainojamus duomenis. Aš tapsiu didvyriu!

Gabrielė vis dar kažką kartojo apie Rachelės gyvybę, tačiau Sikstonas leido tai negirdomis. *Man nusišypsojo proga. Dabar arba niekada!*

Viljamas Pikeringas savo paliktoje žinutėje įspėjo, jog, paskelbus šiuos duomenis, Rachelės gyvybė atsidurs pavojuje. *Ką gi, gyvenime tenka rinktis, pamanė Sikstonas. Kas nerizikuoja, tas negeria šampano.*

Gabrielei Ešė jau buvo pažįstama šioji senatoriaus veido išraiška. *Nežabota savimyla.* Ją išvydusi visada pasijusdavo nejaukiai. Ir, kaip dabar

paaikškėjo, ne be pagrindo. Sikstonas akivaizdžiai buvo pasiryžęs mainais į šlovę statyti ant kortos dukters gyvybę.

— Nejaugi nesuprantate, jog mes ir taip nugalėsime? — tarė Gabrielė. — Zachui Herniui ir NASA nieku gyvu nepavyks išsrėbti šios košės. Ir visiškai nesvarbu, iš ko žmonės šią žinią sužinos! Ir kada! Luktelėkime, kol jie išgelbės Rachelę. Kol nepasikalbėjote su Pikeringu!

Ji matė, jog žodžiai nuo Sikstono atšoka lyg žirniai nuo sienos. Atsidaręs vieną stalčių, išsitraukė foliją su apvaliais antspaudų lipdukais. Gabrielė žinojo, kad senatorius jais paprastai papuošia kokius nors oficialius laiškus, tačiau, regis, šįkart bus pamanęs, jog rausvo vaško antspaudai suteiks laiškam papildomo svarumo. Sikstonas ėmė lipinti antspaudus ant vokų sanklijos.

Gabrielę staiga nupurtė pyktis. Atmintyje jai iškilo Sikstono kompiuteryje laikomi nuskaityti kyšių čekiai. Tačiau suvokė, jog prasitarus senatorius paprasčiausiai tas bylas ištrintų.

— Liaukitės, — tarė ji, — antraip aš visiems apskelbsiu apie mūsų meilės nuotykį.

Sikstonas, nesiliaudamas lipinti antspaudus, garsiai nusikvatojo.

— Nejaugi? Manai, tavimi kas nors patikės? Prasimušti trokštančia padėjėja, negavusia vietos pas mane ir dėl to siekiančia keršyti? Aš viešai tai jau paneigiau, ir visi manimi patikėjo. Galiu paneigti ir dar kartą.

— Baltieji rūmai turi nuotraukas, — pareiškė Gabrielė. Sikstonas nė nepakėlė galvos.

— Ne. Be to, net jeigu ir turėtų, jos tėra vienas šnipštas. Jis prilipdė paskutinį vaško antspaudą.

— Nuo manęs tai nuplauks kaip nuo žąsies vanduo. Šie laiškai yra dešimt mano švietalų, nukirsiančių bet kokią kitą kortą.

Gabrielė suvokė, kad jis teisus. Todėl galėjo tik bejėgiškai stebėti, kaip senatorius gėrissi

dešimčia baltų vokų su savo antspaudais, gulinčių priešais jį ant stalo.

Sikstonas, pasičiupęs juos, pakilo eiti, tačiau Gabrielė ryžtingai užtvėrė jam kelią.

— Jūs darote baisiausią klaidą. Atsipeikėkite.

Sikstono akys smigte susmigo į ją.

— Gabriele, aš tave užkėliau ant pjedestalo, aš tave ir numesiu.

— Tik Rachelei ir turite dėkoti už būsimą savo pergalę. Negalite palikti jos bėdoje.

— Aš jai nieko neskolingas.

— O jeigu ji žus?!

— Žmonės dar labiau atsigręš į mane.

Gabrielė negalėjo patikėti savo ausimis. Ji pasibjaurėjusi siekė telefono.

— Tada skambinu į Baltuosius...

Sikstonas atsivedėjęs kirtu jai per veidą.

Gabrielė susvirduliavusi žengtelėjo atgal ir pajuto prakirsta lūpa srūvant kraują. Spėjusi įsitverti stalo, ji išsilaikė ant kojų ir dabar nustūrusi žvelgė į žmogų, kuriuo kažkada taip žavėjosi.

Sikstonas vertė vėrė ją aštriomis savo akimis.

— Jeigu mėginsi stoti man skersai kelio, pasigailėsi.

Jis stovėjo išpūtęs šnerves, po pažastimi spausdamas vokus. Jo žvilgsnis degė neapykanta.

Gabrielei išpuolus iš senato į nakties vėsumą, jos lūpa vis dar nenustojo kraujavusi. Susistabdžiusi taksi ir įsmukusi į vidų, ji pirmąkart nuo savo atvykimo į Vašingtoną pravirko.

127

„Tritonas“ nukrito...

Maiklas Tolandas svirduliuodamas atsistojo ir, pakėlęs galvą, žvilgtelėjo į kadamuojantį nutrauktą lyną, laikiusį „Tritoną“. Paskui apsigręžęs į laivagalį apmetė žvilgsniu vandenyną. „Tritonas“ kaip tik išnėrė iš po „Gojos“. Nudžiugęs, kad aparatas sveikas, Tolandas išmeigė akis į liuką, laukdamas, kol jis atsidarys ir Rachelė pasirodys sveika bei gyva. Tačiau liukas nejudėjo. Tolando galvoje šmestelėjo mintis, jog, galimas daiktas, ji bus nuo smūgio susitrenkusi ir netekusi sąmonės.

Tolandui akimoju krito į akis, kad „Tritonas“ plaukia labiau nei įprastai paniręs į vandenį. Skęsta. Tolandas nenumanė kodėl, tačiau tai buvo visiškai nesvarbu.

Privalau skubiai ištraukti iš jo Rachelę.

Tolandui jau rengiantis pulti prie borto, iš kažkur aukštai, pažėrusi kibirkštis nuo storos inkaro ritės, pasipylė kulkų kruša. Jis skubiai pritūpė. Velnias! Dirstelėjęs pro ritės kraštą, viršutiniame denyje išvydo Pikeringą, taikantį į jo pusę. Delta Pirmas, ropšdamasis į nevaldomai čiuožiantį sraigtasparnį, ginklą buvo nusviedęs į šalį, ir dabar jį pasičiupo Pikeringas. Jis stovėjo užsiropšęs ant kapitono tiltelio.

Užspeistas už inkaro ritės, Tolandas atsigrižęs žvilgtelėjo į skęstantį „Tritoną“. *Nagi, Rachele! Pasirodyk!* Jis viltingai stebeilijo į liuką, laukdamas, kol šis atsidarys. Deja.

Vėl atsigręžęs į „Gojos“ denį, Tolandas žvilgsniu išmatavo atstumą nuo ritės iki forštevenio turėklų. Dvidešimt žingsnių. Geroka atkarpa, kuri Pikeringui kaip ant delno.

Tolandas, giliai įkvėpęs, pasiryžo. Nusivilkęs marškinius, švystelėjo juos į dešinę ant denio. Pikeringo kulkoms taršant juos į skutelius, pats metėsi kairėn, žemyn pasvirusiu deniu, į laivagalį. Pasiekęs jį, vienu šuoliu liuktelėjo per bortą į vandenį. Skjėsdamas oru, aplinkui zvimbiant kulkoms, žinojo, jog pakaktų menkiausio įbrėžimo ir jis, vos pasiekęs bangas, taptų masalu rykliams.

Rachelė Sikston jautėsi tarsi žvėrelis narve. Dar keletą kartų bergždžiai pamėgino atidaryti liuką. Apačioje girdėjosi į balasto talpas gurgiantis vanduo, ir, aparatui pamažu grimztant, vandenyno tamsa ėmė dengti iliuminatorių it juoda, iš apačios kylanti uždanga.

Tarsi gūdus kapas vis labiau vėrėsi juoda vandenyno bedugnė, grasinanti praryti ją be menkiausio pėdsako. Rachelė, sugriebusi uždarymo mechanizmą, dar kartą ji užgulė, tačiau jis nė nekrustelėjo. Ėmė stigti oro, pamažu kaupiantis iškvėpiamam anglies dioksidui. Galvoje be paliovos

spengte spengė vienintelė mintis.

Prigersiu po vandeniu.

Ji apmetė akimis „Tritono“ valdymo pultą ir svirtis, vildamasi rasti kokią išeitį, tačiau nedegė nė viena lemputė. Nebuvo elektros. Ji šiame akliname plieno karste grimzdo į dugną.

Vanduo į balasto talpas šniokštė vis smarkiau, ir dangaus iliuminatoriuje liko vos per dvi pėdas. Kažkur tolumoje virš jūros ėmė brėžtis raudoni gaisai. Aušo rytas. Rachelei dingtelėjo baugi mintis, jog tai, ko gero, gali būti paskutiniai jos regimi saulės spinduliai. Užmerkusi akis iš siaubo, Rachelė išvydo iš atminties išskylančius klaikių vaikystės prisiminimų vaizdus.

Ledas lūžta. Ji nyra po vandeniu.

Negali įkvėpti. Traukiama drabužių, grimzta žemyn.

Jos motinos šauksmas.

— Rachele! Rachele!

Pasigirdęs į povandeninio laivo korpusą dunksėjimas pažadino Rachelę iš sąstingio. Ji praplėšė akis.

— Rachele!

Ją šaukė kažkoks duslus balsas. Iliuminatoriuje žemyn galva, išsidraikiusiais į šonus plaukais išniro veidas. Tamsoje Rachelė vos įstengė įžiūrėti jo bruožus.

— Maiklai!

Tolandas, išvydęs Rachelę gyvą ir sveiką, su palengvėjimu išnėrė paviršium. Tada, galingais grybšniais priplaukęs prie „Tritono“ uodegos, užsiropštė ant variklio gaubto. Apie kojas sukuriuojant šiltai srovei, jis pritūpęs, saugodamasis Pikeringo kulku, apčiuopė uždarymo mechanizmą.

„Tritono“ korpusas jau beveik visas buvo paniręs po vandeniu, ir Tolandas suvokė, jog jeigu nori ištraukti Rachelę, privalo pasiskubinti. Liukas virš vandens kyšojo vos per pėdą. Kai bangos pakils virš jo, atidarius į vidų plūstelėtų srovė ir batiskafas drauge su Rachele nugrimztų.

— Nagi, — sušnabždėjo jis ir, įsitvėręs uždarymo mechanizmo, šį užgulė. Nė krust. Įsirežęs trūktelėjo dar kartą, tačiau ir vėl nesėkmingai.

Kitapus tambūro nuaidėjo duslus, siaubo kupinas Rachelės balsas.

— Mėginau! — šūktelėjo ji. — Neįstengiau nė pakrutinti! Vanduo jau pylėsi pro liuko dangtį.

— Sukime drauge! — riktelėjo jis. — Nagi!

Tolandas, įsiremęs į balasto talpyklas, užgulė sklendę iš visų jėgų. Ji sujudėjo per centimetrą ir vėl sustingo.

Staiga Tolandas išvydo, kur čia šuo pakastas. Liuko sriegiai ėjo įstrižai angos. Tarsi kas būtų kreivai uždėjęs ant stiklainio dangtelį ir jį užsukęs. Dabar liuką įstengtum atplėšti tik laužtuvu.

„Tritono“ korpusui galutinai nunirus po vandeniu, Tolando širdį nuvėrė draskantis sopulys. Jam nepavyks iš ten iškrapštyti Rachelės Sikston.

Puskilometriu žemiau sulamdytas „Kiowa“ grimzdo į dugną, traukiamas žemyn savo svorio ir povandeninio sūkuriu. Kajutėje įstrigusio Delta Pirmo lavonas buvo neatpažįstamai sumaitotas slėgio.

Sraigtašparnis, vis dar nešdamas po savimi kabančias raketas, vilkeliu nėrė gelmėn į iki raudonumo įkaitusį vandenyno dugną. Po trijų metrų storumo pluta, besiverždama paviršium, kunkuliavo iki tūkstančio laipsnių įkaitusi lava.

128

Tolandas, stovėdamas iki kelių vandenyje ant skęstančio „Tritono“ variklio gaubto, karštligiškai suko galvą, kaip išgelbėti Rachelę.

Privalau ją ištraukti!

Jis atsigrėžė į „Goją“, svarstydamas, ar būtų įmanoma kaip nors pritvirtinti „Tritono“ lyną ir neleisti laivui nugrimzti į gelmes. Deja. Jie jau buvo nutolę per dvidešimtį metrų nuo „Gojos“, ir

Pikeringas tarsi koks Romos imperatorius nuo kapitono tiltelio stebėjo apačioje žūstančius žmones.

Pajudink smegenis, ragino save Tolandas. Kodėl aparatas skęsta?

„Tritono“ plūdrumas buvo valdomas visiškai paprastai: į balasto talpyklas pripumpavus oro arba vandens, batiskafas kildavo arba leisdavosi žemyn.

Ko gero, į balasto talpas plūsta vanduo.

Tačiau to negalėtų būti!

Visų povandeninių aparatų balasto talpos esti su angomis viršuje ir apačioje. Apatinės angos visuomet atviros, o viršutinės atidaromos ir uždaromos, kad prireikus per jas galima būtų išleisti orą ir įleisti vandens.

Nejaugi „Tritono“ viršutinės angos atviros? Tolandas, nusikepurnėjęs per variklio dangtį, apgrabinėjo vieną iš balasto talpyklų. Viršutinės angos uždarytos. Tačiau, jas geriau apčiupinėjęs, kai ką aptiko.

Kulų skylės.

Velnias! Rachelei šokant į „Tritoną“, ji suvarpė kulkos. Tolandas tučiuojau nėrė po batiskafu ir apgrabaliojo svarbiausią „Tritono“ balasto — leidimosi — talpyklą. Britai vadina ją „greituku į dugną“, vokiečiai — „švino batais“, kitaip tariant, vandens pripildyta leidimosi talpykla nutraukdavo aparatą.

Tolandas, čiuopdamas šią talpyklą, aptiko tuzinus kulų paliktų skylių. Jautė, kaip pro pirštus į jas srūva vanduo. „Tritonas“ nenumaldomai grimzdo žemyn.

Batiskafas jau buvo per metrą po vandeniu. Nusiyręs į priekį, Tolandas prispaudė veidą prie stiklo ir pažvelgė vidun. Rachelė, kumščiu daužydama stiklą, kažką rėkė. Jos balse nuaidėjęs siaubas sugniaužė jam gerklę. Akimirka Tolandui vėl pasivaideno ligoninės palata, mirštanti jo mylimoji ir jis, niekuo nevaliojantis jai pagelbėti. Plūduriuodamas priešais skęstančio laivo iliuminatorių, Tolandas pamanė, jog antrąkart jis to nepakeltų.

Tolandui jau ėmė stigti oro, tačiau jis vis tiek atkakliai laikėsi šalia Rachelės. Kaskart Rachelei daužant stiklą kumščiu, pasigirsdavo burbuliavimas. Ji riktelėjo, kad vanduo sunkiasi pro iliuminatoriaus kraštą.

Iliuminatorius nesandarus.

Gal jį pramušė kulka? Vargiai. Plaučiams sprogte sprogstant dėl oro stygiaus, Tolandas ėmė irtis paviršium. Atsispyręs rankomis į didelį stiklo kupolą, jis apčiupė kadaruojantį gabalą gumos. Regis, „Tritonui“ krintant, sandarinimo guma įtrūko, ir todėl pro iliuminatoriaus šoną sunkėsi vanduo. *Velniava.*

Išsiyręs paviršium, Tolandas triskart giliai įkvėpė, karštligiškai mąstydamas, ko griebtis. Vandeniui srūvant pro pažeistą gumą, „Tritonas“ dar sparčiau nuskęs. Povandeninis laivas jau buvo nugrimzdes per pusantro metro nuo vandens paviršiaus. Tolandas girdėjo, kaip siaubo apimta Rachelė kumščiu pašėlusiai daužo į korpusą.

Tolandui į galvą šovė vienut vienintelė mintis. Jeigu panėręs iki „Tritono“ variklio dangčio apčiuptų oro balioną, galėtų prijungti jį prie skylėtos leidimosi talpyklos. Be abejo, tai būtų tik šiaudas, galintis vos kelioms minutėms sulėtinti „Tritono“ grimzdimą.

O ko griebtis po to?

Neturėdamas jokios kitos alternatyvos, Tolandas kaip įmanydamas giliau įkvėpė ir išpūtė plaučius it balioną. *Daugiau oro.* Bet kai plaučiai skausmingai įsirežė į šonkaulius, į galvą jam netikėtai šovė mintis.

O kodėl nepadidinus slėgio *pačiame* povandeniniame aparate? Juk vanduo sunkiasi pro iliuminatorių. Galbūt, *pripumpavus* oro į kajutę, jam pavyktų išmušti stiklą ir ištraukti Rachele.

Jis įkvėpė ir ėmė svarstyti. Visiškai logiška. Juk aparatas pragarišką slėgį atlaiko tik iš išorės.

Be to, visos „Tritono“ jungtys, siekiant sumažinti atsarginių dalių svorį, vienodos. Tolandas, numovęs oro baliono žarnelę nuo leidimosi talpyklos, galėtų paprasčiausiai prijungti ją prie atsarginio ventilio, įtaisyto prie dešiniojo „Tritono“ borto! Pripūtus į kajutę oro, Rachelė kentės nuo didelio slėgio, tačiau, galimas daiktas, taip pavyks ją išgelbėti.

Tolandas įkvėpė ir nūrė.

Batiskafas jau buvo nugrimzdęs keturis metrus, ir dėl smarkių srovių bei tamsos judėti aplink jį pasidarė keblu. Aptiko oro balioną ir vikriai pritaisė jo žarnelę prie atsarginio kajutės ventilio. Apčiuopęs baliono skląstį, Tolandas dirstelėjo į geltoną užrašą ant jo, primenantį, koks pavojingas šis jo sumanymas: ATSARGIAI: SUSPAUSTAS ORAS. 100 ATM.

Šimtas atmosferų, praskriejo Tolando galvoje mintis. Jis slapčia meldėsi, kad „Tritono“ iluminatorius iššoktų dar prieš slėgiui sutraiškant Rachelės plaučius.

Tačiau jis, prigludęs ant skėstančio „Tritono“, ryžtingai sugriebė skląstį ir atsuko balioną. Žarnelė akimirksniu sustandėjo, ir Tolandas išgirdo, kaip į kajutę pašėlusiai šnypšdamas plūstelėjo oras.

Rachelė ūmai pajuto, kaip galvą nusmelkė pašėlęs dieglys. Ji žiojosi rėkti, tačiau oras užtelėjo į jos plaučius tokia galinga srove, kad, rodės, krūtinė tuoj sprogs. Tarytum kas pirštais ėmė mygti į vidų akis. Nuo ausis gulte užgulusio kurtinamo kriokimo darėsi silpna. Ji instinktyviai stipriai užsimerkė ir delnais užsidengė ausis. Skausmas diegė vis smarkiau.

Rachelė tiesiai priešais save išgirdo beldimą. Akimirkai pramerkusi akis, ji spėjo išvysti tamsoje šmėkščiojantį padūmavusį Maiklo Tolando siluetą. Jis mojo jai, ragindamas kažką daryti?

Ką?

Tamsoje ji vargiai įstengė išžiūrėti. Akys, spaudžiamos slėgio, regėjo it pro miglą, tačiau ji pastebėjo, jog iluminatoriaus jau nepasiekia „Gojos“ žibintų šviesa. Aplinkui plytėjo tik juoda bedugnė.

Tolandas, prilipęs prie iluminatoriaus, toliau daužė jį kumščiu. Ėmė stigti oro, tačiau jis žinojo per kelias akimirkas galės pasiekti paviršių.

Stumk stiklą!

Girdėjo, kaip oras iš vidaus nuo slėgio burbuliuodamas veržiasi į vandenį. Sandarinimo guma kažkur trūkusi. Tolandas apgrabinėjo iluminatorių, ar nėra kokio plyšio, kur galėtų užkišti pirštus. Deja.

Akyse ėmus plyksčioti žaibams, Tolandas paskutinį kartą trinkelėjo į stiklą. Rachelės jau nesimatė ir nesigirdėjo. Aplinkui tirštėjo tamsa. Iškvėpdamas paskutinį oro gurkšnį, jis riktelėjo po vandeniu.

— *Rachele... stumk... stiklą!*

Tačiau pasigirdo tik nerišlus burbesys.

Rachelės galvą tarytum kas veržė replėmis. Susmukusi prie kajutės krėslo, ji juto gęstant sąmonę. Iliuminatoriuje buvo tuščia. Tik tamsa. Niekas nebilsnojo.

Tolandas iškilo. Palikęs ją grimzti.

Pašėlusiai šnypščiantis jai virš galvos oras priminė katabatinį vėją Milno ledyne. Kajutėje per pėdą telkšojo vanduo. *Mirštu!* Galvoje purpuriniais žaibais ėmė šmėkščioti tūkstančiai atsiminimų ir vaizdų.

Tamsoje skendinčiam aparatui ėmus svyruoti, Rachelė, netekusi pusiausvyros, kluptelėjo. Užkliuvusi už krėslo, virto į priekį ir pečiu skaudžiai trinkelėjo į iluminatorių. Netikėtai pajuto, kaip laive žaibiškai nukrito slėgis. Užgulti ausų būgneliai tučtuojau atsileido, ir ji išgirdo burbuliuojant iš laivo plūstantį orą.

Akimoju sumetė, kur čia šuo pakastas. Kai tęškėsi į stiklą, regis, stumtelėjo jį išorėn, ir pro atsiradusį plyšelį išsiveržė oras. Vadinasi, kupolas nėra aklinau uždarytas. Rachelė ūmai suvokė, kodėl Tolandas sumanė varyti į kajutę orą.

Nori išstumti iluminatorių!

Viršuje toliau šniokštė iš baliono plūstantis oras. Rachelė pajuto slėgį vėl žaibiškai kylant. Tačiau šįkart jos širdyje smilktelėjo džiugi viltis, nors nuo dusinančio oro geste geso sąmonė. Šiaip taip atsistojusi ant kojų, Rachelė iš paskutiniųjų užgulė iluminatorių.

Bet šįkart burbuliavimo nepasigirdo. Stiklas nė nekrustelėjo.

Tuomet ji iš visų jėgų smogė į jį petimi. Deja. Pašėlusiai nudiegė kulkos išdrėkstą žaizdą, tačiau Rachelė, užmetusi akį įsitikino, kad ji iš naujo neatsivėrė. Rengėsi smogti dar kartą, tačiau nespėjo. Batiskafas staiga pasviro atgal.

Rachelė atbula parkrito ant galinės kajutės sienos. Atsidūrusi iki pusės vandenyje, ji tarsi į stoglangį sau virš galvos spoksojo į iškilbusį iliuminatorių.

Už jo vien tamsa... ir tūkstančiai tonų gniaužiančio į savo dugną vandenyno.

Vidinis balsas ragino keltis, tačiau apsunkęs kūnas neklausė. Iš atminties vėl iškilo anas vaikystėje patirtas ledinis upės glėbys.

— Laikykis, Rachele! — šaukė mama, prišokusi prie eketės jos gelbėti. — Įsitverk mano rankos!

Rachelė užsimerkė. *Skęstu*. Pačiūžos, tarsi prie kojų pririšti svarmenys, traukė žemyn. Jos mama kniūbsčia parpuolusi ant ledo, kad pati neįlūžtų, tiesė jai ranką.

— *Pasispirk*, Rachele! Pasispirk koja!

Rachelė spyrėsi iš visų jėgų. Per plaukelį išniro iš eketės. Širdyje žybtelėjo viltis. Motina sugriebė ją.

— Gera! — riktelėjo mama. — Nagi, padėk man! Spirkis!

Traukiama Rachelė iš paskutiniųjų malė pačiūžomis vandenį. To pakako — mama pajėgė ją ištraukti ir, nutempusi kiaurai permirkusią Rachelę iki pat kranto, apsipykė ašaromis.

Dabar, aparate darantis vis alsiau, Rachelė tamsoje pramerkė akis. Jai kaip gyvas pasidingojo mamos balsas.

Spirkis.

Rachelė pažvelgė į iliuminatorių. Sukaupusi paskutinius valios likučius, ji užsiropštė ant kajutės krėslo, dabar pasvirusio horizontaliai kaip stomatologo kėdė. Gulomis įsitaisiusi jame, Rachelė sulenkė kelius, kaip įmanydama smarkiau atsivedėjo kojomis ir nusitaikiusi iš paskutiniųjų kirto į patį iliuminatoriaus vidurį. Blauzdas nudiegė skausmas, susvaigo galva. Pasigirdo smarkus dunkstelėjimas, ir ji pajuto slėgį akimoju nukrintant. Kairysis iliuminatoriaus šonas neatsilaikė ir prasižiojo.

Vandens srovė, plūstelėjusi į vidų, prispaudė Rachelę prie krėslo. Šniokščiantis srautas nubloškė ją nuo krėslo ir grumdė tarsi kojine skalbiamojame mašinoje, Rachelei bergždžiai mėginant ko nors įsitverti. Į kajutę plūstant galingai srovei, aparatas visu smarkumu ėmė grimzti. Srovė bloškė ją aukštyrą ir niurkė, aplinkui pašėlusiai burbuliuojant orui. Rachelė pajuto, kaip šlaunis atsitrenkė į kietą stiklo šoną.

Nespėjusi nė mirktelėti, ji atsidūrė vandenyne.

Sukiodamasi ir vartaliiodamasi šiltoje ir tamsioje bedugnėje, Rachelė pajuto, jog jai jau trūksta oro. *Žūtbūt turiu išsikabaroti į paviršių!* Ji apsidairė, ar neišvys kur šviesų, tačiau aplinkui buvo tamsu nors į akį durk. Nežinia kur viršus, o kur apačia. Rachelė sustingo iš siaubo.

Beveik per kilometrą žemiau grimztantį „Kiowa“ vis labiau gniuždė nepaliaujamai didėjantis slėgis. Po sraigtasparnių įtaisytų penkiolikos prieštankinių raketų korpusai bei kovinės galvutės pavojingai įdubo.

Kai liko penkiasdešimt metrų iki dugno, sraigtasparnio kiuženą visa jėga pasičiupo sukuryr ir bloškė į paraudusią nuo kaitros dugno plutą. Tarsi brūkstelėjus degtukų saują į sierą, raketos susproginėjo ir išmušė magmos kupole skybę.

Iškilęs įkvėpti oro ir stingstančia širdimi vėl nunėręs gilyn, Maiklas Tolandas yrėsi penkių metrų gilyje, kai netikėtai sprogo raketos. Apačioje tvykstelėjusi akinama šviesa akimirka lyg fotoaparato blykstė nušvietė tamsias gelmes.

Rachelė Sikston pastirusi plūduriavo per tris metrus žemiau jo. Dar žemiau šmėžavo prasivėpusiu iliuminatoriumi sparčiai grimztantis „Tritonas“. Aplinkui sukiojėsi rykliai, regis, pajutę

grėsmę, spruko į šalis.

* * *

Kai suvokė, kas čia dedasi, Tolando džiugesys aptikus Rachelę akimoju virto išgąsčiu. Jis ėmė irtis į tą pusę, kur išvydo ją šviesos blyksnyje.

Vandenyno dugno pluta pramušus sprogimams, purkšdamas dviejų tūkstančių laipsnių kaitrumo magma, išsiveržė povandeninis ugnikalnis. Lavos svilinamas vanduo aplinkui virto garais, kurie šovė iš sūkurio ašies į viršų milžinišku stulpu. Panašiai kaip randantis tornadams, į viršų kylantys garai kaktomuša susidūrė su žemyn vilkeliu skriejančiu verpetu.

Įsuktas šio garų stulpo, verpetas dvigubu smarkumu įsileido siurbti žemvn. Įkaitusios magmos išgarinto vandens vietą nepalijaujamai užliejant naujiems vandenims, į viršų šaudavo vis daugiau garų, savo ruožtu žemyn plūsdavo vis daugiau vandens, ir verpetas tolydžio sukosi vis smarkiau, plėsdamasis ir stiebdamasis paviršiaus link.

Tarsi juodoji skylė siurbdamas viską į save.

Rachelė jautėsi tarsi vaisius iščiose. Šilta, tamsu. Galvą ėmė gaubti migla. *Įkvėpk.* Ji valios pastangomis užgniauzė skalambijantį refleksą. Ką tik tvykstelėjusi šviesa neabejotinai atsklido nuo vandens paviršiaus. Tokio tolimo. *Taip tik pasirodė. Irkis į paviršių.* Rachelė, vos įstengdama pakrutinti rankas ir kojas, suskato irtis ton pusėn, kur regėjo šviesą. Dabar ten žerėjo kažkokie keisti raudoni atšvaitai. *Aušra?* Ji pasileido kapstyti iš paskutiniųjų.

Staiga kažkas sugriebė ją už alkūnės.

Rachelė vos susilaikė neriktelėjusi, gniauždama plaučiuose paskutinius oro likučius.

Ranka trūktelėjo ir pradėjo tempti ją į kitą pusę. Rachelė pajuto, kaip jos delną suėmė pažįstami pirštai. Maiklas.

Rachelei rodėsi, kad jis traukia ją žemyn. Tačiau širdis kuždėjo, jog reikia juo pasitikėti.

Spirkis, tylutėliai šnibžtelėjo motinos balsas.

Rachelė spyrėsi kaip įmanydama.

130

Nors jiedu ir išnėrė į paviršių, Tolandas suvokė, jog vis tiek galas. *Išsiveržė povandeninis ugnikalnis.* Verpetui pasiekus vandens paviršių, milžiniškas povandeninis tornadas susiurbs viską aplinkui. Tolandas mintyse nusistebėjo, kad paviršiuje nebuvo taip spengiamai tylu kaip vos prieš akimirką jam nunėrus žemyn. Virš bangų kažkas pragariškai krikė. Veidą ėmė čaižyti vėjas, tarsi per minutę būtų įsisiautėjusi baisiausia audra.

Tolandai nuo oro stygiaus sukosi galva. Jis stengėsi išlaikyti Rachelę vandens paviršiuje, tačiau ją kažkas ėmė traukti jam iš rankų. *Verpetas!* Tolandas įsikabino iš visų jėgų, tačiau nematoma jėga ėmė plėšte plėšti. Neatlaikiusios jo rankos nusprūdo, ir Rachelė išslydo... *į viršų.*

Tolandas nustėręs stebėjo ją kylant aukštyn.

Rachelė buvo įkelta į virš bangų kyburiuojantį vertikalaus pakilimo pasieniečių lėktuvą. Prieš dvidešimtį minučių pasieniečius pasiekė žinia apie vandenyne įvykusį sprogimą. Toje pat vietoje nutrūkus ryšiui su jų sraigtasparniu, visi pamanė įvykus nelaimę. Todėl jie, laikydamiesi paskutinių žinomų sraigtasparnio koordinačių, vylėsi ką nors aptikti.

Maždaug per puskilometrį nuo „Gojos“ pasieniečiai išvydo srovės nešamas plūduriuojančias, apdegusias, panašias į katerį, nuolaužas. Netoliese pašėlusiai mojuodamas rankomis plūkavo vyras. Pasieniečiai įkėlė jį į sraigtasparnį — nuogut nuogutėlį, viena koja nuo viršaus iki apačios apmuturiuota lipnia juosta.

Tolandas, vargais negalais pakėlęs galvą, išvydo virš galvos kyburiuojančio lėktuvo papildę. Vertikaliai nukreipti jo propeleriai pašėlusiais oro gūsiiais plakė vandenį. Kai Rachelė pasiekė pravirą

liuką, sugriebę keliese įkėlė ją vidun. Tolandas išžiūrėjęs išvydo tarp pasilenkusių vyrų pažįstamą pusiau nuogą figūrą.

Korkis? džiaugsmu suplazdeno Tolando širdis. Jis gyvas!

Akimoju iš lėktuvo vėl švystelėtas lynas su tinklu nukrito per tris metrus nuo jo. Tolandas metėsi plaukti artyn, tačiau jį sugriebė sūkurys.

Verpetas įtraukė jį po vandeniu. Mėgino kapstytis į paviršių, tačiau jėgos jau baigė sekti. *Laikykis*, galvoje nuaidėjo pažįstamas balsas. Jis iš paskutiniųjų plakdamas kojomis ir mataruodamas rankomis išsiyrė virš vandens. Tačiau srovė vis tiek pašėlusiai siurbė žemyn. Pakėlęs akis į viršų, Tolandas sutiko Rachelės žvilgsnį, kvieste kviečiantį pas save.

Tolandas keturiais galingais yriais pasiekė lyną ir, kai jau jėgos beveik visiškai apleido, įnėrė ranką bei galvą į tinklą ir tą pat akimirką suglebo.

Bet vandenynas jau tolo po kojomis.

Tolandui dirstelėjus žemyn, į paviršių kaip tik prasimušė verpeto žiotys.

Viljamas Pikingas nuo „Gojos“ kapitono tiltelio apstulbęs stebėjo tarsi gyvą sualsavusį vandenyną. Prie „Gojos“ laivagalio vanduo įlinko tarsi piltuvą ir į paviršių išsimušė gero pusšimčio metrų skersmens sparčiai plėtėjantis verpetas. Vanduo, glotnia upe srūdamas jo kraštais, plūstelėjo vidun. Iš gelmių ataidėjo žemas dundesys. Pikingas netekęs žado spoksojo į jo link tarsi milžinišką burną besiveriančias žiotis.

Aš, ko gero, sapnuoju, švystelėjo Pikingo galvoje mintis.

Staiga pasigirdus kurtinamam švilpesiui, kuris sudrebino „Gojos“ kapitono bokštelio langus, iš sūkurio į dangų griaudėdamas šovė milžiniškas geizeris.

Iki tol nuožulnios verpeto piltuvėlio sienos nėrė stačiai žemyn, ir žiotys žaibiškai metėsi Pikingo link. Įsuktas „Gojos“ laivagalis šovė į apačią, tarsi kristų nuo uolos. Pikingas, netekęs pusiausvyros, parpuolė kniūbsčias. Jis paklaikęs žvelgė į priešais atsivėrusią bedugnę.

Galvoje dar spėjo šmėkstelėti mintis apie dukterį Dianą. Vylėsi, jog jai prieš žūtį neteko patirti tokio siaubo.

Iš gelmių išsiveržusio garo banga sudrebino orą ir supurtė pasieniečių lėktuvą. Tolandas su Rachele sėdėjo apsikabinę, pilotams neriant į viršų pro pat pasmerktą „Goją“. Denyje jie išvydo Viljamą Pikingą — kvakerį — juodu paltu, pasirišusį kaklaraištį, klūpantį į dugną garmančio laivo priekyje.

Verpetui visa jėga sugriebus laivagalį, inkaro lynas neatlaikęs trūko, išdidžiai iškėlusi priekį „Goją“ persivertė per piltuvo kraštą ir, įsiurbta besisukančios vandens sienos, nučiuožė žemyn. Jos šviesos dar kurį laiką tvieskė po vandeniu.

131

Vašingtone aušo giedras ir tykus rytas.

Vėjelis gainiojo lapus paminklo Vašingtonui papėdėje. Paprastai prie aukščiausio pasaulio paminklo rytą nebūdavo nė gyvos dvasios, tačiau tądien, nekantriai susispietę aplink, šurmuliavo minios žurnalistų.

Senatorius Sedžvikas Sikstonas, lipdamas iš savo limuzino ir pakelta galva žengdamas į spaudos konferencijai parengtą tribūną prie paminklo Vašingtonui, jautėsi beveik lygus su juo. Jis sukvietė dešimties didžiausių šalies žiniasklaidos bendrovių žurnalistus, pažadėjęs pateikti jiems šimtmečio skandalą.

Grifus labiausiai traukia mirties kvapas, pamanė Sikstonas.

Rankoje senatorius tarsi dešimt švietalų spaudė dešimt baltų vokų, užklijuotų vaško antspaudais.

Jis jautėsi pamalonintas, kai išvydo pakylęs šonuose pakabintas dvi melsvas užuolaidas, kaip paprastai pasirodydavo Ronaldas Reiganas, siekdamas akimoju kristi į akis žiūrovui filmuojamas bet

koku kampu.

Sikstonas įžengė į sceną iš dešinės, tarsi aktorius išniręs iš už užuolaidos. Žurnalistai skubiai sutūpė į kelias jiems paruoštas sulankstomų kėdžių eiles. Rytuose virš Kapitolijaus rūmų ištryško pirmieji saulės spinduliai, nutviesdami Sikstoną dangišku raudonių ir auksu.

Tarsi pati gamta sveikintų būsimąjį JAV prezidentą.

— Labas rytas, ponios ir ponai, — prabilo Sikstonas, padėjęs vokus ant tribūnos. — Pasistengsiu negaišinti brangaus jūsų laiko. Duomenys, kuriais rengiuosi su jumis pasidalyti, yra, atvirai šnekančiam, pritrenkiantys. Šiuose vokuose — įrodymai apie aukščiausių valdžios institucijų melą. Man nemalonu jums sakyti, jog prieš pusvalandį susisiekęs su manimi prezidentas maldavo — būtent *maldavo* — neskelbti šių duomenų.

Jis priekaištingai papurtė galvą.

— Tačiau man tiesa yra svarbiau už viską. Kad ir kokia skaudi ji būtų.

Sikstonas nutilo ir, kurstydamas žurnalistų smalsumą, iškėlė vokus. Susirinkusieji nenuleido nuo jų akių tarsi šunys, masinami koku gardžiu kąsneliu.

Prezidentas, paskambinęs jam prieš pusvalandį, viską jam išklojo. Hernis jau buvo susisiekęs su Rachele, saugiai skraidinama lėktuvu į namus. Sunku buvo patikėti, tačiau, regis, šią košę buvo užvirę ne Baltieji rūmai ir NASA, o Viljamas Pikingas.

Koks skirtumas, dingtelėjo tai išgirdusiam Sikstonui. *Zachui Herniui vis tiek teks kristi nosimi į žemę.*

Sikstonas būtų daug atidavęs, kad galėtų išvysti prezidento, išgirdusio apie jo spaudos konferenciją, veidą. Jis buvo pažadėjęs Herniui šiuo metu atvykti į Baltuosius rūmus ir aptarti, kaip tikslingiausia būtų pranešti tiesą apie meteoritą. Ko gero, Hernis dabar išsižiojęs iš nuostabos spokso į televizorių, supratęs, jog Baltiesiems rūmams nepavyks išvengti pakibusio virš jų Damoklo kardo.

— Bičiuliai, — nužvelgęs juos, tęsė Sikstonas. — Prieš priimdamas šį sprendimą, ilgai svarsčiau. Tačiau jokia būdu negaliu patenkinti prezidento prašymo nuslėpti šiuos duomenis, kadangi tai prieštarautų mano įsitikinimams.

Sikstonas atsidusęs nunarino galvą — tarsi žmogus, aplinkybių priverstas paskelbti skaudžią žinią.

— Tačiau tiesa privalo būti atskleista. Nesirengiu pats daryti kokių nors išvadų. Paprasčiausiai išklasiu jums grynus faktus.

Tolumoje pasigirdo tarsi sraigtasparnio menčių gausmas. Jam šmėstelėjo mintis, jog, galimas daiktas, tai prezidentas paknopstomis atskuba iš Baltųjų rūmų, vildamasis užčiaupti jam burną. *Pats pultų į dilgėles*, piktdžiugiškai pagalvojo Sikstonas. *Tada jau niekaip neįstengtų nusiplauti kaltės.*

— Man teko nemaloni pareiga, — tęsė Sikstonas. — Tačiau Amerikos žmonės privalo žinoti tiesą.

Atūžęs sraigtasparnis nusileido kiek dešiniau spaudos konferencijos aikštelės. Sikstonas, dirstelėjęs į jį, nustebo išvydęs ne prezidento orlaivį, o didelį vertikalaus kilimo lėktuvą.

Ant jo šono švietė užrašas: JAV PASIENIO TARNYBA.

Suglumęs Sikstonas stebėjo prasiveriant liuką ir jame išdygstant moterį. Apsivilkusią oranžine pasieniečių striuke, susivėlusią, tarsi tiesiai iš fronto. Nukopusi ant žemės, ji patraukė jo link. Sikstonas iš pirmo žvilgsnio jos nepažino. Ir tik po to nustėjo.

Rachelė? Koks velnias ją čia atnešė?

Tarp nustebusių žurnalistų nuvilnijo murmesys.

Sikstonas, nutaisęs plačią šypseną, atsigręžė į žurnalistus ir atsiprašydamas kilstelėjo ranką.

— Dovanokite, aš tik minutėlę.

Jis kukliai atsiduso.

— Dukra visada dukra.

Keletas žurnalistų susijuokė.

Rachelei ryžtingai žengiant iš dešinės jo link, Sikstono galvoje šmėstelėjo mintis, jog, be abejo, parankiausia su ja būtų susitikti akis į akį. Jo žvilgsnis nukrypo į uždangą dešinėje.

Sviesdamas šypsena, Sikstonas pamojavo dukrai ir patraukė jos pasitikti, taikydamas pasislėpti už uždangos nuo žurnalistų akių.

— Brangioji? — pratarė šypsodamasis ir išskėstomis rankomis laukdamas jos. — Koks netikėtumas!

Rachelė priėjusi trenkė jam antausį.

Stovėdama akis į akį su juo, nuo žiūrovų slepiama uždangos, Rachelė su pasibjaurėjimu vėrė jį žvilgsniu. Ji tėškė jam kaip reikiant atsivedėjusi,

tačiau jis nė nemirktelėjo. Tik užgesusią dirbtinę šypsenėlę jo veide pakeitė grėsmingas įtūžis.

Jis piktai sušnabždėjo:

— Ko čia atsibeldei?

Rachelė pirmą kartą ramiai žvelgė į neapykanta žėrinčias jo akis.

— Šaukiausi tavo pagalbos, o tu mane išdavei! Manęs tik per plauką nenužudė!

— Tu sveika ir gyva.

Jo balsas nuskambėjo kone gailingai.

— NASA čia *niekuo dėtai* — tarė ji. — Prezidentas tau irgi tą sakė! Kokį velnią čia išdirbinėji?

Rachelė, skrisdama pasieniečių orlaiviu, susisiektė su Baltaisiais rūmais, tėvu ir netgi žado atgauti nepajėgiančia Gabriele Ešė.

— Juk pažadėjai Zachui Herniui atvykti į Baltuosius rūmus!

— Taip, — išsivieptė jis. — Po rinkimų.

Rachelė nepajėgė patikėti, jog šis menkysta — jos tėvas.

— Tai, ką rengiesi daryti, niekšiška.

— Tikrai? — sukikeno Sikstonas.

Jis atsigrįžęs mostelėjo ranka į tribūną, kyšančią pro uždangos kraštą. Ant jos gulėjo baltų vokų šūsnis.

— Tuose vokuose duomenys, kuriuos *pati* man atsiuntei. Prezidentas kris nuo *tavo* rankos.

— Siunčiau tau maldaudama gelbėti! Tada maniau, jog prezidentas ir NASA į tai įsivėlė!

— Turint galvoje tuos duomenis, NASA ištis rodosi prikišusi nagus.

— Tačiau iš tikrųjų jie apie tai nė nenumanė! Tu jau ir taip užsitikrinai pergalę. Zachas Hernis jau praeitis! Pats kuo puikiausiai tą žinai. Netrypk jo kojomis į purvą.

Sikstonas atsiduso.

— Naivuolė. Svarbiau už pergalę rinkimuose yra *įtaka*. Privalau pasinaudoti proga sutriuškinti savo priešininkus ir suimti valdžios vadžias į savo rankas.

— Nepaisant nieko?

— Nebūk tokia teisuolė. Aš paprasčiausiai pateikiu duomenis. Žmonės patys padarys išvadas.

— Pats žinai, kokios jos bus.

Jis patraukė pečiais.

— Galbūt NASA jau atgyveno.

Senatorius Sikstonas jautė, jog žurnalistai už uždangos jau ima nerimauti, ir nesirengė stypsoti iki ryto ir klausytis dukters pamokslų. Jo laukė šlovė.

— Na, pakaks, — tarė jis. — Turiu grįžti į tribūną.

— Kaip duktė prašau tavęs, — ėmė maldauti Rachelė. — Nepasielk šitaip. Apgalvok dar kartą. Juk galimas ir kur kas garbingesnis kelias.

— Garbingesnio ir būti negali.

Jam už nugaros spygtelėjo mikrofonas, ir atsigręžęs Sikstonas išvydo kažkokią pavėlavusią žurnalistę, kuri palinkusi prie tribūnos knebinėjosi mėgindama pritaistyti savo mikrofoną prie vieno iš stovelių.

Sumauta kvailė net nesugebėjo atvykti laiku, suirzo Sikstonas.

Per skubą ji nušlavė Sikstono vokus ant žemės.

Šimts velnių! Sikstonas patraukė prie jos, mintyse keikdamas sutrukdžiusią spaudos

konferenciją dukrą. Jam priėjus, moteris keturpėsčia rinko vokus nuo žemės. Jos veido nesimatė, tačiau iš išvaizdos ji panėšėjo į televizijos darbuotoją — paltas iki žemės, šalikas, ant akių užsmakta beretė su ABC emblema.

Sumauta kalė, patylomis siuto Sikstonas.

— Duokit man, — sušnypštė jis, ištiesęs ranką.

Moteris sugriebė paskutinį voką nuo žemės ir, nepakeldama akių, ištiesė juos Sikstonui.

— Atsiprašau, — sumurmėjo ji, akivaizdžiai degdama iš gėdos. Ir nunarinusi galvą skubiai nėrė į minią.

Sikstonas greitosiomis suskaičiavo vokus. Dešimt. Puiku. Niekas šįrūt jam nesutrukdys nugriaudėti perkūnu politikos padangėje. Jis, žvilgtelėjęs į žurnalistus, pajuokavo:

— Ko gero, verčiau jau išdalysiu vokus, kol dar niekas nesusižeidė! Visi, degdami nekantrumu, nusijuokė.

Sikstonas žinojo dukterį stovint čia pat, už uždangos.

— Liaukis, — sušnibždėjo ji. — Kad vėliau netektų gailėtis. Sikstonas praleido jos žodžius negirdomis.

— Privalai manimi patikėti, — jau kiek garsėliau tarė Rachelė. — Tai niekšiška.

Sikstonas pakėlė vokus, lygindamas apsilamdžiusius jų kraštus.

— Tėti, — maldaujamai prabilo Rachelė. — Nesielk šitaip.

Kaip? Sikstonas, tarsi ketintų atsikrenkšti, uždengė ranka mikrofoną ir grįžtelėjo dukters link.

— Tu kaip ir tavo motina vis paistai kažkokius idealistiškus niekalus. Ne moterims suprasti, kas yra tikroji galia.

Sedžvikas Sikstonas atsigrįžo į šurmuliuojančią žurnalistų minią. Aukštai iškėlęs galvą, jis žengė iš tribūnos prie jų ir išdalijo vokus. Sutraškėjo lūžtantys antspaudai, kai susirinkusieji nekantriai puolė atplėšinėti vokus tarsi Kalėdines dovanėles.

Staiga minioje stojo mirtina tyla.

Sikstonas mėgavosi nenumaldomai artėjančia ir tuoj tuoj užgriūsančia šlovės banga.

Tas meteoritas netikras. Žmonės apie tai sužinos iš manęs.

Sikstonas suvokė, jog žurnalistai ne iš karto susigaudys šūsnyje duomenų: ultragarsu daryto šachtos skerspįvio; vandenyno gyvio, panašaus į menamas NASA fosilijas, nuotraukos; straipsnio, pagrindžiančio chondrų radimąsi vandenyno dugne. Tačiau kai susivoks, jiems dingtelės vienintelė galima išvada.

— Sere? — sulemeno vienas žurnalistas, apstulbęs spoksodamas į voko turinį. — Ar tai ne pokštas?

Sikstonas sunkiai atsiduso.

— Deja, tai gryniausia teisybė.

Minia vis garsiau ėmė ūžti iš nuostabos.

— Peržvelkite visus puslapius, — tarė Sikstonas, — o tada esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus ir kuo išsamiausiai viską paaiškinti.

— Senatoriau? — suglumęs pasiteiravo kitas žurnalistas. — Šitos nuotraukos tikros? Nepadirbtos?

— Kuo tikriausios, — kirste nukirto Sikstonas. — Antraip jų neviešinčiau.

Minios nustebimas vis augo, ir jis suglumo išgirdęs kažką prunkštelint. Ko gero, bus pervertinęs žurnalistų protinius sugebėjimus.

— Eee, senatoriau, — šuktelėjo kažkas. — Vadinasi, jūs patvirtinate, jog šios nuotraukos tikros?

Sikstonas jau ėmė niršti.

— Bičiuliai, kartoju dar kartą, jog jums įteikti liudijimai nekelia nė menkiausios abejonės. Jeigu kas įrodytų juos esant melagingus, aš pasirengęs sulapnoti savo skrybėlę!

Sikstonas tikėjosi po šio savo pokšto išgirsti juoko pliūpsnį, tačiau aplinkui tvyrojo mirtina tyla. Susirinkusieji sutrikę spoksojo į jį.

Tas pats žurnalistas, dar kartą versdamas nuotraukų pluoštelį, prisiartino prie Sikstono.

— Jūsų tiesa, senatoriau. Tai išties skandalingi dalykai.

Jis nutilęs pasikrapštė pakaušį.

— Tačiau, ko gero, esame šiek tiek sutrikę, kodėl nutarėte juos mums staiga atskleisti, ypač kad neseniai juos taip karštai paneigėte.

Sikstonas nesumojo, apie ką jis čia tauškia. Žurnalistas ištiesė jam nuotraukas. Sikstonas, užmetęs į jas akį, neteko žado.

Balažin kokios juodai baltos nuotraukos. Du nuogaliai, susipynę į meilės kamuolį. Sikstonas, galiausiai susigaudęs, pasijuto tarsi trenktas per galvą šlapiu maišu.

Suakmenėjęs iš siaubo atsigręžė į minią, joje aidėjo vieningas juokas. Daugelis, susisiekę su savo redakcijomis, jau skelbė joms karštąją naujieną.

Sikstonas pajuto kažką tapšnojant jam per petį.

Jis nustėręs atsigręžė.

Jam už nugaros stovėjo Rachelė.

— Mėginome tave sulaikyti, — tarė ji. — Tačiau tu atstūmei ištiestą mūsų ranką.

Greta jos stovėjo kažkokia moteris.

Sikstonas, negalėdamas atgauti amo, drebdamas dirstelėjo į ją. Tai buvo toji pati televizijos žurnalistė ilgu paltu ir berete, nušlavusi ant žemės jo vokus. Išvydęs jos veidą, Sikstonas sustingo it stabo ištiktas.

Verte verdama ji tamsiomis savo akimis, Gabrielė, praskleidusi palatą, atidengė baltų vokų šūsnį po pažastimi.

132

Ovalusis kabinetas skendėjo prieblandoje, blausiai nušviečiamas tik žalvario lempos ant prezidento Hernio darbo stalo. Gabrielė Ešė įsitempusi stovėjo priešais jį. Parke už lango tirštėjo sutemos.

— Man pranešė, jog jūs išvykstate, — atsidusęs tarė Hernis. Gabrielė tylomis linktelėjo. Nors prezidentas kilniaširdiškai jai pasiūlė

pagyventi Baltuosiuose rūmuose, pasislėpus nuo žiniasklaidos, Gabrielė norėjo tuoj pat išvykti kuo toliau. Bent jau kuriam laikui. Hernis pakėlė į ją pagarbos kupiną žvilgsnį.

— Gabriele, jūsų pasiryžimas šlyt...

Jis nutilo tarsi pristigęs žodžių. Jo akys buvo giedros ir švelnios, priešingai nei tamsios ir paslaptingos Sedžviko Sikstono bedugnės, kadaise ją taip pakerėjusios.

— Taip pasielgiau ir savo pačios labui, — galiausiai pratarė Gabrielė.

Hernis linktelėjo.

— Vis tiek esu jums be galo dėkingas.

Jis pakilo ir mostelėjo sekti iš paskos.

— Atvirai šnekant, rengiausi jums pasiūlyti darbą finansų skyriuje.

Gabrielė nepatikliai į jį žvilgtelėjo.

— „Užteks švaistyti. Metas taupyti“?

Prezidentas prunkstelėjo.

— Aha.

— Sere, mes abu puikiai suvokiame, kad aš jums labiau kliuvinys nei lobis.

Hernis patraukė pečiais.

— Luktelėkime kelis mėnesius, ir triukšmas pasimirš. Daugybė žmonių, patyrusių panašių išmėginimų, vėliau pasiekdavo pačių aukštumų.

Jis mirktelėjo.

— Kai kurie net tapo JAV prezidentais.

Gabrielė žinojo, jog jo tiesa. Ji šiandien jau gavo du darbo pasiūlymus — Jolanda Koul pakvietė ją į ABC, o „St. Martins“ leidykla pasiūlė pasakišką avansą, jeigu ji sutiktų išsamiai viską papasakoti

knygoje. *Išgrauš.*

Gabrielei žengiant su prezidentu koridoriumi, jai iš galvos neišėjo žiniasklaidoje mirgėte mirgančios nuotraukos.

Privalėjau pasiaukoti šalies labui, tarė ji sau mintyse.

Gabrielė, iš ABC pasiėmusi savo nuotraukas ir pasiskolinusi iš Jolandos Koul žurnalisto pažymėjimą, dar kartą įsmuko į Sikstono kabinetą tuščių vokų. Drauge išsispausdino ir nuskaitytų kyšių čekių bylas. Tąkart prie paminklo Vašingtonui įteikusi žado netekusiam Sikstonui kyšininkavimą liudijančius atspaudus, ji pareikalavo prezidentui pačiam leisti paskelbti klaidą dėl meteorito, antraip būsianti iškelta į viešumą nešvari Sikstono finansų kilmė. Senatorius Sikstonas, vos užmetęs akį į čekių atspaudus, nėrė į savo limuziną ir spruko. Dingo kaip į vandenį.

Jiedviem pasiekus spaudos konferencijų salės duris, Gabrielė išgirdo viduje nekantraujanti ūžimą. Antrą kartą per tą pačią parą pasauliui buvo apskelbta apie ypatingą prezidento pranešimą.

— Kaip rengiatės tai iškloti? — pasiteiravo Gabrielė. Hernis, ramiai į ją pažvelgęs, atsiduso.

— Juo toliau, juo labiau įsitikinu, — tarė, uždėdamas ranką jai ant peties ir nusišypsodamas, — jog nekalto melo nėra.

Gabrielė, žvelgdama į žingsniuojantį tribūnos link vyrą, pajuto jam didelę pagarbą. Zachas Hernis rengėsi prisipažinti padaręs baisią klaidą, tačiau, keista — jis dar niekada neatrodė oresnis.

133

Rachelei pramerkus akis, kambaryje buvo tamsu.

Ji dirstelėjo į laikrodį. 22.14. Apsidairiusi išvydo gulinti ne savo lovoje. Kuri laiką gulėjo, mėgindama susigaudyti, kur esanti. Iš atminties pamažu iškilo vaizdiniai: milžiniškas sūkurys, rytas prie Vašingtono paminklo, prezidento kvietimas pernaktoti Baltuosiuose rūmuose.

Aš Baltuosiuose rūmuose, dingtelėjo Rachelei. Išmiegojau visą dieną.

Pasieniečių lėktuvas prezidento nurodymu nuo Vašingtono paminklo atskraidino nusikamavusius Maiklą Tolandą, Korkį Marlinsoną ir Rachelę Sikston į Baltuosius rūmus pusryčių, po kurių, gydytojams atlikus apžiūrą, jiems buvo pasiūlyta įsikurti bet kuriuose iš keturiolikos rūmų miegamųjų.

Nė vienas neprieštaravo.

Rachelė negalėjo atsistebėti, kad išmiegojo visą dieną. Įsijungusi televizorių, išvydo prezidentą Hernį, jau spėjusį paskelbti žinią pasauliui. Sikston su bičiuliais siūlėsi taip pat dalyvauti toje spaudos konferencijoje. *Mes visi suklydome.* Tačiau Hernis pareiškė pats prisiimsiąs atsakomybę.

— Deja, — bėrė kažkoks televizijos komentatorius, — tačiau NASA, regis, neaptiko jokios nežemiškos gyvybės pėdsakų. Tai jau antras toks apsirikimas per pastarąjį dešimtmetį. Tiesa, šįkart apsigavo ir daugelis ne NASA priklausančių žinomų šalies mokslininkų.

— Šiaip, — sududeno kitas komentatorius, — tokio masto apgaulė, apie kurią šįvakar išgirdome iš prezidento, be jokių abejonių, būtų sužlugdžiusi jo karjerą, tačiau, turėdamas galvoje šio ryto įvykius prie Vašingtono paminklo, drįsčiau teigti, jog Zachui Herniui radosi puikių galimybių laimėti rinkimus.

Pirmasis komentatorius pritariamai linktelėjo.

— Taigi nežemiškos gyvybės nesama, kaip nesama vilčių ir senatoriui Sikstonui. Dabar, iškilus į viešumą duomenims apie milžiniškus jo įsiskolinimus...

Rachelės dėmesį nuo televizoriaus atitraukė beldimas į duris.

Maiklas, švystelėjo galvoje mintis, ir ji skubiai išjungė televizorių. Jiedu nuo pusryčių nesimatė. Kai abu pasiekė Baltuosius rūmus, Rachelė degė troškimu užmigti jo glėbyje. Tačiau, nors jautė Maiklą trokštant to paties, jiems sukliudė Korkis, išsidrėbęs ant Tolando lovos ir ėmęs mojuodamas rankomis be galo pasakoti tą pačią istoriją, kaip jis, apšlapinęs savo koją,

išgelbėjo visiems gyvybes. Galiausiai, visiškai merkiantis akims, Rachelė su Tolandu prarado viltį ir patraukė į skirtingus miegamuosius.

Dabar, žengdama prie durų, Rachelė dirstelėjo į atvaizdą veidrodyje ir šyptelėjo išvydusi

juokingą savo drabužį. Ji krito į lovą vilkėdama aptrintais sportiniais marškinėliais, nutįsusiais iki kelių tarsi naktiniai marškiniai.

Beldimas nesiliovė.

Rachelė, atlapojusi duris, suglumo, kai išvydo už jų stovinčią apsaugininkę. Augalotą, žavią, apsivilkusią melsva striuke.

— Panele, ponas iš Linkolno miegamojo išgirdo, kad žiūrite televizorių. Jis paprašė manęs jums pranešti, kad jeigu jau nemiegate...

Ji nutilusi kilstelėjo vokus, regis, ne pirmą kartą atlikdama Baltųjų rūmų amūro vaidmenį.

Rachelė nuraudo it žarija.

— Dėkui.

Apsaugininkė nuvedė Rachelę tviskančiu koridoriumi iki gretimų durų.

— Linkolno miegamasis, — tarė moteris. — Kaip visada sakau įžengiantiems į vidų: „Saldžių sapnų, saugokitės vaiduoklių“.

Rachelė linktelėjo. Jau nuo seno sklandė gandai, kad Linkolno miegamajame gyvena vaiduoklis. Buvo kalbama, jog čia nakvodamas jį matęs Vinstonas Čerčilis, Eleanora Ruzvelt, Eimė Karter, aktorius Ričardas Dreifusas, o ką jau kalbėti apie tarnaites ir liokajus. Tvirtinama, jog prezidento Reigano šuo valandų valandomis skalindavęs prie šių durų.

Rachelė staiga sutriko suvokusi, kad stovi prie šio istorija dvelkiančio kambario basa, vienmarškinė, tarsi kokia moksleivė, slapčia sliūkinanti į vaikino kambarį.

— Ar tai galima? — šnibžtelėjo ji apsaugininkei. — Na, juk vis dėlto tai Linkolno miegamasis.

Apsaugininkė pamerkė jai.

— Mes šioje rūmų dalyje laikomės taisyklės „Nieko negirdžiu, nieko nematau“.

Rachelė šyptelėjo.

— Dėkui.

Ji suėmė rankeną, nekantraudama kuo greičiau atsидurti viduje.

— Rachele! — staiga kažkas subliuvo koridoriuje.

Rachelė su apsaugininke grįžtelėjo ton pusėn. Jų link, pasiramsčiuodamas ramentais, vilkdamas sutvarstytą koją, klibikščiavo Korkis Marlinsonas.

— Aš taip pat negalėjau sumerkti bluosto!

Korkis ryte rijo akimis išvaizdžią apsaugininkę. Jo veide pražydo plati šypsena.

— Dievinu uniformuotas moteris.

Sargybinė, netarusi nė žodžio, prasegė striukę, atidengdama prie šono kabantį ginklą.

Korkis pasitraukė atatupstas.

— Supratau.

Jis atsigrėžė į Rachelę.

— Maikas irgi nemiega? Eini pas jį? Korkis, regis, taip pat rengėsi prie jų prisidėti.

Rachelė atsидuso.

— Tiesą sakant, Korki...

— Daktare Marlinsonai, — įsiterpė apsaugininkė, išsitraukdama iš striukės kišenės kažkokį raštelį. — Ponas Tolandas man nurodė palydėti jus į virtuvę, kad mūsų virėjas ką nors jums pagamintų, ir smulkiai išklausinėti, kaip išgelbėjote visiems gyvybes...

Sargybinė nutilo ir vyptelėjusi skaitė toliau:

— ... apšlapindamas save?

Korkio akys suspindo. Jis nusviedė į šoną ramentus ir, apkabinęs moterį per pečius, kad neparkristų, šūktelėjo:

— Į virtuvę, brangute!

Apsaugininkei nenoriai vedant klibikčiuojantį Korkį koridoriumi, Rachelė nė neabejojo, kad jis dabar jaučiasi it devintam danguje.

— Jeigu ne šlapimas, būtų buvęs galas, — išgirdo dar jį sakant, — kadangi tos sumautos telencefaloninės olfaktorinės jų nosys užuodžia kraujo lašą už pusantro kilometro!

Rachelei įžengus į vidų, Linkolno miegamasis skendėjo prieblandoje. Lova buvo tuščia ir paklota, tarsi niekas joje nebūtų miegojęs. Maiklo Tolando niekur nebuvo matyti.

Prie lovos degė aliejinis žibintas, ir švelniame jo skleidžiamos šviesos plazdenime ji išvelgė Briuselio gobeleną, garsiąją raižyto raudonmedžio lovą, Linkolno žmonos Merės Tod portretą, stalą, prie kurio Linkolnas pasirašė Nepriklausomybės deklaraciją.

Kai Rachelė uždarė duris, basas jos pėdas pertraukė vėsus vėjelis. *Kur jis?* Kambario langas buvo praviras, plaikstėsi balto šilko užuolaidos. Priėjus prie lango jo uždaryti, iš spintos pasigirdo keistas šnabždesys.

— Meeerrreee...

Rachelė grįžtelėjo į tą pusę, iš kurios pasigirdo balsas.

— Meeerrreee? — dar kartą sušnabždėjo tas pats balsas. — Čia tu? Mere Tod Liiinkoln?

Rachelė vikriai užkabino langą ir vėl pasisuko į spintą. Jos širdis šokčiojo it sugautas paukštelis, nors ir žinojo, jog tai tik žaidimas.

— Maikai, juk čia tu.

— Neeeee... — vėl sudejavo balsas. — Aš ne Maikas... Aš Aaaabraoomas.

Rachelė įsirišė rankomis į šonus.

— Nejaugi? Tikrai Abraomas?

Spintoje pasigirdo slopinamas prunkštelėjimas.

— Be abejo.

Rachelė taip pat prajuko.

— Bijooook manęs, — sudejavo balsas iš spintos.

— Nebijau.

— Prašau, bijok... — balsas ūbavo toliau. — Žmonių padermėje baimė ir aistra glaudžiai susiję.

Rachelė prapliupo kvatotis.

— Taip mėgini mane įkaitinti?

— Dovanooook, — suniurnėjo balsas. — Jau seeniai neteko turėti reikalų su moterimis.

— Akivaizdu, — tarė Rachelė ir atlapojo spintos duris.

Maiklas Tolandas stovėjo priešais ją ir šelmiškai šypsojosi. Apsivilkęs melsva šilko pižama, jis atrodė be galo gundomai. Rachelė išsižiojo, išvydusi jam ant krūtinės prezidento herbą.

— Prezidento pižama?

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Radau stalčiuje.

— O man teko tik nudrengti marškinėliai?

— Reikėjo miegoti Linkolno miegamajame.

— Nepakviete!

— Girdėjau kalbas, jog čiužinys čia prastas. Arklio ašutų.

Tolandas pamerkė jai ir mostelėjo ranka į kaspinu perrištą dėžutę ant stalelio marmuriniu viršumi.

— Čia tau.

Rachelės akys sudrėko nuo jaudulio.

— Man?

— Paprašiau vieno prezidento patarėjo man pristatyti. Tik nekratyk.

Ji kuo atsargiausiai išvyniojo sunkią dovaną. Tai buvo didelis apvalus akvariumas su dviem keistomis auksinėmis žuvelėmis. Rachelė neįstengė nusišviesti nuostabos ir nusivylimo.

— Čia pokštas?

— *Helostoma temmincki*, — iškilmingai tarė Tolandas.

— Dovanoji man žuvų?

— Retos kuniškos besibučiuojančios žuvytės. Romantiška porelė.

— Maikai, čia tik žuvis.

— Na, jos sulipusios bučiuojasi valandų valandomis.

— Tai, ko gero, dar vienas tavo mėginimas mane įkaintinti?
— Šiek tiek aprūdijau meilės reikaluose, įvertink bent jau pastangas.
— Maikai, kitą kartą verčiau prisimink gėles.
Tolandas sau iš už nugaros ištraukė ranką su baltomis lelijomis.
— Norėjau priskinti raudonų rožių, — tarė jis, — tačiau kai mėginau ten įsėlinti, manęs vos nenupyškino.

Kai Tolandas prisitraukė Rachelę prie savęs ir pajuto jos plaukų skleidžiamą dvelksmą, ilgą laiką širdyje smilkusi vienatvė išgaravo kaip dūmas. Jis stipriai ją pabučiavo, jusdamas, kaip Rachelė visu kūnu priglunda prie jo. Baltos lelijos nukrito jai po kojomis, ir Tolando širdis dainuote dainavo gyvenimą.

Rachelė iš lėto ėmė stumti jį lovos link, švelniai šnibždėdama jam į ausį.

— Juk tu išties nemanai, jog žuvys — romantikos pavyzdys?

— Manau, — atsiliepė jis ir dar kartą ją pabučiavo. — Tau kada nors reikėtų pamatyti medūzų poravimąsi. Klaikiai erotiška.

Rachelė pargriovė jį aukštiekninką ant arklio ašutų čiužinio, pati priglusdama prie jo.

— O jūrų arkliukai... — pratarė Tolandas, šaldamas nuo jos kūno prisilietimo. — Jūrų arkliukų meilės šokis nepakartojamas.

— Pakaks apie žuvų pasaulį, — sušnibždėjo Rachelė, sagstydamą jo pižamą. — Verčiau papasakok apie išsivysčiusių primatų poravimosi ritualus.

Tolandas atsiduso.

— Deja, nesu primatų specialistas.

Rachelė nusivilko per galvą marškinėlius.

— Tada, gamtos vaike, verčiau jau nieko nelaukdamas kibk į darbą.

Epilogas

NASA krovininis lėktuvas skrido aukštai virš Atlanto.

Jame sėdintis direktorius Lorensas Ekstriomas paskutinį kartą užmetė akį į milžinišką apanglėjusią uolą krovininių skyriuje. *Grižk į vandenyną, dingtelėjo jam. Ten, kur tave ir aptiko.*

Ekstriomui davus ženklą, pilotas atidarė liuką, ir uola nuskriejo žemyn. Jiedu stebėjo luitą tolstant saulės nutvieksta žydryne virš vandenyno, kol galiausiai jis pūkstelėjo į bangas ir išsviedė aukštyn sidabrinę čiurkšlę.

Uola sparčiai grimzdo.

Šimto metrų gylyje jos siluetą jau būtų vargiai išžiūrėjęs. Kai nugrimzdo dar šimtą, ją jau supo aklina tamsa.

Uola toliau sėdo žemyn.

Į patį dugną.

Ji leidosi beveik dvylika minučių.

Tuomet, tarsi į tamsiąją Mėnulio pusę nukritęs meteoritas, uola dunkstelėjo į dugno dumblą ir sukėlė debesį nuosėdų. Joms nusistojus, vienas iš tūkstančių mokslui nežinomų vandenyno gyvių smalsiai priplaukė jos apžiūrėti.

Tačiau, neaptikęs nieko įdomaus, patraukė savo keliais.

Brown, Dan

Br291 Meteoritas: romanas / Dan Brown; [vertė Ugnius Keturakis]. — Kaunas:
Jotema, 2006. — 392 p.
ISBN 9955-13-059-8

Romano „Meteoritas“ veiksmas vyksta per JAV prezidento rinkimų kampanijos įkarštį, ir nors chronologiškai jis aprėpia tik vieną parą, vis dėlto apibendrintai atspindi daugybę tamsių šiuolaikinės politikos užkaborių. Dėl įtakingiausio pasaulyje — JAV prezidento — posto čia varžomasi pasitelkus ne vien milijardines sumas, bet ir viešąją viso pasaulio nuomonę. Ir vis dėlto milžiniškomis dolerių sumomis puoselėjamo melo esmė nesikeičia — tebūnie tai paprasčiausia yla iš maišo ar NASA iš po ledo Arkties vandenyne ištrauktas meteoritas su nenuginčijamais nežemiškos gyvybės egzistavimo ženklais...

UDK 820(73) -3

Dan Brown

METEORITAS

Redagavo *Jonas Vabuolas, Violeta Eimanavičienė*

Viršelio dailininkė *Daiva Zubricnė*

Maketavo *Elvyra Laipanova*

SL 250. 24,5 sp. 1. Užsak. N r. 6.26

UAB „Jotema“, Algirdo g. 54, 50157 Kaunas

Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt

<http://www.jotema.lt>

Spausdino AB spaustuvė „Spindulys“, Gedimino g. 10, 44318 Kaunas

**STULBINANTIS MOKSLO ATRADIMAS
KVAPĄ GNIAUŽIANTI APGAULĖ
TRILERIS, KOKIO JUMS DAR NETEKO SKAITYTI...**

Kai naujasis NASA palydovas Arkties ledynuose aptiko giliai įšalusį neįtikėtiną radinį, sėkmės sužadinta agentūra suskato telkti mokslininkus, kurie patvirtintų stulbinantį atradimą — neabejotinus nežemiškos gyvybės egzistavimo įrodymus.

Norėdamas patikrinti Baltuosius rūmus pasiekusią informaciją dėl paslaptingojo radinio, JAV prezidentas skubiai išsiuntė saugumo tarnybos analitikę Rachelę Sikston į Milno ledyną. Stebint susijaudinusiems NASA mokslininkams, nepriklausomiems specialistams, saugumo darbuotojai ir populiariam televizijos žurnalistui Maiklui Tolandui, iš ledo gelmių pamažu buvo iškeltas didžiulis nuostabus meteoritas, kuris netrukus atskleidė visiškai kitokią paslaptį, negu tikėjosi tūkstančius kilometrų iki atšiauriosios Arkties atkeliavę mokslo vyrai.

Šiame įtampos kupiname romane Denas Braunas skaitytoją nukelia į Nacionalinės saugumo tarnybos užkulisius, Arkties ledynus ir Baltųjų rūmų galingųjų kabinetus.

ISBN 9955-13-059-8

www.jotema.lt